

2010 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

MARIO VARGAS LLOSA

HINZIR KIZ

Çeviri: SÜLEYMAN DOĞRU

can roman

MARIO VARGAS
LLOSA

HINŻIR KIZ

Travesuras de la niña mala, Mario Vargas Llosa
© 2006, Mario Vargas Llosa
© 2015, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Bu eserin Türkçe yayın hakları Agencia Literaria Carmen Balcells S.A. aracılığıyla alınmıştır.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Temmuz 2015, İstanbul
Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Emrah İmre

Düzelti: Aylin Samancı
Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2
Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası
Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Slt. No: 81/39, Topkapı, İstanbul
Sertifika No: 26699

ISBN 978-975-07-2589-0

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 31730

MARIO VARGAS LLOSA

HINZIR KIZ

ROMAN

2010 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

İspanyolca aslından çeviren

Süleyman Doğru

can

Mario Vargas Llosa'nın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Kent ve Köpekler, 1984
Yeşil Ev, 1984
Palomino Molero'yu Kim Öldürdü?, 1991
Elebaşılar - Hergeleler, 1992
Mayta'nın Öyküsü, 1992
Üvey Anneye Övgü, 1992
Julia Teyze, 1994
And Dağlarında Terör, 1996
Masalcı, 1996
Don Rigoberto'nun Not Defterleri, 1999
Teke Şenliği, 2003
Cennet Başka Yerde, 2006
Kelt Rüyası, 2011
Genç Bir Romancaya Mektuplar, 2012
Ketum Kahraman, 2014

MARIO VARGAS LLOSA, 1936'da Peru'nun Arequipa kentinde doğdu. Başkent Lima'daki Leoncio Prado Askerî Okulu'nda edindiği kişisel deneyimlerden yola çıkarak kaleme aldığı ilk romanı *Kent ve Köpekler*'le (1963) kısa sürede üne kavuştu. İlk romanını 1966'da *Yeşil Ev*, 1969'da *Conversación en la catedral* (Katedralde Konuşmalar), 1973'te *Yüzbaşı ve Kadınlar Taburu*, 1977'de *Julia Teyze* izledi. *La guerra del fin der mundo* (Dünyanın Sonunu Getiren Savaş), *Masalcı*, *Üvey Anneye Övgü*, *Don Rigoberto'nun Not Defterleri*, *Palomino Molero'yu Kim Öldürdü?*, *Mayta'nın Öyküsü*, *Teke Şenliği*, *Cennet Başka Yerde* gibi yapıtlarıyla günümüzün en seçkin yazarları arasındaki yerini aldı. 1993'te yayımlanan *And Dağlarında Terör* adlı romanı Planeta Ödülü'ne değer görüldü. Edebiyat eleştirisi alanında ise Gabriel García Márquez, Flaubert, Sartre ve Camus'nün yapıtları üzerine kitaplar yayımladı. 1990 yılında Demokratik Cephe'nin adayı olarak katıldığı başkanlık seçimlerinde Alberto Fujimori karşısında başarılı olamadı. 2010'da Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı.

SÜLEYMAN DOĞRU, 1969'da Keşan'da doğdu. İlköğrenimini Keşan'da, ortaöğreniminiyse İstanbul'da, Galatasaray Lisesi'nde yaptı. İstanbul Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden 1998 yılında mezun oldu. Institut Catholique de Paris'te kütüphanecilik ve dokümantasyon formasyonu aldı. İspanyolca ve Fransızcadan çok sayıda çevirisi bulunmaktadır.

X'e, yiğit zamanların anısına...

I. Şilili kızlar

O yıl yaz ayları muhteşem geçti. Pérez Prado on iki öğretmenden oluşan orkestrasıyla birlikte Miraflores Club Terrazas ve Lima Çim Kort Tenis Kulübü karnavallarını canlandırmaya geldi; Acho Meydanı'nda, Lima Başpiskoposu Kardinal Juan Gualberto Guevara'nın katılan tüm çiftleri aforoz etme tehdidine rağmen büyük ilgi gören bir ulusal mambo şampiyonası düzenlendi ve Miraflores semtinin Diego Ferré, Juan Fanning ve Colón sokaklarını kapsayan, benim mahallem Barrio Alegre, yani Neşeli Mahalle, minyatür futbol, bisiklet, atletizm ve yüzmeden oluşan olimpiyatlarda San Martín Sokağı'nın bulunduğu mahalleyle kapıştı ve elbette ki biz kazandık.

O 1950 yazında olağanüstü şeyler oldu. Cojinoba Lañas ilk kez bir kıza –kızıl saçlı Seminauel'e– çıkma teklif etti ve kız, bütün Miraflores'i şaşkınlığa uğratarak onun teklifini kabul etti. Bunun üzerine Cojinoba topallığını unuttu ve o günden sonra sokaklarda göğsünü Charles Atlas gibi dışarı çıkararak yürümeye başladı. Tico Tiravante, Ilse'yle ilişkisini bitirdi ve Laurita'ya çıkma teklif etti, Víctor Ojeda, Ilse'ye çıkma teklif etti ve Inge'yle ilişkisini bitirdi, Juan Barreto'ysa Inge'ye çıkma teklif etti ve Ilse'yle ilişkisini bitirdi. Mahallede o kadar çok yeni duygusal birleşmeler ortaya çıkıyordu ki şaşkına dönüyorduk, dur-

madan birliktelikler kuruluyor ve bozuluyordu; cumartesi eğlencelerinden çıkan çiftler her zaman içeri girenlerle aynı olmuyordu. "Ne rahatlık!" diyerek hayretini dile getiriyordu, anne babamın ölümünden beri birlikte yaşadığım Alberta Hala'm.

Miraflores kıyılarına vuran dalgalar iki kez kırılıyorlardı ki, bunlardan ilki bayağı uzakta, plaja yaklaşık iki yüz metre mesafede oluyordu ve en cesurlarımız oraya kadar gidip onları göğsümüzle devirdikten sonra kendimizi yüz metre boyunca, dalgaların sadece havalı çarpışmalarla yeniden oluşmak ve bizi plajın çakıllarına kadar dalga koridorlarında taşıyacak olan ikinci bir kabarışla yeniden kırılmak için öldükleri o noktaya kadar suda sürüklenmeye bırakıyorduk.

O olağanüstü yaz, Miraflores'teki eğlencelerde insanlar vals, *corrido*, blues, bolero ve *huaracha* müzikleriyle dans etmeyi bıraktılar, çünkü mambo büyük sükse yaptı. Mambo, mahalledeki eğlencelerde çocuk, genç ya da olgun bütün çiftleri hareketlendiren, sıçratan, zıplatan figürler yaptıran depremdi. Ve muhtemelen Miraflores'in dışında, dünyanın ve yaşamın ötesinde Lince, Breña, Chorrillos mahallelerinde ya da biz Miraflores'lilerin ne ayak bastığımız ne de asla ayak basmak zorunda kalacağımızı düşündüğümüz La Victoria'nın çok daha egzotik mahallelerinde, Lima'nın merkezinde, Rimac ve Porvenir'de de aynı şey yaşanıyordu.

Ve valslerden, *huaracha*'lardan, sambalardan ve polkalardan mamboya geçtiğimiz gibi, patenlerden ve *scooter*'lardan da bisiklete, bazılarımız, mesela Tato Monje ve Tony Espejo, motora, hatta bazen babasının üstü açılır Chevrolet'sini çalıp bizi Terrazas'tan Armendáriz Uçurumu'na kadar dalgakıranlarda saatte yüz kilometre süratle dolaşmaya götüren mahallenin kocaoğlanı Luchín gibi, bir ya da iki kişi de otomobile geçti.

Ama o yazın en kayda değer olayı, dikkat çekici varlıkları ve sözcüklerin son hecelerini yutarak cümleleri kulağa "yani" gibi gelen bir iç çekiş ünlemiyle sonlandıran, hızlı hızlı, benzersiz konuşma biçimleri biz kısa pantolondan uzun pantolona yeni geçmiş olan tüm Miraflores'lileri, en çok da beni, deli divane eden iki kız kardeşin çok uzaklardaki ülkeleri Şili'den Miraflores'e gelişleri oldu.

Küçük olan büyük görünüyordu, büyük de küçük. Büyüğün adı Lily'ydi ve bir yaş büyük olduğu Lucy'den biraz daha kısaydı. Lily en fazla on dört ya da on beş yaşındaydı, Lucy de on üç ya da on dört. Dikkat çekici sıfatı sanki onlar için yaratılmıştı ama Lucy ne kadar dikkat çekici olsa da kız kardeşi kadar değildi ve bunun nedeni sadece saçlarının ondan daha az sarı ve daha kısa olması ve Lily'den daha ağırbaşlı giyinmesi değil, kardeşinden daha sessiz olması ve dans zamanı gelip pikaba plaklar konduğunda, mambo müziği yükseldiğinde ve biz dans etmeye başladığımızda, o da figürler yapıp belini hiçbir Miraflores'li kızın cüret edemeyeceği bir gözü peklikle kırsa da, Lily adındaki o topaca, o rüzgârdaki aleve, o yakamoza kıyasla içine kapanık, çekingen ve neredeyse sıkıcı bir kız olmasıydı.

Lily çok hoş ve çok keyifli bir ritimle gülücükler dağıtarak, şarkının sözlerini mırıldanarak, kollarını kaldırarak, dizlerini göstererek, giydiği eteklerin ve bluzların onca hınzırlık ve onca kıvrımla üzerine oturduğu o ufacık vücudunun tümü kıvrılıyormuş, titreşiyormuş ve saçının telinden ayaklarına kadar dansa iştirak ediyormuş gibi görünecek şekilde göbeğini ve omuzlarını oynatarak dans ediyordu. Onunla mambo dansı yapan herkes zor duruma düşüyordu; çünkü o kıvrak bacakların ve ufacık ayakların şeytani kasırgasına çarşafa dolanmadan ayak uydurabilmek söz konusu değildi! İnsan daha ilk baştan itibaren onun gerisinde kalıyor ve bütün çiftlerin gözü-

nün Lily'nin olağanüstü mambo gösterisine yoğunlaştığının tamamen bilincinde oluyordu. "Ne kız ama!" diye öfkesini dışa vuruyordu Alberta Hala'm, "Tıpkı Meksika filmlerindeki bir dansçı, tıpkı Tongolele gibi dans ediyor." "Neticede, unutmayalım ki o bir Şilili," diye kendi kendine devam ediyordu, "o ülkenin kadınlarının en güçlü tarafı erdem değildir."

Ben Lily'ye âşık olmanın en romantik biçimiyle, tıpkı bir dananın anasına karşı hissettiği sevgiyle âşık oldum –buna çılgınca âşık olmak da deniyordu– ve o unutulmaz yaz boyunca ona üç kez çıkma teklif ettim. Bunlardan ilki, Miraflores Merkez Parkı'nda bulunan Ricardo Palma Sineması'nın salón bölümünde bir pazar sabahı matinesinde oldu ve bana, âşık olmak için yaşının henüz çok küçük olduğunu söyleyip hayır, dedi. İkincisi, Salazar Parkı'nın hemen bitiminde o yaz açılan paten pistinde ve bana yine hayır, dedi, bunu düşünmesi gerekiyordu; çünkü benden biraz hoşlansa da, anne babası ondan ortaokul dördüncü sınıfı bitirene kadar âşık olmamasını istemişlerdi ve o henüz üçüncü sınıftaydı. Ve son olarak da, o büyük kavgadan birkaç gün önce, Larco Caddesi'ndeki Cream Rica'da vanilyalı *milkshake* içerken ve tabii ki bir kez daha hayır cevabını aldım, bana ne diye evet diyecekti ki, zira mevcut halimizle zaten iki âşık gibi görünüyorduk. Marta'larda gerçekler oyununu oynarken bizi hep eş yapmıyorlar mıydı? Miraflores Plajı'nda yan yana oturmuyor muyduk? Partilerde o herkesten çok benimle dans etmiyor muydu? Miraflores'in tamamı bizi zaten sevgili zannediyorsa, bana resmî bir evet yanıtını ne diye verecekti ki? Fotomodel yüzü, koyu renkli ve hınzırca bakan gözleri, etli dudaklarla çevrili ağzıyla Lily yetişkin bir kadın gibi işveliydi.

"Senin her şeyin hoşuma gidiyor," diyordum ona. "Ama en çok da konuşma biçimin." Perulu kızlarınkinden

çok farklı tonlaması ve müziğiyle, ayrıca ne demek istediklerini ve herhangi bir alay barındırıp barındırmadıklarını tahmin etmeye çalışırken biz mahallelilere kafayı yedirten kimi ifadeleri, sözcükleri ve deyimleriyle çok komik ve özgündü. Lily sürekli çift anlamlı şeyler söylüyor, bilmeceler soruyor ve mahalleli kızların yüzlerinin kızarmasına sebep olan müstehcen fıkralar anlatıyordu. "Şu Şilili kızlar *korkunçlar*," diye hüküm veriyordu Alberta Hala'm, bu iki yabancı kızın Miraflores'in ahlakını bozmasından endişe duyar bir şekilde, o sahip olduğu lise öğretmeni havasıyla gözlüğünü takıp çıkarırken.

50'li yılların başında Miraflores'te henüz yüksek binalar yoktu; mahalle tek ya da en fazla iki katlı evlerden oluşuyordu ve bunların hepsinin illa ki sardunyalar, ateş ağaçları, defneler, begonviller ve çimlerle bezenmiş bahçeleri vardı. Ev halkları hanımeli ya da sarmaşıkların tırmandığı taraçalardaki sallanan koltuklarında dedikodu yaparak ve yaseminlerin kokusunu içlerine çekerek geceyi beklerlerdi. Bazı parklarda kırmızı ve pembe çiçekli, dikenli *ceibo* ağaçları vardı; düzgün, temiz kaldırımlardaysa *plumeria* ağaççıkları, jakarandalar, dut ağaçları bulunuyordu ve bahçelerdeki çiçekler kadar, üniformaları beyaz önlük ve siyah şapkadan oluşan ve derinden gelen sesi bende bir barbar borusu, tarihöncesi bir anı etkisi bırakan bir kornayı çalarak sokakları gece gündüz arşınlayan D'Onofrio dondurmacılarının sarı arabaları da ortama bir renk katıyordu. Kuşların ötüşünün hâlâ işitildiği zamane Miraflores'inde, genç kızlar evlilik yaşına gelince aileleri çam ağaçlarını kesiyorlardı, zira bunu yapmasalar zavallıcıklar Alberta Hala'm gibi evde kalacaklardı.

Lily bana asla evet demiyordu ama şu bir gerçek ki, bu formalite hariç, geri kalan her konuda sevgili gibi görünüyorduk. Ricardo Palma, Leuro, Montecarlo ve Colina sinemalarındaki matinelerde el ele tutuşuyorduk ve

alt katın karanlığında daha eski başka çiftler gibi yiyiştiğimiz söylenemese de –yiyişmek deyimi kaçamak öpücüklerden dillerin buluşmasına ve ölümcül günahlar olarak ilk cumalarda papaza itiraf edilmesi gereken kötücül elleşmelere kadar her şeyi kapsıyordu– Lily, kendisini yanaklarından, kulaklarının kıyısından, ağzının kenarından öpmeme izin veriyor ve bazen de dudaklarını bir saniye için benimkilerle birleştiriyordu ama hemen akabinde melodramatik bir biçimde yüzünü buruşturarak kendini geri çekiyordu: "Olmaz olmaz, kesinlikle olmaz, Sıska." Ve mahalledeki arkadaşlarım, "Sen kafayı yemişsin Sıska, verem olacaksın Sıska, bu aşk seni eritip bitirmiş, Sıska," diye benimle dalga geçiyorlardı. Beni asla ismimle –Ricardo Somocurcio– çağırmıyor, bana hep lakabımla hitap ediyorlardı. Durumumu zerre kadar abartmıyorlardı: Ben Lily'ye iliklerime kadar âşıktım.

O yaz, onun için en iyi arkadaşlarımdan biri olan Luquen'le kavga ettim. Mahallenin kızlarının ve erkeklerinin Colón ve Diego Ferré sokaklarının köşesinde, Chacaltana'ların bahçesinde bir araya geldiği o toplantıların birinde, Luquen, komiklik yaparken Şilili kızların birer züppe olduklarını çünkü gerçekte sarışın olmayıp saçlarını oksijenle sarartıklarını ve Miraflores'te, benim arkamdan, onlar için Karafatmalar denmeye başladığını söyleyiverdi. Ânında çenesine doğru bir yumruk savurdum, bundan kurtuldu ve aramızdaki sorunu yumruklarla çözmek için Reserva Dalgakıranı'nın köşesine, falezin kıyısına gittik. Bütün bir hafta konuşmadık, ta ki bir sonraki partide, mahallenin kızları ve oğlanları bizi barıştırana dek.

Lily, her akşamüstü Salazar Parkı'nın o palmiyeler, melek trompeti ağaççıkları ve sarmaşıklarla kaplı köşesine gitmekten ve oradaki kırmızı tuğladan duvarın üzerinden tıpkı bir gemi kaptanının kaptan köşkünden denizi seyretmesi gibi bütün Lima Koyu'nu seyretmekten çok

hoşlanıyordu. Eğer gökyüzü açıksa –ki o yaz gökyüzünün daima açık olduğuna ve güneşin tek bir gün sektirmeden Miraflores'in üzerinde parıldadığına yemin edebilirim– orada uzaklarda, okyanusun en uç noktasında alevler saçarak, ışınlar ve göz kamaştırıcı ışıklarla vedalaşarak batan kırmızı disk seçiliyordu. Lily'nin suratı Merkez Parkı Kilisesi'ndeki öğlen on iki ayinine giderken hissettiği coşkunun aynısıyla konsantre oluyordu; yıldızın –ya da Tanrı'nın– gerçekleştireceği dileği ifade etmek için denizin en son ışını yutacağı ânı beklerken o ateşten topa sabitlenen bakış. Ben de, gerçekleşeceğine kısmen inanarak bir dilek tutuyordum. Elbette ki her zaman aynısını: Bana artık evet desin, sevgili olalım, yiyişelim, sevişelim, nişanlanalım, evlenelim; Paris'te zengin ve mutlu bir hayat sürelim.

Kendimi bildim bileli Paris'te yaşamayı hayal ediyordum. Bunun suçlusu muhtemelen babam ve beni yetim bırakan o trafik kazasında kendini öldürmeden önce bana okuttuğu Paul Féval, Jules Verne, Alexandre Dumas ve diğer onca yazarın kitaplarıydı. Bu romanlar kafamın içini maceralarla doldurdu ve Fransa'daki hayatın diğer her yerden daha zengin, daha eğlenceli, daha güzel ve daha eksiksiz olduğuna beni inandırdılar. İşte bu yüzden, Peru-Kuzey Amerika Enstitüsü'ndeki İngilizce derslerimin yanı sıra, beni Wilson Caddesi'nde bulunan ve Frenklerin dilini öğrenmek için haftada üç kez gideceğim Alliance Française'e yazdırması için Alberta Hala'mı ikna etmeyi başardım. Mahalledeki arkadaşlarımla eğlenmekten çok hoşlanmama rağmen, oldukça inek bir öğrenciydim, notlarım gayet iyiydi ve yabancı diller beni büyülüyordu.

Cep harçlığım müsaade ettiğinde Lily'yi, bembeyaz cephesiyle kaldırıma dizili küçük masaları ve güneş şemsiyeleriyle ve bin bir çeşit pastasıyla –dondurmalı pan-

dispanyalar, ortası karamelli sandviç kurabiyeler, rulo pastalar!– Larco Caddesi'nin, Arequipa Caddesi'nin ve çok yüksek kauçuk ağaçlarının gölgelediği Ricardo Palma Bulvarı'nın tam kesiştiği noktada bulunan Tiendecita Blanca Pastanesi'ne çay içmeye –buna *çay saati* demek henüz moda olmamıştı– davet ediyordum.

Lily'yle birlikte dondurma ya da bir dilim pasta yemek için Tiendecita Blanca'ya gitmek neredeyse her zaman, her dışarıya çıkışımızda yanımızda taşımak zorunda olduğum kız kardeşi Lucy'nin varlığıyla –ne yazık ki– zedelenen bir mutluluktu. Kendisini çanta gibi taşımamızdan hiçbir rahatsızlık duymadan benim planlarımı mahvediyor, Lily'yle baş başa sohbet etmemi ve kulağına fısıldamanın hayalini kurduğum bütün o güzel şeyleri Lily'ye söylememi engelliyordu. Ama Lucy'nin varlığından ötürü sohbetimiz belli konulara girmekten kaçınmak zorunda kaldığı zamanlarda dahi, onun yanında olmak, kafasını her oynattığında kâkülünün nasıl dans ettiğini seyretmek, koyu bal rengi gözlerindeki hınzırlığı görmek, öylesine farklı konuşma biçimini dinlemek ve kimi dikkatsizlik anlarında, çoktan dikilmeye başlamış o yusyuvarlak, körpe uçlu ve hiç kuşkusuz taptaze meyve gibi biçimli ve yumuşak memeciklerini dar bluzunun yakasından seçmek paha biçilmez bir şeydi.

"Sizin yanınızda neden böyle çanta gibi dolaştığımı bilmiyorum," diyordu bazen özür dilercesine Lucy. Ona yalan söylüyordum: "Saçmalama, biz senin varlığından mutluluk duyuyoruz, değil mi Lily?" Lily gözbebeklerindeki şeytani bir alayla gülüyor ve ağzından şu ünlem dökülüyordu: "Evet, puuuuuu!"

Pardo Caddesi'nde, şakıyan kuşların istila ettiği kauçuk ağaçlarının altında, yolun her iki tarafında sıralanmış, bahçelerinde ve verandalarında kolalı beyaz üniformalar giymiş bakıcı kadınların gözetimindeki küçük çocukların

koşuşturduğu evlerin arasında yürüyüş yapmak o yazın kutsal bir ayini oldu. Lily'yle hoşuma giden şeylerden konuşmak, Lucy'nin varlığından ötürü, çok zor olduğu için sohbeti havadan sudan konulara sürüklüyordum. Mesela geleceğe yönelik planlarımdan bahsediyordum: Bir avukat olarak mezun olduğumda diplomatik bir görevle Paris'e gidecektim –çünkü orada, Paris'te, yaşamak yaşamaktı, Fransa bir kültür ülkesiydi– ya da bu yoksul Peru'nun yeniden büyük ve bereketli olmasına biraz yardımcı olmak için belki de politikaya atılırdım, bu durumda Avrupa'ya yolculuğumu biraz ertelemem gerekecekti. Ya onlar, büyüyünce ne olmak isterlerdi? Ağırbaşlı Lucy'nin ulaşmak istediği çok kesin amaçları vardı: "Her şeyden önce liseyi bitirmek. Sonra, iyi bir iş bulmak, belki bir plak mağazasında, bu herhalde müthiş eğlenceli bir iş olmalı." Lily ise bir seyahat acentesini ya da anne babasını ikna edebilirse bir havayolu şirketinde hosteslik yapmayı düşünüyordu, böylece bedavaya bütün dünyayı gezebilirdi. Ya da sinema artisti olacaktı ama bikinisini çıkarmalarına asla müsaade etmeyecekti. Gezmek, dolaşmak, bütün ülkeleri tanımak onun en çok hoşuna gidecek şeydi. "Şimdiden en azından iki tanesini, Şili ve Peru'yu tanıyorsun, daha ne istiyorsun," diyordum ona. "Bir de Miraflores'ten dışarı adım atmamış beni düşün."

Lily'nin Santiago hakkında anlattıkları benim için Paris cennetinin bir habercisi gibiydi. Onu ne büyük bir gıptayla dinliyordum! Orada, buradan farklı olarak sokaklarda ne yoksullar ne de dilenciler vardı, anne babalar kızların ve oğlanların gün doğana kadar partilerde kalmalarına ve *cheek to cheek*[1] dans etmelerine izin veriyorlardı ve burada olduğu gibi, büyüklerin, annelerin, halaların dans

1 (İng.) Yanak yanağa. (Ç.N.)

eden gençleri, eğer fazla yakınlaşırlarsa uyarmak amacıyla gözetlemeleri asla görülmüş bir şey değildi. Şili'de kızların ve oğlanların yetişkinlere yönelik filmlere girmelerine ve on beşini doldurduktan sonra gizlenmeden sigara içmelerine izin veriliyordu. Orada hayat Lima'dan daha eğlenceliydi çünkü daha çok sinema, sirk, tiyatro, gösteri ve orkestralı eğlence vardı; Birleşik Devletler'den Santiago'ya sürekli olarak patinaj, bale, müzik toplulukları geliyordu ve hangi işi yaparlarsa yapsınlar Şilililer, Perulular'ın iki ya da üç katını kazanıyorlardı.

Peki ama, eğer böyleyse, Şilili kızların ailesi neden o güzelim ülkeyi bırakıp Peru'ya gelmişti? Çünkü onlar zengin değildiler ve ilk bakışta daha ziyade yoksul görünüyorlardı. Doğrusu biz Barrio Alegre'nin oğlanları ve kızları gibi uşaklı, aşçılı, hizmetçili ve bahçıvanlı evlerde değil, Esperanza Sokağı'nda Gambrinus isimli restoranın yakınındaki üç katlı daracık bir binada bulunan küçük bir apartman dairesinde yaşıyorlardı. Ve o yılların Miraflores'inde, daha sonraları evler ortadan kaybolup yerlerine yüksek binalar bitmeye başladığında yaşanacaklardan farklı olarak apartman dairelerinde sadece yoksullar, Şilili kızların –ne yazık ki– ait göründükleri o sayıları fazla olmayan insani tür otururdu.

Onların anne babasının yüzünü hiç görmedim. Ne beni ne de mahalleden herhangi bir kızı ya da oğlanı evlerine götürdüler. Ne bir doğum günü kutladılar, ne bir parti verdiler, ne de bizi çay içmeye ve oyun oynamaya davet ettiler; sanki yaşadıkları yerin ne kadar mütevazı olduğunu görmemizden korkuyorlardı. Yoksullukları ve sahip olmadıkları her şeyden ötürü utanç duymaları benim içimi şefkatle dolduruyor, Şilili kıza aşkımı büyütüyor ve beni diğerkâm planlara sürüklüyordu: "Ben Lily'yle evlenince onun ailesinin tamamı bizimle birlikte yaşayacak."

Ama Lucy ve Lily'nin bize evlerinin kapılarını açmamaları Miraflores'li arkadaşlarımı, özellikle de kızları

çok rahatsız ediyordu. "Bir parti düzenleyemeyecek kadar mı açlıktan nefesleri kokuyor?" diye birbirlerine soruyorlardı. "Belki de yoksulluktan değil, pintiliktendir," diye durumu kurtarmaya çalışan Tico Tiravente daha da kötüleştiriyordu.

Derken mahallenin gençleri Şilili kızların makyaj yapma ve giyinme biçimleri hakkında kötü konuşmaya, hep aynı şeyleri giymeleriyle dalga geçmeye başladılar: Durumu gizlemek için mümkün olan her türlü kombinasyonla birbirine uydurdukları o etekleri, bluzları ve sandaletleri artık hepimiz ezberlemiştik. Ve ben, büyük bir öfke içinde, onları koruyordum; bu konuşmaların sebebi kıskançlıktı, koyu, zehirli bir kıskançlık; çünkü dans partilerinde Şilili kızlar asla boş kalmıyorlardı, bütün oğlanlar onları dansa kaldırmak için önlerinde sıraya giriyorlardı. "Çünkü vücutlarını yapıştırmaya izin veriyorlar, bunu yapan kız tabii ki boş kalmaz," diye cevap veriyordu Laura; belki de mahalledeki toplanmalarda, oyunlarda, plajda ya da Salazar Parkı'nda dikkatler üstlerinde olduğundan ve diğer kızlar bir kenarda dururken oğlanlar onların etrafını sardığından böyle şeyler söyleniyordu... "Çünkü onlar iki burnu havada, iki utanmaz; çünkü siz onların yanında, bizim asla izin vermeyeceğimiz müstehcen fıkralarınızı anlatmaya cüret edebiliyorsunuz!" diye karşı saldırıya geçiyordu Teresita. Son olarak da; çünkü Şilili kızlar muhteşemdiler, moderndiler, neşe doluydular, buna karşılık mahalleli kızlar çıtkırıldımdılar, geri kafalıydılar, ikiyüzlüydüler ve önyargılıydılar. "Onlar gibi olmamaktan gurur duyuyoruz!" diye cevap veriyordu Ilse alaycı bir tonda.

Ancak, Şilililerin arkasından kötü konuşsalar da, Barrio Alegre'nin kızları, onları partilere davet etmeyi, onlarla birlikte grup halinde Miraflores plajlarına, pazar ayinlerine, sinema matinelerine gitmeyi ve Salazar Parkı'nda

günbatımından ilk yıldızların, o yaz ocaktan mart ayına dek, kesin eminim ki, tek bir gün dahi bulutlar tarafından gizlenmeden (oysa ki bu şehirde yılın beşte dörtlük bölümünde daima bunun tersi yaşanır) Lima göklerinde ışıldayan yıldızların belirdiği âna dek mecburi turları atmayı sürdürüyorlardı. Bunu yapıyorlardı çünkü biz erkekler onlardan bunu istiyorduk ve çünkü, özünde, Miraflores'li kızlar Şilili kız kardeşlere karşı kobranın yutmadan önce hipnotize ettiği kuşçağız, günahkâr kadının azize ve şeytanın melek üzerinde uyguladığı büyünün aynısını hissediyorlardı. Şili denen o uzak ülkeden gelmiş olan yabancı kızların, kendilerinin sahip olmadığı, canlarının istediği yere gitme, büyüklerinden birazcık daha, birazcık daha, diye izin istemek zorunda kalmama, kiminle ve ne şekilde dans ettikleri babaları, anneleri, büyük ablaları ya da halaları tarafından parti düzenlenen yerin penceresinden gözetlenmeden ya da saat, saygıdeğer kızların dans etmek ya da sokaklarda erkeklerle laflamak yerine –bunu daha büyük yaştakiler, görgüsüzler ve sürtükler yapıyorlardı– evlerinde, yataklarında mışıl mışıl uyudukları saat olan on ikiyi çoktan geçtiği gerekçesiyle eve götürülmeden geç saatlere kadar dolaşabilme ya da dans edebilme özgürlüklerini kıskanıyorlardı. Şilili kızların rahatlıklarını, hiç kasmadan, dizlerinin görünüp görünmediğini kafaya takmadan ve omuzlarını, memeciklerini, popolarını Miraflores'li hiçbir kızın yapmadığı biçimde sallayarak dans edişlerini ve belki de, oğlanlarla onların hayalini kurmaya dahi cüret edemeyecekleri serbestliklere yeltenmelerini kıskanıyorlardı. Peki ama, eğer o kadar serbestseler, neden Lily'nin de Lucy'nin de sevgilisi yoktu? Neden onlara çıkma teklif ettiğimizde hepimize hayır diyorlardı? Lily sadece bana hayır, dememişti; Lalo Molfino ve Lucho Claux'u da reddetmişti. Lucy ise Loyer'e, Pepe Cánepa'ya ve ailesinin daha liseyi bile bitirmeden, on beş yaşını doldurun-

ca Volkswagen hediye ettiği ilk Miraflores'li bitirim Julio Bienvenida'ya hayır, demişti. O kadar özgür olan Şilili kız kardeşler neden sevgili istemiyorlardı?

Lily ve Lucy'yle ilintili bu ve diğer gizemler hiç beklenmedik bir biçimde 30 Mart 1950'de, o unutulmaz yazın son gününde, tombiş Marirosa Álvarez-Calderón'un verdiği partide aydınlandı. O parti bir kilometre taşı teşkil etti ve tüm katılanların belleğine sonsuza dek kazındı. Álvarez-Calderón'ların, 28 Temmuz ve La Paz caddelerinin kesişme noktasındaki evleri yüksek ağaçlı bahçeleri, sarı çiçekli *tipuana* ağaçları, çan çiçekleri, gülleri ve mavimtırak yüzme havuzuyla Miraflores'in, belki de Peru'nun en güzel eviydi. Marirosa'nın partileri daima orkestranın ve gece boyunca pastalar, kanepeler, sandviçler, meyve suları ve envai çeşit alkolsüz içki servisi yapan bir garson ordusunun eşliğinde olurdu ve biz davetliler bu partilere sanki başımız göğe değecekmiş gibi hazırlanırdık. Her şey mükemmel gidiyordu, ta ki ışıklar sönüp biz yüz kadar oğlan ve kız, Marirosa'nın etrafını sarana, ona "Happy Birthday" şarkısını söyleyene, Marirosa mumları üfleyene, pastanın üzerinde yanan on beş mumu söndürene ve biz onu kutlamak için sıraya girene kadar.

Kutlama sırası Lily ve Lucy'ye gelince, fazla kiloları sırtında kocaman bir fiyonk bulunan pembe elbisesinden dışarı taşan neşeli domuzcuk Marirosa, onları yanaklarından öptükten sonra gözlerini kocaman açtı, "Siz Şilili kızlarsınız değil mi? Sizi Adriana Teyze'mle tanıştıracağım. O da Şilili ve Santiago'dan daha yeni geldi. Gelin, gelin."

Onları ellerinden tuttu ve evin içine doğru götürürken seslendi: "Adriana Teyze, Adriana Teyze, sana bir sürprizim var."

Birkaç saniye sonra geniş pencerenin camlarından, sönük şömineli büyük bir salonu, yağlıboya portre ve

manzara resimlerinin süslediği duvarları, koltukları, kanepeleri, halıları ve ellerinde kadehleriyle bir düzine kadın ve erkeği çerçeveleyen aydınlatılmış dikdörtgenden, Marirosa'nın Şilililerle birlikte içeri daldığını gördüm ve uzun ağızlığının ucunda dumanı tüten bir sigara, yüzündeyse sıcak bir gülümsemeyle genç vatandaşlarını selamlamaya giden uzun boylu, iyi giyimli, çok güzel bir kadının siluetini belli belirsiz bir biçimde seçebildim.

Bir mango suyu içmek ve gizlice bir Viceroy sigarası tüttürmek için havuzun soyunma kabinlerinin arasına gittim. Orada Champagnat Lisesi'nden okul arkadaşım Juan Barreto'ya rastladım; o da bir sigara tüttürmek için bu ıssızlığa sığınmıştı. Kulağıma doğru eğilerek sordu, "Lily'ye çıkma teklif etsem rahatsız olur musun, dostum?"

Her ne kadar öyle görünsek de, onunla sevgili olmadığımızı biliyordu ve yine biliyordu ki –bana dediğine göre bunu bilmeyen yoktu– ona üç kez çıkma teklif etmiş ve her seferinde ondan hayır cevabı almıştım. Ona bundan çok rahatsız olacağımı söyledim; çünkü Lily'nin bana hayır demesinin sebebi küçük bir oyunu sürdürmekti –ne yaparsın, Şili'de kızlar böyleydi işte– ama gerçekte benden hoşlanıyordu, neredeyse sevgili gibiydik ve ayrıca bu gece dördüncü ve son kez olarak ona çıkma teklif etmiştim ve Lily tam bana evet, diyecekken tombişin on beş mumlu pastasının ortaya çıkışı muhabbetimizi bölmüştü. Ama birazdan Marirosa'nın teyzesiyle konuşması bitince, ona teklifimi yineleyecektim ve o da kabul edecekti ve o geceden itibaren resmen benim sevgilim olacaktı.

"Bu durumda, benim Lucy'ye çıkma teklif etmem gerekecek," dedi Juan Barreto kaderine boyun eğer bir biçimde. "Ama benim hoşuma gidenin Lily olduğunu söylemeliyim, dostum."

Teklifini Lucy'ye yapması için onu cesaretlendirdim ve evet cevabı alması için elimden geleni yapacağım ko-

nusunda ona söz verdim. Lucy'yle o ve Lily'yle ben muhteşem bir dörtlü oluşturacaktık.

Havuzun yanında Juan Barreto'yla sohbet ederek ve Ormeño Kardeşler Orkestrası'nın ritmiyle –Pérez Prado kadar olmasa da yine de çok iyiydi; o trompetler, o davullar!– dans eden çiftleri seyrederek birkaç tane Viceroy tüttürdük. Lucy ve Lily'yi teyzesiyle tanıştırmak Marirosa'nın aklına, tam da o anda, nereden gelmişti ki? İçeri gireli bayağı olmuştu, ne kaynatıyorlardı böyle? Bu gidişle planım bozulacaktı. Çünkü on beş mumlu pastanın gelişinin ilan edildiği sırada, gerçekten de, orkestrayı kızlara çıkma teklif etmek için en uygun bolero olan "Me gustas" (senden hoşlanıyorum) parçasını çalmaya ikna etmemin ardından, Lily'ye –bu kez başarıya ulaşacağından emin olduğum– dördüncü aşk ilanımı dile getirmeye başlamıştım.

Geri gelmeleri bir hayli zaman aldı. Ve gittiklerinden çok farklı bir halde döndüler: Lucy, sanki bir hayalet görmüş ve öbür dünyanın izlenimini üzerinden atmaya çalışıyormuşçasına, beti benzi atık ve bitkindi. Gözlerinden kıvılcımlar saçan Lily ise sanki o son derece gösterişli hanımlar ve beylerin çok kötü muamelesine maruz kalmışçasına çatık kaşlı ve öfkeli. Onu hemen dansa kaldırdım; uzmanlık alanı olan şu mambolardan biri –"5 numaralı mambo"– çalıyordu ve ben gördüklerime inanamıyordum: Lily hiçbir şeyi doğru yapamıyor, ritmi kaybediyor, dalıp gidiyor, hareketleri karıştırıyor, tökezliyordu ve derken kafasındaki denizci başlığı yana kayıp ona çok gülünç bir hava verdi. Onu düzeltmeye bile yeltenmedi. Acaba ne olmuştu?

Şuna eminim ki, "5 numaralı mambo" bittiğinde orada bulunan herkes bu sorunun yanıtını biliyordu çünkü tombiş ev sahibesi bunu yayma işini üstlenmişti. O dedikoducu kız olan biteni en ince ayrıntısıyla hikâ-

yeyi renklendirerek ve abartarak, aynı zamanda da gözlerini şaşkınlıktan, korkudan ve mutluluktan kocaman kocaman açarak anlatırken kim bilir ne zevk almıştı! O yaz yeniyetmelikten mezun olan bizlerin alışkanlıklarında devrim yapmak için Miraflores'e gelmiş olan bu Şililileri öylesine kıskanan mahallenin tüm kızları kim bilir ne hastalıklı bir sevinç –bir rahatlama, bir intikam– hissetmişlerdi!

En son öğrenen ben oldum; o sırada Lily ve Lucy, Marirosa dahil olmak üzere kimseyle vedalaşmadan gizemli bir biçimde çoktan ortadan kaybolmuşlardı –"Utançtan dudaklarını ısırarak," diye yorumda bulunacaktı Alberta Hala'm– ve kehanetimsi söylenti dans pistinin tamamına yayılıp sayıları yüze ulaşan delikanlı ve genç kızın keyfini kaçırmış, onlara orkestrayı, sevgililerini ve öpüşüp koklaşmalarını unutturmuştu. Lanet fışkıran gözlerini kocaman açmış bir halde aralarında fısıldaşıyor, duyduklarını birbirlerine tekrarlıyor, karşılıklı irkiliyor, heyecanlanıyorlardı: "Biliyor musun? Haberi aldın mı? Duydun mu? İnanılmaz! Düşünebiliyor musun? Hiç aklına gelir miydi?" "Şilili falan değilmişler! Hiç olmamışlar! Hepsi yalanmış! Ne Şililiymişler ne de Şili hakkında herhangi bir şey biliyorlarmış! Yalan söylemişler! Herkesi kandırmışlar! Hepsi uydurmaymış! Marirosa'nın teyzesi yalanlarını ortaya çıkarmış! Ne üçkâğıtçıymışlar, ne üçkâğıtçıymışlar!"

İki Peruludan başka bir şey değillermiş. Zavallılar! Zavallıcıklar! Santiago'dan yeni gelmiş olan Adriana Teyze, bizi onca zamandan beri kandırdıkları ama kendisinin ânında bir sahtekârlık olarak algıladığı o aksanı duyunca hayatının şaşkınlığını yaşamış olmalı. Maskaralığın farkına varan tombişin teyzesi onlara Santiago'lu aileleri, Santiago'da yaşadıkları semt, Santiago'da gittikleri okul, Santiago'daki akrabaları ve aile dostları hakkında sorular sormaya başlayınca Şilili kız kardeşler kendilerini ne kadar

kötü hissetmiş olmalılar. Lucy ve Lily'ye kısacık hayatlarının en acı deneyimini yaşatan Adriana Teyze iki kardeşe bir süre işkence edip onları birer zihinsel ve fiziksel harabeye dönüşmüş halde uğurladıktan sonra, akrabalarının, dostlarının ve afallamış Marirosa'nın önünde gerçeği ilan etmiş: "Bunlar Şilili falan değiller! Bu kızlar hayatlarında Santiago'ya adım atmamışlar ve eğer onlar Şililiyse ben de Tibetliyim!"

1950 yazının o –benim de on beş yaşımı doldurduğum– son günü benim için boş hayallerin, düşsel yanılsamaların ve fantezilerin yerini yavan gerçeklikle dolduran gerçek hayatın başladığı gün oldu.

Sahte Şililerin gerçek hikâyesini tam olarak öğrenemedim, zaten bunu onların dışında bilen de olmadı ama yalandan Şililerin ortadan yok oluşlarıyla birlikte –bu lafın gelişi, zira o günden sonra ne bir partiye ne oyunlara ne çay saatlerine ne de mahalledeki toplantılara davet edildiler– onları uzun süre geveze bir gölge gibi takip eden tahminleri, dedikoduları, palavraları ve sözde ifşaatları dinledim. Çatal dillilerin söylediğine göre, Barrio Alegre ve Miraflores'in saygıdeğer kızları artık onlarla görüşmeyi bıraksalar ve sokakta karşılaştıklarında kafalarını başka tarafa çevirseler de, delikanlılar, erkekler yiyişmek ve sadece şırfıntılarla sürtüklerin yapılmasına izin verdikleri şu şeyleri yapmak için onları, şırfıntıların arandığı gibi –Lily ve Lucy, Miraflores'in saygıdeğer insanlarının arasına karışmak için kökenlerini gizleyerek kendilerini yabancı olarak tanıtan ama gerçekte Breña ya da El Porvenir türü bir mahalleden gelen iki şırfıntıdan başka neydiler ki?– gizlice arıyorlardı.

Sonra, sanırım insanlar yavaş yavaş Lily ve Lucy'yi unuttular; çünkü başka kişiler, başka olaylar çocukluğumuzun son yazındaki o maceranın yerini aldı. Ama ben unutmadım. Onları, özellikle de Lily'yi hiç unutmadım

ve aradan yıllar geçmesine, Miraflores'in ve aynı şekilde geleneklerin öylesine değişmiş olmasına, eskiden küstahça sergilenen şimdiyse gizlenen önyargıların ve bariyerlerin ortadan kaybolmasına rağmen, onu belleğimde muhafaza ettim ve arada sırada onu, o hınzır gülüşünü ve koyu bal rengi gözlerinin alaycı bakışını tekrar hatırlıyor ve onu mamboların ritminde bir yaprak gibi dalgalanırken görür gibi oluyorum. Ve o günden beri birçok yaz yaşamış olsam da, o yazın hepsinden daha muhteşem olduğunu düşünmeye devam ediyorum.

II. Gerilla

México Lindo adlı restoran, Saint Sulpice Meydanı'na iki adım mesafede, Canettes ve Guisarde sokaklarının kesiştiği köşedeydi ve parasızlık içinde geçen Paris'teki ilk yılımda, birçok gece oranın arka kapısında dikilip Paúl'ün elinde *tamale, tortilla, carnita* ya da *enchilada* gibi Hotel du Sénat'nın çatı katındaki odamda soğumadan mideye indireceğim değişik Meksika yemeklerinin bulunduğu küçük bir paketle belirmesini bekledim. Paúl, México Lindo'ya mutfak yamağı olarak girip yemek pişirmedeki hünerleri sayesinde kısa zamanda şef yardımcılığına kadar yükselmişti. Kendini ruhen ve bedenen devrime adamak için her şeyi bıraktığındaysa mekânın başaşçılığına getirilmişti.

Paris 60'ların o ilk yıllarında Küba Devrimi'nin ateşini yaşıyor ve Paúl gibi, Fidel Castro ve sakallı arkadaşlarının hareketini kendi ülkelerinde tekrarlamak isteyen ve kafe sohbetlerinde cidden ya da oyun olarak buna hazırlanan beş kıtadan gelmiş gençlerle doluyordu. Paris'e gelişimin daha ilk günlerinde tanıdığım Paúl, o sırada México Lindo'da hayatını kazanmanın yanı sıra Sorbonne'da Biyoloji Bölümü'ne devam ediyordu ki orayı da devrim için bırakacaktı.

Onunla dostluğumuz, Sebastián Salazar Bondy'nin

bir öykü kitabında *Paris'in yoksul insanları* olarak adlandırdığı şu Güney Amerikalılardan oluşan küçük bir grup olarak toplandığımız Quartier Latin'deki küçük bir kafede başladı. Paúl parasızlığımı fark edince yemek konusunda bana bir yardım eli uzatmayı teklif etti, zira México Lindo'da yemekten bol bir şey yoktu. Gece on gibi arka kapının oraya gelecektim ve bana, daha önce başka gariban vatandaşlarına yaptığı şeyi yaparak "bedava ve sıcak bir ziyafet" sunacaktı.

En fazla yirmi dört ya da yirmi beş yaşında olmalıydı ve sempatik, dost canlısı, hoşsohbet bir ayaklı fıçıydı (çok ama çok şişmandı). Yanaklarını şişiren kocaman bir tebessüm yüzünden hiç eksik olmuyordu. Peru'da yıllarca tıp okumuş ve General Odría diktatörlüğü döneminde, 1952 yılındaki meşhur San Marcos Üniversitesi grevini organize edenlerden biri olmasından ötürü bir süre hapis yatmıştı. Paris'e gelmeden önce birkaç yıl Madrid'de kalmış ve orada Burgos'lu bir kızla evlenmişti. Daha yeni oğulları olmuştu.

Marais'de yaşıyordu ve burası o günlerde, General De Gaulle'ün Kültür Bakanı André Malraux'nun XVII. ve XVIII. yüzyılların kirini pasını taşıyan, yıkılmaya yüz tutmuş eski malikânelere yönelik büyük temizlik ve iyileştirme projesini hayata geçirmesinden önce, zanaatkârların, marangozların, kunduracıların, terzilerin, yoksul Yahudilerin, çok sayıda üniversite öğrencisinin ve beş parasız sanatçıların mesken tuttuğu bir semtti. México Lindo'nun servis kapısındaki o alelacele görüşmelerin yanı sıra öğlenleri Odéon Kavşağı'ndaki La Petite Source'da ya da Saint Michel ve Saint-Germain'in kesiştiği köşedeki Le Cluny'nin terasında bir kahve içmek ve gündelik maceralarımızı birbirimize anlatmak için buluşmayı alışkanlık haline getirmiştik. Benimkiler daha ziyade bir iş bulmak için harcadığım çokyönlü çabalar-

dan ibaretti. Bu hiç de öyle kolay bir iş değildi, zira Paris'te ne Peru üniversitelerinin birinden edinilmiş avukatlık sıfatım kimseyi etkiliyordu ne de ben İngilizce ve Fransızcaya yeterince hâkimdim. Onunkilerse, Peru'yu Latin Amerika'nın ikinci sosyalist cumhuriyeti yapacak olan devrimin hazırlıklarıyla ilgiliydi. Bir gün durup dururken, askerî eğitim almak için bir bursla Küba'ya gitmenin ilgimi çekip çekmeyeceğini sordu, ben de bunun üzerine Paúl'e, kendisine karşı dünyanın tüm sempatisini hissetsem de, politikanın beni zerre ilgilendirmediğini söyledim; hatta politikadan nefret ediyordum ve bütün beklentilerim –küçük burjuva bayağılığımı bağışla, dostum– ömrümün geri kalan günlerini ne rezil ne de vezir olmadan Paris'te sürdürmemi sağlayacak kalıcı bir iş bulmaktan ibaretti. Paúl'e ayrıca, faaliyetleriyle ilgili şeyleri bana asla anlatmamasını söyledim; çünkü ona ve arkadaşlarına zarar verebilecek bir bilgi ağzımdan kaçabilir korkusuyla yaşamak istemiyordum.

"Bunları kafana takma. Ben sana güveniyorum, Ricardo."

Gerçekten güveniyordu, o kadar ki söylediklerimi kaale dahi almadı. Devrimci hazırlıkların en mahrem ayrıntılarına varasıya kadar tüm yaptıklarını bana anlatıyordu. Paúl, APRA[1] Partisi'nden ayrılan Luis de la Puente Uceda tarafından kurulan Devrimci Sol Hareket MIR'e[2] mensuptu. Perulu genç kızlar ve delikanlılar gerilla eğitimi alsınlar diye Küba hükümeti MIR'e yüzlerce burs vermişti. Pekin ve Moskova arasında anlaşmazlıkların yaşandığı yıllardı ve o sırada Küba, Maocu cepheye kaymış gibi görünüyordu, ancak daha sonra, pratik se-

1. Alianza Popular Revolucionaria Americana: Amerikan Devrimci Halk Birliği. (Ç.N.)

2. Movimiento de Izquierda Revolucionaria: Devrimci Sol Hareket. (Ç.N.)

beplerden ötürü, Sovyetler'in müttefiki olup çıktı. Birleşik Devletler tarafından adaya uygulanan sıkı ambargo yüzünden burslular önce Paris'e uğramak zorundaydılar ve orada kaldıkları süre boyunca onlara konaklayacak yer ayarlamak için Paúl canını dişine takıyordu.

Bu lojistik gidiş gelişler sırasında, sefil ötesi otellerde –Paúl bunlara "Arap otelleri" diyordu– geleceğin gerillalarını ikişer ikişer, hatta bazen üçer üçer yerleştireceğimiz odalar ayırtarak ya da dünya devrimi davasına mütevazı katkısını sunmaya hazır bir Fransız'ın ya da bir Latin Amerikalının evinde döküntü bir odacık ya da *chambre de bonne* diye tabir edilen bir bekâr odası ayarlayarak ona yardım ediyordum. Saint Sulpice Sokağı'ndaki Hotel du Sénat'nın çatı katındaki odamda, otelin yöneticisi Madam Auclair'den gizli bir şekilde bu burslulardan bazılarını ağırladığım da oldu.

Gelenlerin içinde her türden insan vardı: birçoğu San Marcos Üniversitesi'nin edebiyat, hukuk, ekonomi, fen ve eğitim fakültelerinde öğrenciydiler, Komünist Gençlik ya da diğer sol örgütlerde militanlık yapmışlardı ve aralarında Lima'lıların yanı sıra taşralı delikanlılara, hatta Paris'e getirilmek üzere kim bilir ne şekilde toplandıkları köylerinden ve kabilelerinden bir anda çıkmanın sersemliğini yaşayan köylülere ya da Puno, Cusco ve Ayacucho'lu yerlilere de rastlanıyordu. Her şeye şaşkınlıkla bakıyorlardı. Orly'yle kalacakları otel arasındaki yolculuk esnasında paylaştığım birkaç cümleden bazen edindiğim izlenim, ne istifade edecekleri bursun türü konusunda ne de alacakları eğitimin içeriği hakkında net bir fikre sahip oldukları yönündeydi. Hepsinin bursları Peru'da verilmemişti. Bazıları burslarını Paris'te, Quartier Latin semtine takılan çok renkli Perulu topluluğun –üniversite öğrencileri, sanatçılar, maceraperestler, bohemler– arasında aldılar. Onların arasında tanıdığım en ilginç kişilik, Fransa'ya teosofik bir tarikat tarafından parapsikoloji ve teosofi dersleri

alması için gönderilen ama kafasındaki ruhlar Paúl'ün konuşma sanatı tarafından boşaltılıp devrim dünyasına kazandırılan dostum spiritüalist Alfonso oldu. Bembeyaz tenli, ağzını nadiren açan çekingen bir delikanlıydı ve onda vaktinden önce olgunlaşmış bir ruha özgü sert ve çılgın bir taraf vardı. Öğlenleri Le Cluny ya da La Petite Source'daki sohbetlerimiz sırasında Paúl'e, MIR'in Küba'ya ve bazen de Kuzey Kore ya da Çin Halk Cumhuriyeti'ne gönderdiği o burslulanının çoğunun biraz turizm yapmak için fırsattan istifade ettiklerini ve omuzlarında bir tüfek, sırtlarında bir çantayla asla And Dağları'na çıkmayacaklarını ya da Amazon'un içine dalmayacaklarını sezdiriyordum.

"Bütün bunlar hesaplandı, dostum," diye bana yanıt veriyordu Paúl, tarihin yasaları kendisinden taraf olan bir üstat pozu takınarak. "Yarısı istediğimiz gibi çıksa devrim çantada kekliktir."

Elbette ki MIR işleri biraz aceleye getiriyordu ama mevcut ortamda nasıl ağırdan alabilirdi ki? Tarih, onca sene kaplumbağa hızıyla ilerledikten sonra, Küba sayesinde bir anda roket hızına ulaşmıştı. Öğrenerek, tökezleyerek, tekrar doğrularak harekete geçmek gerekiyordu. Genç gerillaları bilgi sınavlarından, fiziksel denemelerden ve psikolojik testlerden geçirerek seçecek zamanlar değildi. Önemli olan, Küba bu yüz bursu Peru devrimini ilk başlatan olma rekabeti içindeki diğer gruplara –Komünist Parti, Özgürlük Cephesi, Troçkistler– sunmadan önce olabildiğince kullanmaktı.

Paris durağını dışarıya adımlarını atmadan geçirecekleri otelciklerine ve pansiyonlarına götürmek üzere Orly'de karşılamaya gittiğim bursluların çoğunluğu erkekti ve yaşları çok gençti, bazılarıysa henüz yeniyetmeydi. Bir gün onların arasında kadınların da bulunduğunu öğrendim.

"Onları al ve Gay-Lussac Sokağı'ndaki şu küçük ote-

le götür," dedi Paúl bana. "Yoldaş Ana, Yoldaş Arlette ve Yoldaş Eufrasia. Onlara iyi bak."

Burslulann gelirken iyice tembihlendikleri kural gerçek isimlerini asla kimseye söylememelerini emrediyordu. Kendi aralarında da sadece kod adlarını ya da savaş isimlerini kullanıyorlardı. Üç genç kız karşımda belirir belirmez Yoldaş Arlette'i daha önce bir yerlerde görmüş olduğum izlenimine kapıldım.

Yoldaş Ana elleri kolları hızlı hareket eden, yaşı diğerlerinden biraz daha büyük, ufak tefek esmer bir kızdı ve hem o sabah ondan duyduklarımdan hem de daha sonraki iki ya da üç görüşmemden onun öğretmenler sendikası yöneticisi olduğu izlenimine kapılmıştım. Yoldaş Eufrasia on beşinde gösteren, kırılgan kemikli bir melezdi. Yorgunluktan bitkin bir halde gelmişti çünkü uzun yolculuk boyunca gözünü kırpmamış ve türbülanslar yüzünden birkaç kez kusmuştu. Yoldaş Arlette sevimli siluetli, incecik belli, solgun tenli bir kızdı ve diğerleri gibi çok sade –gösterişsiz etekler ve ceketler, pamuklu bezden bluzlar, topuksuz ayakkabılar ve pazarlarda satılan şu saç tokaları– giyinse de, yürüyüşünde, hareketlerinde ve özellikle de, taksinin geçtiği sokaklar hakkında sorular sorarken etli dudaklarını büzme biçiminde çok kadınsı bir eda vardı. Gay-Lussac Sokağı'ndaki küçük otellerine yaklaştığımız sırada ağaçlı bulvarları, simetrik binaları ve ellerinde çantaları, kitapları, defterleriyle Sorbonne civarındaki sokaklarda ve bistrolarda takılan kızlı erkekli genç kalabalığı seyrederken koyu renkli, ifade yüklü gözlerinde gıptayı andıran bir şey titreşiyordu. Onlara banyosuz, penceresiz ve üçünün paylaşmak zorunda olduğu iki yataklı bir oda verdiler. Yanlarından ayrılırken Paúl'ün talimatlarını tekrarladım: O, akşamın herhangi bir vakti yanlarına uğrayıp Paris'teki çalışma planını onlara açıklayana kadar oradan ayrılmak yoktu.

Otelin kapısındaydım ve oradan ayrılmadan önce bir sigara yakıyordum ki, biri omzuma dokundu, "Bu küçücük oda bende klostrofobiye neden oluyor," dedi Yoldaş Arlette bana gülümseyerek. "Ayrıca, insan her gün Paris'e gelmiyor ki."

İşte o zaman onu tanıdım. Elbette ki çok değişmişti, özellikle de konuşma biçimi ama meydan okuyan duruşunda –göğsü ve suratı ileri çıkık, bir ayağı biraz geride, poposu kalkık ve gerçekten mi söylediği yoksa dalga mı geçtiği konusunda karşısındakini tereddüde düşüren alaycı bir bakış– kendini gösteren o çok iyi hatırladığım cüretkâr, anlık ve kışkırtıcı hınzırlık her tarafından yayılmaya devam ediyordu. Zayıftı, elleri ve ayakları ufacıktı, bir kurdeleyle toplanmış, açık renkten şimdi siyaha dönmüş saçları omuzlarına iniyordu. Hele de gözbebeklerinin o koyu bal rengi yok muydu...

Yapacağımız şeyin mutlak surette yasak olduğu ve bu yüzden Yoldaş Jean (Paúl) tarafından paylanacağımız konusunda uyarıda bulunduktan sonra onu Panthéon, Sorbonne, Odéon ve Lüksemburg Bahçesi taraflarında dolaşmaya götürdüm ve ardından da Ancienne Comédie Sokağı'ndaki küçük Yunan lokantası L'Acropole'de –parasal durumum açısından bir israf!– öğle yemeği ısmarladım. O üç saatlik sohbet sırasında, devrimci gizlilik kurallarını ihlal ederek bana Katolik Üniversitesi'nde edebiyat ve hukuk okuduğunu, yıllardan beri gizli örgüt Komünist Gençlik'te militanlık yaptığını ve tıpkı diğer yoldaşları gibi, MIR'e geçtiğini çünkü onun gerçek bir devrimci hareket olduğunu, oysaki diğerinin, içinden geçtiğimiz dönemde ruhsuz ve miadını çoktan doldurmuş bir parti olarak kaldığını anlattı. Bana bütün bunları biraz mekanik bir biçimde, fazla heyecanlanmadan söylüyordu. Ona Paris'te kalabilmek için türlü türlü işler aradığımdan bahsettim ve şimdi bütün umutlarını Unesco tarafından açılan ve önü-

müzdeki günlerde gireceğim bir İspanyolca çevirmenlik sınavına bağladığımı söyledim.

"Parmaklarını şöyle üst üste çapraz tutup masaya üç kez vurursan sınavı geçeceksin," dedi Yoldaş Arlette, çok ciddi bir biçimde ve bakışlarını bana sabitleyerek.

Bu tür batıl inançlar Marksizm-Leninizmin bilimsel öğretisiyle ne kadar uyumludur? diye onu kışkırttım.

"İnsanın istediğini elde etmesi için her yol mubahtır," diyerek kendinden çok emin bir biçimde bana cevabı yapıştırdı. Ama hemen akabinde omuzlarını silkerek gülümsedi: "İnançlı biri olmasam da, sınavı geçmen için dua edeceğim. Batıl inançlı olduğum gerekçesiyle beni partiye ihbar edecek misin? Hiç sanmıyorum. İyi bir insan olduğun suratından belli..."

Bir kahkaha patlattı ve gülerken yanaklarında tıpkı eskiden olduğu gibi gamzeler oluştu. Dönüşte oteline kadar ona eşlik ettim. Eğer tamam derse, devrimci yolculuğuna devam etmeden önce ona Paris'in diğer yerlerini tanıtmak için Yoldaş Jean'dan izin alacaktım. "Mükemmel," diye kabul ederken benimkinden ayrılması zaman alacak olan zayıf bir eli bana doğru uzattı. Bu gerilla çok güzel ve çok çekiciydi.

Ertesi sabah yirmi kadar adayla birlikte Unesco binasındaki çevirmenlik sınavına girdim. Çevirmemiz için bize yarım düzine kadar oldukça kolay Fransızca ve İngilizce metinler verdiler. "Art roman" deyiminde tereddüt yaşadım; önce "Roma sanatı" diye çevirdim ama daha sonra, gözden geçirirken söz konusu olanın "romanesk sanat" olduğunu anladım. Öğlen Paúl'le birlikte patates kızartmasıyla sosis yemek için La Petite Source'a gittim ve lafı hiç dolaştırmadan, Paris'te bulunduğu sürece Yoldaş Arlette'i dışarı çıkarmak için izin istedim. Alaycı bir biçimde bana bakakaldı ve bir vaaz verircesine konuşmaya

başladı: "Yoldaş kadınları becermek kesin bir biçimde yasaklanmıştır. Küba'da ve Çin Halk Cumhuriyeti'nde devrim sırasında bir kadın gerillayla birlikte olmanın cezası kurşuna dizilmeye kadar varabiliyordu. Onu neden çıkarmak istiyorsun? Hoşuna mı gidiyor?"

"Sanırım evet," diye biraz utanarak ona itirafta bulundum. "Ama eğer bu senin sorun yaşamana sebep olacaksa..."

"Arzularını mı frenleyeceksin?" diye güldü Paúl. "İkiyüzlülüğün âlemi yok, Ricardo! Kızı çıkar ama benim bundan haberim olmayacak. Burası kesin, sonra bana her şeyi anlatırsın. Ve en önemlisi, mutlaka kaput kullan."

Yoldaş Arlette'i almak için aynı akşam Gay-Lussac Sokağı'ndaki otelciğine gittim ve onu Harpe Sokağı'ndaki La Petite Hostellerie'ye *steak frites* yemeye götürdüm. Sonraki durağımızsa Monsieur Le Prince Sokağı'nda, o günlerde Juliette Gréco tarzında simsiyah giyinen Carmencita adında bir İspanyol kızın gitar eşliğinde şarkı söylediği, daha doğru bir ifadeyle, eski şiirler ve içsavaş döneminden cumhuriyetçi şarkılar seslendirdiği L'Escale adında küçük bir *boîte de nuit*[1] oldu. Birkaç kadeh, çoktan *cuba libre* diye adlandırılmaya başlamış olan rom, Coca-Cola içtik. Mekân küçük, karanlık, duman altı ve sımsıcaktı, şarkılar epik ya da melankolikti, henüz çok fazla insan yoktu ve içkilerimizi bitirmemizden önce, onun büyücülük meziyetleri ve duaları sayesinde Unesco sınavının iyi geçtiğini anlatmamdan sonra, elini tutup parmaklarını onunkilerin arasından geçirerek on yıldan beri kendisine âşık olduğumu fark edip etmediğini sordum.

Kahkahayı patlattı: "Beni tanımadan bana âşık ol-

1. (Fr.) Gece kulübü. (Ç.N.)

mak mı? On yıldan beri benim gibi bir kızın hayatında belirmesini beklediğini mi söylemek istiyorsun?"

"Birbirimizi çok iyi tanıdık, sadece sen bunu hatırlamıyorsun," diye ona usulca cevap verip tepkisini gözlemledim. "O zamanlar senin adın Lily'ydi ve kendini Şilili olarak tanıtıyordun."

Şaşkınlıkla elini çekeceğini ya da sinirli bir hareketle, sertçe kapatacağını düşündüm ama bunların hiçbirini yapmadı. Duruşunda en ufak bir değişiklik olmadan, elini benimkilerin içinde hareketsizce tuttu.

"Sen ne diyorsun?" diye mırıldandı. Loş ışıkta bana doğru eğildi ve yüzü benim yüzüme o kadar yaklaştı ki nefesini hissettim. Küçücük gözleri, aklımdan geçenleri tahmin etmek istermişçesine beni inceliyordu.

"Şilili kızların şarkısını hâlâ o kadar güzel taklit edebiliyor musun?" diye, bir yandan elini öperken ona sordum. "Sakın bana neden bahsettiğimi bilmediğini söyleme. Sana üç kez ilan-ı aşk ettiğimi ve beni her seferinde reddettiğini de mi hatırlamıyorsun?"

"Ricardo, Ricardito[1], Richard Somocurcio!" diye neşe içinde haykırdı ve bu kez elinin basıncını hissettim. "Sıska! Bir gün önce ilk komünyon törenini yapmışçasına iki dirhem bir çekirdek giyinen o sümüklü! Ha, ha, ha! O sendin. Ay, gülmekten çatlayacağım! Daha o zamanlar sende bir sahte keşiş suratı vardı."

Ne var ki, bir an sonra Miraflores'te Esperanza Sokağı'na taşındıklarında onun ve kardeşi Lucy'nin aklına kendilerini Şilili olarak tanıtmanın nereden ve niçin geldiğini sorduğumda, net bir dille neden bahsettiğim konusunda hiçbir fikri olmadığını belirtti. Böyle bir şeyi nereden uydurmuştum? Onlar başka birileri olmalıydı.

1. İspanyolca isimlerin sonuna getirilen -ito (eril), -ita (dişil) küçültme takıları isme -cık, -cik anlamı katar. Burada, Ricardo+ito; Ricardito (Ricardo'cuk). (Ç.N.)

Ne onun adı hiçbir zaman Lily olmuştu, ne kız kardeşi vardı, ne de o züppe mahallede hiç oturmuştu. O andan itibaren takındığı tavır bu olacaktı: Şilili kızlar hakkındaki hikâyemi reddetmek; ama bazen, o gece L'Escale'de, bende on yıl öncesinin yarı sersem sümüklüsünü tanıdığını kabul etmesi gibi, yeniyetmelik dönemimizin sahte Şilili kızı gibi onu ele veren bir şeyi –bir imge, bir imadışarı kaçırıyordu.

Çok geç saatlere kadar L'Escale'de kaldık ve ben onu öpüp okşayabildim ama hiç karşılık göremedim. Dudaklarını aradığımda benden kaçmıyor ama yanıt olarak en küçük bir harekette de bulunmuyor, sadece kendini kayıtsızca öpücüklerime bırakıyordu ve ağzını açıp dilimi içinde dolaştırmama elbette ki asla müsaade etmiyordu. Aynı şekilde, ellerim belini, omuzlarını okşayıp dimdik uçlu küçük ve sert göğüslerinin üzerinde dururken, bedeni bir buz kütlesini andırıyordu. O arzu dolu hamlelerim karşısında, tıpkı uyruğunun bağlılık bildirimini kabul eden bir kraliçe gibi hareketsiz, edilgen ve oluruna bırakmış bir halde kalakaldı, ta ki en sonunda, tüm doğallığıyla, okşayışlarımın cüretkâr bir şekle büründüğüne yönelik uyarıda bulunarak benden uzaklaşana kadar.

"Bu sana dördüncü aşk ilanım, Şilili," dedim ona, Gay-Lussac Sokağı'ndaki otelciğinin kapısında. "Yanıtın bu kez evet mi olacak?"

"Bakalım, göreceğiz." Uzaklaşırken bana kaçamak bir öpücük kondurdu. "Umudunu kaybetme, Uslu Çocuk."

Bu buluşmayı takip eden on gün boyunca, Yoldaş Arlette'le yaşadıklarımın bir balayından farkı yoktu. Her gün görüştük ve bu buluşmalarda Alberta Hala'mın bana gönderdiği havalelerden kalan tüm paramı tükettim. Onu Louvre'a, Jeu de Paume'a, Rodin Müzesi'ne, Balzac ve Victor Hugo'nun evlerine, Ulm Sokağı'ndaki sinemateke,

Théâtre National Populaire'de Jean Vilar'ın yönettiği bir oyuna (bizzat Vilar'ın kendisinin başkahramanı canlandırdığı Çehov'un *Platonov Delisi* isimli oyununu izledik) götürdüm ve pazar günü de trene atlayıp Versailles'a gittik. Orada, sarayı gezdikten sonra, ormanda uzun bir yürüyüş yaparken yağmura yakalandık ve sırılsıklam ıslandık. O günlerde bizi kim görse sevgili zannederdi; çünkü sürekli el ele dolaşıyorduk ve ben herhangi bir bahaneyle onu öpüp okşuyordum. Bazen eğlenceli, bazense kayıtsız bir biçimde bunu yapmama izin veriyor ve her seferinde, benim arzulu hamlelerimi suratını bir buruşturarak sonlandırıyordu: "Bu kadar yeter, Ricardito." Çok nadiren, inisiyatifi alıp perçemimi eliyle düzelttiği ya da bozduğu oluyordu; bazen de, sivrilttiği parmağını burnumun ya da ağzımın üzerinde sanki onları düzeltmek istermişçesine gezdiriyordu ki, bu hareketi sevecen bir sahibenin kanişini okşamasını andırıyordu.

Bu on günlük samimiyetin sonunda şu kanıya kesin olarak vardım: Genel olarak politika, özel olarak da devrim, Yoldaş Arlette'in zerre kadar umurunda değildi. Komünist Gençlik ve ardından MIR'deki militanlığı da Katolik Üniversitesi'ndeki öğrenciliği de muhtemelen palavradan başka bir şey değildi. Politik ya da üniversiteyle ilgili konulardan asla bahsetmemesi bir yana, ben sohbeti ne zaman bu alana taşısam ne diyeceğini bilemiyor, en temel unsurlardan habersiz görünüyor ve konuyu bir an önce değiştirmek için elinden geleni yapıyordu. Çok barizdi ki, bu gerilla bursunu Peru'dan çıkmak ve dünyayı dolaşmak için almıştı, zira bunlar onun gibi çok yoksul kökenden gelen bir kızın –bu hemen anlaşılıyordu– başka türlü yapabilmesi asla mümkün olmayan şeylerdi. Lakin onu zor duruma düşürmemek ya da bana başka bir palavra anlatmaya mecbur bırakmamak için bu konuların hiçbiri hakkında ona soru sormaya kalkışmadım.

Edepli balayımızın sekizinci gününde, hiç beklenmedik bir biçimde, geceyi Hotel du Sénat'da benimle birlikte geçirmeyi kabul etti. Önceki günler boyunca nafile bir şekilde ondan istediğim –yalvardığım– bir şeydi bu. Bu kez teklif ondan gelmişti:

"Bu gece, eğer istersen, sana eşlik edeceğim," demişti o gece bana, Tournon Sokağı'ndaki bir bistroda *gruyère* peynirli sandviçlerimizi yediğimiz sırada (onu bir restorana götürecek param kalmamıştı). Kalp atışlarım sanki daha yeni bir maraton koşmuşçasına hızlanmıştı.

Hotel du Sénat'nın gece bekçisiyle, Yoldaş Arlette'in soğukkanlılıkla karşıladığı, sıkı bir pazarlığın ardından –"*Pas de visites nocturnes à l'hotel, monsieur!*"[1]– çatı katındaki odama kadar beş katı asansörsüz çıktık. Bedenini bana teslim etse de öpücüklerim, sarılmalarım ve sevgi gösterilerim karşısında koruduğu görünmez mesafeyi azaltmama müsaade etmeden, o tuhaf, ortamdan soyutlanmış tavrıyla kendisini öpmeme, okşamama, soymama ses çıkarmadı. Onu, odanın bir köşesinde, tavanın eğim kazandığı ve yegâne ampulün ışığının zar zor ulaştığı noktada duran küçük yatağın üzerinde çıplak görmek beni heyecanlandırdı. Çok zayıftı, oldukça orantılı bir bedeni vardı ve beli o kadar inceydi ki, iki elimle çepeçevre sarabilirmişim gibi geldi. Pubis bölgesinde, kıllardan oluşan küçük karaltının altında teni, bedeninin geri kalan kısmından daha açık renk görünüyordu. Doğulu esintiler taşıyan zeytin yeşili teni yumuşak ve körpeydi. Onu başından ayaklarına kadar uzun uzun öpücüklere boğarken her zamanki edilgenliğini muhafaza etti ve kulağına ezbere okuduğum Neruda'nın "Material Nupcial" [Gerdek Malzemesi] adlı şiirinin dizelerini ve ona kesik kesik

1. (Fr.) Geceleri otele misafir kabul etmiyoruz, mösyö! (Ç.N.)

kekelediğim aşk sözcüklerini yağmuru dinleyen biri gibi dinledi. Bu hayatımın en mutlu gecesiydi, hiç kimseyi onun kadar arzulamamıştım ve onu daima sevmiştim.

"Hadi battaniyenin altına girelim, hava çok soğuk," diyerek beni böldü ve yavan gerçekliğe indirdi. "Burada soğuktan donacaksın."

Dikkatli olmam gerekip gerekmediğini sormak üzereydim ama sanki onun bu konuda asırlık tecrübesi varmış da acemi olan benmişim gibi, o son derece kendinden emin tavırlarına kızıp son anda vazgeçtim. Birleşmemiz oldukça zahmetli oldu. O en küçük bir rahatsızlık dahi hissetmeden kendini bana teslim etti ama çok dardı ve içine girmeye yönelik her teşebbüsümde suratında bir acı ifadesiyle kasılıyordu: "Daha yavaş, daha yavaş." En sonunda onunla birleştim ve onunla tek bedenken çok mutlu oldum. Şu bir gerçek ki orada onunla birlikte olmak kadar beni heyecanlandıran hiçbir şey yoktu; diğer bir gerçek de, onun bende uyandırdığı o sevgi ve arzu karışımını az sayıdaki ve daima çok kısa süreli maceralarımda asla hissetmediğimdi ama bunun Yoldaş Arlette için de geçerli olduğundan çok kuşkuluyum. Bütün o süre boyunca daha ziyade, yaptığı şeyleri özünde hiç umursamıyormuş gibi bir izlenim verdi.

Ertesi sabah gözlerimi açtığımda, çoktan giyinmiş kuşanmış bir halde, derin bir endişeyi dışa vuran bir bakışla yatağın kenarından bana baktığını gördüm.

"Bana gerçekten âşık mısın?"

Defalarca evet, dedim ve onunkini tutmak için elimi uzattım ama bana elini vermedi.

"Burada Paris'te kalıp seninle birlikte yaşamamı ister misin?" diye, o günlerde tam zirvede olan Nouvelle Vague akımından Godard, Truffaut ya da Louis Malle'in bir filmini seyretmek için sinemaya gitmeyi teklif ederken pekâlâ kullanabileceği bir ses tonuyla bana sordu.

Tamamen şaşkına dönmüş bir halde bir kez daha aşkımı teyit ettim. Bu Şilililinin bana âşık olduğu anlamına mı geliyordu yoksa?

"Yalan söylemenin manası yok, sebep aşk falan değil," dedi soğuk bir edayla. "Sadece Küba'ya gitmek ya da daha da kötüsü, Peru'ya dönmek istemiyorum. Paris'te kalmayı tercih ederim. MIR'e karşı yükümlülüğümden kurtulmam için sen bana yardım edebilirsin. Yoldaş Jean'la konuş, eğer beni serbest bırakırsa buraya gelip seninle birlikte yaşayacağım." Bir anlık bir kararsızlığın ardından derin bir nefes alıp bir parmak balı ağzıma çalıverdi: "Bakarsın günün birinde sana âşık olurum."

Dokuzuncu gün, bu sefer Le Cluny'de gerçekleşen öğlen buluşmamızda iki *croque monsieur* ve iki espresso kahve arasında Paúl şişkosuyla konuştum. Tavrı çok net oldu: "Onu azat edemem, bunu ancak MIR yönetimi yapabilir. Kaldı ki sadece bu tür bir talepte bulunmak bile benim başımı büyük belaya sokar. Küba'ya gitsin, eğitime katılsın. Silahlı mücadele için gereken fiziksel ve psikolojik şartlara sahip olmadığını göstersin. Bu durumda yönetime onun burada benim yardımcım olarak kalmasını önerebilirim. Bunu ona söyle ve en önemlisi bu konudan kimseye bahsetme. Aksi takdirde bütün kabak benim başıma patlar, dostum."

Yüreğim yanarak Paúl'ün cevabını Yoldaş Arlette'e iletmeye gittim. Ve en kötüsü, onu bu tavsiyeye uyması için cesaretlendirdim. Ayrılmak zorunda olmak bana ondan daha çok acı veriyordu. Ama ne Paúl'ü zor durumda bırakabilirdik ne de o MIR'le sorun yaşamalıydı, zira bu ileride başına iş açabilirdi. Eğitim sadece birkaç ay sürüyordu. Daha ilk andan itibaren gerilla hayatı için kesinlikle yetersiz olduğunu gösterecek ve sürekli başı dönüyormuş gibi yapacaktı. Bu esnada ben, burada Paris'te bir iş

bulacak, bir apartman dairesi kiralayacak ve onun dönüşünü bekleyecektim...

"Biliyorum, yokluğumda ağlayacak, beni özleyecek ve gece gündüz beni düşüneceksin," diye sabırsız bir tavır, sert bakışlar ve buz gibi bir ses tonuyla sözümü kesti. "Pekâlâ, başka bir çare olmadığını görüyorum. Üç ay sonra görüşürüz, Ricardito."

"Neden şimdiden vedalaşıyorsun?"

"Yoldaş Jean sana söylemedi mi? Yarın erkenden, Prag üzerinden Küba'ya gidiyorum. Ayrılık gözyaşlarını dökmeye şimdiden başlayabilirsin."

Ertesi gün gerçekten gitti ve Paúl bunu yapmamı yasakladığı için ona havaalanına kadar dahi eşlik edemedim. Ondan sonraki ilk buluşmamızda şişko, ne Yoldaş Arlette'e mektup yazabileceğimi ne de ondan mektup alabileceğimi söyleyerek moralimi tamamen bozdu, zira güvenlik nedenlerinden ötürü, burslular eğitim süresince her türlü iletişimi kesmeliydiler. Paúl, eğitimin sonunda Yoldaş Arlette'in Lima'ya dönüş yolunda tekrar Paris'ten geçeceğinden bile emin değildi.

Paúl'ün yasaklamasına rağmen Yoldaş Arlette'e Paris'te benimle kalmasını söyleyecek cesareti kendimde bulamadığım ve bunun yerine onu nasıl biteceğini sadece Tanrı'nın bildiği o maceraya devam etmeye cesaretlendirdiğim için kendimi gece gündüz azarlayarak günlerce bir zombiye dönüşmüş halde yaşadım. Ta ki, bir sabah, Saint Sulpice Meydanı'ndaki Café de la Marie'de kahvaltımı etmek üzere çatı katındaki odamdan çıkarken Madam Auclair, üzerinde Unesco'nun mührü bulunan bir zarfı elime tutuşturana kadar. Sınavı geçmiştim ve çevirmenler departmanı şefi beni bürosuna bekliyordu. Gri saçlı, zarif bir İspanyol olan şefin soyadı Charnés'di. Bana karşı çok iyi davrandı. Bana yönelttiği "uzun vadeli planlarım" hakkındaki soruya verdiğim yanıt karşısında uzun

uzun güldü: "Paris'te yaşlanarak ölmek." Kalıcı bir iş için henüz hiç boş pozisyon yoktu ama genel kurul toplantısı süresince ve kurumun aşırı iş yüküyle boğuştuğu dönemlerde –ki bunu sıklıkla yaşıyordular– bana "geçici" sıfatıyla iş verebilirdi. Ömrüm boyunca –daha doğrusu, aklım erdiğinden beri– düşlediğim şey olan hayatımın geri kalanını bu şehirde geçirme arzusunun gerçekleşmeye başladığına işte o anda emin oldum.

Yaşantım o günden itibaren hayati bir sıçrama gerçekleştirdi. Saçımı ayda iki kez kestirmeye ve her sabah ceket giyip kravat takmaya başladım. Unesco'ya en yakın istasyon olan Ségur'e gitmek için Saint-Germain ya da Odéon'dan metroya biniyor ve orada saat dokuz buçuktan bire ve iki buçuktan akşam altıya kadar küçük bir büroda çalışıp Ebu Simbel Tapınakları'nın Nil'de taşınması ya da Sahra Çölü'nün Mali kesimindeki birkaç mağarada bulunan çivi yazısı kalıntılarının korunması hakkındaki, genellikle çok sıkıcı metinleri İspanyolcaya çeviriyordum.

İşin garibi, benimkiyle aynı zamanda, Paúl'ün hayatı da değişti. En iyi arkadaşım olmayı sürdürüyordu ama hem benim yeni üstlenmiş olduğum memuriyet yükümlülüklerim yüzünden hem de onun, barış ve Üçüncü Dünya'nın kurtuluşu için, nükleer silahlanma, sömürgecilik ve emperyalizme karşı mücadele etmek ve diğer binlerce ilerici amaç için düzenlenen kongre ya da toplantılarda MIR'i temsil ederken dünyayı dolaşmaya başlamasından ötürü giderek daha seyrek görüşmeye başladık. Paúl, otuz kadar ülkeden elli devrimci örgüte mensup 1500 delegenin önünde, Latin Amerika'da devrimin perspektifleri hakkında daha henüz başlamamış bir Peru devrimi adına konuşmak zorunda kaldığı Pekin'den, Kahire'den, Havana'dan, Pyongyang'dan ya da Hanoi'dan yeni döndüğünü bana anlatırken –Paris'e dönünce beni arıyor-

du ve şehirde bulunduğu müddetçe haftada iki ya da üç kez buluşup birlikte yemek yiyor ya da kahve içiyorduk– bazen yaşadığı rüyadan ötürü kendini sersemlemiş hissediyordu.

Bütün gözeneklerinden dışarı sızan dürüstlüğünü o kadar iyi tanımasam, çoğu seferinde beni etkilemek için abarttığını zannedebilirdim. Daha birkaç ay öncesine kadar hayatını México Lindo'nun şef yardımcısı olarak kazanan Parisli bir Güney Amerikalının şimdi okyanus ötesi uçak yolculukları yapan ve Çin, Küba, Vietnam, Mısır, Kuzey Kore, Libya ve Endonezya liderleriyle içtiği su ayrı gitmeyen bir devrimci jet-set figürüne dönüşmesi nasıl mümkün olabilirdi ki? Ama hepsi doğruydu. Paúl, önceden tahmin edilemez olaylar neticesinde ve devrimin yapıtaşını teşkil eden tuhaf ilişkiler, menfaatler ve yanlış anlamalar yumağı içinde uluslararası bir kişiliğe dönüşmüştü. Faslı devrimci lider Ben Barka, namı diğer Dinamo'ya bir suikast girişiminde bulunulmasının sebep olduğu küçük çaplı bir gazetecilik şamatasının yaşandığı 1962 yılının o günlerinde bunu bizzat teyit ettim; ki aynı Ben Barka üç yıl sonra, 1965 Ekim'inde, Saint-Germain-des-Prés'deki Chez Lipp isimli restorandan çıkarken kaçırılacak ve sonsuza dek ortadan kaybolacaktı. Paúl öğlen saatinde Unesco'ya beni bulmaya geldi ve bir sandviç yemek için kafeteryaya gittik. Beti benzi atıktı, gözleri kan çanağıydı ve her zamankinden farklı ses tonuyla onu daha önce görmediğim derecede sinirliydi. Ben Barka, yönetiminde Paúl'ün de bulunduğu bir uluslararası devrimci kuvvetler meclisinin başkanlığını yürütüyordu. Son haftalarda sık sık görüşmüş ve birlikte yolculuk etmişlerdi. Ben Barka'ya suikast teşebbüsü CIA'den başkasının işi olamazdı ve MIR artık Paris'te kendisini tehlikede hissediyordu. Gereken önlemler alınana dek, iki tane çantayı birkaç günlüğüne çatı katındaki odamda saklayabilir miydim?

"Eğer başka çarem olsaydı, senden böyle bir şeyi istemezdim. Eğer bana hayır, dersen, sana hiç bozulmam Ricardo."

İstediğini yapacaktım, eğer bana çantaların içinde ne olduğunu söylerse.

"Birinde kâğıtlar var. Tam bir dinamit: planlar, adresler, Peru'daki eylemlerin hazırlıkları. Diğerindeyse dolarlar."

"Ne kadar?"

"Elli bin."

Bir an düşündüm.

"Eğer bu çantaları CIA'e teslim edersem elli binin bende kalmasına izin verirler mi?"

"Devrim zafere ulaşınca seni Unesco'ya büyükelçi olarak atayacağımızı düşün," diye esprimi devam ettirdi Paúl.

Bir süre daha şakalaştık ve o akşam hava kararırken bana getirdiği iki çantayı yatağımın altına koyduk. Eğer bir hırsız odama girip o parayı çalarsa MIR'in bu soygunu asla inandırıcı bulmayacağını ve bu yüzden devrimin hedefine dönüşeceğimi düşünerek diken üstünde bir hafta geçirdim. Altıncı gün Paúl tanımadığım üç kişiyle birlikte gelip o rahatsızlık veren emanetleri götürdü.

Her görüştüğümüzde ona Yoldaş Arlette'i soruyordum ve yalan haberler vererek beni kandırmayı asla denemedi. Çok üzgündü ama hiçbir şey öğrenememişti. Kübalılar güvenlik konusunda çok hassastılar ve onun nerede olduğuyla ilgili hiçbir bilgiyi kesinlikle paylaşmıyorlardı. Kesin olan tek bir şey vardı, henüz Paris'ten geçmemişti, zira Peru'ya dönen bütün burslıların onda kaydı bulunuyordu.

"Paris'ten geçtiğinde bunu ilk öğrenen sen olacaksın. Kız seni kendine fena bağladı, değil mi? Peki neden, dostum? Güzel bir şey olsa anlayacağım."

"Nedenini bilmiyorum, Paúl ama şu bir gerçek ki, evet, ona fena bağlandım."

Sürdürdüğü yeni yaşam biçimi yüzünden Paris'teki Perulular Paúl hakkında kötü konuşmaya başladılar. Bunlar, Paúl'ün "rahata erdiğini", bir "devrim bürokratına" dönüştüğünü söyleyerek kendi başarısızlıklarını, kıskançlıklarını ve can sıkıntılarını yatıştırmaya çalışan bir şey yazmayan yazarlar, resim yapmayan ressamlar, ne bir şey çalan ne de beste yapan müzisyenler ve kafe devrimcileriydiler. Paris'te ne yapıyordu? Neden orada, askerî eğitim almaya yolladığı ve sonra da And Dağları'nda gerilla eylemlerine başlamaları için gizlice Peru'ya soktuğu o gençlerin yanında değildi? Ben ateşli tartışmalarda onu savunuyordum. Yeni statüsüne rağmen Paúl'ün son derece mütevazı bir yaşam sürmeye devam ettiğinin şahidiydim. Karısı kısa bir süre öncesine kadar, aile bütçesine katkıda bulunmak için evlere temizliğe gitmişti. Şimdi MIR, İspanyol pasaportundan istifade ederek onu kurye olarak kullanıyor ve Paúl'ün içini endişeyle dolduran yolculuklarda geri dönen burslulara eşlik etmesi ya da para ve talimatlar götürmesi için sıklıkla Peru'ya gönderiyordu. Öte yandan, dostum sırlarını paylaştığı için biliyordum ki, şartların onlara dayattığı ve şefinin ondan sürdürmesini talep ettiği bu yaşam onu her geçen gün daha çok rahatsız ediyordu. Eylemlerin çok yakında başlayacağı Peru'ya dönmek için sabırsızlanıyordu. Bizzat arazide bulunup hazırlıklara yardımcı olmak istiyordu. MIR yönetimi bunu yapmasına izin vermiyordu ve bu da onu çok öfkelendiriyordu. "Lanet olsun, bunlar hep lisan bilmenin sonuçları," diye, moralsizliğine rağmen gülerek tepki gösteriyordu.

Paúl sayesinde, o Paris aylarında ve yıllarında, kurucusu ve lideri Luis de la Puente Uceda'dan, Guillermo Lobatón'a kadar MIR'in önde gelen yöneticilerini tanı-

dım. MIR'in lideri zayıf, gözlüklü, açık renk suratlı, saçlarını Arjantinli bir aktör gibi sürekli arkaya yatıran, APRA Partisi muhalifi, 1926 doğumlu, Trujillo'lu bir avukattı. Onu iki ya da üç kez görmüştüm ve giyim kuşamı her seferinde çok muntazamdı; kravat takıyor ve kahverengi deri ceket giyiyordu. Mesleğini icra eden bir avukat gibi yumuşak bir üslupla, kanun maddeleri sıralayarak hukuki terimlerle süslü zengin bir sözcük dağarcığı kullanarak konuşuyordu. Onu her gördüğümde etrafı, yakın korumaları olması gereken, iki ya da üç iriyarı tiple çevriliydi; bu adamlar onu büyük bir saygıyla dinliyor ve asla fikir yürütmüyorlardı. Söylediği her şeyde o kadar zihinsel, o kadar soyut bir şeyler vardı ki, onu omzunda bir makineli tüfekle And Dağları'nın sarp kayalıklarını inip çıkan bir gerilla olarak hayal etmekte güçlük çekiyordum. Ne var ki defalarca tutuklanmış, Meksika'ya sürgüne gönderilmiş ve yeraltında yaşamıştı. Ancak dışarıya verdiği izlenime göre o, daha ziyade forumlarda, parlamentoda, kürsülerde ve politik müzakerelerde, yani o ve yoldaşlarının burjuva demokrasisinin aldatmacaları diye küçümsedikleri bütün o şeylerde parlamak için doğmuştu.

Guillermo Lobatón ise bambaşka bir şeydi. Paúl sayesinde Paris'te tanıma şansına eriştiğim devrimci kalabalığı oluşturanlardan hiçbiri bana onun kadar akıllı, kültürlü ve kararlı görünmedi. Henüz çok gençti, otuzunu daha yeni devirmişti ama şimdiden çok zengin bir eylem adamı geçmişine sahipti. 1952'de San Marcos Üniversitesi'nde Odría diktatörlüğüne karşı düzenlenen büyük grevin lideriydi (Paúl'le o zamandan beri dosttu) ve bu yüzden tutuklanmış, Frontón Adası'na gönderilmiş ve işkenceden geçirilmişti. Bu yüzden, San Marcos'ta anlatıldığına göre, Edebiyat Fakültesi'nin en başarılı öğrencisi olma konusunda Heidegger'in gelecekteki tilmizi Li Carrillo'yla büyük bir rekabet içinde devam ettiği felsefe dersleri

sekteye uğramıştı. 1954'te askerî hükümet tarafından ülkeden kovulmuş ve binlerce zorluk yaşadıktan sonra, bir yandan hayatını elleriyle kazanırken aynı zamanda da Sorbonne'da felsefe eğitimine yeniden başlayacağı Paris'e gelmişti. Komünist Parti ona Doğu Almanya'da, Leipzig'de bir burs ayarlamıştı. Orada felsefe eğitimini sürdürmüş ve partinin kadrolarını yetiştiren bir okula devam etmişti. Oradayken, Küba Devrimi'ni büyük bir şaşkınlıkla karşılamıştı. Küba'da yaşananlar onu Latin Amerikalı komünist partilerin stratejisi ve Stalinizmin dogmatik ruhu üzerine çok eleştirel bir biçimde düşünmeye sürüklemişti. Onu şahsen tanımadan önce, bir teksir makinesinde basılmış halde Paris'te dolaşan bir çalışmasını okumuştum: O partileri, Che Guevara'nın yazmış olduğu "bir devrimcinin öncelikli ödevi devrim yapmaktır" sözünü unutmakla ve tamamen Moskova'nın boyunduruğu altına girip kitlelerden kopmuş olmakla itham ediyordu. Devrimci modeller olarak Fidel Castro ve yoldaşlarını göklere çıkardığı bu çalışmada Troçki'den de bir alıntı vardı. Bu alıntı yüzünden Leipzig'de bir disiplin soruşturmasına tabi tutulmuş ve hem Doğu Almanya'dan hem de Peru Komünist Partisi'nden yüz kızartıcı bir biçimde kovulmuştu. Böylece Paris'e gelmiş ve burada Jacqueline adında, kendisi gibi devrimci militan bir Fransız kızla evlenmişti. Paris'te, San Marcos'tan tanıdığı eski dostu Paúl'le karşılaşmış ve MIR'e katılmıştı. Küba'da gerilla eğitimi almıştı ve Peru'ya dönüp eyleme geçmek için saatleri sayıyordu. Küba'da Domuzlar Körfezi İstilası'nın sürdüğü günlerde onun dur durak demeden koşuşturduğunu, Küba'yla dayanışma gösterilerinin tamamına katıldığını, birkaçında iyi bir Fransızca ve etkileyici bir belagatle konuşma yaptığını gördüm.

Uzun boylu, zayıf, kahverengi tenli ve gülümserken kusursuz dişlerini gözler önüne seren bir delikanlıydı. Po-

litik konular üzerinde büyük bir entelektüel birikimle saatlerce tartışabilmesinin yanı sıra, edebiyat, sanat ya da spor, özellikle de futbol ve tuttuğu takım olan Alianza Lima'nın başarıları hakkında da ateşli diyaloglara girmeye muktedirdi. Onun varoluş biçiminde, hayatının tamamına kılavuzluk eden coşkusunu, idealizmini, cömertliğini ve keskin adalet duygusunu şekillendiren bir şey vardı, 60'larda yolu Paris'e düşen devrimcilerin hiçbirinde – özellikle de, onunki kadar has bir biçimde– gördüğümü sanmadığım bir şey. Onun yeteneğine ve karizmasına sahip kimsenin bulunmadığı MIR'in sıradan bir militanı olmayı kabul etmiş olması devrimci anlayışının saflığı hakkında çok net bir fikir veriyordu. Onunla sohbet ettiğim iki ya da üç seferin ardından, tüm kuşkuculuğuma rağmen, şuna ikna oldum ki devrimcilerin başında Lobatón'un zekâ ve enerjisine sahip biri bulunduğu takdirde Peru, Latin Amerika'nın ikinci Küba'sı olabilirdi.

Yoldaş Arlette'ten tekrar haber almam, gidişinin üzerinden en az altı ay geçtikten sonra Paúl vasıtasıyla oldu. "Geçici" sözleşmem bana çok fazla boş zaman bıraktığı için, eğer Rusçadan da –o dönemde Birleşmiş Milletler ve bağlı kuruluşlarının dört resmî dilinden biriydi– çeviri yapmayı başarırsam, çevirmenlik işimin daha sağlama bağlanacağını düşünerek bu dili öğrenmeye koyulmuş ve bir simültane çevirmenlik kursuna yazılmıştım. Simültane çevirmenlerin işi çevirmenlerinkine nazaran daha yoğun ve daha meşakkatliydi ama tam da bu sebepten ötürü, daha çok aranıyorlardı. O günlerden birinde, Capucines Bulvarı üzerindeki Berlitz Okulu'nda devam ettiğim Rusça dersimden çıkınca okul binasının kapısında şişko Paúl'ü beni beklerken buldum.

"Kızdan nihayet haberler var," dedi bana, selam niyetine asık bir suratla. "Üzgünüm ama haberler iyi değil, dostum."

Kötü haberi daha kolay hazmetmek için, onu Opéra civarındaki bistrolardan birinde bir şey içmeye davet ettim. Terasta açık havada oturduk. Ilık bir ilkbahar akşamıydı, gökyüzünde erkenci yıldızlar vardı ve sanki bütün Paris güzel havanın keyfini çıkarmak için sokaklara çıkmıştı. İki bira söyledik.

"Bunca zaman sonra artık kıza âşık değilsindir herhalde," diye Paúl beni hazırladı.

"Değilimdir herhalde," diye cevap verdim. "Hadi bana hemen anlat Paúl ve fazla kafa ütüleme."

Yakın zaman önce Havana'da birkaç gün geçirmişti. Yoldaş Arlette, MIR'in gönderdiği bütün gençlerin dilindeydi, zira yaygın söylentilere göre, Osmani Cienfuegos' un yardımcısı, devrimin ortadan kaybolan büyük kahramanı Camilo'nun küçük kardeşi Comandante Chacón'la ateşli bir aşk yaşamaktaydı. Comandante Osmani Cienfuegos bütün devrimci hareketlere ve kardeş partilere yardım eden ve dünyanın her köşesindeki başkaldırı eylemlerini koordine eden bir örgütlenmenin başındaydı. Sierra Maestra'da savaşmış olan Comandante Chacón da onun sağ koluydu.

"Beni ne bomba bir haberle karşıladıklarını görüyor musun?" derken başını kaşıyordu Paúl. "Yolda rastlasam dönüp bakmayacağım o kız, efsane komutanlardan biriyle, Comandante Chacón'la, aşk yaşıyor!"

"Bu sadece bir dedikodu olamaz mı, Paúl?"

Üzgün bir şekilde başını salladı ve beni teselli etmek istermişçesine kolumu sıvazladı.

"Casa de las Américas'ta düzenlenen bir toplantıda onlarla birlikte bizzat bulundum. Birlikte yaşıyorlar. Yoldaş Arlette, ister inan ister inanma, komutanların yatağında ve masasında etkili bir kişiye dönüştü."

"MIR için bulunmaz nimet," dedim.

"Ama senin için rezil bir durum." Paúl kolumu bir

kez daha sıvazladı. "Bu haberi sana vermek zorunda kaldığım için lanet olsun, dostum. Ama bilmen daha iyi, değil mi? Neticede dünyanın sonu değil. Ayrıca Paris'te kadından bol ne var? Etrafına bak yeter."

Nafile bir şekilde bir-iki espri yapmaya çalışan Paúl'e, Yoldaş Arlette'i sordum.

"Bir devrim komutanının parteneri olarak herhalde hiçbir eksiği yoktur," diye cevap verdi. "Öğrenmek istediğin bu muydu? Yoksa buradan gelip geçtiği zamankine nazaran daha mı güzel yoksa daha mı çirkin olduğu mu? Sanırım pek değişmemişti. Karayip güneşi onu biraz daha karartmıştı o kadar. Biliyorsun ki, bana zaten hiçbir zaman öyle ahım şahım görünmemişti. Netice itibarıyla suratını bu hale sokmana değecek bir şey değil, dostum."

Paúl'le o görüşmemi izleyen günler, haftalar ve aylarda birçok kez, Comandante Chacón'un sevgilisine dönüşen Şililiyi gerilla kıyafetinin içinde kemerinde bir tabanca, başında mavi bere ve ayağında çizmelerle, Fidel ve Raúl Castro'yla birlikte büyük geçit törenlerine ya da devrim kutlamalarına katılırken, hafta sonları gönüllü çalışmalar yaparken ve şekerkamışı tarlalarında narin parmaklı elleri kocaman kamış kesme bıçaklarını kavramak için büyük çaba harcadığı sırada şakır şakır terlerken ve belki de, onda gayet aşina olduğum şu fonetik dönüşüme yatkınlık sayesinde, artık Karayiplilerin seksi ve oyalanan melodisiyle konuşurken hayal etmeye çalıştım. Gerçek şu ki, onu yeni büründüğü rolüyle gözümün önüne getirmeyi başaramadım: Görüntüsü tıpkı bir sıvı gibi gözümün önünden akıp gidiyordu. O komutana âşık olmuş muydu acaba? Yoksa bu gerilla eğitiminden, daha da önemlisi onun ardından Peru'da devrimci savaşa katılmaya gitmek için MIR'le yaptığı anlaşmadan kurtulmak için bir araç mıydı? Yoldaş Arlette'i düşünmek bana hiç iyi gelmiyor, her seferinde sanki midemin ağzında bir ya-

ra açılıyormuş gibi hissediyordum. Bundan kaçınmak için –ki bunu kısmen başarabildim– tanıştığımız andan itibaren ilişkimin çok iyi olduğu Mösyö Charnés'in bana sözleşme önermediği dönemlerde kendimi gerçek bir gayretle Rusça ve simültane çevirmenlik derslerine verdim. Mektuplarımdan birinde Arlette adında bir kıza âşık olduğumu itiraf etme zafiyetini gösterdiğim ve benden sürekli onun bir fotoğrafını isteyen Alberta Halam'a ise ayrıldığımızı söyledim ve ondan bu konuyu sonsuza dek unutmasını istedim.

Paúl'ün bana Yoldaş Arlette'le ilgili kötü haberleri verdiği akşamın üzerinden altı ya da sekiz ay geçmişti. Uzun zamandan beri görmediğim şişko, birlikte kahvaltı etmemiz için bir sabah çok erken saatte beni otelimden almaya geldi. İsmini aldığı sokakla Vaugirard Sokağı'nın kesiştiği köşede bulunan Le Tournon isimli bistroya gittik.

"Bunu sana söylememem gerekiyordu ama seninle vedalaşmaya geldim," dedi. "Paris'ten gidiyorum. Evet, dostum, Peru'ya gidiyorum. Bunu hiç kimse bilmiyor, bu yüzden sen de bir şey bilmiyorsun. Karım ve Jean-Paul şu anda oradalar."

Haber karşısında dilim tutuldu. Ve birden müthiş bir korkuya kapıldım ama gizlemeye çalıştım.

"Endişelenme," diyerek yanaklarını şişirip yüzüne bir palyaço havası veren o tebessümle beni sakinleştirdi. "Göreceksin, bana hiçbir şey olmayacak. Ve devrim zafere ulaşınca seni büyükelçi olarak Unesco'ya göndereceğiz. Sözüm söz!"

Bir süre boyunca sessizce kahvelerimizi içtik. Benim kruvasan dokunulmamış bir şekilde masanın üzerinde kalmıştı ve ısrarla espri yapmaya çalışan Paúl bana, görünüşe göre bir şeyin iştahımı kaçırdığını, o gevrek hilali fark etmek suretiyle kendisini feda edeceğini söyledi.

"Gittiğim yerde kruvasanlar berbat olmalı," diye de ekledi.

Bunun üzerine, kendimi daha fazla tutamayıp yaptığının affedilmez bir aptallık olduğunu söyledim. Ne devrime ne MIR'e ne de yoldaşlarına bir faydası olacaktı. Bunu o da benim kadar iyi biliyordu. Saint-Germain'de daha bir sokak yürüyünce onu nefes nefese bırakan şişmanlığı, And Dağları'nda gerilla için esaslı bir ayak bağı olacak ve yine bu yüzden, daha başkaldırı başlar başlamaz askerlerin ilk öldüreceklerinden biri o olacaktı.

"Seni fırsatçılıkla suçlayan Paris'teki dört küskünün sersemce dedikoduları yüzünden kendini mi öldürteceksin? Tekrar düşün, şişko, böyle bir aptallık yapamazsın."

"Paris'teki Perulular söyledikleri zerre kadar umurumda değil, dostum. Mevzu onlar değil, ben. Bu bir ilke meselesi. Orada bulunmak benim için bir zorunluluk."

Bunun ardından tekrar şakalaşmaya başladı ve 120 kiloluk gövdesine rağmen askerî eğitimde bütün sınamaları geçtiğine, ayrıca muhteşem bir nişancılık sergilediğine beni temin etme faslına geçti. Peru'ya geri dönme kararı Luis de la Puente ve MIR yönetimiyle tartışmalar yaşamasına neden olmuştu. Herkes, kardeş örgütler ve hükümetler nezdinde hareketin temsilcisi olarak onun Avrupa'da kalmasını istiyordu ama o, asla iflah olmaz inatçılığıyla kararını en sonunda kabul ettirmişti. Yapacak bir şey olmadığını ve Paris'teki en iyi dostumun intihardan hallice bir karar aldığını görünce, gidişinin başkaldırının yakında başlayacağı anlamına gelip gelmediğini sordum.

"Birkaç ay, belki daha da kısa bir zaman söz konusu."

Biri Cusco vilayetinde, diğeri Piura'da ve sonuncusu da ülkenin orta kesimindeki sıradağların eteklerinde, Junin selvasının sınırında olmak üzere dağlarda çoktan kurulmuş olan üç tane kampları vardı. Kehanetlerimin aksine, bursluların büyük bir çoğunluğunun And Dağları'na konuşlandığına beni temin etti. Firarilerin oranı yüzde ondan az olmuştu. Zaman zaman taşkın bir sevince dönüşen

bir coşkuyla burslulann geri dönüşünün büyük bir başarıyla sonuçlandığını söyledi. Çok mutluydu; çünkü süreci bizzat o yönetmişti. Onları birer birer ya da ikişer ikişer karmaşık güzergâhlardan geri götürmüşlerdi ve izleri silmek için bazı delikanlılara dünya turu yaptırdıkları olmuştu. Hiçbiri deşifre olmamıştı. De la Puente, Lobatón ve diğerleri Peru'da kentsel destek ağları kurmuş, tıbbi ekipler oluşturmuş ve kamplara radyo istasyonları yerleştirmişlerdi, ayrıca orada burada gizli cephanelikleri ve patlayıcı depoları vardı. Köylü sendikalarıyla ilişkileri, özellikle Cusco'da, çok iyiydi ve başkaldırı başladığında çok sayıda komüncünün mücadeleye katılmasını bekliyorlardı. Neşeyle, söylediklerine inanarak, kendinden emin ve heyecan içinde konuşuyordu. Bense üzüntümü gizleyemiyordum.

"Söylediklerimin hiçbirine inanmadığını biliyorum, Bay Şüpheci," diye mırıldandı en sonunda.

"Sana inanmayı her şeyden çok istediğime emin olabilirsin, Paúl. Ve senin coşkunu hissetmeyi."

Dolunay gibi ışıldayan sevecen tebessümüyle bana bakarken, başıyla onayladı.

"Ya sen?" diye kolumu tutarak sordu. "Ya sen ne yapacaksın, dostum?"

"Ben, hiçbir şey," diye onu yanıtladım. "Ben burada, Paris'te, Unesco'da çevirmen olarak devam edeceğim."

Söyleyeceği şeyin beni incitme ihtimalinden korkarak bir an için tereddüt etti. Bu muhtemelen uzun zamandan beri dilinin ucunda olan bir soruydu.

"Hayatta olmak istediğin şey bu mu? Sadece bu mu? Paris'e gelenlerin hepsi ressam, yazar, müzisyen, aktör, tiyatro yönetmeni olmayı, doktora ya da devrim yapmayı arzuluyor. Sen sadece bunu, Paris'te yaşamayı mı istiyorsun? Sana itiraf etmeliyim ki, bunu hiçbir zaman yutmadım, dostum."

"Yutmadığını biliyorum. Ama saf hakikat bu, Paûl. Küçükken diplomat olmak istediğimi söylüyordum ama bu sadece beni Paris'e göndermeleri içindi. Benim istediğim bu: Burada yaşamak. Bu sence az bir şey mi?"

Ona Lüksemburg Bahçesi'nin yeşillik yüklü, bahçenin parmaklıklarından dışarı taşan ve bulutlu gökyüzünün altında gayet havalı görünen ağaçlarını işaret ettim. Bu, Vallejo'nun dizesindeki gibi, "Paris'in gür kestane ağaçları" arasında yaşamak, bir insanın başına gelebilecek en iyi şey değil miydi?

"Gizlice şiir yazdığını kabul et," diye üsteledi Paúl. "Senin gizli takıntın bu. Diğer Perululara birçok kez bundan bahsettik. Herkes senin yazdığına ama özeleştirel karakterin –ya da çekingenliğin– yüzünden bunu itiraf etmeye cüret edemediğine inanıyor. Bütün Güney Amerikalılar Paris'e büyük şeyler yapmaya gelirler. Senin bir istisna teşkil ettiğine beni inandırmak mı istiyorsun?"

"Sana yemin ederim ki öyleyim, Paúl. Burada, şimdiki gibi yaşamaya devam etmenin ötesinde hiçbir hırsım yok."

Odeón Kavşağı İstasyonu'ndan metroya binene kadar ona eşlik ettim. Birbirimize sarıldığımız sırada gözlerimin nemlenmesine engel olamadım.

"Kendine dikkat et, şişko. Orada, yukarıda sakın aptalca şeyler yapma."

"Tamam tamam, Ricardo; hiç merak etme." Bana yeniden sarıldı. Ve onun gözlerinin de nemli olduğunu gördüm.

Orada, istasyonun girişinde durup ona engel teşkil eden tombul vücudu yüzünden merdivenleri yavaşça inişini seyrettim. Bunun onu son görüşüm olduğuna mutlak surette emin oldum. Şişko Paúl'ün gidişi bende bir boşluk bıraktı; çünkü Paris'e yerleşmeye çalıştığım o ne olacağı belirsiz zamanlarda en iyi dostum olmuştu. Neyse ki

Unesco'daki "geçici" sözleşmelerim, Rusça ve simültane çevirmenlik kurslarım beni fazlasıyla meşgul ediyordu ve geceleri Hotel du Sénat'nın çatı katındaki odama döndüğümde Yoldaş Arlette'i ya da şişko Paúl'ü düşünmeye neredeyse gücüm kalmıyordu. Sanırım o dönemden itibaren, daha önce belli bir sıklıkla gördüğüm Paris'teki Perululardan hiç farkına varmadan giderek uzaklaştım. Yalnızlığı aramıyordum ama yetim kaldığımdan ve Alberta Hala'm beni yanına aldığından beri yalnızlık benim için sorun değildi. Unesco sayesinde artık hayatta kalma kaygıları taşımıyordum; çevirmen maaşı ve halamın arada sırada gönderdiği havaleler yaşamımı sürdürmeme ve Paris zevklerimi –sinema, sergiler, tiyato ve kitaplar– karşılamama yetiyordu. Saint Séverin Sokağı'ndaki La Joie de Lire isimli kitapçının ve Seine Nehri rıhtımlarındaki sahafların sadık müşterisiydim. Théâtre National de Paris'ye, Comédie Française'e, Odeón'a ve arada sırada Pleyel Salonu'ndaki konserlere gidiyordum.

Ve o dönemde, Juliette Gréco gibi tepeden tırnağa simsiyah giyinerek İspanyolların ve Güney Amerikalıların takıldıkları, Monsieur Le Prince Sokağı'ndaki küçük bar L'Escale'de bir gitarın eşliğinde şarkı söyleyen İspanyol kız Carmencita'yla bir aşk ilişkisi teşebbüsü de yaşadım. İspanyol'du ama ülkesinin topraklarına hiç ayak basmamıştı; çünkü cumhuriyetçi anne babası Franco yaşadığı müddetçe oraya dönemiyorlardı ya da dönmek istemiyorlardı. Bu müphem durum ona çok acı veriyor ve sıklıkla sohbetlerinin konusunu teşkil ediyordu. Carmencita ince uzundu, *garçon*[1] stili bir kâkülü ve melankolik gözleri vardı. Sesi öyle ahım şahım değildi ama kulağa çok hoş geliyordu ve özellikle de İspanyol Altın Çağı'nın

1. (Fr.) Ergenlik çağındaki erkek çocuk. (Ç.N.)

ezgilerinden, şiirlerinden, atasözlerinden ve tekerlemelerinden uyarlanmış şarkıları fısıldayarak çok etkili duraklar ve vurgularla muhteşem söylüyordu. Bir aktörle birkaç yıl süren bir birliktelik yaşamıştı ve ilişkinin sona ermesi onu o kadar kötü etkilemişti ki, Unesco'daki İspanyol meslektaşlarımın ilk başlarda beni çok şaşırtan o kaba üslubuyla, "o an için hiçbir herife bağlanmak istemediğini" söylemişti. Ama sinema ya da akşam yemeği davetlerimi kabul ediyordu ve bir gece Olympia'ya, her ikimizin de o dönemin diğer moda şarkıcıları Charles Aznavour ve Georges Brassens'e yeğlediğimiz Leo Ferré'yi dinlemeye gittik. Konserden sonra Opéra'daki metro istasyonunda birbirimizden ayrılırken dudaklarıma dokunarak bana şöyle dedi: "Hoşuma gitmeye başlıyorsun, Perulu çocuk." Carmencita'yla ne zaman çıksam, hayalimde gür bıyıklı ve kalçalarında iki kocaman tabanca sallanan biri olarak canlandırdığım Comandante Chacón'un sevgilisine sadakatsizlik ettiğime dair bir duygu, bir rahatsızlık hissi saçma sapan bir şekilde beni esir alıyordu. İspanyol kızla ilişkim oradan öteye gitmedi, zira bir gece onu L'Escale'in bir köşesinde, fularlı ve çok uzun favorili bir beyefendinin kollarında gayet samimi bir halde gördüm.

Paúl'ün gidişinden birkaç hafta sonra, Unesco'da benim için bir iş kalmayınca, Mösyö Charnés beni Paris ya da Avrupa'nın diğer şehirlerinde düzenlenen uluslararası konferans ve kongrelerde simültane çevirmen olarak çalıştırılmak üzere tavsiye etmeye başladı. İlk aldığım iş Viyana'daki Atom Enerjisi Toplantısı oldu, ikincisiyse Atina'da, bir Uluslararası Pamuk Kongresi. İyi para getiren bu birkaç günlük yolculuklar başka türlü asla göremeyeceğim yerleri tanımamı sağlıyordu. Yeni işler zamanımı biraz daraltsa da, ne Rusça derslerimi ne de simültane çevirmenlik kurslarını bıraktım ama biraz bölük pörçük bir biçimde devam ettim.

O kısa süreli iş gezilerinin birinden, o seferinde Glasgow'daki Avrupa gümrük tarifeleriyle ilgili bir konferanstan döndüğümde, Lima'da avukatlık yapan babamın birinci dereceden kuzeni Dr. Ataúlfo Lamiel'den gelen bir mektubun beni Hotel du Sénat'da beklediğini gördüm. Çok az muhabbetim olan babamın bu kuzeni bana Alberta Hala'mın zatürreeden öldüğünü ve tüm mirasını bana bıraktığını haber veriyordu. İntikal işlemlerini hızlandırmak için illa ki Lima'ya gitmem gerekiyordu. Ataúlfo Amca beni milyoner yapmasa da Paris'teki hayatıma iyi bir katkı sağlayacak olan o mirastan avans olarak uçak bileti için gereken tutarı bana göndermeyi teklif ediyordu. Vaugirard'daki postaneye gidip ona bir telgraf yolladım ve uçak biletini kendim ödeyip mümkün olan en kısa zamanda Lima'ya geleceğimi söyledim.

Alberta Hala'mın ölümü hayatıma günlerce sürecek bir gece gibi çöktü. Sağlıklı bir kadındı ve henüz yetmişinde bile değildi. Olabilecek en son raddede tutucu ve önyargılı bir kadın olan babamın ablası, bu kız kurusu hala bana karşı her zaman çok sevecen davranmıştı ve onun cömertliği, himayesi olmasaydı bilmiyorum halim nice olurdu. Anne babam çok yakın arkadaşlarının kızlarının düğünü için Trujillo'ya giderken, onlara çarpıp kaçan bir kamyonun neden olduğu aptalca bir otomobil kazasında ölünce –ben o sırada on yaşındaydım– halam onların yerini aldı. Avukatlık eğitimimi tamamlayıp Paris'e gelene dek onun evinde yaşadım ve çağdışı takıntıları çoğu zaman beni deli etse de, onu çok seviyordum. Beni yanına almasından itibaren ruhen ve bedenen kendini bana adadı. Alberta Halasız bu dünyada yapayalnız kalacaktım ve Peru'yla bağlarım er ya da geç kaybolup gidecekti.

Aynı gün öğleden sonra Air France bürosuna Lima'ya gidiş dönüş uçak bileti almaya gittim ve ardından da mecburi izne ayrılmam gerektiğini Mösyö Charnés'e

açıklamak için Unesco'ya uğradım. Giriş holünü geçerken sanki beni tanıyormuş gibi bakan, sivri topuklu ayakkabılar giymiş, kenarları deriden siyah bir pelerine sarınmış çok zarif bir hanımefendiyi fark ettim.

"Şu işe bakın, dünya ne kadar da küçük," dedi bana doğru yaklaşıp yanağını uzatırken. "Buralarda ne işin var, Uslu Çocuk?"

"Burada çalışıyorum, çevirmen olarak," diye kekeleyebildim şaşkınlıktan aklım çok karışmış bir halde ve onu öperken burun deliklerimden içeri giren lavanta özlü parfümün tamamen bilincinde olarak. Oydu ama çok güzel makyajlı o yüzde, o kırmızı dudaklarda, o alınmış kaşlarda, siyah kalemin uzatıp derinleştirdiği hınzır bakışlı gözleri gölgeleyen o ipeksi ve kıvrık kirpiklerde ve manikürcüden daha yeni çıkmış uzun tırnaklı o ellerde Yoldaş Arlette'i tanımak için büyük çaba sarf etmek gerekiyordu.

"Seni en son gördüğümden beri ne kadar değişmişsin," dedim onu tepeden tırnağa süzerek, "üç yıl oldu, değil mi?"

"Değişim iyiye doğru mu olmuş yoksa kötüye doğru mu?" diye hemen oracıkta ellerini beline koyup bir manken gibi yarım dönüş yaparken kendinden çok emin bir şekilde bana sordu.

"İyiye doğru," diye kabul ettim, yaşadığım şoku henüz üzerimden tam atamamış bir halde. "Doğrusu çok güzelsin. Sanırım artık sana ne küçük Şilili Lily ne de gerilla Yoldaş Arlette diyebilirim. "Şimdi hangi lanet olası ismi kullanıyorsun?"

Bana sağ elindeki altın yüzüğü göstererek güldü:

"Artık Fransa'da kullanıldığı şekliyle kocamın ismini taşıyorum: Madam Robert Arnoux'yum."

Eski günleri yâd etmek için birlikte bir kahve içip içemeyeceğimizi sormaya cüret ettim.

"Şimdi olmaz, kocam beni bekliyor," diye alaycı bir şekilde özür diledi. "O bir diplomat ve burada, Fransız delegasyonunda çalışıyor. Yarın saat on birde, Les Deux Magots'da. Orayı biliyorsun, değil mi?"

O gece uzun süre uyku tutmadı; onu ve Alberta Hala'yı düşündüm. En sonunda uykuya dalmayı başarınca saçma sapan bir rüya gördüm: İkisi aralarındaki sorunu medeni insanlar gibi çözmeleri için kendilerine yönelik yalvarışlarıma kayıtsız bir halde birbirlerine vahşice saldırıyorlardı. Kavganın sebebi Alberta Hala'nın Şililiyi yeni ismini Flaubert'in bir karakterinden çalmış olmakla suçlamasıydı. Tedirgin bir şekilde, kan ter içinde uyandığımda hava hâlâ karanlıktı ve kedi miyavlamaları duyuluyordu.

Les Deux Magots'ya vardığımda, Madam Robert Arnoux oradaydı ve teras kısmında, bir vitrayın arkasında kalan bir masaya oturmuş, fildişi bir ağızlıkla sigarasını tüttürüp kahvesini yudumluyordu. Tamamen sapsarı kıyafetler, beyaz ayakkabılar ve çiçekli bir şemsiyeyle *Vogue* dergisindeki mankenlere benziyordu. Değişimi gerçekten de olağanüstüydü.

"Bana hâlâ âşık mısın?" diye sorarak sohbete hemen samimiyet kazandırdı.

"Korkarım evet," diye kabul ederken yanaklarımda sıcaklık hissettim. "Eğer olmasaydım da, hemen bugünden itibaren yeniden olurdum. Çok güzel ayrıca çok zarif bir kadına dönüşmüşsün. Sana bakıyorum ve gördüğüme inanamıyorum, Hınzır Kız."

"Ödlekliğinden ötürü ne kaybettiğini artık görüyorsun," diye cevap verdi ve ağız dolusu dumanı bilerek suratıma üflerken bal rengi küçücük gözlerinde hınzırca kıvılcımlar çaktı. "Eğer burada seninle kalmayı teklif ettiğimde bana evet demiş olsaydın, şimdi senin kadının olacaktım. Ama arkadaşın Yoldaş Jean'la bozuşmak iste-

miyordun ve beni Küba'ya postaladın. Hayatının fırsatını kaçırdın, Ricardito."

"Bunun telafisi yok mu? Pişmanlık, yürek acısı ve hatamı düzeltme niyeti hiç işe yaramaz mı?"

"Artık çok geç, Uslu Çocuk. Bir Fransız diplomatın karısı için kıytırık bir Unesco çevirmeninin ne ilginçliği olabilir ki?"

Konuşurken sürekli gülümsüyor ve ağzını benim hatırladığımdan çok daha kibar bir koketlikle oynatıyordu. Sesinin müziğiyle kendimden geçmiş bir halde o çok belirgin ve seksi dudaklarını seyrederken içimde onu öpmek için korkunç bir arzu uyandı. Kalbimin hızlandığını hissettim.

"Pekâlâ, eğer artık benim karım olamazsan, geriye hâlâ sevgili olma ihtimalimiz kalıyor."

"Ben kocasına sadık bir kadınım, mükemmel bir eşim," dedi ciddileşmiş pozu takınarak. Sonra birden konuyu değiştirdi: "Yoldaş Jean ne yapıyor? Devrim yapmak için Peru'ya döndü mü?"

"Aylar önce döndü. Ne o ne de diğerlerinden haber aldım. Orada gerillaların bulunduğuyla ilgili ne bir şey okudum ne de bir şey dinledim. Belki de bütün o devrimci hayaller uçup gitmiştir. Ve bütün gerillalar evlerine dönüp bu konuyu unutmuşlardır."

Yaklaşık iki saat boyunca sohbet ettik. Elbette ki Comandante Chacón'la arasındaki şu aşk hikâyesinin tamamen Havana'daki Perulular'ın uydurması olduğuna beni temin etti; gerçekte, o adı geçen komutanla sadece çok iyi arkadaş olmuşlardı. Askerî eğitimi hakkında bana hiçbir şey anlatmak istemedi ve her zaman olduğu gibi her türlü politik yorumdan ve adadaki hayatı hakkında bana ayrıntılar vermekten kaçındı. Onun Küba'daki tek aşkı Fransız Büyükelçiliği ticari ataşesi, şimdi bakan danışmanı olan Robert Arnoux, yani şu anki kocası olmuş-

tu. Kahkahalar eşliğinde ve geçmişe ait bir öfkeyle evlenmek için aşmak zorunda kaldıkları bürokratik engelleri anlattı, zira Küba'da bir burslunun eğitimi terk etmesi neredeyse asla düşünülemeyecek bir şeydi. Ama bu konuda evet, Comandante Chacõn ona karşı çok "sevgi dolu" davranmış ve lanet olası bürokrasiyi aşmada ona yardımcı olmuştu.

"İstediğin her şeyin üzerine iddiaya girerim ki sen o lanet olası komutanla yattın."

"Kıskanıyor musun?"

Ona çok kıskandığımı söyledim. Ve o kadar güzeldi ki, onunla sevişmek ya da en azından onu öpmek için her şeyi yapar, ruhumu şeytana satardım. Elini tutup öptüm.

"Rahat dur," dedi sahte bir endişeyle etrafı kolaçan ederken. "Benim evli bir hanımefendi olduğumu unuttun mu? Ya etraftakilerden biri Robert'i tanıyorsa ve bunu ona yetiştirirse ne olacak?"

Ona diplomatla evliliğinin Küba'dan kurtulup Paris'e yerleşebilmek için katlanmak zorunda kaldığı bir formaliteden başka bir şey olmadığını çok iyi bildiğimi söyledim. Bu bana doğru bir davranış gibi görünüyordu çünkü ben de bir insanın Paris için her türlü fedakârlığı yapabileceğine inanıyordum. Ama biz bizeyken bana sadık eş numarasını yapmasını istemiyordum; çünkü her ikimiz de bunun bir masaldan ibaret olduğunu biliyorduk. En küçük bir sinirlenme belirtisi göstermeden konuyu değiştirdi ve bana bürokrasinin burada da berbat olduğunu ve bir Fransız vatandaşıyla tamamen kitabına uygun bir biçimde evlenmiş olmasına rağmen Fransız vatandaşlığını iki yıldan önce elde edemeyeceğini anlattı. Ve yakın bir zaman önce Passy'de küçük bir daire kiraladıklarını söyledi. Şimdi orayı dekore etmekle meşguldü ve hazır olur olmaz beni sempatik ve aynı zaman-

da da kültürlü bir adam olan rakibimle tanıştırmak için evine davet edecekti.

"Yarın Lima'ya gidiyorum," dedim ona. "Geri döndüğümde seni nasıl göreceğim?"

Bana telefon numarasıyla evinin adresini verdi ve hâlâ Hotel du Sénat'nın çatı katındaki o buz gibi soğuk, küçücük odada mı yaşamaya devam ettiğimi sordu.

"Orayı bırakmakta zorlanıyorum çünkü hayatımın en güzel deneyimini orada yaşadım. Bu yüzden o izbe yer benim için bir saraya bedel."

"Şu deneyim benim düşündüğüm şey mi?" diye bana sorarken merak ve koketliğin yanı sıra daima hınzırlık da barındıran ufacık suratını ileri doğru uzattı.

"Ta kendisi."

"Demek bu yüzden sana bir öpücük borçlu olduğumu söyledin. Gelecek sefere görüştüğümüzde bana hatırlat."

Ama biraz sonra, vedalaşırken evlilik önlemlerini unutup bana yanağının yerine dudaklarını uzattı. Etli ve seksiydiler ve benimkilere yapışık oldukları saniyeler boyunca onların fazladan bir okşayışla, tahrik edici bir biçimde yavaşça hareket ettiklerini hissettim. Otelime doğru giderken Saint-Germain'i geçtikten sonra arkama dönüp ona baktığımda hâlâ orada, Les Deux Magots'nun köşesinde durduğunu gördüm; beyaz ayakkabılı, açık renkli ve yaldızlı küçük bir siluet uzaklaşmamı seyrediyordu. Ona hoşça kal işareti yaptım ve o da çiçekli şapkasını taşıdığı elini salladı. Onu bu yıllar boyunca bir an bile unutmadığımı ve ona ilk günkü kadar âşık olduğumu anlamak için onu görmem yetti.

1965 Mart'ında, otuz yaşımı doldurmamdan kısa bir süre önce Lima'ya vardığımda, Luis de la Puente, Guillermo Lobatón, şişko Paúl ve diğer MIR ileri gelenlerinin fotoğrafları tüm gazetelerde ve televizyonda –artık Pe-

ru'da televizyon vardı– boy gösteriyordu ve herkes onlardan bahsediyordu. MIR'in başkaldırısının daha önce görülmedik derecede romantik bir görünümü vardı. Fotoğraflar medya kuruluşlarına, köylülerin ve işçilerin kurbanı oldukları adaletsiz sömürü koşulları ve Belaunde Terry hükümetinin emperyalizmin boyunduruğuna girmesi karşısında Devrimci Sol Hareket'in eyleme geçmeye karar verdiği ilan edilerek bizzat MIR mensupları tarafından gönderilmişti. MIR'in ileri gelenleri yüzlerini gösteriyor ve fotoğraflarda uzun saçlar, uzamış sakallar, ellerinde tüfekler, üzerlerinde siyah boğazlı kazak, haki renk pantolon ve botlardan oluşan gerilla üniformalarıyla görünüyorlardı. Paúl her zamanki gibi şişmandı. *Correo*'nun birinci sayfasında yayımladığı fotoğrafta yanında dört kişi daha vardı ama bir tek o gülümsüyordu.

"Bu çılgınlar bir ay bile dayanamayacaklar," diye öngörüde bulundu Dr. Ataúlfo Lamiel, Lima'nın merkezindeki Boza Sokağı'nda bulunan bürosunda onu görmeye gittiğim sabah. "Peru'yu ikinci bir Küba'ya dönüştüreceklermiş! Zavallı Alberta Hala'n acemi gerillalarımızın kanun kaçağı suratlarını görse o an düşer bayılırdı."

Amcam silahlı eylem ilanını pek ciddiye almıyordu ve bu duygu bir hayli yaygın görünüyordu. İnsanlar bunun çok geçmeden sona erecek, saçma sapan bir teşebbüs olduğunu düşünüyorlardı. Peru'da geçirdiğim haftalarda bunaltıcı bir duyguya kapıldım ve kendi ülkemde kendimi bir yetim gibi hissettim. Alberta Hala'mın Miraflores'te, Colón Sokağı'ndaki dairesinde kaldım; onun varlığı hâlâ eve sinmiş haldeydi ve oradaki her şey bana onun yanı sıra üniversite yıllarımı ve anne babasız geçen ergenlik dönemimi hatırlatıyordu. Başucu masasında ona Paris'ten yazdığım bütün mektupları tarih sırasına göre düzenlenmiş halde bulmak beni çok duygulandırdı. Barrio Alegre'den Miraflores'li eski arkadaşlarımdan bazıla-

rını gördüm ve onların yarım düzinesiyle bir cumartesi günü Ekspres Yol'un kenarındaki Kuo Wha isimli Çin lokantasına eski günleri yâd etmeye gittik. Anılarımız dışında artık çok fazla ortak şeyimiz kalmamıştı, zira onların genç profesyoneller ve işadamları hayatlarıyla –içlerinden iki tanesi babalarının şirketlerinde çalışıyorlardı– benim orada, Fransa'da yaptığımın hiçbir alakası yoktu. Üçü evlenmiş, biri şimdiden üremeye başlamıştı, diğer üçününse yakında nişanlılarına dönüşecek olan sevgilileri vardı. Karşılıklı yaptığımız esprilerde –bu, sohbet boşluklarını doldurmanın bir biçimiydi– hepsi zevkler şehrinde yaşayıp yatakta birer yırtıcı hayvan olmakla meşhur şu Fransız kadınlarını becerdiğim için bana gıpta ediyormuş gibi davranıyorlardı. Paris yıllarımda birlikte olduğum tek kadının bir Perulu olduğunu ve onun Lily' den, çocukluğumuzun sahte Şililisinden başkası olmadığını onlara itiraf etmiş olsaydım kim bilir ne büyük bir şaşkınlık yaşarlardı. Gazetelerde açıklamaları yayımlanan gerillalar hakkında ne düşünüyorlardı? Ataúlfo Amca gibi onlar da hiç umursamıyorlardı. Küba'nın yolladığı bu Castrocuların ömrü çok uzun olmayacaktı. Bir komünist devrimin Peru'da başarıya ulaşacağına kim inanabilirdi ki? Eğer Belaunde hükümeti onları durdurmakta âciz kalırsa, askerler düzeni sağlamak üzere yönetimi tekrar ele alacaklardı ki, bunun da çok hoşlarına giden bir durum olduğu söylenemezdi. Dr. Ataúlfo Lamiel'in korktuğu şey de buydu:

"Bu sersemlerin gerillacılık oynamak suretiyle elde edecekleri yegâne başarılar darbe yapmak için ihtiyaç duydukları bahaneyi askerlere gümüş tepside sunmak ve bizi sekiz-on yıl daha askerî diktatörlüğe mahkûm etmek olacak. Bir tarım reformu yapmak istediği için başta *La Prensa* ve *El Comercio* gazeteleri olmak üzere bütün Peru oligarşisinin komünistlikle suçladığı sivil ve demok-

ratik bir hükümete karşı bir devrim yapmak olacak şey değil. Peru kafa karışıklığıdır, yeğen, sen Kartezyenci beraklığın ülkesinde yaşamaya gitmekle iyi ettin."

Kırklı yaşlarındaki Ataúlfo Amca uzun boylu, gür bıyıklı bir adamdı; sürekli yelek giyiyor ve papyon takıyordu – iyi kalpli ve solgun tenli, yaklaşık on yıldır inmeli Dolores Yenge'yle evliydi ve kendini tamamen onun bakımına adamıştı. Olivar de San Isidro'da, beni öğle ve akşam yemeğine davet ettikleri küçük ve sempatik bir evde, kitaplar ve plakların arasında yaşıyorlardı. Dolores Yenge hastalığına hiç sızlanmadan katlanıyor, piyano çalarak ve pembe dizi seyrederek oyalanıyordu. Alberta Hala'yı hatırladığımızda hıçkırıklara boğuldu. Çocukları yoktu ve Ataúlfo Amca avukatlık yapmasının yanı sıra Katolik Üniversitesi'nde ticaret hukuku dersleri veriyordu. İyi bir kütüphanesi vardı, yerel politikayla çok ilgiliydi ve onun gözünde Belaunde Terry'nin temsil ettiği demokratik reformculuğa karşı beslediği sempatiyi gizlemiyordu. Bana karşı çok iyi davranarak intikal işlemlerini hızlandırmak için elinden geleni yaptı ve hizmetleri karşılığında benden tek kuruş dahi almayı kabul etmedi: "Bir bu eksikti, ben Alberta'yı ve senin anne babanı çok severdim, yeğen." Noterlerin ve yargıçların önünde rahatsızlık verici hazır bulunmalarla, adalet sarayında evrak getirip götürmelerle can sıkıcı günler geçirdim ve geceleri bir türlü uyku tutmuyor, Paris'e geri dönmek için her geçen gün daha çok sabırsızlanıyordum. Boş vakitlerimde Flaubert'in *Duygusal Eğitim*'ini tekrar okuyordum; çünkü romandaki Madam Arnoux artık benim için sadece Hınzır Kız'ın ismini değil, aynı zamanda yüzünü de taşıyordu. İntikal vergilerinin düşülmesinin ve Alberta Hala'nın arkasında bıraktığı ödemelerin yapılmasının ardından Ataúlfo Amca bana, daire ve içindeki

mobilyaların satışından sonra elime yaklaşık altmış bin dolar, belki biraz daha fazla bir para geçeceğini söyledi. Sahip olabileceğimi hiçbir zaman düşünmediğim iyi bir miktar. Alberta Hala sayesinde Paris'te küçük bir daire satın alabilirdim.

Fransa'ya döner dönmez, Hotel du Sénat'nın çatı katındaki odama çıktıktan sonra ve daha valizimi açmadan ilk yaptığım şey Madam Robert Arnoux'yu aramak oldu.

Bana ertesi güne randevu verdi ve eğer istersem öğle yemeğini birlikte yiyebileceğimizi söyledi. Raspail Bulvarı'nda, hızlandırılmış Fransızca kursuna gittiği Alliance Française'in çıkışında buluştuk ve öğle yemeğinde *curry d'agneau* yemek için Montparnasse Bulvarı'ndaki La Coupole'e gittik. Pantolon, sandaletler ve hafif bir ceketten oluşan sade bir kıyafeti vardı. Kolyesi ve bileziğiyle takım oluşturan renkli küpeler takmıştı ve omzunda bir çanta asılıydı. Kafasını her oynattığında saçları neşeyle dalgalanıyordu. Yanaklarından ve ellerinden öptüm, o da beni, "Lima yazından daha yanmış geleceğini sanmıştım, Ricardito," diyerek selamladı. Gerçekten çok zarif bir hanımcığa dönüşmüştü: Giyimine çok zevkli renk kombinasyonları hâkimdi ve çok hoş bir makyaj yapıyordu. Tanık olduğum değişimin neden olduğu şaşkınlığı hâlâ üzerimden atamamış bir halde onu seyrediyordum. "Bana Peru'yla ilgili hiçbir şey anlatmanı istemiyorum," diye beni uyarırken o kadar kategorikti ki, neden diye sormadım. Ona daha ziyade mirasımdan bahsettim. "Taşınmam için küçük bir daire bulmama yardım edecek misin?"

Coşkulu bir biçimde alkışladı, "Bu fikre bayıldım, Uslu Çocuk. Daireni dayayıp döşemene yardım edeceğim. Benimkinden antrenmanlıyım. Görsen ne güzel oldu."

Öğleden sonraları, onun Fransızca derslerinin ardın-

dan, Quartier Latin, Montparnasse ve XIV. Arrondissement'daki[1] emlak ofisleri ve daireler arasında bir hafta boyunca koşuşturduktan sonra VII. Arrondissement'da, École Militaire civarında, Unesco'ya çok yakın mesafedeki Joseph Granier Sokağı'nda 30'lu yıllardan kalma, ön cephesi geometrik desenlerle –dörtgenler, üçgenler ve daireler– bezeli art deco bir binada iki oda, banyo ve tuvaletten oluşan bir daire buldum. Gayet iyi durumdaydı ve bir iç avluya baksa da şimdilik binanın dört katını yürüyerek çıkmak gerekse de –çünkü asansör inşaat halindeydi– içerisi iyi ışık alıyordu; zira iki büyük pencerenin yanı sıra büyük bir içbükey tavan penceresi Paris'in gökyüzünü gözler önüne seriyordu. Fiyatı yaklaşık olarak altmış bin dolardı ama eksik kalan kısım için hesabımın bulunduğu banka Société Générale'den kredi almam zor olmadı. O haftalarda, daire ararken ve ardından orayı yaşanır kılmak için temizlerken, boya yaparken, La Samaritaine ve Marché aux Puces'ten[2] alınmış dört parça eşyayla döşerken Madam Robert Arnoux'yu pazartesiden cumaya –cumartesi ve pazarları kocasıyla birlikte taşrada geçiriyordu– her gün ders çıkışından akşamüstü saat dörde ya da beşe kadar görüyordum. Oradan oraya koşuşturmalarımda bana yardım ederken, emlakçılarla ve hamallarla Fransızca pratiği yaparken çok eğleniyor ve o kadar mutlu görünüyordu ki –bunu ona da söyledim– hayat vermekte olduğu o küçük daire sanki birlikte paylaşmamız için olacaktı.

"Bu çok hoşuna giderdi, değil mi Uslu Çocuk?"

Tourville Caddesi'nde, Invalides'in hemen yanındaki bir bistrodaydık ve ben aşktan, arzudan deli divane bir

1. Paris'i oluşturan ve Türkiye'deki ilçelerin eşdeğeri olan yönetim birimleri. Paris yirmi arrondissement'dan oluşmaktadır. (Ç.N.)

2. (Fr.) Bit pazarı. (Ç.N.)

halde ellerini öpüyor, dudaklarını arıyordum. Ona defalarca evet dedim.

"Oraya taşındığın gün, dairenin açılışını yapacağız," diye bana söz verdi.

Ve sözünü tuttu. Bu onunla ikinci sevişmemiz oldu; bu kez birkaç meraklı güvercinin üzerine tüneyerek bizi, La Samaritaine mağazalarının kamyonuyla taşınırken sarılı olduğu naylonundan daha yeni çıkarılmış çarşafsız yatağın üzerinde çıplak ve sarmaş dolaş bir halde seyrettiği geniş cam tavandan içeri oluk oluk giren gün ışığının tam altında birlikte olduk. Duvarlar taze boya kokuyordu. Ellerimin arasına sığacakmış gibi duran incecik beli ve dümdüz göbeğinden ya da teninin koyulaşıp soluk yeşile çalan bir tona büründüğü baldırlarından daha beyaz seyrek tüylü pubis bölgesiyle vücudu hâlâ hatıralarımdaki kadar ince ve biçimli olmayı sürdürüyordu. Bütün bedeninden tüysüz koltuk altlarının ılık yuvasında, kulaklarının arkasında ve daracık, ıslak cinsel organında daha da artan yumuşak bir parfüm yayılıyordu. Ayaklarının kavisli üst kısmındaki deri bazı mavi damarların dışarıdan görünmesine izin veriyordu ve onların içinde kanın yavaşça aktığını hayal etmek içimi sevgiyle dolduruyordu. Bir önceki sefer gibi, edilgen bir biçimde kendisini okşamalarıma bıraktı ve kulağına ya da dudaklarını ayırmak için mücadele ederken ağzına söylediğim yoğun ve aceleci sözcüklerimi abartılı derecede dikkat kesilmiş gibi yaparak ya da sanki hiçbir şey duymuyormuş ve başka bir şey düşünüyormuş gibi davranarak sessizce dinledi.

"Önce beni getir," diye fısıldadı, içinde emir gizleyen bir ses tonuyla. "Ağzınla. O zaman girmen daha kolay olacak. Sakın hemen gelme. Islandığımı hissetmek hoşuma gidiyor."

O kadar duygusuzca konuşuyordu ki sevişmekte olan bir genç kızdan ziyade zevkten uzak ve teknik bir

betimleme yapan bir doktora benziyordu. Hiçbir şey umurumda değildi, çok mutluydum, uzun zamandan beri belki de hiçbir zaman olmadığım kadar. "Bunca mutluluğun karşılığını sana asla ödeyemeyeceğim, Hınzır Kız." Uzun bir süre boyunca dudaklarımı büzüşmüş cinsel organının üzerine bastırmış bir halde kaldım ve pubisinin tüylerinin burnumu gıdıkladığını hissederek, küçücük klitorisini büyük arzuyla yalamayı sürdürdüm, ta ki onun tahrik olmuş bir şekilde hareketlendiğini ve göbeğinin alt kısmıyla bacaklarında bir sarsıntıyla geldiğini hissedene kadar.

"Şimdi gir," diye fısıldadı aynı buyurgan sesiyle.

Bu sefer de kolay olmadı. Çok dardı, büzülüyordu, bana direniyordu, sızlanıyordu ama en sonunda içine girmeyi başardım. O kalp gibi atan organ tarafından boğazlanan penisimin sanki kırıldığını hissettim. Ama bu muhteşem bir acı, titrek bir halde içine gömüldüğüm bir baş dönmesiydi. Neredeyse içine girer girmez boşaldım.

"Çok çabuk geliyorsun," diye saçlarımı çekerek beni azarladı Madam Arnoux. "Eğer bana zevk vermek istiyorsan, daha geç gelmeyi öğrenmelisin."

"İstediğin her şeyi öğreneceğim, Gerilla ama şimdi sus ve beni öp."

Aynı gün, birbirimizden ayrılırken, beni kocasıyla tanıştırmak için akşam yemeğine davet etti. Passy'deki, kadife perdeler, yumuşacık havlı halılar, dönem mobilyaları, üzerlerinde küçük porselen figürlerin bulunduğu sehpalar ve duvarlarda Gavarni'nin ve Daumier'nin cüretkâr sahneli gravürleriyle akla gelebilecek en burjuva tarzda dekore edilmiş güzel dairesinde birer kadeh içki içtik. Diplomata göre *le coq au vin* akşam yemeği için gittiğimiz yakındaki bistronun spesiyalitesiydi. Tatlı olaraksa *tarte tatin* öneriyordu.

Mösyö Robert Arnoux kısa boylu, kel kafalı, konu-

şurken hareket eden bir badem bıyığı ve kalın camlı bir gözlüğü olan ve yaşı muhtemelen karısınınkini ikiye katlayan bir adamdı.

Karısının üzerine titriyordu; sandalyesini çekiyor ya da itiyor, pardösüsünü giymesine yardım ediyordu. Karısına yönelik dikkati bütün gece devam etti; kadehi ne zaman boşalsa şarap doldurdu, ekmeğe ne zaman ihtiyacı olsa hemen sepeti uzattı. Çok sempatik biri değildi, daha ziyade biraz küstah ve tersti ama gerçekten çok kültürlüydü ve Küba'dan, Latin Amerika'dan bahsederken kendinden çok emindi. Karayip'te görev yaptığı yılların izini taşıyan hafif aksanlı İspanyolcası mükemmeldi. Gerçekte, Unesco'nun Fransız delegasyonu içinde yer almıyordu, École Normale'den[1] Jean-Paul Sartre ve Raymond Aron'un arkadaşı ve sessiz bir dâhi olduğu söylenen Genel Müdür René Maheu'nün danışmanı ve kabine direktörü olarak Quai d'Orsay[2] tarafından atanmıştı. René Maheu'yü birkaç kez görmüştüm ve şimdi Madam Arnoux'nun kocası çıkan şu şaşı gözlü kel adam her seferinde ona eşlik ediyordu. Ona İspanyolca departmanında "geçici" çevirmen olarak çalıştığımı söyleyince, "olağanüstü insan Charnés"e benimle ilgili tavsiyede bulunmayı önerdi. Bana Peru'da yaşananlarla ilgili olarak ne düşündüğümü sorunca, ona Lima'dan uzun süredir haber almadığımı söyledim.

"Demek istediğim, şu dağdaki gerillalar," dedi sanki onları pek önemsemiyormuş gibi omuzlarını silkerek. "Şu çiftlik baskınları ve polise saldırılar. Bunların özellik-

1. École Normale Supérieure: Fransa'nın en saygın yükseköğretim kurumu. (Ç.N.)

2. Seine Nehri kıyısındaki rıhtım ve sokağın ismi. Fransa Dışişleri Bakanlığı o sokakta bulunduğu için ad aktarması yapılarak bakanlık yerine kullanılmaktadır. (Ç.N.)

le Peru'da, bir demokrasi inşa etmeye çalışan nadir Latin Amerika ülkelerinden birinde olması tam bir saçmalık!"

Demek MIR gerillaları ilk eylemlerini yapmışlardı.

"Bu herifi bir an önce bırakmalı ve benimle evlenmelisin," dedim ondan sonraki ilk görüşmemizde Şililiye. "Yanında deden gibi durmasının yanı sıra çok çirkin olan bu moruğa âşık olduğuna beni inandırabileceğini mi zannediyorsun?"

"Kocam hakkında tek bir kötü söz dahi edersen beni bir daha asla göremezsin," diye beni tehdit ettikten sonra başlıca özelliği olan şu ani tavır değişikliklerinden biriyle güldü: "Yanımda gerçekten çok yaşlı mı görünüyor?"

Madam Arnoux'yla bu ikinci balayım o akşam yemeğinden kısa bir süre sonra bitti; çünkü École Militaire semtine taşınmamın hemen ardından Mösyö Charnés sözleşmemi yeniledi. Ondan sonra, çalışma saatlerim yüzünden, onu ancak çok kısa süreli olarak görebildim; mesela bazı öğlenler saat birle iki buçuk arasındaki o bir buçuk saatlik boşlukta Unesco'nun yemekhanesine çıkmak yerine onunla birlikte bir sandviç yemek için herhangi bir bistroya gidiyordum ya da bazı akşamlar o bilmem hangi bahaneyle Mösyö Arnoux'dan kurtulup benimle sinemaya geliyordu. Filmi el ele tutuşarak izliyorduk ve ben onu karanlıkta öpüyordum. "*Tu m'embête,*"[1] diye Fransızcasıyla pratik yapıyordu. "*Je veux voir le film, grosse bête.*"[2] Montaigne'in dilinde çok hızlı ilerlemeler kaydetmişti; hiç çekinmeden kafa göz yararak konuşuyor, sentaks ve fonetik hataları çok eğlenceli oluyor ve ben onları kişiliğinin yeni bir hoş tarafı olarak görüyordum. İsviçre'ye tek başına yaptığı ve Joseph Granier So-

1. (Fr.) Canımı sıkıyorsun. (Ç.N.)
2. (Fr.) Ben filmi seyretmek istiyorum, sersem şey. (Ç.N.)

kağı'ndaki dairemde benimle bir süre geçirmek için Paris'e öngörülenden saatler önce döndüğü bir yolculuğun ardından tekrar birlikte olana dek birçok hafta geçti.

Tıpkı Şilili Lily ve Gerilla Arlette'inki gibi, Madam Arnoux'nun bütün hayatı da yeterince gizemli olmayı sürdürüyordu. Eğer bana anlattıkları doğruysa, şimdi *tout Paris*'yle[1] haşır neşir olduğu resepsiyonlar, akşam yemekleri ve kokteyllerle dolu yoğun bir sosyal hayatı vardı. Mesela dün General De Gaulle'ün Dışişleri Bakanı Maurice Couve de Murville'le tanışmış, geçen haftaysa Frédéric Rossif'in belgeseli *Madrid'de Ölmek*'in özel bir gösteriminde Jean Cocteau'yu aktör sevgilisi Jean Marais'nin (laf arasında, adam çok yakışıklıymış) kolunda arz-ı endam ederken görmüştü ve yarın kadın arkadaşlarının Paris'e özel bir ziyarette bulunan İran şahının karısı Farah Diba'ya verecekleri çay partisine gidecekti. Bunlar sadece büyüklük ve züppelik hezeyanları mıydı yoksa gözlerini kamaştıran o ışıltılar ve yüzeysellikler dünyasına kocası tarafından gerçekten sokulmuş muydu? Öte yandan İsviçre, Almanya ve Belçika'ya düzenli olarak iki ya da üç günlük yolculuklar yapıyor ya da yaptığını söylüyordu ve bunların gerekçeleri pek inandırıcı değildi: sergiler, galalar, partiler, konserler. Bana göre açıklamalarının hayal ürünü olduğu o kadar barizdi ki, o ışıltılı gidiş gelişlerle ilgili olarak bana bazen söyleme lütfunda bulunduğu gerekçelere tamamıyla inanıyormuş gibi yaparak bir daha ona yolculuklarıyla ilgili sorular sormamaya karar verdim.

1965 yılı ortalarında bir öğleden sonra, Unesco'daki bir ofis arkadaşım, yıllardan beri "Çanlar Kimin İçin Çalmıyor" adında "Hemingway'in içsavaş hakkındaki yanlış-

1. (Fr.) Tüm Paris. (Ç.N.)

larını düzeltecek nihai bir roman" yazmakta olan yaşlı bir İspanyol cumhuriyetçisi, karıştırmakta olduğu *Le Monde* gazetesini bana uzattı. MIR'in Túpac Amaru koluna bağlı, Lobatón'un komuta ettiği, Junin bölgesindeki La Concepción ve Satipo vilayetlerinde faaliyet gösteren gerillalar bir madenin patlayıcılarını yağmalamış, Moraniyoc Nehri üzerindeki bir köprüyü havaya uçurmuş, Runatullo Çiftliği'ni istila etmiş ve çiftlikteki bütün erzakı köylülerin arasında paylaştırmışlardı. Ve birkaç hafta sonra Sivil Muhafızlar'ın bir kıtasını Yahuarina Geçidi'nde pusuya düşürmüşlerdi. Devriye koluna komuta eden binbaşının da aralarında bulunduğu dokuz sivil muhafız çatışmada ölmüştü. Lima'da, Crillón Oteli'ne ve Ulusal Kulüp'e bombalı saldırılar düzenlenmişti. Belaunde hükümeti tüm merkez dağlık bölgede sıkıyönetim ilan etmişti. Yüreğimin daraldığını hissettim. O ve onu izleyen günleri, şişko Paúl'ün zihnime kazınmış suratıyla huzursuzluk içinde geçirdim.

Ataúlfo Amca'nın bana arada sırada yazdığı mektuplar –Peru'daki yegâne yazıştığım kişi olarak Alberta Hala'nın yerini almıştı– güncel siyasi durumla ilgili yorumlarla dolu oluyordu. Onun sayesinde öğrendim ki, gerilla Lima'da çok seyrek eylemler yapsa da, And Dağları'nın merkezinde ve güneyindeki askerî faaliyetler ülkeyi tam bir karışıklığa sürüklemişti. Hükümete karşı bir ittifak kurmuş olan *El Comercio* ve *La Prensa* gazeteleriyle Peru APRA ve Union Nacional Odriista[1] partileri Belaunde Terry'yi Castrocu asiler karşısında zayıf kalmakla, hatta başkaldırıyla gizlice işbirliği yapmakla suçluyorlardı. Hükümet orduyu asileri yok etmekle görevlendirmiş-

1. Odría'cı Ulusal Birlik: 1961 yılında General Manuel Odría tarafından kurulan ve 1968'deki Askerî Darbe'nin ardından tarihe karışan Perulu siyasi parti. (Ç.N.)

ti. "İşler giderek çirkinleşiyor yeğen ve ben her an bir darbe olacak diye korkuyorum. Ortamda kılıç şakırtıları duyuluyor. Paskalya'da olmazsa en geç aralık ayında Peru'muz bunu yaşayacak!" Sevgi dolu mektuplarında, Dolores Yenge daima kendi eliyle bir-iki satır ekliyordu.

Hiç beklenmedik bir biçimde Mösyö Robert Arnoux'yla kanımız uyuştu. Bir gün öğle yemeği saatinde, birlikte kafeteryada bir şeyler atıştırma teklifiyle Unesco'nun İspanyolca ofisinde belirdi. Ortada hiçbir özel sebep olmadan, bir Gitanes sigarası (ikimiz de bu markayı kullanıyorduk) tüttürme süresince biraz sohbet etmekti niyeti. O günden beri, yükümlülükleri izin verdikçe arada sırada yanıma geliyordu ve birlikte kahve içip bir sandviç yerken Fransa ve Latin Amerika'daki güncel politik durum ve onun çok sıkı takip ettiği Paris kültürel hayatı üzerine sohbet ediyorduk. Çok okumuş ve fikir sahibi bir adamdı ve René Maheu'yle çalışmanın çok ilginç olduğunu ama okumak için sadece hafta sonlarının kalması ve tiyatroyla konserlere çok nadiren gidebilmek gibi dezavantajları da içinde barındırdığını söyleyerek yakınıyordu.

Onun sayesinde, Opéra de Paris'de Unesco yararına düzenlenen ve akşam yemeği ve dansla devam eden bir bale gösterisine gitmek için smokin kiralamak ve hayatımda ilk ve kuşkusuz son kez resmî bir biçimde giyinmek zorunda kaldım. Chagall'in elinden çıkma kubbe freskleriyle süslü baş döndürücü mekâna daha önce hiç girmemiştim. Her şey bana güzel ve zarif gözüktü. Ama en çok da eski Şilili ve eski gerilla: Çiçek desenleriyle bezeli, omuz dekolteli hafif bir şifon elbise giyip saçlarını topuz yapan, boynu, kulakları ve elleri mücevher dolu Madam Arnoux hayranlıktan ağzımı açık bıraktı. Mösyö Arnoux'nun tanıdığı moruklar gece boyunca ona yaklaştılar, elini öptüler ve gözlerinde ihtiraslı parıltılarla onu

seyrettiler. "*Quelle beauté exotique!*"[1] dediğini duydum o coşkulu sırnaşık sineklerden birinin. En sonunda onu dansa kaldırabildim. Onu kendime doğru çekerek günün birinde o anki kadar güzel olabileceğini hiç hayal dahi etmediğimi kulağına söyledim. Danstan sonra Passy'deki evinde onu soyacak ve sevecek olanın ben değil kocası olacağını düşünmekse içime fenalık getiriyordu. *La beauté exotique* tatlı bir tebessümle dinlediği hayranlık ve sevgi sözcüklerine acımasız bir yorumla son noktayı koydu: "Neler saçmalıyorsun sen, Ricardito." O sırada ben onun her tarafından yayılan parfümü içime çekiyor ve ona sahip olmak için o kadar büyük bir arzu duyuyordum ki nefes almakta güçlük çekiyordum.

Bu kıyafetler ve mücevherler için parayı nereden buluyordu? Bir lüks uzmanı olmasam da, bu çok özel modelleri taşımak ve bir giydiğini bir daha giymemek için – onu her gördüğümde üzerinde yeni bir elbise vardı ve ayağındaki ayakkabıları ilk kez giyiyordu– istediği kadar genel müdürün sağ kolu olsun, bir Unesco memurunun kazanabileceğinden daha fazla gelire ihtiyaç duyulduğunun farkındaydım. Mösyö Robert Arnoux'yu arada sırada benimle aldatmanın haricinde, büyük mağazaların modellerini giymesini ve Binbir Gece mücevherlerini takmasını sağlayan milyonerin biriyle de aldatıp aldatmadığını sorarak birkaç kez ağzını aramaya çalıştım.

"Eğer tek âşığım sen olsaydın herhalde bir dilenciden farkım kalmazdı, ufaklık," diye cevap verdi ve şaka yapmıyordu.

Ama hemen akabinde kusursuz görünen bir açıklama yaptı ama ben bunun da yalan olduğundan emindim. Üzerinde taşıdığı kıyafetleri ve mücevherleri satın alma-

1. (Fr.) Ne kadar egzotik bir güzellik! (Ç.N.)

yordu, bunlar kreasyonlarının reklamını yapmayı amaçlayan Montaigne Caddesi'ndeki büyük modacılar ve Vendôme Meydanı'ndaki mücevherciler tarafından, yüksek sosyetede boy gösteren *chic*[1] hanımlara ödünç veriliyordu. İşte o da, toplumsal ilişkileri sayesinde Paris'in zarif kadınları gibi giyinebiliyor ve süslenebiliyordu. Yoksa ben onun bir Fransız diplomatın mütevazı maaşıyla Işık Şehri'nin üst düzey hanımefendileriyle lüks yarışına girebileceğini mi zannediyordum?

Opéra'daki o danstan birkaç hafta sonra Hınzır Kız, Unesco ofisinden beni aradı.

"Robert'in bu hafta sonu şefiyle birlikte Varşova'ya gitmesi gerekiyor," diye bana haber verdi. "Sana piyango çıktı, Uslu Çocuk! Cumartesi ve pazarını sadece sana ayırabilirim. Bakalım bana nasıl bir program hazırlayacaksın."

Neyin onu şaşırtabileceğini ve eğlendirebileceğini, Paris'in hangi ilginç yerlerini bilmediğini tahmin etmek, o cumartesi verilen temsilleri incelemek ve hangi restoran, bar ve bistronun orijinalliği ya da pek bilinmez, aykırı özelliğiyle onun ilgisini çekebileceğini bulmak için saatlerce kafa yordum. En sonunda, binlerce olasılığı değerlendirip hepsini eledikten sonra, cumartesi sabahı için, eğer hava güzel olursa, nehrin ortasında gür yapraklı ağaçlarla kaplı bir adacıkta bulunan Asnières Köpek Mezarlığı'nda bir yürüyüş ve daha sonra Saint André des Arts Sokağı'ndaki Chez Allard'da, bir akşam Pablo Neruda'yı iki elinde birer kaşıkla yemek yerken gördüğüm masada bir akşam yemeğinde karar kıldım. Onun gözünde mekânı daha saygın kılmak için, Madam Arnoux'ya oranın şairin gözde restoranı olduğunu söyleyecek ve onun her zaman yediği menöyü uyduracaktım. Bütün bir

1. (Fr.) Şık. (Ç.N.)

geceyi onunla geçirme, onunla sevişme, dudaklarımda "kara kirpikli cinsel organının" (Hotel du Sénat'nın çatı katındaki odamda birlikte geçirdiğimiz ilk gece ona ezbere söylediğim, Neruda'nın "Material Nupcial" adlı şiirinden bir dize) göz kırpışının zevkini çıkarma, kollarımda uyuduğunu hissetme ve pazar sabahı küçük ılık bedeni benimkine sokulmuş halde uyanma düşüncesi beni cumartesiye kadar geçen üç ya da dört gün boyunca öyle bir hale soktu ki, yaşadığım heyecan, mutluluk veya bir şey planı bozarsa korkusu işime konsantre olmamı çok zorlaştırdı. Çevirilerimi kontrol eden kişi birkaç kez beni uyarmak zorunda kaldı.

O cumartesi muhteşem geçti. Bir ay kadar önce satın aldığım göz alıcı Renault Dauphine arabamla Madam Arnoux'yu öğlene doğru, daha önce hiç gitmediği Asnières Köpek Mezarlığı'na götürdüm. Mezarların arasında dolaşarak –orada köpeklerin yanı sıra kediler, tavşanlar ve papağanlar da gömülüydü– ve sahiplerinin sevgili hayvanlarına veda etmek için diktikleri duygusal, gülümseten ve saçma yazıtları okuyarak bir saatten fazla geçirdik. Gerçekten eğleniyormuş gibi görünüyordu. Eli elimin içinde, ilkbahar güneşiyle canlanmış koyu bal rengi gözleriyle gülümsüyor ve nehirle birlikte akan bir meltem saçlarını dağıtıyordu. Üzerinde göğüslerinin kıyısını gösteren hafif, şeffaf bir bluz, o hareket ettikçe dalgalanan bol bir ceket ve kiremit rengi yüksek topuklu botlar vardı. Durup girişteki meçhul köpek heykelini uzunca bir süre seyretti ve melankolik bir havayla, "böylesine karmaşık" bir hayatı olduğu için yakındı, yoksa bir köpek yavrusu edinmek çok hoşuna giderdi. Bunu zihnime not ettim: Eğer bulabilirsem, ona doğum gününde vereceğim hediye bu olacaktı.

Onu belinden kavrayıp kendime doğru çektim ve eğer Mösyö Arnoux'yu bırakıp benimle evlenmeye karar

verirse normal bir hayatı olacağına ve istediği tüm köpekleri besleyeceğine söz verdim. Bana cevap vermek yerine alaycı bir tonda sordu:

"Geceyi benimle geçirme düşüncesi seni dünyanın en mutlu insanı mı yapıyor, Miraflores'li? Bunu sana, bana söylemekten çok hoşlandığın o fiyakalı sözlerinden birini söylemen için soruyorum."

"Hiçbir şey beni daha fazla mutlu edemezdi," dedim dudaklarımı onunkilerin üzerine bastırarak. "Yıllardan beri bunun hayalini kuruyorum, Gerilla."

"Benimle kaç kez sevişeceksin?" diye devam etti aynı alaycı tonla.

"Yapabildiğim kadar, Hınzır Kız. Bedenim izin verirse, on kez."

"Ben sana sadece iki sefer için izin veriyorum," diye beni uyarırken kulağımı ısırdı. "Biri yatarken, diğeri de uyanınca. Öyle erkenden falan kalkmak da yok. Asla kırışıklığımın olmaması için en az sekiz saat uykuya ihtiyacım var."

Daha önce hiç o sabahki kadar oyunbaz olmamıştı. Sanırım bir daha asla da olmayacaktı. Gündüzün ılıklığını içine çekerken ve kendini salkım söğütlerin yapraklarının arasından süzülen ışığın istilasına ve delice sevilmeye bırakırken, onu o kadar doğal ve pozlar takınmadan, kendine rol icat etmeden içinde yaşadığı âna teslim olmuş gördüğümü hatırlamıyordum. O sırada yaklaşık otuz yaşındaki bir kadından ziyade daha genç bir kıza, neredeyse bir yeniyetmeye benziyordu. Asnières'de, nehir kıyısındaki bir bistroda jambon ve salatalık turşulu sandviç yiyip birer kadeh şarap içtik ve ardından Ulm Sokağı'ndaki sinemateke gidip benim daha önce gördüğüm ama onun görmediği, Marcel Carné'nin *Les enfants du Paradis* [Cennetin Çocukları] adlı filmini izledik. Çıkışta Jean-Louis Barrault ve María Casares'in ne kadar genç göründüklerinden,

artık böyle filmler yapılmadığından bahsetti ve finalde gözyaşlarına boğulduğunu bana itiraf etti. Ona akşam yemeği saatine kadar daireme gidip dinlenmeyi teklif ettim ama istemedi, şimdi eve kapanmanın aklıma kötü düşünceler sokacağını söyledi. Bu kadar güzel bir akşamüstünden istifade ederek biraz yürüsek daha iyi olacaktı. Seine Sokağı'ndaki galerilere girip çıktıktan sonra soğuk bir şey içmek için Buci Sokağı'nda bir terasa oturduk. Orada bir sabah André Breton'u taze balık satın alırken gördüğümü ona anlattım. Sokaklar ve kafeler ağzına kadar doluydu ve Parislilerin suratlarına güzel havadan kaynaklanan o rahatlamış ve sempatik ifade, o tuhaflık yerleşmişti. Çok uzun zamandan beri kendimi bu kadar mutlu, iyimser ve umutlu hissetmemiştim. İşte tam o sırada şeytan kuyruğunu gösterdi ve yan masada okunan *Le Monde* gazetesinin başlığı gözüme çarptı: "Ordu Perulu gerillaların ana karargâhını çökertti." Alt satırda şöyle diyordu: "Luis de la Puente ve birçok MIR ileri geleni öldü." Hemen gidip köşedeki bayiden gazeteyi satın aldım. Haberin altında gazetenin Güney Amerika muhabiri Marcel Niedergang'ın imzası bulunuyordu ve Claude Julien bir çerçeve içinde, Luis de la Puente ve Peru'daki politik durum hakkında bilgiler vererek Perulu MIR'in ne olduğunu açıklıyordu. Peru ordusuna bağlı özel birlikler 1965 Ağustos'unda, Cusco bölgesi sınırları içindeki La Convención Vadisi'nde, Quillabamba şehrinin doğusundaki bir dağ olan Mesa Pelada'yı kuşatmış ve çok sayıdaki gerillayı öldürerek *Illarec ch'aska* (Şafak Yıldızı) kampını ele geçirmişlerdi. Luis de la Puente, Paúl Escobar ve bir avuç gerilla kaçmayı başarmış ama komandolar, uzun süren bir insan avının ardından, etraflarını sarıp hepsini öldürmüşlerdi. Haber, savaş uçaklarının Mesa Pelada'yı napalm kullanarak bombaladıklarını belirtiyordu. Cesetler ne ailelerine teslim edilmiş ne de basına gösterilmişti. Resmî açıklamaya göre, me-

zarlarının bir devrimci hac yerine dönüşmesini engellemek için bilinmeyen bir yere gömülmüşlerdi. Ordu gazetecilere silahlar, üniformalar ve bir sürü belgenin yanı sıra, gerillaların Mesa Pelada'da kullandıkları haritaları ve radyo vericilerini de göstermişti. Netice itibarıyla Peru devriminin başkaldırı odaklarından birini teşkil eden Pachacútec kolu yok edilmişti. Ordu, Guillermo Lobatón komutasında ve etrafı yine sarılı durumdaki Tüpac Amaru kolunun da çok yakında düşmesini bekliyordu.

"Suratının neden böyle asıldığını anlamıyorum, bunun er ya da geç olacağını biliyordun," diye atıldı Madam Arnoux. "Bu işin ancak bu şekilde bitebileceğini bana defalarca söyleyen sendin."

"Bunu efsun niyetine, böyle bir şey yaşanmasın diye söylüyordum."

Elbette ki bunu söylemiş, düşünmüş ve yaşanmasından korkmuştum ama bunun yaşandığını ve Paris'teki ilk günlerimin iyi dostu ve yoldaşı Paúl'ün ölüsünün, eğer askerler onu canlı yakaladılarsa hiç kuşkusuz işkence gördükten ve belki de infaz edildikten sonra, şimdi Doğu And Dağları'nın ıssız bir köşesinde çürümekte olduğunu öğrenmek başka bir şeydi. Acımı yüreğime gömüp olanları unutmamızı ve bütün bir hafta sonunu birlikte geçirmek gibi kutlu bir mükafatın bu haber nedeniyle mahvolmasına izin vermememizi Şililiye teklif ettim. Hiç zorlanmadan kabul etti; bana öyle geliyordu ki, Peru onun için düşünüp taşınarak hafızasından söküp attığı bir kötü anılar yumağı (yoksulluk, ırkçılık, ayrımcılık, hor görme, sayısız hüsran mı acaba?) gibiydi ve doğduğu topraklarla ilişkisini sonsuza dek kesme kararını belki de uzun zaman önce almıştı. Buna karşılık ben, *Le Monde*'un lanet olası haberini unutup Hınzır Kız'a konsantre olmak için her türlü çabayı göstermeme rağmen başarılı olamadım. Chez Allard'daki tüm akşam ye-

meği boyunca dostumun hayaleti iştahımı ve keyfimi kaçırıp durdu.

"Gördüğüm kadarıyla pek *faire la fête*[1] havasında değilsin," dedi sıra tatlıya geldiğinde şefkatli bir biçimde. "Başka bir sefere bırakmamızı ister misin, Ricardito?"

Önerisini reddedip ellerini öptüm ve korkunç habere rağmen onunla bir gece geçirmenin hayatımda bugüne kadar başıma gelmiş en muhteşem şey olduğuna yemin ettim. Ancak Joseph Granier'deki daireme gelip o el çantasından çok hoş bir *baby doll* gecelik, bir diş fırçası ve ertesi gün giyeceği kıyafetleri çıkardıktan sonra birlikte yatağın üzerine uzanıp –salonu ve yatak odasını çiçeklerle donatmıştım– onu okşamaya başlayınca, utanarak ve kendimi aşağılanmış hissederek, onunla sevişecek durumda olmadığımı fark ettim.

"Fransızların *fiyasko* dedikleri şey işte bu," dedi gülerek. "Bunun bir erkekle ilk kez başıma geldiğini biliyor musun?"

"Hayatında kaç erkek oldu ki? Dur tahmin edeyim. On mu? Yirmi mi?"

"Benim matematiğim iyi değildir," dedi kızarak. Ve bunun ardından bir emir geldi: "En iyisi beni ağzınla getir. Benim yas tutmam için ortada herhangi bir sebep yok. Arkadaşın Paúl'ü çok az tanıdım ve unutma ki, Küba'ya onun yüzünden gitmek zorunda kaldım."

Bunun hemen ardından da, bir sigara yakarkenki doğallığın aynısıyla, bacaklarını açtı ve bir kolunu gözlerinin üzerine atarak sırtüstü uzandı; o mutlak hareketsizlikte, o derin konsantrasyonda, beni ve etrafını çevreleyen dünyayı unutarak zevkini beklemeye koyuldu. Tahrik olması ve zirveye ulaşması daima çok uzun sürüyordu ama o

1. (Fr.) Eğlence düzenlemek, çılgınca eğlenmek. (Ç.N.)

gece her zamankinden de daha uzun sürdü ve iki ya da üç kez dilime kramp girdiği için birkaç saniye durup onu öpmeye ve emmeye ara vermek zorunda kaldım. Her seferinde, saçımdan çekerek ya da tırnaklarını sırtıma geçirerek işime devam etmem için beni uyarıyordu. En sonunda hareketlendiğini hissettim ve ağzına karnından yükseliyormuş gibi gelen o yumuşacık mırıltıyı işittim; sonra da uzuvlarının kasılmasını ve zevkten uzun iç çekişini duyumsadım. "Teşekkürler, Ricardito," diye mırıldandı. Neredeyse hemen akabinde uyuyakaldı. Nefes almamı güçleştiren bir iç sıkıntısı yüzünden benim uyumam bir hayli zaman aldı. Ertesi gün çok azını hatırladığım kâbuslarla dolu kötü bir uyku oldu.

Saat dokuz gibi uyandım. Bir gün öncesinin güneşinden eser yoktu. Tavan penceresinden Paris'le özdeşleşmiş, eşek grisi renginde, bulutlu gökyüzü seçiliyordu. O sırtı bana dönük bir halde uyuyordu. Hafif ve aralıklı nefes alışlarla belli belirsiz kımıldayan, o an huzur içindeki körpe vücuduyla çok genç ve kırılgan görünüyordu. Onu bu halde gören hiç kimse doğduğundan beri katlanmak zorunda kaldığı zor yaşamı asla tahmin edemezdi. Yoksullar için bir cehennem olan o Peru'da yoksulluk içinde geçen çocukluğu, belki de onu aratan ergenlik dönemini, yaşadığı binlerce zorluğu ve bütün bunları aşabilmek, bugün bulunduğu yere gelebilmek için Peru'da, Küba'da yapmak zorunda kaldığı fedakârlıkları, harcadığı çabaları, verdiği tavizleri gözümde canlandırmaya çalıştım. Ve kara talihe karşı dişiyle, tırnağıyla kendini savunmak zorunda kalmanın onu dönüştürdüğü sert ve soğuk kişiliği, deneyimlerinden öğrendiği kadarıyla gerçek bir savaş alanı olan hayatta ezilip gitmemek için girmek zorunda kaldığı bütün yatakları düşündüm. Ona karşı büyük bir şefkat hissediyordum. Onu daima seveceğime emindim ve bu benim hem mutluluğum hem de felaketim olacaktı. Onun nefes

alıp verdiğini görmek ve hissetmek beni sertleştirdi. Çok yavaşça sırtını, kalkık küçük poposunu, boynunu, omuzlarını, onu biraz yan yatırarak göğüslerini ve ağzını öpmeye başladım. Uyuyormuş gibi yapıyordu ama çoktan uyanmıştı, zira beni rahatça içine alabilmek için sırtüstü pozisyonunu düzeltti. Onun ıslandığını hissettim ve içine ilk kez zorlanmadan, bir bakireyle sevişiyormuş hissine kapılmadan girdim. Onu seviyordum, onu seviyordum, onsuz yaşayamazdım. Mösyö Arnoux'yu bırakıp benimle yaşaması için ona yalvardım, çok para kazanacaktım, onu şımartacaktım, bütün kaprislerini karşılayacaktım, onu...

"Vay canına, erkekliğine yeniden kavuştun," diye kahkahayı bastı, "hatta gelmen her zamankinden uzun sürdü. Dün geceki *fiasco* sonrası, bir iktidarsıza dönüştüğünü zannetmiştim."

Ona kahvaltı hazırlamayı teklif ettim ama çıkıp dışarıda kahvaltı etmemizi tercih etti, zira canı *un croissant croustillant* çekiyordu. Birlikte duş aldık, kendisini sabunlamama, kurulamama ve yatağa oturup giyinirken, taranırken, makyaj yaparken seyretmeme izin verdi. Ayakkabılarını ayaklarına bizzat ben giydirdim ama öncesinde ayak parmaklarını tek tek öptüm. El ele tutuşarak Bourdonnais Caddesi'nde, hilal şeklindeki çöreklerin gerçekten de sanki fırından yeni çıkmışçasına gevrek oldukları bir bistroya gittik.

"Eğer o seferinde beni Küba'ya postalamak yerine, burada Paris'te senin yanında kalmama izin verseydin, acaba ilişkimiz ne kadar sürecekti, Ricardito?"

"Ömrümüzün sonuna kadar. Seni o kadar mutlu edecektim ki beni asla bırakmayacaktın."

Şakayla karışık konuşmayı bırakıp çok ciddi ve biraz aşağılayıcı bir biçimde bana baktı:

"Ne kadar saf ve hayalperestsin," diye heceledi gözleriyle bana meydan okuyarak. "Beni tanımıyorsun. Ben

bir erkekle ancak çok zengin ve çok kudretli olursa sonsuza dek kalırım. Ama sen ne yazık ki asla öyle biri olamayacaksın."

"Peki ya para mutluluk demek değilse, Hınzır Kız?"

"Mutluluk denen şeyin ne olduğu çok umurumda mı bilmiyorum, Ricardito. Ama şundan eminim ki bu şey senin olduğunu zannettiğin o romantik ve karmaşık şey değil. Para sana güven duygusu verir, seni korur, yarın kaygısı taşımadan dibine kadar hayattan istifade etmeni sağlar. Ulaşılabilecek yegâne mutluluk budur."

Bazen tuhaf bir biçimde keskinleşerek etrafındaki hayatı donduruyormuş izlenimi veren o soğuk ifadeyle bana bakakaldı.

"Sen iyi bir insansın ama korkunç bir kusurun var: Hiç hırsın yok. Sahip olduğun kadarıyla mutlusun, değil mi? Ama bu hiçbir şey değil, Uslu Çocuk. İşte bu yüzden ben senin karın olamazdım. Ben asla sahip olduğum kadarıyla tatmin olmayacağım. Hep daha fazlasını isteyeceğim."

Ona ne cevap vereceğimi bilemedim; çünkü sözleri bana acı verse de, doğru bir şey söylemişti. Benim için mutluluk ona sahip olmak ve Paris'te yaşamaktı. Bu senin iflah olmaz derecede sıradan bir şahsiyet olduğun anlamına mı geliyordu, Ricardito? Evet, muhtemelen. Daireye geri dönmeden önce Madam Robert Arnoux telefon etmek için kalktı. Geri döndüğünde yüzünde endişeli bir ifade vardı.

"Üzgünüm ama gitmem gerekiyor, Uslu Çocuk. Benim için işler biraz karıştı."

Ne bana bir açıklama yaptı, ne de onu evine ya da gitmesi gereken yere götürme teklifimi kabul etti. El çantasını alması için daireme çıktık ve École Militaire Metro İstasyonu'nun hemen yanındaki duraktan taksiye binene kadar ona eşlik ettim.

"Her şeye rağmen güzel bir hafta sonu oldu," diye vedalaşırken dudaklarıma dokundu. "Hoşça kal, *mon amour.*[1]"

Ani gidişinden ötürü şaşkın bir halde evime dönünce diş fırçasını banyoda unuttuğunu fark ettim. Çok güzel bir diş fırçasıydı ve kutusunun üzerinde imalatçı firmanın ismi yazılıydı: Guerlain. Unutmuş muydu? Belki de hayır. Belki de bana o hüzünlü gecenin ve mutlu sabahın bir hatırasını bırakmak için bilinçli olarak yapılmış bir unutmaydı.

O hafta ne onu görebildim ne de onunla konuşabildim. Aynı şekilde sonraki hafta da ve onunla vedalaşamadan –telefonu günün hiçbir saatinde cevap vermiyordu– Atom Enerjisi Toplantısı'nda on beş gün kadar çalışmak üzere Viyana'ya gittim. O barok, zarif ve çok şey sunan şehre bayılıyordum ama uluslararası örgütlerin kongrelerinin, genel kurul toplantılarının ya da yıllık konferanslarının yapıldığı –fazladan çevirmen ve simültane çevirmene ihtiyaç duydukları– o dönemlerde bir "geçici" elemanın işi o kadar yoğun oluyordu ki, bir öğlen vakti alelacele Albertina'ya yapılan bir ziyaretin dışında, müzelere, konserlere ve opera temsillerine gidecek zamanı bana bırakmıyordu. Geceleri, yorgunluktan bitkin bir halde, Alberta Hala'mın hazırladığı biftek panenin Avusturya versiyonu olan bir *wiener schnitzel* yemek ve bir bardak köpüklü bira içmek için *belle époque* tarzı dekore edilmiş görünen şu eski kafelerden –Central, Landtmann, Hawelka, Frauenhuber– birine kendimi atacak gücü ancak buluyordum. Yatağa yarı baygın bir vaziyette giriyordum. Hınzır Kız'ı defalarca aradım ama kimse telefona cevap vermiyordu ya da sürekli meşgul çalıyordu. Şüphe uyan-

1. (Fr.) Aşkım. (Ç.N.)

dırmamak için Robert Arnoux'yu Unesco'dan aramak istemiyordum. On beş günün sonunda Mösyö Charnés bana telgrafla Roma'da, FAO'nun[1] bir konferansıyla devam edecek olan bir seminerde on günlük bir iş önerdi, bu yüzden Paris'e uğramadan doğrudan İtalya'ya geçtim. Aynı şekilde Roma'dan da onunla konuşamadım. Fransa'ya döner dönmez onu aradım. Tabii ki konuşamadım. Neler oluyordu? İçim sıkılarak bir kazayı, bir hastalığı, bir aile trajedisini düşünmeye başladım.

Madam Arnoux'yla iletişim kurma imkânsızlığından ötürü o kadar sinirliydim ki, Ataúlfo Amca'nın beni Paris'te bekleyen son mektubunu iki kez okumak zorunda kaldım. Şililiyi kafamdan atıp mektuba konsantre olamıyordum. Ataúlfo Amca bana Peru'daki politik durum hakkında uzun açıklamalar yapıyordu. Başında Lobatón'un bulunduğu, MIR'in Tüpac Amaru kolu henüz yakalanamamıştı ama ordunun açıklamalarında sürekli olarak gerillanın kayıplar verdiği sıcak çatışmalardan bahsediliyordu. Basına göreyse Lobatón ve adamları selvaya daldıktan sonra Ashaninka yerlileri başta olmak üzere Amazon kabileleri arasında kendilerine müttefik bulmuş ve Ene, Perené, Satipo ve Anapati nehirleriyle çevrili bölgeye dağılmışlardı. Lobatón'un kişiliğinden çok etkilenen Ashaninka kabilelerinin onu mitlerdeki bir kahramanla, efsaneye göre o ulusun kudretini eski gücüne kavuşturmak için günün birinde geri dönecek olan adaletin koruyucusu Itomi Pavá'yla özdeşleştirdikleri yönünde söylentiler dolaşıyordu. Askerî uçaklar selvadaki köyleri, MIR gerillalarını sakladıkları şüphesiyle bombalamışlardı.

Madam Arnoux'yla konuşmaya yönelik birçok teşebbüsümün başarısızlıkla sonuçlanmasının ardından, akşam

1. Food and Agriculture Organisation: Gıda ve Tarım Örgütü. (Ç.N.)

yemeğine davet etme bahanesiyle Unesco'ya gidip kocasıyla görüşmeye karar verdim. Öncesinde merhaba, demek için Mösyö Charnés'in ve İspanyolca bürosundaki çalışma arkadaşlarımın yanına uğradım. Ardından altıncı kata, şeflerin odalarının bulunduğu arş-ı alaya çıktım. Daha kapıdan girerken Mösyö Arnoux'nun çökmüş suratını ve küçük badem bıyığını fark ettim. Beni görünce tuhaf bir biçimde irkildi; oradaki varlığım hiç hoşuna gitmemiş gibiydi ve onu ilk kez o kadar kaba buldum. Acaba hasta mıydı? Onu görmediğim birkaç haftada on yaş yaşlanmış gibi duruyordu. Tek kelime etmeden bana gergin elini uzattı ve küçük kemirgen gözleriyle delici bakışını bana sabitleyerek konuşmamı bekledi.

"Son bir aydır Paris dışında, Viyana ve Roma'da çalışıyordum. Müsait olduğunuz bir akşam sizi ve eşinizi yemeğe davet etmek istiyorum."

Hiçbir şey söylemeden bana bakmaya devam etti. Şimdi çok solgun görünüyordu, yüzünde kederli bir ifade vardı ve konuşmakta çok zorlanıyormuş gibi ağzını buruşturuyordu. Ellerim titredi. Yoksa bana karısının öldüğünü mü söyleyecekti?

"Demek olanlardan haberiniz yok," diye soğuk bir biçimde mırıldandı. "Yoksa bir komedi mi oynuyorsunuz?"

Şaşkına dönmüş bir halde ne diyeceğimi bilemedim.

"Bütün Unesco biliyor," diye alçak sesle ve alaycı bir şekilde ekledi. "Örgütün espri konusu oldum. Karım beni terk etti ve kiminle gittiğini dahi bilmiyorum. Onun siz olduğunuzu düşünmüştüm, Mösyö Somocurcio."

Soyadımı söylemeyi bitiremeden önce sesi kesildi. Çenesi titriyordu ve bana sanki dişleri takırdıyormuş gibi geldi. Üzüldüğümü ve hiçbir şeyin farkında olmadığımı kekeledim, aptalca bir şekilde bu ay Paris dışında, Viyana'da ve Roma'da çalıştığımı tekrarladım. Oradan aceleyle çıkarken Mösyö Arnoux'nun hoşça kalıma yanıt verecek fırsatı olmadı.

Şaşkınlık ve kırgınlığım o kadar büyüktü ki, asansörde midem bulandı ve koridordaki küçük tuvalette kustum. Acaba kiminle gitmişti? Sevgilisiyle birlikte Paris'te mi yaşamaya devam edecekti? Bir düşünce ilerleyen günlerde hiç peşimi bırakmadı: Bana armağan ettiği o hafta sonu bir vedalaşma mıydı? Özleyecek bir şeyim olsun diye yaptığı bir şey. Köpeğe atılan artıklar, Ricardito. Mösyö Arnoux'ya yaptığım o kısacık ziyareti izleyen günler çok sıkıntılı geçti. Hayatımda ilk kez uykusuzluktan mustarip oldum. Gecelerimi bomboş bir zihinle terleyerek ve başucu masamda bir muska gibi sakladığım Guerlain diş fırçasını sımsıkı kavrayıp hıncımı ve kıskançlığımı homurdanarak geçiriyordum. Ertesi gün hayalet gibi dolaşıyor ve vücudumda sürekli ürpertilerle, ne içimden bir şey yapmak geliyor ne de yemek yiyecek iştahım oluyordu. Doktorun bana yazdığı bazı nembutal ilaçlar uyutmaktan ziyade beni kendimden geçiriyordu. Ağır bir akşamdan kalma vakasıymışçasına uyandığımda daima huzursuz ve sinirli oluyordum. O seferinde, Paúl'le aramdaki dostluğu, ona karşı hissettiğim aşkın önüne koyarak onu Küba'ya postalamakla çok aptalca davranmış olduğum için kendi kendime sürekli lanetler yağdırıyordum. Eğer onu burada tutmuş olsaydım o günden itibaren birlikte yaşayacaktık ve hayat bu uykusuzluk, bu boşluk, bu öfkeden ibaret olmayacaktı.

Mösyö Charnés, bana bir aylık bir sözleşme önererek içinde bulunduğum bu duygusal yavaşça erimeden kurtulmama yardım etti. Önünde diz çöküp ona teşekkürlerimi sunmak geldi içimden. Unesco'daki işin rutini sayesinde eski Şililinin, eski gerillanın, eski Madam Arnoux'nun ortadan kayboluşunun beni sürüklediği krizden yavaş yavaş çıktım. Şimdi adı neydi acaba? Hayatının bu yeni etabında hangi karakteri, hangi ismi, hangi hikâyeyi benimsemişti acaba? Yeni sevgilisi önemli bir adam olma-

lıydı, en azından, onun ihtirasları için artık çok mütevazı kalan ve kullanılmış bir peçete gibi bir kenara fırlattığı şu Unesco müdürünün danışmanından çok daha önemli. O son sabah beni çok açık bir dille uyarmıştı: "Ben bir erkekle ancak çok zengin ve çok kudretli olursa sonsuza dek kalırım." Bu sefer onu bir daha asla göremeyeceğimden emindim. Bin bir surat Perulu kızı unutmalı, onun sadece kötü bir rüya olduğuna kendini ikna etmeli ve bunun üstesinden gelmeliydin, Uslu Çocuk.

Ancak Unesco'da yeniden çalışmaya başladıktan birkaç gün sonra, Sahra Altı Afrika ülkelerindeki çift dilli eğitim hakkında hazırlanmış bir raporu çevirdiğim sırada Mösyö Arnoux bana ofis olarak verilen kutucukta belirdi.

"Geçen gün size karşı çok kaba davrandığım için üzgünüm," dedi huzursuz bir biçimde. "O sırada ruh halim çok kötü bir durumdaydı."

Bana akşam yemeğini birlikte yememizi önerdi. İçinde bulunduğum durum itibarıyla o akşam yemeğinin benim için bir felaket olacağını bilmeme rağmen, ondan bahsedildiğini duyma, neler olduğunu öğrenme ve merak ağır bastı ve teklifini kabul ettim.

VII. Arrondissement'da, evimden çok uzak olmayan, Chez Eux adında bir restorana gittik. Hayatım boyunca iştirak ettiğim en gergin ve en zor akşam yemeği oldu. Ama aynı zamanda en büyüleyicisiydi de, zira o yemek sırasında eski Madam Arnoux hakkında bir sürü şey keşfettim ve yine bu sayede, zenginlikle özdeşleştirdiği o güvenlik arayışında şimdiden ne kadar çok yol kat etmiş olduğunu da öğrendim.

Aperitif olarak buzlu viski ve Perrier maden suyu söyledik, ardından da kırmızı şarap ve neredeyse elimizi dahi sürmediğimiz bir yemek. Chez Eux'nün, derin kapların içinde servis edilen nefis tatlardan oluşan bir fiks mö-

nüsü vardı ve masamız şaşkınlık içindeki garsonların çok zengin bir tatlı çeşidine ve erimiş sıcak çikolata kabına yer açmak için, bütün o yemeklere neden burun kıvırdığımıza anlam veremeden, neredeyse el değmemiş halde geri götürecekleri ezmeler, salyangozlar, salatalar, balıklar ve etlerle yavaş yavaş dolmuştu.

Robert Arnoux bana onu ne zamandan beri tanıdığımı sordu. 1960 ya da 1961'den beri diyerek yalan söyledim: MIR burslularından biri olarak gerilla eğitimi almak için Küba'ya giderken Paris'te tanışmıştık.

"Yani onun geçmişi, ailesi hakkında hiçbir şey bilmiyorsunuz," diye kendi kendisiyle konuşur gibi onayladı Mösyö Arnoux. "Bana hep yalan söylediğinin farkındaydım. Demek istediğim, ailesi ve çocukluğuyla ilgili konularda. Ama onu hoş görüyordum. Bunlar bana utanç duyduğu bir çocukluk ve gençliği gizlemek için söylenen masum yalanlar gibi görünüyordu. Çünkü o çok mütevazı bir aileden geliyor olmalı, değil mi?"

"Bu konu hakkında konuşmaktan hoşlanmazdı. Bana ailesiyle ilgili hiçbir şey anlatmadı. Ama haklısınız, muhtemelen çok mütevazı bir sınıftan geliyordu."

"Bunlar benim içimi sızlatıyor, Peru toplumunun o önyargı dağlarını, azametli soyadlarını, ırkçılığı düşünüyordum," diye sözümü kesti. "Yok efendim, üst sınıftan kızların devam ettiği, Lima'nın en meşhur rahibe okulu Sophianum'da eğitim görmüş de; babası bir pamuk üretim çiftliğinin sahibiymiş de; idealizmi yüzünden, devrimci olmak için ailesiyle tüm ilişkisini kesmiş de, falan filan. Devrimi hiçbir zaman umursamadığına kalıbımı basarım! Onu tanıdığımdan beri ağzından tek bir politik fikir duymadım. Küba'dan çıkmak için her şeyi yapmaya hazırdı. Buna benimle evlenmek bile dahildi. Oradan çıkınca, ailesiyle tanışmak için Peru'ya bir yolculuk yapmayı teklif ettim. Tabii ki bana başka masallar anlattı. MIR'e

katıldığı ve Küba'da bulunduğu için eğer Peru'ya ayak basarsa hemen tutuklanırmış. Onun bu fantazilerini hoş görüyordum. Bunların temelinde kendine güvensizliğinin yattığının farkındaydım. Güney Amerika ülkelerinde çok güçlü olan şu toplumsal ve ırksal önyargılar onu bu hale getirmişti. Gerçekte asla olmadığı o aristokrat kız biyografisini bu yüzden uydurmuştu."

Arada sırada Mösyö Arnoux'nun beni unuttuğu izlenimine kapılıyordum. Aynı şekilde bakışları da boşluktaki herhangi bir noktada kayboluyor ve sesini o kadar alçaltıyordu ki sözcükleri işitilemez bir mırıltıya dönüşüyordu. Bazen de kendine gelerek güvensizlik ve nefretle bana bakıyor ve beni, evet bir sevgilisi olduğunu fark etmiştim, demeye zorluyordu. Ben onun vatandaşıydım, dostuydum, bana sırlarını hiç açmamış mıydı?

"Bana bu konuda tek kelime dahi etmedi. Hiçbir zaman ondan kuşkulanmadım. Ben sizin çok iyi anlaştığınıza ve çok mutlu olduğunuza inanıyordum."

"Buna ben de inanıyordum," diye mırıldandı başını eğerek. Bir şişe şarap daha söyledi. Ardından solgun bir bakış ve boğuk bir sesle ekledi: "Yaptığı şeyi yapmasına gerek yoktu. Bana karşı böyle davranmış olması çirkin, iğrenç, haince bir şey. Ben ona ismimi vermiştim, onu mutlu etmek için kendimi paralıyordum. Onu Küba'dan çıkarmak için kariyerimi tehlikeye attım. Bilseniz ne çileler çektim, nelere katlandım. İhanet bu kadar aşırı uçlara varamaz. Bu kadar hesap kitap, bu kadar ikiyüzlülük, bir insan bu kadarını yapamaz."

Birden sustu. Hiç ses çıkarmadan dudaklarını oynatıyordu ve karemsi bıyığı şekilden şekle giriyordu. Boş bardağı kavramıştı ve parçalamak istercesine sıktıkça sıkıyordu. Küçük gözleri kızarmış ve nemlenmişti.

Ona ne diyeceğimi bilemiyordum. Ağzımdan çıkacak her cümle sahte ve gülünç olacaktı. Birden anladım

ki, bunca kahroluş sadece terk edilişten kaynaklanmasa gerekti. Bana anlatmak istediği bir şey daha vardı ama bunu yapmak ona zor geliyordu.

"Hayatımın tüm birikimi," diye fısıldarken, sanki trajedisinin suçlusu benmişim gibi, itham eder bir biçimde bana bakıyordu Mösyö Arnoux. "Düşünebiliyor musunuz? Ben yaşı ilerlemiş bir adamım, bütün bir hayatı yeniden yapabilecek durumda değilim. Anlıyor musunuz? Burada söz konusu olan sadece beni kim bilir kiminle, muhtemelen bu kötülüğü birlikte planladığı gangsterle aldatmış olması değil. Ayrıca şu da var: İsviçre'deki hesabımızda bulunan bütün parayı da yanında götürdü. Ben işte ona bu kadar çok güvenmiştim, görüyor musunuz? Ortak bir hesabımız vardı. Olur ya, başıma bir kaza gelir, aniden ölürüm diye açtırmıştım. Çalışma ve fedakârlıkla geçen bir ömürde biriktirilmiş olanın tümünü intikal vergileri götürmesin istemiştim. İhanetin, sefilliğin farkında mısınız? Bir miktar para yatırmak için İsviçre'ye gitti ve hesaptakinin tamamını, tamamını götürüp beni beş parasız bıraktı. *Chapeau, un coup de maître!*[1] Eğer ondan şikâyetçi olursam, kendimi de ihbar etmiş olacağımı, itibarımı ve görevimi kaybedeceğimi biliyordu. Biliyordu ki, eğer ondan şikâyetçi olursam, vergi kaçırmak amacıyla gizli hesaplar açtırdığım için bundan ilk zarar gören ben olacaktım. Ne kadar iyi bir plan yaptığını görüyor musunuz? Sadece aşkınızı verdiğiniz, kendinizi tamamen adadığınız birinden bunca kötülük bekler misiniz?"

Aynı konu üzerinde gidip geliyordu ve sessizce şaraplarımızı içtiğimiz aralarda, her birimiz kendi düşüncelerimizin içine dalıyorduk. Ona en çok acı verenin ne

1. (Fr.) Şapka çıkarıyorum, tam bir usta işi! (Ç.N.)

olduğunu –terk ediliş mi yoksa İsviçre'deki gizli hesabın boşaltılması mı– kendime sormak kötü niyetli bir davranış mıydı? Ona karşı acıma ve vicdan azabı hissediyordum ama onu nasıl teskin edeceğimi bilmiyordum. Arada sırada dostane kısa cümleler söylemekle yetiniyordum. Aslında benimle sohbet etmek istediği falan yoktu. Beni davet etmişti; çünkü karısının ortadan kayboluşundan beri yüreğini yakan şeyleri birinin önünde yüksek sesle dile getirmeye, kendisini dinleyecek birine ihtiyaç duyuyordu.

"Affedersiniz, içimi boşaltmam gerekiyordu," dedi en sonunda; o sırada diğer bütün müşteriler gitmiş, sadece biz kalmıştık ve Chez Eux'nün garsonlarının sabırsız bakışları üzerimize çevriliydi. "Sabrınız için size müteşekkirim. Umarım bu katarsis bana iyi gelir."

Ona kısa zaman sonra bütün bunların geride kalacağını ve yüz yıl süren keder olmadığını söyledim. Ve konuşurken kendimi tamamen ikiyüzlü ve Madam Arnoux'nun kaçışıyla gizli hesabın boşaltılmasını sanki ben planlamışçasına suçlu hissettim.

"Eğer günün birinde onunla karşılaşırsanız lütfen ona şunu söyleyin. Bunu yapmasına gerek yoktu. Ben ona hepsini verirdim. Paramı mı istiyordu? Hepsini ona verirdim. Ama böyle değil, böyle değil."

Restoranın kapısında, Eiffel Kulesi'nin ışıklarının ışıltısı altında vedalaştık. Bu, istismara uğramış Mösyö Robert Arnoux'yu son görüşüm oldu.

MIR'in Guillermo Lobatón komutasındaki Túpac Amaru kolunun ömrü Mesa Pelada'daki ana karargâhınkinden beş ay kadar daha uzun oldu. Ordu, Luis de la Puente, Paúl Escobar ve diğer MIR mensuplarının La Convención Vadisi'nde öldürülmelerinde olduğu gibi, bu kolu oluşturan tüm gerillaların ne şekilde yok edildiği hakkında da ayrıntı vermedi. Gran Pajonal bölgesindeki

Ashaninka kabilelerinden yardım gören Lobatõn ve yoldaşları 1965 yılının tüm ikinci yarısını, gerillaları saklayıp besleyen yerli barınaklarını korkunç bir biçimde cezalandıran ve hem karada hem de helikopterlerle havada mobilize olan özel ordu birliklerinin takibinden kaçarak geçirdiler. En sonunda, koldan geriye kalan sivrisinekler, yorgunluk ve hastalıklardan bitap düşmüş on iki adam 7 Ocak 1966 günü Sotziqui Nehri yakınlarında can verdi. Çatışmada mı öldüler yoksa canlı yakalanıp infaz mı edildiler? Mezarları asla bulunamadı. Doğrulanamayan söylentilere göre, Lobatõn ve yardımcısı bir helikoptere bindirildiler ve hayvanlar cesetlerini yok etsin diye selvaya atıldılar. Lobatón'un Fransız hayat arkadaşı Jacqueline uzun yıllar boyunca Peru'da ve yurtdışında düzenlediği kampanyalarla, kısa ömürlü, gerillaya mensup asilerin mezarlarının nerede bulunduğunun hükümet tarafından açıklanması için çalıştı ama bir şey elde edemedi. Sağ kurtulanlar olmuş muydu? Belaunde Terry'nin son günlerindeki o kaotik ve bölünmüş Peru'da varlığını yeraltında sürdürenler var mıydı? Hınzır Kız'ın ortadan kayboluşunu yavaş yavaş atlatırken uzaklarda yaşanan bu olayları Ataúlfo Amca'nın mektupları vasıtasıyla takip ediyordum. Peru'da demokrasinin yıkılmama ihtimali konusunda onu her geçen gün daha kötümser görüyordum. "Gerillayı bozguna uğratan askerler şimdi hukuk devletini bozguna uğratmaya ve yeni bir darbe yapmaya hazırlanıyorlar," diye aktarıyordu bana.

Günlerden bir gün, hiç beklenmedik bir biçimde, Mesa Pelada'dan sağ kurtulan biriyle Almanya'da karşılaştım: Bu, zamanında Paris'e Lima'lı teosofik bir grup tarafından gönderilen ama kafasındaki ruhlar ve mezarötesi fikirler şişko Paúl tarafından boşaltılıp bir gerillaya dönüştürülen spiritüalist Alfonso'dan başkası değildi. Frankfurt'ta iletişimle ilgili uluslararası bir konferansta çalışmak-

taydım ve dinlenmek için verilen bir arada, bir şeyler satın almak için bir mağazaya kaçmıştım. Kasanın tam yanında biri beni kolumdan tuttu. Onu hemen tanıdım. Onu görmediğim dört yıl boyunca kilo almış ve saçını uzatmıştı –Avrupa'nın yeni modası– ama içine kapanık ve biraz hüzünlü ifadeli bembeyaz suratı hiç değişmemişti. Birkaç aydan beri Almanya'daydı. Siyasi mülteci statüsü elde etmişti ve Paúl'ün döneminde Paris'te tanıdığı Frankfurtlu bir kızla birlikte yaşıyordu. Mağaza içinde bulunan, tombul çocuklu hanımlarla dolu ve Türklerin çalıştığı kafeteryada bir kahve içmeye oturduk.

Spiritüalist Alfonso ordunun komandoları tarafından yerle bir edilen Mesa Pelada'dan mucize eseri sağ kurtulduğunu anlattı. Baskından birkaç gün önce Luis de la Puente tarafından Quillabamba'ya gönderilmiş; kentlerdeki birimlerle iletişimde aksaklıklar yaşanıyormuş ve haftalar önce kampa katılmaları beklenen, eğitimlerini çoktan tamamlamış beş delikanlıdan oluşan bir gruptan haber alınamıyormuş.

"Cusco'daki destek üssüne sızma olmuştu," dedi onda hatırladığım aynı sakinlikle. "Birçok militanı yakaladılar ve işkence sırasında biri konuştu. Mesa Pelada'ya böyle ulaştılar. Doğrusu biz operasyonlara daha başlamamıştık. Lobatón ve Máximo Velando orada Junin'de, planları vaktinden önce hayata geçirdiler. Ve Yahuarina'da bir sürü polisi öldürdükleri şu pusudan sonra ordu üzerimize çullandı. Biz Cusco'da henüz hareket halinde değildik. Aslında De la Puente'nin düşüncesi kampta çakılı kalmak değil, sürekli hareket halinde olmaktı. 'Gerilla hareketinin odak noktası sürekli harekettir,' diye Che'nin öğretisi var. Ama bunun için bize zaman tanımadılar ve güvenlik bölgesinde kapana sıkıştık."

Spiritüalist söyledikleri hakkında, sanki bunlar asırlar önce cereyan etmişçesine tuhaf bir mesafeden konuşu-

yordu. MIR'in Quillabamba ve Cusco destek üslerini darmadağın eden polis baskınlarından hangi koşulların bir araya gelmesi neticesinde kurtulduğunu bilmiyordu. Eskiden, teosofik tarikata mensup olduğu dönemden tanıdığı Cusco'lu bir ailenin evinde saklanmıştı. Korkmalarına rağmen ona karşı çok iyi davranmışlardı. Birkaç ay sonra, bir mal kamyonunun içine saklayarak onu şehirden çıkarmışlardı. Ardından Bolivya'ya geçmesi kolay olmuş ve orada uzun işlemlerin ardından Doğu Almanya tarafından siyasi mülteci kabul edilmişti.

"Orada yukarıda, Mesa Pelada'daki şişko Paúl'ü anlat bana."

3800 metre yükseklikteki o hayata göründüğü kadarıyla iyi uyum sağlamış. Morali hiçbir zaman düşmemiş ama bazen kamp etrafındaki araziyi keşif yürüyüşlerinde şişman bedeni ona sorunlar çıkarmış. Özellikle tufanı andıran yağmurların altında dağlara tırmanmak ve uçurumlardan inmek gerektiği zamanlarda. Bir keresinde balçık kaplı bir yamaçtan düşüp yirmi-otuz metre yuvarlanmış. Yoldaşları kafasının parçalandığını düşünmüşler ama o başından ayaklara kadar çamura bulanmış bir halde hiçbir şey olmamış gibi ayağa kalkmış.

"Bayağı zayıflamıştı," diye ekledi Alfonso. "*Illarec ch'aska*'da onunla vedalaştığım sabah neredeyse senin kadar zayıftı. Bazen senden bahsediyorduk. 'Unesco büyükelçimiz ne yapıyor acaba?' diyordu. 'Acaba gizlice yazdığı şu şiirleri yayımlama cesaretini buldu mu?' Mizah duygusunu hiç kaybetmiyordu. Geceleri can sıkıntımızı gidermek için yaptığımız espri yarışmalarını hep o kazanıyordu. Karısı ve oğlu şu anda Küba'da yaşıyorlar."

Spiritüalist Alfonso'yla birlikte bir süre daha kalmak isterdim ama konferansa dönmem gerekiyordu. Birbirimize sarılarak vedalaştık ve Paris'e gelirse beni araması için ona telefonumu verdim.

Bu sohbetten kısa bir süre önce ya da kısa bir süre sonra Ataúlfo Amca'nın uğursuz kehanetleri gerçekleşti. General Juan Velasco Alvarado'nun komutası altındaki askerler Belaunde Terry'nin başında bulunduğu demokrasiyi bitiren darbeyi 3 Ekim 1968 günü vurdular; Belaunde Terry sürgüne gönderildi ve Peru'da on iki yıl sürecek olan yeni bir askerî diktatörlük başladı.

III. *Swinging London*'da[1] at portresi ressamı

60'ların ikinci yarısında Londra, Avrupa'dan çıkıp bütün dünyaya yayılan modaların şehri olma özelliğini Paris'in elinden aldı. Gençlerin çekim merkezi olarak kitapların ve fikirlerin yerini, özellikle Beatles'dan ama aynı zamanda da Cliff Richard, Shadows, Mick Jagger'lı Rolling Stones ve diğer İngiliz grup ve şarkıcılardan, hippilerden ve *flower children*[2] psikedelik devriminden sonra müzik aldı. Birçok Latin Amerikalı daha önce nasıl devrim yapmak için Paris'e geldiyse, şimdi de esrar, pop müzik ve önüne gelenle seks taraftarlarının arasına katılmak için Londra'ya göç etti. Carnaby Street dünyanın odak noktası olarak Saint-Germain'in yerini aldı. Mini etek, uzun saçlar, *Hair* ve *Jesus Christ Superstar* müzikallerinin kutsadığı tuhaf kıyafetler, marihuanadan başlayıp liserjik asitte son bulan uyuşturucuların popülerleşmesi, Hindu spiritüalizmiyle büyülenme, Budizm, özgürce seks yapma, eşcinsellerin cinsel tercihlerini açıkça ilan

1. (İng.) *Revoçtoki Londra*. Bu terim Londra'nın 60'larda kültür ve moda başkentliğine terfi ederek büyük bir popülerlik kazanmasıyla birlikte ilk kez, 15 Nisan 1966'da *Time* dergisinde yayımlanan bir yazıda Amerikalı gazeteciler tarafından kullanıldıktan sonra o dönemin Londra'sının sembolüne dönüşmüştür. (Ç.N.)

2. (İng.) Çiçek çocuklar. (Ç.N.)

etmeleri, eşcinsel gururu kampanyalarının yanı sıra, burjuva *establishment*'ın[1], hippilerin kayıtsız davrandığı sosyalist devrim değil, doğa ve hayvan sevgisiyle uysallaştırılmış hedonist ve anarşik bir pasifizm ve geleneksel ahlaktan vazgeçme adına topyekûn reddi hep Londra'da doğdu. Asi gençler için referans noktaları bundan böyle Mutualité'deki tartışmalar, Nouveau Roman, Leo Ferré ya da Georges Brassens gibi rafine şarkı yorumcuları ya da Parisli sanat sinemaları değil, büyük idollerin Kolombiya otuyla dumanaltı olmuş çok büyük kalabalıklara verdikleri konserlerin arasında Vanessa Redgrave ve Tarık Ali'nin arkasında Vietnam Savaşı'na karşı gösteriler düzenlenen Trafalgar Meydanı ve parklar olacak, Londra tarafından mıknatıs gibi çekilen her iki cinsten milyonlarca gencin yeni kültürünün simgesini ise pub ve diskotekler teşkil edecekti. O yıllar İngiltere'de aynı zamanda tiyatronun ışıltısına da şahit oldu ve 1964 yılında, o güne dek özellikle devrimci Shakespeare sahnelemeleriyle tanınan Peter Brook yönetiminde sahneye konulan Peter Weiss'ın *Marat/Sade* adlı eseri tüm Avrupa'da büyük yankı uyandırdı. Sahnede izlediğim hiçbir şey zihnimde onun kadar yer etmedi.

Rastlantının bir araya getirdiği o tuhaf bağlantılar neticesinde, 60'lı yılların sonlarında zamanımın çoğunu İngiltere'de geçirdim ve *Swinging London*'ın bizzat kalbinde, Yeni Zelandalı ve Avustralyalıların çokluğundan ötürü Kanguru Vadisi (Kangaroo Valley) diye adlandırılan, Kensington'ın çok hareketli ve kozmopolit bölgesi Earl's Court'ta yaşadım. Nitekim Parisli gençlerin imkânsızı seçmek suretiyle gerçekçi olmak gerektiğini haykırarak Quartier Latin'i barikatlarla doldurdukları Mayıs

1. (İng.) Kurum. (Ç.N.)

1968 macerası da beni Londra'da yakaladı ve Fransa'daki istasyon ve havaalanlarını felç eden grevler yüzünden, École Militaire'deki dairemin başına bir şey gelip gelmediğini öğrenemeden birkaç hafta boyunca orada mahsur kaldım.

Paris'e dönünce her şeyin yerli yerinde olduğunu gördüm, zira Mayıs 1968 Devrimi gerçekte Quartier Latin ve Saint-Germain-des-Prés bölgesinin dışına taşmamıştı. O aşırı coşku günlerinde birçok kişinin öngörüsünün aksine De Gaulle'ün düşüşünü hızlandırmanın, Pompidou'nun beş yıllık kısa dönemini başlatmanın ve Fransız Komünist Partisi'nden (68'in liderlerinden Cohn-Bendit'in ifadesiyle *"la crapule Stalinienne"*[1]) daha modern bir solun varlığını ortaya çıkarmanın dışında çok büyük politik sonuçları olmadı. Alışkanlıklar daha özgürleşti ama kültürel bakış açısıyla, ünlü bir kuşağın –Mauriac, Camus, Sartre, Aron, Merleau Ponty, Malraux– tamamen ortadan kayboluşuyla birlikte sessiz bir kültürel geri çekilmenin yaşandığı o yıllarda, *maîtres à penser*[2] şahsiyetler artık yaratıcıların arasından değil eleştirmenlerin arasından çıkmaya başladı: Kibirli ve ezoterik belagatleriyle kendi tilmiz grupları içinde yalıtık ve kültürel hayatları bu evrimin sonucunda daha da banalleşen halk yığınlarından giderek uzaklaşan, önce Michel Foucault ve Roland Barthes gibi yapısalcılar, sonra da Gilles Deleuze ve Jacques Derrida gibi yapısökümcüler.

O yıllar benim için çok fazla çalıştığım ama Hınzır Kız'ın diyeceği gibi, vasat başarılar elde ettiğim bir dönem oldu: Çevirmenlikten simültane çevirmenliğe atladım. İlk seferinde olduğu gibi, onun ortadan kayboluşuy-

1. (Fr.) Stalin'in ıskartası. (Ç.N.)
2. (Fr.) Düşünce üstatları. (Ç.N.)

la oluşan boşluğu bir sürü yükümlülük sırtlanarak doldurdum. Rusça ve simültane çevirmenlik derslerine yeniden başladım ve Unesco'da geçirdiğim saatlerin ardından kendimi kararlılıkla onlara adadım. İki yaz SSCB'ye gittim ve ilki Moskova'da, ikincisiyse Leningrad'da olmak üzere, kendimizi bir Cizvit manastırına kapanmış gibi hissettiğimiz kasvetli üniversite yerleşkelerinde düzenlenen, ikişer aylık ve simültane çevirmenlere özel, yoğunlaştırılmış Rus dili kurslarına katıldım.

Robert Arnoux'yla yediğim son akşam yemeğinden yaklaşık iki yıl sonra, Unesco'da çalışan, çekici ve sempatik ama ağzına alkol koymayan, vejetaryen ve koyu Katolik Cécile'le biraz zorlama bir duygusal ilişkim oldu. Onunla birlikteliğimiz sadece sevişirken kusursuzdu, zira geri kalan her konuda taban tabana zıttık. Arada sırada birlikte yaşama ihtimalini değerlendirdiğimiz oldu ama birbirimizden bu kadar farklıyken ve doğrusu aramızda gerçek aşkın emaresi dahi yokken aynı evi paylaşma fikri ikimizi de –özellikle de beni– korkuttu. İlişkimiz sıkıntıdan ötürü sona erdi ve günün birinde görüşmeyi ve birbirimizi aramayı bıraktık.

Bütün sınavları geçmeme ve gerekli diplomalara sahip olmama rağmen simültane çevirmen olarak ilk sözleşmelerimi yapmakta bayağı zorlandım. Bu çevre çevirmenlerinkinden daha kapalıydı ve bir mafya örgütünden farksız meslek örgütleri yeni bir üyeyi aralarına çok zor kabul ediyorlardı. Bunu ancak, İspanyolcaya tercüme ettiğim dillerin arasına İngilizce ve Fransızcadan sonra Rusçayı da ekleyince başardım. Simültane çevirmen olarak yaptığım sözleşmeler beni defalarca Avrupa'ya ve sıklıkla Londra'ya (özellikle ekonomi konferansları ve seminerleri için) seyahat ettirdi. 1970 yılının bir günü, pasaportumu yenilemek için gittiğim Sloane Street'teki Peru Konsolosluğu'

nda, aynı iş için oraya gelmiş olan hem çocukluk hem de Miraflores Champagnat Lisesi'nden okul arkadaşım Juan Barreto'yla karşılaştım.

Bir hippi olmuştu ama öyle kirli ve pejmürde değil, zarif bir hippi. Kimi beyazları boyanmış ipek gibi saçları omuzlarına kadar iniyordu ve ağzının etrafında bakımlı bir çerçeve oluşturan biraz seyrek bir sakal göze çarpıyordu. Ben onu şişman ve kısa boylu hatırlıyordum ama şimdi benden birkaç santim daha uzundu ve bir manken kadar zayıf görünüyordu. Üzerinde vişneçürüğü rengi kadife pantolon, deriden ziyade parşömenden yapılmış gibi duran sandaletler, figürlerle bezeli, önünde rengârenk bir alevin bulunduğu Doğu işi bir ipek gömlek ve bana her ay takip ettiğim *Connaissance du monde*[1] isimli belgesel dizisinin Mezopotamya'yı konu alan ve Palais de Chaillot'da izlediğim bölümündeki Türkmen çobanlarınkileri hatırlatan önü açık, gösterişli bir yelek vardı.

Konsolosluk civarında bir kahve içmeye gittik ve sohbet o kadar güzeldi ki onu Kensington Gardens'daki bir pub'da öğle yemeğine davet ettim. İki saatten fazla oturduk; o anlattı, ben dinledim ve arada tek heceli sözcükler homurdandım.

Hikâyesi tam romanlıktı. Lisenin son yıllarında Juan'ın futbol spikeri ve yorumcusu olarak Radio El Sol'de program yapmaya başladığını ve biz kolej arkadaşlarının onda geleceğin büyük bir spor gazetecisini gördüğümüzü hatırlıyordum. "Ama gerçekte o bir çocuk oyunuydu," dedi bana, "benim esas yolum her zaman resim oldu." Lima Güzel Sanatlar Okulu'nda okumuş ve Ocoña Sokağı'ndaki Çağdaş Sanat Enstitüsü'ndeki karma bir sergide yer almış. Ardından babası onu, desen ve renk dersleri

1. (Fr.) Dünyayı tanıma. (Ç.N.)

alsın diye Londra'daki St. Martin School of Arts'a göndermiş. Daha İngiltere'ye varır varmaz burasının kendi şehri olduğuna ("Sanki beni beklemekteydi, birader") ve burayı asla terk etmeyeceğine karar vermiş. Peru'ya geri dönmeyeceğini söyleyince, babası harçlıkları kesmiş. Bunun üzerine sokak sanatçısı olarak Leicester Meydanı'nda ya da Harrods'ın kapılarında turistlere portreler yaptığı ya da kaldırımlara tebeşirle parlamento'yu, Big Ben'i ya da Londra Kulesi'ni çizip ardından seyredenlerin arasında şapkasını dolaştırdığı yoksulluk içinde bir varoluş başlamış. Young Men's Christian Association'ın misafirhanelerinde ya da sefil *bed and break-fast* gibi mekânlarda uyumuş, kış gecelerindeyse diğer *drop out*'lar gibi insan kalıntılarına kucak açan dinsel barınaklara sığınmış ve günde iki kap sıcak çorba dağıtan kiliselerde ve hayır kurumlarında uzun kuyruklara girmiş. Birçok kez parklarda açık havada ya da mağazaların girişinde karton kutuların içinde gecelemiş. "Umutsuzluğa kapıldığım oldu ama bütün o süre boyunca bir kez dahi kendimi Peru'ya geri dönüş parasını babamdan isteyecek kadar alçalmış hissetmedim."

Parasızlığına rağmen diğer serseri hippilerle birlikte Katmandu'ya ulaşmayı başarmış ve orada şunu anlamış ki, eğer paran yoksa ruhani Nepal'de hayatta kalmak materyalist Avrupa'dakinden daha zordur. Mevsimsel göç arkadaşlarının dayanışması sayesinde açlıktan ya da hastalıktan ölmekten kurtulmuş, zira Hindistan'da yakalandığı Malta humması onu öbür dünyanın kıyısına kadar götürmüş. Birlikte seyahat ettiği genç kız ve iki delikanlı, yerdeki hasırların üzerine yatırılmış hastaların arasında farelerin dolaştığı Madras'taki iğrenç bir hastanede iyileşene kadar nöbetleşerek başında beklemişler.

"Bu *tramp* hayatına, evimin sokak olmasına artık alışmıştım ki talihim döndü."

Brompton Road'daki Victoria & Albert Museum'un kapılarında birkaç sterline karakalem portreler yaptığı sırada, hiç beklenmedik bir biçimde, güneş şemsiyeli ve tül eldivenli bir hanımefendi ondan, gezdirmekte olduğu fırçalanmış, yıkanmış ve taranmış, bir leydi havalarındaki beyaz ve kahverengi lekeli King Charles cinsi küçük köpeğin portresini yapmasını istemiş. Köpeğin adı Esther' miş. Juan'ın yaptığı çift resim, "önden ve profilden"; hanımefendinin çok hoşuna gitmiş. Tam parasını ödeyeceği sırada yanında tek bir kuruş olmadığını fark etmiş; çünkü çantasını çalmışlar ya da onu evde unutmuş. "Hiç önemli değil," demiş Juan. "Böylesine seçkin bir model için çalışmak bir onurdu." Hanımefendi şaşkın ve müteşekkir bir halde tam giderken, iki-üç adım atıp geri dönmüş ve Juan'a bir kart uzatmış. "Eğer günün birinde yolunuz bizim oraya düşerse, yeni arkadaşınıza merhaba demek için kapımı çalın." Arkadaşınız, derken küçük köpeği işaret ediyormuş.

Emekli hemşire, dul ve çocuksuz Mrs. Stubard, sihirli değneğiyle Juan Barreto'yu Londra'nın sokaklarından kurtaran ve yavaş yavaş temizleyen ("Bir *tramp* olmanın sonuçlarından birisi asla yıkanmaman ve leş gibi kokmandır"), besleyen, giydiren ve en sonunda da, olabilecek en İngiliz ortama, ahır sahiplerinin, jokeylerin, at antrenörlerinin ve Büyük Britanya'nın, belki de dünyanın en ünlü yarış atlarının doğduğu, büyüdüğü, öldüğü ve gömüldüğü Newmarket'taki at yarışı tutkunlarının dünyasına sokan iyilik perisine dönüşmüş.

Mrs. Stubard küçük Esther'le birlikte, Saint John's Wood'un sakin ve varlıklı bir kesiminde, kırmızı tuğladan yapılmış ve bakımıyla bizzat kendisinin ilgilendiği küçük bir bahçesi olan küçük bir evde yaşıyormuş. Burası ona bütün hayatını Charing Cross Hospital'ın değişik bloklarında ve muayenehanelerinde başkalarının çocuk-

larına bakarak geçiren ve hiçbir zaman kendi çocuğu olmayan çocuk doktoru kocasından miras kalmış. Juan Barreto kendisini diğer günlerden daha aç, daha yalnız ve daha içi sıkılmış hissettiği bir öğlen dul kadının kapısını çalmış. Kadın ilk başta onu tanımamış.

"Arkadaşım Esther'in nasıl olduğuna bir bakmaya geldim. Ve size zahmet olmazsa bana bir parça ekmek vermenizi isteyecektim."

"İçeri geçin, sanatçı," diye gülümseyerek buyur etmiş. "Şu ayağınızdaki iğrenç sandaletleri biraz silkelemeye ne dersiniz? Ve fırsattan istifade bahçedeki muslukta ayaklarınızı da yıkayabilirsiniz."

Juan Barreto'ya göre, "Mrs. Stubard gökten düşmüş bir melekti. Benim yaptığım karakalem köpek resmini çerçeveletip salondaki bir sehpanın üzerine koymuştu. Çok güzel görünüyordu." Juan'a ellerini de sabunla yıkatmış ("Daha ilk andan itibaren bugün bana karşı hâlâ sürdürdüğü o otoriter anne havasına büründü") ve ona iki tane domates, peynir ve salatalıklı sandviç hazırlayıp yanında bir fincan da çay vermiş. Uzun süre sohbet etmişler ve Mrs. Stubard, Juan'dan bütün hayatını ayrıntısıyla anlatmasını istemiş. Dünyadaki her şeyi öğrenme konusunda dikkatli ve uyanık Mrs. Stubard hippilerin nasıl olduklarını, nereden çıktıklarını ve nasıl yaşadıklarını hiçbir ayrıntıyı atlamadan kendisine anlatması için Juan'a ısrar etmiş.

"İnanmayacaksın ama yaşlı kadın karşısında esas büyülenen ben oldum. Onu görmeye sadece bana yemek versin diye gitmiyordum, onunla sohbet etmekten çok keyif alıyordum. Yetmiş yaşında bir bedeni vardı ama zihni on beş yaşındaydı. Ve inanmayacaksın ama onu da hippi yaptım."

Juan haftada bir kez St. John's Wood'daki eve uğruyor, Esther'i yıkayıp tarıyor, bahçedeki bitkileri budayıp

sulamada Mrs. Stubard'a yardım ediyor ve bazen de yakınlardaki Sainsbury mağazasından alışveriş yaparken ona eşlik ediyormuş. St. John's Wood'un burjuva sakinleri asimetrik çifti şaşkınlıkla izliyorlarmış. Juan yemek yaparken ona yardım ediyor –patates dolması, biberli tavuk ve *ceviche* gibi Peru yemeklerini ona öğretmiş– bulaşıkları yıkıyor ve bunun ardından yemek sonrası sohbetlerde ona Beatles ve Rolling Stones'un konserlerini dinletip Londra, Hindistan ve Nepal seyahatlerinde tanıdığı hippi kızlar ve delikanlılarla ilgili bin bir macera ve anekdotu anlatıyormuş. Juan'ın esrarın özellikle müzik konusunda zihin açıklığını ve duyarlılığı nasıl keskinleştirdiğiyle ilgili olarak yaptığı açıklamalar Mrs. Stubard'ın merakını gidermeye yetmemiş. En sonunda –kiliseye giden bir metodist olmasına rağmen– önyargılarını yenmiş ve denemek üzere marihuana satın alması için Juan'a para vermiş. "O kadar merak ediyordu ki, sana yemin ederim, birazcık cesaretlendirmeyle bir LSD kapsülünü yutabilecek bir haldeydi." Marihuana seansı Mrs. Stubard ve Juan'ın Picadilly Circus'ta yeni açılan bir sinemada kol kola seyretmeye gittikleri Beatles filmi *Yellow Submarine*'in fon müziği eşliğinde gerçekleşmiş. Arkadaşım, koruyucusu ve arkadaşı olan ihtiyar kadının kendini kötü hissetmesinden korkuyormuş ve gerçekten de, bir papağan gibi konuştuğu, kahkahalar attığı ve Juan'la Esther'in şaşkın bakışları arasında kimi bale figürleri sergilediği iki saatlik olağanüstü bir uyarının ardından, başının ağrıdığından yakınarak salondaki halının üzerinde uyuyakalmış.

Aralarındaki yaş, dil ve köken farkına rağmen ilişkileri arkadaşlıktan öte bir şeye, suç ortaklığı ve kardeşlik içeren bir yoldaşlığa dönüşmüş. "Onunla birlikteyken kendimi annemin, ablamın, kankamın ve koruyucu meleğimin yanındaymış gibi hissediyordum."

Juan'ın hippi altkültürüyle ilgili tanıklıkları Mrs. Stu-

bard'a yetmemiş olacak ki, bir gün ona iki ya da üç arkadaşını çaya davet etmesini söylemiş. Juan'ın bu konuda türlü çekinceleri varmış. O, suyla yağı birbirine karıştırma teşebbüsünün sonuçlarından korkmasına rağmen en sonunda bu buluşmayı organize etmiş. En prezantabl hippi arkadaşlarının arasından üç tanesini seçmiş ve Mrs. Stubard'ı üzmeleri ya da evinden bir şey çalmaları durumunda, seçtiği barışçıl yolu terk edip gırtlaklarına yapışacağı konusunda onları uyarmış. İki kız, bir erkek –René, Jody ve Aspern– Earl's Court sokaklarında tütsü ve sözde Afgan modellerine göre örülmüş çantalar satıyorlarmış. Genel olarak iyi davranmış ve Mrs. Stubard'ın onlara hazırladığı içi kremalı çilek turtasının ve kurabiyelerin hepsini afiyetle mideye indirdikten sonra bir tütsü çubuğu yakıp ev sahibesine bu sayede ortamın spiritüel olarak arınacağını ve orada bulunanların her birinin karmasının daha iyi tezahür edeceğini söylemişler. Ne var ki Mrs. Stubard'ın arındırıcı dumanlara karşı alerjik bir bünyesi varmış: Gözleriyle burnunun kızarmasına ve Esther'in havlamasına neden olan gürültülü ve durdurulamaz bir hapşırma krizine tutulmuş. Bu olayın atlatılmasının ardından toplantı iyi sayılabilecek bir biçimde devam etmiş, ta ki René, Jody ve Aspern aralarında bir aşk üçgeni oluşturduklarını ve üçlü sevişmenin Kutsal Üçleme'ye –Tanrı Baba, Tanrı Oğul ve Kutsal Ruh– saygı sunmak anlamına geldiğini ve bunun Trafalgar Meydanı'ndaki Vietnam Savaşı karşıtı son gösteride bizzat filozof ve matematikçi Bertrand Russell tarafından onaylanmış olan "Savaşma Seviş" sloganını hayata geçirmenin çok daha iyi bir yolu olduğunu Mrs. Stubard'a anlatana kadar. O üç taraflı aşk, yetiştirilmiş olduğu metodist ahlak açısından, Mrs. Stubard'ın en korkunç kâbuslarında dahi hayal etmediği bir şeymiş. "Zavallıcığın hayretten ağzı açık kaldı ve akşamın geri kalan kısmında evine götürdüğüm üçlü-

yü katatonik bir şaşkınlıkla seyretti. Daha sonra bana, melankolik bir havayla, onu kendi kuşağının İngilizleri gibi yetiştirerek hayatın birçok ilginçliğinden mahrum bıraktıklarını itiraf etti. Ve bana kocasını asla çıplak görmediğini ve ilk günden son güne kadar hep karanlıkta sevişiklerini anlattı."

Juan haftada bir ziyaretten ikiye, üçe ve en sonunda da merhum kocasına ait olan küçük odayı (son yıllarında ayrı odalarda uyumuşlar) onun kullanımı için hazırlayan Mrs. Stubard'la birlikte yaşamaya geçmiş. Birlikte yaşam Juan'ın korktuğunun aksine mükemmel gitmiş. Ev sahibesi ne Juan'ın hayatına bir şekilde karışmaya kalkmış ne de ona neden bazı geceler dışarıda uyuduğunu ya da yatmaya St. John's Wood sakinleri işe gittiği saatte geldiğini sormuş. Ona evin anahtarını vermiş. "Onu tek endişelendiren şey benim haftada birkaç kez banyo yapmamdı," derken gülüyordu Juan. "Çünkü, inanmayacaksın ama, neredeyse üç yıllık sokak hippiliği benim duş alışkanlığımı yok etti. Miraflores'in günlük duş saplantısını Mrs. Stubard'ın evinde yavaş yavaş yeniden keşfettim."

Ona bahçede, mutfakta, Esther'i dolaştırmada ve çöp kovasını sokağa çıkarmada yardım etmenin yanı sıra, Juan, Mrs. Stubard'la, ellerinde birer fincan çay ve önlerinde zencefilli bisküvi tepsisiyle, uzun ailevi sohbetler yapıyormuş. Juan ona Peru'yla ilgili şeyleri anlatıyor, Mrs. Stubard da ona İngiltere'den; ki bunlar *Swinging London* perspektifinden bakınca tarihöncesi gibi görünüyormuş: Kızlar ve oğlanlar on altı yaşına kadar sıkı disiplinin uygulandığı yatılı okullara gidiyorlarmış ve Soho, St. Pancras ve East End gibi kötü namlı semtlerin haricinde yaşam akşam dokuzda sona eriyormuş. Mrs. Stubard ve kocasının maddi imkânlarının el verdiği yegâne eğlence arada sırada Covent Garden'daki bir operaya ya da konsere gitmekmiş. Yaz tatillerinde bir haftayı Bristol'de, ka-

yınbiraderlerinin evinde ve yine bir haftayı kocasının çok sevdiği İskoçya göllerinde geçiriyorlarmış. Mrs. Stubard Büyük Britanya'nın dışına hiç çıkmamış. Ama dünyada olan bitenlere karşı çok ilgiliymiş: *The Times* gazetesini ölüm ilanlarından başlayarak dikkatlice okuyor ve radyodan öğlen bir ve akşam sekizdeki BBC haberlerini dinliyormuş. Bir televizyon satın almak hiçbir zaman aklından geçmemiş ve sinemaya çok nadiren gidiyormuş. Ama Mozart, Beethoven ve Benjamin Britten'ın senfonilerini dinlediği bir pikabı varmış.

Bir gün, hayattaki yegâne yakın akrabası olan Charles adındaki yeğeni ona çay içmek için uğramış. Newmarket'ta at antrenörü olan Charles, teyzesine göre tam bir beyefendiymiş. Evin önüne park ettiği kırmızı Jaguar'a bakılırsa gerçekten öyle olmalıymış. Genç, hayat dolu, sarı kıvırcık saçlı ve kırmızı yanaklı Charles evde tek bir şişe *good Scotch*[1] olmamasına ve Mrs. Stubard'ın onu ağırlamak için çayla birlikte ikram ettiği leziz salatalıklı kanepeleri ve peynirli-limonlu turtanın ardından bir kadeh tatlı misket şarabıyla yetinmek zorunda kalmalarına şaşırmış. Juan'a karşı çok candan davranmış ama evin hippisinin geldiği egzotik ülkeyi dünya üzerine yerleştirmekte zorlanmış –Peru'yu Meksika'yla karıştırıyormuş– ve bu yüzden sporcu ruhuyla kendi kendini eleştirmiş: "Bir daha bugünkü gibi rezil olmamak için kendime hemen bir dünya haritası ve bir coğrafya ders kitabı satın alacağım." Hava kararana kadar kalıp Newmarket'ta yarışlara hazırladığı safkanlarla ilgili anekdotları anlatmış. Ve onlara iri vücudundan ötürü jokey olamadığı için antrenör olduğu itirafında bulunmuş. "Jokey olmak korkunç fedakârlık gerektiriyor, ama aynı zamanda da dünyanın en güzel mes-

1. (İng.) İyi İskoç viskisi. (Ç.N.)

leği. *Derby*'yi kazanmak, Ascot'ta zafere ulaşmak, düşünsenize! Piyangoda büyük ikramiyeyi kazanmaktan daha güzel."

Gitmeden önce Juan Barreto'nun yaptığı Esther'in karakalem resminin önünde durup beğeniyle seyretmiş. "Bu bir sanat eseri," diye hüküm vermiş. "Bense onu höddüğün teki olarak görüp içimden gülüyordum," diye kendine kızıyordu Juan Barreto.

Bir süre sonra arkadaşım, Mrs. Stubard ve Esther'le sokakta karşılaşmasının ardından hayatının istikametini tamamen değiştiren birkaç satırlık bir mektup almış. "Sanatçı", Mr. Patrick Chick'in ahırından kendisinin yarışlara hazırladığı ve hipodromlarda ona yaşattığı keyiflerden mutlu sahibinin bir yağlıboya tabloyla ölümsüzleştirmek istediği yıldız kısrağı Primrose'un bir portresini yapmaya ne dermiş? Eğer tablo hoşuna giderse Mr. Chick ona 200 sterlin ödeyecekmiş; beğenmezse, resim Juan'da kalabilecek ve uğraşına karşılık olarak 50 pound alacakmış. "Charles'ın o mektubunu okurken hissettiğim baş dönmesi yüzünden kulaklarım hâlâ uğulduyor." Juan retrospektif uyarımla gözlerini döndürüyordu.

Primrose, Charles ve Mr. Chick sayesinde Juan Barreto beş parasız bir hippi olmayı bırakıp dişi tayları, kısrakları, damızlıkları ve koşucuları ("bunlar hakkında hiçbir şey bilmediğim hayvanlardı") tuvallerde ölümsüzleştirme yeteneği Newmarket'ın at sahiplerinin ve at yetiştiricilerinin evlerinin kapılarını önünde yavaş yavaş açan bir salon hippisine dönüşmüş. Mr. Chick *Primrose*'un yağlıboya tablosunu beğenmiş ve vaat ettiği 200 sterlini mutluluktan uçan Juan Barreto'ya uzatmış. Juan'ın ilk yaptığı Mrs. Stubard'a çiçekli bir şapkayla onun takımı bir şemsiye satın almak olmuş.

O zamandan beri dört yıl geçmişti. Juan servetindeki fantastik değişime hâlâ tamamen inanamıyordu. En

azından yüz kadar yağlıboya at tablosu ve sayısız çizim, eskiz, kurşunkalem ve karakalem taslak yapmıştı ve elinde o kadar çok iş vardı ki Newmarket'ın ahır sahipleri sıranın kendilerine gelmesi için haftalarca beklemek zorundaydılar. Cambridge'le Newmarket arasında bir kır evi ve Londra'da geçirdiği zamanlar için de Earl's Court'ta *pied-à-terre* tarzı bir daire satın almıştı. Şehre her geldiğinde iyilik perisine uğruyor ve Esther'i dolaşmaya çıkarıyordu. Köpek ölünce Mrs. Stubard'la birlikte onu evin bahçesine gömmüşlerdi.

O yıl boyunca Juan Barreto'yu birçok kez, Londra'ya her gidişimde gördüm ve "Rembrandt Yüzyılı" kapsamında Grand Palais'de düzenlenen bir sergiyi görmek için kendisine verdiği izinde onu birkaç günlüğüne Paris'teki dairemde misafir ettim. Hippi modası Fransa'ya daha yeni girmişti ve insanlar yolda yürürken dönüp Juan'ın kıyafetlerine bakıyorlardı. Olağanüstü bir kişilikti. Çalışmak için Londra'ya her gidişimde ona önceden haber veriyordum ve o da Newmarket'ı bırakıp bana en azından bir gece pop müzik ve Londra sefahati yaşatmak için işlerini ayarlıyordu. Onun sayesinde daha önce hiç yapmadığım şeyler yaparak, içilen otun kokusunun havaya sindiği ve benim gibi bir acemiyi bazen eğlenceli bazense ürkütücü, aşırı duyarlı ve nereye varacağı belirsiz yolculuklara gönderen haşhaşlı pastaların servis edildiği hippi eğlencelerinde ya da diskoteklerde sabahladım.

Bu eğlencelerin bana en şaşırtıcı –ve en keyifli, saklayacak değilim– gelen tarafı herhangi bir kızla öpüşüp koklaşmanın ve sevişmenin çok kolay olmasıydı. Alberta Hala'm tarafından içinde yetiştirildiğim ve belli bir biçimde Paris'teki hayatımı da düzenlemeyi sürdüren ahlaki çerçevenin hangi noktaya kadar genişlemiş olduğunu ancak o zaman fark ettim. Evrensel kanıya göre Fransız kadınları özgür ve önyargısız olmalarıyla ve bir er-

kekle yatağa gitme vakti geldiğinde fazla engel çıkarmamalarıyla ünlüydüler ama gerçekte bu özgürlüğü daha önce görülmemiş bir aşırılığa taşıyanlar Londra'nın hippi devrimini gerçekleştiren kızlar ve oğlanlar oldu; en azından Juan Barreto'nun tanıdıklarının oluşturduğu çevrede ilk kez dans ettikleri yabancı bir erkek ya da yabancı bir kızla yatağa gidiyor ve kısa bir süre sonra hiçbir şey olmamış gibi geri gelip eğlenceye devam ediyor ve aynı şeyi bir başkasıyla tekrarlıyorlardı.

"Senin Paris'te yaşadığın hayat bir Unesco memurununki, Ricardo," diye dalga geçiyordu Juan, "püriten bir Miraflores'lininki. Seni temin ederim ki Paris'in birçok ortamında buradaki özgürlüğün aynısı vardır."

Bu kesinlikle doğruydu. Benim Paris'teki hayatım – genel olarak hayatım– sözleşmesiz dönemlerim de dahil olmak üzere oldukça renksizdi. İş çıkmadığı dönemlerde havaya bir olta atmak yerine, zamanımı özel bir öğretmenle Rusçamı geliştirmeye adıyordum, zira bu dilden simültane tercüme yapabilsem de, Tolstoy ve Dostoyevski'nin dilinde İngilizce ve Fransızcadaki kadar kendimden emin değildim. Rusçayı çok sevmiştim ve en çok bu dilde okuyordum. Pop müzik, ot ve *Swinging London* tarzı seksle şekillenen gecelere katıldığım İngiltere'deki o nadir hafta sonları o âna kadarki –ve sonra da devam edecek olan– çok yalın hayatımda bir dönüm noktası teşkil etti. Ama bir iş sözleşmesini tamamladıktan sonra kendi kendime hediye ettiğim o Londra hafta sonlarında, at portresi ressamı sayesinde bir noktadan sonra öyle şeyler yapmaya başladım ki, o anlarda kendimi tanıyamıyordum: ayakkabılarımı çıkarıp dağıtmış biri gibi dans etmek, ot içmek ya da peyote kaktüsü çekirdekleri çiğnemek ve neredeyse her zaman, o hareketli gecelerin finali olarak sıklıkla masa altları, ufacık tuvaletler, dolaplar ve bahçeler gibi en olmayacak yerlerde, bazen çok genç, neredeyse tek kelime

konuşmadığımız ve ismini o seferden sonra bir daha hatırlamayacağım kızın biriyle sevişmek.

Juan ilk görüşmemizden itibaren Londra'ya her gittiğimde onun Earl's Court'taki *pied-à-terre*'inde kalmam için çok ısrar etti. Kendisi orayı çok az kullanıyordu zira vaktinin çoğu Newmarket'ta, gerçek atların suretini tuvallere yansıtmakla geçiyordu. Küçük dairesini arada sırada havalandırarak ona bir iyilik yapacaktım. Aynı anda ikimiz Londra'da çakışsak bile sorun yoktu; çünkü o Mrs. Stubard'ın evinde uyuyabilirdi –odası hâlâ yerli yerinde duruyordu– ve diğer bir ihtimal de, onun *pied-à-terre*'in yegâne yatak odasına açılır kapanır bir yatak yerleştirmekti. O kadar ısrar etti ki, en sonunda kabul ettim. Kira olarak tek bir kuruş bile ödememe müsaade etmediği için, Paris'ten ona her seferinde bir şişe Bordeaux şarabı, Camembert ya da Brie peynirleri ve gözlerinin parlamasına sebep olan birkaç kutu kaz ciğeri ezmesi getirerek bunu telafi etmeye çalışıyordum. Juan artık ne diyet yapan ne de vejetaryenliğe inanan bir hippiydi.

Earl's Court'u çok sevdim, sakinlerine bayıldım. Semt gençlik, müzik, hesapsız kitapsız hayatlar, aşırı doz saflık ve ahlakı ya da yerleşik değerleri umursamadan günü yaşama arzusu soluyordu; para, güç, aile, konum ve toplumsal başarı gibi köhne burjuva mitlerinin mutlulukla özdeşleştirdiği şeyleri reddediyor ve o mutluluğu müzik, yapay cennetler, önüne gelenle yatma ve toplumu sarsan diğer sorunlar karşısında mutlak kayıtsızlık gibi varoluşun basit ve edilgen biçimlerinde arıyordu. Sakin, barışçı hedonizmleriyle hippiler kimseye zarar vermiyorlardı; ne yaşam biçimlerini yaymaya çalışıyor ne de kendi alternatif hayatlarını yaşamak için ilişkilerini kestikleri o insanları ikna etmeye ya da aralarına almaya uğraşıyorlardı: Alçakgönüllü egoizmlerinde ve psikedelik uykularında kendi içlerine kapanmış bir halde yaşıyorlardı ve tek istedikleri rahat bırakılmaktı.

Asla onlardan biri olmayacağımı biliyordum; çünkü kendimi her ne kadar önyargılarından yeterince arınmış biri olarak görsem de, saçlarımı omuzlarıma kadar uzatırken, yelekler ve janjanlı tunikler giyip kolyeler takarken ya da karmakarışık bir biçimde kolektif seks yaparken kendimi asla doğal hissetmeyecektim. Ama tüm davranışlarına kılavuzluk eden bu karmaşık idealizme en küçük bir korku hissetmeden ve bütün bunlar için üstlenmek zorunda oldukları riskleri akıllarına dahi getirmeden teslim olmuş o delikanlılara ve genç kızlara karşı büyük bir sempati duyuyor, hatta melankolik bir biçimde gıpta ediyordum.

Bu daha uzun süre devam etmeyecek olsa da, o yıllarda bankaların, sigortacıların ve şehir merkezindeki finans şirketlerinin çalışanları hâlâ çizgili pantolon, siyah ceket ve melon şapkadan oluşan geleneksel kıyafeti giyiyorlardı ve kollarının altında da siyah şemsiye asla eksik olmuyordu. Ama Earl's Court'un iki ya da üç katlı, girişlerinde ve arka taraflarında küçük bahçeleri olan evlerinin arasındaki dar sokaklarda sanki bir maskeli balodaymış gibi giyinen, hatta paçavraların içinde, sıklıkla yalınayak dolaşan ama dikkat çekiciyi, egzotiği, aykırıyı, hınzırca ve mizahi ayrıntılar da katarak ararken daima keskin bir estetik duygu yansıtan insanlar görülüyordu. Londra'ya dans öğrenmeye gelmiş Kolombiyalı komşum Marina beni büyülüyordu. Sürekli Juan'ın *pied-à-terre*'ine kaçan ve yatağa tırmanıp çarşafların arasına kıvrılmayı alışkanlık haline getirdiği için bana acayip korkular yaşatan bir hamsteri vardı. Marina ciddi bir parasızlık içinde yaşamasına ve muhtemelen çok az sayıda giysisi olmasına rağmen, iki kez aynı biçimde giyindiği çok nadirdi: Bir gün çok bol bir palyaço tulumu ve kafasında bir melon şapkayla belirirken, ertesi gün üzerinde, gelip geçen erkeklerin fantezilerine malzeme olan bedeniyle ilgili ortada neredeyse hiçbir bilinmez bı-

rakmayan bir mini etek olabiliyordu. Bir gün ona Earl's Court İstasyonu'nda, cambaz ayaklıklarının üzerine çıkmış ve yüzünü boydan boya İngiliz bayrağı *Union Jack* şeklinde boyamış olarak rastladım.

Birçok hippi, belki de çoğunluğu, orta ya da üst sınıftan geliyordu ve isyanları aileviydi, anne babalarının tekdüze hayatına yönelikti, arkasında bencilliklerini, dünyadan tecrit edilmiş ruhlarını ve hayal gücü eksikliklerini gizledikleri püriten geleneklerinin ve toplumsal görünümlerinin ikiyüzlülüğü olarak gördükleri şeye karşıydı. Barışçılıkları, doğacılıkları, vejetaryenlikleri, materyalist ve adını dahi duymak istemedikleri sınıfsal, toplumsal ve cinsel önyargılarla kemirilmiş bir dünyayı reddedişlerine anlam kazandıracak olan tinsel bir yaşamı meşakkatli bir biçimde arayışları sempatik geliyordu. Ama bütün bu şeyler anarşikti, anlıktı, ne bir merkezi ne de bir istikameti vardı, fikir bile değillerdi, zira hippiler –en azından benim tanıdıklarım ve yakından gözlemlediklerim– kendilerinin *beatnik* şairlerin şiiriyle –Allen Ginsberg, Trafalgar Meydanı'nda kendi şiirlerinden bir resital verdi ve binlerce gencin katıldığı bu resital sırasında şarkı söyleyip Hindu dansları da sergiledi– özdeşleştiklerini iddia etseler de gerçek olan bir şey vardı ki, ya çok az okuyorlardı ya da hiç okumuyorlardı. Felsefeleri düşünce ve akıl değil duygular, yani *feeling* üzerine kuruluydu.

Juan'ın *pied-à-terre*'inde bulunduğum ve Earl's Court'taki *laundromat*'ta[1] yeni yıkadığım gömlekleri ve külotlarımı ütülemekle meşgul olduğum bir sabah kapı çalındı. Kapıyı açınca karşımda saçları kazınmış, komando botlu, kısa pantolonlu ve pilot modeli deri montlu, bazılarının göğsünde haçlar ve savaş madalyaları asılı yarım

1. (İng.) Çamaşırhane. (Ç.N.)

düzine delikanlı gördüm. Bana, hemen sokağın köşesindeki Swag and Tails isimli pub'ı sordular. Benim gördüğüm ilk *skin head*'ler (dazlak kafalılar) onlar oldu. O günden sonra bu çeteler arada sırada semtte görünmeye başladılar; bazen kalın sopalarla silahlanmış olarak geliyorlardı ve elişi ıvır zıvırlarını satmak için örtülerini kaldırımlara sermiş olan zararsız hippiler onları görünce, bazıları kucaklarında bebekleriyle birlikte koşarak kaçıyorlardı; çünkü *skin head*'ler onlara karşı haşin bir öfke sergiliyordu. Bu sadece onların yaşam biçimine yönelik değil, aynı zamanda da sınıfsal bir öfkeydi; çünkü SS'çilik oynayan bu katiller işçi kesiminden ve marjinallerin arasından çıkıyor ve kendi başkaldırı biçimlerini canlandırıyorlardı. Zamanla, National Front, yani Ulusal Cephe adında, siyahların İngiltere'den kovulmasını isteyen ırkçı, küçük bir partinin saldırı güçlerine dönüştüler. İdolleri olan Enoch Powell adındaki muhafazakâr parlamenter, büyük çalkantı yaratan bir konuşmasında, ülkeye dışarıdan göç engellenmediği takdirde, "Büyük Britanya'da oluk oluk kan akacak," diye kıyamet habercisi bir biçimde kehanette bulunmuştu. Dazlak kafalıların ortaya çıkışı belli bir gerilim yarattı ve semtte bazı münferit şiddet vakaları yaşandı. Benim açımdan, Earl's Court'taki bütün o kısa süreli ikametler çok keyifli geçti. Bunu Ataúlfo Amca bile fark etti. Belli bir sıklıkla yazışıyorduk; ben ona Londra'daki keşiflerimi anlatıyordum, o da bana General Velasco Alvarado diktatörlüğünün Peru'da neden olmaya başladığı ekonomik yıkımlar hakkındaki şikâyetlerini aktarıyordu. Mektuplarından birinde bana şöyle dedi: "Görüyorum ki Londra'da çok iyi vakit geçiriyorsun, bu şehir seni mutlu ediyor."

Semt küçük kafelerle, vejetaryen restoranlarla ve Hindistan çayının her türlüsünün sunulduğu ve kokulu demleri müşterinin gözü önünde hazırlayan hippi genç

kızlar ve hippi delikanlılar tarafından işletilen evlerle dolmuştu. Sanayi dünyasını hor görmeleri hippileri her türdeki zanaatçılığı diriltmeye ve el işçiliğini mitleştirmeye itti: çantalar örüyor, sandaletler, küpeler, kolyeler, tunikler, türbanlar, kolye uçları imal ediyorlardı. Paris bistrolarında yaptığım gibi, onlardan birine, özellikle de uzun saçları belik şeklinde örülü ve çok güzel ayaklı Fransız kız Annette'in işlettiği dört masalı garaja gidip oturmak çok hoşuma gidiyordu. Annette'le, onun her şeyi biliyor göründüğü, benimse hiçbir şey bilmediğim *asana* yoga ile *pranayama* yoga arasındaki farklılıklar üzerine uzun sohbetler yapmayı alışkanlık haline getirmiştik.

Juan'ın ufacık ve sevimli *pied-à-terre*'i sımsıcak bir ortam sunuyordu. Kendi içinde küçük dairelere bölünmüş iki katlı bir evin üst katındaydı ve tek bir yatak odası, küçük bir banyosu ve küçük bir gömme mutfağı vardı. İyi bir havalandırma sağlayan iki büyük penceresinden yarım ay şeklindeki küçük sokak Philbeach Gardens'ın nefis manzarasının ve bakımsızlığın küçük bir balta girmemiş ormana dönüştürdüğü arka bahçenin göründüğü salonu bir hayli genişti. O dönemde, emekleme çağında iki bebekleri olan bir hippi çift bu arka bahçeye bir Siyu çadırı kurmuşlardı. Anne bebeklerinin biberonlarını ısıtmak için *pied-à-terre*'e geliyor ve havayı içeride tutup bütün bedende dolaştırarak nefes alma tarzını bana öğretirken, çok ciddi bir biçimde, bunun insan içgüdüsünün tüm savaşçı eğilimlerini kovduğunu söylüyordu.

Odada yatağın yanı sıra üzeri Juan Barreto'nun Portobello Road'da satın aldığı nadir nesnelerle dolu büyük bir masa vardı, duvarlardaysa bir sürü gravür, bazı Peru resimleri –en başköşede kaçınılmaz olarak Machu Picchu– ve Juan'ın farklı kişilerle, farklı yerlerde çekilmiş fotoğrafları asılıydı. Ayrıca içlerinde kitaplar ve dergilerin saklandığı kutulardan oluşan bir yığın vardı. Bazı ki-

taplarsa bir rafın üzerinde duruyordu ama mekânda en bol miktarda olan şey plaklardı: Birinci sınıf bir radyolu pikabın etrafında İngiliz ve Kuzey Amerikalı sanatçıların eserlerinden oluşan muhteşem bir rock-and-roll ve pop müzik koleksiyonu vardı.

Bir gün, Juan'ın fotoğraflarını –bunların en komiği Newmarket at cennetinde çekilmiş olan ve arkadaşımın muhteşem görünümlü, ayıyoncası çiçeklerinden bir at nalıyla taçlandırılmış ve dizginlerini, her ikisi de Pegasus'un üzerinde çok endişeli görünen zavallı süvarinin haline gülen, bir jokey ve iyi giyimli, kuşkusuz atın sahibi olan bir beyefendinin tuttuğu bir safkanın üstünde göründüğüydü– üçüncü ya da dördüncü kez inceliyordum ki içlerinden bir tanesi dikkatimi çekti. Bir eğlencenin tam ortasında çekilmiş olan bu fotoğrafta kameraya bakan varlıklı insanlar –üç ya da dört çift– çok iyi giyimliydiler ve ellerinde kadehler vardı. Ne? Yok canım, sadece bir benzerlik. Bir kez daha dikkatlice baktım ve önceki düşüncemi eledim. O gün Paris'e dönüyordum. Londra'ya geri dönmeden geçirdiğim iki ay boyunca o şüphe kafamın içinde dönüp durarak en sonunda bir sabit fikre dönüştü. Eski Şilili, eski gerilla, eski Madam Arnoux şimdi Newmarket'ta olabilir miydi? Onu son gördüğüm gün dairemde bıraktığı ve bir muska gibi daima yanımda taşıdığım Guerlain diş fırçasını parmaklarımın arasında okşayarak bu soruyu defalarca kendime sordum. Fazla olasılık dışı, fazla tesadüf, fazla her şey. Ancak kuşkuyu –göz aldanmasını– kafamdan atmayı başaramadım. Ve yeni bir iş sözleşmesinin beni Earl's Court'taki *pied-à-terre*'e tekrar götüreceği günleri saymaya başladım.

"Onu tanıyor musun?" diye şaşkınlıkla sordu Juan, ona fotoğrafı gösterip oradaki kadını sorgulamam üzerine. "O Mrs. Richardson, şurada gördüğün şu yarı sarhoş

ve son derece *flamboyant*[1] herifin karısı. Sanırım Meksika kökenli. Çok komik bir İngilizce konuşuyor, onu duysan gülmekten ölürsün. Onu tanıdığına emin misin?"

"Hayır, sandığım kişi değil."

Ama o olduğundan kesinlikle emindim. Şu "çok komik İngilizce" ve "Meksikalı" köken beni ikna etti. O olmalıydı. Paris'ten kayboluşundan beri geçen dört yıl boyunca kendi kendime birçok kez böyle gitmiş olması çok daha iyi; çünkü o maceracı küçük Perulu hayatımda yeterince çalkantıya sebep oldu demiş olmama rağmen, değişken kimliğinin yeni bir enkarnasyonunda, Londra'ya en fazla elli mil mesafede yeniden ortaya çıktığından emin olunca, bir tedirginlik ve bir an önce Newmarket'a gidip onu yeniden görmeye yönelik dayanılmaz bir arzu hissettim. Birçok geceyi gözümü hiç kırpmadan, kalbimi bir taşikardi krizine tutulmuşçasına çarpturan vesveselerle geçirdim (Juan, Mrs. Stubard'ın evinde uyuyordu). Oraya ulaşmış olması mümkün müydü? Hangi maceralar, ilişki ağları, cüretkârlıklar onu dünyanın bu en ayrıcalıklı topluluğunun arasına sokmuştu? Mrs. Richardson hakkında Juan'a daha fazla soru sormaya cesaret edemedim. Eğer kadın vatandaşımızın kimliğini teyit edersem bunun başına birçok dert açmasından korkuyordum. Eğer kendini Meksikalı olarak tanıtıyorsa bunun herhangi bir karmaşık sebebi olmalıydı. Çok dolambaçlı bir strateji oluşturdum. Dolaylı bir biçimde, fotoğraftaki kadından bir daha asla bahsetmeden, Juan'ın beni şu at cennetini tanımaya götürmesi için uğraşacaktım. O kalp çarpıntıları, uykusuzluk ve ayrıca şiddetli bir ereksiyon gecesinde, bir an geldi, arkadaşıma karşı bir kıskançlık krizine kapıldım. At ressamının Newmarket'ta sadece yağlıboya tablolar

1. (İng.) Göz alıcı, havalı. (Ç.N.)

yapmakla yetinmediğini, boş zamanlarında ahır sahiplerinin canı sıkılan eşlerini de eğlendirdiği ve o eşlerin arasında belki Mrs. Richardson'ın da bulunduğunu hayal ettim.

Juan'ın neden diğer birçok hippi gibi uzun süreli bir birlikteliği yoktu? Beni götürdüğü partilerde gecenin sonunda illa ki bir, bazen de iki kızla ortadan kayboluyordu. Ama bir gece onu kollarının arasına sevecen bir açlıkla aldığı kızıl saçlı ve sopa gibi sıska bir delikanlıyı büyük bir istekle okşarken ve ağzından öperken görünce çok şaşırdım.

"Umarım gördüklerin karşısında şoke olmamışsındır," dedi daha sonra biraz utanarak.

Ona otuz beş yılımı geçirdiğim bu dünyada artık hiçbir şeyin beni şoke etmediğini, insanoğullarının düz ya da ters ilişki yaşamalarınınsa diğer birçok şeyden daha az şaşırttığını söyleyerek cevap verdim.

"Ben iki türlüsünü de yapıyorum ve bu şekilde mutluyum, dostum," diye rahatlamış bir şekilde bana itirafta bulundu. "Sanırım oğlanlardan çok kızlardan hoşlanıyorum ama her halükârda ne birine ne de diğerine âşık olacağım. Mutluluğun ya da en azından huzurun sırrı seksle aşkı birbirinden ayırmayı bilmektir. Ve eğer mümkünse romantik aşkı hayatından çıkarmaktır, zira insana acı çektiren odur. Bu şekilde daha huzurlu yaşanır ve hayattan daha çok keyif alınır, inan bana."

Hınzır Kız'ın altına imzasını atacağı türden bir felsefe, zira kendini bildi bileli hiç kuşkusuz bunu uygulamaktaydı. Sanırım bu mahrem şeylerden konuştuğumuz –daha doğrusu onun konuştuğu– yegâne sefer oldu. Tamamıyla özgür ve önüne gelenle birlikte olduğu bir hayat sürüyordu ama aynı zamanda da Perulular arasında çok yaygın olan şu seks konusunda mahremiyete girmekten kaçınma ve konuya daima üstü kapalı bir biçimde ve

dolaylı yollardan değinme saplantısını da hâlâ içinde muhafaza ediyordu. Aramızdaki sohbetler öncelikli olarak, Ataúlfo Amca'nın her geçen gün daha da bozulan moralleri yansıtan mektuplarına göre bizi Taş Devri'ne geri götürmekte olan General Velasco askerî diktatörlüğünün büyük çiftlik ve şirket ulusallaştırmalarıyla ilgili yıkım haberlerinin bize ulaştığı uzaklardaki Peru'ya odaklanıyordu. O gün Juan bana ayrıca, Londra'da iştahını bastırmak için her türlü fırsatı kovalamasına rağmen ("Evet, bunu gözlerimle gördüm," diye espri yaptım) eğlence olanaklarının hiç eksik olmadığı Newmarket'ta tam bir iffetli erkek gibi davranıyordu. Zira ulaşabileceğini asla düşünmediği bir gelir ve ona bir güvence sağlamış olan ekmek parasını herhangi bir yatak hikâyesi yüzünden riske atmak istemiyordu. "Ben de otuz beş yaşındayım ve senin de görmüş olduğun gibi, bu yaş burada, Earl's Court'ta, ihtiyarlığa giriyor." Bu doğruydu: O Londra semti sakinlerinin fiziksel ve zihinsel gençlikleri karşısında tarihöncesinden kalmaymışım gibi hissediyordum.

Safkanlara yönelik Albion tutkusunun XVIII. yüzyılın ortalarından itibaren yeniden canlandığı, Suffolk'un ünlü mekânı Newmarket'ı tanımak amacıyla kendimi Juan'a davet ettirmek bana bayağı bir zamanın yanı sıra hassas bir imalar ve önemsiz görünümlü sorular silsilesine mal oldu. Ona bir sürü soru soruyordum: Oradaki insanlar, içinde yaşadıkları evler, hâkim olan gelenek ve görenekler, at sahipleri, jokeyler ve antrenörler arasındaki ilişkiler nasıldı? Yıldız atlar için olağanüstü rakamların ödendiği Tattersalls'daki açık artırmalar neye dayanıyordu ve bir atın, sanki parçalara ayrılabilir bir şeymiş gibi, parça parça açık artırmaya çıkarılması nasıl mümkün oluyordu? Onun bana anlattıkları karşısında çok etkilenmiş bir yüz ifadesi takınıyor –"ne kadar ilginç, dostum"– ve bir tek

alkışlamadığım kalıyordu: "Böyle bir dünyanın içini tanıyabilmiş olmakla ne kadar şanslısın, birader."

En sonunda, bütün bunlar meyvesini verdi. Bir sezon kapanışı at müzayedesi vardı ve ardından bir İngiliz kadınla evli İtalyan at yetiştiricisi Signor Ariosti evinde Juan'ı da davet ettiği bir akşam yemeği veriyordu. Arkadaşım ona yanında bir vatandaşını da getirip getiremeyeceğini sormuştu ve o da bundan memnunluk duyacağını söylemişti. O tarihin gelmesi için beklediğim on yedi günü, Perulu kızı göreceğimi hayal ederken ani soğuk ter atakları ve yeniyetme coşkunluklarıyla geçen belirsizlik anları ve kendimi suçlamaktan başka bir şey yapmadığım uykusuz geceler olarak hatırlıyorum: Bir çılgına, bir macerapereste, hiçbir erkeğin, özellikle de benim, eninde sonunda aşağılanmadan uzun süreli bir ilişki yürütemeyeceği vicdansız bir kadına âşık olmayı sürdürdüğüm için azılı sersemin tekiydim. Ama o mazoşist monologların arasında neşe ve illüzyon yüklü başkaları beliriyordu: Acaba çok değişmiş miydi? Beni çok çeken o cüretkâr tarzını muhafaza ediyor muydu yoksa İngiliz atçılarının kalıplaşmış dünyası onu evcilleştirip o tarzı ortadan kaldırmış mıydı? Newmarket'a gitmek için trene bindiğimiz gün –Cambridge İstasyonu'nda hat değiştirmek gerekiyordu– bütün bunların bir fanteziden ibaret olduğu ve Mrs. Richardson'ın Meksika kökenli lanet olası bir hanımefendiden başka bir şey olmadığı fikri bir anda kafamda peydahlandı. "Ya bunca zamandır kendi kendine gelin güvey oluyorsan, Ricardito?"

Juan Barreto'nun Newmarket'tan birkaç mil uzaklıktaki, ahşap, tek katlı, etrafı söğüt ağaçları ve ortancalarla çevrili kır evi bir konuttan ziyade sanatçı atölyesine benziyordu. Boya kutuları, şövaleler, tuvallere gerilmiş kumaşlar, eskiz defterleri ve sanat kitaplarıyla doluydu. Ayrıca muhteşem bir pikabın etrafında yere saçılmış bir

sürü plak vardı. Juan'ın Londra'ya hiç getirmediği bir Mini Minor'ı vardı ve o öğleden sonra beni küçük arabasıyla bir merkezden mahrum darmadağınık gizemli şehir Newmarket'ın her tarafında dolaştırdı. Beni seçkin Jockey Club'a ve Horse Racing Müzesi'ne götürdü. Gerçek şehir bir kilisenin, birkaç dükkânın, bir paralı çamaşırhanenin ve birkaç restoranın bulunduğu Newmarket High Street'in etrafındaki bir avuç evden değil, dümdüz çayırlık alana dağılmış ve etraflarında ahırların, ambarların ve antrenman pistlerinin seçildiği çok güzel malikânelerden oluşuyordu. Juan bana onları işaret ederek sahiplerinin ve sahibelerinin isimlerini söylüyor ve onlarla ilgili anekdotlar anlatıyordu. Onu neredeyse dinlemiyordum. Tüm dikkatimi, aradığım kadın silueti her an önümde belirebilir umuduyla karşılaştığımız insanlara yöneltmiştim.

Ama onu ne bu gezintide, ne Juan'ın beni o gece *curry tandoori* yemeye götürdüğü küçük Hint restoranında, ne de ertesi gün Tattersalls'da, büyük bir branda çadırın altında yapılan uzun, bitmek bilmez kısrak, dişi tay, yarış atı ve damızlık açık artırmasında görebildim. Müthiş sıkıldım. Orada bulunan Arapların sayısı beni şaşırttı; bazıları geleneksel kıyafetlerinin içinde, bütün artırmalarda fiyat yükseltiyor ve bazen, bir dört ayaklı için ödenebileceğini asla düşünemeyeceğim astronomik miktarlar ödüyorlardı. Müzayede boyunca katılımcıların kâğıttan bardak ve tabaklarda şampanya içip havuç, salatalık ve ringa balığı yedikleri aralarda Juan'ın beni tanıştırdığı çok sayıda kişinin ağzından o beklediğim isim çıkmadı: Mr. David Richardson.

Ama o gece, Signor Ariosti'nin görkemli malikânesine daha adımımı atar atmaz gırtlağımın kuruduğunu, el ve ayak tırnaklarımın sızladığını hissettim. İşte oradaydı, on metreden daha az mesafede, elinde uzun bir kadehle, bir kanepenin kol dayama yerinde oturuyordu.

Bana sanki daha önce hayatında hiç görmemiş gibi bakıyordu. Ben daha ona bir şey söyleyemeden ya da yanağından öpmek için yanına yaklaşamadan, elini ruhsuzca bana doğru uzattı ve tam bir yabancı gibi İngilizce selamladı: "*How do you do?*"[1] Ve kendisine cevap verecek zaman bırakmadan bana sırtını döndü ve etrafını saran insanlarla yeniden sohbete daldı. Kısa bir süre sonra, tam bir özgüvenle ve kırık ama ifade yüklü bir İngilizceyle, Meksika şehrinde küçük bir kızken babasının onu nasıl her hafta bir konsere ya da bir operaya götürdüğünü anlatırken işittim. Klasik müziğe karşı erken bir tutkuyu onun içine böyle yerleştirmişti.

Geçen dört yılda fazla değişmemişti. Her zamanki minyon görünümü, biçimli vücudu, incecik beli, düzgün bacakları ve el bileği kadar ince ve kırılgan ayak bilekleri vardı. Eskisine nazaran kendinden daha emin ve daha doğal görünüyor, her cümlenin sonunda kafasını çalışılmış bir kayıtsızlıkla sallıyordu. Rengi biraz açılmış olan saçında hatırlamadığım bazı dalgalar vardı ve Paris'tekinden daha uzundu; makyajı Madam Arnoux'nun yüzünde görmeye alıştığım gibi ağır değil, daha sade ve doğaldı. Üzerinde dizlerini gösteren, modaya uygun çok kısa bir etekle, pürüzsüz ve ipeksi nefis omuzlarını açıkta bırakıp ucundan, hareket ettikçe dik göğüslerinin kenarlarının göründüğü açıklığın üzerinde hınzırca sallanan değerli bir taşın, belki bir safirin sarktığı gümüş bir zincirle çevrelenmiş havalı boynunu ön plana çıkaran dekolte bir bluz vardı. Protestan tarzı, sol elinin yüzük parmağına takılı evlilik yüzüğünü fark ettim. Anglikan kilisesine de mi geçmişti acaba? Juan'ın bitişik odada beni takdim ettiği Mr. Richardson altmış yaşlarında, cebinden limon sarısı gömle-

1. (İng.) Tanışma esnasında söylenen bir deyim: Tanıştığımıza memnun oldum. (Ç.N.)

ğiyle aynı renk bir mendil taşan son derece zarif bir mavi takım elbise giymiş hayat dolu bir adamdı. Çakırkeyif ve coşkun bir halde, etrafını saran davetliler topluluğunu çok eğlendiren Japonya maceralarını anlatırken, bir yandan da elinde, ne sihirdir ne keramet, bir belirip bir kaybolan Dom Pérignon şişesinden onların kadehlerini dolduruyordu. Juan bana onun çok zengin bir adam olduğunu, yılın bir bölümünü Asya'da iş yaparak geçirdiğini ama hayatının odak noktasını tam bir aristokrat tutkusu olan atların teşkil ettiğini anlattı.

Evin içini ve önünde ışıklandırılmış mavimtırak havuzlu geniş bir bahçenin uzandığı verandayı dolduran yüz kadar davetli Juan Barreto'nun bana önceden söylemiş olduğu şeye karşılık geliyordu: ev sahibi Signor Ariosti ya da Meksikalı kılığına girmiş egzotik vatandaşım Mrs. Richardson gibi kimi yabancıların içine entegre oldukları çok İngiliz bir dünya. Herkes bir hayli içkiliydi, herkes birbirini tanıyormuş ve ana konusu atçılık olan şifreli bir lisanda iletişim kuruyormuş gibi görünüyordu. Mrs. Richardson'ın çevresini saran grubun arasına oturmayı başardığım an, Hınzır Kız ve kocası da dahil olmak üzere bu insanların çoğunun kısa bir zaman önce, bir Arap şeyhinin uçağına davetli olarak bir hipodrom açılışı için Dubai'ye gitmiş olduklarını anladım. Krallara layık bir şekilde ağırlanmışlardı. Şu Müslümanların alkol kullanmama konusu, diyorlardı, fakir Müslümanlar için geçerli olmalı ama diğerleri, mesela Dubaili atçılar, Fransa'nın en özel şarap ve şampanyalarını içiyor ve konuklarını onlarla ağırlıyorlardı.

Tüm çabalarıma karşın bütün gece boyunca Mrs. Richardson'la tek kelime etmeyi başaramadım. Belli kurallar çerçevesinde ona yakınlaşmayı denediğim her seferinde, birisine merhaba demek, büfeye ya da bara uğramak ya da bir kadın arkadaşıyla fısıldaşmak bahanesiy-

le benden uzaklaşıyordu. Onunla göz göze gelmeyi de başaramadım, zira onu bakışlarımla devamlı takip ettiğimin tamamen bilincinde olduğundan en küçük bir şüphe dahi duymasam da, asla bana yüzünü dönmüyor, beni arkasında ya da yan tarafında bırakmanın bir yolunu illa ki buluyordu. Juan Barreto'nun bana söylediği doğruydu: İngilizcesi kötü ve bazen anlaşılmazdı, yanlışlarla doluydu ama o kadar coşkulu, inançlı ve o kadar sempatik bir Latin Amerikalı aksanıyla konuşuyordu ki, ifade yüklü olmasının yanı sıra kulağa da eğlenceli geliyordu. Boşlukları doldurmak için, sözcüklerine bitmek bilmez el kol hareketleri ve tam bir koketlik gösterisi olan mimik ve ifadeler eşlik ediyordu.

Charles, Mrs. Stubard'ın yeğeni, çok sevimli bir delikanlı çıktı. Bana, Juan yüzünden İngilizce Peru'ya seyahat kitapları okumaya başladığını ve tatilini Cusco'da geçirip Macchu Picchu'ya kadar trekking yapmayı planladığını anlattı. Kendisine eşlik etmesi için Juan'ı ikna etmek istiyordu. Eğer ben de maceraya katılmak istersem, *welcome*.

Sabahın ikisi gibi, insanlar Signor Ariosti'nin evinden gitmeye başlamışlardı ki, devirdiğim sayısız kadeh şampanyanın kışkırtmasıyla olsa gerek ani bir patlamayla, profesyonel simültane çevirmen olarak deneyimlerim hakkında beni sorguya çeken bir çiftin yanından ayrıldım, o gece dördüncü ya da beşinci seferdir ev sahibinin ahırının yıldızlarından *Belicoso* isimli atın, altında kendi imzası bulunan tablosunu göstermek için beni bir odaya sürüklemek isteyen arkadaşım Juan Barreto'dan kurtuldum ve Mrs. Richardson'ın içinde bulunduğu gruba doğru salonu bir uçtan diğer uca geçtim. Kolunu sımsıkı kavradım ve yüzüne gülümseyerek onu etrafını saran gruptan ayrılmaya zorladım. Bana öyle bir öfkeyle baktı ki ağzı yamuldu ve onu tanıdığımdan beri ilk kez ağzından küfür çıktığını duydum: "Bırak beni, *fucking beast!*" diye

dişlerinin arasından mırıldandı. "Bırak beni, başımı belaya sokacaksın."

"Eğer beni aramazsan, Mr. Richardson'a Fransa'da evli olduğunu ve Mösyö Arnoux'nun gizli hesabını boşaltmaktan ötürü İsviçre polisinin peşinde olduğunu söyleyeceğim."

Ve eline üzerinde Juan'ın Earl's Court'taki *pied-à-terre*'inin telefonunun yazılı olduğu bir kâğıt tutuşturdum. Bir anlık bir şokun ve sersemlemenin ardından –küçük suratına acı bir sırıtış yerleşmişti– gözlerini kocaman açarak kahkahayı patlattı:

"*Oh, my God! You're learning*[1] Uslu Çocuk," diye, şaşkınlığından sıyrılarak bu işlerden iyi anlayan birinin takdir edici ses tonuyla haykırdı.

Ardından bir yarım dönüş yapıp onu içinden çektiğim küçük grubun yanına gitti.

Beni aramayacağından adım gibi emindim. Ben her ne pahasına olursa olsun silmek istediği bir geçmişin münasebetsiz tanığıydım; aksi takdirde bütün gece yaptığı gibi, benden bu şekilde kaçmazdı. Bununla beraber, beni iki gün sonra Earl's Court'tan çok erken bir saatte aradı. Çok az konuşabildik; çünkü eskiden yaptığı gibi bana emirler yağdırmakla yetindi:

"Seni yarın saat üçte Russell Hotel'de bekliyorum. Orayı biliyor musun? Russell Meydanı'nda, British Museum'un yakınlarında. İngilizler gibi dakik ol, lütfen."

Oraya yarım saat önceden gittim. Ellerim terliyordu ve zorlukla nefes alıyordum. Daha güzel bir mekân seçemezdi. *Belle époque* tarzı eski otel, oryantal *pompier* stili ön cephesi ve uzun koridorlarıyla yarı boş görünüyordu; yüksek tavanlı ve lambri duvarlı bar daha da boştu, ma-

1. (İng.) Aman Tanrı'm! Öğreniyorsun. (Ç.N.)

saların arası bir hayli aralıklıydı ve bunlardan bazıları bölme duvarlarının ve ayak sesleriyle sohbeti yutan kalın havlı halıların arasına gizlenmişti. Tezgâhın arkasındaki bir garson *Evening Standard* gazetesine göz atmaktaydı.

Birkaç dakikalık bir gecikmeyle geldi. Üzerinde terzi dikimi leylak rengi güderi bir elbise, siyah timsah derisinden ayakkabı ve çanta, tek dizi bir inci kolye, elindeyse göz kamaştırıcı bir elmas yüzük vardı. Kolunda gri renk bir yağmurlukla aynı kumaştan ve aynı renkte bir şemsiye vardı. Yoldaş Arlette ne büyük bir mesafe kat etmişti! Beni selamlamadan, bana gülümsemeden ve elimi sıkmadan karşımdaki koltuğa oturdu, bacak bacak üstüne attı ve beni azarlamaya başladı:

"Geçen gece yaptığın sersemliği bağışlamıyorum. Doğrudan benimle konuşmamalıydın, beni kolumdan tutmamalıydın, benimle sanki beni tanıyormuşsun gibi konuşmamalıydın. Beni tehlikeye atabilirdin, beni tanıdığını gizlemen gerektiğini anlamadın mı? Kafan nereye gitti, Ricardito?"

Her zamanki oydu. Dört yıldır görüşmüyorduk ve bana nasıl olduğumu, bunca zamandır ne yaptığımı sormak, yeniden buluşmanın hatırına bana en azından bir tebessüm etmek ya da güzel bir söz söylemek aklına dahi gelmiyordu. Hiçbir şeyde oyalanmadan kendi bildiği yolda gidiyordu.

"Çok güzelsin," dedim, kapıldığım heyecan yüzünden belli bir zorlukla konuşarak. "Adının Madam Arnoux olduğu dört yıl öncesinden bile daha güzel. Geçen geceki küfürlerini ve biraz önceki zırvalarını bu kadar güzel olmandan ötürü affediyorum. Ayrıca, eğer bilmek istersen diye söylüyorum, evet sana hâlâ âşığım. Her şeye rağmen. Senin için deliriyorum. Her zamankinden daha çok. En son görüşmemizde bana hatıra olarak bıraktığın diş fırçasını hatırlıyor musun? İşte burada. O günden beri gitti-

ğim her yere onu cebimde götürüyorum. Senin yüzünden bir fetişiste döndüm. Bu güzelliğin için teşekkürler, Şilili."

Gülmüyordu ama geçmiş dönemlerdeki o ironik ışıltı koyu bal rengi gözlerinde yeniden belirmişti. Diş fırçasını eline aldı, inceledi ve bana geri verirken mırıldandı: "Neden bahsettiğini bilmiyorum." En küçük bir rahatsızlık göstermeden kendisini seyretmeme izin verirken aynı anda o da beni inceliyordu. Gözlerim yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya doğru, dizlerinde, boynunda, artık daha açık renkli saçlarının bukleleriyle kısmen örtülmüş küçük kulaklarında, doğal renkle boyanmış uzun tırnaklı ve çok bakımlı ellerinde ve hatları daha keskinleşmiş görünen burnunda durarak tüm bedenini yavaşça kat ediyordu. Ellerini tutup öpmeme izin verdi ama o bildik kayıtsızlığıyla, karşılık olarak en küçük bir jest yapmadan.

"Geçen geceki tehdidinde ciddi miydin?" diye en sonunda bana sordu.

"Çok ciddiydim," dedim her iki elini de parmak parmak, eklemlerinden, tersinden, ayasından öperek. "Geçen yıllarla birlikte sana benzedim. İnsanın istediğini elde edebilmesi için her yol mubahtır. Bunlar senin sözlerin, Hınzır Kız. Ve senin de çok iyi bildiğin gibi benim bu dünyada gerçekten istediğim yegâne şey sensin."

Ellerinden birini benimkilerin arasından kurtarıp eskiden de birkaç sefer yaptığı şu biraz şefkatli yarı okşamayla başımda gezdirdi ve saçlarımı dağıttı:

"Hayır, sen bu tür şeyleri yapabilecek kapasitede değilsin," dedi alçak bir sesle ve kişiliğimdeki bu eksiklikten şikâyetçiymiş gibi. "Ama bana hâlâ âşık olduğun doğru olmalı."

İkimiz için çay ve yanında *scone* çöreği istedi ve bana kocasının çok kıskanç bir adam olduğunu ve daha da kö-

tüsü geçmişte yaşananlara karşı bile kıskançlık krizine girdiğini anlattı. Geçmişini avlanmaya çıkmış bir kurt gibi koklayarak araştırıyordu. İşte bu yüzden çok dikkatli olmalıydı. Eğer geçen gece bizim tanıştığımızdan kuşkulanmış olsaydı ortalığı ayağa kaldırırdı. Onun kim olduğunu Juan Barreto'ya söyleme tedbirsizliğini göstermemiştim, değil mi?

"Bunu yapmayı istemiş olsam da, ona söyleyemezdim," diyerek onu sakinleştirdim. "Çünkü gerçek şu ki henüz senin kim olduğun hakkında en küçük bir fikrim yoktu."

Bunun üzerine güldü. Başını iki elimle tutmama ve dudaklarımı onunkilerle birleştirmeme izin verdi. Onu arzuyla, şefkatle, ona karşı beslediğim tüm aşkla öpen benimkilerin altında, onun dudakları hiç kıpırdamadan durdular.

"Seni arzuluyorum," diye fısıldarken kulağını kenarından ısırdım. "Her zamankinden daha da güzelsin, Perulu. Seni bütün ruhumla, bütün bedenimle istiyor ve arzuluyorum. Bu dört yıl boyunca seni hayal etmenin, sevmenin ve arzulamanın dışında bir şey yapmadım. Aynı zamanda da sana lanetler yağdırdım. Her gün, her gece, sürekli olarak."

Bir süre sonra beni elleriyle kendinden uzaklaştırdı.

"Kadınlara hâlâ bunları söyleyen bu dünyadaki en son kişi olmalısın," derken gülümsüyor, eğleniyor ve bana tuhaf bir hayvanmışım gibi bakıyordu. "Bana saçma sapan şeyler söyleyip duruyorsun, Ricardito!"

"En kötüsü onları sana söylüyor olmam değil, onları içimde hissediyor olmam. Evet, hepsi doğru. Sen beni bir fotoroman karakterine dönüştürüyorsun. Bunları senden başka hiç kimseye söylemedim."

"Bizi hiç kimse asla bu şekilde görmemeli," dedi birden, ses tonunu değiştirip çok ciddileşerek. "Kocamın da-

yanılmaz kıskançlık kriziyle uğraşmak en son isteyeceğim şey. Ve şimdi gitmeliyim, Ricardito."

"Seni tekrar görmek için bir dört yıl daha mı beklemem gerekecek?"

"Cuma günü," dedi hemen, yüzünde hınzırca bir gülücükle ve elini bir kez daha saçımda gezdirerek. Ve heyecanı yükselten bir sessizliğin ardından ekledi: "Burada. Senin adına bir oda tutacağım. Hiç endişelenme, kıytırık herif, ben ödeyeceğim. Durumu gizlemek için yanında bir valiz getir."

Ona her şeyin tamam olduğunu ama oda ücretini kendimin ödeyeceğini söyledim. Namuslu çevirmenlik mesleğimi pezevenklikle değiştirmeyi düşünmüyordum.

Patlattığı kahkaha bu kez spontaneydi:

"Tabii ki!" diye haykırdı. "Sen Miraflores'li bir centilmenciksin ve centilmenler kadın parası kabul etmezler."

Elini üçüncü kez saçımda gezdirdi ve bu kez onu yakalayıp öptüm.

"Seninle, Juan Barreto efeminesinin ödünç verdiği Earl's Court'taki şu mezbelede mi yatacağımı zannediyordun? Benim artık *at the top*[1] olduğumu hâlâ fark edemedin mi?"

Bir dakika sonra gitmişti ama gitmeden önce Russell Hotel'den on beş dakika sonra çıkmamı tembihlemişti, zira David Richardson'ın ne yapacağı hiç belli olmazdı ve Londra'ya her gelişinde şu zina olaylarında uzmanlaşmış dedektiflerden birine onu izlettiriyor olması da pekâlâ mümkündü.

On beş dakika bekledikten sonra metroya binmek yerine bulutlu bir gökyüzünün ve kararsız bir çisentinin altında uzun bir yürüyüş yaptım. Trafalgar Meydanı'na

1. (İng.) En tepede. (Ç.N.)

kadar gittim, ıslak otların kokusunu içime çekerek ve kocaman meşe ağaçlarının dallarının damlayışını seyrederek St. James Park'ı, Green Park'ı geçip Brompton Road'u neredeyse sonuna kadar indim ve bir buçuk saat sonra Philbeach Gardens yarım ayına yorgun ve mutlu bir halde vardım. Uzun yürüyüş beni sakinleştirmiş ve Newmarket'ı ziyaretimden beri yaşamış olduğum kaotik fikirler ve izlenimler kargaşası olmadan düşünmemi sağlamıştı. Onu bunca zaman sonra yeniden görmenin seni çılgına çevirmesi nasıl mümkün oluyordu, Ricardito? Çünkü ona söylediklerimin hepsi doğruydu: Onun için hâlâ deli oluyordum. Hınzır Kız'la her türlü ilişkinin fiyaskoyla sonuçlanmaya mahkûm olduğunu bilerek dahi, benim başkalarının servet, ün, başarı, güç kovaladıkları o tutkuyla, hayatta gerçekten arzuladığım yegâne şeyin yalanları, entrikaları, bencilliği ve ortadan kayboluşlarıyla birlikte ona sahip olmak olduğunu kabul etmek için onu görmek bana yetmişti. Hiç kuşkusuz bu bir budalalıktı ama şu bir gerçek ki cumaya kadar yaptığım tek şey beni tekrar buluşma vaktinden ayıran saatlerin geçişindeki yavaşlığa lanetler yağdırmak olacaktı.

Cuma günü bir el çantasıyla Russell Hotel'e varınca, Hindu resepsiyonist bana odanın benim adıma bir günlüğüne tutulduğunu teyit etti. Ve ücreti ödenmişti. Ayrıca "sekreterim" onlara belli bir sıklıkla Paris'ten geleceğimi söylemişti ve eğer öyleyse, otel benden "yüksek sezon hariç" devamlı müşterilerine uyguladığı özel fiyatı tahsil edecekti. Oda Russell Meydanı'na bakıyordu ve aslında öyle olmasa da, her tarafı dolduran nesneler, sehpalar, lambalar, hayvancıklar, gravürler ve çok kötü niyetlerle yatağın üzerine atlayacakmış gibi duran patlak gözlü, yamuk sakallı ve kavisli kılıçlı Moğol savaşçılarını konu alan birkaç tablo yüzünden küçük görünüyordu.

Hınzır Kız benden yarım saat sonra, üzerine tam

oturan bir deri manto, onunla takım oluşturan bir şapka ve dizlerine kadar çıkan çizmelerle geldi. El çantasının yanı sıra içi defterler ve bana daha sonra açıkladığına göre, Christie's'de haftada üç kez gittiği modern sanat kursunun ders kitaplarıyla dolu bir klasör de taşıyordu. Bana bakmadan önce, odaya bir göz attı ve belli belirsiz bir onaylama işareti yaptı. Nihayet bana bakmaya tenezzül ettiğinde, onu çoktan kollarına alıp soymaya başlamıştım bile.

"Dikkat et," diye beni uyardı. "Elbisemi buruşturayım deme."

Onu dünyanın tüm önlemleriyle, üzerinde taşıdığı giysileri çok değerli ve eşsiz objeler gibi inceleyerek karşıma çıkan teninin her santimetresini düşkünlükle öperek, bedeninden yayılan, hafif parfüm kokusu sinmiş yumuşak havayı içime çekerek soydum. Şimdi kasığının yakınında neredeyse görünmez bir yara izi vardı; çünkü apandisit ameliyatı olmuştu ve pubis bölgesindeki kıllar eskisinden daha düzdü. Ayaklarının üstünü, mis kokan koltuk altlarını, sırtında omurgasının belli belirsiz minik kemiklerini ve temasa karşı kadife gibi hassas, kalkık kalçalarını öperken arzu, heyecan ve sevgi hissediyordum. Mutluluktan çılgına dönmüş bir halde küçük göğüslerini uzun uzun öptüm.

"Neden hoşlandığımı herhalde unutmamışsındır, Uslu Çocuk," diye en sonunda kulağıma fısıldadı.

Ve cevabımı beklemeden sırtüstü uzanıp bacaklarını ayırarak kafama yer açtı, bu arada sağ koluyla da gözlerinin üzerini kapadı. Benden, Russell Hotel'den, Londra'dan giderek uzaklaşmaya ve o tekil, kişisel, bencil ve sadece kendisine ait zevke başka bir kadında asla görmediğim bir yoğunlukla konsantre olmaya başladığını hissettim. Yalarken, tadarken, öperken ve küçük cinsel organını ısırırken ıslandığını ve titrediğini hissettim. Gelmesi bayağı uzun

sürdü. Ama onu zevkten başı dönmüş bir halde hırıldarken, pozisyon değiştirirken hissetmek ne keyifli ve heyecan verici bir şeydi. En sonunda başından ayaklarına kadar bütün bedeni uzun bir inlemeyle kasıldı. "Gel, gel," diye fısıldarken zorlukla nefes alıyordu. İçine kolayca girdim ve ona öyle bir yüklendim ki orgazmın onu bıraktığı durağanlıktan çıkıverdi. Kıvrılarak bedenimden kurtulmaya çalışırken, sızlanarak yakındı:

"Beni eziyorsun."

Onunkine yapışık ağzımla yakardım:

"Hayatında tek bir sefer olsun beni sevdiğini söyle, Hınzır Kız. Bu doğru olmasa bile söyle bana. Kulağa nasıl geldiğini bilmek istiyorum, tek bir kere dahi olsa."

Daha sonra sevişmemizi bitirmiş, sarı yatak örtüsünün üzerinde çıplak bir halde ve Moğol savaşçıların tehdidi altında sohbet ediyorduk ve ben onun göğüslerini, belini okşuyor, neredeyse görünmez yara izini öpüyor ve kulağımı göbek deliğine dayayıp bedeninin derinden gelen mırıldanmalarını dinleyerek dümdüz karnıyla oynuyordum; o küçük yalanı kulağıma söyleyerek beni neden mutlu etmediğini ona sordum. Bunu onca kişiye onca sefer söylememiş miydi?

"İşte bu yüzden," diye cevabı ânında ve acımasız bir biçimde yapıştırdı. "Ben, 'seni seviyorum', 'sana âşığım' sözlerini içimde gerçekten hissederek kimseye söylemedim. Hiç kimseye. Bu sözleri daima yalandan söyledim. Çünkü ben asla kimseyi sevmedim, Ricardito. Hepsine, daima yalan söyledim. Sanırım yatakta yalan söylemediğim yegâne erkek sen oldun."

"Vay canına, bunlar senin ağzından çıkınca tam bir aşk ilanı oluyor."

Şimdi zengin ve kudretli bir adamla evli olduğuna göre, onca zaman aradığı şeye en sonunda ulaşmış mıydı?

Bir gölge gözlerinin üzerine indi ve sesi cansızlaştı:

"Hem evet hem hayır. Çünkü şimdi güvencem olmasına ve istediğim her şeyi satın alabilmeme rağmen Newmarket'ta yaşamak ve ömrümü atlar hakkında konuşarak geçirmek zorundayım."

Bunu ruhunun derinliklerinden çıkmış gibi görünen bir ıstırapla söyledi. Ve birden, sanki bütün o şeyleri içinde daha fazla tutamayacakmış gibi, beklenmedik bir biçimde bana içini dökmeye başladı. Atlardan ve aynı zamanda da Newmarket'taki tüm ilişkilerinden ve arkadaşlıklarından, ahır sahiplerinden, antrenörlerden, jokeylerden, çalışanlardan, seyislerden, kedilerden ve köpeklerden ve lanetli yaratıklar olmalarının yanı sıra etrafını saran o korkunç insanların yegâne sohbet konusunu ve yegâne kaygısını teşkil eden atlarla doğrudan ya da dolaylı bir ilgisi olan herkesten tüm varlığıyla nefret ediyordu. Newmarket insanları sadece hipodromlarda değil, antrenman pistlerinde, ahırlarda, akşam yemeklerinde, resepsiyonlarda, düğünlerde, doğum günlerinde ve yolda karşılaştıklarında da korkunç dört bacaklıların hastalıkları, kazaları, hazırlıkları, zaferleri ya da talihsizlikleri hakkında konuşuyorlardı. Bu hayat onun günlerini, hatta gecelerini mahvetmeyi başarmıştı, zira son zamanlarda Newmarket atlarıyla ilgili kâbuslar görmekteydi. Ve bunu bana söylemese de, atlara ve Newmarket'a yönelik ölçülemez nefretinden kocasının da nasibini aldığını tahmin etmek kolaydı. Karısının bunaltılarından ve depresyonlarından mustarip Mr. David Richardson, birkaç aydan beri ona –Newmarket ahalisinin nefret ettiği ve çok nadiren ayak bastığı şehir– Londra'ya gelip Christies's ve Sotheby's'de sanat tarihi kurslarına devam etmesi, Camden semtindeki Out of the Bloom'da çiçek düzenleme dersleri alması, hatta Chealsea'deki bir *aşramda*, atçılığın neden olduğu psikolojik tahribatı bir nebze olsun gideren yoga ya da transandantal meditasyon seanslarını takip etmesi için izin vermişti.

"Demek sonunda lafıma geldin, Hınzır Kız," diye onunla dalga geçtim, bana anlattıklarını duymaktan ötürü mutlu bir halde. "Paranın her zaman mutluluk demek olmadığını anladın mı? Bu durumda yakın zamanda Mr. Richardson'ı bırakıp benimle evleneceğin umudunu taşıyayım mı? Paris'in, Suffolk at cehenneminden daha eğlenceli olduğunu sen de biliyorsun."

Ama o şaka yapacak halde değildi. Newmarket'a yönelik sıkıntısı o seferinde bana göründüğünden çok daha ağır, gerçek bir travma düzeyindeydi. Hınzır Kız, takip eden iki yıl süresince Russell Hotel'in farklı odalarında – hepsini avucumun içi gibi biliyorum izlenimine kapıldığım oldu– görüştüğümüz ve sevişti̇ğimiz onca öğleden sonranın tek birinde dahi bana içini dökmediği ve içinde yaşanan hayatın ona monoton, aptalca ve dünyanın en saçması göründüğü Newmarket'ın atlarına ve insanlarına saydırmadığı olmadı. Mademki sürdürdüğü yaşamla bu kadar mutsuzdu, neden buna bir son vermiyordu? Aşk evliliği yapmadığı çok bariz olan bir adamdan, David Richardson'dan ayrılmak için ne bekliyordu?

"Ondan boşanma talebinde bulunmaya cesaret edemiyorum," diye bana itirafta bulunmuştu o öğleden sonraların birinde. "Başıma ne geleceğini bilmiyorum."

"Hiçbir şey olmaz. Burada yasalara uygun olarak evlendin, değil mi? Burada çiftler sorunsuzca boşanıyorlar."

"Bilmiyorum," dedi, bana açtığı sırlarında birazcık daha ileri giderek. "Biz Cebelitarık'ta evlendik ve evliliğimin burada aynı geçerliliği olduğundan kuşkuluyum. David fark etmeden bunu nasıl öğreneceğimi de bilmiyorum. Sen zenginleri tanımıyorsun, Uslu Çocuk. Özellikle de David'i. Benimle evlenmek için avukatlarıyla birlikte hazırladığı boşanma planıyla ilk karısını sokağa atmaktan birazcık daha iyi bir durumda bıraktı. Benim de başıma aynı şeyin gelmesini istemiyorum. O en iyi

avukatlara ve en iyi ilişkilere sahip. Ben ise İngiltere'de hiç kimse bile değilim, zavallı bir *shit*'im.

Hınzır Kız'ı Paris'ten Newmarket'a taşıyan şu David Richardson'la aşk hikâyesinin ne zaman ve ne şekilde başladığını, onu nasıl tanıdığını hiçbir zaman öğrenemedim. Eğer adamın kalbini çalarsa, servetle bağdaştırdığı o sınırsız özgürlüğü de elde edeceğini zannederek yanlış hesap yaptığı gün gibi ortadaydı. Sadece mutsuz değildi; terk ettiği Fransız memurun karısıyken bile şimdikinden daha mutlu olduğu ilk bakışta anlaşılıyordu. Bu öğleden sonraların birinde, Robert Arnoux konusunu bizzat kendisi açıp beni Chez Eux'ye akşam yemeğine davet ettiği gece aramızda geçen konuşmaları en ince ayrıntısına kadar anlatmamı isteyince, onun bir İsviçre bankasındaki ortak hesaplarında bulunan bütün birikimlerle birlikte kaçtığını bana söylerken eski kocasının gözlerinin nasıl dolduğu da dahil olmak üzere, hiçbir şey gizlemeden istediğini yaptım.

"İyi bir Fransız olarak, onun tek üzüldüğü kısım paraydı," diye yorum yaptı hiç etkilenmiş görünmeden. "Birikimmiş! Bana bir yıl bile yetmeyen üç kuruş para. Beni Fransa'dan gizlice para çıkarmak için kullandı. Sadece kendininkini değil, arkadaşlarınınkini de. Şayet yakalansaydım beni hapse atabilirlerdi. Üstelik cinnnin tekiydi, bir insanın hayatta olabileceği en kötü şey."

"Mademki o kadar hissiz ve o kadar kötücülsün, neden David Richardson'ı öldürmüyorsun, Hınzır Kız? Böylece boşanmanın risklerinden kurtulacak ve onun mirasına konacaksın."

"Çünkü bu işi hapse tıkılmadan nasıl yapacağımı bilmiyorum," diye bana cevap verdi hiç gülümsemeden. "Bunu sen yapar mıydın? Sana mirasın yüzde onunu veririm. Bu çok ama çok para demek."

Oyun oynuyorduk ama ben, bu canavarlıkları o ka-

dar rahat bir şekilde dile getirdiğini duyunca, ürpermeden edemiyordum. Başına bin türlü badire gelip eşine az rastlanır bir cüret ve kararlılık sayesinde bunları atlatan o savunmasız kız değildi artık; hayatın sadece en kötülerin zafere ulaştığı vahşi bir orman olduğuna inanmış, yenilmemek ve basamakları çıkmaya devam etmek için her şeyi yapmaya hazır, ne istediğini bilen, olgun bir kadındı. Hapse girmeyeceğinden kesin emin olsa, mirasına konmak için kocasını öbür dünyaya yollamak da o her şeye dahil miydi? "Elbette ki," diyordu bana, şu alaycı ve gaddar bakışıyla. "Seni korkutuyor muyum, Uslu Çocuk?"

Sadece David Richardson Asya'ya yaptığı iş gezilerine onu da yanında götürdüğünde eğleniyordu. Bana oldukça muğlak bir biçimde anlattığı kadarıyla, kocası bir brokerdı ve Endonezya, Kore, Tayvan, Tayland ve Japonya'nın Avrupa'ya ihraç ettiği birçok emtia için aracılık ediyordu. Ona her zaman eşlik etmiyordu; ama bunu yaptığında büyük bir özgürlük hissediyordu. Seul, Bangkok, Tokyo onun Newmarket'a tahammül etmesi karşılığında elde ettiği ödüllerdi. Kocası iş yemekleri ve toplantılarla meşgulken, o geziyor, tapınakları ve müzeleri ziyaret ediyor, üzerine kıyafet, evineyse dekoratif şeyler satın alıyordu. Mesela muhteşem bir Japon kimonosu koleksiyonu ve bir sürü Bali tiyatrosuna özgü eklemli kuklası vardı. Günün birinde, kocası seyahatteyken, Newmarket'a gidip evine bir göz atmama izin verecek miydi? Hayır, asla. Juan Barreto beni bir kez daha davet etse bile, kafamı asla o tarafa uzatmamalıydım. Onun cinayet teklifini ciddiye almaya karar verirsem, elbette ki, işler değişirdi.

Juan Barreto'nun Earl's Court'taki *pied-à-terre*'inde konaklayarak ve Hınzır Kız'ı haftada bir ya da iki kez görerek, *Swinging London*'da uzun dönemler geçirdiğim o iki yıl hayatımın o zamana kadarki en mutlu yılları oldu. Simültane çevirmen olarak daha az para kazandım;

çünkü Londra'da bulunmak uğruna Paris ve 60'ların sonuna doğru ve 70'lerin başında uluslararası konferans ve kongrelerin çok arttığı Moskova da dahil olmak üzere diğer Avrupa şehirlerindeki birçok iş teklifini geri çevirdim. Buna karşılık, tek çekici tarafı beni İngiltere'ye getirmek olan oldukça kötü ücret ödenen işleri kabul ettim. Ama kız, erkek neredeyse bütün garsonlarını isimleriyle tanıdığım Russell Hotel'e varma ve trans halinde Mrs. Richardson'ın gelişini bekleme mutluluğunu dünyadaki hiçbir şeye değişmezdim. Her seferinde bir kıyafet, bir iç çamaşırı, bir parfüm ya da yeni ayakkabılarla beni şaşırtıyordu. O öğleden sonraların birinde, ondan istemiş olduğum üzere, bir çantanın içinde koleksiyonundan bir sürü kimono getirip ayakçıkları birbirine neredeyse bitişik halde ve yüzünde bir geyşanın klişeleşmiş tebessümüyle odanın içinde gidip gelerek bana bir gösteri sundu. Zayıf bedeninde ve teninin yeşile kaçan görünümünde her zaman Doğulu bir iz, hiç tanımadığı bir atasından kalan bir miras fark etmiştim ve o öğleden sonra bunu daha önce olmadığı kadar bariz bir biçimde gördüm.

Sevişiyorduk, sonra ben onun saçları ve vücuduyla oynarken çıplak bir halde sohbet ediyorduk ve bazen de, hava izin verirse, o Newmarket'a dönmeden önce parkta bir yürüyüş yapıyorduk. Eğer yağmur yağıyorsa, kendimizi bir sinemaya atıp el ele film seyrediyorduk. Başka seferler, çay içip yanında onun çok sevdiği *scone*'lardan yemeye Fortnum and Mason'a gidiyorduk ve bir keresinde Hotel Ritz'in meşhur ve gösterişli çaylarından içmeye gittik ama bunu bir daha tekrarlamadık çünkü o, yan masalardan birinde Newmarket'lı bir çifti fark etti. Betinin benzinin attığını gördüm. O iki yıl boyunca şunu fark ettim ki, en azından benim durumumda, aşkın zaman içinde köreldiği ya da tükendiği düşüncesi doğru değildi. Benimkisi her geçen gün artıyordu. Onu eğlendi-

rebilecek geziler önerebilmek için galerileri, müzeleri, sanat sinemalarını, sergileri, tavsiye edilen mekânları –şehrin en eski pub'ları, antikacı fuarları, Dickens'ın romanlarının geçtikleri yerler– titizlikle inceliyor ve her seferinde, ayrıca, Paris'ten getirdiğim, fiyatıyla olmasa da orijinalliğiyle onu etkileyebilecek, küçük bir hediyeyle ona sürpriz yapıyordum. Bazen, hediyeden memnun kalıp bana, "Bir öpücüğü hak ettin," diyor ve bir saniyeliğine dudaklarını benimkilere yapıştırıyordu. Benimkilere yaslanıp hiç kımıldamadan ve karşılık vermeden, benim tarafımdan öpülmeyi bekliyorlardı.

O iki yıl boyunca beni birazcık sevdiği olmuş muydu acaba? Bunu bana asla söylemedi, bu elbette ki hem kendini hem de beni asla affetmeyeceği bir zayıflık gösterisi olurdu. Ama zaman içinde düşkünlüğüme alışma ve kendisine yönelttiğim bitmek tükenmek bilmez aşk karşısında gururunun kendine itiraf etme cesaretini göstereceğinden daha fazla okşandığını hissetme noktasına geldiğini sanıyorum. Ağzımla ona zevk vermemden ve ardından, orgazma ulaşır ulaşmaz içine girip "onu sulamamdan" hoşlanıyordu. Ve ayrıca, her olası biçim ve binlerce şekilde kendisini sevdiğimi söylememden de. Bazen bana selam niyetine, "Bugün bana hangi fiyakalı sözleri söyleyeceksin bakalım?" diyordu.

"Senin en tahrik edici tarafın, bu minik klitorisinden sonra, âdemelman. Gırtlağında dans ederken yukarı çıktığında ama özellikle de, aşağıya indiğinde."

Eğer onu güldürmeyi başarırsam, çocukken Miraflores Champagnat Lisesi'ndeki frerlerin günü kutsamak için bize her gün yapmamızı tavsiye ettikleri o hayırlı eylemin ardından olduğu gibi kendimi mutlu hissediyordum. Bir öğleden sonra, yılan hikâyesi gibi uzayıp gidecek tuhaf bir olay yaşadık. Ben Londra dışında, Uxbridge'deki konferans salonlarından birinde British Petrole-

um tarafından düzenlenen bir kongrede çalışıyordum ve çıkıp onunla buluşmam –öğleden sonrası için izin almıştım– yerimi doldurması gereken meslektaşımın son anda hastalanması yüzünden mümkün olmadı. Onu Russell Hotel'den telefonla arayıp her türlü özrü sıraladım. Bana tek bir söz söylemeden telefonu yüzüme kapattı. Onu tekrar aradığımda artık odada değildi.

Takip eden cuma günü –genellikle çarşamba ve cuma günleri, onun Christie's'de sözde sanat derslerine gittiği günlerde görüşüyorduk– gecikmesini haber vermek için beni aramadan iki saatten fazla bekletti. En sonunda, artık gelmeyeceğini düşünmeye başlamıştım ki, hiddetli bir surat ifadesiyle belirdi.

"Beni arayamaz mıydın?" diye tepki gösterdim. "Sinirlerimi tepeme..."

Cümlemi bitiremedim çünkü tüm gücüyle savurduğu bir tokat ağzımı kapattı.

"Sen beni ağaç edemezsin, kıymık herif!" derken öfkeden titriyordu ve sesi kulak tırmalıyordu. "Eğer benimle bir randevun varsa..."

Cümlesini bitirmesine izin vermedim çünkü üzerine abandım ve vücudumun tüm ağırlığıyla onu yatağın üzerine yuvarladım. İlk başta biraz mücadele etti ama kısa bir süre sonra direnmeyi bıraktı. Ve neredeyse hemen akabinde, beni öptüğünü ve bana sarıldığını hissettim, ardından da kendisini soymama yardım etmeye başladı. Daha önce asla böyle bir şey yapmamıştı. İlk kez vücudunun benimkine dolaştığını, bacaklarını bana sardığını, dudaklarını benimkilere bastırdığını ve dilinin benimkiyle dalaştığını hissettim. Elleri sırtımda, boynumda dolaşıyordu. Ona beni bağışlaması için yalvardım, böyle bir şey bir daha asla yaşanmayacaktı, beni bu kadar mutlu ettiği için, kendisinin de beni sevdiğini bana

ilk kez gösterdiği için ona teşekkür ettim. Tam o sırada, hıçkırdığını hissettim ve ıslak gözlerini gördüm.

"Aşkım benim, biricik sevgilim, o saçma sapan şey için ağlama," diye onu öpüp okşadım ve gözyaşlarını içtim. "Sana söz veriyorum, bu daha olmayacak. Seni seviyorum, seni seviyorum."

Daha sonra, giyindiğimiz sırada, zayıflığından gücenmiş, pişman olmuş bir yüz ifadesiyle sessizliğe gömülmüştü. Ruh halini düzeltmek için espri yapmayı denedim:

"Beni sevmeyi bu kadar çabuk mu bıraktın?"

Bana uzunca bir süre öfkeyle baktı ve konuşunca sesi çok sert çıktı:

"Yanlış bir kanıya kapılma, Ricardito. Biraz önceki davranışımın sebebi senin için ölüp bayılmam değildi. Hiçbir erkek benim umurumda değil ve sen de bir istisna teşkil etmiyorsun. Ama benim bir gururum var ve kimse beni bir otel odasında ağaç edemez."

Ona, bütün küstahlıklarına, aşağılamalarına ve küfürlerine rağmen bana karşı bir şeyler hissettiğini fark etmiş olmamdan ötürü rahatsızlık duyduğunu söyledim. Bu, Hınzır Kız'a karşı, onu Paris'te tutmak yerine gerilla kursuna katılmak üzere Küba'ya gitmeye cesaretlendirdiğim o günden sonraki ikinci büyük hatam oldu. Uzun süre bir şey söylemeden çok ciddi bir ifadeyle bana baktıktan sonra, kibir ve küçümseme dolu bir ses tonuyla mırıldandı:

"Öyle mi zannediyorsun? Öyle olmadığını göreceksin kıytırık herif."

Hoşça kal bile demeden odadan çıktı. Bunun geçici bir huysuzluk olduğunu düşündüm ama sonraki hafta boyunca ondan hiç haber alamadım. Çarşamba ve cumayı, yalnızlığımı Moğol savaşçılarıyla paylaşarak onu boş yere beklemekle geçirdim. Sonraki çarşamba, Rus-

sell Hotel'e vardığımda Hindu kapı görevlisi bana bir mektup verdi. Çok kısaca, "David" ile birlikte Japonya'ya gideceğini haber veriyordu. Ne bu seyahatin ne kadar süreceğini söylüyordu ne de İngiltere'ye döner dönmez beni arayacağını. İçim kötü kehanetlerle doldu ve yaptığım hataya lanetler yağdırdım. Onu tanıdığım kadarıyla, bu iki cümlelik kısa not uzun süreli ve belki de kesin bir veda olabilirdi.

O iki yıl boyunca Juan Barreto'yla dostluğum bir hayli ilerlemişti. Onun Earl's Court'taki *pied-à-terre*'inde, elbette ki Hınzır Kız'la buluşmalarımı daima ondan gizleyerek birçok gün geçirdim. O dönemde, 1972 ya da 1973 yılında, hippi hareketi hızlı bir dağılma sürecine girdi ve sonunda bir burjuva modasına dönüştü. Psikedelik devrim, takipçilerinin zannettiği kadar derin ve ciddi bir etki yaratamadı. En yaratıcı üretimi olan müzik, çok hızlı bir biçimde *establishment* tarafından bütünün içine dahil edilip resmî kültürün bir parçasını teşkil etmeye ve bizzat Beatles'dan Rolling Stones'a kadar eski asileri, marjinalleri, onların temsilcilerini ve plak şirketlerini milyoner ve multimilyoner yapmaya başladı. Uyuşturucuların ve önüne gelenle yatılan, frensiz hayatın getirdikleri, liserjik asidin gurusu, eski Harvard hocası Doktor Timothy Leary'nin savunduğu gibi ruhların özgürlüğü "insan zihninin sınırsız genişlemesi" değil, çok sayıda sorun ve kimi kişisel ya da ailevi felaketler oldu. Koşullardaki bu değişimi kimse dostum Juan Barreto kadar derinlemesine yaşamadı.

Her zaman çok sağlıklı biri olmuştu, derken birden, çok sık bir biçimde ve son derece şiddetli nevraljilerin eşliğinde yakalandığı grip ve soğuk algınlıklarından şikâyet etmeye başladı. Cambridge'deki doktoru ona bir süre İngiltere'dekinden daha sıcak bir iklimde tatile çıkmasını önerdi. İbiza'da on gün kaldıktan sonra Londra'ya bronzlaşmış ve güler yüzlü olarak, ayrıca "İspanya gibi

görünüşte aşırı tutuculuğuyla ünlü bir ülkede olabileceğini asla tahmin edemeyeceğim bir şey" dediği ve *hot nights* diye tanımladığı ateşli gecelerden bir sürü anekdotla döndü.

Mrs. Richardson kocasıyla birlikte işte bu dönemde Tokyo'ya gitti. Bir ay kadar bir süre Juan'la görüşmedim. Cenevre'de ve Brüksel'de çalıştım; onu Londra'dan ve Newmarket'tan aradığım seferlerde telefonu cevap vermedi. Bu dört hafta boyunca Hınzır Kız'dan da herhangi bir mesaj almadım. Londra'ya dönünce, Earl's Court'taki komşum, Kolombiyalı Marina, bana Juan'ın günlerdir Westminster Hospital'de yattığını söyledi. Onu bulaşıcı hastalıklar bölümünde tutuyor ve durumunu her yönden araştırıyorlardı. Çok zayıflamıştı. Onu sakalı uzamış, kat kat battaniyelerin altında ve, "Bu beceriksiz doktorlar hastalığıma bir türlü teşhis koyamıyorlar," diye sızlanırken buldum. Önce ona genital herpes hastalığına yakalandığını söylemişlerdi ve bu onun canını sıkmıştı. Ama daha sonra dediklerine göre rahatsızlığı daha ziyade bir tür sarkomaydı. Şimdiyse ona sadece belirsiz şeyler söylüyorlardı. Yatağına doğru eğildiğimi görünce gözleri ışıldadı:

"Kendimi bir köpekten daha yalnız hissediyorum, kardeşim," diye bana itirafta bulundu. "Seni gördüğüme ne kadar sevindiğimi bilemezsin. Şunu fark ettim ki bir milyon tane Avrupalı tanısam da, benim yegâne dostum sensin. Dostluğun bir Perulununki gibi candan, insanın iliklerine işliyor. Gerçek şu ki, buradaki dostluklar çok yüzeysel. İngilizlerin dostluk için vakitleri yok."

Mrs. Stubard birkaç ay önce St. John's Wood'daki evinden ayrılmıştı. Sağlık durumu çok iyi değildi ve Suffolk'taki bir yaşlılar yurduna çekilmişti. Juan'ı bir kez ziyaret etmiş ama bu onun için çok zahmetli olmuştu ve bir daha da gelmemişti. "Zavallı kadın sırtından rahatsız ve buraya kadar gelmesi gerçek bir kahramanlık gösterisi

oldu." Juan artık başka birisiydi; hastalık ona iyimserliğini ve özgüvenini kaybettirmiş, içini korkularla doldurmuştu: "Ölmekteyim ve neden öldüğümü bilmiyorlar," dedi bana boğuk bir sesle, onu görmeye gittiğim ikinci ya da üçüncü seferde. "Beni korkutmamak için onu benden gizlediklerini sanmıyorum, İngiliz doktorlar sana hep doğruyu söylerler, bu doğru ürkütücü olsa bile. Mevzu şu ki, bana ne olduğunu bilmiyorlar."

Tahliller kesin bir sonuç vermiyordu, derken doktorlar yakalaması zor, tam olarak tanımlanmamış, bağışıklık sistemine saldıran –nitekim Juan'ı her türlü enfeksiyona karşı savunmasız hale dönüştürmüş olan buydu– bir virüsten bahsetmeye başladılar. İçine çökük gözler, mavimtırak ten ve dışarı çıkmış kemiklerle bir aşırı dermansızlık halinin içinde bulunmaktaydı. Sanki hâlâ orada durduğunu teyit etmek istermişçesine, ellerini sürekli olarak yüzünde gezdiriyordu. Ziyaret izni verilen saatlerin tamamında ona eşlik ediyordum. Ümitsizliğin içine gömüldükçe, giderek daha çok tükendiğini görüyordum. Bir gün benden bir Katolik papaz bulmamı rica etti, zira günah çıkarmak istiyordu. Bu çok kolay olmadı. Brompton Oratory'nin papazıyla konuştum ve bana hastanelere gitmesinin mümkün olmadığını söyledi. Ama bu hizmeti sunan bir Dominikan manastırının telefonunu verdi. İşi halletmek için oraya bizzat gitmem gerekti. Kırmızı suratlı ve sempatik bir İrlandalı papaz Juan'ı görmeye geldi ve dostum onunla uzun bir süre sohbet etti. Dominikan papaz onu görmeye iki ya da üç kez daha geldi. Bu diyaloglar onu birkaç günlüğüne yatıştırıyordu. Bu sohbetlerin neticesinde çok önemli bir karar aldı: On yıldan uzun bir süredir ilişki kurmadığı ailesine mektup yazacaktı.

Kalem tutacak takati olmadığı için anne babasına Newmarket'taki ressamlık kariyerini mizahi ayrıntılarla

birlikte özetlediği uzun, duygusal bir mektubu bana dikte etti. Onlara mektup yazıp kendileriyle barışma arzusunu defalarca içinde hissetmiş olmasına rağmen şimdi pişmanlık duyduğu aptalca bir gurur tarafından engellendiğini söylüyordu. Çünkü onları çok seviyor ve çok özlüyordu. Mektubun sonundaki bir notta onları çok mutlu edeceğinden emin olduğu bir şey ekliyordu: Uzun yıllar kiliseden uzak kaldıktan sonra, Tanrı onun çocukluğunda edindiği ve şimdi hayatına huzur veren imana geri dönmesine izin vermişti. Hastalığından onlara tek kelime bahsetmiyordu.

Juan'a haber vermeden Westminster Hospital'in Bulaşıcı Hastalıklar Bölümü şefinden bir randevu istedim. Oldukça yaşlı, biraz zayıf, grimsi sakallı ve yumru burunlu bir adam olan Doktor Rotkof, sorularımı yanıtlamadan önce hastayla akrabalık derecemi öğrenmek istedi.

"Biz arkadaşız, doktor. Onun burada, İngiltere'de akrabası yok. Peru'daki ailesine yazıp Juan'ın gerçek durumunun ne olduğunu söyleyebilmek istiyorum."

"Çok ağır bir durumda olmasının dışında size çok fazla bir şey söyleyemem," dedi lafı hiç dolaştırmadan. "Her an ölebilir. Organizması savunmadan yoksun ve bir soğuk algınlığı bile onun hayatına son verebilir."

Söz konusu olan, Birleşik Devletler ve Birleşik Krallık'ta şimdiden çok sayıda vakası tespit edilen yeni bir hastalıktı. Özellikle homoseksüel toplulukları, eroin ve damardan alınan bütün uyuşturucuların bağımlısı olanları ve hemofili hastalarını hedef alıyordu. "Sendrom"un –o yıllarda henüz kimse AIDS'ten bahsetmiyordu– başlıca bulaşma yollarının sperm ve kan olması dışında kökeni ve tabiatıyla ilgili çok az şey biliniyordu. Bağışıklık sistemini çökertiyor ve hastayı her türlü hastalığa karşı korumasız hale dönüştürüyordu. Arkadaşıma öylesine acı çektiren bacaklarındaki ve karnındaki o yaralar hastalığın

değişmez özelliğiydi. Duyduklarım karşısında afallamış bir halde, Doktor Rotkof'a ne yapmamı tavsiye ettiğini sordum. Bunları Juan'a söylesem mi? Omuzlarını silkti ve dudaklarını büzüştürdü. Bu tamamen bana bağlıydı. Belki evet, belki hayır. Eğer arkadaşımın ölümüyle ilgili kimi düzenlemeler yapması gerekiyorsa, evet.

Doktor Rotkof'la yaptığım konuşmadan o kadar etkilendim ki Juan'ın odasına dönmeye cesaret edemedim, zira suratımın halinden hepsini tahmin edeceğine emindim. Onun için çok üzülüyordum. O öğleden sonra Mrs. Richardson'ı görmek ve birkaç saatliğine dahi olsa onu yanımda hissetmek için neler vermezdim. Juan Barreto bana büyük bir gerçeği söylemişti: Ben de burada, Avrupa'da yüzlerce kişiyi tanısam da, yegâne "Perulu" dostum ölmek üzereydi. Sevdiğim kadınsa kocasıyla birlikte dünyanın öbür ucundaydı ve alışkanlıklarına sadık bir şekilde, bir aydan uzun bir süredir yaşam emaresi vermiyordu. Mutlak bir biçimde âşık olmadığını, işe yaramaz bir eşya gibi kendisinden vazgeçebileceğini küstah kıyıtığa göstererek tehdidini yerine getiriyordu. Bir kez daha arkasında hiçbir iz bırakmadan ortadan kaybolacağına yönelik bir şüphe günlerdir canımı sıkıyordu. Çocukluğundan beri Peru'dan kaçıp Avrupa'da yaşamayı bunun için mi düşlemiştin, Ricardo Somocurcio? O Londra günlerinde kendimi bir sokak köpeği gibi yalnız ve kederli hissettim.

Juan'a bir şey söylemeden, anne babasına bir mektup yazıp bilinmeyen bir hastalığın kurbanı olarak çok kritik bir durumda bulunduğunu açıkladım ve onlarla Doktor Rotkof'un bana yaptığı uyarıyı paylaştım: Her an son nefesini verebilirdi. Aslında Paris'te otursam da, gerektiği müddetçe Juan'ın yanında bulunmak için Londra'da kalacağımı belirttim. Onlara Earl's Court'taki *pied-à-terre*'in telefonunu ve adresini verip ne yapacaklarını bildirmelerini istedim.

Juan'ın bana dikte ettiğiyle aynı zamanda onlara ulaşan mektubumu alır almaz beni aradılar. Babası aldığı haberle yıkılmıştı ama aynı zamanda da kayıp oğluna yeniden kavuşmanın mutluluğunu yaşıyordu. Londra'ya gelmek için ayarlamalar yapıyorlardı. Orta karar bir otelde kendilerine yer ayırtmamı istedi; çünkü çok fazla paraları yoktu. Onu rahatlattım; Juan'ın *pied-à-terre*'inde kalacaklardı ve orada yemek de pişirebilecekleri için Londra seyahati çok daha ucuza çıkacaktı. Juan'ı yakındaki gelişlerine hazırlamam konusunda anlaştık.

İki hafta sonra, Mühendis Clímaco Barreto ve karısı Eufrasia, Earl's Court'a yerleşmişlerdi ve ben de Bayswater'daki *bed and breakfast* tarzı bir pansiyona taşınmıştım. Anne babasının gelişi Juan'ın üzerinde müthiş olumlu bir etki yarattı. Umudunu ve mizah duygusunu geri kazandı, iyileşiyor göründü. Hemşirenin sabah ve öğleden sonra getirdiği kimi yiyecekleri yemeyi bile başardı; oysaki daha önce, ağzına götürdüğü her şey midesini bulandırıyordu. Barreto'lar oldukça gençtiler –Bay Barreto hayatı boyunca Paramonga Çiftliği'nde çalışmıştı ama General Velasco hükümeti orayı sahiplerinin elinden alınca istifa etmiş ve Lima'da mantar gibi çoğalan yeni üniversitelerin birinde mütevazı bir matematik hocalığı işi bulmuştu– ya da iyi korunmuştular, zira en fazla elli yaşında gösteriyorlardı. Baba uzun boyluydu ve ömrünü arazide geçirmiş birinin sportmen görünümüne sahipti; ufak tefek ve enerjik bir kadın olan annenin konuşma biçimi, yumuşak ses tonu, küçültme eklerini bolca kullanımı ve Miraflores'teki eski mahallemin tınısı beni nostaljik düşüncelere sürüklemişti. Onu dinlerken, Avrupa macerasını yaşamak için Peru'dan çıkışımdan beri geçen zamanı çok uzun hissediyordum. Ama onlarla vakit geçirdikçe şundan da emin oldum ki, Juan'ın ebeveynlerinin konuştuğu ve düşündüğü biçimde konuşmak ve düşünmek için benim oraya dön-

mem artık imkânsızdı. Mesela Earl's Court'ta gördükleriyle ilgili yorumları, benim burada geçirdiğim yıllar boyunca ne kadar değiştiğimi çok net bir biçimde gözlerimin önüne seriyordu. Bu coşku verici bir keşif değildi. Hiç kuşkusuz, birçok yönden artık bir Perulu değildim. O halde neydim? Bir Avrupalı olmayı da başaramamıştım; ne Fransa'da ne de özellikle İngiltere'de. O halde sen neydin, Ricardito? Belki de, Mrs. Richardson'ın kızgınlık anlarında bana söylediği şeydim: Kıyıtırık biri, alt tarafı bir simültane çevirmen, meslektaşım Salomón Toledano'nun bizi tanımlamaktan hoşlandığı gibi söylersek, sadece kendisi olmadığı zamanlarda gerçekten var olan biri, başkalarının düşündükleri ve söyledikleri kendisi vasıtasıyla daha iyi aktarılsın diye, sadece gerçekte olduğu şey olmayı bırakınca var olan bir insansı.

Juan Barreto'nun anne babası Londra'da olunca, çalışmak için Paris'e dönebildim. Bir ya da iki günlük olsalar dahi önerilen tüm iş tekliflerini kabul ettim, zira Juan'a refakat etmek için İngiltere'de geçirdiğim süre zarfında gelirlerim dibe vurmuştu.

Mrs. Richardson'ın bana yasaklamış olmasına rağmen çiftin Japonya seyahatinden ne zaman döneceğini öğrenmek için Newmarket'taki evlerini aramaya başladım. Telefona cevap veren Filipinli hizmetçi bunu bilmiyordu. Her seferinde kendimi başka birisi olarak tanıtıyordum ama Filipinlinin beni tanıdığından kuşkulanıyordum ve telefonu suratıma kapatıyordu: "*They are not yet back.*"[1]

Derken bir gün, onu bulma umudumu artık yitirmek üzereydim ki, telefonu bizzat Mrs. Richardson'm kendisi açtı. Beni hemen tanıdı çünkü uzun bir sessizlik

1. (İng.) Henüz geri dönmediler. (Ç.N.)

oldu. "Konuşabilir misin?" diye sordum. Bana tiz ve frenlenen öfke dolu bir sesle cevap verdi: "Hayır. Paris'te misin? Fırsatını bulur bulmaz Unesco'dan ya da evinden seni arayacağım." Ve hoşnutsuzluğunu teyit eden sert bir darbeyle telefonu kapattı. Beni aynı günün gecesi École Militaire'deki dairemden aradı.

"Seni bir kez ağaç ettiğim için bana vurdun ve bunca yaygara kopardın," diye sevecen bir ses tonuyla yakındım. "Beni üç aydır arayıp sormadığın için şimdi sana ne yapmalıyım?"

"Yaşadığın sürece Newmarket'ı bir daha asla arama!" diye sözlerinde gıcırdayan bir hiddetle beni payladı. "Bu bir şaka değil. Kocamla çok ciddi bir sorun yaşıyorum. Bir müddet görüşmemeli ve konuşmamalıyız. Lütfen. Senden rica ediyorum. Eğer beni sevdiğin doğruysa benim için bunu yap. Bütün bunlar geçince söz veriyorum görüşeceğiz. Ama beni bir daha asla arama. Başımda bir bela var ve dikkatli olmalıyım."

"Bekle, bekle kapatma. Bana en azından Juan Barreto'nun nasıl olduğunu söyle."

"O öldü. Anne babası naaşını Lima'ya götürdüler. Evini satışa çıkarmak için Newmarket'a geldiler. Bir şey daha, Ricardo. Eğer yapabilirsen, bir süre Londra'ya gelmemeye çalış. Çünkü eğer gelirsen, hiç istemeden başıma büyük dert açabilirsin. Şu an için sana daha fazla bir şey söyleyemem."

Ve hoşça kal demeden telefonu kapattı. İçim bomboş ve paramparça bir halde kaldım. Öylesine öfke, öylesine moral bozukluğu, öylesine kendi kendimden tiksinti hissettim ki, Mrs. Richardson'ı zihnimden ve onu çok güldüren şu fiyakalı laflardan biriyle söyleyecek olursam, kalbimden söküp atma kararını –bir kez daha!– aldım. Bu kadar duyarsız, benden iğrenen, benimle bir kukla gibi oynayan, beni asla önemsememiş olan bir kişiyi sevmeye

devam etmek aptalca bir şeydi. Bu sefer Perulu kızdan kurtulacaktın, Ricardo Somocurcio!

Haftalar sonra, Lima'dan, Juan Barreto'nun anne babasından birkaç satırlık bir mektup aldım. Onlara yardım elimi uzatmış olduğum için bana teşekkür ediyor ve onlardan istemiş olduğum gibi bana yazamadıkları ya da telefon edemedikleri için özür diliyorlardı. Zira Juan'ın öylesine ani ölümü onları o kadar sersemletmiş ve çıldırtmıştı ki, hiçbir şey düşünecek halleri kalmamıştı. Juan'ın naaşını ülkelerine geri götürmek için yerine getirilmesi gereken formaliteler korkunçtu ve Peru Büyükelçiliği'ndeki insanlar olmasa asla onların üstesinden gelemez ve Juan'ı arzusuna uygun biçimde Peru'da toprağa veremezlerdi. Yokluğuna asla alışamayacakları sevgili oğullarının en azından bu isteğini yerine getirmeyi başarmışlardı. Onu kaybetmenin acısı henüz çok tazeyken, Juan'ın Tanrı ve dinle barışmış halde, bir aziz gibi, gerçek bir melek statüsünde öldüğünü bilmek her şeye rağmen bir teselliydi. Son ibadetlerinde yanında bulunan Dominikan papaz böyle demişti.

Juan Barreto'nun ölümü beni çok etkiledi. Bir bakıma şişko Paúl'ün yerini almıştı ve onun gidişiyle birlikte bir kez daha hiç samimi dostum kalmadı. Paúl'ün gerillaya katılıp ortadan kayboluşundan beri, Avrupa'da tanıdığım hiç kimseyi Newmarket'ın at ressamı olmayı başaran Perulu hippi kadar kendimi yakın hissetmemiş ve kimseye onun kadar değer vermemiştim. Londra, İngiltere onsuz aynı şey olmayacaktı. Uzun süre oraya geri dönmemek için diğer bir sebep de buydu.

Kararımı alışıldık reçeteyi kullanarak hayata geçirmeyi denedim: deli gibi çalışarak. Bütün iş tekliflerini kabul ediyordum ve Avrupa'nın bir şehrinden diğerine seyahat ederek ve akla gelebilecek her konuyla ilgili konferanslarda ve kongrelerde simültane çevirmenlik yaparak

haftalar, aylar geçiriyordum. İyi bir simültane çevirmenin, içeriklerini anlaması gerekmeden (Salomón Toledano'ya göre onları anlamak bir dezavantajdı) sözcüklerin sadece karşılıklarını bilmesine dayanan ustalığını kazandım ve çok sevdiğim dil olan Rusçayı, onda Fransızca ve İngilizcede sahip olduğum özgüven ve kıvraklığın aynısını kazanıncaya kadar mükemmelleştirmeye devam ettim.

Fransa'da yıllardan beri oturma iznim olmasına rağmen, Fransız vatandaşlığına geçme işlemlerini başlattım; çünkü bir Fransız pasaportuyla önümde çok daha fazla iş imkânı belirecekti. Bir simültane çevirmenle iş sözleşmesi yapılacağı zaman, Peru pasaportu kimi organizasyonlarda bir güvensizlik uyandırıyordu; çünkü Peru'yu dünyaya yerleştirmekte ve uluslar düzeninde ülkenin statüsünü anlamakta zorlanıyorlardı. Ayrıca 70'lerden itibaren bütün Batı Avrupa'da yoksul ülkelerden gelen göçmenlere karşı dışlayıcı ve düşmanca bir tutum başladı.

Mayıs ayında bir pazar sabahı, tıraş oluyor ve ilkbahar gününden, Seine Nehri rıhtımlarında, St. Séverin Sokağı'ndaki Arap restoranlarından birinde öğle yemeği olarak *couscous* yemeyi düşündüğüm Quartier Latin'e kadar bir yürüyüş yaparak istifade etmeye hazırlanıyordum ki telefon çaldı. "Merhaba" ya da "günaydın" falan demeden Hınzır Kız bana bağırdı:

"Benim Fransa'da Robert Arnoux'yla evli olduğumu David'e anlattın mı?"

Az daha telefonu kapatıyordum. Son konuşmamızdan beri dört ya da beş ay geçmişti. Ama öfkemi gizledim.

"Bunu yapmalıydım ama aklıma gelmedi, Madam İkieşli. Bunu yapmadığım için ne kadar pişmanım bilemezsin. O zaman şimdi hapiste olurdun, değil mi?"

"Bana cevap ver ve aptal numarası yapma," diye üsteledi kıvılcımlar saçan sesi. "Şu anda şaka yapacak halde değilim. Sen mi yaptın? Bir keresinde bunu yapaca-

ğını söyleyerek beni tehdit etmiştin, sakın unuttuğumu sanma."

"Hayır, ben yapmadım. Neler oluyor? Yine ne belalara bulaştın, vahşi kız?"

Bir an sessizleşti. Sinirli bir şekilde nefes aldığını hissettim. Tekrar konuştuğunda sesi titrek ve ağlamaklı geliyordu.

"Boşanma sürecindeydik ve her şey yolunda gidiyordu. Ama birden, nasıl oldu bilmiyorum, bugünlerde Robert'le evliliğim ortaya çıktı. David en iyi avukatlara sahip. Benimki bay hiç kimse; ve şimdi diyor ki, eğer Fransa'da evli olduğum kanıtlanırsa, David'le Cebelitarık'ta yaptığım evlilik, otomatikman geçersiz sayılırmış ve kendimi büyük bir belanın içinde bulabilirmişim. David bana tek kuruş vermeyecek ve eğer Robert'le anlaşırsa bana karşı bir suç davası açabilirler ve benden zararlarının tazminini ve bilmem daha neler isteyebilirler. Hatta bu işin ucu hapse bile varabilir. Ayrıca ülkeden de sınır dışı edeceklerdir. Bu dedikodu senden çıkmadı, değil mi? Pekâlâ, buna sevindim, sen bu tür şeyleri yapan insanlara benzemiyordun zaten."

Bir kez daha uzun bir süre sessiz kaldı ve sanki hıçkırığını tutarmış gibi içini çekti. Bütün bunları bana söylerken samimi görünüyordu. Kendi kendine acımanın en küçük bir belirtisi olmadan konuşmuştu.

"Çok üzgünüm," dedim ona. "Gerçek şu ki, son aramanı bana o kadar acı verdi ki seni bir daha görmemeye, seninle konuşmamaya, seni aramamaya hatta senin varlığını bile bir daha asla aklıma getirmemeye karar verdim."

"Artık bana âşık değil misin?" deyip güldü.

"Evet, göründüğü kadarıyla âşığım. Maalesef öyleyim. Bana anlattıkların ruhumu parçalıyor. Sana kötü bir şey olmasını istemiyorum, bana dünyanın bütün kötülüklerini yapmaya devam etmeni istiyorum. Sana bir şe-

kilde yardım edebilir miyim? Benden ne istersen yapacağım. Çünkü seni tüm ruhumla sevmeye devam ediyorum, Hınzır Kız."

Tekrar güldü.

"Bana en azından bu fiyakalı sözlerin kalıyor," dedi. "Hapishaneye portakal getirmen için seni arayacağım."

IV. Château Meguru'nun Tercüman'ı

Salomõn Toledano on iki dil konuşmakla ve bunların hepsinde her iki yöne doğru simültane çeviri yapmakla övünüyordu. Kısa boylu, çok sıska, üzerine bol gelsinler diye bilerek alınmış izlenimi veren çuval gibi kıyafetlerin içinde kısmen kaybolan ve uyanıklıkla uyku arasında kararsız, kaplumbağa gözlü bir adamdı. Saçları seyreliyordu ve iki ya da üç günde bir tıraş olduğu için sürekli suratını kirleten grimsi bir gölgeyle dolaşıyordu. Onu bu şekilde, böylesine ufak tefek, mükemmel, bay hiç kimse olarak gören biri onun doğuştan gelen olağanüstü dil öğrenme kapasitesini ve simültane çevirideki inanılmaz yeteneğini asla tahmin edemezdi. Uluslararası olduğu kadar uluslarötesi örgütler ve hükümetler onun için kapışıyorlardı ama o asla sabit bir işi kabul etmemişti; çünkü *free lance* çalıştığında kendini daha özgür hissediyor ve daha çok kazanıyordu. Sadece, hayatımı –onun deyimiyle– "hayaletler mesleği" yaparak kazandığım bütün o yıllar boyunca tanıdığım en iyi simültane çevirmen değil, aynı zamanda da en kendine özgü olanıydı.

Herkes ona hayranlık duyuyor ve gıpta ediyordu ama meslektaşlarımızın pek azı onu seviyordu. Gevezeliği, incelikten yoksunluğu, çocukça davranışları ve sohbette sözü kimseye bırakmama hevesi onları bayıyordu. Ge-

nellikle görkemli ve bazen de bayağı bir tarzda konuşuyordu, zira dillerin genel özelliklerini bilmesine rağmen imalar, tonlamalar ve yerel kullanımlardan habersiz olması onu sık sık sarsak ya da ağzı bozuk gösteriyordu. Ama anekdotlar, ailevi anılar ve dünyadaki maceralarını anlatırken eğlenceli olabiliyordu. Beni büyüleyen onun çocuksu dâhi kişiliğiydi ve onu saatlerce dinlediğim için, en sonunda bana karşı bir yakınlık hissetti. Herhangi bir konferans ya da kongrenin simültane tercüme kabinlerinde karşılaştığımızda Salomón Toledano'nun bana bir istiridye gibi yapışacağını biliyordum.

Ladino konuşan İzmirli bir Sefarad ailede doğmuştu ve bu yüzden kendisini "beş asırlık bir gecikmeyle de olsa, Türk'ten ziyade İspanyol" kabul ediyordu. Babası çok zengin bir tüccar ve banker olmalıydı; çünkü Salomón'u İsviçre ve İngiltere'deki özel okullara ve daha sonra, üniversite eğitimi için de Boston ve Berlin'e göndermişti. Diplomalarını almadan önce zaten Türkçe, Arapça, İngilizce, Fransızca, İspanyolca, Portekizce, İtalyanca ve Almanca konuşan Salomón, Latin ve Cermen filolojilerinden mezun olduktan sonra birkaç yıl Tokyo ve Tayvan'da yaşayıp Japonca, Mandarin ve Tayvan diyalektini de öğrenmişti. Benimle daima ağızda çiğnenen ve biraz arkaik bir İspanyolca konuşuyor, mesela biz "çevirmenler"i "tercümanlar" diye adlandırıyordu. Ona Tercüman lakabını bu yüzden takmıştık. Bazen hiç farkında olmadan İspanyolcadan, Fransızcaya, İngilizceye ya da daha egzotik dillere atlayınca sözünü kesmem ve benim –onunkine kıyasla– küçücük dilbilimsel dünyamın sınırları içinde kalmasını kendisinden istemem gerekiyordu. Onu tanıdığımda Rusça öğreniyordu ve bir yıllık çabanın ardından bu dili, Kiril alfabesinin gizemlerini beş yıldır irdelemekte olan benden daha rahat bir biçimde okumayı ve konuşmayı başardı.

Genellikle İngilizceye çevirse de, gerektiğinde Fran-

sızcaya, İspanyolcaya ve diğer dillere de çeviriyordu ve İspanyolca konuşulan bir ülkede hiç yaşamamış olmasına rağmen, benim ana dilimde kendisini ifade ederken sergilediği akıcılık beni her zaman büyüledi. Dilbilgisi kitapları ve sözlükler haricinde çok okuyan ya da kültürle fazla ilgilenen bir adam değildi; filateli ve kurşun asker koleksiyonculuğu gibi tuhaf hobileri vardı ve bu konularda diller kadar bilgi sahibi olduğunu söylüyordu. En olağanüstüsü onu Japonca konuşurken dinlemekti; çünkü o anlarda, hiç farkında olmadan, tıpkı gerçek bir bukalemun gibi Doğuluların duruşlarını, selamlama biçimlerini ve el kol hareketlerini sahipleniyordu. Onun sayesinde, dillere yatkınlık konusunun bazı kişilerin matematik ya da müziğe yatkınlığı kadar gizemli olduğunu ve zekâ ya da bilgiyle bir alakası bulunmadığını anladım. Tamamen başka bir şeydi, kimileri sahipken diğerlerinin sahip olmadığı doğuştan gelen bir yetenek. Bu Salomón Toledano'da öylesine gelişmişti ki, tüm o zararsız ve kendi halinde havasıyla, biz meslektaşlarına doğaüstü bir yaratık gibi görünüyordu. Çünkü diller söz konusu olmadığında bir naiflik timsali, bir çocuk-adamdı.

Onunla daha önceleri iş sebebiyle karşılaşmış olsak da, aramızdaki dostluk gerçek anlamda, Hınzır Kız'la iletişimi bir kez daha kaybettiğim dönemde başladı. Kocasından ayrılması felaket bir biçimde sonuçlanmıştı çünkü David Richardson, Mrs. Richardson'ın ikieşli olduğunu, zira Fransa'da yine yasalara uygun bir biçimde Quai d'Orsay'den bir memurla evlendiğini ve ondan hiçbir zaman boşanmadığını davaya bakan mahkemenin huzurunda kanıtlamayı başarmıştı. Savaşı kaybedeceğini anlayan Hınzır Kız İngiltere'den ve Newmarket'ın lanet olası atlarından meçhul bir istikamete doğru kaçmaya karar vermişti. Ama Paris'ten geçti –en azından, benim buna inanmamı istedi– ve hoşça kal demek için yeni açılan Charles de Gaulle Havaalanı'ndan beni 1974 Mart'

ında aradı. Bana işlerin onun açısından çok kötü gittiğini, her konuda kazananın eski kocası olduğunu, mahkemelerden ve elindeki azıcık parayı da kaptırdığı avukatlardan artık canına tak dediğini ve şimdi kimsenin huzurunu kaçıramayacağı bir yere gittiğini söyledi.

"Eğer Paris'te kalmak istersen benim evim senin evin," derken çok ciddiydim. "Ve eğer bir kez daha evlenmek istersen, gel evlenelim. Senin ikieşli ya da üçeşli olman zerre umurumda değil."

"Robert Arnoux'nun beni polise ihbar etmesi ya da daha kötü şeyler yapması için mi Paris'te kalacağım? Hayatta olmaz. Yine de teklifin için teşekkürler, Ricardito. Günün birinde, ortalık biraz sakinleşince yine görüşeceğiz."

Bana söylemeyeceğini bilsem de, ona nereye yerleşeceğini, hayatında şimdi ne yapmayı düşündüğünü sordum.

"Bunu sana gelecek seferki görüşmemizde anlatırım. Sana bir öpücük gönderiyorum ve Fransız kadınlarıyla beni fazla boynuzlama."

Bu sefer de ondan bir daha asla haber alamayacağımdan emindim. Önceki seferler gibi, daha az kaçkın ve daha az karmaşık birine, çalkantısız bir ilişki yaşayabileceğim, belki de evlenip çocuk yapacağım normal bir kıza âşık olmaya otuz sekiz yaşında kesin karar verdim. Ama böyle olmadı; çünkü bu hayatta işler çok nadiren biz kıytırık heriflerin planladığı gibi gider.

Derken öyle bir iş rutinine daldım ki, bazen sıkılsam da, çok fazla şikâyetçi değildim. Simültane çevirmen olmak bana çok sıradan ama aynı zamanda da onu yapan kişinin kafasında en az ahlaki soruna neden olan bir meslek gibi görünüyordu. Ayrıca seyahat etmemi, iyi para kazanmamı ve kendime istediğim kadar boş zaman ayırmamı sağlıyordu.

Ataúlfo Amca'nın her geçen gün daha da umutsuzlaşan mektupları Peru'yla yegâne temasım olmayı sürdürüyordu, zira artık Paris'teki Perulular çok nadiren görüyordum. Karısı, Dolores Yenge, her seferinde kendi elyazısıyla hatırımı soruyordu ve ben de ona arada sırada partisyonlar gönderiyordum, çünkü yatalak hayatında tek eğlencesi piyano çalmaktı. General Velasco'nun sekiz yıllık askerî diktatörlüğünün toplumsal adaletsizlikler, büyük eşitsizlikler ve çoğunluğun ayrıcalıklı azınlık tarafından sömürülmesi gibi sorunları, diyordu Ataúlfo Amca bana, ulusallaştırmalarla, tarım reformuyla, sanayici toplulukla, kontroller ve devletçi ekonomiyle çözmeye çalışması hatalı bir davranış olmuş ve sadece birçok insanın daha da fakirleşmesine, yatırımların durmasına, tasarrufların tükenmesine, öfke ve şiddetin artmasına hizmet etmişti. Son dört yılında General Francisco Morales Bermúdez tarafından yönetilen diktatörlüğün ikinci etabında popülizm biraz frenlense de, gazeteler, televizyon ve radyo istasyonları hâlâ devletin elinde olmayı sürdürüyordu, politik faaliyet yasaktı ve demokrasinin yeniden kurulacağına dair ortada hiçbir emare yoktu. Ataúlfo Amca'nın mektuplarından yansıyan karamsarlık beni, yaşlılığa ulaştıklarında Peru'nun ilerleyeceğine yönelik eski rüyalarının gerçekleşmesi bir yana, ülkelerinin gerilediğini gören o ve onun kuşağı Perulular için kederlendiriyordu. Peru toplumu her geçen gün daha çok yoksulluğa, cehalete ve kabalığa gömülüyordu. Buradaki hayatım biraz yalnız ve karanlık bir tercümanınki olsa da, Avrupa'ya gelmekle iyi yapmıştım.

Eskiden büyük bir tutkuyla takip ettiğim Fransız politika gündemine karşı ilgimi de yavaş yavaş yitirdim. 70'lerde, Pompidou ve Giscard d'Estaing hükümetleri süresince güncel haberleri çok nadiren okuyordum. Ga-

zetelerde ve haftalık dergilerde neredeyse sadece kültürel sayfaları arıyordum. Sergileri ve konserleri hiç kaçırmıyordum ama 60'lara nazaran büyük bir düşüş yaşayan tiyatroya eskisi kadar sık gitmiyordum, buna karşılık haftada iki kez sinemaya gittiğim oluyordu. Ne mutlu ki, Paris sinemaseverler için bir cennet olmayı sürdürüyordu. Edebiyata gelince, günceli takip etmeyi bıraktım çünkü, tıpkı tiyatro gibi, roman ve deneme de Fransa'da burun üstü yere çakıldı. O yılların entelektüel idolleri Barthes, Lacan, Derrida, Deleuze ve diğerlerini asla coşkuyla okuyamadım; çünkü çok laf kalabalığı yapan kitapları elimden düşüyordu; bir tek Michel Foucault hariç. Onun delilik hikâyesi ve hapishane rejimi üzerine denemesi (*Surveiller et punir*, yani *Hapishanenin Doğuşu*) beni çok etkiledi ama Batı tarihinin, muhalefeti ve uyumsuzluğu ortadan kaldırmak için bütün özgürlük alanlarını sömürgeleştiren bir gücün kurumsallaşmış çoklu baskılarının – hapishane, hastaneler, seks, adalet, yasalar– tarihi olduğu yönündeki kuramını çok ikna edici bulmadım. Doğrusu bütün o yıllar boyunca daha ziyade ölü yazarların, özellikle de Rusların yapıtlarını okudum.

Çalışarak ve bir şeylerle uğraşarak her zaman çok meşgul olsam da, ilk kez 70'lerde, hayatımı objektif olmaya çalışarak gözden geçirince, bana oldukça boş göründü; geleceğimse iflah olmaz bir bekârın ve hayallerinin Fransa'sına asla gerçek anlamda entegre olmayacak bir yabancınınkiydi. Bir gün Unesco'nun simültane çevirmenler odasında kendimizi sorgulayan Salomón Toledano'nun yaptığımız işe yönelik şu apokaliptik aşağılamasını da sürekli hatırlıyordum: "Şimdi birden kendimizi ölmüş hissetsek ve şu soruyu kendimize sorsak: Bu köpek kulübesinden gelip geçerken arkamızda ne iz bırakacağız? Dürüst cevap şu olacaktır: Hiçbir iz bırakmadık, hiç-

bir şey yapmadık, başkalarının yerine konuşmak dışında. Tek birini bile hatırlamıyorsak; çünkü hiçbiri hatırlanmayı hak etmiyorsa, milyonlarca sözcüğü çevirmiş olmak ne ifade eder ki?" Bu yüzden Tercüman'ın meslektaşları arasında pek sevilmemesinde hiçbir tuhaflık yoktu.

Bir gün ona kendisinden nefret ettiğimi; çünkü arada sırada aklıma gelen o cümlenin beni varoluşumun tamamen gereksizliğine ikna ettiğini söyledim.

"Biz tercümanlar sadece gereksiziz, sevgili dostum," diye beni teselli etti. "Ama işimizle kimseye zarar vermiyoruz. Diğer bütün mesleklerde türümüz için büyük yıkımlara sebep olunabilir. Mesela avukatları ve doktorları düşün; mimarlarla politikacıları söylemeye bile gerek yok."

Yıllık konferansını yapan Unesco'daki bir çalışma gününün ardından Suffren Caddesi'ndeki bir bistroda bira içiyorduk. İçimi dökme güdüsüne karşı koyamayıp herhangi bir ayrıntıya girmeden ve isim vermeden, yıllardan beri saman alevi gibi hayatımda bir belirip bir kaybolan, kısa süreliğine onu mutlulukla doldurup ardından kupkuru, bomboş ve başka her türlü coşku ya da aşka karşı aşılanmış bir halde bırakan bir kadına uzun yıllardan beri âşık olduğumu ona anlatmıştım.

"Âşık olmak bir hata," diye hüküm verdi Salomón Toledano, meslektaşının gösterişli sözlerini olmasa da felsefesini paylaşan bu dünyadan göçmüş dostum Juan Barreto'ya yanıt yaparak. "Kadını saçlarından yakala, sürükle ve yatağa at. Arada bir ona gökyüzündeki bütün yıldızları saydır. Doğru kuram budur. Zayıf fiziğimden ötürü ben bunu uygulayamıyorum, *hélas*.[1] Bir keresinde yırtıcı bir dişiye karşı bu tür bir kahramanlık gösterisi

1. (Fr.) Maalesef. (Ç.N.)

denemiştim, bir şamarla suratımı dağıttı. İşte bu yüzden, kuramıma rağmen, kadınlara, özellikle de fahişelere kraliçe gibi davranırım."

"Senin hiç âşık olmadığına inanmıyorum, Tercüman."

Hayatında bir kez, Berlin'de üniversite öğrencisiyken âşık olduğunu kabul etti. Kız Polonyalı ve o kadar koyu bir Katolikmiş ki her sevişmelerinde vicdan azabından ötürü hıçkırıklara boğuluyormuş. Tercüman ona evlenme teklif etmiş. Kız kabul etmiş. Ailelerin olurunu almak için bayağı uğraşmışlar. Biri Yahudi diğeri Katolik usulüne göre çifte düğün yapılmasına karar verilen karmaşık pazarlıkların ardından istedikleri izni elde etmişler. Düğün hazırlıklarının tam ortasında, nişanlısı Berlin'deki görev süresini tamamlayan Kuzey Amerikalı bir subayla aniden kaçıp gitmiş. Öfkeden deliye dönen Tercüman tuhaf bir engizisyon cezası uygulamış: Muhteşem pul koleksiyonunu yakmış. Ve bir daha asla âşık olmamaya karar vermiş. Gelecekte aşk onun için sadece parayla satın alınan bir şey olacakmış. Ve öyle olmuş. O olaydan beri sadece fahişelerle yatmış. Ve pul yerine şimdi kurşun askercikler biriktiriyordu.

Birkaç gün sonra, bana iyilik yaptığını zannederek bir hafta sonu başlangıcında, dediğine göre Rusça pratiği yapmamı sağlamanın yanı sıra bana "Slav aşkının taşkınlarını ve morartılarını" öğretecek olan iki Rus hayat kadını ayarladı. Akşam yemeğimizi Batignolles'de Le Grand Samovar adındaki bir restoranda yedikten sonra, Clichy Meydanı yakınlarında perilerle buluşacağımız daracık, karanlık ve insanı boğacak denli duman altı bir *boîte de nuit*'ye gittik. Bir sürü votka içtik, bu yüzden hatırladıklarım Les Cosaques isimli izbe yere girdiğimiz andan itibaren netliğini yitiriyor ve iki Rus kadından gerçek anlamda aklımda kalan yegâne şey, şansın ya da daha doğrusu Tercüman'ın bana Nataşa'yı, Rubensvari kırklıklar-

dan daha şişman ve daha ağır makyajlısını vermiş olması. Benimki parlak pembe renkte, kenarları şifon bir elbiseye bürünmüştü ve gülerken, hareket ederken memeleri iki savaşçı gülle gibi oynuyordu. Botero'nun bir tablosundan fırlamış gibiydi. Anılarım alkol buharlarında kaybolmadan önce, arkadaşımın iki fahişeyi kahkahaya boğan küfürlerle dolu dolu bir Rusçayla papağan gibi konuştuğunu hatırlıyorum.

Ertesi sabah baş ağrısıyla ve tutulmuş kemiklerle uyandım: Sözde Nataşa'nın kıyafetleri ve ayakkabılarıyla horladığı yatağın yanında, yerde uyumuştum. Gündüz gözüyle gece göründüğünden de şişmandı. Öğlene kadar mışıl mışıl uyudu ve uyanınca şaşkın bir şekilde odaya, üzerinde yattığı yatağa ve ona tünaydın, diyen bana baktı. Hemen akabinde benden bütün bir gecelik ücreti olan üç bin frangı, o dönemin yaklaşık altı yüz dolarını istemeye başladı. O kadar param yoktu ve tatsız bir tartışmanın ardından en sonunda onu üzerimdeki bütün nakit paranın (o miktarın yarısıydı) yanı sıra odayı süsleyen küçük porselen bibloları almaya ikna ettim. Kaba saba sözler haykırarak gitti ve ben de bir daha Tercüman'ın aklına uyup bu tür maceralara girmeyeceğime yemin ederek uzun bir duş aldım.

Gece fiyaskomu Salomón Toledano'ya anlatınca, o ve kız arkadaşınınsa *Guinness Rekorlar Kitabı*'nın sayfalarına girmeye değer bir güç gösterisi sergileyerek bayılana kadar seviştiklerini söyledi. Egzotik hanımlarla gece birlikte çıkma teklifi yapmaya bir daha asla cüret edemedi. 70'lerin o son yıllarında beni oyalayan ve saatlerce meşgul eden şey özelinde Çehov öyküleri, genelindeyse Rus edebiyatı oldu. Edebî çeviri yapmayı hiç düşünmemiştim; çünkü her dilde kötü ama İspanyolcada kesinlikle çok daha kötü para ödendiğini biliyordum. Ama 1976 ya da 1977'de ortak bir arkadaş vasıtasıyla Unesco'da

Mario Muchnik adında bir İspanyol yayıncıyla tanıştım ve dost oldum. Rusça bildiğimi ve okumaya çok meraklı olduğumu öğrenince Çehov'un olağanüstü diye bahsettiğim öykülerinden küçük bir antoloji hazırlamam için beni cesaretlendirdi. Zira Çehov'un iyi öykü yazarı olduğu kadar, iyi bir oyun yazarı da olduğuna ama öykülerinin ortalıkta dolaşan kötü çevirileri yüzünden yazar olarak hak ettiği değeri göremediğine onu ikna etmiştim. Muchnik enteresan bir adamdı. Arjantin'de doğmuş, fen bilimleri eğitimi almış, araştırmacı ve akademisyen olarak çalışma kariyerine başlamış ama çok geçmeden bırakıp gizli tutkusu yayıncılığa kendini adamıştı. Bu işten zevk alan, kitapları seven ve sadece, dediğine göre ona ekonomik açıdan dünyanın tüm yıkımlarını ama en büyük kişisel tatminleri getiren, nitelikli edebiyat eserlerini yayınlayan bir yayıncıydı. Yayımladığı kitaplardan o kadar bulaşıcı bir coşkuyla bahsediyordu ki, biraz düşündükten sonra Çehov öyküleri antolojisi teklifini kabul ettim ama ondan sınırsız zaman istedim. "Zaman senin," dedi bana, "ve ayrıca, çok az para kazansan da, müthiş keyif alacaksın."

Sonsuz bir zaman sürdü ama Çehov'un tüm eserlerini okurken, en güzel öykülerini seçerken ve onları İspanyolcaya çevirirken gerçekten çok iyi zaman geçirdim. İşimde alıştığım kürsüden yapılan konuşmaları ve müdahaleleri çevirmekten daha hassas bir şeydi. Edebî çevirmen olarak kendimi simültane çevirmenken olduğumdan daha az hayaletimsi hissettim. Kararlar almak, semantik incelikler ve tonlamaların (Çehov nesrinin olağanüstü kinaye ve tariz sanatı) yanı sıra Rusça edebiyat dilinin retorik zenginliğini karşılayacak olan nüans ve vurguları ararken İspanyolcayı irdelemek, cumartesi ve pazarlarımı tamamıyla adadığım gerçek bir zevk oldu. Söz verdiğim antolojiyi Mario Muchnik'e, benimle sözleşme yapmasından

neredeyse iki yıl sonra gönderdim. Bana o kadar güzel anlar yaşatmıştı ki, emeğimin karşılığı olarak bana yolladığı çeki neredeyse kabul etmeme noktasındaydım. "Herhangi iyi bir yazarın, mesela Çehov'un güzel bir baskısını satın almana belki yetebilir," diyordu.

Bir süre sonra antolojinin nüshaları bana ulaşınca, içlerinden birini imzalayarak Salomón Toledo'ya hediye ettim. Arada sırada birlikte birer içki içiyorduk, bazen de onun titizlikle incelediği ama nadiren bir şey satın aldığı kurşun askercik, filateli ya da antika dükkânlarını dolaşırken ona eşlik ediyordum. Kitap için teşekkür etti ama o "çok tehlikeli yola" sapmamamı ısrarla öğütledi.

"Ekmek paran tehlikede," diye beni uyardı. "Bir edebî çevirmen yazar olma heveslisi bir kişidir, yani neredeyse daima çuvallamış bir yazardır. Biz iyi simültane çevirmenlerin yaptığı gibi işinde ortadan kaybolmayı asla kabullenmeyen biridir. Varolmayan şövalye konumundan asla vazgeçme, sevgili dostum, şayet en sonunda bir *clochard*[1] olmak istemiyorsan.

Çokdilli kişilerin iyi bir müzik kulağı olduğuna yönelik inancımın tam tersine, Salomón Toledano müziğe karşı en ufak bir ilgi duymuyordu. Neuilly'deki dairesinde bir plak bile görmedim. Onun kulağı özel olarak diller için keskindi. Bana anlattığına göre İzmir'de yaşarlarken ailesinde hiç ayrım gözetmeden Türkçe ve İspanyolca (daha doğrusu Salamanca'da geçirdiği bir yazın sonunda tamamen koptuğu Ladino) konuşuluyormuş ve dilbilimsel yeteneğini, yarım düzine dili öğrenmeyi başarmış ve işlerinde bunun çok faydasını görmüş olan babasından miras almıştı. Çocukluğundan itibaren çok seyahat etmenin, şehirler tanımanın hayallerini kurmuş ve

1. (Fr.) Berduş, dilenci. (Ç.N.)

bu gezme arzusu dilleri öğrenmesindeki başlıca kışkırtıcı faktörü teşkil etmiş, diller sayesinde de şu anda olduğu şeye, bir dünya vatandaşına dönüşmüştü. Çok genç yaşta başlayıp Berlin'deki kahredici nişanlılığına kadar sürdüreceği pul koleksiyonculuğunu ona yaptıran da aynı göçebe dürtüsüydü. Pul toplamak ülkeleri kat etmenin, coğrafya ve tarih öğrenmenin bir başka biçimiydi.

Kurşun askercikler seyahat ettirmiyor ama onu çok eğlendiriyorlardı. Dairesi girişteki koridordan yatak odasına kadar, mutfak ve banyo da dahil olmak üzere ağzına kadar onlarla doluydu. Napoléon'un muharebeleri konusunda uzmanlaşmıştı. Minicik toplarla, atlarla, bayraklarla birlikte onları o kadar güzel dizip düzenlemişti ki, insan onun dairesinde dolaşırken Birinci İmparatorluk'un askerî tarihini, kahramanlarının yatağının dört bir yanını çevirdiği Waterloo'ya kadar takip edebiliyordu. Kurşun askerciklerin yanı sıra Salomón Toledano'nun evi bütün dillerden sözlük ve dilbilgisi kitaplarıyla doluydu. Ve bir tuhaflık insanın dikkatini çekiyordu: Küçük televizyon aleti klozetin karşısındaki raflardan birinde duruyordu. "Televizyon benim için muhteşem bir bağırsak sökücü," diye bana açıkladı.

Bütün meslektaşlarımız ondan dayanılmaz sıkıcı bir adam diye kaçarken, ben Salomõn Toledano'ya karşı neden bu kadar sempati hissetmiştim? Diğer birçok konuda birbirimizden çok farklı olsak da, herhalde yalnızlığı benimkini benzediği için. İkimiz de yaşamak için ülkelerimize bir daha asla dönemeyeceğimizi söylemiştik, zira ben Peru'da, o ise Türkiye'de Fransa'da olduğumuzdan daha yabancı olacaktık ama hiç kuşku yok ki kendimizi burada da yabancı hissediyorduk. Ve ikimiz de tamamen bilincindeydik ki, yaşamayı seçtiğimiz ve üstelik bize birer pasaport veren (ikimiz de Fransız vatandaşlığını elde etmiştik) ülkeye asla entegre olamayacaktık.

"Eğer ikimiz de yabancı olmayı sürdürüyorsak bu Fransa'nın suçu değil, sevgili dostum. Bizim suçumuz. Bu bir yaradılış, bir kader. Tıpkı bizim simültane çevirmenlik mesleğimiz gibi, daima bir yabancı olmanın, bir yerde bulunmadan orada bulunmanın ve var olmanın ama var olmamanın bir başka biçimi."

Bu kasvetli şeyleri bana söylerken hiç kuşkusuz haklıydı. Tercüman'la yaptığımız bu sohbetler her zaman moralimi bozuyor ve bazen de uykularımı kaçırıyordu. Bir hayalet olmak benim sakinlikle karşılayabileceğim bir şey değildi; o ise bunu çok umursuyormuş gibi görünmüyordu.

İşte bu yüzden, 1979'da Salomón Toledano çok heyecanlı bir biçimde bana Tokyo'ya gidip bir yıl boyunca Mitsubishi'nin özel simültane çevirmeni olarak çalışma teklifini kabul ettiğini söyleyince kendimi biraz rahatlamış hissettim. İyi bir insan, enteresan bir kişilikti ama onda, beni hüzünlendiren ve endişelendiren bir taraf vardı çünkü kendi kaderimin bazı yıkıcı sırlarını açığa vuruyordu.

Charles de Gaulle Havaalanı'na onu uğurlamaya gittim ve Japan Airlines bankosunun hemen yanında elini sıkarken parmaklarımın arasına küçük metal bir nesne bıraktığını hissettim. İmparator muhafızlarından bir süvariydi. "Bende aynısından bir tane daha var," dedi. "Sana şans getirecektir, sevgili dostum." Onu başucu masama, muska niyetine sakladığım Guerlain marka lüks diş fırçasının yanına koydum.

Birkaç ay sonra Peru'da askerî diktatörlük nihayet sona erdi, seçimler yapıldı ve 1980 yılında Perulular, sanki itibarını iade eder gibi, 1968 Askerî Darbesi'yle koltuğundan uzaklaştırılmış olan Fernando Belaunde Terry'yi yeniden devlet başkanı seçtiler. Mutlu mesut Ataúlfo Amca, bu olayı paraları havaya saçarak kutlamaya karar verdi: Daha önce hiç ayak basmadığı Avrupa'ya bir seya-

hat yapacaktı. Kendisine eşlik etmesi için Dolores Yenge'yi de ikna etmeye çalışmış ama karısı yatalak halinin onun seyahatten keyif almasına mani olacağını ve kendisini bir engele dönüştüreceğini ileri sürmüştü. Neticede Ataúlfo Amca tek başına geldi. 45. yaşımı birlikte kutlamamız için tam zamanında vardı.

Onu benim École Militaire'deki dairemde misafir ettim ve yatak odasını ona bırakıp ben oturma odasındaki kanepede uyudum. Onu son kez gördüğüm on beş yıl öncesine nazaran çok yaşlanmıştı. Yetmiş küsur yaşına gelmişti. Neredeyse saçlarının tamamı dökülmüştü, ayaklarını sürterek yürüyordu ve çabucak yoruluyordu. Tansiyon hapları alıyordu ve takma dişleri rahatsız ediyor olmalıydı zira sanki damaklarının üzerine daha iyi oturtmak istermişçesine sürekli olarak ağzını oynatıp duruyordu. Ama eski bir arzusunu gerçekleştirip en sonunda Paris'i tanımış olmaktan mutlu görünüyordu. Sokaklara, Seine kıyısındaki rıhtımlara ve eski taşlara kendinden geçmiş bir halde bakıp dişlerinin arasından mırıldanıyordu: "Her şey fotoğraflardakinden daha güzel." Ataúlfo Amca'yla birlikte Notre Dame'a, Louvre'a, Les Invalides'e, Panthéon'a, Sacré-Cœur'e, galerilere ve müzelere gittim. Doğrusu Paris dünyanın en güzel şehriydi ve burada geçirdiğim yıllar bunu bana unutturmuştu. Etrafım onca güzel şeyle çevrili olarak yaşıyor ve onları neredeyse görmüyordum. Böylece, kendimin bellediğim bu şehirde birkaç gün boyunca turist gibi dolaşırken onun kadar keyif aldım. Bistroların teraslarında oturup aperitif olarak birer kadeh şarap içerken uzun sohbetler yaptık. Askerî rejimin sona ermesinden ve Peru'da demokrasinin yeniden kurulmasından ötürü mutluydu ama hemen fazla hayallere kapılmıyordu. Ona göre Peru toplumu gerginlikler, nefretler, önyargılar ve garezlerle kaynayan bir kazandı ve on iki yıllık askerî yönetim durumu

daha da ağırlaştırmıştı. "Ülkeni artık tanıyamazsın, yeğen. Havada örtülü bir tehdit, her an çok vahim şeyler yaşanabilirmiş hissi var." Sözleri bu sefer de kehanetimsi oldu. Fransa seyahatinin ve otobüsle yaptığı kısa bir Kastilya ve Endülüs turunun ardından Peru'ya dönmesinden kısa bir süre sonra Ataúlfo Amca bana bazı Lima gazetelerinden ürkütücü fotoğraflı kupürler gönderdi: Kimi meçhul Maocular başkentin merkezindeki elektrik direklerine astıkları zavallı köpeklerin üzerine Mao'ya ihanet etmekle ve Çin Halk Cumhuriyeti'nde kültür devrimine son vermekle suçladıkları Deng Şiaoping isminin yer aldığı pankartlar yapıştırmışlardı. Aydınlık Yol Örgütü'nün 80'li yıllar boyunca sürecek ve Peru tarihinde eşi benzeri bulunmayan bir kan gölüne (yetmiş binden fazla ölü ve kayıp) neden olacak olan silahlı başkaldırısı böyle başlayacaktı.

Gidişinden birkaç hafta sonra Salomón Toledano bana bir mektup yazdı. Tokyo'daki hayatından çok memnundu ama Mitsubishi'dekiler onu o kadar çalıştırıyorlardı ki, geceleri bitkin bir halde yatağına devriliyordu. Ama Japoncasını güncellemiş, sempatik insanlar tanımıştı ve yağmurlu Paris'i hiç özlemiyordu. Şirketin bir avukatıyla çıkıyordu; dul ve güzeldi, bacakları Japon kadınların çoğu gibi çarpık değil, oldukça biçimliydi ve insanın "ruhuna işleyen" direkt ve derin bir bakışı vardı. "Hiç korkma, sevgili dostum, sözüme sadığım ve bu Japon Jezebel'e âşık olmayacağım. Ama âşık olmak hariç Mitsuko'yla her şeyi yapmaya hazırım." İmzasının altında kısa bir not vardı: "Hırsız Kız'dan selamlar." Bu cümleye varınca Tercüman'ın mektubu elimden düştü ve bir baş dönmesiyle oturmak zorunda kaldım.

Yoksa Japonya'da mıydı? Salomón ve yaramaz Perulu kız o kadar kalabalık Tokyo'da nasıl olmuştu da karşılaşabilmişlerdi? Meslektaşını kendine âşık etmiş görünen kasvetli bakışlı avukatın o olma ihtimalini eledim

ama eski Şilili, eski gerilla, eski Madam Arnoux ve eski Mrs. Richardson'la, bir Japon avukat kılığına bürünmüş olması da dahil olmak üzere hiçbir şey imkânsız değildi. Mektubun sonundaki "Hınzır Kız" imzası ortaya koyuyordu ki, Salomón'la onun arasında belli bir derece yakınlık vardı; Şilili bizim uzun ve aralıklı ilişkimiz hakkında ona bir şeyler anlatmış olmalıydı. Acaba yatmışlar mıydı? İlerleyen günlerde mektuptaki o uğursuz notun hayatımı altüst ettiğini ve normal bir biçimde yaşamamı engelleyerek beni onca yıl tüketen hastalıklı ve aptalca aşk-tutkuya yeniden sürüklediğini fark ettim. Ve bununla beraber kuşkularıma, kıskançlıklarıma, iç bunaltıcı sorgulamalarıma rağmen, Hınzır Kız'ın gerçek ve canlı bir halde orada, Paris'ten çok uzak olsa da somut bir yerde olduğunu öğrenmek kafamı fantazilerle doldurdu. Bir kez daha. Şu son dört yıldır, İngiltere'den kaçtığını bana haber vermek için Charles de Gaulle Havaalanı'ndan (daha doğrusu, beni oradan aradığını söylemişti) aradığından beri içinde yaşadığım araftan çıkmak gibi bir şeydi bu.

O halde uçarı vatandaşına hâlâ âşık mıydın, Ricardo Somocurcio? Hiç kuşkusuz. Tercüman'ın mektubundaki o nottan beri, küçük esmer suratı, küstah yüz ifadesi, koyu bal rengi gözleri bir an dahi gözlerimin önünden kaybolmuyor ve bütün bedenim onu kollarımın arasına alma arzusuyla yanıp tutuşuyordu.

Salomón Toledano'nun mektubunda gönderici bilgileri yoktu ve Tercüman da ne adresini ne de telefonunu benimle paylaşıyordu. Mitsubishi'nin Paris bürosunda sorup soruşturdum ve bana şirketin Tokyo'da bulunan insan kaynakları bölümüne yazmamı tavsiye edip adresini verdiler. Dedikleri gibi yaptım. Birçok konuya girip çıkan mektubumda ona öncelikle kendi işimden bahsediyordum; ona imparator süvarisinin bana şans getirdiğini; çünkü son haftalarda muhteşem iş teklifleri al-

dığını anlatıyor ve kalbini fethettiği etkileyici hatundan ötürü onu kutluyordum. En sonunda konuya giriyordum. Benim o eski kız arkadaşımı tanıdığını öğrenmek benim için çok keyifli bir sürpriz olmuştu. Eski arkadaşım Tokyo'da mı yaşıyordu? Onun izini yıllar önce yitirmiştim. Bana adresini gönderebilir miydi? Peki ya telefonunu? Onca zaman sonra o vatandaşımla yeniden temas kurmak hoşuma gidecekti.

Onun eline ulaşacağına yönelik fazla umut beslemeden mektubu gönderdim. Ama ulaştı ve cevabın Avrupa yollarında neredeyse başı döndü. Zira Tercüman'ın mektubu Paris'e ulaştığı sırada ben Viyana'da, Atom Enerjisi Toplantısı'nda çalışmaktaydım ve École Militaire'deki kapıcım, Tokyo'dan mektup gelmesi durumunda kendisine verdiğim talimatları izleyerek onu Viyana'ya gönderdi. Mektup Avusturya'ya vardığında ben Paris'e dönüş yolundaydım. Neticede, normalde bir hafta sürmesi gereken bir şey üç hafta sürdü.

Salomón Toledano'nun mektubunu nihayet ellerimin arasına aldığımda, sıtma nöbeti geçirir gibi, başımdan ayaklarıma kadar titriyordum. Ve dişlerim takırdıyordu. Birçok sayfadan oluşan bir mektuptu. Dediklerinin tek bir hecesini dahi kaçırmamak için onu yavaş yavaş, heceleyerek okudum. İlk satırlardan itibaren Mitsuko'yu, Japon avukatını tutkulu bir biçimde göklere çıkarma işine kendini kaptırıyor ve bana, biraz da utanarak, "Berlin'deki duygusal felaket" sebebiyle verilmiş olan bir daha âşık olmama sözünün otuz yıl boyunca titizlikle tutulduktan sonra, birkaç aydır gezegenin en mutlu erkeği olarak yaşadığı bu şehre geri dönme kutsal kararını almasıyla birlikte Şinto tanrılarının onu kökten değiştirmek için kullandıkları bir kadın olan Mitsuko'nun güzelliği, zekâsı, hassasiyeti ve seksapeli yüzünden tuz buz olup gittiğini itiraf ediyordu.

Mitsuko onu gençleştirmiş, içini enerjiyle doldurmuştu. Gençliğinin zirvesindeyken bile şimdiki kadar sevişme gücü bulmamıştı kendisinde. Tercüman tutkuyu yeniden keşfetmişti. Onca seneyi, parayı ve spermatozoidi parayla satın alınmış aşklara harcamış olması ne korkunç! Ama belki de hayır; belki de şimdiye kadar yaptığı her şey Mitsuko'yu hak etmesi için gereken çileci bir aşama, ruhunun ve bedeninin terbiyesi olmuştu.

Paris'e döner dönmez ilk yapacağı şey, emek isteyen ve zahmetli olduğu kadar lüzumsuz bir uğraşla, aşkın mutluluğundan feragat ederek tüm varlığını yıllarca boşa harcadığı o zırhlı askerleri, süvarileri, tüylü mihverlileri, istihkâmcıları, topçuları ateşe atmak ve nasıl eridiklerini seyretmek olacaktı. Bir daha asla bir şeyin koleksiyonunu yapmayacaktı; yegâne hobisi, Mitsuko'nun kulağına fısıldamak için bildiği bütün dillerdeki erotik şiirleri ezberlemek olacaktı. Farklı ortamlarda her gece yaşadıkları muhteşem "zevkler"in ardından Mitsuko, ne dediklerini anlamasa da, onları dinlemekten hoşlanıyordu.

Ardından, şehvet ve pornografi dolu bir metinde, bana Mitsuko'nun sevişme becerilerini ve aralarında Yunan-Roma mitolojisindeki korkunç *vagina dentata*[1] efsanesinin çok yumuşatılmış ve zararsız, sevgi dolu ve seksi bir biçiminin de bulunduğu gizli çekiciliklerini betimlemeye geçiyordu. Tokyo dünyanın en pahalı şehriydi ve maaşı, her ne kadar yüksek olsa da, Mitsuko'yla birlikte şehrin gece hayatıyla ünlü semti Ginza'daki restoranlara, barlara, kabarelere ve özellikle de, Japon *night life* dünyasının gözbebeği olan randevuevlerine yaptıkları gece ziyaretleriyle uçup gidiyordu. Ama terazinin diğer kefe-

1. (Lat.) Dişli vajina: Erkeklerin tecavüz eğilimini ve tanımadıkları kadınlarla sevişmelerini engellemek amacıyla neredeyse tüm kültürlerde benzeri uydurulmuş bir efsane. (Ç.N.)

sinde mutluluk olduğunda para kim umurunda! Zira Japon kültürünün tüm zevkli inceliklerine, benim muhtemelen zannettiğim gibi, Meiji Dönemi gravürlerinde, No Tiyatrosu'nda, Kabuki'de ya da Bunruku'nun kuklalarında rastlanmaz. Randevuevlerinde, *maisons closes*'da, orada bilinen, Fransızcadan ödünç alınmış isimleriyle, *Châteaux* denen mekânlarda rastlanır. Bunların en ünlüsü, en ileri teknolojiyi cinsel bilgelik ve gelenekçe yüceltilen ayinlerle birleştiren Japon dehasının zirveye ulaştığı yer olan *Château Meguru* tam bir bedensel zevk cennetiydi. *Château Meguru*'nun odalarında her şey mümkündü: Aşırılıkları, fantazileri, düşkünlükleri, tuhaflıkları gerçeğe dönüştürmek için bir sahne ve araç gereç vardı. Mitsuko ve o, *Château Meguru*'nun gözden uzak özel odalarında unutulmaz deneyimler yaşamışlardı: "Orada kendimizi tanrılar gibi hissettik, sevgili dostum ve inan bana, ne abartıyor ne de hezeyan geçiriyorum."

En sonunda, âşık dostumun Hınzır Kız'la ilgili tek bir söz etmeyeceğinden artık korkmaya başladığım sırada, Tercüman beni ilgilendiren konuya giriyordu. Mektubumu aldıktan sonra onu sadece bir kez görmüştü. Onunla baş başa konuşması çok zor olmuştu, çünkü "anlaşılır sebeplerden ötürü" Hınzır Kız "birlikte yaşadığı ya da en azından birlikte takılıp birlikte göründüğü beyefendinin önünde" onunla sohbet etmek istememişti. Adam kötü bir üne ve kötü bir görünüme sahip bir "tip"ti, hani şu bir ürperti hissetmek ve kendi kendine "bu herifin düşmanım olmasını istemezdim" demek için bir kere görmenin yeteceği türden biri.

Ama en sonunda, Mitsuko'nun yardımı sayesinde, söz konusu kadınla tek başına konuşabilmiş ve benim mesajımı iletmişti. Kadın ona, "*petit ami*'si[1] kıskanç biri

1. (Fr.) Küçük arkadaş anlamındaki bu deyim erkek arkadaş, sevgili anlamında kullanılır. (Ç.N.)

olduğu için" öğrenip ortalığı birbirine katmasın –ya da onu boğazlamasın– diye doğrudan kendisine yazmamamı söylemişti. Ama eğer Tercüman vasıtasıyla ona birkaç satır ulaştırmak istersem, benden haber almaktan büyük mutluluk duyacaktı. Salomón Toledano ekliyordu: "Hiçbir şeyin sana çöpçatanlık yapmak kadar beni mutlu edemeyeceğini söylememe gerek var mı, sevgili dostum? Bizim mesleğimiz aracılığın, çöpçatanlığın, pezevenkliğin örtülü bir biçimidir, bu yüzden böylesine soylu bir görev için hazırım. Gönderdiğin mektupların rüyalarının kadınının birlikte olduğu o at hırsızının eline asla geçmemesi için, dünyanın tüm önlemlerini alarak bu işi yapacağım. Beni bağışla, sevgili dostum, sadece bir tahmin yürüttüm: O senin hayatının aşkı, yoksa yanılıyor muyum? Ve bu konuda seni kutlarım: Bir Mitsuko değil –kimse Mitsuko olamaz– ama egzotik güzelliğinde, onu çok çekici yapan yüzünden bir gizem havası yayılıyor. Kendine iyi bak!" Şöyle imzalamıştı: "*Château Meguru*'nun Tercüman'ı seni kucaklıyor!"

Perulu kız şimdi kiminle böyle karmaşık bir ilişkiye girmişti acaba? Hiç kuşkusuz bir Japon olmalıydı. Belki bir gangster, çetenin parolası olarak kesik serçeparmakla dolaşan Yakuza liderlerinden biri. Bütün bunlarda şaşıracak bir taraf yoktu. Hiç şüphesiz onu Mr. Richardson'ın (diğer bir gangster ama tek fark bunun kravat ceketinin ve Newmarket'ta ahırlarının olmasıydı) yanında Doğu'ya yaptığı yolculukların birinde tanımış olmalıydı. Tercüman'ın esprilerine bakılacak olursa bu Japon belalı bir herifti. Onda insanı ürküten bir şey var, derken sadece fiziksel görünümünü mü kastediyordu? Yoksa vukuatlarını mı? Şililinin özgeçmişinde bir tek bu eksikti: Bir Japon mafya liderinin sevgilisi olmak. Onun kalbini fethetmek için gerekli olan güç ve paraya sahip bir adam olduğu kesindi. Ayrıca arkasında bir sürü ceset bırakmış olmalıydı.

Kıskançlık krizine girmiştim ve aynı zamanda da gıpta, merak ve hayranlığın birbirine karıştığı tuhaf bir duygu beni esir almıştı. Şurası açıktı ki, Hınzır Kız betimlenemez gözü pekliklerle beni şaşırtmaktan asla vazgeçmeyecekti.

Kendi kendime yirmi kez ona yazacak, onunla herhangi bir ilişkiyi yeniden kurmaya çalışacak kadar aptal olmamalıyım; çünkü bu işten de her seferinde olduğu gibi hırpalanmış ve fırlatılıp atılmış çıkacağım, dedim. Ama Tercüman'ın mektubunu okumamdan iki gün önce ona birkaç satır yazdım ve doğan güneş ülkesine bir sıçramayı nasıl yapabileceğimi düşünmeye başladım.

Mektubum tamamıyla samimiyetsizdi çünkü onu zor bir duruma sokmak istemiyordum (bu sefer Japonya'da ayaklarını önceki seferlerden daha bulanık sulara daldırdığından emindim). Ortak dostumuz olan meslektaşım vasıtasıyla ondan haber aldığıma, onun için her şeyin iyi gittiğini ve Tokyo'da halinden o kadar memnun olduğunu öğrendiğime çok sevinmiştim. Ona Paris'teki hayatımı, iş rutininin beni bazen diğer Avrupa şehirlerine götürdüğünü anlatıyor ve eğer denk gelirse, çok uzak olmayan bir gelecekte uluslararası bir konferansta simültane çevirmen olarak çalışmak için bir Tokyo seyahati yapacağımı haber veriyordum. Eski zamanları yâd etmek için onu görmeyi umuyordum. Şimdi kullandığı ismi bilmediğim için mektuba şöyle bir başlık atmakla yetindim: "Sevgili Perulu". Mektubun yanına eklediğim benim Çehov antolojisini onun için şöyle imzaladım: "Hınzır Kız'a, bu öyküleri çeviren kıytırık herifin değişmez sevgisiyle." Mektubu ve kitabı Salomón Toledano'nun adresine postalarken ona yazdığım birkaç satırda yaptıkları için müteşekkir olduğumu söyleyip onun bu kadar mutlu ve âşık olduğunu öğrenmenin beni kıskandırdığını itiraf ediyor ve İspanyolca, Fransızca, İngilizce ve Rusça bilen ama Japonca bilmeyen iyi simültane çevirmen arayan herhangi bir konferans ya da kongre duyarsa bana haber vermesini

ondan rica ediyordum; çünkü içimde birden korkunç bir Tokyo'yu tanıma arzusu peydahlanmıştı.

Beni Japonya'ya götürecek herhangi bir iş bulabilir miyim diye yaptığım araştırmalardan bir şey çıkmadı. Japonca bilmiyor olmam birçok yerel konferansta çalışmamı engelliyordu ve o an için Birleşmiş Milletler Örgütü'ne bağlı ve sadece örgütün resmî dillerini kullanan herhangi bir organın Tokyo'da düzenlenecek toplantısı yoktu. Kendi hesabıma, bir turist gibi gitmek dünyanın parasıydı. Son yıllarda biriktirebildiğim tasarrufların önemli bir bölümünü birkaç günde havaya mı saçacaktım? Evet, bunu yapmaya karar verdim. Ama bu karara daha yeni vardığım ve seyahat acentelerine gitmeye hazırlandığım bir sırada, Unesco'daki eski şefim Mösyö Chamés'ten bir telefon aldım. Artık emekliydi ama benim sürekli temas halinde olduğum özel bir çevirmen ve simültane çevirmen ofisinin müdürü olarak kendi hesabına çalışıyordu. Bana Seul'de beş günlük bir konferans bulmuştu. Bu durumda gidiş dönüş biletim cebimdeydi. Kore'den Tokyo'ya geçmek çok daha ucuza mal olacaktı. O andan itibaren hemen hazırlıklara başladım: Vize işlemleri, Kore ve Japonya hakkında rehber kitaplar ve bu arada sürekli olarak kendi kendime yaptığımın tam bir delilik olduğunu zira çok büyük bir ihtimalle Tokyo'da onu göremeyeceğimi kendime tekrarlayıp duruyordum. Hınzır Kız, çoktan başka bir yerlere gitmiş olmalıydı ya da Yakuza lideri, yakın zaman önce seyrettiğim bir Japon filmindeki kötü adamın yaptığı gibi onu kanalda doğrayıp cesedini köpeklere atmasın diye beni görmekten kaçınacaktı.

O telaşlı günlerden birinde, sabahın köründe çalan telefonla uyandım.

"Bana hâlâ âşık mısın?"

Aynı ses, geçmiştekinin aynısı alaycı ve güleç ton ve arka fonda, asla tamamen kaybetmediği o Lima'lı aksanı.

"Öyle olmalıyım, Hınzır Kız," derken tamamen uya-

nıp kendime geldim. "Eğer âşık olmasaydım, senin Tokyo'da bulunduğunu öğrendiğimden beri bir günlüğüne dahi olsa beni oraya götürecek bir sözleşme bulabilmek için bütün kapıları çalmamın bir açıklaması olmazdı. En sonunda Seul için bir tane bulabildim. Birkaç hafta içinde gideceğim. Oradan seni görmek için Tokyo'ya geçeceğim. Casuslarımın bana söylediğine göre birlikte olduğun şu Yakuza lideri beni delik deşik ederek öldürse de umurumda değil. Bunlar sana âşık olduğumun kanıtları mı?"

"Evet, sanırım evet. Buna sevindim, Uslu Çocuk. Onca zaman sonra beni unutmuşsundur, diye düşünüyordum. O şeyi sana meslektaşın Toledano mu söyledi? Ben bir mafya babasıyla mı birlikteymişim?"

Bu tür bir kimlikten memnun bir halde, gülmeye başladı. Ama hemen akabinde konuyu değiştirdi ve benimle sevecen bir tarzda konuştu:

"Buraya gelecek olmana sevindim. Çok sık görüşemesek de hep aklımdasın. Neden biliyor musun? Çünkü sen benim yegâne dostumsun."

"Ben senin dostun değilim ve asla da olmayacağım. Hâlâ bunun farkına varamadın mı? Ben senin âşığınım, sevgilinim, küçüklüğünden beri Şilili, gerilla, memurun karısı, at yetiştiricisinin karısı ve gangsterin sevgilisi için deli olan kişiyim. Sadece seni arzulamak ve seni düşünmek için yaşayan kıyıcık herifim. Tokyo'dayken hiçbir şey hatırlamak istemiyorum. Seni kollarımın arasına almak, seni öpmek, seni koklamak, seni ısırmak, seninle sevişmek istiyorum."

Tekrar güldü, bu kez daha canıgönülden.

"Hâlâ sevişiyor musun?" diye sordu. "İyi, buna sevindim. Son görüştüğümüzden beri kimse bana bu tür şeyler söylemedi. Buraya geldiğinde bana bunlardan bir sürü söyleyecek misin, Ricardito? Hadi, şimdi bana bir tane daha söyle."

"Dolunay gecelerinde gökyüzüne doğru ulumak için dışarı çıktığımda suratının orada, yukarıda çizili olduğunu görüyorum. Koyu bal rengi gözlerinin içinde kendi yansımamı görmek için geri kalan ömrümün on yılını hemen şimdi verirdim."

Neşe içinde gülüyordu ama birden korkmuş bir halde sözümü kesti:

"Şimdi kapatmam gerek."

Telefonun klik sesini duydum. Alışıldık kahvaltımı –bir sade kahve ve ballı kızarmış ekmek– evimin yakınındaki Tourville Caddesi'nde bir kafenin tezgâhında yapmaya gitmediğim zamanlarda, kahvaltımı evde hazırlamak üzere yataktan kalkış saatim olan sabahın yedisine kadar beni uykusuz bırakacak bir sevinç ve endişe karışımı bir duygu tarafından esir alınmış bir halde bir daha gözümü kırpamadım.

Seul yolculuğuma kadar olan iki haftayı, zannedersem, eski zamanlardaki şu heyecanlı nişanlılarının, her ikisinin de bekâretlerini kaybedecekleri düğünden önceki günlerde yaptıkları şeyleri yaparak geçirdim: Kendime kıyafet ve ayakkabı satın aldım, saçlarımı kestirdim (Unesco'nun arkasındaki her zaman gittiğim yoksul berberinde değil, St. Honoré Sokağı'ndaki lüks bir kuaförde) ve hepsinden önemlisi, Hınzır Kız'ın gardırobunda kolayca saklayabileceği, dikkat çekmeyen ama aynı zamanda da kulağına söylemek için yanıp tutuştuğum şu sevgi dolu ve güzel şeyleri ona söyleyecek, orijinal ve incelikli bir hediye seçmek için *butik* ve kadın mağazalarını dolaştım. Hediyesini aramaya harcadığım saatler boyunca kendime sürekli olarak şimdi her zamankinden daha sersem olduğumu ve bir kez daha Yakuza liderinin sevgilisi tarafından ayakkabısının ucuyla tekmelenmeyi ve pisliğin içinde yuvarlanmayı hak ediyordum. En sonunda, onca aramanın ardından, ilk başta Louis Vuitton mağazasında görüp

beğendiğim şeylerden birinde karar kıldım: İçinde küçük parfüm şişeleri koleksiyonu, kremler ve dudak kalemleri bulunan, gizli tabanındaysa bir ajanda ve sedef kaplama kalemin saklandığı bir makyaj çantası satın aldım. Bu gösterişli makyaj çantasının o gizli bölmesi belli belirsiz bir biçimde zinayı çağrıştırıyordu.

Seul konferansı çok yorucu oldu. Patentler, tarifeler üzerineydi ve konuşmacılar çok teknik bir dil kullandıkları için ben iki kat çaba sarf ediyordum. Son günlerin heyecanı, *jet lag* ve Paris'le Kore arasındaki saat farkı beni uykusuz bırakıp sinirlerimi tepeme çıkardı. Tokyo'ya vardığım gün, vakit öğleni biraz geçiyordu ve Tercüman'ın şehir merkezindeki küçük bir otelde benim için ayırttığı minicik odada uykusuzluktan resmen yatağa devrildim. Dört ya da beş saat kesintisiz uyudum ve akşam, uyanmak için aldığım uzun soğuk duşun ardından arkadaşım ve Japon sevgilisiyle yemeğe çıktım. Daha ilk andan itibaren Salomón Toledano'nun Mitsuko'ya olan aşkının kadının meslektaşıma duyduğu aşktan çok daha büyük olduğu hissine kapıldım. Tercüman gençleşmiş ve canlanmış görünüyordu. Modern ve genç kesim bir takım elbise giymiş ve onda daha önce hiç görmediğim bir papyon takmıştı. Espriler yapıyor, sevgilisinin üzerine titriyor ve herhangi bir bahaneyle onu yanaklarından ya da ağzından öpüyor ve kolunu beline doluyordu ki bu hareketi kadını rahatsız ediyormuş gibi görünüyordu. Ondan çok daha genç olan Mitsuko sempatik ve gerçekten oldukça çekici bir kadındı: Güzel bacakları ve kocaman, ışıltılı gözlerin parıldadığı porselenden bir suratı vardı. Salomón her üzerine çullandığında yüzünde oluşan memnuniyetsizlik ifadesini gizleyemiyordu. İngilizceyi çok güzel konuşuyordu ve arkadaşım şu aşırı dikkat çekici sevgi gösterilerini her yaptığında doğallığını ve içtenliğini bir tür fren olarak kullanıyordu. Ama arkadaşım bunu

fark etmiş görünmüyordu. İlk önce Şinjuku ilçesinde, aralarında yoğun bir kalabalığın dolaştığı kabareler, erotik dükkânlar, restoranlar, diskotekler ve masaj evleriyle dolu bir semt olan Kabukiço'daki bir bara gittik. Bütün mekânlardan dışarıya çok şiddetli bir müzik taşıyordu ve havada gerçek bir ışıklar, tabelalar ve reklam panoları bolluğu vardı. Başımın döndüğünü hissettim. Ardından Nişi-Azabu'da daha sakin bir yerde akşam yemeğini yedik. Orada ilk kez Japon yemeği tadıp ılık ve sert sake içtim. Salomón'la Mitsuko arasındaki ilişkinin Tercüman'ın mektuplarında belirttiği kadar iyi işlemekten uzak olduğu yönündeki izlenimim bütün gece boyunca güçlendi. Ama, diyordum kendi kendime, bunun sebebi hiç kuşkusuz kendisinde uyandırdığı tutkuyu herkesin önünde sergileyen Salomón'un rahat, Akdenizli tarzına, sevgi gösterilerinde daha ölçülü davranan Mitsuko'nun henüz alışmamış olmasıdır. Zamanla alışacaktır.

Mitsuko inisiyatifi ele alarak kendiliğinden Hınzır Kız konusunu açtı. Bunu akşam yemeğinin tam ortasında, geldiğimi haber vermek için vatandaşımı aramasını isteyip istemediğimi bana sorarak, çok doğal bir biçimde yaptı. Ondan bunu yapmasını ve kaldığım otelin numarasını ona vermesini rica ettim. Birlikte yaşadığı beyefendinin göründüğü kadarıyla bir Japon Othello'su, belki de bir katil olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu benim bizzat telefon etmemden daha iyi olacaktı.

"Bunu sana bu adam mı söyledi?" derken güldü Mitsuko. "Saçmalığın daniskası. Bay Fukuda biraz tuhaf bir adamdır ve Afrika'da çok açık olmayan işlerin içinde olduğu söyleniyor. Ama bunların yasadışı şeyler oldukları-na dair bir şeyi asla işitmedim. Ama çok kıskanç biri olduğu doğru. En azından Kuriko öyle olduğunu söylüyor."

"Kuriko mu?"

"Hınzır Kız."

Bu "Hınzır Kız" sözünü İspanyolca söyledi ve küçük dilbilimsel kahramanlığını alkışlayarak kendi kendini kutladı. Yani şimdiki adıyla Kuriko. Tamam o zaman. O gece birbirimizden ayrılırken Tercüman benimle kısa bir süreliğine baş başa kalmanın yolunu buldu. Mitsuko'yu göstererek bana sordu:

"Nasıl buldun?"

"Çok güzel, Tercüman. Yazdıklarında tamamen haklıymışsın. Çok çekici bir kadın."

"Ve bunu onu sadece giyinikken görerek söylüyorsun," dedi göz kırparak ve kendi göğsüne vurarak. "Seninle uzun uzun konuşmalıyız, sevgili dostum. Kafamda şimdiden oluşan planları duyunca çok şaşıracaksın. Yarın seni arayacağım. Şimdi uyu, düş gör ve kendine gel."

Ama erkenden beni arayan Hınzır Kız oldu. Tıraş olmam, banyo yapmam ve giyinmem için bana bir saat verdi. Aşağı indiğimde resepsiyonun oradaki koltuklardan birine oturmuş beni bekliyordu. Üzerinde açık renk bir yağmurluk, onun altındaysa kiremit rengi bir bluz ve kahverengi bir etek vardı. Yuvarlak ve parlak dizleriyle incecik bacakları görünüyordu. Hatıralarımdakinden daha zayıftı ve gözleri biraz yorgundu. Onu gören hiç kimse onun artık kırk yaşını geçkin olduğuna inanmazdı. Taze ve güzel görünüyordu. Uzaktan bakan biri, onu şu sokaktan sessizce ve süzülerek geçen hassas ve incecik Japon kadınlardan biri zannedebilirdi. Beni görünce yüzü şenlendi ve ona sarılmam için ayağa kalktı. Onu yanaklarından öptüm ve dudakları benimkilere sürtününce onları kaçırmadı.

"Seni çok seviyorum," diye kekeledim. "Hâlâ bu kadar genç ve güzel kaldığın için teşekkürler, Şilili."

"Hadi gel, otobüse bineceğiz," dedi beni kolumdan tutarak. "Sohbet edecek güzel bir yer biliyorum. Kiraz ağaçları çiçek açtığında bütün Tokyo'nun piknik yapma-

ya ve sarhoş olmaya gittikleri bir park. Orada bana şu fiyakalı laflarından söyleyebilirsin."

Koluma girerek beni otelden iki ya da üç sokak ötedeki durağa kadar götürdü ve orada temizlikten pırıl pırıl bir otobüse bindik. Hem sürücü hem de biletçi sokakta yürürken görünce çok şaşırdığım o bir sürü insan gibi ağızlarını maskeyle kapatmışlardı. Birçok yönden Tokyo bir hastaneye benziyordu. Hediye olarak getirdiğim Louis Vuitton makyaj çantasını ona verdim ve fazla bir coşku sergilemeden aldı. Eğlenceliyle meraklı arası bir tavırla beni inceliyordu.

"Tam bir Japoncuğa dönüşmüşsün. Giyinme biçiminle ve yüz hatlarınla, hareketlerinle, hatta teninin rengiyle. Adın ne zamandan beri Kuriko?"

"Burada arkadaşlarım bu adı taktılar, ilk kimin aklına geldiğini bilmiyorum. Belki de bende Doğulu bir taraf vardır. Bir keresinde bana Paris'te bunu söylemiştin, hatırlamıyor musun?"

"Elbette ki hatırlıyorum. Gelirken seni çirkinleşmiş bulmaktan korktuğumu biliyor musun?"

"Buna karşılık senin saçların beyazlarla dolmuş. Ve de gözkapaklarının altında kimi kırışıklıklar oluşmuş," derken kolumu sıktı ve gözlerine hınzırca bir ifade yerleşti. Sesini alçalttı: "Senin geyşan olmamı ister miydin, Uslu Çocuk?"

"Evet, onu da isterdim. Ama her şeyden önce karım olmanı isterim. Tokyo'ya sana birinci kez evlilik teklifi yapmak için geldim. Bu sefer seni ikna edeceğim, baştan uyarmış olayım. Bu arada ne zamandan beri bir yere gitmek için otobüs kullanıyorsun. Yakuza lideri senin altına özel şoförlü ve yakın korumalı bir araba veremiyor mu?"

"Bunu yapsa da ben kabul etmem," dedi hâlâ koluma girmiş bir halde. "Bu hava atmak olurdu ki Japonların en nefret ettiği şeydir. Hangi konuda olursa olsun diğer in-

sanlardan farklılaşmaya burada kötü gözle bakılır. İşte bu yüzden zenginler fakir, fakirlerse zengin kılığına girerler."

Etrafı çimler ve içinde renkli balıkların yüzdüğü havuzlarla çevrili olarak ağaçların altında bir sandviç yemek ve soğuk bir şeyler içmek için öğlen tatilinden faydalanan büro çalışanları ve diğer insanlarla dolu bir parkta indik. Hınzır Kız beni parkın bir köşesindeki çay salonuna götürdü. Belli bir mahremiyet sağlayan paravanların arasında çok konforlu koltuklar ve küçük masalar vardı. Oturur oturmaz onun ellerini, ağzını, gözlerini öptüm. Onu içime çekerek uzun uzun inceledim.

"Sınavı geçiyor muyum, Ricardito?"

"Fazla fazla. Ama seni biraz yorgun gördüm, Japoncuk. Dört yıl boyunca tamamen terk ettikten sonra, beni görmenin heyecanı mı?"

"Ve aynı zamanda yaşadığım hayatın gerilimi," diye çok ciddi bir biçimde ekledi.

"Bu kadar gergin yaşamak için ne tür kötü şeyler yapıyorsun?"

Hiçbir şey söylemeden bana bakakaldı ve her zaman yaptığı şu yarı sevecen, yarı anaç sevgi gösterisiyle elini saçlarımın arasından geçirdi.

"Saçlarında ne çok beyaz var," diye yineledi beni inceleyerek. "Bunların bir kısmı benim yüzümden, değil mi? Yakında sana Uslu Çocuk yerine İyi Moruk demem gerekecek."

"Şu Fukuda denen adama âşık mısın? Onunla sadece menfaat için birlikte olduğunu umut ediyordum. Kim o? Neden o kadar kötü bir ünü var? Ne iş yapıyor?"

"Aynı anda çok fazla soru, Ricardito. Önce bana şu pembe dizilerdeki gibi bir-iki şey söyle. Yıllardır bana o tür şeyler söyleyen kimse yok."

Ona çok alçak sesle, gözlerine bakarak ve ellerimin arasındaki ellerini arada sırada öperek konuştum.

"Umutlarımı kaybetmedim, Japoncuk. Sana iflah olmaz bir salak gibi görünsem de, gelip benimle birlikte yaşayana dek sana ısrar etmekten vazgeçmeyeceğim. Paris'te, eğer Paris'ten hoşlanmıyorsan, nerede istersen orada yaşayabiliriz. Simültane çevirmen olarak dünyanın her yerinde çalışabilirim. Sana yemin ederim seni mutlu edeceğim, Japoncuk. Bunca yıl sonra, aklında artık hiçbir şüphe olmamalı: Seni o kadar seviyorum ki, birlikte olduğumuzda seni yanımda tutmak için her şeyi yapacağım. Gangsterlerden mi hoşlanıyorsun? Soyguncu, adam kaçıran, dolandırıcı, uyuşturucu kaçakçısı, sen ne istersen o olurum. Dört yıl boyunca hiç haber alamadıktan sonra, şimdi seni bu kadar yakınımda hissetmek beni o kadar heyecanlandırıyor ki, zorlukla konuşabiliyor, zorlukla düşünebiliyorum."

"Fena değil," deyip güldü ve suratını bana yaklaştırıp dudaklarıma kaçamak bir öpücük kondurduktan sonra küçük bir kuş gibi geri kaçtı.

Garsonun birkaç kez tekrarlattığı bir Japoncayla çay ve yanında kurabiye istedi. İstedikleri geldikten ve bana bir fincan çay servisi yaptıktan sonra soruma gecikmeli olarak cevap verdi:

"Fukuda'ya karşı hissettiğim aşk mı bilmiyorum. Ama hayatımda daha önce hiç kimseye, ona olduğum kadar bağımlı olmadım. Şu bir gerçek ki bana istediği her şeyi yapabilir."

Bunları aşk-tutku duygusunu keşfetmiş (Tercüman gibi) birisinin sevinç ve coşkusuyla söylemiyordu. Daha ziyade bu tür bir şeyin kendini bu tür zayıflıkların çok üstünde zanneden onun gibi birisinin başına gelmiş olmasından ötürü paniğe kapılmış, çok şaşırmış gibi söylüyordu. Koyu bal rengi gözlerinde endişeli bir ifade vardı.

"Elbette, ona nihayet âşık olduğuna göre sana istediği her şeyi yapabilir. Umarım ki şu Fukuda denen adam

yıllardır bana çektirdiğin acıların aynısını sana çektirir, kalpsiz kadın..."

Elimi tuttuğunu ve onu ovuşturduğunu hissettim.

"Bu aşk değil, sana yemin ederim. Ne olduğunu bilmiyorum ama bu aşk olamaz. Daha ziyade bir hastalık, bir zaaf... Benim için Fukuda bu."

Bana anlattığı hikâye belki de doğruydu ama hiç kuşkusuz birçok şeyi karanlıkta bırakıp diğerlerini gizlemiş, yumuşatmış ve güzel göstermişti. Onun söylediği şeylere inanmak artık benim için çok zordu; çünkü onu tanıdığımdan beri bana daima gerçeklerden çok yalanlar anlatmıştı. Ve zannedersem, ölümlüler topluluğundan farklı olarak, hayatının bu safhasında, içinde yaşadığı dünyayı içinde yaşadığını söylediği dünyadan ayırt etmek yeni Kuriko için artık çok zordu. Tahmin ettiğim gibi Fukuda'yı yıllar önce, David Richardson'la birlikte yaptığı Doğu seyahatlerinin birinde tanımıştı; eski kocası Japon'la iş yapıyordu. Fukuda bir keresinde Hınzır Kız'a onun gibi, böylesine karakterli, böylesine üst sınıf bir kadının Mrs. Richardson olmakla yetinmesinin çok yazık olduğunu, zira iş dünyasında büyük bir kariyer yapabileceğini söylemişti. Bu cümle kulaklarında yankılanıp durmuştu. Eski kocası Robert Arnoux'yla evliliğini ortaya çıkartınca dünyasının yerle bir olacağını hissedip Fukuda'yı aramış, ona olan biteni anlatmış ve her ne iş olursa, emri altında çalışabileceğini söylemişti. Japon da ona Londra-Tokyo uçak biletini yollamıştı.

"Beni vedalaşmak için Paris havaalanından aradığında onunla buluşmaya mı geliyordun?"

Onayladı.

"Evet ama aslında seni Londra havaalanından aradım."

Aynı gece Japonya'ya varmış ve Fukuda onu sevgilisi yapmış. Ama birkaç yıl geçmeden ona evinin kapıları-

nı açmamış. O zamana dek bir pansiyonda, bir banyosu ve gömme bir mutfağı olan küçücük bir odada tek başına yaşamış. "Newmarket'taki Filipinli hizmetçimin kaldığı odadan daha küçüktü," dedi. "Fukuda'nın verdiği görevleri yerine getirirken" o kadar seyahat etmeseymiş, klostrofobiden ya da yalnızlıktan delirirmiş. Fukuda'nın sevgilisiymiş ama birçok sevgiliden biri. Japon, değişik kadınlarla yattığını ondan hiç gizlememiş. Bazen geceyi birlikte geçirmek için onu yanında götürdüğü oluyormuş ama daha sonra onu evine davet etmeden haftalar geçebiliyormuş. O dönemlerde ilişkileri kesin bir biçimde patron çalışan ilişkisiymiş. Bay Fukuda'nın verdiği "görevler" ne türdendi? Uyuşturucu, elmas, sanat eseri, silah, para kaçakçılığı falan mı? Birçok sefer ne taşıdığını bilmiyordu bile. Fukuda'nın hazırladığı valizleri, paketleri ve çantaları getirip götürüyordu ve şimdiye kadar –bu kısmı masanın tahtasına vurarak söylemişti– gümrükleri, hudutları ve polisleri pek bir sorun yaşamadan geçmişti. Bu şekilde Asya'da ve Afrika'da seyahat ederken panik korkusunun ne olduğunu keşfetmişti. Aynı zamanda da, her seyahatte ona hayatın muhteşem bir macera olduğunu hissettiren o tür bir yoğunluğu ve enerjiyi daha önce hiç yaşamamıştı. "Böyle yaşamak, o arafta, Newmarket'taki o etrafı atlarla çevrili yavaş ölümde yaşamaktan ne kadar da farklı!" Onunla iki yıl çalıştıktan sonra, hizmetlerinden memnun kalan Fukuda onu bir terfiyle ödüllendirmişti: "Benimle aynı çatı altında yaşamayı hak ediyorsun."

"Sonun bıçaklanmak, öldürülmek, ömrünün geri kalan yıllarını korkunç bir hapishanede geçirmek olacak," dedim ona. "Delirdin mi sen? Eğer bana anlattıkların doğruysa, yaptığın çok aptalca bir şey. Uyuşturucu ya da daha kötü bir şeyin kaçakçılığını yaparken yakalanırsan o gangsterin seninle ilgileneceğini mi zannediyorsun?"

"İlgilenmeyeceğini zaten biliyorum, beni bu konuda kendisi uyardı," diye sözümü kesti. "'Eğer günün birinde yakalanırsan, orada tek başınasın. Ben seni tanımıyorum ve hiçbir zaman tanımadım. Orada başının çaresine bakarsın,' dedi bana. En azından, gördüğün gibi bana karşı çok içten."

"Seni ne kadar çok sevdiği belli oluyor."

"O beni sevmiyor. Ne beni ne de başkasını. Bu konuda tıpkı benim gibi. Ama benden daha karakter sahibi ve daha güçlü."

Oraya geldiğimizden beri bir saatten fazla bir zaman geçmiş ve hava kararmaya başlamıştı. Ona ne diyeceğimi bilmiyordum. Moralimin bozulduğunu hissediyordum. İlk kez kendini bir erkeğe tamamen, ruhen ve bedenen teslim etmiş görünüyordu. Şimdi evet, her şey çok açıktı: Hınzır Kız asla senin olmayacaktı, kıytırık adam.

"Suratın bir anda kederlendi," diye bana gülümsedi. "Anlattıklarım seni üzdü mü? Bunları anlatabileceğim yegâne insan sensin. Ayrıca birisine anlatma ihtiyacı duyuyordum. Ama belki de kötü yaptım. Bir öpücük verirsem beni affeder misin?"

"Benim üzüldüğüm şu ki, hayatında ilk kez birisini gerçekten seviyorsun ve o ben değilim."

"Hayır, hayır bu aşk değil," diye kafasını sallayarak tekrarladı. "Ondan daha karmaşık bir şey, sana daha önce de söylediğim gibi, daha ziyade bir hastalık. Bana kendimi canlı, işe yarar, aktif hissettiriyor. Ama mutlu hissettirmiyor. Bu birisi tarafından ele geçirilmek gibi bir şey. Gülme, şaka yapmıyorum, bazen Fukuda tarafından ele geçirildiğimi hissediyorum."

"Eğer ondan bu kadar korkuyorsan, tahmin ederim ki benimle sevişmeye cesaretin olmayacaktır. Oysaki ben Tokyo'ya özellikle senden beni *Château Meguru*'ya götürmeni istemek için gelmiştim."

Bana Fukuda'yla hayatını anlatırken çok ciddiydi ama şimdi gözlerini kocaman açarak kahkahayı bastı:

"Tokyo'ya daha yeni gelmiş olan sen, *Château Meguru*'yu nereden biliyorsun?"

"Simültane çevirmen arkadaşımdan duydum. Salomón kendine, '*Château Meguru*'nun Tercümanı' diyor." Elini tutup öptüm. "Buna cesaretin var mı, Hınzır Kız?"

Saatine baktı ve bir süre düşünceli bir şekilde hesap yaptı. Sonra birden, kararlı bir biçimde garsondan bize bir taksi çağırmasını istedi.

"Çok fazla vaktim yok," dedi. "Ama seni bu dayak yemiş köpekçik suratıyla görünce bana bir şeyler oluyor. Hadi, bunu yaparak büyük riske giriyorum ya neyse."

Château Meguru; saunalar, jakuziler, su yatakları, duvarlarda ve tavanda aynalar, radyo ve televizyonlar, bunların hemen yanında akla gelebilecek her zevke hitap eden ama bir sadomazoşizm tercihinin ön plana çıktığı fantazileri konu alan videokaset yığınlarıyla donatılmış küçük odalara giden koridorlar ve karanlık merdivenlerle dolu labirentimsi bir binada faaliyet gösteren bir buluşma eviydi. Ayrıca bir camekânın içinde prezervatiflerin ve horoz ibikli, sorguçlu ve piskopos başlıklı gibi farklı türden, değişik boylarda vibratörlerin yanı sıra kamçılar, maskeler, kelepçeler ve zincirler gibi sadomazoşist oyuncaklardan oluşan zengin bir alet edevat çeşidi vardı. Otobüsler, sokaklar ve park gibi burası da hastalık derecesinde tertemizdi. Odaya girerken bir laboratuvarda ya da özel bir merkezde olduğum izlenimine kapıldım. Doğrusu, bu teknolojik yatak odalarını ve mini *sex shop*'ları zevkler cenneti diye adlandıran Salomón Toledano'nun coşkusunu anlamakta güçlük çektim.

Kuriko'yu soymaya başlayınca ve yumuşacık tenini görüp ona dokununca ve kokusunu içime çekince, ne kadar kendimi tutmaya çabalasam da, Fukuda'ya şartsız

teslimiyetini bana anlattığından beri göğsümü sıkıştıran iç sıkıntısı galip geldi. Hıçkırıklara boğuldum. Hiçbir şey söylemeden, uzunca bir süre ağlamamı seyretti. Kendimi toparlayınca bir-iki özür kekeledim ve yeniden saçlarımı okşadığını hissettim.

"Buraya kederlenmeye gelmedik," dedi. "Bana sevgi göster ve beni sevdiğini söyle, şaşkın."

İkimiz de çırılçıplak kalınca gerçekten de çok zayıfladığını gördüm. Göğsünde ve sırtında kaburgaları sayılıyordu ve karnındaki küçük yara izi uzamıştı. Ama vücut hatları hâlâ uyumlu ve göğüsleri de diriydi. Kulağına aşk sözcükleri fısıldayarak bütün vücudunu yavaşça, uzun uzun öptüm. Teninden yayılan belli belirsiz koku sanki bedenin içinden geliyormuş gibiydi. Hiçbir şey umurumda değildi. O Japon tarafından büyülenmiş olmasını bile umursamıyordum. Onun verdiği görevler yüzünden en sonunda kurşuna dizilecek ya da bir Afrika hapishanesinde çürüyecek olması beni dehşete düşürüyordu. Ama onu kurtarmak için her şeyi yapacaktım. Çünkü, inkâr etmek neye yarar ki, onu her geçen gün daha çok seviyordum. Ve onu daima sevecektim, beni bin tane Fukuda'yla aldatsa da; çünkü o bugüne dek yaratılmış en hassas ve en güzel kadındı: benim kraliçem, benim prensesim, benim işkencecim, benim yalancım, benim Japoncuğum, benim yegâne aşkım. Kuriko yüzünü koluyla kapatmıştı ve tamamen zevkine konsantre olmuş bir şekilde, hiçbir şey söylemiyor, beni bile dinlemiyordu.

"Benim sevdiğim şeyi yap, Uslu Çocuk," diye en sonunda bana emretti ve bacaklarını açıp kafamı cinsel organına doğru çekti.

Onu öpmek, emmek, karnının derinliklerinden yayılan parfümün keyfini çıkarmak beni eskiden olduğu gibi mutlu etti. Birkaç sonsuz dakika boyunca Fukuda'yı ve bana anlattığı bin bir macerayı unutup sessiz ve ateşli bir coşkunluğa gömülerek bedeninin içlerinden dışarı

sızan tatlı salgıları içtim. Onun zirveye ulaştığını hissedince onun üzerine çıktım ve sızlandığını, kaşlarının çatıldığını hissederek, onca seferki zorluğun aynısıyla içine girdim. Çok tahrik olmuştum ama başım coşkuyla dönerek içinde uzun süre kalmayı başardım ve en sonunda boşaldım. Onu kendime sımsıkı basturarak bir müddet boyunca vücuduma yapışık tuttum. Onu okşadım, saçlarını, kusursuz kulaklarını ısırdım, onu öptüm ve kendimi daha fazla tutamadığım için ondan özür diledim.

"Bu kadar çabuk gelmemen, sertliğini uzun süre, saatlerce koruman için bir ilaç var," dedi en sonunda kulağıma, geçmişten gelen hınzır bir sesle. "Ne biliyor musun? Sen nereden bileceksin ki, küçük aziz. Fildişi ve gergedan boynuzu öğütülerek hazırlanan bir toz. Gülme, bu büyücülük değil, tamamen gerçek. Paris'e benden bir hatıra götürmen için sana bir tutam hediye edeceğim. Şunu bil ki, bu bütün Asya'da bir servet değerindedir. Böylece ne zaman bir Fransız kadınla yatsan Kuriko'yu hatırlayacaksın."

Yüzünü görmek için başımı boynundan kaldırdım: O solgun hali, gözlerinin etrafındaki o mavimtırak halkalar ve sevişmenin neden olduğu bitkinlikle çok güzeldi.

"Asya ve Afrika'ya yaptığın seyahatlerde yanında götürdüğün şey bu mu? Saf insanları kandırmak için fillerin dişi ve gergedanların boynuzuyla hazırlanmış afrodizyaklar mı?" diye kahkahalarla sarsılarak sordum.

"Dünyanın en güzel işi, sen istediğin kadar inanma," derken o da gülmeye başladı. "Fillerin, gergedanların ve daha bilmem kaç tane hayvanın avlanmasını yasaklatan çevreciler yüzünden. Şimdi, o dişler ve boynuzlar bu taraflardaki ülkelerde dünyanın parasına satılıyor. Ayrıca sana söylemek istemediğim başka şeyler de taşıyorum. Ama Fukuda'nın en büyük işi bu. Ve şimdi gitmek zorundayım, Uslu Çocuk."

"Paris'e dönmeyi düşünmüyorum," dedim ayaklarının ucuna basarak banyoya giden çıplak Kuriko'ya arkadan bakarak. "Tokyo'da yaşayacağım ve eğer Fukuda'yı öldüremezsem, sen nasıl o gangsterin köpeğiysen ben de senin köpeğin olmakla yetineceğim."

"Hav hav," diye havladı Şilili.

Otele döndüğümde Mitsuko'nun bir mesajıyla karşılaştım. Acil bir konu için beni yalnız görmek istiyordu. Yarın sabah erkenden ofisini arayabilir miydim?

Kalkar kalkmaz onu aradım ve sonu gelmez Japon nezaket gösterilerinin arasında, Tercüman'ın kadın arkadaşı öğlene doğru Hotel Hilton'un kafesinde birlikte bir kahve içmemizi istedi; çünkü benimle önemli bir konuyu konuşmak istiyordu. Telefonu daha yeni kapatmıştım ki yeniden çaldı. Kuriko'ydu. Eski bir Perulu arkadaşının Tokyo'da olduğunu Fukuda'ya söylemişti ve Yakuza lideri de bu akşam beni, Tercüman ve sevgilisiyle birlikte, evinde bir kadeh içmeye ve ardından da, Ginza'nın en popüler müzikholünde bir gösterili akşam yemeğine davet ediyordu. Doğru mu işitmiştim?

"Ona ayrıca, sana birkaç gün etrafı gezdireceğimi de söyledim. Hiç itiraz etmedi."

"Ne kadar cömert, ne kadar centilmen," diye cevap verdim, bana anlattıklarına öfkelenmiş bir şekilde. "Sen ve bir erkekten izin almak! Seni tanıyamıyorum, Hınzır Kız."

"Bak şimdi beni utandırdın," diye fısıldadı aklı biraz karışmış bir biçimde. "Tokyo'da bulunduğun süre zarfında her gün görüşebileceğimizi öğrenmenin seni mutlu edeceğini düşünmüştüm."

"Kıskanıyorum. Bunu fark etmedin mi? Eskiden hiç umursamıyordum; çünkü sen de sevgililerini ya da kocalarını hiç umursamıyordun. Ama bu Japon'u umursuyorsun. Sana istediği her şeyi yapabileceğini bana asla

söylememeliydin. Kalbime saplanan bu hançer mezara kadar benimle gidecek."

Sanki ona bir espri yapmışım gibi güldü.

"Şimdi senin fiyakalı laflarını dinlemeye vaktim yok, Uslu Çocuk. Ben senin o kıskançlıklarını yok edeceğim. Senin için muhteşem bir günlük program hazırladım, göreceksin."

Ondan beni öğlende Hilton'un kafesinden almasını istedim ve Mitsuko'yla randevuma gittim. Oraya vardığımda o çoktan gelmiş sigara içiyordu. Çok sinirli görünüyordu. Beni arama cüretini gösterdiği için bir kez daha benden özürler diledi ama gidebileceği başka kimsenin olmadığını söyledi, "çok zor bir durumdaydı ve artık ne yapacağını bilmiyordu". Belki ben ona bir tavsiyede bulunabilirdim.

"Salomón'la ilişkini mi kastediyorsun?" diye arkasından ne geleceğini tahmin ederek sordum.

"Ben bizimkinin küçük bir *flört* olacağını düşünmüştüm," diye onayladı ve sigara dumanını aynı anda hem ağzından hem de burnundan çıkardı. "Keyifli, gelip geçici, şu herhangi bir bağlayıcılık taşımayan maceralardan biri. Ama Salomón bunu böyle anlamıyor. Bütün yaşamı kapsayan bir ilişkiye dönüştürmek istiyor. Evlenmemiz için ısrar ediyor. Ben bir daha asla evlenmeyeceğim. Başımdan bir evlilik fiyaskosu geçti ve bunun ne olduğunu biliyorum. Ayrıca önümde bir kariyerim var. Gerçek şu ki ısrarcılığıyla beni deli ediyor. Bunun bir an önce sona ermesi için ne yapacağımı bilmiyorum."

Kuşkularımın teyit edilmiş olmasına sevinmedim. Tercüman kendi kendine gelin güvey olmuştu ve hayatının hüsranını yaşayacaktı.

"Siz o kadar yakın dostsunuz ve o sana o kadar değer veriyor ki, düşündüm de, umarım bundan rahatsızlık duymazsın. Bana yardım edebileceğini düşündüm."

"Peki ama sana nasıl yardım edebilirim ki, Mitsuko?"

"Onunla konuşarak. Onunla asla evlenmeyeceğimi, onun ısrarcı olduğu şekilde bu ilişkiyi ne sürdürebileceğimi ne de sürdürmek istediğimi ona açıklayarak. Doğrusu, strese giriyorum, dayanamayacak hale geliyorum. Şirkette benim bir sürü sorumluluğum var ve bu konu işimi de etkiliyor. Mitsubishi'de bulunduğum yere gelmek için çok çalıştım."

Sanki Tokyo'nun tüm sigara içenleri Hotel Hilton'un kişiliksiz kafesinde toplanmıştı. Duman bulutları ve keskin bir tütün kokusu mekânı kaplamıştı. Neredeyse bütün masalarda İngilizce konuşulduğu duyuluyordu. İçeride Japonlar kadar yabancılar da vardı.

"Çok üzgünüm Mitsuko ama bunu yapmayacağım. Üçüncü şahısların müdahale edebilecekleri bir konu değil bu, ikinizin arasında bir şey. Onunla içtenlikle ve bir an önce konuşmalısın. Çünkü Salomón sana çok âşık. Daha önce kimseye olmadığı kadar. Ve kendi kendine bir sürü hayal kuruyor. Ayrıca senin de onu sevdiğini sanıyor."

Tercüman'ın bana mektuplarında onunla ilgili olarak söylediği bazı şeyleri anlattım. Polonyalı nişanlısının evlilik hazırlıklarının tam ortasında onu terk ettiği Berlin'deki gençlik deneyiminden beri süren aşk hakkındaki düşüncelerinin onu tanıyınca nasıl değiştiğinden bahsettim. Ona anlattıklarımdan hiç etkilenmediğini fark ettim: Zavallı Tercüman'dan ona artık gına gelmiş olmalıydı.

"Ben o kızı anlıyorum," dedi buz gibi bir edayla. "Arkadaşın, İngilizce nasıl söylenir bilmiyorum, bezdirici, boğucu olabiliyor. Bazen onunla birlikteyken kendimi bir hapishanede hissediyorum. Kendim olmam, biraz nefes almam için bana hiçbir alan bırakmıyor. Sürekli bana dokunmak istiyor. Burada, Japonya'da ortalık yerde bu tür aşırılıklara kaçılmasına insanların alışık olmadığını ona anlatmış olmama rağmen."

Öyle bir konuşuyordu ki, birkaç dakika içinde, sorunun çok daha vahim olduğunu düşündüm: Mitsuko Tercüman'ın herkesin önündeki öpücüklerinden ve okşamalarından öylesine bir tiksinti hissediyordu ki, baş başayken maruz kaldığı ve onu nefret etme noktasına getiren tacizleri varın siz düşünün.

"Bu durumda, onunla konuşmam gerektiğini mi düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum, Mitsuko, böylesine kişisel bir konuda bana tavsiye verdirtme. Benim tek istediğim arkadaşımın mümkün olduğunca az acı çekmesi. Ve inanıyorum ki, eğer onunla devam etmeyeceksen, eğer ilişkini sonlandırmaya karar verdiysen, bunu bir an önce yapman en iyisidir. Sonra daha kötü olacaktır."

Yeni özürlerin ve saygı gösterilerinin arasında vedalaşıp gidince bir rahatsızlık ve keyifsizlik hissettim. Mitsuko'yla bu sohbeti yapmamış olmayı, arkadaşımın bir anda rüyadan uyandırılıp yavan gerçekliğe geri döneceğini öğrenmemiş olmayı tercih ederdim. Neyse ki orada fazla beklemek zorunda kalmadım: Kuriko, kafenin girişinde belirdi ve bu duman altı mekândan çıktığım için mutlu bir halde hemen yanına gittim. Üzerinde aynı kareli kumaştan bir şapka ve yağmurluk, koyu renk flanel pantolon, dik yakalı bir kırmızı bluz ve spor makosenler vardı. Yüzü dünden daha taze ve daha gençti. Kırk küsur yaşındaki bir yeniyetme. Onu görmek hissettiğim huzursuzluktan sıyrılmama yetti. Öpmem için dudaklarını bizzat kendisi uzattı ki bu genelde yaptığı bir şey değildi, zira onun ağzını arayan hep ben olurdum.

"Hadi gel, seni Tokyo'nun en güzel Şintoist tapınaklarına götüreceğim. Onların hepsinde serbestçe dolaşan hayvanlar, atlar, horozlar, güvercinler var. Onları kutsal reenkarnasyonlar olarak kabul ediyorlar. Yarın da, Zen Budist tapınaklarına gideceğiz: Rahiplerin her gün tır-

mıkladığı ve değiştirdiği kum ve kayadan oluşan bahçeleriyle bunlar da çok güzel."

Otobüslere, aerodinamik metroya ve bazen de taksilere binip inerek yoğun bir koşuşturmacayla geçen bir gün oldu. Tapınak ve *pagoda*'ların yanı sıra, içinde Peru'ya özgü eski seramik kap taklitlerinin (bir uyarı levhasında belirtildiğine göre, arkeolojik mirasın bir parçasını oluşturan objelerin ülke dışına çıkarmaya yönelik Peru'daki yasaklara saygılı olan kurum orijinal parçaları sergilemiyordu) bulunduğu devasa bir müzeyi de gezdim. Ama gördüklerime çok fazla dikkat yöneltebildiğimi sanmıyorum; çünkü beş duyumla neredeyse sürekli elimi tutan ve bana karşı alışılmadık derecede sevgi dolu yaklaşan Kuriko'ya konsantre olmuştum. Bana şakalar ve şirinlikler yapıyor, kimseyi umursamadan, ışıl ışıl parlayan gözleriyle katıla katıla gülüyordu ve ne zaman kulağıma eğilip, "Şimdi, başka bir fiyakalı söz, Uslu Çocuk," diye istekte bulunsa, arzusunu yerine getiriyordum. Öğleden sonra, bir sandviç yemek için Antropoloji Müzesi'ndeki kafeteryanın bir köşesindeki sakin bir masaya oturduk. Kareli şapkasını çıkardı ve saçlarını düzeltti. Boylarını biraz kısaltıp onları toplamıştı ve tamamen açığa çıkan boynundaki bir damarın yeşil kıvrımı seçiliyordu.

"Seni tanımayan kim görse bana âşık olduğunu zannederdi, Hınzır Kız. Sanırım seni Miraflores'te Şilili olarak tanıdığımdan beri hiçbir zaman böyle sevgi dolu olmamıştın."

"Belki de sana âşık oldum ve bunun farkına varmadım," dedi elini saçlarımın arasından geçirerek ve gözlerinin ne kadar ironik ve cüretkâr olduklarını göreyim diye yüzünü bana yaklaştırarak. "Şu anda sana âşık olduğumu söylesem ve gidip birlikte yaşayabiliriz desem ne yapardın?"

"Bir kalp krizi geçirir ve hemen burada ölürdüm. Peki, âşık mısın, Kuriko?"

"Tokyo'da geçireceğin süre boyunca her gün görüşeceğimiz için mutluyum. Seni her gün görmek için ne yapabilirim diye endişelerim vardı. İşte bu yüzden Fukuda'ya senden bahsetme cesaretini buldum. Ve gördüğün gibi her şey yolunda gitti."

"Yüce gönüllü gangster, Tokyo'nun güzelliklerini vatandaşına göstermen için sana izin verdi. Senin şu lanet olası Yakuza liderinden nefret ediyorum. Onu hiç tanımamış, asla görmemiş olmayı yeğlerdim. Bu akşam seni onun yanında görerek korkunç kötü bir zaman geçireceğim. Senden bir şey isteyebilir miyim? Benim önümde ona dokunma, onu öpme."

Kuriko kahkahalarla gülmeye başladı ve eliyle ağzımı kapattı.

"Sus, sersem, o bu tür şeyleri asla yapmaz, ne benimle ne de başkasıyla. Hiçbir Japon yapmaz. Burada, ortalık yerde yapılanla özel alanda yapılan arasında o kadar büyük bir fark vardır ki, bize çok doğal gelen şeyler onları şoke eder. O senin gibi değil. Fukuda bana karşı yanında çalışan bir elemanı gibi davranır. Bazen de, fahişesi gibi. Buna karşılık sen, doğruya doğru, bana daima bir prenses gibi davrandın."

"Şimdi fiyakalı sözler etme sırası sende mi?"

Küçük yüzünü ellerimin arasına aldım ve onu öptüm.

"Şu Japon'un sana fahişesi gibi davrandığını da bana söylememeliydin," diye kulağına fısıldadım. "Bunun diri diri derimi yüzmek gibi olduğunu görmüyor musun?"

"Sana öyle bir şey demedim. Onu unutalım, onu silelim."

Fukuda şehir merkezine uzak bir semtte, altı ya da sekiz katlı çok modern binalarla, yüksek komşularının altında ezilecekmiş gibi duran kiremit çatılı ve minik bahçeli geleneksel evlerin bir arada bulunduğu meskûn

bir bölgede yaşıyordu. Şık giyimli kapıcısının bana asansöre kadar eşlik ettiği bir binanın altıncı katında bir dairesi vardı. Asansör evin içine açılıyordu ve bomboş bir holün ardından, geniş penceresinden yıldızsız bir gökyüzünün altındaki sonsuz bir titrek ışıklar tabakasının seçildiği çok büyük bir yemek odası beliriyordu. Salon sade bir biçimde döşenmişti ve duvarlarında bazı mavi seramik tabaklar, raflarda bazı Polinezya heykelcikleri ve alçak, uzun bir masanın üzerinde fildişinden yontulmuş objeler vardı. Mitsuko ve Salomón çoktan gelmiş, ellerindeki şampanya kadehlerini yudumluyorlardı. Hınzır Kız üzerine uzun, hardal rengi, omuzlarını açıkta bırakan bir elbise giymiş, boynuna da altın bir kolye takmıştı. Bir eğlenceye gidecek gibi makyaj yapmış ve saçlarını iki kurdeleyle toplamıştı. Onda daha önce hiç görmediğim bu saç modeli Doğulu görünümünü güçlendiriyordu. Şu haliyle her zamankinden daha çok bir Japon'a benziyordu. Beni yanağımdan öptü ve Bay Fukuda'ya İspanyolca şöyle dedi:

"İşte sana bahsettiğim arkadaşım Ricardo Somocurcio."

Bay Fukuda bildik Japon selamıyla selamladı. Ve bana elini uzatıp oldukça anlaşılır bir İspanyolcayla şöyle dedi:

"Yakuza lideri size hoş geldiniz der."

Espri beni tamamen şaşkına çevirdi ve bunun sebebi sadece beni gafil avlaması değil –kendisi hakkında söylediklerimi Kuriko'nun ona anlatabileceğini hiç düşünmemiştim– Bay Fukuda'nın şakasını –acaba şaka mıydı?– hiç gülümsemeden ve bütün gece muhafaza edeceği o ifadesiz, nötr ve buruşuk suratla yapmış olmasıydı. Suratı bir maskeye benziyordu. Ona, "Ah, İspanyolca konuşuyorsunuz," deyince, kafasıyla olumsuz bir işaret yaptı ve o andan itibaren, nadiren ağzını açtığı zamanlarda, sade-

ce çok tutuk ve zor anlaşılır bir İngilizceyle konuştu. Bana bir kadeh şampanya uzattı ve oturmam için Kuriko'nun yanındaki sandalyeyi işaret etti.

Kısa boyluydu, Salomón Toledano'dan bile daha kısa ve nerdeyse iskeleti görünecek denli sıskaydı; o kadar ki, ince ve zayıf Hınzır Kız'la kıyaslandığında bir çırpıyı andırıyordu. Onunla ilgili olarak kafamda o kadar farklı bir düşünce yaratmıştım ki, karşımda onun yerine geçmiş bir sahtekâr varmış izlenimine kapıldım. Koyu renkli, yuvarlak camlı ve metal çerçeveli gözlüğünü bütün gece gözünden çıkarmaması, kişiliğinin bende uyandırdığı rahatsızlığı daha da artıran bir etken oldu; çünkü küçük gözlerinin –onları soğuk ve hırçın hayal ediyordum– beni gözlemleyip gözlemlemedikleri anlaşılmıyordu. Gri saçları kafatasına yapışıktı; herhalde jöle sürülüp 50'li yılların Arjantinli tango şarkıcıları tarzında arkaya doğru taranmışlardı. Üzerindeki koyu renk takım elbise ve kravat ona bir cenaze havası veriyordu ve küçük elleri dizlerinin üzerinde, taşlaşmış gibi, uzun süre hareketsiz ve sessiz kalabiliyordu. Ama, belki de, fiziğinin en dikkat çekici tarafı konuşurken vantriloklar gibi belli belirsiz hareket eden dudaksız ağzıydı. Kendimi o kadar gergin ve huzursuz hissediyordum ki, alışkanlıklarımın aksine –hiçbir zaman çok içen biri olmadım çünkü alkol bende çok çabuk etkisini gösteriyordu– o gece aşırı içtim. Bay Fukuda, çıkmamız gerektiğini belirtircesine ayağa kalktığında, bedenimde üç kadeh şampanya taşımaktaydım ve başım dönmeye başlamıştı. Ve Japoncanın artık ayırt etmeye başladığını söylediği bölgesel lehçeleri hakkında Tercüman'ın neredeyse tek başına sürdürdüğü sohbete biraz uzak, kendi kendime şaşkınlıkla soruyordum: "Bu ufak tefek, sıradan ve yaşlı adamda ne var ki Hınzır Kız ondan o şekilde bahsediyor?" Zaafı olduğunu, hastalığı olduğunu, onun tarafından ele geçiril-

diğini, ona istediği her şeyi yapabileceğini söylemesi için ona ne diyordu, ona ne yapıyordu? Bunların cevabını bulamadığım için de daha çok kıskançlık, daha çok öfke, kendime yönelik daha çok aşağılama hissediyor ve aptallık edip Japonya'ya geldiğim için kendime lanetler yağdırıyordum. Ne var ki, bir saniye sonra, ona gözucuyla bakınca, sadece o seferinde, Opéra de Paris'deki dansta onu bu geceki kadar arzu uyandırıcı gördüğümü düşünüyordum.

Binanın kapısında bizi bekleyen iki taksi vardı. Taksilerden birine sadece Kuriko'yla ben bindik; çünkü Bay Fukuda tek bir buyurgan hareketle böyle olmasını belirtti ve kendisi Tercüman ve Mitsuko'yla birlikte diğer taksiye geçti. Daha hareket eder etmez Hınzır Kız'ın elimi tutup ona dokunmam için bacaklarına götürdüğünü hissettim.

"Yoksa o kadar kıskanç değil mi?" dedim bizi geçen diğer taksiyi işaret ederek. "Senin tek başına benimle gelmene nasıl izin veriyor?"

Anlamamış gibi yaptı.

"Asma suratını böyle, sersem," dedi. "Yoksa artık beni sevmiyor musun?"

"Senden nefret ediyorum," dedim ona. "Hayatımda hiçbir zaman şimdiki gibi bir kıskançlık hissetmedim. Hayatının aşkı dediğin adam gerçekten o cüce, o insan müsveddesi mi?"

"Saçma sapan konuşmayı bırak ve beni öp."

Kollarını boynuma doladı, bana ağzını sundu ve dilinin ucunun benimkiyle birbirine dolaştığını hissettim. Uzun uzun öpmem için kendini bana bıraktı; bu arada o da öpücüklerime neşeyle karşılık veriyordu.

"Seni seviyorum, lanet olasıca, seni seviyorum, sana âşığım," diye kulağına fısıldadım. "Benimle gel, Japoncuk, gel benimle, sana yemin ederim ki çok mutlu olacağız."

"Dikkat et, neredeyse geldik," dedi. Benden uzaklaştı, çantasından bir kâğıt mendil çıkarıp ağzının etrafını sildi. "Dudaklarını temizle, sana biraz ruj bulaştırdım."

Tiyatro-restoran, devasa mekânın tamamına güçlü bir ışık veren kocaman avizelerin altında bir yelpaze gibi açılan bir rampanın basamaklarında dizili masa ve sehpalarla çevrili çok geniş sahnesi olan bir müzikholdü. Fukuda'nın rezerve ettiği masa sahneye oldukça yakındı ve muhteşem bir görüş açısına sahipti. Gelişimizden neredeyse hemen sonra başlayan gösteride bazen hicveden numaralarla, bazense taklitler, step dansları ve kalabalık bir dansçı topluluğuyla Broadway'in büyük sahnelemelerine göndermeler yapılıyordu. Ayrıca palyaçolar, illüzyonistler, akrobatlar ve İngilizce, Japonca şarkılar vardı. Sunucu tıpkı Tercüman gibi neredeyse tüm dilleri biliyormuş gibi görünüyordu ama dediğine göre hepsini kötü konuşuyordu.

Bay Fukuda bir kez daha, buyurgan hareketlerle nerede oturacağımıza karar verdi. Beni yine Kuriko'nun yanına oturttu. Daha ışıklar söner sönmez –masa çiçek aranjmanlarının arasına yarı gizlenmiş ampuller sayesinde aydınlık kalıyordu– Hınzır Kız'ın ayağını benim ayağımın üzerinde hissettim. Ona baktım ve dünyanın en doğal haliyle Mitsuko'yla konuştuğunu gördüm; Japon kadının onu anlamak için harcadığı çabaya bakılırsa, Japoncası, Fransızca ve İngilizcesi kadar bozuk olmalıydı. Hafif solgun parlak teni, yusyuvarlak omuzları, uzun boynu, bal rengi ışıltı dolu küçük gözleri ve dolgun dudaklarıyla o yarı karanlığın içinde çok güzel görünüyordu. Neredeyse tüm yemek boyunca ayağının üzerinde duran ayağının tabanını bana hissettirmek için ayakkabısını çıkarmıştı; orada olduğunu unutmamam için, ne yaptığının gayet bilincinde olarak ve sahibine, efendisine meydan okuyarak arada sırada hareket ettirip ayak bile-

ğime sürtüyordu. Fukuda ifadesiz bir suratla gösteriyi seyrediyor ya da ağzını neredeyse hiç oynatmadan Tercüman'la sohbet ediyordu. Sanırım sadece bir kez, Peru'da işlerin nasıl gittiğini ve oradaki, görünüşe göre bir hayli kalabalık, Japon kolonisinden kimseyi tanıyıp tanımadığımı sormak için benimle konuştu. Ona yıllardan beri Peru'ya gitmediğimi ve doğduğum ülkede neler olup bittiğiyle ilgili fazla bir şey bilmediğimi söyleyerek cevap verdim. Hiçbir Perulu Japon tanımamıştım ama, evet, sayıları çok fazlaydı; çünkü Peru XIX. yüzyıldaki Japon göçü sırasında dünyada Brezilya'dan sonra onlara sınırlarını açan ikinci ülke olmuştu.

Akşam yemeği başlamıştı ve içlerinde sunumu çok güzel ve oldukça lezzetli sebzeler, deniz ürünleri ve etler bulunan minyatür tabaklar sonu gelmez bir şekilde birbirini izliyordu. Ben sırf âdet yerini bulsun diye şöyle bir tatlarına bakıyordum. Buna karşılık, içlerinde gangsterin bize sıcak ve tatlı sake servisi yaptığı minik fincanlardan çok sayıda içtim. Daha gösterinin birinci bölümü bitmemişti ki başımın döndüğünü hissettim. Ama en azından baştaki huzursuzluğum uçup gitmişti. Işıklar yanınca Hınzır Kız'ın çıplak ayağının hâlâ orada kalıp bana dokunmaya devam etmesine şaşırdım. Şöyle düşündüm: "Korkunç bir kıskançlık hissettiğimi biliyor ve bunu biraz telafi etmeye çalışıyor." Artık yatışmıştım: Hissettiklerimi belli etmemeye çalışarak ona doğru dönüp her baktığımda, kendi kendime onu daha önce hiç bu kadar güzel ve arzu uyandırıcı görmediğimi söylüyordum. Mesela o küçücük kulak, yumuşak kavisleri ve kulak memesinin üst kısımdaki küçük çıkıntıyla bir minimalist mimari şaheseriydi.

Gecenin bir ânında, Salomón ve Mitsuko arasında nasıl başladığını bilmediğim küçük bir olay yaşandı. Mitsuko birden ayağa kalktı ve kimseyle vedalaşmadan ve

herhangi bir açıklama yapmadan yürüyüp gitti. Tercüman hemen yerinden fırladı ve onun peşinden gitti.

"Ne oldu?" diye Fukuda'ya sordum ama adam hiçbir şey söylemeden ve hiç kımıldamadan bana bakakaldı.

"Herkesin içinde ellenmekten ve öpülmekten hoşlanmıyor," dedi Kuriko. "Arkadaşının eli hiç rahat durmuyor. Mitsuko onu her an terk edebilir. Bunu yapacağını bana söyledi."

"Eğer onu bırakırsa Salomõn ölür. Mitsuko'yu bir dananın anasını sevdiği gibi seviyor. Ona iliklerine kadar âşık."

Hınzır Kız, makyajla kıpkırmızı olmuş dolgun dudaklı ağzı açık, kahkahayı bastı:

"Bir dana gibi sevmek! İliklerine kadar âşık!" diye tekrarladı. Bu kadar komik sözleri asırlardır duymuyordum. Peru'da hâlâ bunları mı kullanıyorlardır, yoksa aşk için Peru'ya özgü yeni deyimler icat etmişler midir?"

Ve İspanyolcadan Japoncaya geçerek, Fukuda'ya o deyimlerin ne anlama geldiğini açıklamaya koyuldu. Japon onu istifini bozmadan ve renk vermeden dinliyordu. Arada sırada, bir eklemli kukla gibi, ona hiç bakmadan kadehini alıp ağzına götürüyor, bir yudum içiyor ve tekrar masaya bırakıyordu. Tercüman ve Mitsuko kısa bir süre sonra hiç beklenmedik bir biçimde geri döndüler. Gülümsediklerine ve el ele tutuştuklarına bakılırsa barışmışlardı.

"Aşkı canlı tutmak için kavgadan daha iyisi yoktur," dedi bana Salomön halinden memnun bir adamın gülümsemesiyle ve göz kırparak. "Ama çizmeyi aşmaması için erkeğin kadını arada sırada cezalandırması gerekir."

Çıkışta yine iki taksi bekliyordu ve gelirken olduğu gibi, Bay Fukuda bir el hareketiyle benim sadece Kuriko'yla birlikte onlardan birine binmeme karar verdi. O Salomón ve Mitsuko'yla gitti. Nefret edilesi Japon bana

sunduğu ayrıcalıklar sebebiyle sempatik gelmeye başlamıştı.

"En azından bütün gece bana dokunup durduğun o ayağındaki ayakkabıyı yanımda götürmeme izin ver. Artık seninle yatamadığıma göre onunla birlikte yatacağım. Ve onu Guerlain diş fırçasının yanında saklayacağım."

Ama Fukuda'nın oturduğu binaya vardığımızda, beni şaşkınlığa uğratan Kuriko, vedalaşmak yerine elimden tuttu ve "son bir kadeh" içmek için beni kendisiyle birlikte daireye çıkmaya davet etti. Asansörde onu çılgınca öptüm. Onu öperken, böylesine güzel olmak için, küçük kulaklarının birer minimalist yaradılış şaheseri olduğunu keşfettiğim bu geceyi seçmesinden ötürü onu asla affetmeyeceğimi söylüyordum. O kulaklara bayılıyordum ve onları kesmeyi, tahnit etmeyi ve ceketimin kalbime en yakın cebinde dünyanın her yerine götürmeyi isterdim.

"Hadi, fiyakalı sözlerine devam et, afili çocuk." Gönlü okşanmış, güleç ve kendinden çok emin görünüyordu.

Fukuda salonda değildi. Bana bir kadeh buzlu viski verdikten sonra, "Gidip bakayım gelmiş mi," diye mırıldandı. Tahrik edici bir ifadeyle aydınlanmış bir suratla hemen geri döndü:

"Gelmemiş. Turnayı gözünden vurdun, Uslu Çocuk, bu demek oluyor ki gelmeyecek. Geceyi dışarıda geçirecek."

Hastalığı, zaafı tarafından terk edildiğine pek üzülmüş görünmüyordu. Aksine, haber onu neşelendirmiş gibi göründü. Bana Fukuda'nın akşam yemeklerinden ya da sinema gezmelerinden sonra böyle birden, hiçbir şey söylemeden ortadan kaybolduğunu anlattı. Ve ertesi gün geri döndüğünde ona en ufak bir açıklama yapmazmış.

"Geceyi başka bir kadınla geçirmeye gittiğini mi söylemek istiyorsun? Dünyanın en güzel kadını evinde dururken aptal herif geceyi başka bir kadınla mı geçirecek?"

"Bütün erkekler senin kadar iyi zevk sahibi değil," dedi Kuriko kendini dizlerimin üzerine bırakıp kollarını boynuma dolarken.

Onu kucaklarken, okşarken ve boynunu, omuzlarını, kulaklarını öperken kendi kendime, Yakuza liderini kaçırtıp beni bunca mutluluğa boğan şansın, tanrıların ya da artık her neyse o şeyin bana karşı bu kadar cömert davranmış olması mümkün olamaz, diyordum.

"Geri gelmeyeceğinden emin misin?" diye, bir anlık bir zihin açıklığında ona sordum.

"Hayır, ben onu tanıyorum, eğer şu âna kadar gelmediyse geceyi dışarıda geçirecek demektir. Neden soruyorsun, Ricardito? Korkuyor musun?"

"Hayır, korktuğum falan yok. Eğer bugün onu öldürmemi istesen, bunu yaparım. Hayatımda hiç bu kadar mutlu olmadım, Japoncuk. Ve sen de hiçbir zaman bu geceki kadar güzel olmadın"

"Gel, gel."

Baş dönmesine direnerek peşinden gittim. Salondaki nesneler ağır çekim etrafımda dönüyorlardı. Kendimi o kadar mutlu hissediyordum ki, şehrin göründüğü büyük pencerenin önünden geçerken, eğer camlardan birini açıp kendimi boşluğa bırakırsam o sonsuz ışık tabakasının üzerinde bir tüy gibi süzüleceğimi düşündüm. Duvarları erotik gravürlerle süslü yarı karanlık bir koridordan geçtik. Zemini halı kaplı alacakaranlık odaya girdiğimizde ben tökezleyip büyük, yumuşacık ve üzerinde bir sürü yastık bulunan bir yatağa düştüm. Ben daha bunu ondan istemeden, Kuriko soyunmaya başlamıştı. Ve işini bitirir bitirmez benim soyunmama yardım etti.

"Ne bekliyorsun, şaşkın?"

"Eve gelmeyeceğine emin misin?"

Bana cevap vermek yerine, bedenini benimkine yapıştırdı, sımsıkı sarıldı ve ağzımı bulup onu kendi ağız sal-

gısıyla doldurdu. Kendimi hiçbir zaman o kadar tahrik olmuş, o kadar heyecanlanmış, o kadar mutlu hissetmemiştim. Bütün bunlar gerçekten oluyor muydu? Hınzır Kız hiçbir zaman bu kadar ateşli, bu kadar coşkulu olmamış, yatakta hiçbir zaman bu kadar inisiyatif almamıştı. Daima pasif, neredeyse kayıtsız bir tutum takınır, kendinden bir şey katmadan öpülmeye, okşanmaya ve sevilmeye boyun eğiyormuş gibi görünürdü. Şimdi beni öpen, bütün vücudumu dişleyen ve okşayışlarıma hemen ânında ve beni büyüleyen bir cüretkârlıkla karşılık veren oydu. "O çok sevdiğin şeyi sana yapmamı istemiyor musun?" diye mırıldandım. "Önce ben sana yapacağım," diye cevap verdikten sonra sırtüstü uzanmam ve bacaklarımı açmam için beni sevecen elleriyle geriye doğru itti. Dizlerimin arasına oturdu ve Hotel de Sénat'nın *chambre de bonne*'unda seviştiğimizden beri ilk kez, yapması için ona defalarca yalvardığım ve asla yapmak istemediği şeyi yaptı: Cinsel organımı ağzına alıp emdi. Beni küçük küçük, atom atom parçalara ayıran ve beni saf duyuma, müziğe, çıtırdayan aleve dönüştüren ölçülemez zevkten bitkin bir halde inlediğimi hissettim. İşte tam o sırada, mucizevi bir biçimde zamanın ilerleyişinin askıya alındığı o saniyelerin ya da dakikaların birinde, parmaklarıyla testislerimi okşayan Hınzır Kız'ın kendisini yalamasına, öpmesine, emmesine ve içine çekmesine müteşekkir o et parçasına tüm benliğimin konsantre olduğunu hissettiğim bir anda Fukuda'yı gördüm.

Yatak odasının o karanlık köşesi tarafından salgılanmış gibi kısmen gölgelerle kaplı bir halde, Kuriko'yla seviştiğimiz yataktan en fazla üç-dört metre uzakta, kocaman bir televizyonun hemen yanında, bir sandalyeye ya da bir banka oturmuş, gözünden hiç çıkarmadığı o gangster filmi gözlüğü ve pantolonunun önündeki iki eliyle bir sfenks gibi hareketsiz ve sessiz duruyordu.

Hınzır Kız'ı saçlarından yakalayarak ağzının içindeki organımı bırakmaya mecbur bıraktım –bu hareketimden rahatsızlık duyduğunu hissettim– ve şaşkınlık, korku ve kafa karışıklığından tamamen altüst olmuş bir halde kulağına, çok alçak sesle ve salakça bir biçimde şöyle dedim: "Ama o burada, Fukuda burada." Yataktan atlamak, dehşete kapılmak, koşmaya başlamak, deliye dönmek, haykırmak yerine, kafasını o köşeye çevirmeye başladığı ama sonra vazgeçtiği saniyelik bir kararsızlığın ardından yapacağını asla tahmin etmeyeceğim ve de istemeyeceğim yegâne şeyi yaptığını gördüm: Kollarını bana dolayıp vücudunu bana yapıştırarak tüm gücüyle beni o yatağa çivilemek istedi ve ağzımdan öpmeye, beni ısırmaya, semenimle karışmış tükürüğünü bana aktarmaya çalışırken çaresizlik içinde, telaşla ve kaygıyla bana şöyle dedi:

"Orada olması ya da olmaması seni neden ilgilendiriyor ki, sersem? Zevk almıyor musun, sana zevk vermiyor muyum? Ona bakma, unut onu."

Şaşkınlıktan taş kesilmiş bir halde her şeyi anladım: Fukuda bizi basmamıştı, Hınzır Kız'la suç ortaklığı içinde başından beri oradaydı ve ikisi tarafından hazırlanmış bir gösterinin keyfini çıkarıyordu. Bir tuzağa düşürülmüştüm. Yaşamakta olduğum şaşırtıcı şeyler şimdi açıklığa kavuşuyordu; bunlar Japon tarafından titizlikle planlanmış, onun emir ve arzularına teslim Hınzır Kız tarafından da hayata geçirilmişti. Kuriko'nun bana karşı bu iki gündür, özellikle de bu gece gösterdiği sevecenliğin sebebini anladım. Bunu benim için ya da kendisi için değil, o Japon için yapmıştı. Sahibine yaranmak için. Efendisinin zevk alması için. Kalbim yerinden fırlayacak gibi atıyordu ve zorlukla nefes alıyordum. Baş dönmem geçmişti ve utanmış gibi içeri kaçan, giderek küçülen fallusumu pörsümüş hissediyordum. Hınzır Kız'ı bir itişte üzerim-

den attım ve yarı doğrulup ondan kendimi tam kurtaramadan bağırmaya başladım:

"Öldüreceğim seni, orospu çocuğu! Lanet olası!"

Ama Fukuda artık ne o köşede ne de odadaydı ve Hınzır Kız şimdi farklı bir ruh haline bürünmüş, öfkeden sesi ve suratı bozulmuş, bana küfrediyordu:

"Ne oldu sana, salak! Neden böyle bir skandal yaratıyorsun?" derken suratıma, göğsüme artık nereye denk getirebilirse iki eliyle birden vuruyordu. "Gülünç olma, taşralı olma. Her zaman böyleydin ve daima böyle zavallı kalacaksın, senden başka ne beklenir ki, kıytırık herif."

Yarı karanlıkta hem onu kendimden uzak tutmaya çalışıyor hem de yerde kıyafetlerimi arıyordum. Ne onları nasıl bulduğumu biliyorum ne nasıl üzerime giydiğimi ne de bu komedi sahnesinin ne kadar sürdüğünü. Kuriko bana vurmayı bırakmıştı ama yatağın üzerinde oturmuş histerik bir biçimde ağlarken, arada durup hıçkırıklar ve küfürler sallıyordu:

"Bunun senin için mi yapacağımı zannediyordun, açlıktan nefesi kokan şey, ezik, aptal? Sen nesin ki, sen kendini ne sanıyorsun ki? Eğer seni ne kadar aşağı gördüğümü, senden ne kadar nefret ettiğimi bilsen düşüp ölürdün, korkak!"

En sonunda giyinmeyi bitirdim ve erotik gravürlü koridoru neredeyse koşarak geçerken salonda Fukuda'nın beni elinde bir tabanca ve elleri sopalı iki yakın korumayla birlikte beklemesini arzuladım, zira kendimi bir an önce öldürtmek için üzerine atılmayı, o lanet olası gözlüğünü çıkarmayı ve suratına tükürmeyi düşünüyordum. Ama ne salonda ne de asansörde kimse vardı. Aşağıda, binanın kapısında, şık kapıcının benim için çağırdığı taksiyi soğuktan ve öfkeden titreyerek uzun süre beklemek zorunda kaldım.

Otel odamda, giyinik olarak yatağın üzerine uzan-

dım. Kendimi yorgun, incinmiş, aşağılanmış hissediyordum ve elbiselerimi çıkarmak için dahi takatim yoktu. Saatlerce bomboş bir zihinle, gözümü kırpmadan, kendimi aptalca bir masumiyet ve safça bir sersemlikle yoğrulmuş rezil bir insan gibi hissederek o şekilde kaldım. Bütün bu süre boyunca tıpkı bir mantra gibi kendime sürekli olarak şunu tekrarlıyordum: "Bu senin suçun, Ricardo. Onu tanıyordun. Neler yapabileceğini biliyordun. Seni hiçbir zaman sevmedi, hep hor gördü. Ne diye ağlıyorsun, kıytırık herif. Ne diye şikâyet ediyorsun, ne diye sızlanıyorsun, aptal, budala, salak. Sen busun, Hınzır Kız'ın olduğunu söylediği her şey ve daha fazlası. Mutlu olmalıydın ve dallamaların, modernlerin, akıllıların yaptığı gibi, istediğini elde ettiğini söylemeliydin. Onu becermedin mi? Senin aletini emmedi mi? Ağzına boşalmadın mı? Daha ne istiyorsun? O sıskanın, o Yakuza'nın orada durup orospusunu nasıl becerdiğini seyretmesini neden bu kadar önemsiyorsun? Olanları ne diye bu kadar kafaya takıyorsun? Kim sana git ona âşık ol dedi? Bütün suç sende, başka hiç kimsede değil, Ricardito."

Gün ağarmaya başlayınca tıraş oldum, banyo yaptım, valizimi hazırladım ve Kore üzerinden yapmak zorunda olduğum Paris'e dönüşümü öne almak için Japan Airlines'ı aradım. Seul'den öğlen kalkan uçakta yer bulmayı başardım, bu durumda ancak Narita Havaalanı'na ulaşacak zamanım kalıyordu. Hoşça kal, demek için Tercüman'ı aradım ve bana teklif ettikleri güzel bir işi kaçırmamak için hemen Paris'e dönmem gerektiğini söyledim. Onunla hemen vedalaşmak için elimden gelen her şeyi yapmama rağmen havaalanına kadar bana eşlik etmekte ısrarcı oldu.

Resepsiyonda hesabımı kapattığım sırada bana telefon geldi. Ahizeden Hınzır Kız'ın, "Alo, alo," dediğini duyar duymaz telefonu kapattım. Tercüman'ı beklemek üzere

sokağa çıktım. Bindiğimiz otobüs farklı otellerden yolcuları topluyordu, bu yüzden Narita'ya varışımız bir saati buldu. Yolda arkadaşım bana Kuriko ya da Fukuda'yla bir sorun mu yaşadığımı sorunca, hayır yaşamadığıma ve ani gidişimin sebebinin Mösyö Charnés'in bana faks yoluyla ulaştırdığı o harika teklif olduğuna onu temin ettim. Bana inanmadı ama daha fazla üstelemedi.

Ve ardından, kendi konusuna dönüp bana Mitsuko'dan bahsetmeye başladı. Evlilik olayına karşı hep bir alerjisi olmuştu, onu kendisi gibi her özgür insan için feragat olarak görüyordu. Ama Mitsuko evlenmeleri konusunda o kadar ısrarcıydı ki, hem sonra o kadar iyi bir kız çıkmış, ona karşı o kadar iyi davranmıştı ki, özgürlüğünden vazgeçmeyi, onu mutlu etmeyi ve onunla evlenmeyi değerlendirmekteydi. "Eğer gerekirse Şintoist ayiniyle evleneceğim, sevgili dostum."

Bu kadar önemli bir adımı atmadan önce bir süre beklemenin en iyisi olacağını ona ima etmeye dahi cüret edemedim. O bana konuşurken, bugünlerden birinde, Mitsuko cesaretini toplayıp ondan ayrılmak istediğini; çünkü artık onu sevmediğini, hatta ondan nefret etme noktasına geldiğini söyleyince ne kadar çok acı çekeceğini düşünerek iliklerime kadar kederlendiğimi hissediyordum.

Narita'da benim Seul uçağının çağrı anonsu yapılınca Tercüman'a sarıldığım sırada duyduğum sözleri karşısında, anlamsız bir biçimde, gözlerimin yaşlarla dolduğunu hissettim:

"Benim düğün şahidim olmayı kabul eder misin, sevgili dostum?"

"Elbette ki, dostum, bu benim için büyük onur olacak."

Paris'e iki gün sonra fiziksel ve zihinsel olarak bitik bir halde vardım. Son kırk sekiz saatte ne ağzıma tek bir

lokma koymuştum ne de gözlerimi bir an kırpmıştım. Ama aynı zamanda da kendimi tamamen bırakmama ve beni için için kemiren depresyona yenilmeme konusunda kararlı bir şekilde uçaktan inmiştim, zira bütün yolculuk boyunca bu kararımı sayıklayıp durmuştum. Reçeteyi biliyordum. Bu meret çalışarak ve boş zamanları –yaratıcı ya da faydalı olamadıklarında– oyalayıcı meşgalelerle doldurarak tedavi ediliyordu. İrademin bedenimi peşinden sürüklediği hissine kapılarak Mösyö Charnés'e bana olabildiğince çok iş vermesi için yalvardım; çünkü önemli bir borcu kapatmam gerekiyordu. Onu tanıdığım ilk günden beri bana gösterdiği himmetle isteğimi yerine getirdi. Sonraki aylarda çok az süre Paris'te kaldım. Londra, Viyana, İtalya, İskandinavya ve birkaç kez de Afrika'da, Cape Town ve Abidjan'da her türden konferans ve toplantıda çalıştım. Bütün şehirlerde, işten sonra bir spor salonuna gidip karın kaslarını güçlendirme hareketleri yaparak, koşu bandında koşarak, bisiklette pedal çevirerek, yüzerek ya da aerobik yaparak bütün enerjimi boşaltıyordum. Rusçamı kendi başıma ilerletmeyi ve Ivan Bunin'in öykülerini (Çehov'unkilerden sonra en çok onları seviyordum) oyalanacak bir şey olsun diye, yavaş yavaş çevirmeyi sürdürdüm. Üç tanesinin çevirisini tamamlayınca onları İspanya'ya, arkadaşım Mario Muchnik'e gönderdim. "Sadece başyapıt basma inatçılığımla, şimdiden dört yayınevi batırdım," diye bana cevap verdi. "Ve sana yalan gibi gözükse de, beşinciyi finanse etmesi için bir intihar yatırımcısını ikna etmek üzereyim. Senin Bunin'i orada basacağım ve hatta sana, birkaç sütlü kahve içmene yetecek bir telif bile ödeyeceğim." Bu bitmez tükenmez koşuşturmaca beni yavaş yavaş Tokyo seyahatinin neden olduğu duygusal dibe vuruştan çıkardı. Bir suretim gibi bana eşlik eden ve bir şeye ya da birine karşı hissetmeye başladığım her türlü coşku ve ilgiyi bir asit gibi aşındıran belli bir iç-

sel keder, belli bir derin düş kırıklığı beni hiç terk etmedi. Ve birçok gece, yoğun bir gölgeler fonunda, Buddha gibi ifadesiz bir suratla bankında kımıldamadan oturup mastürbasyon yapan ve Hınzır Kız'la benim üzerime yağan bir semen yağmuru olarak boşalan Fukuda'nın sıska görüntüsünün yer aldığı aynı pis kâbusu gördüm.

Yaklaşık altı ay sonra, konferansların birinden Paris'e döndüğümde bana Unesco'da Mitsuko'dan bir mektup verdiler. Salomón oturduğu kiralık dairede bir kutu barbitürat yutarak canına kıymıştı. İntiharı Mitsuko için sürpriz olmuştu; çünkü benim Tokyo'dan ayrılmamdan kısa bir süre sonra, tavsiyeme uyarak onunla konuşmak için cesaretini toplamış, birlikte devam edemeyeceklerini çünkü kendisini tamamen mesleğine adamak istediğini açıklamış ve Salomón da bunu çok iyi anlamıştı. Ona karşı çok anlayışlı görünmüş ve hiç yaygara koparmamıştı. Mesafeli bir arkadaşlık sürdürmüşlerdi ki, Tokyo'nun koşuşturması içinde bu kaçınılmaz bir şeydi. Arada sırada bir çay salonunda ya da bir restoranda görüşüyor, çok sık telefonla konuşuyorlardı. Salomón ona Mitsubishi'yle sözleşmesi bitince yenilemeyi düşünmediğini söylemişti; Paris'e dönecekti, "orada iyi bir dostu vardı". İşte bu yüzden, hayatına son verme kararı Mitsuko ve diğer onu tanıyan herkesi çok şaşırtmıştı. Şirket tüm cenaze masraflarını karşılamıştı. Mitsuko mektubunda neyse ki Kuriko'dan hiç bahsetmiyordu. Ne cevap yazdım ne de taziyelerimi ilettim. Mektubunu başucu masamın çekmecesinde, Tercüman'ın Tokyo'ya gittiği gün bana hediye ettiği kurşun süvarinin ve Guerlain diş fırçasının yanında saklamakla yetindim.

V. Sesi çıkmayan çocuk

Simon ve Elena Gravoski, Joseph Garnier Sokağı' ndaki art deco binada yaşamaya başlayana kadar, orada yıllardır oturmama rağmen komşularımın arasından hiç kimseyle dostluk kurmadım. Sadece Fransız demiryolları şirketi SNCF'de memur olarak çalışan ve karısı sarımtırak saçlı ve kaba tavırlı bir emekli öğretmen olan Mösyö Dourtois'yla dost olduğumuzu sanmıştım. Benim karşımdaki dairede oturuyordu ve sahanlıkta, merdivenlerde ya da binanın girişinde karşılaştığımızda izin istiyor ya da iyi günler diyorduk ve yıllar içinde el sıkışma ve Fransızların değişmez meşgalesi olan hava durumu hakkında fikir alışverişi yapma noktasına kadar geldik. Bu ayaküstü sohbetlerden ötürü onunla arkadaş olduğumuzu düşünmeye başlamıştım ama Théâtre des Champs-Élysées'deki bir Victoria de los Ángeles konserinin ardından evime dönüp anahtarlarımı içeride unuttuğumu fark ettiğim bir gece hiç de öyle olmadığımızı anladım. O saatte gidip yardım isteyeceğim bir çilingir yoktu. Sahanlıkta oturup son derece dakik komşumun işe gidiş saati olan sabahın beşini beklemeye koyuldum. Beni orada o şekilde görünce gün ağarana kadar evine buyur edeceğini varsayıyordum. Ama saat beşte Mösyö Dourtois ortaya çıkıp kendisine bütün geceyi orada geçirmek-

ten ötürü kemiklerimin uyuştuğunu söylediğimde halime acımakla, saatine bakmakla ve beni şu şekilde uyarmakla yetindi:

"Bir çilingir dükkânı açılana kadar daha üç ya da dört saat beklemeniz gerekecek, *mon pauvre ami.*[1]"

Bu şekilde vicdanını rahatlattıktan sonra yürüyüp gitti. Diğer komşularla bazen merdivenlerde karşılaşıyor ve suratlarını hemen akabinde unutuyordum, isimleriyse duymamla birlikte zihnimden uçup gidiyordu. Ama Gravoski çifti ve dokuz yaşındaki evlatlık oğulları Yilal, Dourtois'ların Dordogne'da başka bir eve taşınmalarının ardından binaya gelince işler değişti. Belçikalı fizikçi Simon araştırmacı olarak Pasteur Enstitüsü'nde, karısı Venezuelalı Elena'ysa çocuk doktoru olarak Cochin Hastanesi'nde çalışıyordu. Şen şakrak, sempatik, samimi, öğrenmeye meraklı, kültürlü insanlardı ve taşınma esnasında onlarla tanışıp bir el atmayı ve semt hakkında onları bilgilendirmeyi teklif edince arkadaş olduk. Akşam yemeğinden sonra birlikte kahve içiyor, birbirimize kitap ve dergi ödünç veriyor, bazen yakınlardaki La Pagode Sineması'na gidiyor ya da Yilal'i sirke, Louvre'a ya da Paris'in diğer müzelerine götürüyorduk.

Simon kırkına merdiven dayamıştı ama gür kızıl sakalı ve kocaman göbeği onu biraz daha yaşlı gösteriyordu. Rasgele bir biçimde giyiniyor, üzerinde sürekli olarak cepleri ağzına kadar not defterleri ve kâğıtlarla dolu bir yarı kaban, elindeyse kitap dolu bir çanta oluyordu. Sık sık buruşuk kravatıyla temizlediği bir miyop gözlüğü kullanıyordu. Dağınık ve dalgın bilgenin canlı bir örneğiydi. Buna karşılık, ondan biraz daha genç olan Elena koket, zarif ve morali bozuk gördüğümü hatırlamadığım bir ka-

1. (Fr.) Zavallı dostum. (Ç.N.)

dındı. Hayattaki her şeyde bir coşku bulabiliyordu: Komik anekdotlar anlattığı Cochin Hastanesi'ndeki işi ve küçük yaştaki hastaları kadar, *Le Monde*'da ya da *L'Express*'te okuduğu bir makale de onu heyecanlandırabiliyordu ve bir cumartesi akşamı sinemaya ya da Vietnam restoranına akşam yemeğine giderken Oscar ödül törenine katılacakmış gibi hazırlanıyordu. Biraz kısa boylu, minyon, etkileyiciydi ve vücudunun her gözeneğinden sempati fışkırıyordu. Aralarında Fransızca konuşuyorlardı ama benimle birlikteyken konuşma dilleri Simon'un mükemmel derecede hâkim olduğu İspanyolcaydı.

Yilal Vietnam'da doğmuştu ve onunla ilgili olarak bildikleri yegâne şey buydu. Onu dört ya da beş yaşındayken –yaşı hakkında bile mutlak bir kesinliğe sahip değildiler– Caritas vasıtasıyla ve Simon'un, güldüren monologlarda, bürokratik kangren yüzünden insanlığın kaçınılmaz çözülmesi kuramını temellendirdiği Kafkaesk işlemlerin ardından evlat edinmişlerdi. Yilal ismini Simon'un Polonyalı atasından, devrim öncesi Rusya'da bizzat çariçenin kendisiyle yaptığı zinanın tam ortasında basılınca kellesi uçurulan, komşuma göre, efsanevi bir kişilikten ötürü koymuşlardı. Söz konusu ata, saray zamparalığının yanı sıra kabalacılık, gizemcilik, kaçakçılık, kalpazanlık ve satranççılık yapmıştı. Evlat edindikleri çocuk dilsizdi. Dilsizliğinin sebebi organlarının bozukluğu değil –ses telleri sapasağlamdı– çocukluğunda yaşadığı bir travma, belki de şu Vietnam Savaşı sırasında tanık olduğu ve onu öksüz bırakan bir bombardıman ya da korkunç bir sahneydi. Onu birçok uzman muayene etmişti ve hepsinin ortak görüşü, günün birinde konuşma yetisini yeniden kazanacağı yönündeydi ama şu an için onu daha fazla tedaviye zorlamaya değmezdi. Tedavi seansları onu altüst ediyor ve görünüşe göre, sessizliğe sığınma arzusunu, incinmiş zihninde daha da güçlendiri-

yordu. Birkaç ay boyunca bir sağır ve dilsizler okuluna devam ettikten sonra, onu oradan almışlardı, zira bizzat öğretmenler onu normal bir okula göndermelerini anne babaya tavsiye etmişlerdi. Yilal sağır değildi. İyi bir kulağı vardı, müzik onu eğlendiriyordu; ritimleri ayağıyla el ya da kafasını oynatarak takip ediyordu. Elena ve Simon ona konuşarak hitap ediyor, o da anlatımlı işaret hareketlerle, bazen de, boynunda asılı duran bir yazı tahtasını kullanarak yazıyla cevap veriyordu.

Zayıfça ve biraz çelimsizdi ama yemek yemesinde bir sorun olduğu için değil. İştahı gayet yerli yerindeydi ve ben elimde bir kutu çikolata ya da bir pastayla onların evine uğradığımda gözleri parlıyor ve o tatlıları mideye yüzünde bir mutluluk ifadesiyle indiriyordu. Ama nadir zamanlar hariç, içine kapanık bir çocuktu ve onu etrafını çevreleyen gerçeklikten uzaklaştıran bir uyuşuklukta yitip gittiği izlenimi veriyordu. Etrafındaki her şey buharlaşıp gitmiş gibi, o yitik bakışıyla kendi özel dünyasına kapanıp çok uzun bir süre o şekilde kalabiliyordu.

Çok sevgi dolu bir çocuk değildi, sevip okşamaların onu daha ziyade sıktığı ve bunlardan mutluluk duymayıp mecburiyetten katlandığı izlenimini veriyordu. Görünümünden yumuşak ve kırılgan bir şey yayılıyordu. Gravoski'lerin televizyonu yoktu –entelektüel sınıfa mensup birçok Parisli o dönemde hâlâ televizyonun kültür karşıtı olduğu gerekçesiyle evlerine girmemesi gerektiğini düşünüyorlardı– ama Yilal o önyargıları paylaşmıyor ve sınıf arkadaşlarının aileleri gibi ebeveynlerinin de bir televizyon satın almalarını istiyordu. Onlara, eğer hassasiyet zayıflatıcı o aletin evlerine girmemesi konusunda ısrarcıysalar, Yilal'in bir futbol maçı ya da bir çocuk programı seyretmek için arada sırada benim daireme gelmesini teklif ettim. Kabul ettiler ve o günden sonra, haftada üç ya da dört sefer, ödevlerini bitirdikten sonra Yilal sahanlığı geçi-

yor ve anne babasının ya da benim ona önerdiğimiz programı seyretmek için daireme dalıyordu. Benim küçük yemek odasında, gözleri küçük ekrana kilitlenmiş bir şekilde, bir çizgi film, bir bilmece ya da spor programı seyrederek geçirdiği o bir saat boyunca taş kesilmiş gibi görünüyordu. Hareketleri ve yüz ifadeleri kendini tamamen görüntülere kaptırdığının bir kanıtıydı. Bazen, program bittikten sonra bir süre daha benimle birlikte kalıyor ve sohbet ediyorduk. Sohbet derken, o bana akla gelebilecek her şeyle ilgili sorular yöneltiyor ve ben de ona cevap veriyordum ya da ona bir şiir veya onun okuma kitabından ya da benim kütüphanemden bir öykü okuyordum. Zamanla ona karşı şefkat hissetmeye başladım ama bunu ona göstermemeye çalışıyordum, zira Elena beni bu konuda uyarmıştı: "Ona *normal* bir çocuk gibi davranmalısın. Asla bir mağdur ya da engelli biri gibi değil, yoksa ona büyük zarar verirsin." Unesco'da olmadığım ve Paris dışında çalıştığım zamanlarda, Yilal programlarını kaçırmasın diye dairemin anahtarını Gravoski'lere bırakıyordum.

Brüksel'deki bir iş seyahatinden dönünce Yilal bana yazı tahtasındaki şu mesajı gösterdi: "Sen seyahatteyken Hınzır Kız telefonla aradı." Cümle Fransızca yazılmıştı ama Hınzır Kız kısmı İspanyolcaydı.

O Japonya olayından beri geçen iki yıl boyunca bu beni dördüncü defa telefonla arayışıydı. İlki Tokyo'dan apar topar gidişimden üç ya da dört ay sonra, belleğimde zaman zaman hâlâ sızlayan bir yara bırakan o deneyimin verdiği hasarı giderme mücadelesi verdiğim bir dönemde oldu. Unesco'nun kütüphanesinde bir şeye bakıyordum ve kütüphaneci kadın bana simültane çevirmenler odasından bir telefon aktardı. "Alo?" demeden önce sesini tanıdım: "Bana hâlâ kızgın mısın, Uslu Çocuk?"

Elimin titrediğini hissederek hemen telefonu kapattım.

"Kötü haber mi?" diye sordu genelde Rusça konuştuğumuz bir Gürcü olan kütüphaneci kadın. "Bir anda betin benzin attı da."

Unesco'nun tuvaletlerinden birine kapanıp kusmak zorunda kaldım. Günün geri kalan kısmında o telefon yüzünden sersem gibi dolaştım. Ama Hınzır Kız'ı bir daha görmeme ve onunla bir daha konuşmama karar almıştım ve bunu uygulayacaktım. Dostum Paúl'e yardım etmek için üç gerilla heveslisi kızı Orly Havaalanı'nda karşılamaya gittiğim o günden beri hayatımı etkileyen bu ölü ağırlıktan ancak böyle kurtulabilirdim. Onu unutmayı ancak kısmen başarıyordum. Kendimi tamamen işime, kendime dayattığım yükümlülüklerime –bunların arasında ilk sırada daima Rusçamı ilerletmek geliyordu– verince, onu hiç hatırlamadan haftalar geçirdiğim oluyordu. Ama derken bir şey onu aklıma getiriyor ve sanki bir tenya içime yerleşip coşkumu, enerjimi kemirmeye başlamış gibi oluyordu. Depresyona sürükleniyor ve gölgelerin arasında mastürbasyon yaparak bizi seyreden Japon sevgilisine yaranmak için bana daha önce hiç göstermediği bir tutkuyla beni okşayışlara boğan Kuriko'nun o görüntüsünü kafamdan söküp atmam mümkün olmuyordu.

İkinci telefon beni Viyana'da, Hotel Sacher'de, Atom Enerjisi Konseyi'nin bir toplantısındaki bir iş arkadaşımla yaşadığım o iki yıl zarfındaki yegâne ilişki sırasında yakaladı. Tokyo olayından sonra mutlak bir cinsel iştahsızlık yaşamıştım; o kadar ki iktidarsız kalıp kalmadığımı kendime sorma noktasına geldim. Danimarkalı simültane tercüman Astrid daha tanıştığımız gün söyleyecek bir şey bırakmayan bir doğallıkla bana şu teklifi yaptığında, seksiz yaşamaya nerdeyse alışmıştım: "Eğer istersen bu akşam görüşebiliriz." Uzun boylu, kızıl saçlı, atletik vücutlu, sorunsuz, sıvıya benzeyecek denli açık renk gözlü bir kadındı. Akşam yemeğinde Herrengasse'deki Palais Fers-

tel'in içinde bulunan Türk camisi sütunlu, kubbe tavanlı, kızıl mermer masalı Café Central'de bira içip *tafelspitz* yedik, ardından da bu konuda önceden hiç konuşmadan, otel konferansa katılanlara ciddi indirimler yaptığı için ikimizin de orada konakladığımız, lüks Hotel Sacher'e gidip birlikte yattık. Yaşı bembeyaz bedeninde izler bırakmaya başlasa da, hâlâ çekici bir kadındı. Tebessüm yüzünden hiç eksilmeden sevişiyor, orgazm ânında dahi onu muhafaza ediyordu. Çok zevk aldım ve o da zevk aldı ama böylesine sıhhi bir sevişme biçimi bana merhum Salomõn Toledano'nun mektuplarından birinde söylediği "gonadların çılgın ve şehvetli zevki"nden ziyade jimnastikle alakalıymış gibi geldi. İkinci ve son kez birlikte olduğumuzda, akrobasiyi bitirdiğimiz ve Astrid'in bana, Kopenhag'da, balerinliği bırakıp sirk akrobatı olan kızının maceralarını anlatmaya başladığı sırada başucu masamdaki telefon çaldı. Ahizeyi elime alıp, "Alo?" dedim ve sevimli kedi yavrusu sesini duydum:

"Telefonu yine yüzüme mi kapatacaksın, kıytırık?"

Viyana'daki telefonumu ona verdikleri için Unesco'ya zihnimden lanetler yağdırırken ahizeyi birkaç saniye elimde tuttum ama bir anlık bir suskunluktan sonra şunu demeye kalkışınca hemen kapattım: "Bak sen, en azından bu sefer..."

"Eski bir aşk hikâyesi mi?" diye tahmin yürüttü Astrid. "Daha rahat konuşmak için banyoya gitmemi ister misin?"

Hayır, hayır bu çoktan kapanmış bir hikâyeydi. O geceden beri bir daha hiç cinsel ilişki yaşamamıştım ve doğrusu, bu konu beni hiç endişelendirmiyordu. Kırk yedi yaşımda şunu çok iyi öğrenmiştim ki bir erkek kimseyle yatmadan son derece normal bir yaşam sürdürebilirdi. Zira benim hayatım, her ne kadar bomboş olsa da, gayet normal bir hayattı. Çok çalışıyordum ve hoşuma

gittiği için falan değil –artık bunu çok nadiren hissediyordum– sırf zamanımı doldurmak ve bir ücret elde etmek için işimi yerine getiriyordum; aynı şekilde Rusça derslerim ve sürekli sil baştan yaptığım neredeyse bitmek bilmez Ivan Bunin öykülerinin çevirisi de, sadece çok nadiren keyif aldığım mekanik bir meşgaleye dönüştü. Sinema, konserler, okuma ve plaklar da, eskiden olduğu gibi beni heyecanlandıran etkinliklerden ziyade zaman geçirme biçimleriydi. Kuriko'ya öfke beslememin bir diğer sebebi de buydu. Varoluşu bir rutinler toplamından biraz öte bir şey yapan yanılsamalar, onun yüzünden, içimde sönüp gitmişlerdi. Bazen kendimi yaşlı hissediyordum.

Belki de bu ruh halinden ötürü Elena, Simon ve Yilal Gravoski'nin Joseph Garnier Sokağı'na taşınmaları benim için hayat öpücüğü gibi oldu. Komşularımın dostluğu benim ruhsuz varoluşuma biraz insanlık ve duygu enjekte etti. Hınzır Kız'ın üçüncü telefonu Paris'teki evime, Viyana'dakinden en az bir yıl sonra geldi.

Şafak vaktiydi, sabahın dördü ya da beşi ve telefonun zili beni uykudan korkuyla uyandırdı. O kadar uzun çaldı ki, en sonunda gözlerimi açtım ve el yordamıyla ahizeyi aradım:

"Telefonu kapatma!" Sesinde yakarış ve öfke birbirine karışıyordu. "Seninle konuşmam gerekiyor, Ricardo."

Kapattım ve elbette ki, sabaha kadar bir daha gözümü kırpmadım. Yatak odamın perdesiz tavan penceresinden Paris'in sıçan grisi rengindeki gökyüzünde şafağın söktüğünü görene dek kendimi çok kötü hissettim ve büyük ıstırap çektim. Belli aralıklarla ne diye beni ısrarla arıyordu? Çünkü onun yoğun hayatında ben sabit kalan nadir şeylerden biriydim ve kadın efendisine, kuşkusuz artık olmayı bırakmakta olduğu –genç, güzel, sevilen, arzulanan– yakında artık olamayacağı şey olmaya devam

ettiğini hissettirmek için daima orada telefonunu bekleyen sadık ve âşık bir sersemdim. Yoksa benden bir gereksinimi mi vardı? Bu imkânsız değildi. Belki de hayatında kıyunk herifin doldurabileceği herhangi bir boşluk belirmişti. Ve benim duygularım üzerindeki sonsuz kudreti sayesinde iki dakikalık sohbetle silemeyeceği acı, aşağılanma olmadığından gayet emin, o buz gibi karakteriyle beni aramakta tereddüt etmiyordu. Onu tanıdığım kadarıyla, pes etmeyeceği kesindi; birkaç ayda ya da yılda bir ısrarını sürdürecekti. Ama hayır, bu kez yanılıyordun. Senin telefonuna cevap vermeyecektim, Perulu.

Şimdi dördüncü kez aramıştı. Acaba nereden? Bunu Elena Gravoski'ye sordum ama beni şaşırtan bir cevap vererek Brüksel seyahatim sırasında ne bu ne de başka bir telefonumu yanıtladığını söyledi.

"O halde Simon'dur. Sana bir şey söylemedi mi?"

"O senin dairene ayağını dahi basmıyor, enstitüden geldiğinde Yilal çoktan akşam yemeğine oturmuş oluyor."

Ama, bu durumda, Hınzır Kız'la *konuşmuş* olan Yilal miydi?

Elena'nın benzi hafifçe attı.

"Bunu ona sorma," dedi sesini alçaltarak. Bir kâğıt gibi bembeyazdı. "Sana ilettiği o mesajdan ona hiçbir şekilde bahsetme."

Yilal'in Kuriko'yla *konuşmuş* olması mümkün müydü? Anne babası yakınında değilken, onu göremez ve duyamazlarken çocuğun dilsizliğini bırakması mümkün müydü?

"Bunu düşünmeyelim, bundan bahsetmeyelim," diye yineledi Elena, sesini düzeltip doğal görünmek için çaba sarf ederek. "Olması gereken bir şey illa ki olacaktır. Olması gerektiği zamanda. Eğer zorlamaya kalkarsak her şeyi kötüleştiririz. Bunun olacağına her zaman inandım. Konuyu değiştirelim, Ricardo. Şu Hınzır Kız hikâyesi ne? Kim o? Sen en iyisi bana ondan bahset."

Onların evinde, akşam yemeğinden sonra kahve içiyor ve ertesi günkü bir seminerde sunması gereken bir raporu bitişikteki çalışma odasında gözden geçiren Simon'u rahatsız etmemek için alçak sesle konuşuyorduk. Yilal uyumaya gideli bayağı olmuştu.

"Eski bir hikâye," dedim. "Bunu daha önce hiç kimseye anlatmadım. Ama sanırım sana anlatacağım, Elena. Yilal'le ilgili olanları unutman için."

Ve ona anlattım. Başından sonuna kadar, sahte Şilili kızlar Lucy ve Lily'nin gelişinin Miraflores'in sakin sokaklarını karıştırdığını artık çok uzaklarda kalan çocukluk günlerimden, koyu renk gözlüğü ve pantolonun önünü sıvazlayan elleriyle bizi seyreden Bay Fukudo'nun o odanın gölgeleri arasındaki görüntüsüyle birden kesilen Tokyo'daki tutkulu aşk gecesine –hayatımın en güzel aşk gecesiydi– kadar her şeyi. Ne kadar süre boyunca konuştuğumu bilmiyorum. Simon'un ne zaman gelip Elena'nın yanına oturduğunu ve tıpkı karısı gibi, sessiz ve pür dikkat bir biçimde beni dinlemeye koyulduğunu bilmiyorum. Gözyaşlarımın tam olarak ne zaman boşaldığını bilmiyorum ve bu duygusal coşkunluktan utanarak sustum. Sakinleşmem bir hayli zaman aldı. Ben kimi özürler kekelerken Simon'un ayağa kalktığını ve bir şişe şarap ve kadehlerle geri döndüğünü gördüm.

"Şu anda elimde sadece bu var, şarap ve üstelik ucuz bir Beaujolais," diye özür dilerken omzumu sıvazladı. "Sanırım bu gibi durumlara daha soylu bir içki yakışır."

"Elbette ki, viski, votka, rom ya da konyak!" dedi Elena. "Bu ev tam bir felaket. Bulunması gereken bir şey burada asla bulunmuyor. Biz çok kötü ev sahipleriyiz, Ricardo."

"Benim saçma hikâyem yüzünden yarınki raporuna da çalışamadın, Simon."

"Anlattıkların benim rapordan çok daha ilginç," dedi. "Ayrıca şu lakap bir eldiven gibi üzerine oturmuş. Küçümseme değil, gerçek anlamını kastederek söylüyorum. Sen busun, *mon vieux*,[1] beğensen de beğenmesen de, bir Uslu Çocuk'sun."

"Bunun muhteşem bir aşk hikâyesi olduğunu biliyor musun?" dedi Elena bana şaşkınlıkla bakarak. "Çünkü özünde neyse o. Muhteşem bir aşk hikâyesi. Bu hüzünlü Belçikalı beni hiçbir zaman böyle sevmedi. Yani Hınzır Kız'ın sevildiği gibi, delikanlı."

"Şu Mata Hari'yi tanımak isterdim," dedi Simon.

"Önce benim cesedimi çiğnemen gerek," diye Elena onu tehdit etti ve sakalından çekti. "Onun fotoğrafları var mı? Onları bize gösterir misin?"

"Tek bir tane bile yok. Hatırladığım kadarıyla, asla birlikte fotoğraf çektirmedik."

"Bir dahaki sefere aradığında, o telefona cevap vermeni senden rica ediyorum," dedi Elena. "Bu hikâye bu şekilde, Hitchcock'un en kötü filmindeki gibi, telefon çala çala bitemez."

"Ayrıca," dedi Simon sesini alçaltarak, "Yilal onunla *konuştu* mu, bunu ona sorman gerekiyor."

"Utançtan ölüyorum," diye ikinci kez özür diledim. "Gözyaşlarıma hâkim olamayıp kendimi böyle bıraktığım için."

"Sen fark etmedin ama Elena da biraz gözyaşı döktü," dedi Simon. "Eğer Belçikalı olmasaydım ben de size eşlik ederdim. Yahudi atalarım beni gözyaşlarınıza ortak olmaya teşvik ediyordu. Ama Valon tarafım ağır bastı. Bir Belçikalı tropikal Güney Amerikalılar gibi kendini duygusallığa kaptırmaz."

1. (Fr.) Azizim, dostum. (Ç.N.)

"Hınzır Kız'a, o fantastik kadına!" diye kadehini kaldırdı Elena. "Benim ne kadar da sıkıcı bir hayatım oldu yüce Tanrı'm."

Bir şişe şarabı içtik ve gülüşmeler, şakalaşmalar arasında kendimi daha iyi hissettim. Onu izleyen günlerde ve haftalarda, dostlarım Gravoski'ler, bana rahatsızlık vermekten kaçındıkları için, onlara anlattığım şeylerden tek bir kez dahi bahsetmediler. Ve bu arada ben de kesin karar verdim ki, eğer Perulu ararsa onunla konuşacağım. Bana, evet, önceki aradığında Yilal'le *konuştuğunu* söylemesi için telefonu kapatmayacaktım. Sadece bunun için mi? Hayır sadece bunun için değil. Aşkımı Elena Gravoski'ye itiraf ettiğimden beri, sanki bu hikâyeyi birisiyle paylaşmak onu, taşımakta olduğu bütün öfke, kıskançlık, aşağılama ve alınganlık yüklerinden kurtarmış gibi, o telefonu heves ve iki yıldır takındığım tavırdan ötürü ya hiç gelmezse korkusuyla beklemeye başladım. Kendi kendime bunun kesinlikle bir geri adım anlamına gelmeyeceğini tekrarlayarak suçluluk duygularımı yatıştırıyordum. Onunla mesafeli bir arkadaş gibi konuşacaktım ve soğukluğum ondan gerçekten kurtulduğumun bir kanıtı olacaktı.

Bekleyişin ayrıca ruh halim üzerinde de oldukça iyi bir etkisi oldu. Unesco'da ya da Paris dışındaki iş sözleşmelerimin arasında Ivan Bunin öykülerinin çevirisine yeniden el attım ve son bir kez gözden geçirip elyazmasını arkadaşım Mario Muchnik'e göndermeden önce kısa bir önsöz yazdım. "Artık zamanıydı," diye bana cevap yazdı. "Damar sertleşmesinin ya da bunamanın bana senin Bunin'den önce gelmesinden korkuyordum." Yilal'in televizyon programını seyrettiği saatte evde olduğumda ona öyküler okuyordum. Benim çevirdiklerim çok hoşuna gitmedi ve onları ilgiden ziyade terbiyesinden dinledi. Buna karşılık Jules Verne'in romanlarına bayılıyordu. Günlük

birkaç bölüm ritmiyle, o sonbahar süresince ona bazılarını okudum. En çok hoşuna giden –kimi yerlerde sevinçten havaya sıçrıyordu– *Seksen Günde Devr-i Âlem* oldu. Ama *Michel Strogoff* da onu büyüledi. Merak içimi kemirse de, Elena'nın benden istediğini yaptım ve sadece onun cevaplamış olabileceği o telefonla ilgili ona hiçbir şey sormadım. Yazı tahtasına yazdığı o mesajı izleyen haftalar ve aylarda, Yilal'in konuşabildiğine dair en küçük bir işareti asla fark etmedim.

Telefon öncekinden iki buçuk ay sonra geldi. O sırada duştaydım, Unesco'ya gitmek üzere hazırlık yapıyordum ve telefonun çaldığını işitince kalp atışlarım hızlandı: "Bu o," dedim. Yatak odasına koştum ve ahizeyi kaldırıp ıslak bir şekilde kendimi yatağın üzerine bıraktım:

"Telefonu bu kez yine yüzüme mi kapatacaksın, Uslu Çocuk?"

"Nasılsın, Hınzır Kız?"

Kısa bir sessizlik oldu ve ardından bir gülme sesi geldi:

"Bak sen, en sonunda bana cevap vermeye tenezzül ettin. Bu mucizeyi neye borçluyuz, öğrenebilir miyim? Öfken geçti mi yoksa benden hâlâ nefret ediyor musun?"

O hafif alaycı ses tonunu ve sözcüklerindeki zafer imasını işitince içimden telefonu kapatmak geldi.

"Beni ne diye arıyorsun?" diye ona sordum. "Onca sefer beni ne diye aradın?"

"Seninle konuşmaya ihtiyacım var," dedi ses tonunu değiştirerek.

"Neredesin?"

"Bir süreden beri burada, Paris'teyim. Çok kısa bir süre görüşebilir miyiz?"

Donup kaldım. Onun Tokyo'da ya da başka bir uzak ülkede yaşamaya devam ettiğinden ve Fransa'ya bir daha asla ayak basmayacağından emindim. Burada olduğunu

ve onu her an görebileceğimi bilmek beni tam bir kafa karışıklığına sürükledi.

"Kısacık bir görüşme," diye ısrar etti, sessizliğimin olumsuz bir yanıtın göstergesi olduğunu düşünerek. "Sana söylemem gereken şey çok kişisel ve bunu telefonda yapmamayı tercih ediyorum. En fazla yarım saat. Eski bir arkadaş için çok mu?"

Onunla iki gün sonrasına, Unesco'dan çıkış saatim olan akşam altıda, Saint-Germain-des-Prés'deki La Rhumerie'de (o barın adı her zaman La Rhumerie Martiniquaise olmuştu ama son zamanlarda, gizemli bir sebepten ötürü, müşteri kalabalığını kaybetmişti) randevulaştım. Ahizeyi yerine koyduğumda yüreğim göğüs kafesimden fırlayacak gibiydi. Yeniden duşa dönmeden önce orada ağzım açık bir şekilde bir süre oturarak nefes alışımın normale dönmesini bekledim. Paris'te ne yapıyordu? Fukuda'nın adına bazı işler mi çeviriyordu? Avrupa pazarını fildişi ve gergedan boynuzu afrodizyaklarına açmanın mı peşindeydiler? Kaçakçılık, para aklama ve diğer mafya işlerinde yardımıma mı ihtiyacı vardı? Telefona cevap vererek aptalca bir şey yapmıştım. Eski hikâye yine tekrarlanacaktı. Sohbet edecektik, onun üzerimde sahip olduğu o güce ben yine teslim olacaktım, kısa ve sahte bir aşk ilişkisi yaşayacaktık, her türlü yanılsamaya kapılacaktım ve hiç beklenmedik bir anda ortadan kaybolacaktı ve ben de Tokyo'da olduğu gibi incinmiş ve şaşkın bir halde kalıp yaralarımı sağaltmaya çalışacaktım. Ta ki bir sonraki bölüme kadar!

Elena ve Simon'a ne telefondan ne de randevudan bahsettim ve o kırk sekiz saati uyurgezer bir halde, zihin açıklığı spazmları ve kendimi küfürlü bir mazoşizm seansına sokabilmem için arada sırada yükselen bir zihinsel bulanıklık arasında geçirdim: Sersem, ahmak, başına

gelen, gelmiş ve gelecek olan her şey sana müstahak, diyordum kendi kendime.

Randevu günü şu gri ve yağışlı, artık neredeyse ne ağaçlarda yaprak ne de gökyüzünde ışığın kaldığı, kötü havayla insanların kötü ruh halinin daha da kötüleştiği ve sokakta paltolarını, atkılarını, eldivenlerini ve şemsiyelerini kuşanmış, telaşlı ve dünyaya karşı nefret dolu erkeklerin ve kadınların görüldüğü Paris'in sonbahar sonu günlerinden biriydi. Unesco'dan çıkınca bir taksi aradım ama yağmur yağdığı ve taksi bulma umudum olmadığı için metroya binmeye karar verdim. Saint-Germain İstasyonu'nda indim ve daha La Rhumerie'nin kapısından, önünde bir fincan çay ve bir şişe Perrier'yle teras kısmında oturduğunu gördüm. Beni görünce ayağa kalktı ve yanaklarını uzattı:

"Birbirimizle böyle selamlaşabilir miyiz, yoksa bu da mı yasak?"

Mekân semtin tipik insanlarıyla doluydu: turistler, boyunlarında zincirleri, üstlerindeyse şık yelek ve ceketleriyle playboylar, bazıları bir galaya gidecek gibi makyaj yapmış, cesur göğüs dekolteli ve mini etekli genç kızlar. Ben bir *grog* sipariş ettim. Birbirimize belli bir rahatsızlıkla, ne diyeceğimizi bilmeden bakarak, bir süre sessiz kaldık.

Kuriko'daki değişim ilk bakışta göze çarpıyordu. O unutulmaz Tokyo gecesinden beri sadece on kilo kaybetmiş gibi değil –bir kadın iskeletine dönüşmüştü– aynı zamanda da on yıl yaşlanmış gibi duruyordu. Paúl'ün talimatıyla Orly Havaalanı'na onu karşılamaya gittiğim o çok uzak geçmişteki sabahın dışında, onun bu kadar sıradan ve özensiz giyindiğini hiç görmemiştim. Üzerinde bir erkeğin olabilecek eski püskü bir hırkayla, rengi gitmiş bir flanel pantolon, ayağındaysa yıpranmış ve ci-

lasız ayakkabıları vardı. Saçları taralı değildi ve çok zayıf parmaklarında, kötü kesilmiş, törpülenmemiş, sanki kemirilmiş gibi duran tırnaklar görünüyordu. Alnının, yanaklarının, çenesinin kemikleri çok solgun ve yeşilimtırak ifadesi daha da belirginleşmiş derisini gererek dışarı fırlamıştı. Işıltısını yitirmiş olan gözlerine bazı çekingen hayvanlarınkini andıran bir ürkeklik yerleşmişti. Üzerinde hiç takı yoktu ve makyaj da yapmamıştı.

"Seni yeniden görmek için ne kadar çok uğraştım," dedi en sonunda. Elini uzatıp koluma dokundu ve eski günlerdeki o koket gülücüklerden birini yapmaya çalıştı ama pek beceremedi. "Bana en azından artık öfkenin geçip geçmediğini ve benden birazcık daha az nefret edip etmediğini söyle."

"Bu konuya hiç girmeyelim," diye cevap verdim. "Ne şimdi ne de daha sonra. Beni neden onca sefer aradın?"

"Bana yarım saat verdin, değil mi?" dedi kolumu bırakıp yerinde doğrularak. "Daha zamanımız var. Bana kendinden bahset. Her şey yolunda mı? Bir sevgilin var mı? Hayatını hâlâ aynı şeyi yaparak mı kazanıyorsun?"

"Ölene dek, kıytırık," derken isteksizce güldüm ama o beni incelerken ciddiyetini muhafaza ediyordu.

"Geçen yıllarla birlikte alıngan oldun, Ricardo. Eskiden olsa öfken bu kadar uzun sürmezdi." O eski ışıltı gözlerinde bir saniyeliğine yanıp söndü. "Kadınlara hâlâ fiyakalı sözler söylüyor musun yoksa artık o işleri bıraktın mı?"

"Ne zamandan beri Paris'tesin? Burada ne yapıyorsun? Japon gangster için mi çalışıyorsun?"

Başıyla olumsuz anlamda bir işaret yaptı. Bana gülecekmiş gibi geldi ama aksine ifadesini sertleştirdi ve yüzünde hâlâ net bir biçimde dikkat çekmeyi sürdüren ama aynı zamanda da diğer her şeyi gibi artık biraz cansız görünen o etli dudakları titredi.

"Fukuda bir yıl kadar önce bana tekmeyi bastı. Bu yüzden Paris'e geldim."

"Neden bu felaket durumda olduğun şimdi anlaşılıyor," diye espri yaptım. "Seni bu şekilde, böylesine tükenmiş göreceğimi asla tahmin etmezdim."

"Bundan çok daha kötü durumdaydım," diye soğuk bir biçimde kabul etti. "Bir an geldi, öleceğimi zannettim. Son iki seferinde seninle konuşmaya çalışmamın sebebi buydu. Beni gömecek kişi en azından sen olasın diye. Senden cesedimi yakturmanı isteyecektim. Kurtçukların cesedimi yemeleri düşüncesi beni dehşete düşürüyor. Ama artık geçti."

Sakince konuşuyordu ama sözcükleri içindeki gizli bir öfkeyi kısmen ele veriyordu. Beni etkilemek için kendine acındırma numarası yapıyormuş gibi görünmüyor ya da bunu müthiş bir ustalıkla yapıyordu. Ama daha ziyade, olayları bir polis ya da bir noter gibi, belli bir mesafeden, nesnellikle betimliyormuş gibiydi.

"Hayatının büyük aşkı seni terk edince intihara kalkıştın mı?"

Başını olumsuz anlamda salladı ve omuzlarını silkti:

"Bir gün benden bıkacağını ve bana yol vereceğini hep söylemişti. Buna hazırlıklıydım. O sırf konuşmuş olmak için konuşan biri değildi. Ama ne bunu yaptığı an ne de bana yol vermek için gösterdiği gerekçeleri çok doğru oldu."

Sesi titredi ve ağzı bir nefret ifadesiyle yamuldu. Gözleri kıvılcımlarla doldu. Bütün bunlar beni duygulandırmak için yeni bir oyun muydu?

"Eğer bu konu seni rahatsız ediyorsa, başka şeylerden konuşalım," dedim. "Paris'te ne yapıyorsun, nasıl geçiniyorsun? Gangster en azından belli bir süreyi rahat geçirmeni sağlayacak bir tazminat verdi mi?"

"Lagos'ta bana bir asır gibi gelen iki ay boyunca tutuklu kaldım," dedi, sanki ben artık orada değilmişim gibi.

"Dünyanın en korkunç, en çirkin şehri ve dünyanın en uğursuz halkı. Lagos'a gitmeyi sakın aklından dahi geçirme. En sonunda nihayet hapishaneden çıktığımda, Fukuda Tokyo'ya dönmemi yasakladı. 'Sen yandın, Kuriko.' Yanma sözünü iki anlamda kullanıyordu: Çünkü uluslararası polis tarafından fişlenmiştim. Ve yanmıştım; çünkü zenciler bana, muhtemelen, AIDS bulaştırmışlardı. Onu bir daha asla görmemem, ona yazmamam, onu telefonla aramamam gerektiğini söyleyip telefonu suratıma kapattı. Bana böyle yol verdi; tıpkı bir uyuz köpek gibi. Paris'e uçak paramı bile ödemedi. O soğuk, pratik ve neyin işine geldiğini bilen bir adamdır. Ben artık onun işine gelmiyordum. O bu dünyada bulabileceğin sana en zıt adamdır. İşte bu yüzden Fukuda zengin, sen ise kıyıtırık birisin ve hep öyle kalacaksın."

"Teşekkürler. Bütün olanlardan sonra bunu bir övgü olarak kabul ediyorum."

Bütün bunlar doğru muydu? Yoksa onun hayatının tüm etaplarını belirleyen o efsanevi yalanlardan bir yenisi miydi? Biraz kendine gelmişti. Çay fincanını iki eliyle tutmuş, sıcak sıvıya üfleyerek yudum yudum içiyordu. Onu böylesine çökmüş, böylesine kötü giyimli ve böylesine yaşlanmış görmek acı vericiydi.

"Bu anlattığın melodram gerçek mi? Senin masallarından biri değil mi? Gerçekten tutuklandın mı?"

"Tutuklandım ve üstüne, Lagos polisi tarafından tecavüze uğradım," dedi, sanki yaşadığı felaketin suçlusu benmişim gibi gözlerini bana dikerek. "İngilizceleri anlaşılmayan çünkü *Pidgin English*[1] konuşan bir grup zenci. David bana küfretmek istediği zaman İngilizcemin bu

1. Ortak dilleri olmayan iki topluluk ya da grubun aralarında anlaşabilmek için belli bir dili (burada İngilizce) basitleştirerek ve içine başka dillerden unsurlar karıştırarak uydurdukları doğal dil. (Ç.N.)

olduğunu söylüyordu: *Pidgin English*. Ama bana AIDS bulaştırmadılar. Sadece kasık bitleri ve şankır. Korkunç bir sözcük değil mi? Daha önce hiç duymuş muydun? Sen belki de ne demek olduğunu bile bilmiyorsundur, küçük aziz. Şankır, bulaşıcı yaralar. İğrenç bir şey ama antibiyotiklerle vaktinde tedavi edilirse vahim bir şey değil. Ne var ki o lanet olası Lagos'ta bana kötü bir tedavi uyguladılar ve enfeksiyon beni neredeyse öldürüyordu. Gerçekten öleceğimi zannettim. Seni bu yüzden aramıştım. Şimdi neyse ki iyiyim."

Bana anlattıkları doğru ya da yalan olabilirdi ama ağzından çıkan her sözcüğe sinmiş olan o ölçülemez öfke yapmacık değildi. Gerçi o söz konusu olduğunda her türlü tiyatro mümkündü. Acaba bu müthiş bir pandomim miydi? Kafam karışmıştı ve kendimi afallamış hissediyordum. Bu buluşmadan her şeyi bekliyordum ama bu tür bir hikâyeyi asla.

"O cehennemin içinden geçtiğin için üzgünüm," dedim en sonunda, bir şey söylemiş olmak için; çünkü böyle bir açıklama karşısında ne söylenebilir ki? "Eğer bana anlattıkların doğruysa. Gördüğün gibi sen söz konusu olduğunda aklıma hep kötü şeyler geliyor. Bugüne dek bana o kadar çok masal anlattın ki, artık söylediğin bir şeye inanmakta güçlük çekiyorum."

"Bana inanmamanın bir önemi yok," dedi kolumu yeniden tutup bana karşı sevecen gözükmeye kendini zorlayarak. "Bana karşı hâlâ kızgın olduğunu ve Tokyo'da olanlardan ötürü beni asla affetmeyeceğini biliyorum. Hiç önemli değil. Bana acımanı istemiyorum. Senden para da istemiyorum. Gerçekte tek istediğim, seni arada sırada aramak ve şimdi olduğu gibi, birlikte bir kahve içmek. Hepsi bu."

"Neden bana gerçeği söylemiyorsun? Hayatında bir kereliğine. Hadi, bana gerçeği söyle."

"Gerçek şu ki, ilk kez olarak kendimi güvensiz hissediyorum ve ne yapacağımı bilmiyorum. Çok yalnızım. Daha önce çok zor anlarım olmasına rağmen bugüne dek böyle bir şeyi hiç yaşamadım. Şunu bil ki, korkudan hasta bir halde yaşıyorum," derken gururlu bir sertlikle, söylediği her şeyi yalanlıyormuş gibi görünen bir ses tonu ve tavırla konuşuyordu. Gözlerini hiç kırpmadan gözlerimin içine bakıyordu. "Korku da bir hastalık. Beni felç ediyor, elim ayağım tutmaz oluyor. Bunu eskiden bilmiyordum ama şimdi biliyorum. Paris'te bazı kimseleri tanıyorum ama hiçbirine güvenmiyorum. Bir tek sana güveniyorum. Gerçek işte bu, ister inan ister inanma. Arada sırada seni telefonla arayabilir miyim? Arada sırada, bugün olduğu gibi bir bistroda görüşebilir miyiz?"

"Bunda hiçbir sorun yok. Elbette ki görüşebiliriz."

Hava tamamen kararana, Saint-Germain'deki mağaza vitrinleri ve binaların camları aydınlanana ve otomobillerin kırmızı ve sarı ışıkları bulvarda, La Rhumerie'nin terasının önünde yavaşça akan bir ışık nehri oluşturana kadar, yaklaşık bir saat daha sohbet ettik. İşte o sırada hatırladım. Bir önceki sefer beni evimden aradığında telefonuna kim cevap vermişti? Onu hatırlıyor muydu?

Tam anlamadı ve soran gözlerle bana baktı. Ama daha sonra anımsadı:

"Evet, genç bir kadındı. Başta bir sevgilin olduğunu düşündüm ama daha sonra muhtemelen bir hizmetçi olduğunu anladım. Bir Filipinli mi?"

"Bir çocuk. Seninle konuştu mu? Emin misin?"

"Sanırım, bana senin seyahatte olduğunu söyledi. Sadece iki sözcük, hepsi bu. Sana bir mesaj bıraktım, görüyorum ki iletmiş. Bu ne anlama geliyor şimdi?"

"Seninle konuştu mu? Emin misin?"

"İki kelime," diye tekrarlayıp onayladı. "Bu çocuk nereden çıktı? Onu evlat mı edindin?"

"Adı Yilal. Dokuz ya da on yaşında. Vietnamlı, arkadaş olduğum komşularının çocuğu. Seninle konuştuğuna emin misin? Çünkü o çocuk konuşamıyor. Ne anne babası ne de ben bugüne kadar onun sesini duyduk."

Bir an aklı karıştı ve gözleri yarı kapalı bir halde bayağı bir süre hafızasına başvurdu. Başıyla birçok doğrulayıcı hareket yaptı. Evet, evet çok net hatırlıyordu. Fransızca konuşmuşlardı. Sesi o kadar inceydi ki, onu bir kadın zannetmişti. Yarı tiz, yarı egzotik bir sesti. Çok az konuşmuşlardı. Ben evde değildim, seyahatteydim falan. Ve ondan "Hınzır Kız" –bunu İspanyolca söylemişti– aradı notunu bana iletmesini isteyince, tiz ses onun konuşmasını bölmüştü: "Ne, ne?" Bunun üzerine "Hınzır Kız" kısmını hecelemek zorunda kalmıştı. Bunu çok iyi hatırlıyordu. Çocuk onunla konuşmuştu, bundan en ufak bir şüphesi yoktu.

"O halde sen bir mucize yarattın. Senin sayende Yilal konuşmaya başladı."

"Eğer bu tür güçlerim varsa onları kullanacağım. Cadılar Fransa'da çuvalla para kazanıyorlardır herhalde."

Biraz sonra Saint-Germain Metro İstasyonu'nun girişinde birbirimizden ayrılırken ondan telefonunu ve adresini istedim ama bunları bana vermek istemedi. O beni arayacaktı.

"Asla değişmeyeceksin. Daima gizemler, daima masallar, daima sırlar."

"En sonunda seni görmek ve seninle konuşmak bana iyi geldi," diye beni susturdu. "Umarım artık telefonu suratıma kapatmazsın."

"Bu nasıl davranacağına bağlı."

Ayaklarının ucunda yükseldi ve yanağıma acele bir öpücük kondurmak için ağzının büzüştüğünü hissettim."

Metronun ağzında gözden kayboluşunu izledim. Arkadan; topuksuz ayakkabılar, ipince vücut, önden olduğu kadar yaşlanmış görünmüyordu.

Yağmur çiselemeye devam etse ve hava soğuk olsa da, metroya ya da otobüse binmek yerine yürümeyi yeğledim. Şimdi bu benim yegâne sporumdu; spor salonu maceram birkaç ay sürmüştü. Egzersizler beni sıkıyordu ve ondan daha çok sıkan da koşu bandında, ağırlık aletinde ya da aerobikte yan yana geldiğim tiplerdi. Buna karşılık sırlar ve harikalarla dolu bu şehirde yürümek beni eğlendiriyordu ve bunun gibi güçlü duygular yaşadığım günlerde uzun bir yürüyüş; şemsiye, yağmur ve rüzgâr altında bile olsa bana iyi geliyordu.

Hınzır Kız'ın bana anlattıkları arasında doğruluğu su götürmez yegâne şey Yilal'in onunla birkaç kelime konuşmuş olmasıydı. Gravoski'lerin çocuğu demek ki konuşabiliyordu; belki de bunu tanımadığı kişilerle, okulda, sokakta daha önce de yapmıştı. Anne babasının er ya geç ortaya çıkaracakları küçük bir gizemdi bu. Hınzır Kız'ın bana betimlediği o biraz tiz, zayıf sesi duyduklarında Simon ve Elena'nın yaşayacakları sevinci gözümde canlandırdım. Saint-Germain Bulvarı'nı Seine Nehri'ne doğru çıktığım sırada, Julliard Kitabevi'nden hemen önce, bana Salomón Toledano ve onun uğursuz Japonya aşk macerasını hatırlatan küçük bir kurşun asker dükkânını fark ettim. İçeri girdim ve Yilal'e, içinde Rus imparatorluk muhafızlarından altı süvari bulunan bir kutu asker aldım.

Hınzır Kız'ın anlattıklarından başka hangileri doğruydu acaba? Muhtemelen Fukuda'nın ona kötü bir biçimde yol vermiş olması ve –belki de hâlâ devam eden– hastalığıydı. Bu hemen göze çarpıyordu; o dışarı fırlamış kemiklere, solgunluğuna, gözünün etrafındaki halkalara bakmak yeterliydi. Peki ya Lagos hikâyesi? Polisle sorunlar yaşamış olduğu belki doğruydu. Japon sevgilisinin onu bulaştırdığı pis işlerde üstlendiği bir riskti bu. Bunu bana büyük bir coşkuyla bizzat kendisi söylememiş miydi? Safirik o kaçakçılık maceralarının ve Afrika yolculuk-

larında yakalanma tehlikesinin hayatı beslediğini, onu daha keyifli ve eğlenceli yaptığını zannediyordu. Sözlerini hatırlıyordum: "Bu şeyleri yaparken, yaşadığımı daha çok hissediyorum." Olacağı buydu, ateşle oynayan er ya da geç kendini yakar. Eğer gerçekten tutuklanmışsa, polisin tecavüzüne uğramış olması mümkündü. Nijerya her zaman için bir yolsuzluk cenneti, askerî diktatörlüğün hüküm sürdüğü bir yer olmakla ünlüydü ve polisi gırtlağına kadar pisliğe bulaşmış olmalıydı. Tanrı bilir kaç kişinin tecavüzüne uğramış, iğrenç bir hücrede saatlerce işkence görmüş, cinsel bir hastalık ve kasık bitleri bulaştırılmış ve sonra da dezenfekte edilmemiş sondalar kullanılarak çok kötü doktorlar tarafından tedavi edilmişti. Bir utanç ve öfke duygusu her tarafımı sardı. Eğer bütün bunlar, hatta bunların sadece bir kısmı bile başından geçtiyse ve ölümün kıyısına geldiyse, benim ona karşı öylesine soğuk, öylesine şüpheci tepkim o kötü Tokyo macerası yüzünden incinen gururunun acısını çıkarmak isteyen bir küskünün sefil tepkisi olmuştu. Ona inanmış gibi yapıp sevecen bir şeyler söylemeliydim. Çünkü tecavüz ve hapis konuları yalan olsa dahi, fiziksel bir harabeye dönüştüğü bir gerçekti. Ve hiç kuşkusuz açlıktan ölecek bir haldeydi. Ona karşı kötü davrandın, Ricardito. Eğer kendini yalnız ve güvensiz hissettiği için ve bu dünyada güvendiği yegâne kişi olduğum için beni aradıysa çok kötü davrandın. Güvendiği yegâne insan olmam doğru olmalıydı. Beni hiçbir zaman sevmemişti ama bana güveniyordu ve bana karşı sadık bir uşağın uyandırdığı şefkati hissediyordu. Sevgililerinin ve değişik zamanlarda birlikte olduğu kişilerin arasında ben en özgeci ve ona en tutkun olandım. Ve en fedakâr, en uysal, en salak. Ölüsünü yakman için bu yüzden seni seçti. Peki, küllerini Seine Nehri'ne mi atacaksın yoksa küçük bir Sevr porseleni kabın içinde başucu masanda mı saklayacaksın?

Joseph Granier Sokağı'na geldiğimde başımdan ayaklarıma kadar ıslanmıştım ve soğuktan titriyordum. Sıcak bir duş aldım, kuru kıyafetler giydim ve akşam yemeği olarak peynirli ve jambonlu bir sandviçin yanı sıra bir meyveli yoğurt yedim. Kurşun askerler kutusu koltuğumun altında, Gravoski'lerin kapısını çaldım. Yilal çoktan yatmıştı ve onlar da fesleğenli spagettiden oluşan akşam yemeklerini bitirmek üzereydiler. Bana da bir tabak ikram ettiler ama sadece bir fincan kahveyi kabul ettim. Simon kurşun askerleri incelerken ve bu hediyelerle Yilal'i bir militarist yapacağını söyleyerek şakalaşırken, Elena halimde bir tuhaflık fark etti: "Sana bir şey olmuş, Ricardo," dedi bana, gözlerimin içine bakarak. "Yoksa Hınzır Kız mı aradı?"

Simon kafasını askerlerden kaldırıp bakışlarını bana dikti.

"Biraz önce onunla bir bistroda bir saat geçirdim. Şu anda Paris'te yaşıyor. Bir insan enkazına dönüşmüş, çok zor bir durumda ve bir dilenci gibi giyiniyor. Adamın kaçakçılık işlerine yardım ederken Afrika'ya yaptığı o yolculukların birinde Lagos polisi tarafından tutuklanınca Japon'un ona yol verdiğini söylüyor. Ve orada tecavüze uğramış. Ona kasık bitleri ve şankır bulaştırmışlar. Ardından, Tanrı kimseyi düşürmesin türünden bir hastanede onu neredeyse öldürüyorlarmış. Doğru olabilir. Yalan olabilir. Bilmiyorum. Fukuda'nın onu Interpol tarafından fişlendiği ve zencilerden AIDS kaptığı korkusuyla yol verdiğini söylüyor. Doğru mu yoksa uydurma mı? Bunu asla öğrenemeyeceğim."

"Öykü her geçen gün daha ilginç bir hal alıyor," dedi Simon şaşkın bir ifadeyle. "Doğru olsun olmasın, bu muhteşem bir hikâye."

O ve Elena birbirlerine baktılar, sonra bana baktılar ve ben ne düşündüklerini çok iyi biliyordum. Meraklarını giderdim: "O telefon konuşmasını çok iyi hatırlıyor.

Kulağına Asyalı bir kadına aitmiş gibi gelen tiz ve keskin bir ses ona Fransızca cevap vermiş. İspanyolca 'Hınzır Kız' sözünü ona defalarca tekrar ettirmiş. Bunu uydurmuş olamaz."

Elena'nın beti benzi attı. Gözlerini hızlı hızlı kırpıştırıyordu.

"Ben bunun doğru olduğuna hep inandım," diye mırıldandı Simon. Sesi değişmiş ve sanki sıcak basmış gibi suratı kıpkırmızı olmuştu. Kızılımsı sakalını ısrarla sıvazlayıp duruyordu. "Evirip çevirip her yönüyle düşündüm ve bunun doğru olduğu sonucuna vardım. Yilal 'Hınzır Kız' sözünü nasıl uyduracaktı ki? Bu haberle bizi ne kadar mutlu ettin, *mon vieux*."

Elena kolunu tutarak onun sözlerini teyit etti. Aynı anda hem gülümsüyor hem de gözlerinden yaşlar dökülüyordu.

"Yilal'in onunla konuştuğuna ben de hep inandım," dedi her sözcüğün üzerine basa basa. "Ama şimdi, lütfen, hiçbir şey yapmamamız gerekiyor. Çocuğa da hiçbir şey söylememeliyiz. Her şey kendiliğinden olacak. Eğer zorlamaya kalkarsak tekrar en başa dönebiliriz. Bunu kendisi yapmalı, bu bariyeri bizzat kendi çabasıyla yıkmalı. Bunu yapacak, en uygun zamanda ve çok yakında, göreceksiniz."

"İşte şimdi konyağı çıkarmanın vakti," dedi Simon bana göz kırparak. "Görüyorsun, *mon vieux*, önlemimi aldım. Arada sırada bize yaptığın sürprizlere artık hazırlıklıyız. İşte muhteşem bir *Napoléon*!"

O bir kadeh konyağı neredeyse hiç konuşmadan, kendi düşüncelerimize gömülmüş bir şekilde içtik. Alkol bana iyi geldi; çünkü yağmur altındaki o yürüyüş beni çok üşütmüştü. Yanlarından ayrılırken Elena sahanlığa kadar benimle geldi:

"Bilmiyorum, şimdi aklıma geldi," dedi. "Belki arka-

daşının tıbbi bir kontrole ihtiyacı vardır. Sor ona. Eğer isterse Cochin Hastanesi'nde bunu *copains*[1] yardımıyla ayarlayabilirim. Demek istediğim, para ödemek zorunda kalmadan. Sağlık sigortası veya buna benzer bir güvencesinin olduğunu sanmıyorum."

Ona teşekkür ettim. Gelecek sefere konuştuğumuzda Hınzır Kız'a bunu soracaktım.

"Eğer doğruysa, zavallıcık korkunç şeyler yaşamış olmalı," diye mırıldandı. "Böyle bir şey insanın hafızasında korkunç izler bırakır."

Ertesi gün Yilal'i yakalayabilmek için Unesco'dan çabucak döndüm. Televizyonda bir çizgi film seyrediyordu ve Rus imparatorluk muhafızı altı süvari yanında tek sıra halinde diziliydi. Bana yazı tahtasını gösterdi: "Güzel hediye için teşekkürler, Ricardo Amca." Gülümseyerek bana elini uzattı. O her zamanki hipnotik dikkatiyle programına yoğunlaşırken ben *Le Monde* okumaya koyuldum. Ardından ona bir şey okumak yerine Salomón Toledano'dan bahsettim. Evinin her köşesini istila ettiğini gördüğüm kurşun asker koleksiyonunu ve dil öğrenmedeki inanılmaz yeteneğini anlattım. Dünyaya bugüne dek gelmiş en iyi simültane çevirmendi. Yazı tahtasında, Napoléon'un savaşlarını görmesi için onu Salomón'un evine götürüp götüremeyeceğimi bana sorunca, onun Paris'ten çok uzakta, Japonya'da öldüğünü söyledim ve Yilal çok üzüldü. Tokyo'ya gittiği gün bana hediye ettiği ve başucu masamda sakladığım süvariyi ona gösterdim. Kısa bir süre sonra Elena onu götürmeye geldi.

Hınzır Kız'ı çok fazla düşünmemek için Quartier Latin'de bir sinemaya gittim. Champillon Sokağı'ndaki bir sinemanın üniversite öğrencileriyle dolu karanlık ve

1. (Fr.) Yakın arkadaşlar. (Ç.N.)

sıcak salonunda John Ford'un Western klasiği *Cehennemden Dönüş*'ü dalgın bir biçimde seyrederken, Şililinin çökmüş, perişan görünüşü zihnimde bir belirip bir kayboluyordu. O gün ve haftanın geri kalan kısmında görüntüsü gözümün önünden hiç gitmedi, tıpkı yanıtını asla bulamadığım o sorular gibi: Bana doğruyu mu söylemişti? Lagos ve Fukuda'yla ilgili anlattıkları gerçek miydi? Doğru yanıtı asla kesin olarak öğrenemeyeceğimden emin olmak bana büyük acı veriyordu.

Sekizinci gün, yine sabahın köründe beni evimden aradı. Ona nasıl olduğunu sorduktan sonra –"İyiyim, sana dediğim gibi, artık gayet iyiyim"– o gece birlikte yemek yemeyi teklif ettim. Kabul etti ve saat sekizde, L'Ancienne Comédie Sokağı'ndaki eski Le Procope'ta randevulaştık. Ondan önce vardım ve Rohan Pasajı'na bakan cam kenarındaki bir masada onu bekledim. Neredeyse benden hemen sonra o da geldi. Giyimi son seferkinden daha iyiydi ama yine yoksul görünüyordu: Unisex çirkin bir ceketin altına yakasız ve kolsuz bir lacivert elbise giymişti, ayağında da yarım topuk, üzerleri çatlaklarla dolu, yeni boyanmış ayakkabılar vardı. Onu böyle yüzüksüz, saatsiz, bileziksiz, küpesiz ve makyajsız görmek bana çok tuhaf geliyordu. Ama en azından tırnaklarını törpülemişti. Nasıl bu kadar zayıflayabilmişti? Sanki kayıp yere düşse tuz buz olacakmış gibi görünüyordu.

Bir çorbayla tavada balık istedi ve yemek boyunca şaraptan en fazla bir yudum aldı. Lokmaları iştahsızca, çok yavaş çiğniyor ve yutmakta zorlanıyordu. Kendini iyi hissettiği doğru muydu?

"Midem iyice küçüldü ve bünyem neredeyse yemek kabul etmiyor," diye açıklama yaptı. "İki ya da üç lokmayla doymuş hissediyorum. Ama bu balık çok lezzetli."

Neticede bir karaf Côtes du Rhône'u tek başıma ben içtim. Garson benim kahveyi ve onun mine çiçeği

çayını masaya bırakıp gittikten sonra, elini tutup ona şöyle dedim:

"Sana yalvarırım, La Rhumerie'de geçen gün bana anlattıklarının hepsinin doğru olduğuna en sevdiğin şey üzerine yemin et."

"Sana söylediğim hiçbir şeye artık asla inanmayacağını biliyorum," derken bitkin, bıkkın bir havası vardı ve benim inanıp inanmamam onun zerre umurundaymış gibi görünmüyordu. "Artık bundan bahsetmeyelim. Sana onları anlatmamın sebebi ara sıra seni görmeme izin vermendi. Çünkü bana hiç inanmasan da, seninle konuşmak bana iyi geliyor."

İçimden elini öpmek geldi ama kendimi tuttum. Ona Elena'nın teklifini ilettim. Şaşkın bir şekilde bana bakakaldı.

"Peki ama o beni, bizi biliyor mu?"

Evet. Elena ve Simon her şeyi biliyorlardı. Anlık bir duygusal patlama ânında onlara "bizim" bütün hikâyemizi anlatmıştım. Onlar çok iyi dostlarımdı ve onlardan korkmasını gerektirecek herhangi bir durum yoktu. Afrodizyak kaçakçısı olarak onu polise ihbar etmeyeceklerdi.

"Neden onlara içimi döktüğümü bilmiyorum. Belki de, herkes gibi, beni üzen ya da mutlu eden şeyleri bazen birisiyle paylaşma ihtiyacı hissediyorum. Elena'nın teklifini kabul ediyor musun?"

Bundan çok memnun olmuşa benzemiyordu. Bana, sanki bunun bir tuzak olmasından korkuyormuşçasına, endişeli bir biçimde bakıyordu. O ışık, o koyu bal rengi, gözlerinden kaybolmuştu. Aynı şekilde o hınzırlık ve alaycılık da.

"Bırak biraz düşüneyim," dedi en sonunda. "Bakalım kendimi nasıl hissedeceğim. Şimdi artık iyiyim. Tek ihtiyacım olan huzur ve dinlenme."

"İyi olduğun doğru değil," diye üsteledim. "Bir hayalet gibisin. Bu zayıflığınla basit bir grip seni mezara götürebilir. Şu seni yakmak falan gibi kasvetli işleri üstlenmeye hiç niyetim yok. Yeniden güzelleşmek istemez misin?"

Kahkahayı bastı.

"Ah, demek sana çirkin görünüyorum. İçtenliğin için teşekkürler." Hâlâ onunkini tutan elimi sıktı ve bir saniyeliğine gözleri canlandı. "Hâlâ bana âşıksın, değil mi, Ricardito?"

"Hayır, artık değil. Sana bir daha asla âşık olmayacağım da. Ama ölmeni istemiyorum."

"Artık beni sevmediğin doğru olmalı, zira bu sefer bana o fiyakalı laflarından bir tanesini dahi söylemedin," diye kabul etti kısmen komik bir surat ifadesi takınarak. "Yeniden kalbini kazanmak için ne yapmalıyım?"

Eski zamanların koketliğiyle güldü ve gözleri hınzırca ışıltılarla doldu ama birden, hemen akabinde elimin içindeki elinin baskısının gevşediğini hissettim. Gözlerinin akı göründü, beti benzi attı ve sanki havaya ihtiyacı varmış gibi ağzını açtı. Eğer ben yanında olup onu tutmasaydım, yere yuvarlanacaktı. Islak peçeteyle şakaklarını ovdum, biraz su içirdim. Biraz toparladı ama hâlâ solgundu, neredeyse bembeyazdı. Ve şimdi gözlerinde hayvani bir korku vardı.

"Ben öleceğim," diye tırnaklarını koluma batırarak kekeledi.

"Ölmeyeceksin. Çocukluğumuzdan beri dünyanın her türlü saçmalığını yapmana izin verdim ama bunların arasında ölmek yok. Bunu sana yasaklıyorum."

Takatsiz bir şekilde gülümsedi.

"Bana güzel bir şeyler söylemenin zamanı çoktan gelmişti," derken sesi güçlükle işitiliyordu. "İster inan ister inanma, buna ihtiyacım vardı."

Biraz sonra, onu ayağa kaldırmayı denediğimde bacakları titredi ve bitkin bir şekilde kendini sandalyeye bıraktı. Le Procope'un garsonlarından birine Saint-Germain'in köşesindeki duraktan restoranın kapısına kadar bir taksi getirttim ve ondan Hınzır Kız'ı dışarıya taşımama yardım etmesini istedim. Garsonla birlikte belinden tutup havaya kaldırarak onu oradan çıkardık. Taksiciye bizi en yakın hastaneye –"Cité'deki Hôtel-Dieu Hastanesi olur mu?"– götürmesini söylediğimi duyunca bana çaresizlikle sarıldı: "Hayır, hayır hastane kesinlikle olmaz, hayır." Bunun üzerine güzergâhı değiştirmek ve taksiciden bizi en iyisi Joseph Granier Sokağı'na götürmesini istemek zorunda kaldım. Evime kadar olan yol boyunca –onu omuzuma yaslamıştım– birkaç saniyeliğine bilincini tekrar kaybetti. Vücudu pelteleşti ve koltuğa yığıldı. Onu doğrulturken sırtının tüm kemiklerini hissettim. Art deco binanın kapısında, diyafondan Simon ve Elena'yı aradım ve onlardan aşağı gelip bana yardım etmelerini istedim.

Üçümüz birlikte onu daireme çıkardık ve yatağıma yatırdık. Arkadaşlarım bana hiçbir şey sormadılar ama Hınzır Kız'a, sanki karşılarındaki dirilip geri gelen biriymişçesine, büyük bir merakla bakıyorlardı. Elena geceliklerinden birini ona ödünç verdi ve ateşiyle tansiyonunu ölçtü. Ateşi yoktu ama tansiyonu çok düşüktü. Tamamen kendine gelince, Elena hazırladığı bir fincan çayı, sadece kuvvetlendirici olduklarını söylediği iki hapla birlikte, yudum yudum ona içirdi. Giderken, şu an için herhangi bir tehlike görmediğini ama gece boyunca eğer durumu kötüleşirse kendisini uyandırmamı istedi. Bir ambulans göndermeleri için Cochin Hastanesi'ni arayacaktı. Bu iki bayılma olayı düşünüldüğünde, komple bir tıbbi muayene kaçınılmaz hale geliyordu. O her şeyi ayarlayacaktı ama bunun için en azından iki güne ihtiyacı vardı.

Yatak odasına dönünce onu gözlerini kocaman açmış halde buldum.

"Telefonuma cevap verdiğin âna lanetler yağdırıyor olmalısın," dedi. "Sana yine sorun çıkardım."

"Seni tanıdığımdan beri bana sorun çıkarmaktan başka bir şey yapmadın ki zaten. Bu benim kaderim. Kadere karşı hiçbir şey yapılamaz. Baksana eğer şuna ihtiyacın olursa burada duruyor. Bu senin. Ama sonra bana geri vereceksin."

Ve başucu masamdan Guerlain diş fırçasını çıkardım. Onu incelerken keyiflendi.

"Yoksa onu hâlâ saklıyor muydun? Gecenin ikinci centilmence hareketi bu oldu. Ne mutlu bana. Sen nerede uyuyacaksın, öğrenebilir miyim?"

"Oturma odasındaki kanepe açılınca yatak oluyor, bu yüzden hayallere kapılmasan iyi olur. Seninle birlikte uyumam diye bir şey söz konusu dahi olamaz."

Bir kez daha kahkahayı patlattı. Ama bu küçük çaba onu bitkin düşürdü ve nevresimin altına büzüşerek gözlerini kapattı. Üzerine battaniyeleri, ayakucuna da sabahlığımı örttüm. Dişlerimi fırçalamak, pijamalarımı giymek ve oturma odasındaki kanepeyi hazırlamak için yanından ayrıldım. Yatak odasına geri döndüğümde, normal bir şekilde nefis alarak uyuyordu. Tavan penceresinden içeri sızan sokağın ışıltısı yüzünü aydınlatıyordu: Hâlâ çok solgun teni, keskin hatlı burnu ve saçlarının arasından dışarı fırlayan çok güzel küçücük kulakları seçiliyordu. Ağzı aralıktı, burnunun kanatları inip kalkıyordu, suratındaysa tam bir boşvermişliğin hüzünlü ifadesi vardı. Dudaklarımla saçlarına sürtünürken soluğunu yüzümde hissettim. Ardından gidip yattım. Neredeyse ânında uykuya daldım ama gece boyunca iki kez uyandım ve ayaklarımın ucuna basarak ona bakmaya gittim. Düzenli nefes alarak uyuyordu. Yüzünün derisi

çok gergindi ve kemikleri dışarı çıkıyordu. Nefes alıp verirken battaniyeler hafifçe yükselip alçalıyordu. Küçük kalbini gözümün önüne getirdim ve nasıl da yorgun attığını hayal ettim.

Ertesi sabah, kahvaltıyı hazırlıyordum ki uyandığını hissettim. Benim sabahlığıma bürünmüş bir halde minik mutfakta belirdiğinde kahveleri koyuyordum. Üzerine çok büyük gelen sabahlığın içinde bir palyaço gibi görünüyordu. Çıplak ayakları küçük bir kızınkileri andırıyordu.

"Neredeyse sekiz saat uyumuşum," dedi şaşkın bir halde. "Böyle bir şey asırlardır olmuyordu. Gece bayıldım, değil mi?"

"Seni evime getirmem için bir numaradan başka bir şey değildi. Ve gördüğün gibi başardın. Hatta benim yatağıma bile girdin. Kandırmayı iyi biliyorsun, Hınzır Kız."

"Geceni mahvettim, değil mi, Ricardito?"

"Ve gündüzümü de mahvedeceksin; çünkü Elena komple bir tıbbi muayeneden geçebilmen için Cochin Hastanesi'nde işleri ayarlayana kadar burada kalacak ve yataktan çıkmayacaksın. Bu konuda tartışma kabul etmiyorum. Sana karşı otoritemi kullanmamın zamanı geldi, Hınzır Kız."

"Vay canına, bu ne ilerleme. Sanki benim sevgilimmiş gibi konuşuyorsun."

Ama bu kez onu gülümsetmeyi başaramadım. Bana kaymış bir surat ve melankolik gözlerle bakıyordu. Dağınık saçları ve yerlerde sürünen sabahlığıyla çok komik görünüyordu. Ona doğru yaklaştım ve sarıldım. Onu çok kırılgan ve titrek hissettim. Eğer onu biraz daha sert sıkarsam küçük bir kuş gibi kemiklerinin kırılacağını düşündüm.

"Ölmeyeceksin," diye kulağına fısıldarken saçlarına belli belirsiz bir öpücük kondurdum. "Sana o tahlilleri ya-

pacaklar ve eğer bir şey kötü çıkarsa tedavi olacaksın. Ve sonra yeniden güzelliğine kavuşacaksın, böylece, bakarsın beni yeniden kendine âşık etmeyi başarırsın. Ama şimdi gel kahvaltı edelim, Unesco'ya geç kalmak istemiyorum."

Kahve ve kızarmış ekmekle kahvaltımızı yaparken işe gitmek üzere evden çıkan Elena uğradı. Ateşine baktı, tansiyonunu tekrar ölçtü ve dün geceden daha iyi buldu. Ama ona bütün gün yataktan çıkmamasını ve hafif şeyler yemesini tembihledi. Hemen yarın hastaneye yatabilmesi için tüm hazırlıkları tamamlamaya çalışacaktı. Hınzır Kız'a bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sordu, o da bir saç fırçası istedi.

Evden çıkmadan önce öğlende kendine bir tavuk yemeği ya da tereyağlı şehriye hazırlaması için gereken malzemelerin bulunduğu buzdolabını ve mutfak dolabını gösterdim. Ben gelince akşam yemeğiyle ilgilenecektim. Eğer kendini kötü hissederse beni hemen Unesco'dan aramalıydı. Hepsini hiçbir şey söylemeden kabul ediyor ve başına ne geldiğini henüz anlamamış gibi her şeye şaşkın bir ifadeyle bakıyordu.

Onu öğleden hemen sonra aradım. Kendini iyi hissediyordu. Benim küvetteki köpüklü bir banyo onu mutlu etmişti; çünkü en az altı aydır sadece umumi banyolarda, daima alelacele duşlar alıyordu. Akşam eve dönünce, onu ve Yilal'i bir Laurel ve Hardy filmine dalmış halde buldum. Film Fransızca dublajla kulağa absürt geliyordu ama ikisi de eğleniyormuş gibi görünüyor ve şişmanla sıskanın komikliklerini kahkahalarla seyrediyorlardı. Hınzır Kız'ın üzerinde benim pijamalarımdan biri vardı; onun üzerine de, içinde kayboluyormuş gibi durduğu büyük sabahlığı giymişti. Saçları güzelce taranmıştı, dinlenmiş görünüyordu ve güler yüzlüydü.

Yilal, Hınzır Kız'ı göstererek yazı tahtasında bana sordu: "Onunla evlenecek misin, Ricardo Amca?"

"Öldürseler olmaz," dedim korkmuş bir surat ifadesiyle. "Bu onun istediği bir şey. Yıllardan beri beni baştan çıkarmaya çalışıyor. Ama ben onu umursamıyorum."

"Umursa onu," diye bana cevap verdi Yilal yazı tahtasına aceleyle yazarak. "O sempatik biri ve iyi bir eş olacaktır."

"Bu yavruyu satın almak için ne yaptın, Gerilla?"

"Ona Japonya ve Afrika'yla ilgili şeyler anlattım. Coğrafyası çok iyi. Başkentleri benden daha iyi biliyor."

Cochin Hastanesi'nde Elena ona bir yer ayarlayana kadar, Hınzır Kız üç gün boyunca benim dairemde kaldı ve bu süre zarfında Yilal'le aralarında bir yakınlık oluştu. Sanki aynı yaştaymışçasına birlikte dama oynuyor ve gülüşüp şakalaşıyorlardı. Birlikte o kadar eğleniyorlardı ki, orada görüntü olarak dursun diye televizyonu açık tutmalarına rağmen, aslında ekrana hiç bakmayıp bütün konsantrasyonlarını, taş-makas-kâğıt adında, ellerle oynanan ve Miraflores'teki çocukluk günlerimden beri oynandığını görmediğim bir oyuna veriyorlardı: Taş makası ezer, kâğıt taşı sarar ve makas da kâğıdı keser. Hınzır Kız bazen Yilal'e Jules Verne'in hikâyelerini okumaya koyuluyor ama birkaç satır sonra metinden uzaklaşıp hikâyeyi uydurmaya başlıyordu, ta ki Yilal kahkahalardan sarsılarak kitabı onun elinden kapana dek. Üç gün boyunca akşam yemeklerini Gravoski'lerde yedik. Hınzır Kız yemeği hazırlamada ve bulaşıkları yıkamada Elena'ya yardım ediyordu. Ve bu esnada aralarında konuşup şakalaşıyorlardı. Dördümüz sanki yıllardır dost olan iki çift gibiydik.

İkinci gece, oturma odasındaki kanepede yatmak ve beni yatak odasına göndermek için çok ısrar etti. İstediğini yapmak zorunda kaldım; çünkü beni evden gitmekle tehdit etti. O ilk iki gün boyunca ruh hali iyiydi; en azından hava kararırken Unesco'dan dönünce bana öyle görü-

nüyordu ve onu Yilal'le sanki aynı yaştaymışçasına oynarken buluyordum. Üçüncü gün, dışarısı hâlâ karanlıkken, ağlayan birini duyduğumdan emin bir şekilde uyandım. Kulak kabarttım ve hiç şüphem kalmadı: çok alçak sesli, arada sessizliklerle bölünen, kesik kesik duyulan bir hıçkırıktı bu. Yemek odasına gittim ve onu yatağına büzüşmüş, ağzını tıkamış ve gözyaşlarına boğulmuş bir halde buldum. Baştan aşağı titriyordu. Yüzünü temizledim, saçlarını düzelttim ve ona bir bardak su getirdim.

"Kendini kötü mü hissediyorsun? Elena'yı uyandırmamı ister misin?"

"Ben öleceğim," dedi, çok hafifçe mızıldanarak. "Orada, Lagos'ta bana, kimsenin ne olduğunu bilmediği bir şey bulaştırdılar. AIDS olmadığını söylüyorlar ama peki ne o zaman? Artık neredeyse hiçbir şey için gücüm yok. Ne yemek yemek, ne yürümek ne de kolumu kaldırmak için. Newmarket'ta Juan Barreto'ya da aynısı oluyordu, hatırlıyor musun? Ve alt tarafımdan sürekli olarak irine benzer bir şey sızıyor. Sadece ağrısı değil. Ayrıca Lagos'tan beri vücudumdan ve her şeyden tiksiniyorum."

Uzunca bir süre, her tarafı iyice örtülü olmasına rağmen soğuktan şikâyet ederek içini çeke çeke ağladı. Bu arada ben, bir âcizlik duygusuna kapılmış halde, gözlerini kuruluyor ve ona yudum yudum su içiriyordum. Onu bu durumdan çıkarmak için ona ne vermeli, ona ne demeliydim? En sonunda uykuya daldığını hissettim. Yüreğim sıkışmış bir halde yatak odama döndüm. Evet, durumu çok kötüydü, belki AIDS olmuştu ve herhalde sonu da zavallı Juan Barreto gibi olacaktı.

O akşam işten döndüğümde, ertesi sabah Cochin Hastanesi'ne giriş yapmak için hazırdı. Bir taksiye binip kaldığı yerden eşyalarını almaya gitmişti ve gardırobun içine yerleştirdiği bir valiz ve bir el çantası vardı. Onu azarladım. Eşyalarını almaya giderken ona eşlik etmem

için beni bekleyemez miydi? Yaşadığı döküntü yeri bana göstermekten herhalde utanıyor, diye düşündüm.

Ertesi sabah yanına sadece küçük el çantasını alarak Elena'yla birlikte gitti. Vedalaşırken kulağıma fısıldadığı şey beni mutlu etti: "Sen hayatımda karşıma çıkan en iyi şeysin, Uslu Çocuk."

İki gün sürecek olan tıbbi kontroller dört güne uzadı ve bu süre zarfında onu hiç göremedim. Hastane ziyaret saatleri konusunda çok sıkıydı ve ben Unesco'dan çıktığımda ziyaret saatleri çoktan sona ermiş oluyordu. Ayrıca telefonla da konuşamadım. Akşamları Elena elde etmeyi başardığı bilgileri benimle paylaşıyordu. Tahlillere, analizlere, muayenelere ve iğnelere dayanıklılıkla katlanıyordu. Elena başka bir blokta çalışıyordu ama bir göz atmak için her gün bir-iki kez onun bulunduğu kısıma geçmenin bir yolunu buluyordu. Ayrıca bir dahiliyeci, hastanenin en parlak hekimlerinden Profesör Bourrichon, onun tedavisini ilgiyle üstlenmişti. Akşamları, eve döndüğümde eğer Yilal hâlâ televizyonun karşısındaysa, yazı tahtasının üzerinde hep aynı soru oluyordu: "Ne zaman geri dönecek?"

Dördüncü günün akşamı, Yilal'in yemeğini yedirip yatırdıktan sonra, Elena bana haberleri vermek için daireme geri geldi. Birkaç tahlilin sonucu henüz belli olmasa da, o gün öğleden sonra, Profesör Bourrichon vardığı bazı sonuçları onunla paylaşmıştı. AIDS ihtimallerin arasından kesin bir biçimde çıkarılmıştı. Aşırı bir beslenme eksikliğinden, ileri derece depresif bir ruhsal bozukluktan ve yaşama içgüdüsünü yitirmiş olmaktan mustaripti. "Yaşama sevincini" yeniden kazanmasına yardım edecek çok acil bir psikolojik tedaviye ihtiyacı vardı; onsuz, her türlü fiziksel toparlama programı başarısız olacaktı. Tecavüze uğradığı konusu muhtemelen doğruydu;

vajinasında olduğu kadar rektumunda da yırtık ve yara izlerinin yanı sıra içine zorla sokulmuş ve rahmin çok yakınında, vajinal duvarlardan birini parçalamış olan metal ya da tahta bir aletin ürünü –o bunu hatırlamıyordu– iltihaplı bir yara vardı. Kötü tedavi edilmiş bu lezyonun septisemiye yol açmamış olması çok şaşırtıcıydı. Apseyi temizlemek ve yaraya dikiş atmak için bir cerrahi müdahale şarttı. Ama klinik durumunun en hassas kısmı, o Lagos deneyiminin ve mevcut durumunun belirsizliğinin bir sonucu olup onu bitmiş, tükenmiş, güvensiz ve panik ataklar kurbanı yapan şiddetli stresti. Bayılmalar o travmanın bir sonucuydu. Kalp, beyin, mide normal bir biçimde çalışıyordu.

"Şu küçük rahim ameliyatını yarın erkenden yapacaklar," diye ekledi Elena. "Ameliyatı yapacak olan cerrah Doktor Pineau benim arkadaşım ve para almayacak. Sadece anestezi uzmanını ve ilaçları ödemek gerekecek."

"Hiç sorun değil, Elena."

"Her şeye rağmen, haberler hiç de fena değil, değil mi?" diye beni cesaretlendirdi. "O vahşilerin zavallıcığa yaptıkları vahşeti göz önünde bulunduracak olursak, bundan çok daha kötüsü de olabilirdi. Profesör Bourrichon iyi psikologların olduğu bir klinikte sadece dinlenerek bir dönem geçirmesini tavsiye ediyor. Onu bir labirentin içine sokup durumunu daha içinden çıkılmaz bir hale dönüştürebilecek şu Lacancıların eline sakın düşmesin. Sorun şu ki, o tür klinikler genelde oldukça pahalı."

"Gereken parayı denkleştirme işiyle artık ben ilgileneceğim. Önemli olan onu bu yürüyen cenaze halinden çıkarıp eski haline geri döndürebilecek iyi bir uzman bulmak."

"Sana söz veriyorum bulacağız," derken koluma dokunup gülümsedi Elena. "O hayatının büyük aşkı, değil mi, Ricardo?"

"Yegâne aşkı, Elena. Sevdiğim yegâne kadın, yeni yetmelik döneminden beri ona âşığım. Onu unutmak için her şeyi yaptım ama gerçek şu ki, hepsi nafile. Onu daima seveceğim. Eğer o ölürse benim için hayatın bir anlamı kalmayacak."

"Şu kızdaki şansa bak sen, birini kendine böyle âşık edebilmek," derken güldü komşum. "*Chapeau!*[1] Ondan bunun formülünü isteyeceğim. Simon haklı: Hınzır Kız'ın sana taktığı o lakap üzerine cuk oturuyor."

Küçük ameliyat esnasında Cochin Hastanesi'nde olmak için Unesco'dan izin aldım. Çok yüksek tavanlı, dondurucu bir rüzgârın estiği ve hemşirelerin, doktorların, hastaların ve bazen de, oksijen tüpleri ya da kafalarının üzerinde asılı serum şişeleriyle sedyelerde yatan insanların gelip geçtiği kasvetli bir koridorda bekledim. Bir levhanın üzerinde "Sigara içilmez" yazıyordu ama uyarıyı takan pek yoktu.

Doktor Pineau lastik eldivenlerini çıkarıp ellerini, dumanı tüten bir suyun aktığı muslukta, çok köpüren bir sabunla titizlikle yıkarken, Elena'nın önünde benimle birkaç dakika konuştu. Oldukça genç, kendinden emin ve konuşurken lafı dolandırmayan bir adamdı:

"Tamamen düzelecek. Ama şu anda ne durumda olduğunu biliyorsunuz. Tahriş olmuş haldeki vajinası kızarıp şişmeye ve kanamaya gayet açık. Aynı şekilde rektumu da zarar görmüş. Her türlü temas arkadaşınıza acı verebilir ve yaraları tekrar açabilir. Kendinizi kontrol etmeniz gerekecek dostum. Çok dikkatli bir biçimde ve fazla sık olmamak kaydıyla birlikte olabilirsiniz. Bana sorarsanız, en azından bu iki ay boyunca kendinizi tutmanızı tavsiye ederim. En ideali ona hiç dokunmamanız.

1. (Fr.) Şapka demek olan bu sözcüğü Fransızlar "önünde şapka çıkarıyorum" anlamında, hayranlıklarını ifade etmek için kullanırlar. (Ç.N.)

Eğer bu mümkün değilse, aşırı bir yumuşaklıkla yapın. Hanımefendinin başından travmatik bir deneyim geçti. Yaşadığı basit bir tecavüz vakası değil, kelimenin tam anlamıyla gerçek bir vahşet."

Onu ameliyathaneden başka hastalarla ortak kullanacağı büyük hastane odasına, geri kalan kısımdan iki paravanla yalıtılmış bir alanda duran yatağına getirdiklerinde Hınzır Kız'ın yanına gittim. Taş duvarlı, yarasa yuvalarını andıran karanlık, içbükey tavanlı, tertemiz karo zeminli, yoğun bir kül suyu ve dezenfektan kokusu sinmiş, kötü aydınlatılan çok geniş bir odaydı. Şimdi eskisinden de solgundu, bir cesede benziyordu ve gözleri yarı kapalıydı. Beni tanıyınca elini uzattı. Onu ellerimin arasına alınca bana Yilal'inki kadar zayıf ve küçük geldi.

"Ben iyiyim," dedi zorlukla ve benim ona nasıl hissettiğini sormama fırsat vermeden. "Beni ameliyat eden doktor çok sempatikti. Ve oldukça yakışıklı."

Onu saçlarından, o güzelim küçük kulaklarından öptüm.

"Umarım hemen onu baştan çıkarmaya kalkışmazsın. Senden her şey beklenir."

Elini benimkilerine bastırdı ve neredeyse hemen akabinde uyuyakaldı. Bütün sabah boyunca uyudu ve ancak öğlenin ardından ve ağrıdan şikâyet ederek uyandı. Doktorun talimatı doğrultusunda, bir hemşire gelip ona bir iğne yaptı. Kısa bir süre sonra, üzerinde bir doktor önlüğü ve elinde Hınzır Kız için bir hırkayla Elena göründü. Onu pijamasının üzerine giydirdi. Hınzır Kız ona Yilal'i sordu ve Gravoski'lerin oğlunun sürekli kendisini sorduğunu öğrenince gülümsedi. Öğleden sonranın büyük kısmında yanındaydım ve sebze çorbası, haşlanmış patates ve bir tavuk budundan oluşan yemeğini küçük bir plastik tepsiden yerken yanında kaldım. Kaşıkları isteksizce, sadece benim ısrarlarım üzerine ağzına götürüyordu.

"Herkes bana neden bu kadar iyi davranıyor, biliyor musun?" diye sordu. "Elena'dan ötürü. Hemşireler ve doktorlar ona tapıyor. Hastanenin en popüler kişisi o."

Kısa bir süre sonra ziyaret saati sona erdi. O gece Gravoski'lerde, Elena'nın bana haberleri vardı. Araştırmalar yapmış ve Profesör Bourrichon'a danışmıştı. Profesör ona, daha önce de kötü muameleden kaynaklanan depresyon ve sinir bozukluğu kurbanı bazı hastalarını gönderdiği ve iyi sonuçlar aldığı Paris'e çok uzak olmayan, Petit Clamart'daki küçük bir özel kliniği tavsiye etmişti. Kliniğin müdürü profesörün okul arkadaşıydı. Eğer istersek Hınzır Kız için onu arayabilirdi.

"Sana ne kadar minnettar olduğumu bilemezsin, Elena. Orası en doğru yer gibi görünüyor. Bir an önce harekete geçelim."

Elena ve Simon birbirlerine baktılar. İspanyol omleti, biraz jambon, salata ve bir kadeh şaraptan oluşan akşam yemeğimizi bitirmiş, her zamanki gibi bir fincan kahvemizi içiyorduk.

"Yalnız iki sorun var," dedi Elena biraz sıkılarak. "Bunlardan birincisi, senin de bildiğin gibi orası özel bir klinik ve oldukça pahalıya mal olacak."

"Biraz birikmiş param var ve eğer bu yetmezse biraz kredi çekerim. Ve eğer gerekirse bu daireyi de satacağım. Para sorun değil, önemli olan onun iyileşmesi. Diğer sorun ne?"

"Cochin Hastanesi'ne verdiği pasaport sahte," dedi Elena, sanki özür dilermiş gibi bir yüz ifadesi ve ses tonuyla. "İdare onu polise ihbar etmesin diye bir sürü hokkabazlık yapmak zorunda kaldım. Ama maalesef yarın hastaneyi terk etmesi ve bir daha oraya asla adımını atmaması gerekiyor. Ve şunu da göz ardı etmemek gerekiyor ki, oradan çıkar çıkmaz yetkili kurumlar konudan haberdar edilecekler."

"Şu hatun beni şaşırtmayı asla bırakmayacak," diye araya girdi Simon. "Onunkiyle kıyaslandığında hayatlarımızın ne kadar yavan olduğunun farkında mısınız?"

"Bu evrak konusu halledilebilir mi?" diye Elena bana sordu. "Elbette ki, zor olacağını tahmin ediyorum. Herhalde, Petit Clamart'da, Doktor Zilacxy'nin kliniğinde de büyük bir engel teşkil edecektir. Eğer Fransa'daki durumunun yasadışı olduğunu anlarlarsa onu kabul etmezler. Hatta polise ihbar dahi edebilirler."

"Hınzır Kız'ın belgelerinin hayatının hiçbir döneminde düzgün olduğunu sanmıyorum," dedim. "Şundan adım gibi eminim ki onun bir değil, birçok pasaportu vardır. Birinin diğerlerinden daha az sahte görünmesi mümkün. Ona soracağım."

"Bu işin sonunda hepimiz hapsi boylayacağız," deyip kahkahayı bastı Simon. "Elena'ya doktorluk yapmayı yasaklayacaklar, beni de Pasteur Enstitüsü'nden kovacaklar. Ne yapalım, böylece nihayet gerçek hayatı yaşamaya başlayacağız."

Sonunda üçümüz de kahkahalarla güldük ve iki dostumla paylaşılan bu gülüşler bana iyi geldi. Son dört gündür saat çalana kadar deliksiz uyuduğum ilk gece bu oldu. Ertesi gün Unesco'dan dönünce Hınzır Kız'ı yatağıma yerleşmiş buldum ve ona gönderdiğim çiçek buketi de su dolu bir vazonun içinde, başucu masasının üzerinde duruyordu. Kendini daha iyi hissediyordu ve ağrısı yoktu. Elena onu Cochin Hastanesi'nden getirip daireye çıkmasına yardım etmiş ama daha sonra işine geri dönmüştü. Ona Yilal refakat ediyordu ve eve dönmüş olmasından ötürü çok mutluydu. Çocuk gidince, Hınzır Kız benimle sanki Gravoski'lerin oğlu hâlâ onu duyabilirmiş gibi çok alçak sesle konuştu:

"Simon ve Elena'ya söyle kahve içmeye bu kez buraya gelsinler. Yilal'i yatırdıktan sonra. Kahveyi hazırla-

mana yardım edeceğim. Elena'nın benim için bütün yaptıklarından ötürü onlara teşekkür etmek istiyorum."

Kalkıp bana yardım etmesine izin vermedim. Ben kahveyi hazırladıktan kısa bir süre sonra Gravoski'ler geldiler. Bizimle birlikte oturması için Hınzır Kız'ı kucağımda oturma odasına taşıdım –hiç ağır değildi, belki de Yilal kadardı– ve bir battaniyeyle sarıp sarmaladım. Daha onları selamlamadan, ışık saçan gözlerle haberi verdi:

"Lütfen heyecandan düşüp ölmeyin. Bugün öğleden sonra, Elena bizi yalnız bırakınca, Yilal bana sarıldı ve çok net bir biçimde İspanyolca şöyle dedi: 'Seni çok seviyor, Hınzır Kız.' Seviyorum değil, 'seviyor' dedi."

Ve bize gerçeği söylediğinden en ufak bir şüphemiz kalmasın diye, Miraflores'in Champagnat Lisesi'ndeki öğrencilik günlerimden beri yapıldığını görmediğim bir şey yaptı: İki parmağını haç şeklinde ağzına götürdü ve onları öperken aynı anda şöyle diyordu: "Bana kelimesi kelimesine öyle dediğine size yemin ederim."

Elena ağlamaya başladı ama bir yandan gözlerinden o kocaman gözyaşları dökülürken, aynı zamanda da Hınzır Kız'a sarılmış katıla katıla gülüyordu. Yilal başka bir şey söylemiş miydi? Hayır. Onunla bir sohbet başlatmaya çalışınca, çocuk sessizliğine geri dönmüş ve küçük yazı tahtasını kullanarak ona Fransızca cevap vermişti. Ama telefondan hatırladığı aynı zayıf sesle telaffuz edilmiş o cümle, Yilal'in dilsiz olmadığını kesinlikle kanıtlıyordu. Uzunca bir süre başka şeyden konuşmadık. Kahveden sonra Simon, Elena ve ben büfemde fi tarihinden beri duran malt viskiden birer kadeh içtik. Gravoski'ler izlenecek stratejiyi belirlediler. Hem onlar hem de biz farkında değilmiş gibi yapacaktık. Çocuk ona yönelmeye karar verdiğine göre, Hınzır Kız çok doğal bir biçimde, ona herhangi bir baskı yapmadan, hitap ederken yüzüne bakmadan, dalgın bir şekilde sorular sorarak ve Yilal'e iz-

lendiğini ya da bir imtihana tabi tutulduğunu hissettirmekten kesinlikle kaçınarak yeniden bir diyalog kurmaya çalışacaktı.

Daha sonra Elena, Hınzır Kız'a Doktor Zilacxy'nin Petit Clamart'daki kliniğinden bahsetti. Ağaçlarla dolu ve bakımlı bir parkın içinde küçük denebilecek bir yerdi ve Profesör Bourrichon'un dostu ve okul arkadaşı, saygın bir psikolog ve psikiyatr olan müdür kaza, kötü muamele ya da farklı travmalar sonucunda ortaya çıkan depresyon ve sinir bozukluklarının yanı sıra anoreksi, alkol ve uyuşturucu bağımlılığı sorunu yaşayan hastaların tedavisinde uzmandı. Tıbbi kontrolün sonuçları çok kesindi. Hınzır Kız, bir yandan eski gücünü geri kazandıracak bir diyet ve egzersiz tedavisini izlerken, aynı zamanda da o korkunç deneyimin zihnindeki yankılarını silmesine yardımcı olacak psikolojik desteği alacağı uygun bir yerde bir süreliğine inzivaya çekilmeliydi.

"Benim deli olduğumu mu söylemek istiyor?" diye sordu.

"Sen her zaman deliydin," diye araya girdim. "Ama şimdi, ayrıca anemik ve depresifsin. O klinikte bunları tedavi edebilirler. Yoksa sen ölene kadar zırdeli kalacaksın, eğer merak ettiğin buysa."

Bu fikir onu çok mutlu etmedi ve başta biraz dirense de, ısrarlarım karşısında teslim oldu ve Elena'nın Petit Clamart'daki kliniğin müdüründen bir randevu almasını kabul etti. Komşumuz da bizimle birlikte gelecekti. Gravoski'ler gidince Hınzır Kız hüzünlü ve sitemkâr bir biçimde bana baktı:

"Peki, bu kliniğin masraflarını kim ödeyecek? Ölsem cenazemi kaldıracak param olmadığını çok iyi biliyorsun."

"Kim olacak, her zamanki kamber," dedim ona yastıklarını düzeltirken. "Sen benim peygamberdevemsin,

bunu bilmiyor muydun? Cinsel ilişki esnasında erkeğini yiyip bitiren dişi böcek. Erkek, göründüğü kadarıyla mutlu ölüyor. Tam olarak benim durumum. Sen para konusunu merak etme. Benim zengin biri olduğumu bilmiyor musun?"

İki eliyle birlikte beni kolumdan yakaladı.

"Zengin biri değil, fakir bir kıyıtırık adamsın," dedi öfkeli bir şekilde. "Eğer zengin biri olsaydın ne Küba'ya ne Londra'ya ne de Japonya'ya giderdim. Bana Paris'i tanıttığın ve beni sürekli olarak şu dilenci restoranlarına götürdüğün o ilk seferden itibaren hep seninle kalırdım. Seni her seferinde zengin birileri için terk ettim ama hepsi de pislik çıktı. Ve böylece en sonunda bir enkaza dönüştüm. Bunu kabul ettiğim için mutlu musun? Bunu duymak hoşuna gidiyor mu? Bütün bunları onlardan çok daha üstün olduğunu, seninle kalmayarak neler kaybettiğimi bana göstermek için mi yapıyorsun? Bunları neden yapıyorsun, öğrenebilir miyim?"

"Neden olacak, Hınzır Kız. Belki de sevap kazanıp cennete gitmek istiyorum. Ama sana hâlâ âşık da olabilirim. Ve şimdi bu kadar bilmece yeter. Haydi yatağa. Profesör Bourrichon diyor ki, kendini tamamen toparlayana kadar günde en az sekiz saat uyumaya çalışmalıymışsın."

İki gün sonra Unesco'yı dönemsel sözleşmem sona erdi ve ondan sonra bütün gün onun bakımıyla ilgilenebildim. Cochin Hastanesi'nden ona sebze, balık, haşlanmış et, meyve ve çorba bazlı bir diyet vermiş, şarap da dahil olmak üzere alkol, kahve ve bütün acılı sosları yasaklamışlardı. Egzersiz yapmalı ve günde en az bir saat yürümeliydi. Sabahları –benim gidip École Militaire yakınlarındaki bir pastaneden satın aldığım fırından yeni çıkmış kruvasanlarla yaptığımız– kahvaltıdan sonra, Eiffel Kulesi'nin dibinde, Champs de Mars'da ve bazen de, eğer hava güzel ve onun da keyfi yerindeyse, Seine Nehri rıh-

tımlarından Concorde Meydanı'na kadar kol kola bir yürüyüş yapıyorduk. Sohbeti onun yönlendirmesine izin veriyor ama lafı Fukuda ya da Lagos olayına getirmesinden elbette ki kaçınıyordum. Bu her zaman mümkün olmuyordu. Bu durumda, eğer o bu konulara değinmişse, hiç soru sormadan bana anlatmak istediklerini dinlemekle yetiniyordum. O yarı monologlarda değişik zamanlarda ima ettiği şeylerden çıkardığım sonuç, Nijerya'daki yakalanışının ülkeden çıkacağı gün gerçekleşmiş olduğuydu. Ama bölük pörçük hikâyesi daima bir sis perdesinin ardında akıyordu. Havaalanı pasaport kontrolünden geçmiş ve uçağa yönelen yolcuların arasında kuyruktaymış. İki polis onu oradan çıkarırken çok kibar davranmışlar; ama camları siyah boyalı bir cipe bindirir bindirmez ve daha da önemlisi, içerisinde parmaklıklı hücrelerin bulunduğu, idrar ve dışkı kokan pis bir binada indirdikten sonra davranışları tamamen değişmiş.

"Beni onların bulup yakaladığını hiç sanmıyorum, o polisler herhangi birini yakalamaktan âcizdiler," diyordu her seferinde. "Beni ihbar ettiler. Ama kim, kim? Bazen ihbarcının Fukuda olduğunu düşünüyorum. Peki ama neden bunu yapsın ki? Böyle bir şeyin hiçbir mantığı yok, değil mi?"

"Artık ne önemi var. Hepsi geçti. Unut gitsin, göm toprağa ört üstünü. Bu anılarla kendine işkence yapman sana hiç iyi gelmiyor. Önemli olan yegâne şey, şu anda hayattasın ve yakında tamamen iyileşeceksin. Ve ömrünün yarısını kaybettiğin o pis işlere bir daha asla bulaşmayacaksın."

Dördüncü gün, bir perşembe, Elena bize Petit Clamart'daki kliniğin müdürü Doktor Zilacky'nin pazartesi günü öğlen saatinde bizi kabul edeceğini söyledi. Profesör Bourrichon onunla telefonda konuşmuş ve Hınzır Kız'ın tüm tıbbi tahlil sonuçlarının yanı sıra reçetelerini ve tav-

siyelerini de ona aktarmıştı. Cuma günü Mösyö Charnés'le konuşmaya gittim, zira yönettiği çevirmenler ve simültane çevirmenler ajansının sekreterine beni çağırtmıştı. Bana Helsinki'de iyi ücretli, iki haftalık bir iş sözleşmesi teklifi sundu. Kabul ettim. Eve döndüğümde kapıyı açmamla birlikte yatak odasından gelen sesler ve gülüşmeler işittim. Hiç ses çıkarmadan, kapıyı yarı aralık bırakıp dinlemeye koyuldum. Fransızca konuşuyorlardı ve seslerden biri Hınzır Kız'ınkiydi. İnce, keskin ve biraz titrek olan diğeriyse Yilal'den başkasına ait olamazdı. Heyecandan ellerim sırılsıklam oldu. Mest olmuş bir halde kalakaldım. Ne konuştuklarını anlayamadım ama bir şey oynuyorlardı; belki dama, belki de taş-makas-kâğıt ve gülüşmelerine bakılırsa bayağı iyi vakit geçiriyorlardı. Benim eve girdiğimi duymamışlardı. Dış kapıyı yavaşça kapattım ve Fransızca yüksek sesle konuşarak yatak odasına kadar ilerledim:

"İddiaya girerim ki dama oynuyorsunuz ve Hınzır Kız kazanıyor."

Bir anlık bir sessizlik oldu ve bir adım daha atıp yatak odasına girince dama tahtasını yatağın ortasına serdiklerini, karşılıklı olarak iki tarafında oturduklarını ve her ikisinin de pulların üzerine eğilmiş olduklarını gördüm. Yilal'in küçücük suratı gurur saçan gözlerle bana bakıyordu. Ve ardından, ağzını kocaman açarak Fransızca şöyle dedi:

"Yilal kazanıyor!"

"Beni hep yeniyor, bu haksızlık," diyerek alkışladı Hınzır Kız. "Bu çocuk bir şampiyon."

"Bir dakika, bir dakika bu partinin hakemi olmak istiyorum," dedim kendimi yatağın bir köşesine bırakıp dama tahtasını dikkatlice incelerken. Sanki olağanüstü hiçbir şey olmuyormuş gibi, mutlak bir doğallıkla davranmaya çalışıyordum ama zorlukla nefes alabiliyordum.

Pulların üzerine eğilmiş olan Yilal bir sonraki hamlesini düşünerek tahtayı inceliyordu. Bir an için Hınzır Kız'la bakışlarımız kesişti. Bana gülümsedi ve göz kırptı.

"Yine kazanıyor!" diye haykırdı Yilal ellerini çırparak.

"Evet, doğru, *mon vieux*, Hınzır Kız'ın hareket edecek yeri kalmadı. Sen kazandın. Çak bakalım beşliği!"

Yilal'e elimi uzattım ve Hınzır Kız da ona bir öpücük verdi.

"Seninle bir daha asla dama oynamayacağım, yenilmekten bıktım," dedi Hınzır Kız.

"Benim aklıma bundan çok daha eğlenceli bir oyun geldi, Yilal," dedim doğaçlama bir şekilde. "Elena'yla Simon'a neden hayatlarının sürprizini vermiyoruz? Birlikte öyle bir gösteri hazırlayacağız ki annenle baban yaşadıkları sürece onu hatırlayacaklar. Hoşuna gider miydi?"

Çocuğun yüzüne saklangan bir ifade yerleşmişti ve herhangi bir şey söylemeden, hiç kımıldamadan benim devam etmemi bekliyordu. Orada ayaküstü uydurup ona aktardığım planın ayrıntılarını gözlerinin önüne sererken beni meraklı ve biraz çekingen bir biçimde, teklifimi aynı anda hem çekici hem de itici bulmuş gibi ve reddetmeye yeltenmeden dinliyordu. Ben bitirince uzunca bir süre hiç kımıldamadan ve bir şey söylemeden, Hınzır Kız'a ve bana bakarak öylece kaldı.

"Ne diyorsun, Yilal?" diye yine Fransızca üsteledim. Simon ve Elena'ya bu sürprizi verelim mi? Seni temin ederim ki hayatlarının sonuna kadar bunu unutmayacaklar."

"Pekâlâ," dedi aynı anda başıyla da onaylayan Yilal'in incecik sesi. "Onlara bu sürprizi yapalım."

Yilal'i *dinlemenin* bende uyandırdığı heyecan ve şaşkınlığın arasında doğaçlama bir şekilde planladığım gibi yaptık. Elena çocuğu almaya geldiğinde, Hınzır Kız ve ben, ondan akşam yemeğinden sonra Simon'u da alıp hep bir-

likte bize gelmelerini rica ettik; çünkü onlara ikram etmek istediğimiz çok güzel bir tatlımız vardı. Elena biraz şaşırarak tamam dedi ama sadece çok kısa bir süre için olacağını söyledi; çünkü sabahları Yilal'i uykusundan uyandırmak için çok uğraşıyordu. İblisin alıp götürdüğü ruh gibi kimseye görünmeden evden çıkıp sabahları kruvasan satın aldığım, École Militaire'in köşesinde, Bourdonnais Caddesi'ndeki pastaneye gittim. Şansıma hâlâ açıktı. Çok fazla kreması ve üzerinde kocaman, kıpkırmızı çilekleri olan bir pasta satın aldım. Nekahet dönemindeki hastamla paylaştığım yeşillik ve balıktan oluşan yemekten, yaşadığımız heyecan yüzünden çok az yiyebildik.

Simon, Elena ve –terlikleriyle pijamalarını çoktan giymiş olan– Yilal geldiğinde kahveyi hazırlamış, pastayı dilimlemiş onları beklemekteydik. Elena'nın suratındaki ifadeden bir şeyden kuşkulanmış olduğunu hemen anladım. Buna karşılık, kafası bir Rus muhalif bilimadamının o öğleden sonra okuduğu makalesiyle meşgul olan Simon'un aklı başka bir yerdeydi ve harikulade lezzetli pastanın kreması sakalına bulaşırken bize o bilimadamının kısa bir süre önce Pasteur Enstitüsü'nü ziyaret ettiğini ve oradaki bütün araştırmacı ve bilimadamlarının onun alçakgönüllülüğünden ve entelektüel birikiminden müthiş etkilendiklerini anlatıyordu. İşte o sırada, benim tarafımdan tasarlanan çılgın senaryoya uygun bir biçimde, Hınzır Kız İspanyolca sordu:

"Sizce Yilal kaç dil konuşuyor?"

Simon ve Elena'nın, öylece kalakaldıklarını hemen fark ettim; gözlerini kocaman açmış, şunu sorar gibiydiler: "Neler oluyor burada?"

"Sanırım iki tane," diye ben cevap verdim. "Fransızca ve İspanyolca. Peki siz kaç tane konuştuğunu sanıyorsunuz? Yilal kaç dil konuşuyor, Elena? Sen kaç tane konuştuğunu düşünüyorsun, Simon?"

Yilal'in küçücük gözleri anne babasından bana ve Hınzır Kız'a, sonra tekrar onlara doğru kayıyordu. Çok ciddi duruyordu.

"Hiçbirini konuşmuyor," diye kekeledi Elena, bize bakarak ve kafasını çocuktan tarafa çevirmekten kaçınarak. "En azından şimdilik konuşmuyor."

"Sanıyorum ki..." dedi Simon ama ne diyeceğini bilemez bir şekilde susup bakışlarıyla bizden ne demesi gerektiğini kendisine işaret etmemizi istedi.

"Gerçekte bizim düşündüğümüzün ne önemi var ki," diye araya girdi, Hınzır Kız. "Önemli olan sadece Yilal'in söyleyeceği. Sen ne diyorsun, Yilal? Kaç dil konuşuyorsun?"

"Fransızca konuşuyor," dedi zayıf ve tiz ses. Ve kısa bir sessizliğin ardından dil değiştirdi: "Yilal İspanyolca konuşuyor."

Elena ve Simon dillerini yutmuş gibi ona bakakaldılar. Simon'un elinde tuttuğu pasta tabaktan aşağı kaydı ve pantolonunun üzerine düştü. Çocuk bir elini ağzına götürüp gülmeye başladı ve Simon'un bacağını işaret ederek Fransızca şöyle dedi: "Pantolon kirletiyorsun."

Elena ayağa kalkıp çocuğun yanına gitmişti ve şimdi şaşkınlıkla ona bakıyor, bir eliyle saçlarını okşarken diğerini, koruyucu azizinin resmini okşayan bir dindar gibi arka arkaya onun dudaklarının üzerinde gezdiriyordu. Ama ikisinden en çok heyecanlanan Simon'du. Bir şey söylemekten âciz, afallamış bir halde oğluna, karısına, bize bakıyor ve sanki bizden kendisini uyandırmamamızı, rüya görmeye devam etmesine izin vermemizi istiyordu.

O gece Yilal başka bir şey söylemedi. Anne babası onu kısa bir süre sonra götürdüler ve ev sahibeliğine soyunan Hınzır Kız artan yarım pastayı paket yapıp Gra-

voski'lerin alması için ısrar etti. Vedalaşırken Yilal'in elini sıktım:

"Çok iyi bir iş başardık, değil mi Yilal? Sana bir hediye borçluyum, bu akşamki düzgün davranışından ötürü. Koleksiyonun için altı kurşun asker daha, ne dersin?"

Başıyla olumlu işaret yaptı. Onların gitmelerinin ardından kapıyı kapatınca Hınzır Kız şöyle dedi:

"Şu anda onlar dünyanın en mutlu çiftiı."

Yattıktan bayağı bir süre sonra, tam uykuya dalacağım sırada, bir siluetin yemek odasına süzüldüğünü ve sessizce benim yattığım kanepeye yaklaştığını gördüm. Elimden tuttu, "Hadi, benimle gel," diye emretti.

"Bunu yapamam ve yapmamalıyım," dedim ayağa kalkıp onun peşinden giderken. Doktor Pineau bunu bana yasakladı. En azından iki ay boyunca ne sana dokunabilir ne de seninle sevişebilirim. Tamamen iyileşene kadar sana ne dokunacak ne de seninle sevişeceğim. Anlaşıldı mı?"

Çoktan onun yatağına girmiştik ve o iyice bana sokulup başını omzuma dayadı. Vücudunun sadece deriyle kemikten oluştuğunu ve buz gibi soğuk küçücük ayaklarının bacaklarıma sürtündüğünü hissettim ve bir ürperti başımdan ayak tabanıma kadar bütün vücudumu dolaştı.

"Benimle sevişmeni istemiyorum," diye fısıldarken boynumdan öptü. "Bana sarılmanı, beni ısıtmanı ve hissettiğim o korkuyu içimden çıkarıp atmanı istiyorum. Korkudan ölüyorum."

Birçok çıkıntısı olan narin vücudu bir yaprak gibi titriyordu. Ona sarıldım, sırtını, kollarını, belini ovdum ve uzun süre kulağına tatlı şeyler söyledim. Bir daha kimsenin onu incitmesine izin vermeyecektim, bir an önce iyileşmek ve gücünü, yaşama ve mutlu olma arzusunu yeniden kazanmak için büyük çaba göstermeliydi. Ve tabii ki yeniden güzel olmak için. Hiç sesini çıkar-

madan, bana yapışık bir halde, onu inleten ve kıvrandıran irkilmelere belli aralıklarla maruz kalarak beni dinliyordu. Bayağı bir zaman sonra uyuduğunu hissettim. Ama bütün gece boyunca, uykumun arasında, o sürekli tekrarlayan panik ataklardan ötürü devamlı titrediğini, sızlandığını hissettim. Onu bu şekilde, böylesine savunmasız bir halde görünce Lagos'ta yaşanmış olanların görüntüleri gözümün önüne geliyor ve üzüntü, öfke ve onu bu hale düşürenlere karşı vahşi intikam arzuları hissediyordum.

Macar asıllı bir Fransız olan Doktor André Zilacxy'nin Petit Clamart'daki kliniğine yaptığımız ziyaret bir kır gezisi şeklinde geçti. O gün, ağaçlığın yüksek kavaklarını ve çınarlarını ışıldatan çok parlak bir güneş çıktı. Klinik, içinde kırık dökük heykellerin ve kuğulu bir havuzun bulunduğu bir parkın sonundaydı. Oraya öğlende vardık ve Doktor Zilacxy bizi hiç bekletmeden hemen odasına kabul etti. Mekân XIX. yüzyıldan kalma iki katlı, mermer merdivenli, balkonları parmaklıklı, içi yenilenmiş eski bir malikâneydi. Yanına, herhalde solaryum ya da havuzlu bir spor salonu olarak kullanılan çok geniş camekânlı yeni bir kısım eklenmişti. Doktor Zilacxy'nin bürosunun penceresinden uzaklarda, ağaçların altında dolaşan insanlar ve onların arasındaki beyaz önlüklü hemşireler ya da doktorlar görünüyordu. Cansız bir suratı ve ışıltılı bir kelliği çevreleyen kare biçiminde kesilmiş sakalıyla Zilacxy'nin kendisi de XIX. yüzyıldan çıkıp gelmiş gibiydi. Üzerinde siyah takım elbiseyle gri bir yelek vardı, sert boynu postiş gibi duruyordu ve kravat yerine, kırmızı bir broşla tutturulmuş dörde katlı bir kurdele takmıştı. Altın köstekli bir cep saati vardı.

"Meslektaşım Bourrichon'la konuştum ve Cochin Hastanesi'nin raporunu okudum," dedi, bayağı bir muhabbetle zaman kaybetmeye müsaade edemezmiş gibi

doğrudan konuya girerek. "Siz şanslısınız, zira klinik genellikle her zaman doludur ve uzun süre kabul edilmeyi bekleyen hastalar vardır. Ama, hanımefendi özel bir vaka teşkil ediyor ve eski bir dost tarafından önerildiği için ona bir yer bulacağız."

Kulağa çok hoş gelen bir sesi ve konuşurken zarif, biraz teatral bir ellerini oynatma ve sergileme biçimi vardı. Yitirdiği kilolarını geri kazanması için "hasta"ya bir diyetisyen nezaretinde özel bir beslenme programı uygulanacağını ve özel bir hocanın da fiziksel egzersizlerini yöneteceğini söyledi. Hanımefendinin kurbanı olduğu türdeki travmalar konusunda uzman olan Doktor Roullin ise onun özel hekimliğini yapacaktı. Haftada iki kez akşam beş ile yedi saatleri arasında ziyaretçi kabul edebilirdi. Doktor Roullin'le göreceği tedavinin yanı sıra, onun yöneteceği grup terapilerine de katılacaktı. Hastanın bir itirazı olmadığı takdirde tedavi esnasında, onun kontrolü altında, hipnoz da kullanılabilecekti. Şayet hasta –ardından önemli bir açıklama geleceğini anlamamız için burada bir anlığına sustu– tedavinin herhangi bir ânında kendini "hayal kırıklığına kapılmış" hissederse, tedaviyi hemen o an kesebilirdi.

"Bu hiç başımıza gelmedi," diye dilini şaklatarak ekledi. "Ama olur da böyle bir şeyle karşılaşırsak diye, bu olanağı da sunuyoruz."

Profesör Bourrichon'la konuştuktan sonra, hastanın klinikte en azından dört hafta kalması konusunda her ikisinin de ilkesel olarak hemfikir kaldıklarını söyledi. Orada kalış süresini uzatmak gerekecek mi yoksa toparlama sürecine evde de devam edebilir mi, buna daha sonra karar verilecekti.

Elena'nın ve benim –Hınzır Kız ağzını hiç açmadı ve sanki bütün bunlar onunla ilgili değilmiş gibi, dinlemekle yetindi– kliniğin işleyişi ve yardımcılarıyla ilgili tüm sorularımızı yanıtlayıp Lacan ve onun hayalci yapısalcılığı ve

Freud (bizi sakinleştirmek için gülümseyerek "mönümüzde yer almıyor" dedi) kombinasyonları üzerine bir espri yaptıktan sonra, Hınzır Kız'ı bir hemşireyle birlikte Doktor Roullin'in odasına gönderdi. Biraz konuşmak ve kliniği gezdirmek için şu anda onu beklemekteydi.

Doktor Zilacxy'nin odasında sadece ikimiz kalınca, Elena çok temkinli bir şekilde o hassas konuya değindi ve bir aylık tedavinin ne kadar tutacağını sordu. Ama öncesinde "hanımefendi"nin ne bir sağlık sigortası ne de kendi maddi imkânı bulunduğunu ve tedavi masraflarını şu anda burada bulunan arkadaşının karşılayacağını belirtmeyi ihmal etmedi.

"Yaklaşık olarak yüz bin frank, ayrıca ne kadar tutacağını baştan bilmenin zor olduğu ilaçlar var ama en kötü ihtimalle o rakam yüzde yirmi ya da yüzde otuz artacaktır," deyip bir an sustu ve eklemeden önce öksürdü: "Hanımefendi buraya Profesör Bourrichon'un referansıyla geldiği için, bu size özel bir fiyat."

Saatine bakıp ayağa kalktı ve bize, eğer karar verirsek idareye uğrayıp formları doldurmamızı belirtti.

Hınzır Kız kırk beş dakika sonra ortaya çıktı. Ona çok akıllı ve sevimli bir kadın gibi görünen Doktor Roullin'le sohbetinden ve kliniği ziyaretinden çok memnun kalmıştı. Kalacağı küçük, konforlu, çok güzel oda parka bakıyordu ve bütün bölümler, yemekhane, spor salonu, ısıtmalı havuz, ortak sohbetlerin yapıldığı ve bazen de belgesel ve filmlerin gösterildiği salon çok moderndi. Daha fazla tartışmadan idareye gittik. Bütün masrafları karşılamayı kabul ettiğime dair bir belge imzaladım ve depozit olarak on bin franklık bir çek verdim. Hınzır Kız idareci kadına bir Fransız pasaportu uzattı ama çok zayıf, saçları topuz ve sorgulayan bakışlı kadın kimliğini vermesinin daha iyi olacağını söyledi. Elena ve ben, bir felaketi beklerken birbirimize bakıyorduk.

"Henüz çıkarmadım," dedi Hınzır Kız son derece doğal bir tavırla. "Uzun yıllar yurtdışında yaşadım ve Fransa'ya yeni döndüm. Onu çıkarmam gerektiğini artık biliyorum. Bu işi bir an önce halledeceğim."

İdareci kadın pasaport bilgilerini bir deftere kaydedip ona geri verdi.

"Yarın yatıyorsunuz," diyerek bizi uğurladı. "Lütfen öğlenden önce gelin."

Hava biraz soğuktu ama çok berrak bir gökyüzü ve ışıl ışıl parlayan güneşiyle bu güzel günden istifade etmek için Petit Clamart'ın kırlarında, sonbaharın ölü yapraklarının ayaklarımızın altında çıtırdadığını hissederek uzun bir yürüyüş yaptık. Öğle yemeğimizi yediğimiz orman kıyısındaki küçük bistroda, kıvılcımlar saçan bir şömine mekânı ısıtıyor ve müdavimlerin suratlarını kızartıyordu. Elena'nın işe gitmesi gerekiyordu, bu yüzden bizi Paris'in kapılarında, bulduğumuz ilk metro istasyonunda bıraktı. École Militaire'e kadar yol boyunca Hınzır Kız suskundu ve eli hep benimkinin içindeydi. Arada sırada titrediğini hissediyordum. Joseph Granier'deki eve girer girmez beni oturma odasındaki koltuğa oturttu ve kendini dizlerimin üzerine bıraktı. Burnu ve kulakları buz gibiydi ve o kadar titriyordu ki, bir tek sözcük bile telaffuz edemiyordu. Dişleri takırdıyordu.

"Klinik sana iyi gelecek," dedim boynunu, omuzlarını okşayarak ve nefesimle donmuş kulaklarını ısıtarak. "Sana iyi bakacaklar, sana kilo aldıracaklar, şu korku krizlerini yok edecekler. Seni güzelleştirecekler ve her zaman olageldiğin o şeytancığa tekrar dönüşebileceksin. Ve eğer klinik hoşuna gitmezse hemen ânında buraya gelirsin. Bunu söylemen yeterli. Orası bir hapishane değil, bir dinlenme yeri."

Bana sımsıkı sarılmıştı ve hiçbir şey söylemiyordu ama uzunca bir süre titredikten sonra ancak sakinleşti.

İşte o zaman, ikimiz için limonlu çay hazırladım. Klinik için çantasını hazırlarken sohbet ettik. Yanında götürmesi için içine bin frank nakit para koyduğum bir zarfı ona uzattım.

"Bu bir hediye değil, sadece borç," diye espri yaptım. "Zengin olunca bana geri ödersin. Senden bayağı yüksek bir faiz alacağım."

"Bütün bunlar sana kaça mal olacak?" diye bana bakmadan sordu.

"Düşündüğümden daha az. Yaklaşık yüz bin frank. Eğer seni yeniden güzel görebilirsem yüz bin frank umurumda mı olur? Bunları sadece kendi menfaatim için yapıyorum, Şilili."

Uzunca bir süre hiçbir şey söylemedi ve çatık kaşlarla çantasını hazırlamaya devam etti.

"O kadar mı çirkinleştim?" diye sordu birden.

"Korkunçsun," diye cevap verdim. "Beni affet ama tam bir kadın hayaletine dönüştün."

"Yalan!" diye haykırırken bana doğru dönerek fırlattığı terlik göğsüme çarptı. "Dün yatakta yatarken senin küçük kuş bütün gece dimdik ayakta olduğuna göre o kadar da çirkin olmamalıyım. Benimle sevişme arzularını güçlükle zapt ettin, sahte aziz."

Kahkahalarla gülmeye başladı ve ondan itibaren ruh hali çok daha iyi oldu. Çantasını hazırlamayı bitirir bitirmez, onu kucaklamam ve sırtıyla kollarına yumuşacık bir masaj yapmam için gelip tekrar dizlerime oturdu. Yilal saat altı gibi televizyon programını seyretmeye geldiğinde Hınzır Kız hâlâ derin bir uykudaydı. Akşam anne babasına yaptığı sürprizden beri onlarla ve bizimle konuştuğu anlar oluyordu ama bunlar çok kısa sürüyordu, zira harcadığı çaba onu çok yoruyordu. Bunun üzerine tekrar yazı tahtasına dönüyor ve onu boynunda, tebeşirleri de cebinde taşımayı sürdürüyordu. O akşam onun sesini hiç

duymadık, ta ki evine giderken bizimle İspanyolca vedalaşana kadar: "İyi geceler, arkadaşlar."

Akşam yemeğinden sonra Gravoski'lere kahve içmeye gittik. Komşularım Hınzır Kız'ı klinikte ziyaret edeceklerine söz verdiler ve benim Finlandiya'da bulunduğum sırada bir şeye ihtiyacı olursa onları aramasını istediler. Eve dönünce benim kanepede yatmama izin vermedi:

"Neden benimle birlikte uyumak istemiyorsun?"

Onu sımsıkı kucaklayıp kendime iyice yapıştırdım.

"Bunun nedenini çok iyi biliyorsun. Yanımda öyle çırılçıplak yatarken, seni öylesine arzularken sana dokunamamak tam bir işkence."

"Sen iflah olmazsın," dedi sanki ona küfretmişim gibi kızgın bir şekilde. "Eğer Fukuda olsaydın benim kanamam ya da ölmem hiç umurunda olmadan bütün gece benimle sevişirdin."

"Ben Fukuda değilim. Henüz bunun da mı farkına varamadın?"

"Elbette ki vardım," dedi kollarını boynuma dolarken. "İşte bu yüzden bu gece benimle uyuyacaksın. Çünkü sana işkence yapmak kadar hoşuma giden bir şey yok. Bunu hâlâ fark etmedin mi?"

"*Hélas*, fark ettim," dedim saçlarından öperek. "Birkaç yıl önce bunu fazlasıyla fark ettim ama en kötüsü şu ki, hiç ders almıyorum. Sanki bu hoşuma bile gidiyor gibi. Biz seninle mükemmel çiftiz: Sadist ile mazoşist."

Birlikte uyuduk ve benimkini eline almaya çalışınca elini tutup uzaklaştırdım.

"Sen tamamen iyileşene kadar iki cinsiyetsiz melek gibiyiz."

"Sen gerçekten şusun: *Un vrai con*.[1] En azından bana sımsıkı sarıl ki şu korkum geçsin."

1. (Fr.) Gerçek bir salak. (Ç.N.)

Ertesi sabah Saint Lazare İstasyonu'ndan trene bindik ve Petit Clamart'a kadar yol boyunca hiç konuşmadı ve başını sürekli önüne eğdi. Kliniğin kapısında birbirimizle vedalaştık. Sanki bir daha asla görüşmeyecekmişiz gibi bana sarıldı ve gözyaşlarıyla yüzümü ıslattı.

"Bu sefer artık bana her an âşık olabilirsin."

"Asla olmayacağıma iddaya girerim, Ricardito."

Aynı gün öğleden sonra Helsinki'ye doğru yola çıktım ve orada çalışarak geçirdiğim iki hafta boyunca her gün sabahtan akşama kadar hiç durmadan Rusça konuştum. Söz konusu olan, Sovyetler Birliği enkazından geriye kalanlara Batılı ülkelerin yardım ve işbirliği politikasını belirlemek için Avrupa, Birleşik Devletler ve Rusya'dan delegelerin katıldığı üç taraflı bir konferanstı. Ekonomi, kurumlar, toplumsal politika, kültür ve spor konularını ele alan komisyonlar vardı ve Rus delegeler bunların hepsinde, Brejnev, hatta Gorbaçov hükümetlerinin uluslararası konferanslara gönderdikleri *aparatçik* denen o monoton robotlarda kısa bir süre öncesine kadar asla rastlanmayan bir serbestlik ve içtenlikle kendilerini ifade ediyorlardı. Orada işler değişmekteydi, bu çok açıktı. Birkaç senedir gitmediğim Moskova ve tekrar vaftiz edilen Sankt Petersburg'da yeniden bulunmayı arzuladım.

Biz simültane çevirmenler çok çalışıyorduk ve çevreyi dolaşacak zaman neredeyse kalmıyordu. Bu Helsinki'ye ikinci gelişimdi. İlk gelişimde mevsimlerden ilkbahardı; ,okakta dolaşmak ve her şeyi –mimarisi, doğası, insanları ve özellikle de yaşlıları– ayrı güzel olan bu ülkenin, aralarına ahşap evli güzel köyler ve göller serpiştirilmiş köknar ormanlarını görmek için kırlara çıkmak o mevsimde mümkündü. Ancak şimdi, dışarıda kar ve sıfırın altında yirmi derecelik bir sıcaklık varken, boş saatlerimde otelde kalıp okumayı ya da bende çok tatlı bir anestezik etki uyandıran gizemli sauna ritüellerini yerine getirmeyi yeğliyordum.

Helsinki'deki onuncu günümde Hınzır Kız'dan bir mektup aldım. Hiç zorluk çekmeden uyum sağladığı Petit Clamart Kliniği'ne iyice yerleşmişti. Ona verdikleri bir diyet programı falan değil, resmen aşırı beslemeydi ama spor salonunda bayağı bir egzersiz yapmak zorunda olması –ayrıca bir hocanın yardımıyla yüzüyordu; çünkü o hiçbir zaman yüzmeyi öğrenmemişti ve eskiden sadece suyun üzerinde kalmayı ve bir köpek yavrusu gibi debelenmeyi biliyordu– iştahını açıyordu. Oldukça zeki birisi olan ve ona karşı çok iyi davranan Doktor Roullin'le şimdiden iki seans terapi görmüştü. Diğer hastalarla laflama şansı neredeyse hiç olmamıştı; sadece bazılarıyla yemek saatinde karşılıklı selamlaşıyordu. İki ya da üç kez sohbet ettiği yegâne hasta anoreksi kurbanı, çok çekingen ve ürkek ama iyi bir insan olan Alman genç kızdı. Doktor Zilacxy'yle hipnoz seansından tek hatırladığı uyanınca kendisini çok dingin ve dinlenmiş hissetmesiydi. Bana ayrıca beni çok özlediğini ve "herkesin bildiği gibi, meşhur cinsel dejenerasyon merkezleri olan şu Fin saunalarında çok fazla rezillik" yapmamamı söylüyordu.

İki hafta sonra Paris'e dönünce, Mösyö Charnés'in ajansı bana neredeyse ânında İskenderiye'de beş günlük yeni bir iş ayarladı. Fransa'da ancak bir gün kaldım, bu yüzden Hınzır Kız'ı ziyarete gidemedim. Ama gün batımında telefonla konuştuk. Onu keyfi yerinde buldum; özellikle ona "büyük bir iyilik" yapmakta olduğunu söylediği Doktor Roullin'den çok memnundu ve Doktor Zilacxy'nin yönettiği ve "biraz papazlara günah çıkarmayı andırıyor ama bu, grup halinde ve doktorun vaazlarıyla yapılıyor" dediği grup terapisinde çok eğleniyordu. Mısır'dan ona ne getirmemi istiyordu? "Bir deve." Ciddi bir şekilde ekledi: "Ne istediğimi buldum: Arap dansözlerin giydiği şu göbeği açıkta bırakan dansöz kıyafetlerinden bir tane." Klinikten çıkınca sadece bana özel bir

göbek dansı gösterisiyle beni ödüllendirmeyi mi düşünüyordu? "Klinikten çıkınca sana öyle şeyler yapacağım ki sen onların varlığından bile habersizsindir, küçük azizcik." Onu çok özlediğimi söyleyince, bana şöyle cevap verdi: "Sanırım ben de." Daha iyiye gidiyordu, buna şüphe yoktu.

O akşam yemeğimi Gravoski'lerde yedim ve Yilal'e Helsinki'deki bir mağazadan satın aldığım bir düzine kurşun askeri götürdüm. Elena ve Simon'un mutluluktan içleri içlerine sığmıyordu. Çocuk bazen suskunluğa gömülse ve yazı tahtasını tamamen bırakmasa da, sadece onlara karşı değil, okulda onu eskiden "Dilsiz" diye çağırırken artık "Papağancık" lakabı takan arkadaşlarına karşı da her geçen gün biraz daha açılıyordu. Sadece biraz sabır gerekiyordu; yakında tamamen normale dönecekti. Gravoski'ler iki kez Hınzır Kız'ı ziyarete gitmiş ve onu kliniğe tamamen alışmış bulmuşlardı. Elena bir kez telefonda Doktor Zilacxy'yle konuşmuştu ve berikinin ona okuduğu birkaç satırda Doktor Roullin, hastanın gelişimiyle ilgili çok olumlu bir rapor veriyordu. Kilo almıştı ve sinirleri üzerindeki kontrolü her geçen gün artıyordu.

Ertesi gün öğleden sonra Kahire'ye doğru yola çıktım ve beş saatlik yorucu bir uçak yolculuğunun ardından, İskenderiye'ye gitmek için Mısırlı bir havayolu şirketine ait başka bir uçağa binmek zorunda kaldım. Oraya bitkin bir halde vardım. The Nile adında sefil ötesi bir oteldeki –bu benim suçumdu, biz simültane çevirmenlere önerilenler arasında en ucuzunu seçmiştim– küçücük odama kendimi atar atmaz, valizimi açacak gücü kendimde bulamadan uyuyakaldım ve çok nadiren yaptığım bir şeyi yaparak yaklaşık sekiz saat kesintisiz uyudum.

Ertesi gün boş günümdü ve İskender tarafından kurulmuş olan eski şehirde bir tur attım ve Romalılardan kalma eski eserlerin sergilendiği müzeyi, amfiteatr kalın-

tılarını gezdim ve deniz kıyısındaki kafeler, restoranlar, oteller ve her milletten, gürültücü bir kalabalığın girip çıktığı turistik mağazalarla dolu çok güzel caddede uzun bir yürüyüş yaptım. Aklıma şair Kavafis'i getiren –tarihe karışmış ve bugün Araplaştırılmış Yunan mahallesindeki evi ziyarete kapalıydı ve İngilizce bir uyarı levhası Yunanistan Konsolosluğu tarafından restore edilmekte olduğunu belirtiyordu– o kafe teraslarından birine oturdum ve hastaya uzun bir mektup yazıp Petit Clamart'daki klinikten memnun olduğuna ne kadar çok sevindiğimi söyledim ve eğer uslu durur ve klinikten tamamen iyileşmiş halde çıkarsa güneşte yanması için onu bir haftalığına İspanya'nın güneyindeki plajlardan birine götürmeyi teklif ettim. Bu kıyırık adamla bir balayına çıkmak hoşuna gider miydi?

Öğleden sonra kendimi tamamen ertesi gün başlayacak olan konferansın tüm dokümanlarını gözden geçirmeye verdim. Akdeniz Havzası'ndaki bütün ülkelerin ekonomik işbirliği ve gelişimiyle ilgiliydi: Fransa, İspanya, Yunanistan, İtalya, Türkiye, Kıbrıs, Mısır, Lübnan, Cezayir, Fas, Libya ve Suriye katılıyordu. İsrail dışarıda bırakılmıştı. Basılı kâğıt dağları üretecek olsalar da, bana öyle geliyordu ki pratikte hiçbir işe yaramayacak anlamsız ve can sıkıcı konuşmalar ve tartışmalara gömülmüş bir halde geçen, hiçbir şeye vaktimin kalmadığı beş bıkkınlık verici gün oldu. Konferansın İskenderiye kökenli Arap simültane çevirmenlerinden biri, son gün Hınzır Kız'ın siparişini bulmama –tül ve parlak taşlarla dolu bir Arap dansöz kıyafeti– yardımcı oldu. Onu bu kıyafetle çöl kumunun üzerinde, ay ışığının altında, zurnaların, flütlerin, kastanyetlerin, tamburların, mandolinlerin, çimbalilerin ve diğer Arap müziği enstrümanlarının ritminde bir palmiye gibi salınırken hayal ettim ve arzuladım.

Ertesi gün Paris'e varınca, daha Gravoski'lerle bile

görüşmeden, onu ziyaret etmeye Petit Clamart'daki kliniğe gittim. Gri, yağmurlu bir gündü ve kış mevsimi civardaki yeşilliklerin tümünü yapraksız bırakmış ve neredeyse hepsini yakmıştı. İçinde artık kuğuların olmadığı taş havuzlu park nemli ve hüzünlü bir pusla kaplıydı. Beni aile gruplarına benzeyen bazı kişilerin koltuklarda oturduğu oldukça geniş bir salona geçirdiler. Havuza bakan bir pencerenin önünde bekledim ve birden bir banyo bornozunun içinde, başında türban şeklinde dolanmış bir havlu ve ayağında sandaletlerle salona girdiğini gördüm.

"Seni beklettim, affedersin, havuzda yüzüyordum," dedi yanağımdan öpmek için parmaklarının ucunda yükselirken. "Geleceğini bilmiyordum. İskenderiye'den gönderdiğin mektubunu daha dün aldım. Gerçekten İspanya'nın güneyindeki bir plaja balayına gidecek miyiz?"

O köşeye oturduk ve sandalyesini dizlerimiz birbirine dokunacak kadar yaklaştırdı. Tutmam için iki elini bana doğru uzattı ve sohbetimizin sürdüğü bir saat boyunca o şekilde, parmaklarımız birbirine geçmiş halde kaldık. Değişim hemen fark ediliyordu. Gerçekten toparlamış, vücudu eski biçimine tekrar kavuşmuştu ve şimdi ne yüzünün derisi kemikleri görünecek denli saydamdı ne de içine göçmüş çene kemikleri seçiliyordu. Koyu bal rengi gözlerinden yine canlılık ve geçmişin hınzırlığı dışa vuruyor, alnındaki mavi damarcık kıvrılarak gidiyordu. Etli dudaklarını bana tarihöncesi çağların Hınzır Kız'ını hatırlatan bir koketlikle oynatıyordu. Onu kendinden emin, sakin ve dediğine göre son iki yıldır onu deliliğin kıyısına getiren korku krizlerinin artık çok seyrekleşmiş olmasından ve kendini iyi hissetmesinden ötürü mutlu buldum.

"Bana daha iyi durumda olduğunu söylemene gerek yok," dedim ellerini öperek ve onu gözlerimle yiyerek. "Seni görmek yeterli. Tekrar güzelleşmişsin. O kadar etkilendim ki bunu sana ancak şimdi söylüyorum."

"Üstelik beni havuzdan çıkarken yakaladın," diye cevap verdi tahrik edici bir biçimde gözlerime bakarak. "Sen beni bir de süslenmiş ve makyaj yapmış halde gör. Küt diye yere düşeceksin, Ricardito."

O akşam, birlikte yemek yediğimiz Gravoski'lere, üç haftalık tedavinin sonunda Hınzır Kız'daki inanılmaz iyileşmeyi anlattım. Onlar da önceki pazar günü ziyaret etmiş ve aynı izlenime kapılmışlardı. Yilal'le birlikte çok mutlu vakit geçirmeye devam ediyorlardı. Çocuğun konuşma cesareti evde ve okulda her geçen gün artıyordu ama bazı günler yeniden suskunluğuna gömülüyordu. Ancak şuna hiçbir şüphe yoktu: Bir geriye dönüş artık olası değildi. Kendiliğinden sığındığı o hapishaneden çıkmıştı ve konuşan varlıklar topluluğuna her geçen gün daha çok yeniden entegre oluyordu. O akşam beni İspanyolca selamlamıştı: "Bana piramitleri anlatmalısın, Ricardo Amca."

Sonraki günlerimi, hastayı ağırlamak üzere Joseph Granier'deki daireyi temizlemeye, düzenlemeye ve güzelleştirmeye adadım. Perdeleri ve nevresimleri yıkatıp ütülettim, yerleri süpürüp cilalamada, duvarların tozunu almada, çamaşırları yıkamada bana yardım etmesi için Portekizli bir kadın tuttum ve evdeki dört vazo için çiçek satın aldım. İçinde dansöz kıyafetinin bulunduğu paketi esprili bir kartla birlikte yatak odasına yatağın üzerine koydum. Klinikten çıkacağı günün arifesinde, ilk kez bir kızla çıkacak olan bir delikanlı kadar heyecanlıydım.

Onu almaya Elena'nın arabasıyla gittik ve o gün okulu olmadığı için Yilal de bizimle geldi. Yağmura ve havanın griliğine rağmen benim içimde gökyüzü Fransa'nın üzerine altın yaldızlı ışık demetleri gönderiyormuş duygusu vardı. O çoktan hazırlanmış, ayaklarının dibindeki çantasıyla bizi bekliyordu. Özenle taranmış, biraz dudaklarını boyamış, yanaklarına bir parça allık sürmüş,

ellerine bakım yapmış ve kirpiklerini rimelle uzatmıştı. Daha önce üzerinde hiç görmediğim, lacivert renkli, büyük tokalı bir kemeri olan bir manto giymişti. Onu görünce Yilal'in gözleri parladı ve ona sarılmak için koştu. Kapıcı onun eşyalarını Elena'nın arabasına yerleştirirken ben idareye uğradım ve topuzlu kadın bana faturayı uzattı. Toplam tutar aşağı yukarı Doktor Zilacky'nin öngördüğü miktara ulaşıyordu: 127.315 frank. Hesabımda bu iş için ayrılmış 150.000 frank bulunuyordu. Tasarruflarımı değerlendirdiğim bütün hazine bonolarını satmış ve biri çok düşük faizle üyesi olduğum meslek birliğinin sandığından, diğeriyse daha yüksek faizle kendi bankam Société Générale'den olmak üzere iki tane kredi çekmiştim. Her şey bunun mükemmel bir yatırım olduğuna ve hastanın girdiğinden çok daha iyi durumda çıktığına işaret ediyordu. İdareci kadın bana müdürün sekreterini arayıp randevu almamı söyledi, zira Doktor Zilacky beni görmek istiyordu. Ve ekledi: "Sadece siz."

O gece çok güzel geçti. Gravoski'lerde çok hafif ama bir şişe şampanya eşliğinde bir akşam yemeği yedik ve eve döner dönmez uzun bir süre birbirimize sarılıp öpüştük. İlk başta çok yumuşak ama daha sonra arzulu, tutkulu ve çılgınca bir biçimde. Ellerim tüm bedeninde geziniyor ve soyunmasına yardım ediyordu. Muhteşemdi: Vücudu hâlâ zayıftı ama kıvrımlarına, çıkıntılarına yeniden kavuşmuştu ve sıcak, yumuşak, biçimli, uçları dikilmiş ve küçük halkaları pütürlü göğüslerini ellerimde, dudaklarımda hissetmek çok zevkliydi. Tüyleri alınmış koltuk altlarının kokusunu içime çekmeye doyamıyordum. Tamamen çırılçıplak kalınca onu kollarımda kaldırıp yatak odasına götürdüm. Benim soyunmamı geçmişin o alaycı sırıtışıyla seyretti:

"Benimle sevişecek misin?" diye şarkı söyler gibi ko-

nuşarak beni tahrik etti. "Ama doktorun tembihlediği iki aylık süre henüz dolmadı ki."

"Bu gece hiç umurumda değil," diye yanıt verdim. "O kadar güzelsin ki eğer seninle sevişmezsem ölürüm. Çünkü ben seni tüm benliğimle seviyorum."

"Henüz bana hiç fiyakalı laf söylememiş olmanı artık garipsemeye başlamıştım," deyip güldü.

Saçlarından başlayıp ayaklarının tabanına kadar tüm bedenini yavaşça, sonsuz bir hassasiyet ve büyük bir aşkla öperken uyarılmış bir şekilde hırıldadığını, kasıldığını ve gerindiğini hissettim. Cinsel organını öpünce çok ıslak ve kabarık olduğunu ve inip kalktığını hissettim. Üzerine çıkınca bacaklarını sertçe bedenime doladı. Ama daha içine girer girmez çığlığı bastı ve yüzünde acı ifadesiyle hıçkırmaya başladı.

"Acıyor, acıyor," diye sızlanırken beni iki eliyle üstünden itti. "Bu gece sana zevk vermek istiyordum ama yapamıyorum; içim yırtılıyor, çok acıyor."

Beni ağzımdan öperken acı içinde ağlıyordu ve saçlarıyla gözyaşları gözlerime ve burnuma giriyordu. Korku krizleri geldiğindeki gibi titremeye başlamıştı. Böylesine kaba, sorumsuz, egoist olduğum için ondan defalarca özür diledim. Onu seviyordum, ona asla acı çektirmeyecektim, o benim için hayattaki en değerli, en tatlı ve en sevecen şeydi. Acısı dinmeyince çırılçıplak yataktan kalktım ve ılık suya batırılmış küçük bir havlu getirdim ve bunu cinsel organının üzerinde çok yavaşça gezdirdim, ta ki acı yavaş yavaş kaybolana kadar. Battaniyenin altına girdikten sonra beni ağzıyla getirmek istedi ama ben direndim. Ona acı çektirdiğim için çok pişmandım. O tamamen iyileşene kadar bu geceki olay bir daha tekrarlanmayacaktı: Cinsellikten arınmış bir hayat sürecektik zira sağlığı benim zevkimden daha önemliydi. Vücudu benim vücuduma yapışık ve tamamen hareketsiz bir

şekilde, hiçbir şey söylemeden beni dinliyordu. Ama bir hayli zaman geçtikten sonra, kolları boynuma dolanmış ve dudakları dudaklarıma yapışık bir halde uykuya dalmadan önce şöyle fısıldadı: "İskenderiye'den gönderdiğin mektubu en az on kez okudum. Bacaklarımın arasında sıkıştırıp her gece onunla uyuyordum."

Ertesi sabah Petit Clamart'daki kliniği sokaktan aradım ve Doktor Zilacxy'nin sekreteri bana iki gün sonrasına randevu verdi. Doktorun beni yalnız görmek istediğini o da belirtti. Öğleden sonra bir iş imkânı olup olmadığını öğrenmek için Unesco'ya gittim ama simültane çevirmenlerin şefi bana ayın geri kalan kısmında bir şey olmadığını söyledi ve beni Bordeaux'daki üç günlük bir konferans için önermeyi teklif etti. Kabul etmedim. Mösyö Charnés'in ajansının da benim için Paris ve civarında bir işi yoktu ama benim eski *patron* çalışmaya ihtiyacım olduğunu gördüğü için, gayet iyi bir ücret karşılığında Rusça ve İngilizceden çevrilecek bir yığın belge verdi. Böylece daktilom ve sözlüklerimle birlikte evimin yemek odasına yerleştim. Kendime mesaili bir çalışma düzeni dayattım. Hınzır Kız benim kahvelerimi hazırlıyor ve yemek işiyle ilgileniyordu. Arada sırada, tıpkı kocasının üzerine titreyen yeni evli birinin yapacağı gibi, gelip omuzlarıma asılıyor ve sırtıma, boynuma ya da kulağıma bir öpücük konduruyordu. Ama Yilal geldiğinde beni tamamen unutuyor ve sanki aynı yaştaymışçasına onunla oynamaya koyuluyordu. Akşamları yemeğin ardından, uyumadan önce müzik dinliyorduk ve bazen benim kollarımda uyuyakalıyordu.

Petit Clamart Kliniği'nde randevum olduğundan ona bahsetmedim ve bir iş görüşmesi için Paris dışındaki bir şirkete gideceğim bahanesiyle evden çıktım. Kliniğe randevumdan yarım saat önce, soğuktan donmuş bir halde vardım ve ziyaretçi odasında, çimlerin üzerine düşen

yumuşak karı seyrederek bekledim. Kötü hava görüş mesafesini azalttığı için taş havuz ve ağaçlar görünmez olmuştu.

Bir ay önce, onu ilk kez gördüğüm seferkiyle tıpatıp aynı tarzda giyinmiş olan Doktor Zilacxy'nin yanında Doktor Roullin de vardı. Daha ilk bakışta bana sempatik göründü. Kalıplı, hâlâ genç görünen, zeki bakışlı ve sevimli bir tebessümün dudaklarından neredeyse hiç eksik olmadığı bir kadındı. Koltuğunun altında ritmik bir biçimde bir elinden diğerine geçirdiği bir dosya vardı. Beni ayakta karşılamışlardı ve büronun içinde oturacak yerler olmasına rağmen beni oturmaya davet etmediler.

"Onu nasıl buldunuz?" diye selamlaşırcasına soran müdür bana ilk seferkindeki aynı izlenimi verdi: lafı evirip çevirerek zaman kaybedecek birisi değildi.

"Olağanüstü derecede iyi, doktor," diye cevap verdim. "Başka bir kişi olmuş. Kendini toparlamış, eski görünümüne kavuşmuş, teninin rengi geri gelmiş. Onu çok sakin görüyorum. Ve ona büyük ıstırap çektiren o korku krizleri de kaybolmuş. O size çok müteşekkir. Ve elbette ki ben de."

"Pekâlâ, pekâlâ," dedi Doktor Zilacxy ellerini bir illüzyonist gibi oynatarak ve dikildiği yerde kımıldanarak. "Ama ben sizi yine de uyarmalıyım ki, bu tür şeylerde, insan görünümlere asla güvenemez."

"Ne tür şeylerde, doktor?" diye sordum işkilli bir şekilde.

"Zihinle ilgili şeylerde, dostum," derken gülümsedi. "Siz ruh diye adlandırmayı tercih ediyorsanız, buna bir itirazım olmaz. Hanımefendi fiziksel olarak iyi durumda. Disiplinli hayat, iyi bir beslenme rejimi ve egzersizler sayesinde organizması gerçekten toparlandı. Şimdi yemek konusunda kendisine verdiğimiz talimatları takip

etmesini sağlamak gerekiyor. Ona çok iyi gelen spor ve yüzmeyi bırakmamalı. Ancak psişik konularda sizin büyük sabır göstermeniz gerekecek. Bana göre iyi bir istikamette ilerliyor ama daha kat etmesi gereken çok uzun bir yol var."

O âna kadar hiç ağzını açmayan Doktor Roullin'e baktı. O da onayladı. İnsanın içine işleyen gözlerindeki bir şey beni ürküttü. Elindeki dosyayı açtığını ve içindeki kâğıtları hızlı bir şekilde karıştırdığını gördüm. Bana kötü bir haber mi vereceklerdi? Doktor bana ancak o zaman oturmam için yer gösterdi. Kendileri de oturdular.

"Arkadaşınız çok acı çekti," dedi Doktor Roullin ve bunu o kadar sevecenlikle söyledi ki çok farklı bir şey söylüyormuş gibi görünüyordu. "Kafasının içi tam bir arı kovanı. Çektiği onca acının bir sonucu bu. Daha doğrusu hâlâ çekmeye devam ettiklerinin."

"Ama onu psikolojik olarak da çok daha iyi buluyorum," dedim, bir şey demiş olmak için. İki doktorun yaptığı hazırlık konuşmaları en sonunda beni ürkütmüştü. "Neticede, zannediyorum ki, Lagos'taki gibi bir deneyim yaşayan hiçbir kadın bundan tam olarak iyileşemez."

Kısa bir sessizlik ve müdürle doktor arasında yeni bir hızlı bakışma oldu. Parka bakan büyük pencereden, yağan karın şimdi daha yoğun ve daha beyaz olduğu görülüyordu. Bahçe, ağaçlar, havuz gözden kaybolmuştu.

"Bu tecavüz muhtemelen hiçbir zaman yaşanmadı, beyefendi," derken Doktor Roullin dostça gülümsedi. Ve özür dilermiş gibi bir hareket yaptı.

"Bu birini korumak, ipuçlarını silmek için uydurulmuş bir fantazi," diye ekledi Doktor Zilacxy bana tepki verecek zaman bırakmadan. "Doktor Roullin daha ilk görüşmelerinde bundan şüphelendi. Ve bunu daha sonra onu uyutunca teyit ettik. Tuhaf olan, uzun zaman boyunca, yıllarca onu kullanan ve sistematik bir biçimde

taciz eden birini korumak için bunu uydurmuş olması. Siz bunu biliyordunuz, değil mi?"

"Bay Fukuda kimdi?" diye Doktor Roullin çok yumuşak bir biçimde sordu. "Ondan aynı anda hem nefretle hem de hayranlıkla bahsediyor. Kocası mı? Yoksa bir gönül macerası mı?"

"Âşığı," diye kekeledim. "Tokyo'da yıllarca birlikte yaşadığı, karanlık işler yapan, rezil bir adam. Bana anlattığına göre, Lagos'ta onu tutuklayan polislerin tecavüzüne uğradığını öğrenince onu terk etmiş. Çünkü ona AIDS bulaştırdıklarını zannetmiş."

"Bu da başka bir fantazi, bu kez kendini korumak için," derken klinik müdürü ellerini şekilden şekle soktu. "O bey de onu kovmadı. Arkadaşınız ondan kaçtı. Korkuları bundan kaynaklanıyor. Üzerinde mutlak hâkimiyet kuran, onu egemenlikten, gururdan, kendine saygıdan ve nerdeyse akıldan mahrum bırakan bir kişiden kaçmış olmaktan ötürü korkuyla pişmanlık arası bir duygu."

Afallamış bir halde ağzım açık kalmıştı. Ne diyeceğimi bilmiyordum.

"İntikam almak ve onu cezalandırmak için takip edebilir diye korkuyor," diye aynı sevecen ve içten ses tonuyla ekleme yaptı Doktor Roullin. "Ama ondan kaçmaya cüret etmiş olması, büyük bir şeydi, bayım. Despotun onun kişiliğini tamamen yıkamamış olduğunun bir kanıtı. İçinin derinliklerinde onurunu, bir başka deyişle özgür iradesini muhafaza ediyordu."

"Ama o yaralar, bereler," diye sordum; ama daha sorar sormaz bana ne cevap vereceklerini tahmin ederek sorduğuma pişman oldum.

"Adam eğlenmek için onu her türlü kötü muameleye tabi tutuyormuş," diye açıkladı müdür lafı fazla dolandırmadan. "Zevklerinin idaresinde hem çok seçici biri hem de bir teknisyenmiş. Ona yardım edebilmek için, maruz

kaldıklarıyla ilgili olarak kafanızda net bir fikir oluşması gerekiyor. Bu yüzden hoş olmayan ayrıntıları açıkça ortaya koymaktan başka çarem yok. Ancak bu şekilde ihtiyacı olan tüm desteği ona verebileceksiniz. İz bırakmayan kordonlarla onu kamçılıyormuş. Toplu seks partilerinde onu arkadaşlarına ve korumalarına sunup seyrediyormuş, zira adam aynı zamanda bir *voyeur*'müş. Belki de en kötüsü, onun hafızasında en derin iz bırakanı yellenmelermiş. Görünüşe bakılırsa adam bundan çok tahrik oluyormuş. Ona içini gazla dolduran bazı tozlar içiriyormuş. O eksantrik beyefendinin çok zevk aldığı fantazilerinden biri de buymuş: Onu çırılçıplak bir halde ve bir köpek gibi dört ayak üzerinde yellenirken seyretmek."

"Onun sadece rektumunu ve vajinasını parçalamakla kalmamış, beyefendi," dedi Doktor Roullin, aynı yumuşaklıkla ve tebessümü yüzünden eksilmeden. "Kişiliğini de parçalamış, ondaki saygıdeğer ve haysiyetli her şeyi de. Bu yüzden, size tekrar söylüyorum: O çok acı çekti ve daha çok çekecek, görünüşler bunun aksini söylese de. Ve bazen akıldışı davranışlar sergileyecek."

Boğazım kurumuştu ve Doktor Zilacxy, sanki aklımı okumuş gibi, bana bir bardak içi kabarcıklı su uzattı.

"Size her şeyi açıkça söylemek gerekiyor. Sakın yanlış bir kanıya kapılmayın. Arkadaşınız kandırılmadı. Gönüllü bir kurban oldu. Bütün bunlara ne yaptığını gayet iyi bilerek katlandı," dedikten sonra müdürün gözleri tepkimi ölçmek için beni ısrarla incelemeye koyuldu. "Siz buna çarpık aşk, abartılı tutku, cinsel sapkınlık, mazoşist eğilim ya da basitçe, karşısında hiçbir direnç gösterilemeyen etkileyici bir kişiliğe teslimiyet diyebilirsiniz. O zevk alan bir kurban oldu ve o adamın tüm kaprislerini canıgönülden kabul etti. Ve şimdi bütün bunların bilincine varınca, yaptıkları onu öfkelendiriyor, çıldırtıyor."

"İyileşme süreci çok yavaş, çok zorlu olacak," dedi

Doktor Roullin. "Kendine olan saygısını yeniden kazanması zaman alacak. O bir köle ya da bundan birazcık daha iyi bir şey olmayı kabul etti, bunu kendisi istedi ve söz konusu muameleye maruz kaldı, anlıyor musunuz? Ta ki günün birinde –nasıl bilmiyorum, neden bilmiyorum, bunu o da bilmiyor– tehlikenin farkına varana kadar. Eğer böyle devam ederse sonunun çok kötü olacağını, mahvolacağını, delireceğini ya da öleceğini hissetti, tahmin etti. Ve işte o zaman kaçtı. Bunu yapacak gücü nereden buldu bilmiyorum. Sizi temin ederim, bunun için onu takdir etmek gerekir. Bağımlılıkları böylesine aşırı bir noktaya ulaşanlar genellikle asla kurtulamıyorlar."

"Korku o kadar büyüktü ki, bütün o Lagos, polislerin tecavüzü, celladının onu AIDS korkusuyla kovduğu hikâyesini bu yüzden uydurdu. Hatta buna kendisi de inandı. Gerçek hayatta yaşamaktansa, bu kurgunun içinde yaşamak ona kendini daha güvende, daha az tehdit altında hissettiriyordu. Gerçek dünyada yaşamak herkes için yalan dünyada yaşamaktan çok daha zordur. Ama onun durumundaki biri için çok daha zor. Gerçekliğe yeniden alışmak için çok çaba harcaması gerekecek."

Müdür sustu ve Doktor Roullin de hiç ağzını açmadı. Her ikisi de bana hoşgörülü bir merakla bakıyorlardı. Ben bir şey söylemekten âciz, suyumu yudumluyordum. Kendimi tükanmış hissediyordum ve terliyordum.

"Siz ona yardım edebilirsiniz," dedi Doktor Roullin bir an sonra. "Bundan böyle eskisinden de çok, beyefendi. Bunu duymak sizi şaşırtacaktır ama bu dünyada ona yardım edebilecek yegâne insan muhtemelen sizsiniz. Sizi temin ederim, siz ona bizden daha çok yardım edebilirsiniz. Tehlike onun kendi içine kapanması ve bir tür otizme girmesi. Siz onun dünyayla iletişim köprüsü olabilirsiniz."

"O size güveniyor ve sanırım, bir tek size," diye onay-

ladı müdür. "O sizin karşınızda kendini şey hissediyor, nasıl söylesem..."

"Kirli," dedi Doktor Roullin, terbiyeli bir biçimde gözlerini bir an yere indirerek. "Çünkü siz onun için, belki inanmayacaksınız, bir tür azizsiniz."

Gülüşüm çok sahte çıktı. Kendimi sersem gibi, aptal gibi hissettim, içimden o ikisini cehennemin dibine yollamak ve hayatım boyunca psikologlara, psikiyatrlara, psikanalistlere, papazlara, cadılara ve şamanlara karşı duyduğum güvensizliği haklı çıkardıklarını onlara söylemek geçti. Bana sanki aklımdan geçenleri okuyor ve beni affediyormuş gibi bakıyorlardı. Doktor Roullin'in ağırbaşlı tebessümü hâlâ yüzündeydi.

"Eğer sabırlı ve daha da önemlisi sevecen olursanız, nasıl fiziksel olarak iyileştiyse, zihinsel olarak da iyileşebilir," dedi müdür.

Onlara artık ne soracağımı bilemediğim için, Hınzır Kız'ın kliniğe geri dönmesinin gerekip gerekmediğini sordum.

"Daha ziyade bunun tam tersi," dedi güler yüzlü Doktor Roullin. "Bizi, burada bulunduğunu ve bu kliniğin varlığını unutması gerekiyor. Hayatına yeniden ve sıfırdan başlamalı. Sizin gibi, onu seven ve ona saygı duyan birisiyle başlayacağı bu hayat öncekinden çok farklı olmalı."

"Bir şey daha, beyefendi," dedi müdür ayağa kalkarken ve böylece bana görüşmenin bittiğini belirtirken. "Size tuhaf gelecek. O ve hayatlarının önemli bir bölümünü gerçek hayatı yok etmek için bizzat yarattıkları fantazilere sığınmış bir şekilde yaşayan herkes ne yaptıklarını hem bilirler hem de bilmezler. Aradaki sınır belli dönemler için kaybolur ve sonra yeniden belirir. Demek istediğim, ne yaptıklarını bazen bilirler bazense bilmezler. Benim size tavsiyem şu: Onu gerçekliği kabul etmeye zorlamayı denemeyin. Ona yardım edin ama onu mecbur kılmayın,

onu zorlamayın. Bunu öğrenmek uzun ve meşakkatli bir iştir."

"Zorlama amaca zarar verebilecek ve bir geriye dönüşe sebep olabilecektir," dedi Doktor Roullin gizemli bir gülümsemeyle. "O, kendi çabasıyla, yavaş yavaş, yeniden uyum sağlayacak ve gerçek hayatı yeniden kabul edecektir."

Bana ne demek istediklerini çok iyi anlamadım ama sorup öğrenmeye de kalkışmadım. Oradan çıkıp gitmek ve duyduklarımı bir daha hatırlamamak istiyordum. Bunun imkânsız olduğunu çok iyi bilmeme rağmen. Banliyö treninde Paris'e dönerken üzerime derin bir moral bozukluğu çöktü. İç sıkıntısı boğazımı tıkıyordu. Lagos olayını uydurmuş olması hiç şaşırtıcı değildi. Bütün hayatı bir şeyler uydurarak geçmemiş miydi? Ama vajinasındaki ve rektumundaki yaralara, tüm gücümle nefret etmeye başladığım Fukuda'nın sebep olduğunu bilmek bana acı veriyordu. Üzerinde ne tür yöntemleri uyguluyordu ki? *Château Meguru*'da müşterilerin kullanımına sundukları şu pütürlü vibratörleri ya da demirleri onun arkasına mı sokuyordu? Hınzır Kız'ın dört ayak üzerinde, çırılçıplak, midesi o tozlarla şişmiş bir halde, durmadan osururkenki (çünkü o sahne, o sesler ve o kokular Japon gangsterin – sadece onun mu yoksa bu gösterileri dostlarına da sunuyor muydu?– tahrik olup sertleşmesini sağlıyordu) görüntüsünün aylarca, yıllarca, belki de hayatının geri kalan kısmında peşimi bırakmayacağını biliyordum. Hınzır Kız'ın dolu dolu yaşamak diye adlandırdığı ve Tokyo'da bana o kadar büyük bir heyecanla söylediği şey bu muydu? O bütün bunlara kendini teslim etmişti. Bir kurban olmanın yanı sıra, aynı zamanda Fukuda'nın suç ortağı da olmuştu. Bu durumda onun içinde aşağılık Japon'unki kadar çarpık ve kötücül bir şey barınıyordu. Nasıl ona, iyileşsin ve biraz zaman geçtikten sonra zavallı kıyıntıktan

daha zengin ya da daha ilginç biriyle kaçıp gidebilsin diye borçlanan bir aziz, bir sersem olarak görünmeyecektim ki? Ve bütün bu hınç ve öfkeye rağmen tek istediğim, onu görmek, ona dokunmak ve onu her zamankinden çok sevdiğimi ona söylemek için bir an önce eve varmaktı. Zavallıcık. Ne acılar çekmişti. Şu anda hayatta olması bir mucizeydi. Hayatının geri kalan kısmını onu o kuyudan çıkarmaya adayacaktım. Salak!

Paris'e varınca endişem kendimi doğal bir surat ifadesi takınmaya zorlamak ve kafamda dolaşanları Hınzır Kız'ın sezmesinden sakınmak oldu. Eve girdiğimde Yilal'i ona satranç öğretirken buldum. Oyunun çok zor olduğundan ve çok düşünmeyi gerektirdiğinden şikâyet ediyor, dama oyununun daha basit ve daha eğlenceli olduğunu söylüyordu. "Hayır, hayır, hayır," diye ısrar ediyordu çocuğun tiz sesi. "Yilal sana öğrenecek." "Öğrenecek değil, Yilal sana öğretecek," diye çocuğu düzeltiyordu.

Çocuk gidince, ruh halimi gizlemek için çevirilerim üzerinde çalışmaya koyuldum ve akşam yemeği saatine kadar daktilomun tuşlarına vurmaya devam ettim. Yemek masası benim kâğıtlarımla dolu olduğu için, yemeğimizi küçücük mutfaktaki iki tabureli minicik masada yedik. Peynirli İspanyol omleti ve salata yapmıştı.

"Senin neyin var?" diye yemek yediğimiz sırada birden sordu. "Tuhaf görünüyorsun. Kliniğe gittin, değil mi? Neden bana hiçbir şey söylemedin? Sana kötü bir şey mi söylediler?"

"Hayır, tam aksine," diye onu temin ettim. "Sen iyisin. Orada bana, artık kliniği, Doktor Roullin'i ve geçmişi unutmaya ihtiyacın olduğunu söylediler. Bizzat onlar bana dediler ki, tam olarak iyileşmen için onları unutmalıymışsın."

Ondan bir şey gizlediğimi bildiğini gözlerinden okudum. Kahvemizi içmeye Gravoski'lere gittik. Dostlarımız

çok sevinçliydiler. Simon, Pasteur Enstitüsü'yle Princeton Üniversitesi arasındaki bir değişim programı kapsamında, iki yıl boyunca Birleşik Devletler'de araştırmalar yapması için bir teklif almıştı. New Jersey'ye gitme düşüncesi her ikisini de heyecanlandırıyordu: Birleşik Devletler'deki iki yıl boyunca Yilal İngilizce öğrenecek ve Elena da Princeton Hastanesi'nde çalışabilecekti. Cochin Hastanesi'nin ona iki yıl ücretli izin verip vermeyeceğini araştırıyorlardı. Sürekli onlar konuştuğu için benim neredeyse ağzımı açmama gerek kalmadı ve sadece dinledim ya da daha ziyade dinliyormuş gibi yaptım, bu yüzden de onlara müteşekkir kaldım.

Sonraki haftalar ve aylarda çok çalıştım. Çektiğim kredilerin taksitlerini ödeyebilmek ve aynı zamanda da, Hınzır Kız artık benimle birlikte yaşadığı için artan gündelik harcamaları karşılamak için bana önerilen tüm iş tekliflerini kabul etmek, ayrıca geceleri ya da sabah çok erkenden iki-üç saatimi, geleneğine bağlı bir şekilde bana bir el atmaya çabalayan Mösyö Charnés'in ofisinin verdiği belgeleri çevirmeye ayırmak zorunda kaldım. Avrupa'nın her tarafına gidip gelerek her türlü konferans ve kongrelerde çalışırken kaldığım otellerde ve pansiyonlarda portatif bir daktiloyla çevirmeye devam ettiğim belgeleri de yanımda götürüyordum. Aşırı iş yükü hiç umurumda değildi. Gerçek şu ki sevdiğim kadınla birlikte yaşadığım için kendimi mutlu hissediyordum. O tamamen iyileşmiş görünüyordu. Fukuda'dan, Lagos'tan ve Petit Clamart Kliniği'nden asla bahsetmiyorduk. Sinemaya, arada bir Saint-Germain'deki bir jazz *cave*'ında[1] müzik dinlemeye ve cumartesileri de çok pahalı olmayan bir restorana akşam yemeğine gidiyorduk.

1. (Fr.) Mahzen. (Ç.N.)

Tek lüksümüz spor salonuydu; çünkü onun Hınzır Kız'a çok iyi geldiğinden emindim. Onu Montaigne Caddesi'ndeki ısıtmalı havuzlu bir spor salonuna yazdırmıştım ve bir hoca eşliğinde aerobik yapmak ya da yüzmek için haftada birçok kez büyük bir istekle oraya gidiyordu. Artık yüzmeyi öğrendiği için en gözde sporu buydu. Ben evde olmadığım zamanlarda vaktinin çoğunu genellikle, Elena'nın izni nihayet çıktığı için ilkbaharda Birleşik Devletler'e gitmeye hazırlanan Gravoski'lerle geçiriyordu. Komşularımız onu arada sırada bir film seyretmeye, bir sergiye ya da dışarıda yemeğe götürüyorlardı. Yilal ona satranç öğretmeyi başarmıştı ve damadaki gibi yenip duruyordu.

Hınzır Kız bir gün bana artık kendini tamamen iyileşmiş hissettiğine göre –iyi ruh haline ve yaşam sevgisini geri kazanmış görünmesine bakılırsa bu doğru olmalıydı– hem boş boş oturmamak hem de evin masraflarında bana yardım etmek için bir iş aramak istediğini söyledi. Ben ölesiye çalışırken spor salonuna gitmekten ve Yilal'le oynamaktan başka bir şey yapmamak onu çok rahatsız ediyordu.

Ama iş aramaya başlayınca belgeleri bir sorun olarak ortaya çıktı. Bir tane süresi geçmiş Peru, bir tane Fransız ve bir tane de İngiliz olmak üzere üç pasaportu vardı ama son ikisi sahteydi. Kaçaklara hiçbir yerde doğru dürüst bir iş vermezlerdi. Özellikle de, Üçüncü Dünya ülkelerinden gelen göçmenlere karşı paranoyanın bütün Batı Avrupa'da ama en çok da Fransa'da arttığı o günlerde. Hükümetler vizeleri sıkılaştırıyor ve çalışma izni olmayan yabancıların peşine düşmeye başlıyorlardı.

Üzerinde görünümünü neredeyse tamamen değiştiren bir makyajla çekilmiş bir fotoğrafının bulunduğu İngiliz pasaportu Mrs. Patricia Steward adına çıkarılmıştı. Bana dediğine göre, eski kocası David Richardson İngiliz

evliliğini geçersiz sayan çift eşliliğini kanıtlayınca, evlenerek elde ettiği Britanya vatandaşlığını otomatikman kaybetmişti. Eski kocası sayesinde elde ettiği Fransız pasaportunu kullanmaya cesaret edemiyordu; çünkü netice itibarıyla Robert Arnoux intikam almak için onu ihbar etti mi, bir suç davası açtı mı ya da onu çift eşlilikle suçladı mı ya da başka herhangi bir şey yaptı mı bilmiyordu. Fukuda ona, tıpkı İngiliz pasaportu gibi, Afrika seyahatlerinde kullanması için Madam Florence Milhoun adına bir de Fransız pasaportu ayarlamıştı; ondaki fotoğraf onu çok genç ve her zamankinden çok farklı bir saç modeliyle gösteriyordu. En son seferinde Fransa'ya bu pasaportla girmişti. Eğer durumu anlarlarsa onu ülkeden atarlar ya da başına daha kötü bir şey gelir diye korkuyordum.

Bu engele rağmen Hınzır Kız araştırmalar yapmaya ve turizm bürolarının, halkla ilişkilerin, sanat galerilerinin, İspanya ve Latin Amerika'yla çalışıp İspanyolca bilen personele ihtiyaç duyan şirketlerin *Les Échos* gazetesine verdikleri iş ilanlarına başvurmaya devam etti. Yasal durumunun belirsizliği yüzünden bunun hiç de kolay olmayacağını düşünüyordum ama onun şevkini kırmak istemiyor ve iş aramaya devam etmesi için onu cesaretlendiriyordum.

Gravoski'lerin Birleşik Devletler'e yolculuğundan birkaç gün önce, onları davet ettiğimiz La Closerie des Lilas' daki vedalaşma yemeği esnasında, Hınzır Kız'ın belgeleri olmadan onu kabul edecek bir iş bulmakta ne kadar zorlandığını anlatmasının ardından, birden Elena'nın aklına bir fikir geldi:

"Siz neden evlenmiyorsunuz?" diye bana sordu. "Senin Fransız vatandaşlığın var, değil mi? Öyleyse onunla evlen ve vatandaşlığını karına ver. O zaman yasal sorunlar ortadan kalkar, evlat. Böylece yasaların önünde resmen bir Fransız olur."

Bunu hiç düşünmeden, şakayla karışık söyledi ve Simon da lafı ondan alıp devam ettirdi: Bu evlilik beklemeliydi, o, damadın şahidi olmak istiyordu ve iki yıldan önce Fransa'ya dönmeyecekleri için de, projeyi o zamana kadar rafa kaldırmalıydık. Ama Princeton, New Jersey'de evlenmeye karar verirsek iş değişirdi ve bu durumda sadece şahit değil, aynı zamanda da sağdıç olurdu, falan filan. Eve dönünce, elbiselerini çıkardığı sırada Hınzır Kız'a yarı şaka yarı ciddi bir biçimde şöyle dedim:

"Elena'nın tavsiyesine uymaya ne dersin? O doğru söyledi: Eğer evlenirsek senin durumun ânında çözüme kavuşur."

Geceliğini giydikten sonra, elleri belinde, yüzünde alaycı bir tebessüm ve bir dövüş horozu tavrıyla dönüp bana baktı. Olabildiğince ironik bir biçimde bana şöyle dedi:

"Seninle evlenmemi isterken ciddi misin sen?"

"Şey, sanırım evet," diye şaka yapmayı denedim. "Eğer sen istersen. Senin şu yasal sorunlarını çözmek için canım. Burada illegal bir şekilde bulunduğun gerekçesiyle günün birinde seni Fransa'dan atmamaları için."

"Ben sadece aşk için evlenirim," dedi gözlerini bana dikerek ve diğerinden önde duran sağ ayağını yere vurarak. "Senin bana şimdi yaptığın kadar kaba bir evlilik teklifi yapan bir hödükle asla evlenmem."

"Eğer istersen senin ayaklarına kapanayım ve bir elimi kalbimin üzerine koyup sonsuza dek sevgili karım olman için sana yalvarayım," dedim, hâlâ şaka mı yaptığını yoksa ciddi mi konuşmaya başladığını bilemediğim için aklım karışık bir halde.

Küçücük organtin geceliğinden göğüsleri, göbek deliği ve pubisinin tüylerinin karaltısı seçiliyordu. Ancak dizlerine kadar iniyor ve omuzlarıyla kollarını açıkta bırakıyordu. Saçlarını salmıştı ve yüzü sahnelemeye başla-

dığı temsille aydınlanmıştı. Başucu lambasının aydınlığı sırtına vuruyor ve siluetinin etrafında yaldızlı bir hale oluşturuyordu. Çok çekici, çok küstah görünüyordu ve ben onu arzuluyordum.

"Yap hadi," diye bana emretti. "Diz çökerek ve ellerini göğsünün üzerine koyarak. Bana repertuvarındaki fiyakalı sözcüklerin en güzellerini söyle, bakalım beni ikna edecek misin?"

Kendimi dizlerimin üzerine bırakıverdim ve ayaklarını, topuklarını, dizlerini öperek, kalçalarını okşayarak, onu Bakire Meryem'le, Olimpos'un tanrıçalarıyla, Semiramis'le, Kleopatra'yla, Odysseus'un Nausicaa'sıyla, Don Kişot'un Dulcinea'sıyla karşılaştırarak ve onun Claudia Cardinale, Brigitte Bardot ve Catherine Deneuve'ün toplarından daha güzel ve daha arzu uyandırıcı olduğunu söyleyerek benimle evlenmesi için ona yalvardım. En sonunda onu belinden yakaladım ve zorla yatağa devirdim. Onu okşayıp sevdiğim sırada güldüğünü hissettim ve bir yandan da kulağıma şöyle diyordu: "Üzgünüm ama sizinkinden çok daha iyi evlilik teklifleri aldım, Bay Kıyıcık." Her seviştiğimizde ona zarar vermemek için büyük önlemler almam gerekiyordu. Ve bana her geçen gün daha iyiye gittiğini söylediğinde ona inanıyormuş gibi yapsam da, zaman içinde gerçeğin aslında hiç de böyle olmadığına, vajinasındaki o yaraların asla tamamen kaybolmayacaklarına ve bizim seks hayatımızı sonsuza dek sınırlandıracaklarına kanaat getirdim. Çoğu kez içine girmekten kaçınıyordum ve içine girdiğimdeyse, bunu çok büyük bir dikkatle yapıyor, vücudunun kasıldığını ve suratında bir acı ifadesinin belirdiğini hisseder hissetmez kendimi hemen geri çekiyordum. Ama bütün bunlara rağmen, o meşakkatli ve bazen yarım kalan sevişmelerden muazzam zevk alıyordum. Ağzım ve ellerimle ona zevk vermek ve aynı zevki onunkilerden almak hayatımı doğruluyor, bana kendimi ölümlülerin en ayrıcalıklısı gibi hissettiriyordu.

O, yatakta her zaman benimsediği şu mesafeli, soğuk tutumunu genelde korusa da, bazen canlanır gibi oluyor ve sevişmemize heyecan ve şehvetle iştirak ediyordu. O zaman ona şöyle diyordum: "Bunu kabullenmek hoşuna gitmese de, sanırım beni sevmeye başladın." O gece, artık bitkin düşüp kendimizi uykunun kollarına bırakacağımız sırada, onu payladım:

"Bana bir cevap vermedin, Gerilla. Bu sana yaptığım on beşinci aşk ilanı olmalı. Benimle evlenecek misin evlenmeyecek misin?"

"Bilmiyorum," diye cevap verirken bana sarılmış haldeydi ve çok ciddiydi. "Bunu biraz daha düşünmem gerekiyor."

Gravoski'ler Birleşik Devletler'e güneşli bir ilkbahar günü ve Paris'in kestane, kayın ve karakavak ağaçlarının ilk yeşil tomurcukları açarken gittiler. Onları uğurlamaya Charles de Gaulle Havaalanı'na gittik. Yilal'e sarılınca Hınzır Kız'ın gözleri yaşlarla doldu. Gravoskiler, ara sıra bir göz atalım ve tozların evi istila etmesini engelleyelim diye dairelerinin anahtarını bize bıraktılar. Çok iyi dostlarımızdılar, şu Güney Amerika tarzı derin dostluğu paylaştığımız yegâne kişilerdi ve burada olmayacakları iki yıl boyunca onları çok özleyecektik. Yilal'in gidişine çok üzüldüğünü görünce Hınzır Kız'a hemen eve dönmek yerine biraz dolaşmayı ya da sinemaya gitmeyi teklif ettim. Ardından onu İle Saint Louis'deki o çok sevdiği küçük bistroya akşam yemeğine götürecektim. Yilal'le aralarında öylesine sevgi dolu bir ilişki doğmuştu ki, restorana gitmeden önce Notre Dame'ın civarında dolaşırken, ona şakayla karışık, evlendikten sonra eğer isterse bir çocuk evlat edinebileceğimizi söyledim.

"Sende bir annelik güdüsü gördüm. Oysaki her zaman senin çocuk sahibi olmak istemediğini zannetmiştim."

"Küba'da, şu Comandante Chacón'la birlikteyken tüplerimi bağlattım çünkü o çocuk sahibi olmak istiyordu ama ben bu fikirden dehşete kapılıyordum," diye sertçe cevap verdi. "Ama şimdi pişmanım."

"Evlat ediniriz," diye onu teselli ettim. "Yoksa aynı şey değil mi? Yilal'in anne babasıyla ilişkisini görmedin mi?"

"Aynı şey mi, bilmiyorum," diye mırıldandı ve sesinin düşmanca bir şekle büründüğünü hissettim. "Ayrıca henüz seninle evlenip evlenmeyeceğimi bile bilmiyorum. Lütfen bu konuyu değiştirelim."

Ruh hali bir anda bozulmuştu ve anladım ki, hiç istemeden, onun iç dünyasının yaralı bir köşesine dokunmuştum. Onu neşelendirmeye çalıştım ve katedrali görmeye götürdüm; onca senedir Paris'te bulunmama rağmen hâlâ gözlerimi kamaştıran bir gösteriydi bu. Ve o akşam diğer seferlerden çok daha etkileyiciydi. Hafif pembemsi haleli zayıf bir ışık Notre Dame'ın taşlarına vuruyordu. Hiçbiri kaybolmasın ama fazla da öne çıkmasın diye incelikle dengelenmiş ve oturtulmuş parçalarının kusursuz simetrisinden ötürü devasa kütle olduğundan çok daha hafif görünüyordu. Tarih ve yumuşak ışık yapının cephesini anıştırmalarla, yankılanmalarla, imgelerle ve imalarla dolduruyordu. Fotoğraf çeken bir sürü turist vardı. Fransız tarihinin onca asrına sahne olan aynı katedral miydi? Miraflores'te Alberta Hala'mın evinde çocukken okuduğumda beni o kadar heyecanlandıran Victor Hugo'nun romanına esin kaynağı olan aynı katedral miydi? Evet, aynı katedraldi ve aynı zamanda da mitolojilerle daha yeni olaylar eklenmiş başka bir katedral. Çok güzeldi, zamanın aşındırmasından kurtulmuş olma, bir istikrar ve kalıcılık izlenimi veriyordu. Kendi düşüncelerine gömülmüş olan Hınzır Kız, Notre Dame'a övgüler düzmemi yağmurun yağışını dinler gibi dinliyordu. Res-

toranda başı önüne eğik, kaşları çatıktı ve yemeğine neredeyse dokunmadı. Ve o gece, sanki Yilal'in gitmesinin suçlusu benmişim gibi, iyi geceler demeden yatıp uyudu. İki gün sonra bir haftalık bir iş için Londra'ya gittim. Sabah çok erken bir saatte onunla vedalaşırken ona şöyle dedim:

"Eğer istemiyorsan evlenip evlenmemizin hiçbir önemi yok, Hınzır Kız. Zaten buna gerek de yok. Gitmeden önce sana bir şey söylemem gerekiyor. Kırk yedi yıllık ömrümde hiçbir zaman şu birlikte geçirdiğimiz aylar kadar mutlu olmadım. Bana verdiğin bu mutluluğu sana nasıl ödeyeceğimi bilmiyorum."

"Hadi acele et, yoksa uçağı kaçıracaksın, sırnaşık şey," dedi beni kapıya doğru iterek.

Sabahtan akşama kendi içine kapanıyordu ve ruh hali hâlâ kötüydü. Gravoski'ler gittiğinden beri onunla neredeyse hiç sohbet edememiştim. Yilal'in gidişi onu bu kadar mı etkilemişti?

Londra'daki işim diğer konferans ve kongrelerden daha ilginç oldu. Aslında farklı temalarla bıkıp usanmadan yinelenen şu bildik başlıklardan birinin altında düzenlenen bir toplantıydı: "Afrika: Gelişmeyi teşvik". Toplantının sponsorları Commonwealth, Birleşmiş Milletler, Afrika Ülkeleri Birliği ve birçok bağımsız kurumdu. Ama diğer toplantılardan farklı olarak, eski Fransız ve İngiliz sömürgelerinin bağımsızlıklarına kavuşunca karşı karşıya kaldıkları felaket durum ve şimdi toplumu düzenlemek, kurumları oturtmak, militarizmi ve otokrasiyi ortadan kaldırmak, her ülkenin farklı etnik gruplarını uyumlu bir birliğin içinde birleştirmek ve ekonomik olarak kalkınmak için aşmaları gereken engeller hakkında Afrika ülkelerinden önde gelen siyasetçi, işadamı ve akademisyenlerin çok ciddi tanıklıkları oldu. Orada temsil edilen neredeyse tüm ulusların durumu kritikti; ne var ki, çoğunluğu

çok genç olan o Afrikalıların gerçekliklerini sergilerkenki içten ve açık seçik tutumlarında o trajik koşullara umut verici bir enerji aşılayan, insanı sarsan bir şey vardı. İspanyolcayı da kullandım ama çevirilerimin çoğunu Fransızcadan İngilizceye ya da İngilizceden Fransızcaya yaptım. Ve işimi ilgi, merak ve Hınzır Kız'ın Fukuda'nın hizmetinde Afrika'ya yaptığı seferleri asla unutamasam da, günün birinde bu kıtaya tatile gitme arzusuyla yaptım.

Ne zaman Paris'in dışında bir iş gezisine çıksam iki günde bir telefonla konuşuyorduk. O beni arıyordu; çünkü böylesi daha ucuzdu; oteller ve pansiyonlar uluslararası görüşmeleri barbarca bir şekilde faturalandırıyorlardı. Ama Bayswater'daki Hotel Shoreham'ın telefonunu ona bırakmış olmama rağmen Londra'daki ilk iki günümde Hınzır Kız beni aramadı. Üçüncü gün konferansın düzenlendiği Commonwealth Enstitüsü'ne gitmeden önce erkenden ben onu aradım.

Onu çok tuhaf buldum. Çok kısa, kaçamak, sinirli konuştu. Eski korku krizlerinin geri gelmiş olabileceğini düşünerek korktum. Ama böyle bir şey olmadığına ve kendini iyi hissettiğine beni temin etti. O halde Yilal'i mi özlüyordu? Onu elbette ki özlüyordu. Peki ya beni de birazcık özlüyor muydu?

"Bana izin ver, bunu biraz düşüneyim," derken sesinin tonu hiç de şaka yapan birininkine benzemiyordu. "Doğruyu söylemek gerekirse, hayır, henüz seni çok fazla özlemiyorum."

Telefonu kapattığımda ağzımda buruk bir tat kaldı. Yapacak bir şey yoktu; her insanın, keyifsizliğini dünyaya açıkça belli etmek için antipatik görünmeyi tercih ettiği nevrasteni dönemleri vardı. Yakında geçer, diye düşündüm. İki gün sonra da beni aramayınca, yine ben onu aradım ve bunu yine çok erken saatte yaptım. Telefona cevap vermedi. Sabahın yedisinde evden çıkmış olması

mümkün değildi; bunu hiçbir zaman yapmıyordu. Tek açıklama ruh halinin hâlâ kötü olduğu –ama neden?– ve bana cevap vermek istemediğiydi, zira arayanın ben olduğumu çok iyi biliyordu. Akşam onu bir kez daha aradım ve telefon yine açılmadı. Uykusuz geçen gece boyunca dört ya da beş kez daha aradım ama karşımda hep sessizlik buldum. Telefonun kesik kesik çalma sesi sonraki yirmi dört saat boyunca, son oturum biter bitmez soluğu Heathrow Havaalanı'nda alıp Paris uçağına binene kadar beni takip etti. Kafamda dolaşan her türlü karanlık düşünce yüzünden uçak yolculuğu ve ardından Charles de Gaulle'den Joseph Granier Sokağı'na taksiyle ulaşım hiç bitmeyecekmiş gibi geldi.

Dışarıda ince bir yağmur yağarken dairemin kapısını açtığımda saat gecenin ikisini geçmişti. İçerisi bomboş ve karanlıktı. Gündelik şeyleri not etmek için mutfakta duran çizgili sarı kâğıda kurşunkalemle yazılmış kısa bir mektup yatağın üzerinde duruyordu. Buz gibi soğuk birkaç satırdan ibaretti: "Olmamın hoşuna gideceği küçük burjuva ev kadınını oynamaktan artık sıkıldım. Ben o değilim ve olmayacağım. Benim için yaptıklarından dolayı sana çok müteşekkirim. Üzgünüm. Kendine iyi bak ve fazla acı çekme, Uslu Çocuk."

Valizimi boşalttım, dişlerimi fırçaladım, yattım. Ve gecenin geri kalanında düşünüp durdum. Böyle bir şeyi bekliyordun, bundan korkuyordun, değil mi? Yedi ay önce, Hınzır Kız'ı Joseph Granier Sokağı'na yerleştirdiğinden beri bunun er ya da geç olacağını biliyordun. Kendini kandırarak ve Fukuda'yla yaşadığı o korkunç deneyimlerin ardından, onun artık nihayet maceralardan ve tehlikelerden vazgeçtiğini ve seninle birlikte yaşamaya karar verdiğini kendi kendine tekrarlayarak, korkaklığından ötürü bunu kabullenmemeye, bundan kaçınmaya çalışsan da olacağını biliyordun. O serabın ancak onun iyileş-

me süreci kadar süreceğini benliğinin derinliklerinde hep bildin. Seninle sürdürdüğü yavan ve sıkıcı hayattan bıkacağım ve sağlığını, kendine güvenini kazanır kazanmaz vicdan azabının ya da Fukuda korkusunun uçup gideceğini, ne yapıp edip senden daha ilginç, daha zengin ve daha az tekdüze birini bulacağını ve yeni bir yaramazlığa kalkışacağını bildiğin gibi.

Tavan penceresinden biraz ışık girer girmez yataktan kalktım, kendime bir kahve hazırladım ve evin aylık giderleri için daima bir miktar nakit para bulundurduğum küçük para kasasını açtım. Doğal olarak hepsini götürmüştü. Neyse, öyle ciddi bir miktar değildi. Bu seferki şanslı ölümlü kimdi acaba? Onu ne zaman ve nasıl tanımıştı acaba? Hiç kuşkusuz, ben iş seyahatlerimden birindeyken. Belki de aerobik yapmak ve yüzmek için gittiği Montaigne Caddesi'ndeki spor salonunda karşılaşmışlardı. Kaslı vücutlarında tek bir gram yağ olmayan, tenlerini bronzlaştırmak için ultraviyole ışık banyolarına giren, tırnaklarını törpületen ve kuaförlerde saçlarına masaj yaptıran şu playboylardan biri olmalıydı. O benimle yaşamaya devam etme pantomimini oynayıp bir yandan da gizlice kaçışını hazırlarken, hiç yatmışlar mıydı acaba? Kesin yatmışlardır. Ve hiç kuşkun olmasın, Ricardito, yeni sevgili onun yaralı vajinasına senden çok az hassasiyet gösterecektir.

Bütün evi gözden geçirdim ve ondan eser kalmadığını gördüm. Her şeyini götürmüştü. Sanki burada hiç bulunmamıştı. Banyo yaptım, giyindim ve vedalaşırken ona söylediğim gibi, başka hiçbir yerde olmadığım kadar mutlu olduğum ve şu andan itibaren –bir kez daha!– son derece kederli olacağım bu iki buçuk odalı daireden kaçarak kendimi sokağa attım. Peki, bütün bunları fazlasıyla hak etmedin mi, Perulu? Onun telefonlarına cevap vermediğin dönemde, eğer bunu yapar ve o inatçı tutkuya tekrar kaptırırsan her şeyin şimdiki gibi biteceğini bil-

miyor muydun? Ortada şaşıracak hiçbir şey yoktu: Olacağını her zaman bildiğin şey işte olmuştu.

Bulutsuz, güneşli ama biraz soğuk, güzel bir gündü ve ilkbahar Paris'in sokaklarını yeşilliklerle doldurmuştu. Parklar rengârenk çiçeklerle kaplıydı. Rıhtımlardan, Tuileries ve Lüksembourg bahçelerinden geçerek saatlerce yürüdüm ve yorgunluktan bayılacağımı hissedince bir kafeye oturup bir şey içtim. Hava kararırken bir birayla bir sandviç yedim ve ardından hangi filmin oynadığına dahi bakmadan bir sinemaya daldım. Koltuğa oturur oturmaz uyuyakaldım ve ancak ışıklar yanınca uyandım. Filmden tek bir kare dahi hatırlamıyordum.

Dışarıda çoktan gece olmuştu. İçimde büyük bir sıkıntı hissediyor ve gözyaşlarımın dökülmesinden korkuyordum. Sen sadece fiyakalı sözler söylemede değil, onları yaşamada da bayağı bir mahirsin, Ricardito. Gerçek şu ki, gerçek şu ki bu kez diğer seferlerde yaptığım gibi kendimi toparlamak, tepki vermek ve Hınzır Kız'ı unuttum oyununu oynamaya devam etmek için gereken güce sahip olmayacaktım.

Seine Nehri rıhtımlarında yukarı doğru yürüyerek uzaktaki Mirabeau Köprüsü'ne kadar gittim. Bu arada Apollinaire'in şiirinin ilk dizelerini hatırlamaya çalışıyor ve onları dişlerimin arasından tekrarlıyordum:

Sous le Pont Mirabeau
Coule la Seine
Faut-il qu'il m'en souvienne
de nos amours
Ou après la joie
Venait toujours la peine?[1]

1. (Fr.) Seine akar / Mirabeau Köprüsü'nün altından / Şimdi şart mı / Eski aşklarımı hatırlatması / Ya da geldiğini kederin / Hep neşenin ardından. (Ç.N.)

Soğukkanlılıkla, dramatize etmeden, bunun her şeye rağmen saygıdeğer bir ölüm biçimi olduğuna karar vermiştim: İyi modernist şiir ve Juliette Gréco'nun yoğun sesiyle yüceltilen bu köprüden Seine'in kirli sularına atlamak. Nefesimi tutarak ya da kabarcıklı suları yutarak bilincimi çabucak kaybedecektim –onu belki de bedenim suya çarptığı anda, darbenin etkisiyle kaybedecektim– ve ölüm hemen akabinde gelecekti. Eğer hayatta istediğin yegâne şeye, yani ona, sahip olamıyorsan o hayatı bu şekilde ve bir anda bitirmek en iyisi, kıyunk adam.

Mirabeau Köprüsü'ne vardığımda resmen iliklerime kadar ıslaktım. Yağmurun yağdığının farkına bile varmamıştım. Yakınlarda ne gelip geçen bir insan ne de bir araba vardı. Köprünün ortasına kadar yürüdüm ve hiç tereddüt etmeden metal korkuluğunun üzerine tırmandım ve tam aşağıya atlayacağım sırada –yemin ederim ki bunu yapacaktım– yüzüme bir rüzgâr esintisinin çarptığını hissettim ve tam o anda iki kol bacaklarıma dolanıp beni geriye doğru çekerek sendeletti ve sırtüstü köprünün asfaltına devirdi:

"*Fais pas le con, imbécile*!"[1]

Karşımda şarap ve kir kokan, kafasını örten büyük bir yağmurluğun içinde kısmen kaybolmuş bir *clochard* duruyordu. Beyazla gri arası görünen kocaman bir sakalı vardı. Kalkmama yardım etmeden şarap şişesini ağzıma dayadı ve bana bir yudum içirdi: İçimi altüst eden sıcak ve sert bir şeydi bu. Artık sirkeye dönüşmüş bayat bir şarap. Midem bulandı ama kusmadım.

"*Fais pas le con, mon vieux*,"[2] diye tekrarladı. Ve arkasını dönüp elinde sallanan ekşimiş şarap şişesiyle sende-

1. (Fr.) Aptallık yapma, sersem! (Ç.N.)
2. (Fr.) Aptallık yapma, dostum. (Ç.N.)

leyerek uzaklaştığını gördüm. Biçimsiz suratını, o kan çanağı patlak gözleri ve boğuk, insani sesini daima hatırlayacağımı anladım.

Hayatımı kurtarmış olan Mirabeau Köprüsü'nün o ayyaş berduşuna karşı minnet ve hayranlık duygusuyla dolu bir halde, Joseph Granier Sokağı'na kadar yürüyerek dönerken yolda kendi kendime gülüyordum. Oradan atlayacaktım, eğer o beni engellemese bunu yapacaktım. Kendimi aptal, gülünç, mahcup hissediyordum ve hapşırmaya başlamıştım. Bütün bu ucuz saçmalıklar bir soğuk algınlığıyla neticelenecekti. Yola devrilince aldığım darbeden ötürü sırtımdaki kemiklerim ağrıyordu ve uyumak, gecenin ve hayatın geri kalan kısmında uyumak istiyordum.

Dairemin kapısını açtığım sırada içeriden sızan ince bir ışık fark ettim. Yemek odasını iki adımda geçtim. Yatak odasının kapısından, arkası bana dönük haldeki Hınzır Kız'ı ona Mısır'dan satın almış olduğum ve sanırım daha önce hiç giymediği dansöz kıyafetini şifonyer aynasının önünde denerken gördüm. Benim geldiğimi duymuş olmalıydı ama sanki odaya bir hayalet girmiş gibi dönüp bana bakmadı.

"Sen ne arıyorsun burada?" dedim, haykırdım ya da kükredim ve eşikte paralize olmuş bir halde dururken, sesim kulağıma çok tuhaf, tıpkı boğazlanan bir adamınki gibi geldi.

Tüllere bürünmüş, belinden deri ya da zincir olması muhtemel şeritlerin sarktığı yarı çıplak esmer beden, çok sakin bir biçimde, sanki hiçbir şey olmamış ve bu sahne dünyanın en sıradan şeyiymiş gibi, yarım dönüp bana baktı ve gülümseyerek, "Fikrimi değiştirdim ve işte yine buradayım," derken sanki benimle bir dedikoduyu paylaşır gibi konuşuyordu. Ve daha önemli şeylere geçerek bana kıyafetini gösterip şöyle dedi: "Eskiden biraz

büyük geliyordu ama şimdi sanırım tam oturuyor. Üzerimde nasıl görünüyor?"

Daha fazla bir şey söyleyemedi; çünkü nasıl yaptım bilmiyorum, odayı bir adımda geçip suratının ortasına var gücümle tokadı patlattım. Gözlerinde bir korku ışıltısı parladı ve bunun ardından sallandığını, şifonyere tutunduğunu, yere düştüğünü gördüm ve dinginliğini, o teatral sakinliği tamamen kaybetmeden şöyle dediğini, belki de haykırdığını işittim:

"Kadınlara nasıl davranacağını öğreniyorsun, Ricardito!"

Kendimi yere, onun hemen yanına bırakmıştım ve onu omuzlarından yakalamış, kinimi, öfkemi, aptallığımı, kıskançlığımı kusarak gözü dönmüş bir biçimde sarsıyordum:

"Şu anda senin yüzünden Seine Nehri'nin dibinde olmamam bir mucize," derken sözcükler ağzımda birbirine çarpıyor ve dilim tutuluyordu. "Şu son yirmi dört saat içinde beni bin kere öldürdün. Ne diye benimle oynuyorsun, söyle bana ne diye? Artık senden kurtulmuşken bunun için mi bana telefon ettin, beni arayıp durdun? Benim nereye kadar dayanacağımı zannediyorsun? Benim de bir sınırım var. Seni öldürebilirdim!"

İşte o anda fark ettim ki, eğer onu bu şekilde sarsmaya devam edersem gerçekten öldürebilirdim. Korkarak hemen bıraktım. Beti benzi atmıştı ve ağzı açık, kendini korumak için iki kolu havada, bana bakıyordu.

"Seni tanıyamıyorum, bu sen değilsin," diye mırıldandı ve sesi kısıldı. Yanağını ve sağ şakağını ovalamaya başlamıştı ve zayıf ışıkta bana şişmiş gibi göründüler.

"Senin yüzünden canımı kıyma noktasına geldim!" diye, kin ve nefret sinmiş sesimle tekrarladım. "Nehre atlamak için köprünün korkuluğunun üzerine çıktım ve beni bir *clochard* kurtardı. Bir intihar, özgeçmişindeki

tek eksik buydu. Benimle böyle oynamaya devam edeceğini mi zannediyorsun? Belli oldu ki senden ilelebet kurtulmanın tek yolu kendimi ya da seni öldürmek."

"Yalan, sen ne kendini ne de beni öldürmek istiyorsun," dedi bana doğru sürünerek. "Senin derdin beni düzmek. Doğru değil mi? Beni düzmeni ben de istiyorum. Ya da, bu samimiyet seni rahatsız ediyorsa, benimle sevişmeni."

Düzmek sözünü onun ağzından ilk kez duyuyordum ve bu yüklemi asırlardır duymamıştım. Kollarıma atılmak için yarı doğrulmuştu ve şoke olmuş bir şekilde kıyafetlerimi yokluyordu: "Sen sırılsıklamsın, üşüteceksin, çıkar şu ıslak kıyafetleri, şaşkın. Eğer istersen sonra beni öldürürsün ama şimdi, seviş benimle." Sakinliğini yeniden kazanmıştı ve şimdi durumun efendisi oydu. Kalbim sanki ağzımdan fırlayacak gibi atıyordu ve zorlukla nefes alıyordum. Bayılmak için tam da böyle bir anı bulmanın aptallık olacağını düşündüm. Ceketimi, pantolonumu, ayakkabılarımı, gömleğimi –hepsi sudan yeni çıkmış gibiydi– çıkarmama yardım etti ve bir yandan benim soyunmama yardım ederken, elini de bana arada sırada layık gördüğü o tuhaf, yegâne okşama biçimiyle saçlarımın arasından geçiriyordu. "Kalbin nasıl da şiddetli atıyor, şapşal," dedi kulağını kalbime yapıştırdıktan sonra. "Onu ben mi böyle hızlandırdım?" Ben de onu okşamaya başlamıştım ama öfkem henüz tamamen kontrol altına alınmış değildi. Ama bu duygulara şimdi, Hınzır Kız'ın –dansöz kıyafetini çıkarıp üzerime uzanmıştı ve vücudunu vücuduma sürterek beni kurutuyordu– dilini ağzımın içine sokarak, bana tükürüğünü yutturarak, aletimi kavrayarak, iki eliyle okşayarak ve en sonunda da bir yılan balığı gibi kendi üzerinde kıvrılıp ağzına götürerek kışkırttığı ve giderek büyüyen bir arzu karışıyordu. Onu daha önceki seferlerin yumuşaklığı olmadan, daha ziyade kabalıkla ve kendimi

hâlâ incinmiş, kırılmış hissederek öptüm, okşadım, kucakladım ve en sonunda da aletimi ağzından çıkarıp altıma yatmaya mecbur bıraktım. Sertleşmiş cinsel uzvumun içine girmek için zorladığını hissedince bacaklarını uysallıkla açtı. İçine çok sert bir biçimde girdim ve acıdan haykırdığını duydum. Ama beni reddetmedi ve bedeni kasılmış bir halde sızlanarak, sessizce inleyerek, boşalmamı bekledi. Gözyaşları yüzümü ıslatıyordu ve ben onları yalıyordum. Çok zayıftı, gözleri kaymış ve suratı acıyla çarpılmıştı.

"En iyisi sen git, beni gerçekten bırak," diye ona yalvarırken başımdan ayaklarıma kadar titriyordum. "Bugün az daha kendimi ve neredeyse seni öldürecektim. Böyle bir şey yapmak istemiyorum. Git başka birini bul, Fukuda gibi seni yoğun bir biçimde yaşatacak birini. Seni kırbaçlayan, arkadaşlarına sunan, o iğrenç suratına doğru osurman için sana tozlar yutturan birini. Sen benim gibi can sıkıcı bir aziz bozuntusuyla yaşayacak insan değilsin."

Kollarını boynuma dolamıştı ve ben ona konuşurken ağzımı öpücüklere boğuyordu. Bütün bedeni bana iyice sokulmak için sürtünüp duruyordu.

"Ne şimdi ne de başka bir zaman gitmeyi düşünüyorum," diye kulağıma fısıldadı. "Bana bunun nedenini sorma çünkü beni öldürsen bile sana söylemem. Seni sevsem bile sana asla seni sevdiğimi söylemeyeceğim."

İşte o anda bayılmış ya da birden uyuyakalmış olmalıyım, zira son sözlerinden sonra tüm gücümün tükendiğini ve her şeyin etrafımda döndüğünü hissettim. Çok sonra, sıcak bir şey içime girmiş gibi hissederek kapkaranlık odada uyandım. Nevresimlerin ve battaniyelerin altında yatıyorduk ve büyük tavan penceresinden bir yıldızın ışıldadığını gördüm. Hiç kuşkusuz yağmur duralı bayağı olmuştu, zira camlar artık buğulu değildi. Hınzır Kız, bacaklarıma doladığı bacakları ve yanağıma da-

yadığı ağzıyla benim vücuduma kenetlenmişti. Kalbini hissettim; düzenli bir ritimle benim içimde atıyordu. Öfkem uçup gitmişti ve şimdi ona vurduğum, sevişirken ona acı çektirdiğim için müthiş bir pişmanlık hissediyordum. Onu uyandırmamaya çalışarak usulca öptüm ve kulağına yavaşça fısıldadım: "Seni seviyorum, seni seviyorum, seni seviyorum." Uyumuyordu. Bana iyice sokuldu ve dudaklarını benimkilerin üzerine koyup her sözcük arasında dilini benimkine bastırarak bana şöyle dedi:

"Benimle asla sakin bir yaşantın olmayacağı konusunda seni uyarıyorum. Çünkü benden bıkmanı, bana alışmanı istemiyorum. Ve benim belgelerimi halletmek için evlenecek olsam da, asla senin karın olmayacağım. Ben daima senin sevgilin, metresin, fahişen olmak istiyorum. Bu gece olduğu gibi. Çünkü bu şekilde sonsuza dek benim için deli olacaksın."

Bunları söylerken beni durmadan öpüyor ve bir bütün halinde bana sokulmaya çalışıyordu.

VI. Dalgakıran ustası Arşimet

"Dalgakıranlar mühendislik dünyasının en büyük gizemidir," diye abartılı bir yorum yaptı Alberto Lamiel kollarını iki yana açarak. "Evet, Ricardo Amca, bilim ve teknik evrenin bütün sırlarını çözdü, bir tek bu hariç. Bunu daha önce hiç duymamış mıydın?"

Ataúlfo Amca, Lamiel ailesinin gözbebeği ve M.I.T. mezunu başarılı bir genç mühendis olan ve amcası olmamama rağmen –çünkü ailenin diğer kolundan Ataúlfo'nun yeğeniydi– bana amca diye hitap eden bu yeğenini tanıştırdığında onu biraz antipatik bulmuştum; çünkü çok fazla ve tahammül edilemez derecede kurumlu bir ses tonuyla konuşuyordu. Ama antipatinin karşılıklı olmadığı çok açıktı çünkü onu tanıdığım andan itibaren tüm dikkatini bana yöneltmişti. Bana karşı aşırı ve bir o kadar da anlaşılmaz bir sevgi ve saygı gösteriyordu. Peru'ya onca yıl sonra dönmüş ve her şeye nostaljikle şaşkın arası bakışlarla bakan tuhaf bir gurbetçi çevirmenin, 80'lerin genişleyen Lima'sının her tarafında binalar inşa eden bu parlak ve başarılı genç için ne ilginçliği olabilirdi ki? Nasıl ayarlıyordu bilmiyorum ama Alberto vaktinin çoğunu benimle geçiriyordu. Beni yeni kurulmuş mahallelere –Las Casuarinas, La Planicie, Chacarilla, La Rinconada, Villa– ve güney plajlarında mantar gibi çoğalan yazlık yerleşimlere

götürmüş, Hollywood filmlerinden fırlamış gibi görünen, etrafları parklar, göller ve havuzlarla çevrili bazı evler göstermişti. Bir gün benim, "Küçük bir çocukken Miraflores'li arkadaşlarımın çoğunun Regatas Kulübü'ne üye olmaları –bense kulübe gizlice ya da yakınlardaki Pescadores Plajı'ndan yüzerek girmek zorundaydım– onlarda en çok gıpta ettiğim şeylerden biriydi," diye konuştuğumu duyunca beni Chorrillos semtindeki onca yıllık kulübe öğle yemeğine davet etti. Bana önceden söylediği gibi, tenis kortları ve squash sahaları, ısıtmalı olimpik yüzme havuzları ve iki uzun dalgakıran sayesinde denizden kazanılan iki yeni plajıyla kulüp şimdi çok modern bir görünüme sahipti. Aynı şekilde Regatas'ın Alfresco isimli restoranında buz gibi biranın eşliğinde nefis giden bir deniz ürünlü pilav yaptıkları sözü de doğru çıktı. Gitmemekte direnen bir kış mevsiminin bu gri, bulutlu öğlen vaktinde pus yüzünden yarı silik görünen Barranco ve Miraflores'in hayaletimsi kayalıklarının manzarası hafızamın dibindeki birçok imgeyi yüzeye çıkarıyordu. Dalgakıranlar hakkında son söyledikleri beni içine gömülmüş olduğum düşüncelerden çıkardı.

"Ciddi mi söylüyorsun?" diye merak içinde ona sordum. "Doğrusunu istersen, buna inanmıyorum."

"Ben de inanmıyordum, Ricardo Amca. Ama sana yemin ederim ki böyle."

Uzun boylu ve gringolaşmış, atletik –her sabah altıda Regatas'a squash oynamaya geliyordu– neredeyse alabros kesilmiş saçlı, çok esmer ve dışarıya özgüvenle iyimserlik yayan bir delikanlıydı. Cümlelerinin arasına İngilizce sözcükler karışıyordu. Boston'da bir nişanlısı vardı ve onunla birkaç ay içinde, kız kimya mühendisliğinden mezun olur olmaz evlenecekti. M.I.T.'den dereceyle mezun olunca Birleşik Devletler'de birçok iş teklifi almasına rağmen, Peru'ya dönüp "vatanı inşa etmek" için hepsini red-

detmişti; çünkü eğer tüm ayrıcalıklı Perulular dışarıya giderse "kim omuz verip ülkemizi ileriye götürecekti". Vatanseverliğe yönelik düzgün duygularını dile getirirken bana dokunduruyordu ama bunu farkında olmadan yapıyordu. Alberta Lamiel kendi sosyal çevresi içinde Peru'nun geleceğine bu kadar güven duyan yegâne kişiydi. Fernando Belaunde Terry'nin ikinci hükümetinin o son aylarında –1984 sonları– aşırı yüksek enflasyon, Aydınlık Yol'un terörizmi, elektrik kesintileri, adam kaçırmalar ve APRA'nın Alan García'yla gelecek yıl yapılacak seçimleri kazanacağına yönelik beklenti yüzünden orta sınıfta çok fazla belirsizlik ve karamsarlık hâkimdi. Ama göründüğü kadarıyla hiçbir şey Alberto'nun moralini bozmuyordu. Kaçırmaya kalkışırlarsa diye cipinde bir tabanca, yüzündeyse bir gülümseme hiç eksik olmuyordu. Alan García'nın iktidara gelme ihtimali onu korkutmuyordu. Genç işadamlarının APRA adayıyla yaptıkları bir toplantıya katılmıştı ve García ona "ideolojik falan değil, oldukça pragmatik" bir kişi olarak görünmüştü.

"Yani bir dalgakıran teknik sebepler, doğru ya da yanlış hesaplar, düzgün ya da kusurlu inşaat yüzünden değil, tuhaf sihirler, kara ya da beyaz büyü yüzünden iyi ya da kötü çıkar," diye onu tiye aldım. "M.I.T. mezunu bir mühendis olarak bana bunu mu söylemek istiyorsun? Büyücülük Cambridge, Massachusetts'e de mi girdi?"

"Eğer öyle adlandırmak istiyorsan, tam olarak bu," diye espriyi sürdürdü. Ama hemen akabinde yeniden ciddileşti ve kafasını sağa sola sallayarak konuşmaya koyuldu: "Bir dalgakıran bilimin açıklayabilecek durumda olmadığı sebeplerden ötürü işler ya da işlemez. Mevzu o kadar büyüleyici ki, üniversitemin dergisine küçük bir *report* kaleme almaktayım. Bilgi kaynağını tanıyınca ona bayılacaksın. Adı Arquímedes, yani Arşimet, bir isim insana bu kadar cuk oturur. Tıpkı bir film kahramanı gibi, Ricardo Amca."

Alfresco'nun terasından belli belirsiz gözüken Regatas Kulübü'nün dalgakıranları, Alberto'nun hikâyelerini dinledikten sonra, efsanevi bir hava kazanıyor ve sadece denizi ikiye bölüp onu geri çekilmeye mecbur bırakarak yüzecek insanlara bir parça plaj sunmak için değil, eski bir kuşağın hatıraları olarak, yarı kentsel yarı dinsel yapılar olarak, kullanışlı ve işlevselden ziyade, hem zanaatkâr becerisinin hem de gizli, kutsal ve mitsel bir bilgeliğin ürünleri olarak orada bulunan taştan duvarlara, tarihî anıtlara dönüşüyorlardı. Benim sözde yeğenime göre, bir dalgakıran inşa etmek ve üst üste yığılan ya da karışık bir biçimde birleştirilen taş bloklardan oluşan yapının tam olarak yükseleceği yeri belirlemek için en küçük bir teknik hesaba dahi ihtiyaç yoktu. İlla ki şart olan, tıpkı yerin altında gizlenmiş su kaynaklarını algılayan bir su arayıcısı ya da müstakbel sakinleri huzur içinde yaşasın ve oranın keyfini çıkarsınlar ya da eksikliğinde başlarına gelebileceği gibi, kendilerini huzursuz hissedip çatışmalara ve gerginliklere sürüklenmesinler diye bir evin ve onu işgal eden mobilyalarının hangi yöne doğru bakması gerektiğine karar veren Çinli bir feng shui ustası gibi, suların onu kabul etmesi ve kumla ovarak, altını oyarak, yanlardan parçalayarak söküp atmak suretiyle onun denize boyun eğdirme görevini yerine getirmesini engellememesi için bir dalgakıranın nereye yapılacağını hisleriyle ya da doğuştan gelen bir yetenekle –ihtiyar Arquímedes'in yarım asırdır Lima kıyılarında yaptığı gibi– algılamaya muktedir bir tür büyücü, şaman, kâhin özellikli birinin pratiğe sahip "göz"üydü.

"Böyle bir şeyi duymak sürrealistlerin çok hoşuna giderdi, yeğen," dedim üzerlerinde beyaz martıların, siyah karabatakların, filozof bakışlı ve şişkin kursaklı sümsükler sürüsünün uçtuğu Regatas'ın dalgakıranlarını işaret ederek. "Dalgakıran, günümüz harikalarının mükemmel örneği."

"Daha sonra bana kimlerin sürrealist olduklarını anlatırsın, Ricardo Amca," dedi mühendis tam garsonu çağırıp bana hesabı kendisinin ödeyeceği yönünde bir işaret yaptığı sırada. "Görüyorum ki, her ne kadar şüpheci takılsan da, benim dalgakıran hikâyesi seni şaşkınlıktan nakavt etti."

Evet, beni merak içinde bırakmıştı. Ciddi mi konuşuyordu? Alberto'nun bana anlattıkları o günden beri arada sırada aklıma gelip gidiyor ve sanki bu belli belirsiz izi takip edersem çok yakında hazinenin saklı olduğu mağarayı bulacakmışım sezgisiyle kafamın içinde dönüp duruyordu.

Lima'ya biraz ani bir biçimde iki haftalığına gelmiştim ve bu ani ziyaretimin sebebi ikinci kalp krizinde Americana Kliniği'nin acil servisine kaldırılan ve fazla yaşama umudu tanınmadan açık kalp ameliyatına alınan Ataúlfo Lamiel Amca'yla vedalaşmak ve onu toprağa vermekti. Ama şaşırtıcı bir biçimde hayata tutunmanın ötesinde, seksen yaşına ve dört by-pass geçirmiş olmasına rağmen çok belirgin bir iyileşme sürecindeymiş gibi görünüyordu. "Amcanın bir kediden çok canı var," dedi onu ameliyat etmiş olan Limalı kardiyolog Doktor Castañeda. "Gerçekten bundan sağ çıkabileceğini sanmıyordum." Ataúlfo Amca'm araya girerek kendisini hayata döndürenin sağlıklı insanı bile öldüren doktorlar değil, benim Lima'ya gelişim olduğunu söyledi. Artık Americana Kliniği'nden çıkmıştı ve nekahet dönemini hayat boyu ona eşlik etmiş olan doksanlık hizmetçi kadın Anastasia'nın yanı sıra yatılı bir hemşirenin refakatinde evinde geçiriyordu. Dolores Yenge iki yıl önce vefat etmişti. Aslında bir otelde kalmayı düşünüyordum ama beni Olivar de San Isidro yakınlarındaki, bir sürü boş odanın olduğu iki katlı evine götürmek için çok ısrar etti.

Ataúlfo Amca çok yaşlanmıştı ve şimdi ayaklarını

sürterek yürüyen, bir süpürge sopası kadar zayıf, kırılgan bir adamcağızdı. Ama her zamanki coşkun sevecenliğini muhafaza ediyordu, zihni hâlâ açıktı ve merak duygusunu hiç yitirmemişti; içinde yaşadığımız dünyanın nereye gittiğini öğrenmek için bir filatelist büyüteci yardımıyla günde üç-dört gazete okuyor ve her akşam haberleri dinliyordu. Alberto'dan farklı olarak, Ataúlfo Amca'nın yakın geleceğe yönelik karamsar öngörüleri vardı. Aydınlık Yol ve MRTA'nın[1] daha uzun yıllar devam edeceğine inanıyordu ve anketlere göre gelecek seçimlerde öngörülen APRA zaferi onu endişelendiriyordu. "Bu zavallı Peru için ölümcül darbe olacak, yeğen," diye sızlanıyordu.

Lima'ya gelmeyeli neredeyse yirmi yıl olmuştu. Anılarımın neredeyse izinin bile kalmadığı bir şehirde kendimi tam bir yabancı gibi hissediyordum. Alberta Hala'mın evi ortadan kaybolmuş, yerinde dört katlı çirkin bir bina yükselmişti. Aynı şey, çocukluğumun şu bahçeli evlerinden modernleşmeye direnen ancak birkaçı dışında Miraflores'in her tarafında yaşanıyordu. Yükseklikleri birbirinden farklı binalar bolluğu ve sayıları çok artan işyerlerinin yanı sıra bayağılıkta ve zevksizlikte birbiriyle yarışan ışıklı pano kalabalığı yüzünden bütün semt kişiliğini yitirmişti. Mühendis Alberto Lamiel sayesinde zenginleri ve hali vakti yerinde olanları sürdükleri bin bir gece masallarını andıran semtlere bir göz atabilmiştim. Bunların etrafları, şimdi hüsnütabirle genç köyler diye adlandırılan devasa mahallelerle çevriliydi; açlıktan ve şiddetten –silahlı eylemler ve terörizm özellikle orta dağlık kesimlerde yoğunlaşmıştı– kaçarak dağlardan inen milyonlarca köylü buralara sığınmıştı ve çoğu susuz, elektriksiz, kanalizasyonsuz, sokaksız ve ulaşımsız yerleşim yerlerinde hasır-

1. Movimiento Revolucionario Túpac Amaru: Tupác Amaru Devrimci Hareketi. (Ç.N.)

lardan, çalı çırpıdan, tenekelerden, paçavralardan ya da artık ne bulurlarsa ondan inşa ettikleri derme çatma barakalarda yaşamaya çalışıyorlardı. Zenginlikle yoksulluğun böyle bir arada yaşaması yüzünden Lima'da zenginler daha zengin, yoksullar da daha yoksul görünüyorlardı. Barrio Alegre'den eski arkadaşlarımla ya da yeni tanıdığım yeğenim Alberto Lamiel'le buluşmaya gitmediğim akşamların çoğunda evde Ataúlfo Amca'yla sohbet ediyordum ve sohbetimiz dönüp dolaşıp bu konuya odaklanıyordu. Bana öyle geliyordu ki, iyi yaşayan ve eğitim, iş, eğlence imkânlarından faydalanan çok küçük bir Perulu azınlıkla, yoksulluk ya da sefalet koşullarında ancak hayatta kalma mücadelesi verenler arasındaki ekonomik farklılıklar bu yirmi yılda çok ağırlaşmıştı. Ona kalırsa bu benim çok kalabalık bir orta sınıfın varlığının aşırı uçlar arasındaki o farklılıkları yumuşattığı ve sildiği Avrupa'dan getirdiğim bakış açısından kaynaklanan yanlış bir izlenimdi. Ama Peru'da orta sınıf küçük bir kesimdi ve o korkunç karşıtlıklar hep var olmuştu. Ataúlfo Amca Peru toplumunun üzerine çöken şiddet yüzünden endişe içinde yaşıyordu. "Bunun olabileceğini hep düşünmüştüm. Ve işte oldu. Neyse ki zavallı Dolores'in bunları görmeye ömrü yetmedi." Adam kaçırmalar, teröristlerin bombaları, köprülerin, yolların, elektrik santrallerinin yıkılması, güvenliksiz ortam ve vandalizm, üzülerek söylüyordu ki, ülkenin modernizme doğru yolculuğunu daha yıllarca geciktirecekti. Ataúlfo Amca ülkenin o hedefe ulaşacağına hep inanmıştı. Ta ki şimdiye kadar. "Ben artık o günleri göremeyeceğim, yeğen. İnşallah sen görürsün."

Hınzır Kız'ın neden benimle birlikte Lima'ya gelmek istemediği konusunda ikna edici bir açıklama yapamadım; çünkü bunu ben de bilmiyordum. Şu anda işini bırakamazdı, zira yılın tam da bu döneminde şirket bunaltıcı bir toplantılar, konferanslar, düğünler, yemekler ve

her türden kutlamalar talebiyle karşı karşıya kalıyordu ki, bu durum iki haftalık bir tatile çıkmasına engeldi, şeklindeki açıklamamı gizli bir kuşkuculukla karşıladı. Orada Paris'te, benimle birlikte gelmemek için bu bahaneyi ileri sürünce ben de ona inanmadım ve bunu ona söyledim. Bunun üzerine Hınzır Kız söylediklerinin doğru olmadığını ve işin doğrusu, Lima'ya gelmeyi kendisinin istemediğini kabul etti. "Peki, bunun nedenini öğrenebilir miyim?" diye yokluyordum. "Peru yemeklerini o kadar özlemiyor musun? O halde sana ulusal gastronominin bütün lezzetleriyle dolu iki hafta teklif ediyorum: levrekli *cevicheye*, karidesli *chupe*, ördekli pilav, sebzeli *lomito*, *causa* püresi, *chabelo* yahnisi ve canın ne çekerse." Onu ikna etmek için attığım bütün yemleri geri çevirdi ve ne şakayla ne de ciddiyetle onu ikna etmenin bir yolunu bulabildim. Peru'ya bir daha asla gitmeyecekti. İki saat için bile olsa bir daha oraya ayaklarını basmayacaktı. Ve onu yalnız bırakmamak için seyahatimi iptal etmek istediğimde, tam o dönemde Gravoski'lerin Paris'te olacağını ve eğer yardıma ihtiyacı olursa onlara başvuracağını ileri sürerek Peru'ya gitmem için ısrar etti.

O işi bulmak onun ruh haline en çok yarayan ilaç olmuştu. Sanırım, binlerce zorluğu aştıktan sonra evlenmemiz ve onun, bazen bana samimiyet anlarında söylediği gibi, "48 yaşını doldurmak üzereyken hayatında ilk kez belgeleri eksiksiz bir kadın"a dönüşmesinin de faydası olmuştur. Onu bildim bileli yerinde duramayan ve çok özgür ruhlu biri olduğu için, "sosyal etkinlikler" organize eden bir şirkette çalışmanın onu çok çabuk sıkacağını düşünmüştüm ve o kadar başarısız bir eleman olacaktı ki, çok geçmeden onu kapının önüne koyacaklardı. Ama böyle olmadı. Tam aksine, çok kısa zamanda kadın patronunun güvenini kazandı. Ve meşgul olmak, bir şeyler yapmak, yükümlülükler üstlenmekten kasıt otel ve restoran-

lardan fiyat almak, fiyatları karşılaştırmak ve indirim pazarlığı yapmak, şirketlerin, derneklerin ve ailelerin buluşmalarında, yemekli toplantılarında ve yıldönümlerinde nelerin olmasını –ne tür manzaralar, oteller, mönüler, gösteriler, orkestralar– arzuladıklarını araştırmaktan ibaret olsa da, işini yürekten yapıyordu. Sadece işyerinde değil, evde de çalışıyordu. Akşamları ve geceleri telefona yapışık halde o sözleşmelerin ayrıntılarını sonsuz bir sabırla tartıştığını ya da patronu Martine'e o gün yaptıklarının dökümünü çıkardığını işitiyordum. Bazen Martine'e eşlik ederek ya da onun tarafından gönderilerek, Paris dışına da –genellikle Provence, Côte d'Azur ya da Biarritz– gitmesi gerekiyordu. O zaman her gece beni arayıp o gün ne yaptığını en ince ayrıntısına kadar anlatıyordu. Bir şeylerle meşgul olmak, sorumluluk almak ve para kazanmak ona iyi gelmişti. Yine koket giyinmeye başlamıştı ve kuaförlere, masaj salonlarına, manikür ve pediküre gidiyor, sürekli olarak bir makyaj şekli, saç modeli ya da kıyafet değişikliğiyle bana sürprizler yapıyordu. "Bütün bunları modayı yakından takip etmek için mi yoksa kocanın sana olan aşkı hiç bitmesin diye mi yapıyorsun?" "Bunları her şeyden önce müşteriler beni güzel ve zarif görmeye bayıldıkları için yapıyorum. Kıskanıyor musun?" Evet, kıskanıyordum. Ona bir dana gibi âşık olmayı sürdürüyordum ve sanırım o da bana âşıktı; çünkü küçük geçici krizler dışında, kendimi Seine Nehri'ne atma noktasına geldiğim o geceden beri ilişkimizde daha önceleri asla düşünülemeyecek kimi ayrıntılar fark ediyordum. "Bu iki haftalık ayrılık bir test olacak," dedi bana, yola çıkacağım o gece. "Ya bana daha çok âşık olacaksın ya da beni o hınzır Perulu kadınlardan biri için bırakacaksın, Uslu Çocuk." "Perulu kadın hınzırlığı söz konusu olduğunda ben senin sayende buna fazlasıyla sahibim." Egzersiz yapmak ve yüzmek için Montaigne Caddesi'ndeki spor salonuna hafta sonları

gitmeyi sürdürdüğü için bedeni inceliğini korumuştu, yüzü de hâlâ taze ve canlıydı. Evliliğimiz tam bir bürokratik macera olmuştu. Durumunun artık nihayet yasal olduğunu bilmek onu rahatlatsa da, ben günün birinde, herhangi bir sebeple Fransız makamları onun evraklarını eşelemeye kalkarsa, evliliğimizin özünde ve şeklindeki birçok kusur bulunduğunu, bu yüzden geçersiz olduğunu fark edeceklerdir endişesini taşıyordum. Ama bunu ona söylemiyordum; özellikle de şimdi, zira evliliğimiz ikinci yılını doldurduktan sonra Fransız hükümeti, yeni Madam Ricardo Somocurcio'nun daha önce de Madam Robert Arnoux adıyla evlilikten Fransız tabiyetine geçmiş olduğundan hiç kuşkulanmadan ona vatandaşlık vermişti.

Evlenebilmemiz için Robert Arnoux'yla evlendiği zaman taşıdığından farklı bir isme sahte evrak üretmek gerekti. Ataúlfo Amca'nın yardımı olmadan bunu asla başaramazdık. Zaruri olanların dışında başka bir açıklama yapmadan ve Hınzır Kız'ın hayatının karmaşık ayrıntılarına hiç girmeden, sorunu genel hatlarıyla ona betimleyince, bana hemen daha fazla bir şey bilmesine gerek olmadığını söyledi. Maliyeti biraz yüksek olsa da, azgelişmiş bir ülkede bu gibi durumlar çok çabuk çözülebiliyordu. Konuyu ona açmamın üzerinden daha birkaç hafta geçmişti ki, bana biri belediye, diğeriyse Huaura Kilisesi'nden Lucy Solórzano Cajahuaringa adına verilmiş bir doğum ve bir vaftiz kaydının resmî onaylı kopyalarını gönderdi ve biz de bu belgelerle birlikte – onun talimatlarını izleyerek– Peru'nun Brüksel konsolosunun huzuruna çıktık. Ataúlfo Amca'm konsolos dostuna gönderdiği bir mektupta, yeğeni Ricardo Somocurcio'nun nişanlısı Lucy Solórzano'nun, pasaportunun da aralarında bulunduğu bütün evraklarını kaybettiğini ve şimdi yeni bir pasaporta ihtiyaç duyduğunu önceden açıklamıştı. Yeleği, kösteği ve monoklüyle tam bir eski

zaman adamı olan konsolos bizi temkinli ama kibar bir soğuklukla karşıladı. Bize tek bir soru bile sormadı ve anladığım kadarıyla, biliyor göründüğünden çok daha fazla konuda Ataúlfo Amca tarafından bilgilendirilmişti. Bize karşı sevecen ve mesafeli davranırken tüm prosedürü de yerine getirdi. Dışişleri Bakanlığı ve onun vasıtasıyla hükümet ve polisle irtibata geçerek nişanlımın doğum ve vaftiz belgelerinin birer kopyasını onlara gönderdi ve yeni bir belge vermek için onlardan izin istedi. İki ayın sonunda Hınzır Kız'ın yepyeni bir pasaportuyla yeni bir kimliği vardı ve onları kullanarak yine Belçika'da, Paris'te ikamet eden bir Fransız vatandaşı olan benim garantimle Fransa'ya giriş yapması için bir turist vizesi talebinde bulunabildik. Ardından Panthéon Meydanı'ndaki V. Arrondissement Belediyesi'nde hemen evlilik işlemlerini başlattık. Nihayet 1982 Ekim'inde, bir sonbahar öğleninde, nikâh şahitliğimizi yapan Gravoski'lerden başka kimsenin olmadığı bir törenle orada evlendik. Ne bir düğün yemeği ne de başka bir kutlama oldu; çünkü ben aynı akşam FAO'daki iki haftalık bir kontrat için Roma'ya hareket ettim.

Hınzır Kız çok daha iyiydi. Onun böyle işiyle meşgul olup normal bir hayat yaşadığını gördükçe inanmakta bazen zorlanıyordum. Üstelik bana mutlu görünüyordu ya da bütün hafta çok yoğun çalışarak, akşamları evde yemek hazırlayarak ve sinemaya, tiyatroya, bir sergiye ya da bir konsere giderek, hafta sonları neredeyse her zaman baş başa ya da burada olduklarında Gravoski'lerle dışarıda akşam yemeğine çıkarak sürdürdüğümüz bu küçük burjuva yaşamını en azından kabullenmiş gibiydi. Gravoski'ler yılın birçok ayını Princeton'da geçirmeye devam ediyorlardı. Yilal'i sadece yazları görüyorduk, zira yılın geri kalanında New Jersey'deki bir okula devam ediyordu. Ebeveynleri onun Birleşik Devletler'de eğitim görme-

sine karar vermişlerdi. Eski sorunundan eser kalmamıştı. Konuşması ve gelişimi gayet normaldi ve Birleşik Devletler dünyasına çok güzel entegre olmuş görünüyordu. Arada sırada bize bir mektup ya da bir kartpostal yolluyordu ve Hınzır Kız da ona her ay bir şeyler yazıp küçük hediyeler gönderiyordu.

Sadece ahmakların mutlu olduğunu söyleseler de, itiraf ediyorum ki kendimi mutlu hissediyordum. Günlerimi ve gecelerimi Hınzır Kız'la paylaşmak hayatımı dolduruyordu. Geçmişteki buz gibi soğuk tavırlarına kıyasla, bana karşı sevecen davranmasına rağmen, günün birinde, hiç beklenmedik bir biçimde maceralarına geri döneceği ve hoşça kal bile demeden çekip gideceği korkusuyla, beni daima huzursuz bir şekilde yaşatmayı gerçekten başarmıştı. Gündelik hayatında bir ya da birçok sırrın bulunduğunu, varoluşunun benim giremediğim bir boyutu olduğunu ve orada herhangi bir zamanda meydana gelebilecek bir depremin ortak yaşamımızı alaşağı edeceğini bana hissettirmeyi ya da daha doğrusu tahmin ettirmeyi illa ki beceriyordu. Şilili Lily'nin hayatının sonuna kadar şu andaki gibi –orta sınıftan bir Fransız kadının sürprizsiz, gizemsiz, tam bir rutine gömülmüş ve maceradan mahrum hayatını– yaşamayı kabul edeceğine inanmakta zorluk çekiyordum.

Mirabeau Köprüsü'nde yağmur ve karanlığın içinden fırlayan meçhul *clochard* tarafından hayatımın kurtarıldığı geceki (tabiri caizse) barışmamızı takip eden aylarda olduğu kadar birbirimize yakın olduğumuz anlar hiçbir zaman olmadı. "Seni bacaklarından yakalayarak kurtaran kişi Tanrı'nın bizzat kendisi olamaz mı, Uslu Çocuk?" diye benimle dalga geçiyordu. Kendimi öldürme noktasına geldiğime hiçbir zaman tam olarak inanmadı. "Bir insan intihar etmek istediğinde bunu yapar ve onu engelleyen bir *clochard* olmaz, Ricardito," dedi bana birçok kez. O

dönemde korku krizleri arada sırada onu hâlâ ziyaret ediyordu. O zaman çok bitkin düşüyor, mosmor dudaklar, solgun bir surat ve kocaman göz halkalarıyla bir saniye bile yanımdan ayrılmıyordu. Bir fino köpek gibi evin her tarafında beni takip ederken elimi tutuyor, kemerime ya da gömleğime asılıyordu; çünkü bu temasın ona sağladığı asgari güven duygusu olmasa, "Paramparça olacaktım," diyordu bana kekeleyerek. Onu böyle acı çekerken görmek bana da acı veriyordu. Ve bazen, krizin tam ortasında onu ele geçiren kendini güvende hissetmeme duygusu o kadar şiddetli oluyordu ki, tuvalete bile tek başına gidemiyordu; utancından ölerek, takırdayan dişleriyle benden kendisiyle birlikte tuvalete girmemi ve o klozette oturup ihtiyacını giderirken elini tutmamı istiyordu.

Onu aniden ele geçiren korkunun doğası hakkında hiçbir zaman net bir fikir sahibi olamadım ve bunun sebebi hiç kuşkusuz onun bu konuda rasyonel bir açıklama yapamamasıydı. Korkunç bir şeyin üzerine çöküp onu yok edeceğine yönelik bir kehanet, bulanık imgeler, algılar, sezgiler miydi onu esir alan? "Bu ve çok daha fazlası." Genellikle birkaç saat süren bu korku ataklarından birine yakalandığı zamanlarda, öylesine gözü pek ve karakter sahibi o kadıncağız, savunmasız ve kırılgan bir küçük kıza dönüşüyordu. Onu dizlerime oturtuyor ve sımsıkı vücuduma bastırıyordum. Titrediğini, içini çektiğini ve hiçbir şeyin yatıştıramadığı bir çaresizlik duygusuyla bana sokulduğunu hissediyordum. Kısa bir süre sonra derin bir uykuya dalıyordu. Bir ya da iki saat sonra uyanıyor ve sanki bunların hiçbiri olmamış gibi kendini iyi hissediyordu. Petit Clamart'daki kliniğe dönmeyi kabul etmesi için yaptığım bütün ricalar sonuçsuz kaldı. En sonunda, üstelemeyi bıraktım çünkü bu konunun ırası bile onu sinirlendiriyordu. O aylarda, fiziksel olarak birbirimize bu kadar yakın olmamıza rağmen, yok denecek kadar az se-

vişiyorduk; çünkü yatağın samimiyetinde bile, kendisini zevkin kollarına bırakması için gereken asgari sakinliğe ulaşamıyor, o kopuş ânını yakalayamıyordu.

İşi bu zor dönemden çıkmasına yardım etti. Krizler bir anda yok olmadı ama giderek seyrekleştiler ve şiddetleri de azaldı. Artık çok daha iyiydi, neredeyse normal bir kadına dönüşmüş görünüyordu. Yani lafın gelişi, yoksa onun asla normal bir kadın olamayacağını özünde biliyordum. Ayrıca olmasını da istemiyordum; çünkü ben onun kişiliğinin ehlileştirilemez ve öngörülemez tarafını da seviyordum.

Nekahet dönemi süresince yaptığımız sohbetlerde, Ataúlfo Amca bana karımın geçmişiyle ilgili hiçbir soru sormadı. Ona selamlar gönderiyordu, aileye katılmış olmasından mutluluk duyuyordu, onu tanımak için bir gün kalkıp Lima'ya gelmesini umuyordu, zira aksi takdirde, hastalıklarına rağmen onun Paris'e gelip bizi ziyaret etmekten başka çaresi kalmayacaktı. Salondaki sehpalardan birinin üzerinde ona gönderdiğimiz, düğün günümüzde belediyeden çıkarken çekilmiş, arka fonda Panthéon'un göründüğü bir fotoğrafımız çerçevelenmiş olarak duruyordu.

Genellikle öğle yemeklerinden sonra yaptığımız ve bazen saatlerce uzayan o sohbetlerde Peru'dan çok konuşuyorduk. O bütün hayatı boyunca ateşli bir Belaunde taraftarı olmuştu ama şimdi Belaunde Terry'nin ikinci hükümetinin onu hayal kırıklığına uğrattığını bana üzülerek itiraf etti. Velasco Alvarado askerî diktatörlüğü tarafından kamulaştırılan gazete ve kanalları sahiplerine geri vermek dışında, bu diktatörlük tarafından yapılmış ve Peru'yu daha da yoksullaştırma ve öfkelendirmenin yanı sıra, gelecek seçimlerde APRA'yı zafere taşıyacak yüksek enflasyonu da tetiklemiş olan sözde reformların hiçbirini düzeltmeye cesaret edememişti. Ve amcam, yeğeni Al-

berto Lamiel'den farklı olarak, Alan García'ya hiç umut bağlamıyordu. Ben de, doğmuş olduğum ama her geçen gün daha da geri dönülemez bir biçimde uzaklaştığım ülkede, Peru'yu modern, varsıl, demokratik, fırsat eşitliğinin bulunduğu bir topluma dönüştürecek ekonomik, sosyal, kültürel ve politik bir ilerlemeyi hayatları boyunca düşleyen ama her seferinde hayal kırıklığına uğrayan ve tıpkı Ataúlfo Amca gibi şaşkın bir halde, neden ilerlemek yerine gerilediğimizi ve şu anda –daha çok çelişki, eşitsizlik, şiddet ve güvenlik sorunuyla– yaşamaya başladıkları noktadan daha kötü bir durumda olduğumuzu, kendi kendilerine sorarak yaşlılığa –ölümün kıyısına– ulaşan, temelinde onun gibi dürüst, birçok erkek ve kadının olduğundan kuşku duymuyordum.

"Avrupa'ya gitmekle ne iyi yaptın, yeğen," sözü, uzamaya bıraktığı gri sakalını sıvazlayarak tekrarladığı bir nakarata dönüşmüştü. "Burada kalıp çalışsaydın, bütün bu elektrik kesintileri, bombalar ve adam kaçırmalarla halin nice olacaktı bir düşün. Gençlerin işsizlik sorunu da cabası."

"Bundan çok emin değilim, amca. Evet, muhteşem bir şehirde yaşamamı sağlayan bir mesleğimin olduğu doğru ama orada, en sonunda köksüz bir varlığa, bir hayalete dönüştüm. Öyle olduğumu söyleyen bir pasaportum olmasına rağmen, asla bir Fransız olmayacağım. Orada daima bir *métèque*[1] olacağım. Ve bir Perulu olmayı da bıraktım, zira burada kendimi Paris'tekinden de daha yabancı hissediyorum."

"Herhalde biliyorsundur, Lima Üniversitesi'nin yaptığı bir araştırmaya göre gençlerin yüzde altmışının öncelikli arzusu yurtdışına gitmek; büyük bir çoğunluğu

1. (Fr.) Pis yabancı. (Ç.N.)

Birleşik Devletler'e ve gerisi de Avrupa, Japonya, Avustralya, artık neresi olursa oraya. Onları nasıl suçlayabiliriz ki, değil mi? Eğer ülkeleri onlara ne iş ne fırsat ne de güvenlik sağlayabiliyorsa, çekip gitmeyi istemelerinden daha doğal bir şey olamaz. İşte bu yüzden Alberto'ya karşı büyük bir hayranlık besliyorum. Muhteşem bir işle Birleşik Devletler'de kalabilecekken, Peru için cefa çekmeyi tercih etti. İnşallah pişman olmaz. O sana karşı büyük sempati duydu, farkındasın değil mi, Ricardo?"

"Evet, amca, ben de onu sevdim. Gerçekten çok cana yakın birisi. Yeğenim sayesinde Lima'nın başka yüzlerini tanıdım. Milyonerlerinkini ve gecekondu mahallelerininkini."

İşte tam o sırada telefon çaldı; telefon banaydı ve arayan Alberto Lamiel'di.

"Sana bahsettiğim şu dalgakıran ustası ihtiyar Arquímedes'i tanımak ister misin?"

"Elbette ki isterim," dedim coşkulu bir biçimde.

"La Punta'ya yeni bir dalgakıran inşa ediyorlar ve belediyenin mühendisi Chicho Cánepa arkadaşım. Senin için uygunsa yarın sabah. Saat sekizde gelip seni alacağım. Senin için çok erken değil, değil mi?"

"Henüz sadece elli yaşında olmama rağmen, çok yaşlı görünüyor olmalıyım, Ataúlfo Amca," dedim telefonu kapatır kapatmaz ona. "Çünkü senin yeğenin olan Alberto gerçekte benim kuzenim oluyor. Ama o bana ısrarla amca diye hitap ediyor. Ona tarihöncesi gibi görünmeliyim."

"O yüzden değil," dedi Ataúlfo Amca gülerek. "Paris'te yaşadığın için sana saygı duyuyor. O şehirde yaşamak onun için çok önemli bir şey, hayatta başarıya ulaşmış olmanın kanıtı."

Alberto söz verdiği gibi, ertesi sabah sekize birkaç dakika kala beni almaya geldiğinde, koyu renk gözlüğü ve kocaman biracı göbeğiyle artık yaşını başını almış bir

adam olan, Cantolao Plajı ve La Punta Limanı'ndaki işlerden sorumlu mühendis Cánepa da ona eşlik ediyordu. Cânepa ön koltuğu bana bırakmak için Alberto'nun Cherokee cipinden indi. Her iki mühendisin üzerinde de kot pantolon, tişört ve deri ceket vardı. Yelekli takım elbisem, gömlek ve kravatımla, spor giyimli bu beylerin yanında kendimi gülünç hissettim.

"Arquímedes'i görünce çok şaşıracaksınız," dedi Alberto'nun Chicho diye hitap ettiği mühendis arkadaşı. "Sevimli bir delidir. Onu yirmi yıldır tanıyorum ve anlattığı hikâyeler hâlâ ağzımı açık bırakıyor. Göreceksiniz, o bir sihirbazdır. Ve çok keyifli bir hikâye anlatıcısı."

"Sana yemin ederim, anlattıklarını teybe kaydetmek gerekirdi, amca," diye ekledi Alberto. "Dalgakıranlarla ilgili hikâyeleri olağanüstü, onu ne zaman görsem konuşturmak için her şeyi yapıyorum."

"Anlattıklarına hâlâ tam olarak inanmıyorum, Alberto," dedim. "Benimle kafa yaptığını düşünmeye devam ediyorum. Denize bir dalgakıran inşa etmek için bir mühendisten ziyade bir büyücüye ihtiyaç duyulması bana mümkün görünmüyor."

"İnansanız iyi edersiniz," deyip kahkahayı patlattı Chicho Cánepa. "Çünkü bunu size acı bir deneyim yaşamış biri olarak söylüyorum."

Ona, bana siz diye hitap etmekten vazgeçmesini, o kadar yaşlı biri olmadığımı ve şu andan itibaren birbirimizle senli benli konuşmamızı söyledim.

Plaj yolunda, çıplak kayalıkların kıyısında Magdalena ve San Miguel istikametine doğru ilerlemeye devam ediyorduk ve kışın hâlâ devam etmesine rağmen, solumuzdaki çalkantılı ve pusun içinde yarı kaybolmuş denizde lateks kıyafetlerine bürünmüş halde dalgaları aşan bazı sörfçüler vardı. Bazıları dengelerini korumak için havaya kaldırdıkları kollarıyla vücutlarını sağa sola yatı-

rarak, sessiz, belli belirsiz imgeler halinde denizin üzerinde yükselip alçalıyorlardı. Chicho Cánepa, daha yeni arkamızda bıraktığımız Costa Verde'deki dalgakıranlardan bir tanesiyle, uç kısmında bir direğin yükseldiği yarım kalmış olanın inşaatında başına gelenleri anlattı. Miraflores Belediyesi yolu genişletme ve denizden bir plaj kazanmak üzere iki dalgakıran inşa etme işini ona vermiş. Arquímedes'in tavsiye ettiği yerde yükselen ilkiyle hiçbir sorun yaşamamış. Chicho ikincisinin diğerinden simetrik bir uzaklıkta, Costa Verde ve La Rosa Náutica restoranlarının arasında olmasını istiyormuş. Arquímedes inatla karşı çıkmış: "Orada dayanmayacak, deniz onu yutacak," demiş.

"Dayanmaması için hiçbir sebep yoktu," dedi mühendis Cánepa sözcüklerin üzerine basarak. "Bu şeylerden anlarım, ben bunun eğitimini aldım. Dalgalar ve akıntılar ilkini dövenlerin aynısıydılar. Kaçış çizgisi ve deniz şevi derinliği de birebir aynıydı. İşçiler Arquímedes'i dikkate almam için ısrar ettiler ama onun sözleri bana maaşını hak etmek isteyen ihtiyar bir ayyaşın kaprisi olarak göründü. Ve ben dalgakıranı uygun gördüğüm yere inşa ettim. Keşke yapmaz olaydım, Ricardo dostum! İlkinin iki katı kadar taş ve harç kullandım ama lanet olası şey sürekli eriyip gidiyordu. Etrafındaki her şeyi altüst eden girdaplara neden oluyor ve plajı denize giren insanlar için tehlikeli bir yer haline getiren akıntı ve gelgitler yaratıyordu. Deniz lanetlenmiş dalgakıranı altı aydan kısa bir sürede unufak etti ve geriye biraz önce gördüğün kalıntıyı bıraktı. Oradan her geçişimde yüzüm kızarıyor. O benim utancımın anıtı! Belediye bana ceza kesti ve neticede o işten zarar ettim."

"Arquímedes sana ne tür bir gerekçe sundu? Oraya neden dalgakıran yapılamazmış?"

"Onun sunduğu gerekçeler gerekçe falan değil," de-

di Chicho. "Saçmalıktan ibaret. 'Deniz oraya kabul etmez', 'Oraya olmaz', 'Orada yerinden oynayacak ve yerinden oynarsa deniz onu yıkar' türünden şeyler. İler tutar yanı olmayan, abuk sabuk laflar. Senin dediğin gibi büyücülük ya da artık her neyse. Ama Costa Verde'de başıma gelenlerden sonra ben artık hiç sesimi çıkarmıyor, ihtiyar ne derse onu yapıyorum. Dalgakıranlar söz konusu olduğunda mühendislik işe yaramaz: O daha iyisini bilir."

Doğrusu şu olağanüstü insanı tanımak için sabırsızlanıyordum. Alberto onu denizi gözlemlerken bulmayı umduğunu söyledi. O zaman Arquímedes'i seyretmeye doyum olmuyormuş: Buddha gibi bağdaş kurmuş bir halde hiç kımıldamadan saatlerce plajda oturarak gelgitlerin gizli güçleri ve deniz diplerinin tanrılarıyla metafiziki bir iletişim durumuna geçiyor ve onları sorgulayarak, dinleyerek ya da onlara sessizce yakararak suları gözlemliyormuş. Ta ki en sonunda yeniden hayata dönene kadar. Bir şeyler geveleyerek ayağa dikiliyor ve heyecanlı el kol hareketleriyle hükmünü veriyormuş: "Evet, yapılabilir," ya da "Hayır, yapılamaz." Bu durumda dalgakıran yapmaya uygun başka bir yer aramak gerekiyormuş.

Ve tam pusun içine gömülmüş küçük San Miguel Meydanı'ndan geçtiğimiz sırada, sözlerinin benim iç dünyamda uyandırdığı heyecanın hiç farkında olmadan, mühendis Chicho Cánepa'nın şöyle diyeceği tuttu:

"Sevimli ve hayalci bir ihtiyardır. Sürekli acayip şeyler anlatıp durur; çünkü önemli biri olma hezeyanına kapıldığı da olur. Bir dönem, Paris'te bir kızı olduğu ve gidip orada, Işık Şehri'nde onunla birlikte yaşayacağı hikâyesini uydurdu."

Sabah sanki bir anda karanlığa bürünmüş gibi oldu. Eski bir bağırsak ülserinin arada sırada neden olduğu mide yanmasını ve kafamda çakan şimşeğin yaydığı kı-

vılcımların ışıltısını hissettim; başka ne hissettiğimi tam olarak bilmiyorum ama aklımdan çok şey geçti ve işte o anda, Alberto Lamiel'in Regatas'ta bana Arquímedes ve Lima dalgakıranlarının hikâyesini anlatmasından beri, sanki bu hikâye benimle derinlemesine ilintili bir şey içeriyormuş gibi, neden o tedirginliği, beklenmedik bir olay öncesindeki o tuhaf huzursuzluğu ve bir felaket ya da mucizenin önsezisini hissettiğimi anladım. Chicho Cánepa'yı biraz önce anlattığı şeyle ilgili olarak soru yağmuruna tutma arzumu zorlukla frenledim.

Figueredo de La Punta Mendireği'nde, Cantolao Plajı'nın önünde cipten iner inmez bana göstermelerine gerek kalmadan Arquímedes'in kim olduğunu anladım. Bir an yerinde durmuyordu. Yumuşak dalgaların öldüğü kaya ve ergenliğimden beri görmediğim siyah çakıltaşı kaplı plajın tam kıyısında elleri cebinde yürüyordu. Seyrek ve dağınık saçlı, pejmürde görünümlü, çok zayıf ve beyaz tenli bir melezdi; kronolojik mesafelerin ortadan kalkıp bir insanın yetmiş, seksen ya da doksan yaşında mı olduğunun pek fark edilemediği dinginleştirici istasyon olan yaşlılığın başlangıç yaşını muhtemelen çoktan aşmıştı. Üzerindeki eski püskü mavi gömleğin sadece bir düğmesi kalmıştı ve soğuk, gri sabahın rüzgârı onu şişirince, biraz kambur bir vaziyette, plajın taşlarında tökezleyerek, arada balıkçıl gibi sıçrayarak ve her adımda düşme tehlikesi yaşayarak bir taraftan diğer tarafa gidip gelen ihtiyarın kılsız ve kemikli göğsü görünüyordu..

"Şu o, değil mi?" diye onlara sordum.

"Başka kim olacak ki," dedi Chicho Cánepa. Ve ellerini bir hoparlör gibi kullanarak bağırdı: "Arquímedes! Arquímedes! Gel, burada seni tanımak isteyen birisi var. Senin suratını görmek için ta Avrupa'dan geldi."

İhtiyar durunca kafası şöyle bir sallandı. Şaşkın bir şekilde bize baktı. Ardından çağrıya uydu ve plajın siyah

ve kurşuni çakıltaşlarının üzerinde dengesini sağlayarak bize doğru ilerledi. Biraz yaklaşınca onu daha iyi görebildim. Yanakları, sanki bütün dişleri dökülmüşçesine içeri göçmüştü ve yara izi olması muhtemel bir yarık çenesini ikiye bölüyordu. Kişiliğinin en canlı ve en güçlü tarafı hiç kırpışmadan, cüretkâr bir biçimde dimdik bakan ufacık ve nemli ama ifade yüklü ve saldırgan gözleriydi. Alnındaki, gözlerini çevreleyen ve boynuna bir horoz ibiği görünümü veren kırışıklıkların yanı sıra bize merhaba demek için uzattığı siyah tırnaklı, pürtüklü ellerine bakılacak olursa, evet, çok yaşlı olmalıydı.

"O kadar ünlüsün ki Arquímedes, belki inanmayacaksın ama Ricardo Amca'm Lima dalgakıranlarının büyük inşaatçısını tanımak için Fransa'dan kalkıp geldi," dedi Alberto avucunun içiyle onun sırtına vurarak. "Nereye bir dalgakıran yapılıp nereye yapılamayacağını nasıl ve neden bildiğini ona açıklamanı istiyor."

"Bu açıklanmaz," derken etrafa bir tükürük yağmuru sıçratan ihtiyar bana elini uzattı. "İnsan bunu içinde hisseder. Tanıştığımıza memnun oldum, beyefendi. Şimdi siz bir Frenk misiniz?"

"Hayır, ben Peruluyum. Ama uzun yıllardır orada yaşıyorum."

Tekdüze ve tiz bir sesi vardı ve sanki nefesi bütün harfleri telaffuz etmeye yetmiyormuş gibi sözcüklerin sonunu getirmiyordu. Neredeyse beni selamlar selamlamaz, bir an bile beklemeden hemen Chicho Cánepa'ya döndü:

"Üzgünüm ama sanırım buraya yapılamaz, mühendis bey."

"Sanırım ne demek?" diye sesini yükseltip kaşlarını çatarak sordu beriki. "Emin misin yoksa emin değil misin?"

"Emin değilim," diye kabul etti ihtiyar, rahatsız bir biçimde ve yüzünü daha da buruşturarak. Bir an sustu ve

okyanusa hızlı bir bakış atarak ekledi: "Daha doğrusu, emin miyim değil miyim, bunu dahi bilmiyorum. Bana kızmayın efendim ama sanki bana hayır diyen bir şey var."

"Kafa ütüleme, Arquímedes," diye tepki gösterdi mühendis Cánepa ellerini sallayarak. "Bana kesin bir şey söylemelisin. Sana bunun için para veriyorum."

"Mevzu şu ki deniz bazen oynak bir dişidir; hani şu 'evet, ama hayır', 'hayır, ama evet' diyen kadınlar vardır ya, onlardan biri gibidir," deyip içinde ancak iki ya da üç diş kalmış ağzını kocaman açarak güldü. Nefesine oldukça sert bir alkollü içkinin yoğun ve keskin kokusunun sindiğini işte o zaman fark ettim.

"Yeteneklerini kaybediyorsun, Arquímedes," diyen yeğenim Alberto da onun omzuna sevecen bir şekilde vurdu. "Eskiden bu şeylerde hiç tereddüt etmezdin."

"Öyle olduğunu düşünmüyorum, mühendis bey," dedi Arquímedes birden çok ciddileşerek. Sonra eliyle gösterdi. "Bu tamamen denizden kaynaklanıyor, her şey gibi onun da kendi sırları vardır. Neredeyse her zaman ilk bakışta yapılıp yapılamayacağını anlıyorum. Ama bu Cantolao Plajı çok lanet bir yer, kendine özgü numaraları var ve aklımı karıştırıyor."

Anafor ve plajın taşlarına çarpan dalgaların gürültüsü çok şiddetli olduğu için bazen ihtiyarın sesini duyamıyordum. Bir tiki olduğunu fark ettim: Arada sırada bir elini çok hızlı bir şekilde burnuna götürüp bir böceği kovalar gibi bir hareket yapıyordu.

Ayaklarında botlar, üzerlerindeyse sarı harflerle "Callao Belediyesi" yazılı kanvas ceketler olan iki adam yanımıza yaklaştı. Chicho Cánepa ve Alberto bir kenarda onlarla görüştüler. Arquímedes'in duymasını hiç umursamadan Cánepa'nın onlara şöyle dediğini işittim: "Şu anki sorunumuz dallamanın yapılıp yapılamayacağından emin

olmaması. Bu durumda kararı bizim vermemiz gerekiyor, başka çaremiz yok."

İhtiyar hemen yanımdaydı ama bana bakmıyordu. Şimdi bakışları yeniden denize sabitlenmişti ve aynı anda da, dua eder ya da kendi kendine konuşur gibi yavaşça dudaklarını oynatıyordu.

"Arquimedes, sizi öğle yemeğine davet etmek istiyorum," dedim ona alçak sesle. "Bana biraz dalgakıranlardan bahsetmeniz için. Bu benim çok ilgimi çeken bir konu. Sadece siz ve ben. Kabul eder misiniz?"

Kafasını çevirdi ve şimdi çok ciddileşen o sabit bakışını bana yöneltti. Davetim onu çok şaşırtmıştı. Kırışıklıklarının arasında bir kuşku ifadesi belirdi ve kaşlarını çattı:

"Öğle yemeği mi?" diye kafası karışık bir şekilde tekrarladı. "Nerede?"

"Siz nerede isterseniz orada. Neresi hoşunuza giderse. Yeri siz seçin, ben sizi davet edeyim. Kabul eder misiniz?"

"Peki, ne zaman?" diye sorarak zaman kazanan ihtiyar, giderek büyüyen bir güvensizlikle beni dikkatlice inceliyordu.

"Şimdi. Mesela, bugün. Diyelim ki, sizi tam buradan saat on iki gibi alıyorum ve birlikte sizin seçtiğiniz yere öğle yemeğine gidiyoruz. Kabul eder misiniz?"

Bir an düşündükten sonra, sanki ben birden onun için bir tehdide dönüşmüşüm gibi, gözlerini üzerimden ayırmadan kabul etti. Sarımtırak gri renkli, sabit ve ıslak bakışları, "Bu herifin benimle ne işi olabilir ki?" diye soruyor gibiydiler.

Yarım saat sonra Arquímedes, Alberto, Chicho Cánepa ve Callao Belediyesi'nden adamlar tartışmayı bitirip yeğenim ve arkadaşı Figueredo Mendireği'ne park edilmiş cipe bindiklerinde onlara burada kalacağımı söyledim. La Punta'da biraz yürümek ve Barrio Alegre'den

arkadaşlarımla birlikte Regatas Unión Kulübü danslarına ve bu civarda yaşayıp yazları düzenlenen yelkenli şampiyonalarına katılan Lecca adındaki sarışın ikizlere âşık olmaya geldiğimiz gençlik dönemimi yâd etmek istiyordum. Daha sonra Miraflores'e bir taksiyle dönecektim. Biraz şaşırsalar da, en sonunda beni orada bırakıp gittiler ama girip çıktığım yerlere dikkat etmemi tembihlemeyi ve Callao'nun yankesicilerle dolu olduğunu söyleyip soygun ve adam kaçırma vakalarının gündelik, sıradan bir olaya dönüştüğü konusunda beni uyarmayı da ihmal etmediler.

Figueredo, Pardo ve Wiese mendireklerini dolaşarak uzun bir yürüyüş yaptım. Kırk-elli yıl öncesinin malikâneleri şimdi boyaları dökülmüş, rutubet ve zaman tarafından kemirilmiş, kirletilmiş bir haldeydiler ve bahçeleri de kendi kaderlerine terk edilmişti. Dekadans çok bariz olsa da mahalle, zamanındaki güzelliğini kendisiyle birlikte gezdiren yaşlı bir hanımefendi gibi, eksi ihtişamından izler barındırıyordu. Parmaklıkların arkasından Denizcilik Okulu'nun binalarına göz gezdirdim. Günlük beyaz üniformalarıyla dolaşan bir grup askerî öğrenci gördüm; diğer bir grup öğrenciyse, limanın kıyısında bir kayığın halatlarını iskeleye bağlamakla meşguldüler. Bu arada, hiç durmadan kendime aynı şeyi tekrarlıyordum: "Bu mümkün değil. Saçma sapan bir düşünce. Ayakları yere basmayan çılgınca bir şey. Bu fantaziyi unut gitsin, Ricardo Somocurcio." Bu tür bir bağlantıyı akla getirmek tam bir delilikti. Ama aynı zamanda da şöyle düşünüyordum: Bugüne kadar yaşadığım bütün o şeylerden sonra şunu çok iyi biliyordum ki, eğer söz konusu olan şimdi benim karım olan o kadıncağızsa imkânsız diye bir şey yoktur ve dünyanın en inanılmaz, en akıl almaz tesadüfleri ve rastlantıları pekâlâ gerçekleşebilir. Onlarca yıldan beri buraya gelmemiş olsam da, La Punta'nın Miraflores

kadar değişmediğini ve o modası geçmiş, görkemli havasının yanı sıra, zarif bir yoksulluğu hâlâ muhafaza ettiğini gördüm. Benim eski mahallemde olduğu gibi burada da evlerin arasından kişiliksiz ve tehditkâr binalar yükseliyordu ama bunların sayısı azdı ve bütünün ahengini tamamen yok etmeyi başaramıyorlardı. Alışverişten dönen bir-iki hizmetçinin ya da içinde bir çocukla bebek arabasını iten ya da köpeğini deniz kıyısına çişe çıkaran birkaç ev kadınının dışında sokaklarda neredeyse kimsecikler yoktu.

Saat on ikide Cantolao Plajı'na yeniden geldiğimde ortalığın neredeyse tamamen pusla kaplı olduğunu gördüm. Arquímedes'i Alberto'nun bana betimlediği şekilde buldum: Buddha gibi oturmuş hiç kımıldamadan sabit bakışlarla denizi seyrediyordu. O kadar hareketsizdi ki, bir grup beyaz martı onun varlığına kayıtsız bir biçimde etrafında dolaşarak taşların arasında yiyecek bir şeyler arıyorlardı. Anaforun gürültüsü çok daha şiddetliydi. Arada sırada martılar aynı anda bağırışıyorlardı: Çıkardıkları ses boğukla keskin arası, bazen de cırtlaktı.

"Evet, buraya dalgakıran yapılabilir," dedi Arquímedes bir zafer gülücüğüyle. Ardından da parmaklarını şaklattı: "Mühendis Cánepa bunu duyunca sevinecek."

"Şimdi emin misiniz?"

"Tabii ki kesinlikle eminim," dedi kafasını birçok kez oynatarak ve birazcık kendini beğenmiş bir ses tonuyla. Küçük gözleri mutluluktan parlıyordu.

Kendinden çok emin bir şekilde bana denizi işaret ederken, onu görmeye layık her kişi için kanıtın orada olduğunu belirtir gibiydi. Ama benim tek gördüğüm sürekli tekrarlayan ve bazen de şiddetlenen bir gürültüyle kayaları dövüp arkasında kahverengi yosun yumakları bırakarak geri çekilen üzeri köpük kaplı ve yeşilimsi gri

renkteki deniz suyuydu. Pus ilerliyordu ve yakında bizi içine alacaktı.

"Beni büyülediniz, Arquímedes. Sizinki ne büyük bir yetenek! Tereddüt ettiğiniz bu sabahtan, nihayet emin olduğunuz şu âna kadar ne oldu ki? Bir şey mi gördünüz? Bir şey mi işittiniz? İçinize bir şey mi doğdu, bir vahiy mi geldi?"

İhtiyarın doğrulmakta zorlandığını görünce kolundan tutarak ona yardım ettim. Çok zayıftı, hiç kası yoktu, kemikleri tıpkı bir kurbağanın uzantıları gibi yumuşaktı.

"Yapılabileceğini *hissettim*," diye bir açıklama yaptıktan sonra, sanki bu yüklem bütün gizemi açıklığa kavuşturabilirmiş gibi hemen sustu.

Çakıltaşı kaplı plajdan Figueredo Mendireği'ne doğru yokuş yukarı sessizce yürüdük. İhtiyarın terliklerinin içine sürekli çakıltaşları doluyordu ve bana her an düşebilirmiş gibi geldiği için, ona destek olmak amacıyla kolunu bir kez daha tuttum ama o bundan hoşlanmadığını gösteren bir hareketle kendini kurtardı.

"Öğle yemeğini nerede yememizi istiyorsunuz, Arquímedes?"

Bir saniye tereddüt ettikten sonra, Callao'nun belli belirsiz ve hayal meyal görünen ufuk çizgisini işaret etti.

"Şurada, Chucuito'da bir yer biliyorum," dedi biraz kararsız bir biçimde. "Yerin adı Chim Pum Callao. Taze balıkla çok lezzetli *ceviche* yapıyorlar. Bazen mühendis Chicho oraya *butifarra* yemeye gidiyor."

"Mükemmel seçim, Arquímedes. Hadi oraya gidelim. *Ceviche* çok sevdiğim bir yemektir ve bir *butifarra* yemeyeli asırlar oldu."

Serin bir meltemin eşliğinde, martıların çığlıklarını ve denizin gürültüsünü dinleyerek Chucuito'ya doğru yürürken Arquímedes'e, bu restoranın isminin bana Callao'nun çok meşhur futbol takımı Sport Boys'un taraftarları-

nı hatırlattığını, zira ben küçük bir çocukken José Díaz Sokağı'ndaki Ulusal Stadyum'daki maçlar sırasında tribünlerin şu tezahüratla inlediğini söyledim: "Chim Pum! Callao! Chim Pum! Callao!" Ve pembe formalı takımla karşılaşan bütün savunmaların korkulu rüyası, Sport Boys'un iki muhteşem hücum oyuncusu Valeriano López ve Jerónimo Barbadillo'yu aradan geçen onca yıla rağmen hâlâ hatırladığımı ekledim.

"Barbadillo ve Valeriano López'in çocukluklarını bilirim," dedi ihtiyar; biraz kambur bir şekilde yere bakarak yürüyordu ve rüzgâr beyazlamış seyrek saçlarını dağıtıyordu. "Hatta Boys'un antrenman yaptığı Potao Stadı'nda ya da Callao'nun top sahalarında birlikte top oynadığımız zamanlar bile oldu. Elbette ki onlar üne kavuşmadan önce. O günlerde futbolcular sadece şöhret için oynuyorlardı. En fazla, arada sırada ceplerine bir bahşiş giriyordu. Ben futbolu çok seviyordum. Ama hiçbir zaman iyi bir futbolcu olmadım; çünkü dirençli değildim. Çabucak yoruluyor ve ikinci devrede bir köpek gibi solumaya başlıyordum."

"Ama sizin başka yetenekleriniz var, Arquimedes. Sizin çok hâkim olduğunuz şu dalgakıranları nereye inşa etmek gerektiği konusunu dünyada çok az insan biliyor. Sizi temin ederim bu sadece sizin sahip olduğunuz bir deha."

Chim Pum Callao, José Gálvez Parkı'nın bir köşesinde bulunan salaş bir lokantaydı. Etrafı serserilerle ve tahta arabalarda ya da portatif tezgâhların üzerinde tatlı, piyango bileti, fıstık, elma şekeri satan çocuklarla doluydu. Arquímedes oraya sık sık uğruyor olmalıydı; çünkü gelip geçenleri eliyle selamlıyordu ve kimi sokak köpekleri gelip ayaklarına sürtündüler. Chim Pum Callao'ya girince, iki varilin üzerine uzun bir kalas yerleştirmek suretiyle yapılan tezgâhın arkasında duran mekânın ka-

dın patronu, saçları bigudili şişman zenci kadın onu sevgiyle selamladı: "Merhaba, ihtiyar dalgakırancı." Önlerinde oturmak için banklar bulunan on kadar derme çatma masa vardı ve tepedeki çinko çatı tavanın ancak bir kısmını kapatıyordu; geri kalan kısmın üstü açıktı ve oradan kışa özgü bulutlu ve hüzünlü gökyüzü seçiliyordu. Sesi sonuna kadar açık bir radyoda Rubén Blades'in bir salsa parçası çalıyordu: "Pedro Navaja". Kapının yanındaki bir masaya oturduk, *ceviche*, *butifarra* ve buz gibi Pilsen birası istedik.

Mekândaki yegâne kadın, saçları bigudili zenciydi. Neredeyse bütün masalar yemeklerini yiyen iki, üç ya da dört erkek tarafından işgal edilmişti; bunlar muhtemelen bu civarda çalışan kişilerdi, zira bazılarının üzerinde buzhane işçilerinin giydiği tulumlardan vardı ve masaların birinde, bankların hemen yanında, işçi kaskları ve elektrikçi çantaları duruyordu.

"Sizin öğrenmek istediğiniz neydi, beyefendi?" diye Arquímedes doğrudan konuya girdi. Büyük bir merakla bana bakıyor ve var olmayan sineği kovalamak için elini senkronik aralıklarla burnuna götürüyordu. "Demek istediğim, bu daveti neye borçluyum?"

"Denizin niyetini tahmin etme yeteneğiniz olduğunu nasıl keşfettiniz?" diye sordum. "Çocuklukta mı? Gençlikte mi? Anlatın bana. Bu konuda söyleyebileceğiniz her şey beni çok ilgilendiriyor."

Sanki hatırlamıyormuş ya da üzerinde durmaya değmezmiş gibi omuzlarını silkti. Zamanında *La Crónica*'dan bir gazetecinin bu konuda onunla röportaj yapmaya geldiğini mırıldandı ve ardından sesi gider gibi oldu. Bir süre sonra tekrar mırıldandı: "Bunlar kafamdan geçen şeyler değil, işte bu yüzden açıklayamam. Nereye yapılabilir nereye yapılamaz bunu biliyorum. Ama bazen rejime girdiğim oluyor. Demek istediğim, hiçbir şey hisset-

miyorum." Sonra bayağı bir süre tekrar sessizliğe gömüldü. Ne var ki biralarımız gelip şişeleri tokuşturduktan ve birer yudum içtikten sonra dili birden çözüldü ve oldukça rahat bir biçimde bana hayatını anlatmaya başladı. Lima'da değil dağlarda, Pallanca'da doğmuştu ama ailesi o henüz yürümeye başladığında kıyı kesimine göç etmişti, bu yüzden dağlarla ilgili hiçbir şey hatırlamıyordu ve sanki Callao'da doğmuş gibiydi. Kendisini yürekten, gerçek bir Callao'lu gibi hissediyordu. Okuma yazmayı Bellavista'daki 5 Numaralı Devlet Okulu'nda öğrenmişti ama ilkokulu bile bitirmemişti; çünkü "ailenin tenceresine katkı" için babası onu üç tekerleklide dondurma satıcısı olarak çalışmak üzere çok meşhur bir dondurmacının yanına vermişti: Sáenz Peña Caddesi'ndeki o günlerin ünlü La Deliciosa dondurmacısı bugün artık yoktu. Çocukluğunda ve gençliğinde her şeyi biraz denedikten ve marangoz yardımcılığı, inşaat işçiliği ve bir gümrük acentesinin kuryeliğini yaptıktan sonra, üssü Denizcilik Terminali'nde olan bir balıkçı teknesinde yardımcılık işine girmişti. İşte orada, nasıl ve neden olduğunu fark etmeden, o ve denizin "bir bütünün iki parçası gibi anlaştıklarını" keşfetmeye başlamıştı. Hamsi sürüleri yiyecek aramaya oraya gelecekleri için ağları nereye atmak gerektiğini ve aynı zamanda da nereye atmamak gerektiğini; çünkü denizanalarının balıkları ürküteceğini ve oltanın iğnesini zavallı bir yayın balığının bile ısırmayacağını herkesten önce koklamayı biliyormuş. Callao'nun denizinde, La Perla civarında, aşağı yukarı Las Palmeras Caddesi'nin bittiği noktadaki bir dalgakıran inşaatına ilk yardım edişini çok iyi hatırlıyordu. İşin ustalarının yapının dalgalara dayanmasına yönelik çabaları hiçbir işe yaramamış. "Bu ne boktan iş böyle, lanet olası şey neden her seferinde unufak oluyor?" Chiclayo'lu bir melez olan sinir küpü müteahhit saçını başını yoluyor, denize ve herkese ana

avrat saydırıyormuş. Ama ne kadar saydırırsa saydırsın deniz sürekli hayır diyormuş. Ve deniz hayır, dediğinde bu kesinlikle hayır, demekmiş. O dönemde henüz yirmi yaşını doldurmamış ve ne yapacağına karar vermemiş; çünkü her an askere alınabilirmiş.

İşte orada, Arquímedes bu işe kafa yormaya, düşünmeye koyulmuş ve ana avrat saydırmak yerine aklına "denizle konuşmak" gelmiş; hatta "bir dostu dinler gibi onu dinlemek". Elini kulağına götürdü ve sanki şimdi burada okyanusun gizli sırlarına ulaşacakmış gibi dikkat kesilmiş, olaya yoğunlaşmış bir ifade takındı. Bir keresinde Carmen de la Legua Kilisesi'nin papazı ona şöyle demiş: "Sen kimi dinlediğini biliyor musun, Arquímedes? Tanrı'yı. O bu bilgece şeyleri sana denizin üzerinden aktarıyor." Kim bilir, belki de, belki Tanrı denizde yaşıyordur. Ve düşündüğünü yapmış. Dinlemeye koyulmuş ve işte o zaman deniz, eğer oraya, onun istemediği yere dikmek yerine, La Punta'ya doğru elli metre daha kuzeye inşa edilirse "suların dalgakıranı kabulleneceğini" ona hissettirmiş. Gidip bunu işin başındaki ustaya söylemiş. Tahmin edileceği üzere, Chiclayo'lu buna ilk başta katıla katıla gülmüş. Ama sonra, sırf başka çaresi kalmadığı için şöyle demiş: "Lanet olsun, deneyelim bakalım." Arquímedes'in söylediği yeri denemişler ve dalgakıran denizin çılgınlığını dizginlemiş. Hâlâ orada sapasağlam duruyor ve dalgalara direniyormuş. Bu olay kulaktan kulağa yayılmış ve Arquímedes "büyücü", "sihirbaz", "dalgakıran" olarak giderek şöhret kazanmış. O günden beri Lima Koyu'nun tamamında ustalar ya da mühendisler ona danışmadan tek bir dalgakıran yapılmıyormuş. Sadece Lima'da da değil. Dalgakıran inşaatlarına danışmanlık yapsın diye onu Cañete'ye, Pisco'ya, Supe'ye, Chincha'ya ve daha başka bir sürü yere götürmüşler. Şunu söylemekten gurur duyuyordu ki, uzun meslek hayatında, çok az kez yanılmıştı. Evet,

yanıldığı olmuştu; çünkü asla yanılmayan sadece Tanrı' ydı ve belki bir de şeytan.

Ceviche'nin içindeki acı sos sanki Arequipa biberiymişçesine cayır cayır yanıyordu. Bira şişesi boşalınca birer tane daha istedim ve onları yavaş yavaş içerken, bir yandan da marul sosu, soğan ve acı biber eşliğinde ekmek arasında servis edilen olağanüstü lezzetli domuz *butifarra*'larını mideye indiriyorduk. İçtiğim biraların verdiği cesaretle, Arquímedes'in sustuğu anlardan birinde, üç saatten beri aklımı kurcalayan o soruyu sormaya nihayet cüret edebildim:

"Bana Paris'te yaşayan bir kızının olduğunu söylediler. Bu doğru mu, Arquimedes?"

Bu ailevi konular hakkında bilgi sahibi olmamdan işkillenmiş bir şekilde bana öylece bakakaldı. Ardından, yüzündeki o gevşemişlik ifadesi yavaş yavaş sertleşti. Bana cevap vermeden önce, elini öfkeyle burnuna götürdükten sonra görünmez bir sineği kovalarcasına kırbaç gibi savurdu.

"O nankör hakkında hiçbir şey bilmek istemiyorum," diye homurdandı. "Onun hakkında konuşmak da istemiyorum, beyefendi. Size yemin ederim ki, eğer pişmanlık duyup beni görmeye gelirse evimin kapısını suratına kapatacağım."

Onu böyle öfkeli görünce münasebetsizliğim için özür diledim. Kızıyla ilgili konuyu bu sabah mühendislerin birinden duymuştum ve ben de Paris'te yaşadığım için merak etmiş, belki de onu tanıyorumdur diye düşünmüştüm. Onun rahatsız olacağını bilseydim bu konuyu hiç açmazdım.

Arquímedes, benim açıklamalarıma cevap verme zahmetine girmeden, *butifarra*'sıyla ilgilenmeye ve birasını yudumlamaya devam etti. Ağzında neredeyse hiç diş

kalmadığı için zorlukla çiğniyor, diliyle sesler çıkarıyor ve lokmaları yutması bir hayli zaman alıyordu. Uzayan sessizlikten rahatsız olmuş ve kızı hakkında soru sorarak bir hata yaptığıma –ne duymayı bekliyordun ki, Ricardito?– kanaat getirmiştim; hesabı getirmesi için bigudili zenci kadını çağırmak niyetiyle elimi kaldırdım. İşte tam o sırada, Arquímedes yeniden konuşmaya başladı:

"Zira, sizi temin ederim ki, o çok nankör biri," derken kaşları çok sert bir ifadeyle çatıldı. "Annesinin cenazesi için bile para göndermedi. O tam bir egoist. Oraya gidince bize sırtını döndü. Çok yükseldiğini düşünüyor olmalı ki, şimdi bizi küçümseme hakkını kendinde görüyor. Sanki damarlarında annesiyle babasının kanı dolaşmıyor."

Öfkeden deliye dönmüştü. Konuşurken suratını daha da buruşturan mimikler yapıyordu. Konuyu açtığım için üzgün olduğumu, niyetimin onun keyfini kaçırmak olmadığını, başka şeylerden konuşabileceğimizi bir kez daha mırıldandım. Ama beni dinlemiyordu. Sabit bakan gözlerinde, nemli ve ateşli gözbebekleri ışıl ışıl parlıyordu.

"Eline fırsat geçer geçmez beni yanına almasını ondan isteyecek kadar alçaldım, zira neticede onun babasıyım," derken masaya vurdu. Dudakları titriyordu. "Alçaldım, küçük düştüm. Onun masrafını üstlenmesine gerek yoktu, istediğim bu değildi. Ne iş olursa olsun yapmaya hazırdım. Mesela dalgakıran inşaatlarına yardım edebilirdim. Orada, Paris'te dalgakıran yapmıyorlar mı? Tamam işte, orada da bu işi yapabilirdim. Eğer burada iyiysem, orada neden olmayacakmışım. Ondan sadece yol parasını dilendim. Annesi ya da kardeşleri için değil. Sadece benim için. Deli gibi çalışacak, para kazanacak, biriktirecek ve ailenin geri kalanını yavaş yavaş yanıma alacaktım. Ondan çok şey mi istemiştim? Hayır, lafını

dahi etmeye değmeyecek küçücük bir şey. Peki, o ne yaptı? Bir daha hiçbir mektubuma cevap vermedi. Sanki beni orada görme fikri onu ürkütmüş gibi, ondan sonra tek bir satır dahi yazmadı. Bir kız babasına bunu yapar mı? Onun tam bir nankör olduğunu söylerken boş yere konuşmuyorum, beyefendi."

Masaya dişi bir panter gibi salınarak yaklaşan bigudili zenci kadından hesap yerine çok soğuk iki bira daha istedim. İhtiyar Arquímedes o kadar yüksek sesle konuşmuştu ki, masaların çoğundan dönüp bize baktılar. O bunu fark edince öksürerek heyecanını dizginledi ve sesini alçalttı.

"İlk başlarda ailesini hatırlıyordu, hakkını yememek lazım. Tamam, arada sırada, çok nadiren ama hiç yoktan iyidir," diye daha sakinleşmiş bir şekilde devam etti. "Küba'dayken değil; orada, galiba politik sebeplerden ötürü mektup yazamıyordu. En azından, evlenip Fransa'ya gittikten sonra söylediği buydu. O zamanlar, evet, arada sırada bayramlarda, doğum günümde ya da Noel'de bir mektup ve bir çek gönderiyordu. Çeki tahsil etmek ne büyük bir dertti. Bankaya kimlik belgelerini götürmek gerekiyordu ve banka bilmem ne kadar komisyon kesiyordu. Ama netice itibarıyla o dönemde, çok seyrek de olsa bir ailesi olduğunu hatırlıyordu. Ondan Fransa için yol parası isteyene kadar bu şekilde devam etti. Orada mektuplar kesildi. Bugüne dek bir daha hiç yazmadı. Sanki bütün akrabaları ölüp gitmiş gibi. Demek istediğim, o bizi kafasında gömdü. Kardeşlerinden biri ona yazıp annesinin başucuna mermer bir mezar taşı koymak için yardım istediğinde bile cevap vermeye tenezzül etmedi."

Bigudili zenci kadının getirdiği köpüklü birayla Arquímedes'in ve kendi bardağımı doldurdum. Küba, Paris'te evlilik: Hiçbir kuşkuya yer kalmıyordu. Ondan başkası olamazdı. Şimdi ben titremeye başlamıştım. Sanki ihtiya-

rın ağzından er ya da geç korkunç bir ifşaat çıkacakmış gibi, kendimi tedirgin hissediyordum. "Şerefe Arquímedes," dedim ve ikimiz de biralarımızdan uzun bir yudum içtik. Bulunduğum yerden ihtiyarın delikli terliklerinden birini görebiliyordum; pütürlü ayak bileğindeki kabuk bağlamış yaralar ve kirler arasında dolaşan küçük karıncayı hissetmiyor gibiydi. Böyle bir tesadüf mümkün olabilir miydi? Evet, olabilirdi. Artık hiçbir şüphem kalmamıştı.

"Sanırım bir zamanlar onunla tanışmıştım," dedim, kayıtsızca, sırf konuşmuş olmak için konuşuyormuşum gibi yaparak. "Kızınız bir dönem burslu olarak Küba'da bulundu, değil mi? Sonra da bir Fransız diplomatla evlendi, değil mi? Eğer yanılmıyorsam, soyadı Arnoux olan biriydi."

"Diplomat mıydı değil miydi, bilmiyorum, bize bir fotoğrafını bile göndermedi," diye homurdanarak elini burnuna götürdü Arquímedes. "Ama bana önemli bir Frenk olduğunu ve iyi para kazandığını söylediler. Böyle durumlarda bir kızın ailesine karşı sorumluluğu yok mudur? Özellikle de ailesi yoksulsa ve büyük sıkıntı çekiyorsa."

Ardından birasından bir yudum daha aldı ve uzun bir süre içine kapandı. Salsanın yerini Los Shapis'in seslendirdiği detone ve monoton bir *chicha* ritmi aldı. Yan masadaki elektirkçiler pazar günkü at yarışları hakkında konuşuyorlardı ve içlerinden biri yemin etti: "Üçüncü koşuda Cleopatra'yı tek geçerim." Birden aklına bir şey gelen Arquímedes kafasını kaldırdı ve küçük ateşli gözlerini bana dikti:

"Onunla tanıştınız mı?"

"Sanırım evet ama ayaküstü."

"Şu Frenk herifin gerçekten çok parası var mıydı?"

"Bilmiyorum. Ama eğer aynı kişiden bahsediyorsak, Unesco'da bir memurdu. Hiç kuşkusuz iyi bir pozisyonu

vardı. Kızınızla her karşılaştığımda üzerinde çok güzel kıyafetler vardı. Güzel ve zarif bir kadındı."

"Otilita küçüklüğünden beri her zaman sahip olmadığı şeylerin hayalini kurdu," derken Arquímedes'in sesi birden yumuşadı ve yüzünde anlayış dolu beklenmedik bir tebessüm belirdi. "Kafası çok çalışıyordu, okulda hep takdirname alıyordu. Şu bir gerçek ki doğduğundan beri içinde büyüklük hezeyanları vardı. Kaderine razı olmuyordu."

Kahkahamı tutamadım ve ihtiyar şaşkın bir biçimde bana bakakaldı. Şilili Lili, Yoldaş Arlette, Madam Robert Arnoux, Mrs. Richardson, Kuriko ve Madam Ricardo Somocurcio diye tanınıyordu ama gerçekte ismi Otilia'ydı. Otilita. Ne komik.

"Kırk yıl düşünsem isminin Otilia olacağı aklıma gelmezdi," diye ona açıkladım. "Ben onu başka isimle, kocasınınkiyle tanıdım. Madam Robert Arnoux olarak. Fransa'da bir kadın evlenince kocasının adını ve soyadını alıyor."

"Geleneğe bak," diye gülümseyerek ve omuzlarını kaldırarak yorum yaptı Arquímedes. "Onu görmeyeli uzun zaman oldu mu?"

"Evet, çok uzun zaman oldu. Hâlâ Paris'te yaşayıp yaşamadığını bile bilmiyorum. Tabii ki söz konusu olan eğer aynı kişiyse. Benim size bahsettiğim Perulu kız Küba'ya gitti ve orada, Havana'da, bir Fransız diplomatla evlendi. Adam daha sonra, 70'li yıllarda, onu Paris'e getirdi. Orada en son dört-beş yıl önce görüştük. Sürekli Miraflores'ten bahsettiğini hatırlıyorum, çocukluğunu o semtte geçirdiğini söylüyordu."

İhtiyar onayladı. Nemli bakışlarında nostaljinin yerini şimdi öfke almıştı. Bira bardağını havada tutuyor ve dışarıya taşan köpüklere yavaşça üflüyordu.

"Aynı kişi," dedi ve bunu defalarca onaylarken aynı anda eli burnuna gitti. "Otilita çocukluğunda Miraflores'te

yaşadı; çünkü annesi o semtte oturan bir ailenin, Arenas'ların yanında aşçı olarak çalıştı."

"Esperanza Sokağı'nda mı?" diye sordum.

İhtiyar gözlerini şaşkınlıkla bana dikerek onayladı.

"Bunu da mı biliyorsunuz? Otilita hakkında bu kadar çok şeyi nereden biliyorsunuz?"

Şöyle düşündüm: Eğer ona, "Çünkü Otilia benim karım," cevabını versem tepkisi acaba ne olur?

"Dediğim gibi. Kızınız sürekli olarak Miraflores'ten ve Esperanza Sokağı'ndaki evinden bahsediyordu. Benim çocukluğum da o semtte geçti."

Bigudili zenci kadın tezgâhın arkasında başını bir o yana bir bu yana sallayarak Los Shapis grubunun çılgın ritimlerine eşlik ediyordu. Arquímedes birasından uzun bir yudum aldı ve dudaklarının etrafında köpükten bir iz kaldı.

"Daha şu kadarcık bir çocukken Otilita bizden utanmaya başlamıştı," dedi yeniden öfkelenerek. "O beyazlar ve zenginler gibi olmak istiyordu. Çok anasının gözü, bin türlü numarası olan bir çocuktu. Oldukça uyanık ve atılgan birisiydi. Herkes onun yaptığı gibi cebinde bir kuruş olmadan kalkıp yurtdışına gidemez. Bir keresinde, Meksikalıların, Şilililerin, Arjantinlilerin taklidini yaparak Radio América'nın bir yarışmasını kazanmıştı. O sırada sanırım henüz dokuz ya da on yaşındaydı. Ödül olarak ona paten verdiler. Annesinin yanlarında aşçı olarak çalıştığı şu aileyi, Arenas'ları fethetti. Demek istediğim, gönüllerini kazandı. Ona evin kızı gibi davranıyorlardı. Kızlarıyla arkadaşlık etmesine izin verdiler. Neticede, şımarttılar. Ondan sonra anne babasının kızı olmaktan daha çok utanır oldu. Sizin anlayacağınız, büyüyünce ne kadar nankör bir evlat olacağı daha küçüklüğünden belliydi."

Sohbetin bu noktasında birden sıkıldığımı hissetmeye başladım. Burnumu insanların unutmak istediği o

mahrem amlara sokarak ne yapmaya çalışıyordum? Daha başka ne öğrenmek istiyorsun, Ricardito? Niçin? Oradan kalkıp gitmek için bir bahane aramaya başladım; çünkü Chim Pum Callao birden bir kafese dönüşmüştü. Arquímedes ailesinden bahsetmeyi sürdürüyordu. Anlattığı her şey beni daha da geriyor ve üzüyordu. Anladığım kadarıyla, üç farklı kadından, "hepsi nüfusuna geçirilmiş" bir sürü çocuğu vardı. Otilita, ölmüş olan ilk karısından doğan en büyük kızıydı. "Bir düzine boğazı doyurmak, insanı öldürüyor," diye kaderine boyun eğer bir tavırla tekrarlayıp duruyordu. "Tükendiğimi hissediyorum. Ekmek parası kazanmaya devam etmek için gereken gücü nereden bulduğumu bilmiyorum, beyefendi." Gerçekten, bitkin ve kırılgan görünüyordu. Devam etme iradesini sadece canlı ve kararlı gözleri yansıtıyordu; bedeninin geri kalan kısmı bitmiş, tükenmiş görünüyordu.

Chim Pum Callao'ya gireli en az iki saat geçmiş olmalıydı. Bizimkisi hariç bütün masalar boşalmıştı. Kadın patron kapanış saatinin geldiğini hissettirmek için radyoyu kapattı. Hesabı istedim, ödedim ve sokağa çıkınca, kabul etmesini rica ederek Arquímedes'e yüz dolarlık bir banknot verdim.

"Eğer günün birinde Paris'te Otilita'yla tekrar karşılaşırsanız, ona babasını hatırlamasını ve bu kadar kötü bir evlat olmamasını, zira öbür dünyada bu yüzden cezalandırılabileceğini söyleyin," dedi ihtiyar bana elini uzatırken.

Yüz dolarlık banknota sanki gökten düşmüş bir nesneymişçesine bakakaldı. Heyecandan ağlayacağını sandım. Kekeleyerek konuştu: "Yüz dolar! Tanrı sizden razı olsun, beyefendi." Aklımdan şu geçti: "Ya ona şöyle deseydim: Siz benim kayınpederimsiniz, Arquímedes, inanabiliyor musunuz?"

José Gálvez Meydanı'nda bir süre sonra el işaretiyle durduracağım külüstür bir taksi belirdiği sırada, açtıkları

elleriyle benden sadaka isteyen, üstleri başları yırtık pırtık bir çocuk sürüsü etrafımı sarmış durumdaydı. Şoföre beni Miraflores semtindeki Esperanza Sokağı'na götürmesini söyledim.

Dumanlar çıkararak ve sarsılarak giden külüstürdeki uzun yolculuk sırasında, Arquímedes'i o sohbete kışkırttığım için pişmanlık duydum. Callao'nun o gecekondu mahallelerinden birinde geçen Otilita'nın muhtemel çocukluğunu düşününce kemiklerime kadar acı hissediyordum. Yaşama şansına eriştiğim Miraflores'inkine dünyalar kadar uzak bir gerçekliği gözümde canlandırmanın imkânsız olduğunu bilmeme rağmen, konutların kim bilir ne zamandan beri orada biriken çöp piramitleriyle birbirine karıştığı Rimac Nehri kıyılarına kondurulmuş o derme çatma barakaların karmaşası ve pisliği arasında –yanlarından geçerken taksinin içi sinek doldu– onu küçük bir kızken hayal ediyordum: yokluk, fukaralık ve yarın ne olacağını bilememe duygusuyla birbirini izleyen günler, derken talih kuşu başlarına konuyor ve anne düzgün bir semtte yaşayan orta sınıftan bir ailenin yanında o aşçılık işini bulup büyük kızını da yanında götürmeyi başarıyor. Hayatta kalma ve bulunduğu ortama uyum sağlama konusunda olağanüstü bir içgüdüye sahip bir kız olan Otilita'nın numaralarını, mimiklerini, sempatik tavırlarını hayal ediyordum; işte bunlar sayesinde ev sahiplerinin bile gönlünü fethetmişti. İlk başta ona gülüyorlardı; ardından, aşçının kızının bu kadar şen şakrak olması hoşlarına gitmişti. Evin gerçek kızı Lucy'ye –diğer Şilili– küçük gelen ayakkabıları, elbiseleri ona hediye edeceklerdi. Böylece, Arquímedes'in kızcağızı yavaş yavaş yukarılara tırmanacak ve Arenas ailesinin içinde kendine küçük bir yer edinecekti. En sonunda da, evin kızıyla bir arkadaş gibi, bir kız kardeş gibi eşit bir biçimde oynayabilme ve onunla birlikte dışarı çıkabilme hakkını elde

edecekti. Aralarındaki tek fark birinin özel okula, diğerininse devlet okuluna gitmesiydi. Çocukluğumun Şilili Lily'sinin neden o dönemde kimseyle flört etmediği ve neden kimseyi Esperanza Sokağı'ndaki evine davet etmediği otuz yıl sonra şimdi net bir biçimde ortaya çıkıyordu. Ve hepsinden önemlisi, Miraflores'te kabul görmek için o Perulu olmayı bırakıp bir Şililiye dönüşme tiyatrosunu neden oynadığı şimdi anlaşılıyordu. Tüm benliğimi bir duygu seline kapılmış hissediyordum. Karımı kollarıma almak için deli gibi sabırsızlanıyordum; onu okşamak, onu şımartmak, yaşadığı çocukluktan ötürü ondan af dilemek, onu gıdıklamak, ona espriler yapmak, onu gülerken görmek için şaklabanca davranmak, ona bir daha asla sıkıntı çekmeyeceği vaadinde bulunmak istiyordum.

Esperanza Sokağı fazla değişmemişti. Larco Caddesi'nden Zanjón'a kadar gidip gelerek iki kez bir uçtan diğer uca kadar yürüdüm. Minerva Kitapçısı hâlâ Merkez Parkı'nın karşı köşesindeki yerindeydi ama tezgâhın arkasında müşterilerle ilgilenen, José Carlos Mariátegui'nin dul eşi, o beyaz saçlı ve daima çok ciddi İtalyan hanımefendi artık yoktu. Artık ne Alman restoranı Gambrinus ne de Alberta Hala'ma alışverişlerinde birkaç kez eşlik ettiğim tuhafiyeci kalmıştı. Ama Şilili kızların yaşadığı üç katlı bina hâlâ yerli yerinde duruyordu. Bir evle diğer bir binanın arasında sıkışmış, daracık, boyaları dökülmüş hali ve tahta trabzanlı küçük balkonlarıyla fakir ve eski görünüyordu. Dar ve karanlık odalı o dairede, hizmetçi odası olarak kullanılan ve annesinin her gece yere bir yatak serdiği mutfağa bitişik o delikte Otilita, Arquímedes'in evindekiyle kıyaslanamayacak derecede daha az mutsuz olmalıydı. Ve her ne gerekiyorsa yaparak içinde bulunduğu durumdan kurtulma, artık aşçı kadınla dalgakıran inşaatçısı babanın kızı Otilita olmama, bir ka-

pan, bir hapishane ve bir lanet olarak gördüğü Peru'dan sonsuza dek kaçma, uzaklara gitme ve bunun için en kötü yaramazlıkları yapması, en korkunç riskleri alması, hatta soğuk, kalpsiz, hesapçı, zalim bir kadına dönüşmesi gerekse bile zengin olma –özellikle de bu: zengin, çok zengin olma– kararını belki de tam burada, henüz sümüklü bir yeniyetmeyken almıştı. Zengin olma arzusuna sadece kısa dönemler için ulaşmış ve bunun bedelini, hem bedeninden hem de ruhundan parçaları arkasında bırakarak çok pahalı ödemişti. Onu, krizlerinin en kötü döneminde klozete oturmuş, elimi tutmuş, korkudan titrerkenki haliyle anımsayınca ağlamamak için büyük çaba sarf etmek zorunda kaldım. Peru'ya dönmek istememekte, ondan kaçmak için kabullendiğin, maruz kaldığın ve yaptığın her şeyi sana hatırlatan ülkeden nefret etmekte elbette ki haklıydın, Hınzır Kız. Bu seyahatte bana eşlik etmemekle çok iyi yaptın, sevgilim.

Gençliğimin güzergâhını izleyerek Miraflores'in sokaklarında uzun bir yürüyüş yaptım: Merkez Parkı, Larco Caddesi, Salazar Parkı ve sahil yolu. Onu bir an önce görme ve sesini duyma arzusu göğsümü sıkıştırıyordu. Elbette ki, babasıyla tanıştığımı ona asla söylemeyecektim. Elbette ki, onun gerçek ismini bildiğimi ona asla itiraf etmeyecektim. Otilia, Otilita, ne komik, ona hiç yakışmıyordu. Elbette ki, Arquímedes'i ve bu sabah duyduğum her şeyi unutacaktım.

Evine vardığımda Ataúlfo Amca çoktan yatmıştı. İhtiyar Anastasia benim yemeğimi masada bırakmış ve sıcak kalması için de üzerini kapatmıştı. Sadece bir lokma aldım ve masadan kalkar kalkmaz gidip oturma odasına kapandım. Uluslararası bir telefon görüşmesi yapmak istemiyordum; çünkü Ataúlfo Amca'nın onu bana ödetmeyeceğini biliyordum ama Hınzır Kız'la konuşmaya, onun sesini duymaya, ona kendisini özlediğimi söylemeye o ka-

dar ihtiyacım vardı ki aramaya karar verdim. Odanın köşesinde, telefon sehpasının yanında duran ve Ataúlfo Amca'nın oturup gazetelerini okuduğu koltuğa oturdum, odanın karanlığında onu aradım. Telefon defalarca çalmasına rağmen açan olmadı. Tabii ya, saat farkı! Paris'te saat sabahın dördüydü. Ama Şilili'nin –Otilia Otilita, ne komik– telefonu duymaması kesinlikle mümkün değildi. Telefon başucu masasında, kulağının hemen yanında duruyordu ve onun uykusu çok hafifti. Bu durumun yegâne açıklaması Martine'in onu yolladığı şu iş seyahatlerinden birine çıkmış olmasıydı. Hayal kırıklığına uğramış ve üzgün bir halde ayaklarımı yerde sürüyerek odama çıktım. Elbette ki gözümü kırpmadım çünkü uykunun geldiğini hissettiğim her seferinde, bana alaycı bir biçimde bakan ve Otilita, Otilia diye büyük kızının ismini tekrarlayan Arquímedes'in suratının, karanlığın arasında belirdiğini görerek korku içinde uyanıyordum ve uykum kaçıp gidiyordu. Yoksa o? Hayır bu aptalca bir düşünce, ellilik birinin gülünç kızkançlık krizi. Seni tedirgin etme amacı taşıyan yeni bir oyun mu bu, Ricardito? Mümkün değil, onu bugün, gecenin bu saatinde telefonla arayacağını nereden bilecekti ki? Evde bulunmamasının mantıklı açıklaması, Fransızların obezler gibi yiyip içmek için kovaladıkları toplantı, konferans, buluşma, düğün ve diğer bahanelerin kutlandığı Biarritz, Nice, Cannes ya da o tatil şehirlerinden herhangi birine iş gezisine gitmiş olmasıydı.

Sonraki üç gün boyunca onu aramaya devam ettim ve telefon hiç cevap vermedi. Kıskançlık içimi kemirdiği için o andan itibaren gözüm hiçbir şeyi ve hiç kimseyi görmedi ve Avrupa'ya dönüş uçağıma kadar vaktimi sadece geçmek bilmez günleri saymakla geçirdim. Normal görünmek için abartılı bir çaba harcamama rağmen, belki de özellikle bu yüzden, Ataúlfo Amca sinirli halimi fark etti. İki ya da üç kez kendimi iyi hissedip hissetme-

diğimi sormakla yetindi; çünkü neredeyse ağzıma lokma koymuyordum; çünkü sempatik Alberto Lamiel'in yaptığı yemeğe çıkma ve ardından bir *criolla* kulübünde en sevdiğim şarkıcı Cecila Barraza'yı dinleme teklifini kabul etmemiştim.

Dördüncü gün Paris'e doğru yola çıktım. Ataúlfo Amca Hınzır Kız'a kendi eliyle yazdığı mektubunda kocasını bu iki hafta boyunca ondan çaldığı için özür diliyor ama yeğeninin bu ziyaretinin mucizevi bir etki yarattığını, ölümün eşiğinden dönmesinde yardımcı olduğunu ve hayatını uzattığını ekliyordu. Air France uçağındaki bir arızanın giderilmesi için Pointe-à-Pitre'de verilen uzun mola yüzünden on sekiz saati bulan yolculuk sırasında neredeyse hiçbir şey yemedim, hiçbir şey içmedim. École Militaire'deki dairemin kapısını açtığımda bu sefer beni ne bekleyecekti acaba? Hınzır Kız'ın, bu sıkıcı küçük burjuva ev kadını hayatı artık canına tak ettiği ve kahvaltı hazırlayıp yatak yapmaktan bıktığı için gitmeye karar verdiğini bana o geçmişteki soğukluğuyla bildiren başka bir mektubu mu? Bu yaşta hâlâ o hoppalıkları sürdürebilir miydi?

Hayır. Joseph Granier'deki dairenin kapısını açtığımda –ellerim titriyor ve anahtarı bir türlü kilide denk getiremiyordum– orada beni bekliyordu. Yüzünde kocaman bir gülümsemeyle bana kollarını açtı:

"Nihayet! Terk edilmiş bir halde tek başıma yaşamaktan artık bıkmıştım."

Omuzlarını açıkta bırakan dekolte kıyafetiyle bir eğlenceye gidekmiş gibi giyinmişti. Bu şıklığı neye borçlu olduğumuzu sorunca, dudaklarını dişleyerek şöyle dedi:

"Sana borçluyuz, sersem, başka kime olacak. Sabahın köründen beri sürekli Air France'ı arayıp durdum. Bana uçağın saatlerce Guadeloupe'ta kaldığını söyledi-

ler. Gel şöyle, Lima'da sana iyi bakmışlar mı, bir göreyim. Galiba saçlarındaki beyazlar çoğalmış. Herhalde beni çok özlediğin içindir."

Beni gördüğüne sevinmişe benziyordu, bense kendimi rahatlamış ve mahcup hissediyordum. Bir şey yemek ya da içmek isteyip istemediğimi sordu ve esnediğimi görünce beni yatak odasına doğru itti: "Hadi, hadi sen git biraz uyu, ben valizinle ilgilenirim." Ayakkabılarımı, pantolonumu, gömleğimi çıkardım ve uyuyormuş gibi yaparak yarı aralık gözlerle onu gözetledim. Yaptığı işe konsantre olmuştu ve çok düzenli bir şekilde valizimi ağır ağır boşaltıyordu. Kirli çamaşırları ayırıp daha sonra çamaşırhaneye götüreceği bir torbaya koyuyordu. Temiz olanları titizlikle dolaba yerleştiriyordu. Çoraplar, mendiller, takım elbise, kravat. Arada sırada yatağa doğru bir bakış atıyordu ve sanki beni orada görmek onu sakinleştiriyordu. Kırk sekiz yaşındaydı ve mankeni andıran siluetini gören kimse buna inanmazdı. Omuzlarını ve sırtının bir kısmını açıkta bırakan açık yeşil elbisesi ve çok titizlikle yapılmış makyajıyla çok güzeldi. Çok yavaşça, süzülür gibi hareket ediyordu. Bir ara yatağa yaklaştığını gördüm –hemen gözlerimi tamamen kapatıp ağzımı aralayarak uyuyormuş gibi yaptım– ve yatak örtüsüyle üzerimi örttüğünü hissettim. Bütün bunlar bir tiyatro olabilir miydi? Asla ve asla. Ama, neden olmasın, hayat onunla her an bir tiyatroya, bir kurguya dönüşebilirdi. Son günlerdeki telefonlarıma neden cevap vermediğini ona soracak mıydım? İş gezisine çıkıp çıkmadığını öğrenmeye çalışacak mıydım? Yoksa en iyisi o konuyu unutacak ve kendini bu evcimen mutluluk yalanının huzurlu kollarına mı bırakacaktın? Sonsuz bir yorgunluk hissediyordum. Bir süre sonra, gerçekten uykuya dalmak üzere olduğum bir anda, yanıma uzanmış olduğunu hissettim. "Affedersin, seni uyandırdım." Bana doğru dönmüştü ve elini saçlarımın ara-

sında gezdiriyordu. "Saçın giderek beyazlarla doluyor, ihtiyar," dedi ve güldü. Elbisesiyle ayakkabılarını çıkarmıştı ve üzerinde teninin rengine çok benzeyen açık bej rengi bir külot vardı.

"Seni çok özledim," dedi, birden çok ciddileşerek. Bal rengi gözlerini üzerime öyle bir dikmişti ki bir anda, dalgakıran ustasının sabit bakışını hatırladım. "Geceleri seni düşünmekten uyuyamıyordum. Neredeyse her gece, beni ağzınla getirdiğini hayal ederek mastürbasyon yaptım. Bir gece, başına bir hastalık, bir kaza falan gelebileceğini düşünerek ağladım. Beni arayıp artık Lima'da bir Perulu kadınla birlikte kalmaya karar verdiğini söyleyecektin ve seni bir daha göremeyecektim."

Vücutlarımız birbirine değmiyordu. Eli hâlâ başımın üzerindeydi ama şimdi, parmaklarının uçlarını, sanki gerçekten orada olduklarını doğrulamak istermişçesine, kaşlarımın ve ağzımın üzerinde gezdiriyordu. Gözleri hâlâ çok ciddi bakıyordu. Gözbebeklerinin derinliklerinde, sanki ağlamamak için kendini zor tutuyormuşçasına nemli bir parlaklık vardı.

"Uzun yıllar önce, bir keresinde bana yine bu odada benim için mutluluğun ne olduğunu sormuştun, hatırlıyor musun, Uslu Çocuk? Ben de sana para olduğunu, çok zengin ve kudretli bir erkek bulmak olduğunu söylemiştim. Yanılmışım. Şimdi biliyorum ki benim için mutluluk sensin."

Ve işte tam o anda, gözleri yaşlarla dolduğu için tam onu kollarıma alacağım sırada çalmaya başlayan telefon ikimizi de hafifçe yerimizden sıçrattı.

"Ah! Nihayet!" diye haykırdı Hınzır Kız ahizeyi kaldırırken. "Lanet olası telefon. Onarmışlar. *Oui, oui, monsieur. Ça marche très bien, maintenant! Merci.*[1]"

1. (Fr.) Evet, evet bayım. Şimdi çok güzel çalışıyor! Teşekkürler. (Ç.N.)

O daha telefonu kapatmadan üzerine atlayıp onu kucaklamış var gücümle kendime doğru bastırıyordum. Onu hırsla, şefkatle öpüyor ve dilim dolanarak ona şöyle diyordum:

"Bana söylediğin bütün o sözlerin arasında en güzeli, beni en çok mutlu edeni hangisiydi, biliyor musun, Şilili? "*Oui, oui, monsieur. Ça marche très bien, maintenant.*"

Kahkahayı bastı ve şimdiye kadar ona söylediğim fiyakalı sözler arasında en az romantik olanın bu olduğunu mırıldandı. Onu soyarken ve kendim de soyunurken, öpücüklerime bir an bile ara vermeden, kulağına şöyle dedim: "Dört gün üst üste, değişik saatlerde, gece, sabaha karşı seni telefonla aradım ve açmadığın için hayal kırıklığından deliye döndüm. Buradan gitmediğini, bir sevgiliyle birlikte olmadığını görene dek yemek yemedim, yaşamadım. Şimdi bedenime tekrar can geldi, Hınzır Kız." Onun katıla katıla güldüğünü işitiyordum. Gözlerime bakmak için iki eliyle başımı kendisinden uzaklaştırmaya beni mecbur bıraktığında, gülüşü hâlâ konuşmasına engel oluyordu. "Gerçekten kıskançlıktan delirdin mi? Ne güzel bir haber bu, demek ki bana hâlâ bir dana gibi âşıksın, Uslu Çocuk." İlk kez olarak gülmemize ara vermeden seviştik.

En sonunda, vücutlarımız birbirine karışmış halde ve mutlu bir şekilde uyuyakaldık. Uyku esnasında, onu görmek için arada sırada gözlerimi açıyordum. Bir daha asla şimdiki kadar mutlu olmayacak, bir daha asla kendimi bu kadar tatmin olmuş hissetmeyecektim. Uyandığımızda hava kararmıştı ve duş alıp giyindikten sonra, Hınzır Kız'ı akşam yemeğine La Closerie des Lilas'ya götürdüm. Orada bir şişe şampanyayı devirirken balayındaki iki sevgili gibi alçak sesle konuşuyor, el ele tutuşuyor, birbirimizin gözlerine bakıyor, sürekli gülümsü-

yor ve öpüşüyorduk. "Bana güzel bir şey söyle," diye arada sırada bana ricada bulunuyordu.

La Closerie des Lilas'dan çıkınca Mareşal Ney'in kılıcıyla yıldızları tehdit ettiği küçük meydanda, L'Observatoire Caddesi'nin kenarındaki bir banka oturmuş iki *clochard* vardı. Hınzır Kız durup bana onları işaret etti:

"O gece Mirabeau Köprüsü'nde senin hayatını kurtaran *clochard* şu sağdakiydi, değil mi?"

"Hayır, o olduğunu sanmıyorum."

"Evet, evet," derken kızgın ve sabırsız bir biçimde topuğunu yere vuruyordu. "Evet o, bana o olduğunu söyle, Ricardo."

"Evet, evet, haklısın oydu."

"Cüzdanındaki bütün parayı bana ver," diye buyurdu. "Banknotları da bozuklukları da."

Benden istediğini yaptım. Bunun üzerine, elinde paralarla iki *clochard*'a yaklaştı. Ona tuhaf biriymiş gibi baktıklarını tahmin ediyorum, zira ortalık yüzlerini göremeyecek kadar karanlıktı. Adama doğru eğilip onunla konuştuğunu, paraları verdiğini ve en sonunda da, hiç beklemediğim bir şekilde, *clochard*'ı yanaklarından öptüğünü gördüm. Ardından, güzel bir davranış sergilemiş küçük bir kız gibi gülümseyerek bana doğru geldi. Koluma girdi ve Montparnasse Bulvarı'na doğru yürümeye başladık. École Militaire'e kadar rahat bir yarım saatlik yolumuz vardı. Ama hava soğuk değildi ve yağmur yağacak gibi durmuyordu.

"O *clochard* bir rüya gördüğünü ve gökten düşen bir perinin kendisine göründüğünü zannedecek. Ona ne söyledin?"

"Benim mutluluğumun hayatını kurtardığınız için çok teşekkürler, Bay *clochard*."

"Sen de fiyakalı laflar etmeye alışıyorsun, Hınzır Kız," deyip onu dudaklarından öptüm. "Hadi bana bir tane daha söyle, hadi lütfen."

VII. Lavapiés'teki Marcella

Eskiden Yahudilerin ve Moriskoların yaşadığı bir yer olan, Madrid'in Lavapiés semti elli yıl önce hâlâ Madrid'in en otantik semtlerinden biri olarak kabul ediliyordu. *Chulapo, chulapa*[1] ve *zarzuela*'lardaki[2] diğer karakterlere (yelekli, şapkalı, boyunları fularlı ve dar pantolonlu yakışıklılarla, puantiyeli elbiselerine bürünmüş, kocaman küpeleri, güneş şemsiyeleri ve bir heykelinkini andıran topuzlar halinde toplanmış saçlarına doladıkları eşarplarıyla *manola* diye adlandırılan tipik İspanyol kadınlarına), arkeolojik ilginçlikler olarak orada rastlanabiliyordu.

Ben gelip Lavapiés'te yaşamaya başladığımda semt o kadar değişmişti ki, arada sırada kendime, acaba bu Babil'de yaşayan gerçek Madridli kaldı mı, yoksa semt sakinleri olarak hepimiz, Marcella ve benim gibi, ithal Madridli miyiz diye soruyordum. Semtin İspanyolları İspanya'nın dört bir yanından gelmişlerdi ve hem aksanları hem de fiziksel görünüm çeşitlilikleriyle, Lavapiés'in bir mikrokozmozu andıran bu ırk, dil, aksan, görenek,

1. (İsp.) Geleneksel kıyafetleriyle Madridli erkek ve kadın. (Ç.N.)

2. (İsp.) Müzikli, şarkılı, danslı ve konuşmalı geleneksel İspanyol sahne oyunu. (Ç.N.)

kıyafet ve nostalji zindanına katkıda bulunuyorlardı. Gezegenin insani coğrafyası onun birkaç sokaktan oluşan sınırları içinde temsil ediliyormuş gibi görünüyordu.

Üçüncü katında yaşadığımız boyaları dökük, eski püskü binanın bulunduğu Ave María Sokağı'ndan çıkınca, insan kendini bir anda Çinli ve Pakistanlı esnafın, Hindulara ait çamaşırhane ve dükkânların, Faslı çay salonlarının, Güney Amerikalılarla, Afrikalı ve Kolombiyalı torbacılarla dolu barların ve dört bir yandaki binaların girişlerinde ve köşebaşlarında toplaşmış çok sayıdaki Romen, Yugoslav, Moldovalı, Dominikli, Ekvatorlu, Rus ve Asyalının bir arada yaşadığı bir Babilonya'da buluyordu. Semtin İspanyol aileleri balkondan balkona sohbet ederek, saçaklara ve pencerelere gerilmiş iplerde çamaşır kurutarak, Doctor Piga ve Salitre sokaklarının kesiştiği noktadaki San Lorenzo Kilisesi'nde yapılan pazar ayinine karıkoca birlikte –erkekler kravatlı, kadınlar siyah elbiseleriyle– giderek eski alışkanlıklarını sürdürüyor ve dönüşümlere direniyorlardı.

Oturduğumuz daire benim Joseph Granier Sokağı'ndaki dairemden daha küçüktü ya da Marcella'nın dekorlarının, tıpkı Salomón Toledano'nun kurşun askerleri gibi, iki küçük odanın yanı sıra mutfak ve banyoyu bile işgal eden karton, kâğıt ve balsa ağacından modelleriyle ağzına kadar dolu olduğu için bana öyle geliyordu. O kadar küçük olmasının yanı sıra kitaplar ve plaklarla dolu olmasına rağmen, sokağa bakan ve Kastilya'nın, Paris'inkinden öylesine farklı, capcanlı beyaz ışığını içeri alan pencereleri sayesinde ve ayrıca, akşamları bir masa koyup yemeğimizi, şehrin ışıklarının yansıması yüzünden biraz bulanık görünseler de gökyüzünde var olan Madrid'in yıldızlarının altında yediğimiz küçük bir balkonu da bulunmasından ötürü hiç klostrofobik gelmiyordu.

Marcella dairede çalışmayı başarabiliyordu ve eğer

çizim yapıyorsa yatağın üzerine uzanıyor, eğer karton, tahta, lastik, hamur, fon kartonu parçaları ve renkli kalemlerle modellerini hazırlıyorsa yemek odasındaki Afgan halısının üzerine oturuyordu. Bense yayıncı Mario Muchnik'in bana verdiği çeviri işlerini evimizin yakınındaki Café Barbieri adındaki küçük kafede yapmayı tercih ediyordum. Günün birçok saatini orda çeviri yaparak, okuyarak ve kafeye takılan tuhaf insanları gözlemleyerek geçiriyor ve asla sıkılmıyordum; çünkü Café Barbieri eski Madrid'in tam göbeğinde ortaya çıkan bu yeni Nuh'un Gemisi'nin tüm rengârenkliğini temsil ediyordu.

Café Barbieri bizim Ave María Sokağı'ndaydı ve çentikli duvarları, karanlık köşeleri, tavandaki Romalı kadınların madalyonları ve herhalde müdavimler farkına varmadan suçların işlenebildiği, hiç beklenmedik bir anda bıçakların konuştuğu poker partilerinde çılgınca miktarların ortaya sürülebildiği ya da kara ayinlerin düzenlenebildiği gizemli odacıklarıyla 20'lerin Berlin'inden dışavurumcu bir dekora ya da Grosz veya Otto Dix'in gravürlerinden birine benziyordu (beni ilk kez oraya götürdüğünde Marcella böyle demişti ve bu işlerden anlıyordu). Korkunç büyüktü; girintili çıkıntılıydı, her tarafı köşe bucak doluydu, karanlık tavanları gümüşi örümcek ağları kaplıydı, küçük masaları sallanıyordu, sandalyelerinin bacakları kırıktı, tabureleri ve rafları yıpranmışlıktan unufak olma noktasındaydı, karanlıktı, dumanlıydı, kılık değiştirmiş gibi görünen insanlarla, bir komedi oyununun sahne arkasında öbeklenerek sahneye çıkma sıralarını bekleyen bir figüranlar ordusunu andıran bir kitleyle daima doluydu. Dip taraftaki küçük bir masaya oturmaya çalışıyordum çünkü orası biraz daha fazla ışık alıyordu ve orada sandalye yerine oldukça rahat, zamanında kırmızımtırak renkte olan, sigara yanıklarının açtığı delikler ve onca poponun sürtünmesi yüzünden parçalanmaya yüz tutmuş

bir koltuk vardı. Café Barbieri'ye her girişimde yapmaktan zevk aldığım şeylerden biri, kapıdan dipteki masaya gidene kadar işittiğim lisanları belirlemeye çalışmaktı ve yaklaşık otuz metrelik o kısa mesafede bir keresinde yarım düzine dil saymıştım.

Kadın ve erkek garsonlar da semtin çeşitliliğini temsil ediyorlardı: İsveçliler, Belçikalılar, Kuzey Amerikalılar, Faslılar, Ekvatorlular, Perulular, vs. Sürekli değişiyorlardı, zira düşük ücretle çalışıyor olmalıydılar ve iki vardiya halinde, sekiz saatlik mesaileri süresince müşterilere hiç durmadan bira, kahve, çay, çikolata, kadeh şarap ve sandviç taşıyorlardı. Defterlerim, kalemlerim ve çevirmekte olduğum kitapla birlikte her zamanki masama yerleştiğimi görür görmez hemen koşup sütlü kahvemi ve bir şişe gazsız suyumu getiriyorlardı.

O küçük masada sabah gazetelerini karıştırıyor ve akşamüstleri, çevirmekten yorulduğumda, artık iş değil zevk için okumaya koyuluyordum. Doris Lessing, Paul Auster ve Michel Tournier'den çevirdiğim üç kitap için ne çok büyük bir çaba sarf etmiş ne de bunları İspanyolcaya dönüştürürken büyük keyif almıştım. Yazarları günün modası olsa da, çevirmem için bana verilen romanlar onların yazmış oldukları en iyi eserler değildi. Her zaman düşündüğüm gibi, edebî çevirilere ticarilerin bayağı altında, çok kötü ücretler ödeniyordu. Ama ben artık ticari çeviri yapacak durumda değildim, zira uzun süreli bir konsantrasyon için çaba harcadığımda hissettiğim zihinsel yorgunluk yüzünden çok yavaş ilerliyordum. Her halükârda, elime geçen cüzi para Marcella'ya evin masraflarında yardım etmemi ve kendimi bir sığıntı gibi hissetmememi sağlıyordu. Arkadaşım Muchnik bir-iki Rusça çeviri –beni en çok cezbeden onlardı– bulma konusunda bana yardım etmeye çalıştı ve bir yayıncıyı Turgenyev'in *Babalar ve Oğulları*'nı ya da Anna Ahmatova'nın yürek parça-

layan *Requiem*'ini yayımlamaya ikna etme noktasına gelmiştik ama bir sonuca ulaşamadık çünkü o günlerde Rus edebiyatı, özellikle de şiir, İspanyol ve Hispanik Amerikalı okurların ilgisini henüz çok az çekiyordu.

Madrid'i sevip sevmediğimi söyleyemezdim. Şehrin diğer semtlerini çok az tanıyordum çünkü oralara yolum ancak Marcella'yla birlikte bir müzeye ya da sanatsal etkinliklere gittiğimde düşmüştü. Ama saatimi, içinde biraz bozuk parayla cüzdanımı ve bana kalan son lüks olan Mont Blanc kalemimi çalan iki Arap yüzünden hayatımın ilk gasp tecrübesini sokaklarında yaşamış olmama rağmen Lavapiés'te kendimi mutlu hissediyordum. Gerçek şu ki, cıvıl cıvıl bir yaşamın içine gömüldüğüm bu semtte kendi evimde gibiydim. Öğleden sonraları Marcella bazen Barbieri'ye beni almaya geliyordu ve avucumun içi gibi öğrendiğim semtte dolaşmaya çıkıyorduk. Her seferinde bir tuhaflık ya da eksantrik bir şey keşfediyordum. Mesela kontörlü telefonu bulunan bakkalın sahibi Bolivyalı Alcérreca, Afrikalı müşterilerine daha iyi hizmet verebilmek için Swahili dilini öğrenmişti. Eğer ilginç bir şey gösteriyorlarsa, klasik bir film seyretmeye sinemateke gidiyorduk.

Bu gezintiler esnasında Marcella hiç durmadan konuşuyordu, ben de dinliyordum. Ben çok nadiren, o bir nefes alsın diye ve en çok çalışmak isteyeceği projeyi bana anlatmaya devam etmesini teşvik etmek amacıyla bir soru ya da gözlem aracılığıyla araya giriyordum. Ne şekilde anlattığına –tutkuyla, inançla, yanılsamayla ve neşeyle– çok fazla dikkat kesildiğim için, bazen anlattığı şeyin içeriğini kaçırdığım oluyordu. Seçtiği yola kendisini böylesine topyekûn bir biçimde –sözcüğün korkunç çağrışımları olmasa fanatikçe diyecektim– adayan ve hayatta ne yapmak istediğini bu kadar kesin çizgilerle bilen birini asla tanımadım.

Yıllar önce Paris'te, birkaç tahlil yaptırmak için uğradığım, onunsa yeni ameliyat olmuş bir arkadaşını ziyarete geldiği Passy'deki bir klinikte tanışmıştık. Bekleme odasında paylaştığımız yarım saat boyunca, Nanterre'deki küçük bir tiyatroda sahnelenen ve dekorlarını kendisinin yaptığı Molière'in *Kibarlık Budalası* adlı eserinden o kadar coşkulu bir biçimde bahsetmişti ki, oyunu görmeye gitmiştim. Tiyatroda Marcella'ya rastlamış ve temsilin ardından ona metro istasyonunun yakınındaki bir bistroda bir şey içmeyi önermiştim.

İki buçuk yıldır birlikte yaşıyorduk; ilk yıl Paris'te ve ardından Madrid'de. Marcella İtalyan'dı ve benden yirmi yaş daha gençti. Her ikisi de mimar olan anne babasını memnun etmek için Roma'da mimarlık okumuş ve daha öğrenciliğinde tiyatro dekorcusu olarak çalışmaya başlamıştı. Hiç mimarlık yapmaması anne babasını kızdırmış ve birkaç sene boyunca ilişkileri bozuk gitmişti. Kızlarınınkinin bir kapris değil gerçek bir yaşam tercihi olduğunu anlamalarıyla birlikte araları düzelmişti. Arada sırada Roma'ya gidip belli bir süreyi ailesiyle birlikte geçiriyordu ve çok az geliri olduğu için –dünyanın en çalışkan insanıydı ama marjinal tiyatrolardan aldığı dekor işlerinin bütçesi çok düşüktü ve ona çok az ücret ödüyor, bazen de hiç ödemiyorlardı– hali vakti yerinde olan ebeveynleri arada sırada ona para gönderiyorlardı ve o da bu sayede bütün vaktini ve enerjisini tiyatroya adayabiliyordu. İşinde henüz büyük bir başarı yakalayamamıştı ve bu pek umurunda değildi; çünkü o –ve de ben– şundan kesinlikle emindi ki, İspanya, İtalya ve tüm Avrupa tiyatro çevresi er ya da geç onun yeteneğini kabul edecekti. Karikatürlerdeki İtalyanlar gibi elini kolunu sallayarak çok fazla konuşsa da beni asla sıkmıyordu. *Vişne Bahçesi*, *Godot'yu Beklerken*, *Arleken*, *İki Efendinin Uşağı* ya da *La Celestina* adlı eserlerin sahne tasarımında dev-

rim yapmak için kafasında dolaşan fikirleri bana betimlemesini dinlerken tamamen kendimden geçiyordum. Bir seferinde sinema sektöründe dekoratör yardımcısı olarak iş buldu ve bu alanda önünde bir yol açılabilirdi ama o tiyatroyu seviyordu ve film ya da televizyon programlarıyla kıyaslandığında tiyatro eserlerine dekor yaparak belli bir noktaya ulaşmak çok daha güç olsa da, seçtiği yoldan feragat etmeye niyeti yoktu. Marcella sayesinde temsilleri başka bir gözle seyretmeyi, sadece öykü ve oyunculara değil, aynı zamanda mekânlara, sahne ışıklarına ve dekoru oluşturan nesnelere de titizlikle dikkat etmeyi öğrendim.

Çıtı pıtı biriydi; açık renk saçları, yeşil gözleri, çok beyaz ve pürüzsüz bir teni, neşe dolu bir gülümsemesi vardı. Çevresine dinamizm yayıyordu. Nasıl denk gelirse öyle giyiniyor, genellikle üzerinde kot pantolonla yıpranmış bir mont, ayağında da sandaletler oluyor, okurken ve sinemada film seyrederken gözlük kullanıyordu; görünümüne biraz şaklaban havası katan küçük, çerçevesiz bir gözlük. Menfaatçi ve hesapçı değildi, cömertti, bir lisenin öğrencilerine sahnelenecek tek temsillik bir Lope de Vega komedisi gibi önemsiz işlere çok fazla vaktini adayabiliyor, söz konusu oyunun dört parça ıvır zıvırla iki tane boyalı çadır bezinden oluşan dekorunu, Paris'teki Opéra sahnesinin dekorunu hazırlama görevini ilk kez almış bir dekoratörün azmiyle hazırlıyordu. Hissettiği tatmin duygusu o maceranın ona çok az para kazandırmasını ya da hiçbir şey kazandırmamasını fazlasıyla telafi ediyordu. "Sanat aşkıyla çalışmak" sözü birisini anlatıyorsa bu kişi Marcella'ydı.

Dairemizde nefes alacak yer bırakmayan modellerin onda birinden azı bir sahneye çıkmıştı. Finansman eksikliğinden ötürü gerçekleştirilemeyen çoğunluğu, beğendiği bir kitabı okurken kafasında oluşan fikirlerden hareket-

le o eser için tasarladığı, çizim ve maket safhasını geçememiş dekorlardı. Bir iş aldığında ücretini asla tartışmazdı ve eğer yönetmen ya da yapımcı ona estetiği umursamayan ve işin sadece ticari yönüne odaklanmış ikiyüzlü bir kişi olarak görünürse çok önemli bir projeyi reddedebilecek kapasiteye sahipti. Buna karşılık, bir işi aldığında –genellikle avangard gruplarla çalışıyor, geleneksel tiyatrolara giremiyordu– kendini ruhen ve bedenen ona adıyordu. Sadece kendi üzerine düşeni iyi yapmak için canla başla çalışmakla yetinmiyor, sponsor, salon, bağış, ödünç mobilya ve kıyafet bulmada arkadaşlarına yardım ederek, marangozlarla ve elektrikçilerle omuz omuza çalışarak ve gerektiği takdirde, sahneyi süpürerek, gişede bilet satarak ve seyirciye yer göstererek geri kalan her konuda da işbirliği içinde oluyordu. Onu bu şekilde kendini işine verirken görmek beni her zaman büyülüyordu ve bu adanmışlık bazen o kadar uç noktaya varıyordu ki, o ateşli dönemlerde, bir insanoğlunun sadece tiyatro dekorlarıyla değil, ayrıca yemek yiyerek, uyuyarak ve hayatın geri kalan şeyleriyle biraz ilgilenerek yaşadığını ona hatırlatmam gerekiyordu.

Marcella'nın neden benimle birlikte olduğunu, hayatına ne kattığımı hiçbir zaman anlamadım. Bu dünyada onu en çok ilgilendiren şey olan işinde ona çok az yardım edebiliyordum. Tiyatro sahneciliğiyle ilgili bildiğim her şeyi bana o öğretmişti ve benim ona verebildiğim fikirler çok yüzeyseldi; çünkü bütün gerçek yaratıcılar gibi o ne yapmak istediğini çok iyi biliyordu ve hiçbir yardıma ihtiyaç duymuyordu. Ben onun için sadece, bir projeye kalkıştığında zihnine akın eden imgeler, olasılıklar, alternatifler ve kuşkular kalabalığını yüksek sesle dışarıya boşaltma ihtiyacı hissettiğinde dikkatle dinleyen bir kulak olabilirdim. Ne zaman gerekse ben onu gıptayla dinliyordum. Gravürlere ve kitaplara başvurmak için Ulusal Kütüpha-

ne'ye gittiğinde, zanaatkâr ve antikacı ziyaretlerinde, pazar günlerinin değişmez meşgalesi bitpazarı turlarında ona eşlik ediyordum. Bunu sadece onu sevdiğim için değil, söylediği her şey yenilikçi, şaşırtıcı ve bazen dâhice olduğu için yapıyordum. Onun yanında her gün bir şey öğreniyordum. Dekorun, ışıklandırmanın, bir süpürge, basit bir vazo gibi çok sıradan bir nesnenin varlığının ya da yokluğunun teatral bir hikâyeyi nasıl böylesine kesin bir biçimde –ama asla toz kaldırmadan– etkilediğini, onu tanımadan önce asla tahmin edemezdim.

Aramızdaki yirmi yaşlık fark onu endişelendirmiyormuş gibi görünüyordu. Ama beni endişelendiriyordu. Sürekli olarak, ben altmışlarıma gelip o hâlâ genç bir kadın olarak kaldığında aramızdaki güzel ilişkinin fakirleşeceğini düşünüyordum. O zaman kendi yaşından birine âşık olacaktı. Ve gidecekti. Fiziksel görünümüne çok az dikkat etmesine rağmen sokakta erkekler onu gözleriyle takip ediyorlardı. Bir gün seviştiğimiz sırada bana sordu: "Bir çocuğumuz olması seni rahatsız eder miydi?" Hayır. Eğer bu tür bir arzusu varsa, benim çok hoşuma giderdi. Ama hemen akabinde bir iç sıkıntısı beni esir aldı. Neden böyle bir hisse kapıldım acaba? Belki de Hınzır Kız'la yaşadığım inişli çıkışlı maceralar yüzünden, bir ilişkinin –hiç çalkantısız süren bizimkinin bile– kalıcılığına inanmak elli küsür yaşımda bana imkânsız görünüyordu. Bu şüphe saçma değil miydi? O kadar iyi anlaşıyorduk ki, bu iki buçuk yıllık birlikteliğimiz sırasında bir kez bile kavga etmemiştik. Olsa olsa küçük tartışmalar ve gelip geçici kırgınlıklar yaşamıştık. Ama bir ilişkinin bitişini andırabilecek bir şeyi asla. "Rahatsız etmemesine sevindim," dedi Marcella bunun üzerine. "Bunu sana hemen şimdi bir *bambino* peydahlayalım diye sormadım, ileride önemli bir şeyleri yapıp bitirdikten sonrası için sordum." Hiç kuşkusuz, gelecekte bu nitelemeye layık şeyler yapacak

olan kendisi için konuşuyordu. Ben ileriki yıllarda Mario Muchnik'in bana, büyük gayret ve coşkuyla çevireceğim ve İspanyolca yeniden yazdığım hızla belleğimden uçup giden şu *light* romancıklardan daha yaratıcı herhangi bir Rusça kitap bulmasıyla yetinecektim.

Kuşkusuz beni sevdiği için benimle birlikteydi; başka bir sebepten ötürü değil. Ama ben ona ekonomik açıdan da belli ölçüde yük oluyordum. Bana nasıl âşık olabilmişti? Onun için yaşlıydım, yakışıklı falan değildim, amaçsız yaşıyordum, sadece entelektüel vasıflarıma indirgenmiş ve hayattaki tek amacı çocukluktan beri ömrünün geri kalan kısmında Paris'e yerleşmek olan biriydim. Bunun hayattaki tek amacım olduğunu Marcella'ya anlattığımda kahkahalarla gülmeye başlamıştı: "Ne güzel işte, *caro*,[1] amacına ulaşmışsın. Mutlu olmalısın, bütün hayatın boyunca Paris'te yaşadın." Bunları sevgiyle söylemişti ama sözleri bana biraz alaycı gelmişti.

Marcella benimle, benim kendimle ilgilendiğimden daha çok ilgileniyordu: Tansiyon haplarını yutacaktım, her gün en azından yarım saat yürüyecektim, günde iki ya da üç kadeh şarabı asla aşmayacaktım. Ve eline iyi bir para geçtiğinde onu Peru'ya yapacağımız bir seyahatte harcayacağımızı tekrarlayıp duruyordu. Ona sürekli bahsettiğim Lima'nın Miraflores semtini Cusco ve Machu Picchu'dan önce tanımak istiyordu. Onun gönlünü hoş tutmak için tamam diyordum ama gerçekte, bu seyahati asla yapmayacağımızı biliyordum, zira ben onu sonsuza dek erteleme işini üstlenecektim. Bir daha Peru'ya gitmeyi düşünmüyordum. Ataúlfo Amca'nın ölümünden beri ülkem benim için çöldeki seraplar gibi uçup gitmişti. Orada artık ne akrabalarım ne de dostlarım vardı ve

1. (İt.) Sevgili anlamına gelir ama hitap sözü olarak kullanıldığında sevgilim demektir; erkek kadına *cara* der. (Ç.N.)

gençlik anılarım bile yavaş yavaş zihnimden silinmekteydi.

Ataúlfo Amca'nın ölümünü, üzerinden haftalar geçtikten sonra, Madrid'deki yaşantımın altıncı ayında, Alberto Lamiel'in bir mektubu sayesinde öğrendim. Mektubu Barbieri'ye Marcella getirdi ve bunun her an olabileceğini bilmeme rağmen, aldığım haber beni korkunç etkiledi. Çalışmayı bıraktım ve Retiro Parkı'na gidip patikalarda bir uyurgezer gibi dolaştım. Peru'ya 1984 sonlarında yaptığım son seyahatimden beri onunla her ay yazışmıştık ve bir paleograf gibi deşifre etmek zorunda kaldığım titrek elyazısında, Alan García hükümetinin Peru'yu sürüklediği ekonomik felaketleri, enflasyonu, ulusallaştırmaları, kredi kuruluşlarıyla ilişkilerin kopmasını, fiyatların ve kurların kontrolünü, işsizliği ve yaşam standartlarındaki düşüşü adım adım takip etmiştim. Ataúlfo Amca'nın mektupları ölümü beklerken hissettiği ıstırabı açıkça yansıtıyordu. Uykusunda ölmüştü. Alberto Lamiel, Kuzey Amerikalı eşinin ailesi sayesinde iş imkânları bulduğu Boston'a gitmek için gereken işlemlerle uğraştığını ekliyordu. Bana, 85 seçimlerinde diğer birçok saf işadamı gibi kendisinin de oy verdiği Alan García'nın vaatlerine inanmakla aptallık ettiğini söylüyordu. Devlet başkanının onlara dokunmayacakları sözüne güvenerek bütün birikimini Amerikan doları tahvillerde tutmuştu. Yeni hükümet döviz cinsi tahvillerin zorla Peru solüne dönüştürülmesine karar verince Alberto'nun parası pul olmuştu. Bu geriye gidiş zincirinin sadece başlangıcıydı. "Zamanında yapması gereken şey seni emsal alıp daha iyi başka ufuklar aramakmış, Ricardo Amca; çünkü hükümetle ortak iş çevirmeyen birinin bu ülkede çalışması artık imkânsız," diyordu Alberto.

Peru'da yaşananlarla ilgili olarak bu aldığım son haber oldu. Madrid'de hiçbir Peruluyla görüşmediğim için,

o zamandan beri, orada olup biteni ancak kırk yılın başı Madrid gazetelerine sızan bir haber sayesinde öğreniyordum ve bunlar genellikle beşiz bir doğum, bir deprem ya da And Dağları'nda bir otobüsün uçurumdan düşmesi sonucu ölen otuz küsur kişiyle ilgili oluyordu.

Ataúlfo Amca'ya evliliğimin bittiğinden hiç bahsetmedim, bu yüzden mektuplarında son âna kadar "güzel yeğenime" diye selam göndermeye devam etti, ben de benimkilerde o selamları ona hep iade ettim. Gerçeği ondan neden gizlediğimi bilmiyorum. Belki de bütün olan biteni ona açıklamam gerekeceği içindi ve her türlü açıklama ona saçma ve anlaşılmaz gözükecekti; tıpkı bana gözüktüğü gibi.

Ayrılışımız, Hınzır Kız'ın ortadan kayboluşlarında her zaman olduğu gibi, beklenmedik ve hoş olmayan bir biçimde gerçekleşti. Ancak bu sefer tam anlamıyla bir kaçış değil, üzerinde konuşulmuş, medenice bir ayrılık söz konusuydu. İşte tam da bu yüzden, bu seferkinin diğerlerinden farklı olarak nihai olduğunu anladım.

Telefonlarıma üç-dört gün boyunca cevap vermediği için gitmiş olmasından korkarak Lima'dan Paris'e dönüşümden itibaren yaşadığımız balayı birkaç ay sürdü. İlk başlarda beni sevgi gösterileriyle karşıladığı o öğleden sonraki kadar sevgi dolu davrandı. Unesco'dan aldığım bir aylık bir işin ardından eve döndüğümde, o işinden erken çıkıp eve gelmiş ve çoktan akşam yemeğini hazırlamıştı. Bir akşam beni salonun ışıkları söndürülmüş ve yemek masası romantik bir şekilde mumlarla aydınlatılmış olarak karşıladı. Ardından, Martine tarafından gönderildiği Côte d'Azur'e ikişer günlük iki seyahat yaptı ve beni her gece telefonla aradı. Başka ne arzulayabilirdim? Hınzır Kız'ın akıl çağına eriştiğini ve artık evliliğimizin yıkılmaz olduğunu düşünüyordum.

Derken, şimdi hafızamın tam olarak ne zaman oldu-

ğunu söyleyemeceği bir an geldi ve tavrı, hareketleri değişmeye başladı. Bu, belki de o sırada henüz şüpheleri olduğu için gizlediği, çok derinden bir değişim oldu ve ben onun ancak sonradan geriye dönüp bakınca bilincine vardım. İlk haftalardaki o son derece tutkulu tutumun yerini yavaş yavaş daha mesafeli bir tutuma bırakması dikkati çekmedi, zira o her zaman öyle olmuştu ve esas tuhaf olan onun sevgi dolu görünmesiydi. Benden uzaklaştığını, kaşlarını çatıp onu benim menzilimin dışına taşıyormuş gibi görünen kaygılı düşüncelerde kaybolduğunu fark ettim. Ben bir espriyle onu gerçekliğe döndürdüğümde, bu kaçışlardan geriye ürkmüş bir halde, irkilerek geliyordu: "*Çilek ağızlı prensesin nesi var acaba?* Neden bu kadar düşünceli? Prenses âşık mı oldu acaba?" Kızarıyor ve bana zorlama bir tebessümle cevap veriyordu.

Eskiden Mösyö Charnés'e ait olan –o yaşlılığını geçirmek için artık İspanya'nın güneyine taşınmıştı– ve üçüncü ya da dördüncü kez o an için bana verecek herhangi bir işleri olmadığı cevabını aldığım bürodan eve döndüğüm bir akşam, Joseph Granier Sokağı'ndaki dairenin kapısını açıp onu orada, özel dikim kahverengi elbisesi ve seyahatlerinde her zaman kullandığı el çantasıyla salonda otururken görünce ortada ciddi bir durum olduğunu hemen anladım. Suratı bozuktu.

"Neyin var?"

İçini çekti, gücünü toplayarak –gözlerinin etrafında mavi halkalar vardı ve gözleri parlıyordu– ve lafı hiç dolandırmadan, kuşkusuz çok önceden hazırlamış olduğu cümleyi bana kustu:

"Kaçtığımı düşünmemen için seninle konuşmadan gitmek istemedim," deyiverdi tek bir seferde ve duygusal infazları için kullandığı o buz gibi ses tonuyla. "En çok sevdiğin şey adına senden çıngar çıkarmamanı ve beni intihar etmekle tehdit etmemeni rica ediyorum. Böyle

şeyler için artık ikimizin de yaşı geçti. Seninle bu kadar duygusuz konuştuğum için bağışla ama bunun en iyisi olduğunu sanıyorum."

Kendimi onun önündeki koltuğa bıraktım. Sonsuz bir yorgunluk hissettim. Aynı müzikal cümleyi giderek daha deforme bir şekilde sürekli tekrarlayan bir plağı dinliyormuşum izlenimine kapıldım. O her zaman çok solgun görünürdü ama şimdi, sanki orada oturup açıklama yapmak zorunda olmak onu bana karşı öfkeyle dolduruyormuşçasına, beti benzi tamamen atmıştı.

"Emin ol ki, seni mutlu etmek, ben hastayken yaptıklarını geri ödemek için bu hayat biçimine uyum sağlamaya uğraştım," derken soğukluğu şimdi öfkeden kaynıyormuş gibi görünüyordu. "Daha fazla dayanamıyorum. Bu bana göre bir hayat değil. Sadece acıdığım için seninle birlikte kalmaya devam edersem en sonunda senden nefret edeceğim. Ben senden nefret etmek istemiyorum. Beni anlamaya çalış, eğer yapabilirsen."

Benim bir şey söylememi beklerken sustu ama kendimi o kadar yorgun hissediyordum ki, bir şey söylemeye ne gücüm vardı ne de isteğim.

"Burada boğuluyorum," diye ekledi etrafına bir göz atarak. "Bu iki ufacık oda tam bir hapishane ve artık dayanamıyorum. Sınırımın nereye kadar olduğunu biliyorum. Bu tekdüzelik, bu sıradanlık beni öldürüyor. Hayatımın geri kalan kısmının böyle olmasını istemiyorum. Senin için fark etmiyor, sen hayatından memnunsun, ne mutlu sana. Ama ben senin gibi değilim, yetinmeyi bilmiyorum. Denedim, denediğimi gördün. Yapamıyorum. Hayatımın geri kalan kısmını sırf merhametimden senin yanında geçirmeyeceğim. Sana bu kadar içtenlikle konuştuğum için bağışla. Gerçeği bilmen ve onu kabullenmen en iyisi, Ricardo."

"Adı nedir?" diye sordum, bir kez daha sustuğunu görünce. "En azından kiminle gittiğini öğrenebilir miyim?"

"Bana kıskançlık gösterisi mi yapacaksın?" diye öfkeyle tepki verdi. Ve alaycı bir şekilde bana hatırlattı: "Ben özgür bir kadınım, Ricardito. Evliliğimiz sadece bana gereken evrakları çıkarmak içindi. Bu yüzden gelip bana hesap sormaya kalkışma."

Horoz gibi kabarıp bana meydan okuyordu. Yorgunluğa şimdi bir de kendimi gülünç hissetme duygusu ekleniyordu. Haklıydı, artık ortalığı velveleye vermek için fazla yaşlıydık.

"Görüyorum ki sen kararını çoktan vermişsin ve daha fazla konuşacak bir şey yok," diye sözünü kesip ayağa kalktım. "Valizlerini sakince hazırlaman için çıkıp biraz dolaşacağım."

"Onlar çoktan hazır," diye aynı kızgın ses tonuyla bana cevap verdi.

Keşke diğer seferlerdeki gibi ardında iki satır bırakarak gitmiş olsaydı, diye düşündüm. Kapıya yöneldiğim sırada yatıştırıcı olmak isteyen yumuşak bir ses tonuyla arkamdan şöyle dediğini duydum:

"Eğer bilmek istersen, kanı olduğum için benim hakkıma düşen hiçbir şeyi senden talep etmeyeceğim. Tek bir kuruş bile."

"Çok iyisin," diye düşündüm, dairenin kapısını yavaşça kapatırken. "Ama talep edeceğin yegâne şey borçlar ve bu gidişle çok yakında elimden alacakları bu dairenin ipoteği olurdu." Sokağa çıktığımda yağmur yağmaya başladı. Yanıma şemsiye almamıştım, bu yüzden gidip köşedeki kafeye sığındım ve tatsız bir şeye dönüşene kadar yavaş yavaş soğuyan bir fincan çayı yudum yudum içerek uzun süre orada kaldım. Doğrusu onda öyle bir şey vardı ki hayranlık duymamak imkânsızdı ve kötücül de olsalar, bizi iyi kotarılmış yapıtları takdir etmeye götüren neden de aynıydı. Kendini daha güvende hissettirecek, onu Joseph Granier Sokağı'ndaki iki hapishane odacığından

kurtaracak toplumsal ve ekonomik bir statü elde etmek için, bir kez daha birisinin kalbini fethetmeyi başardığına hiç şüphe yoktu. Ve şimdi hiç gözünü kırpmadan beni çöp kutusuna tekmeleyip kendi yoluna gidiyordu. Bu seferki şanslı erkek kimdi acaba? Martine'in yanındaki işi sayesinde tanıdığı biri olmalıydı; herhalde şu organize ettikleri kongre, konferans ve kutlamaların birinde tanışmışlardı. Hiç kuşkusuz, başarılı bir baştan çıkarma operasyonu olmalıydı. Eski güzelliğini hâlâ muhafaza ediyordu ama ne olursa olsun yaşı artık ellinin üzerindeydi. *Chapeau!* Balzac'ın *La Rabouilleuse* adlı romanının kadın kahramanı gibi, mirasına konmak için zevkten öldüreceği bir moruk muydu acaba? Yağmur dururken École Militaire civarında bir yürüyüş yaparak vakit geçirdim.

Eve gece on bire doğru döndüğümde çoktan gitmişti ve anahtarlarını yemek odasına bırakmıştı. Bütün kıyafetlerini evde duran iki valize doldurarak götürmüş, eskimiş olanları ya da fazlalıkları çöp torbalarına atmıştı: birkaç terlik, birkaç külot, bir sabahlık, birkaç çorap ve bluzun yanı sıra bir sürü krem ve makyaj malzemesi kabı. Yatak odasındaki bir dolabın içinde duran küçük para kasasında sakladığımız franklara dokunmamıştı.

Acaba Montaigne Caddesi'ndeki spor salonunda tanıştığı birisiyle mi gitmişti? Orası pahalı bir yerdi ve ona daha eğlenceli, daha rahat bir hayat sunabilecek yaşlı zenginler oraya göbeklerini eritmeye gidiyorlardı. Başıma gelebilecek en kötü şeyin bu tür varsayımlar üretmeye devam etmek olduğunu ve zihinsel sağlığım için onu bir an önce unutmam gerektiğini biliyordum. Çünkü bu kez ayrılık nihaiydi, bu aşk hikâyesinin sonu gelmişti. Otuz küsür yıllık bu saçmalığa aşk hikâyesi denebilir miydi, Ricardito?

Kendimi ruhtan mahrum bir kemik, deri ve kas yığını olarak hissettiğim ilerleyen günler, haftalar ve aylar-

da onu çok fazla düşünmemeyi başardım. Bütün günlerim iş arayarak geçiyordu. Kapıları aşındırıyordum çünkü borçlarımı ödemek ve gündelik harcamalarımı karşılamak zorundaydım; ayrıca biliyordum ki, bu dönemi en iyi şekilde atlatmam ancak kendimi acilen bir yükümlülüğe adamamla mümkün olacaktı.

Birkaç ay boyunca sadece kötü ücretli çeviriler bulabildim. En sonunda bir gün beni Unesco'nun sponsorluğunda düzenlenen, telif haklarıyla ilgili uluslararası bir konferansta başka birinin yerini doldurmam için aradılar. Birkaç günden beri hiç kesilmeden süregelen, kötü ruh halime ve az uyumama bağladığım baş ağrılarım vardı. Onlarla, köşedeki eczacının verdiği ağrı kesicilerle mücadele ediyordum. Unesco'nun simültane çevrimeninin yerine üstlendiğim iş felaket bir şekilde sonuçlandı. Ağrılar işimi iyi yapmamı engelliyordu; bu yüzden ikinci gün teslim bayrağını çekmek ve simültane çevirmenler şefine çıkıp yaşadıklarımı açıklamak zorunda kaldım. Sosyal Güvenlik doktoru bana otitis teşhisi koydu ve bir uzmana yönlendirdi. Bir kulak burun boğaz uzmanı olan Doktor Pennau'nun odasından içeriye adım atana kadar Salpêtrière Hastanesi'nde saatlerce kuyrukta beklemem ve defalarca gidip gelmem gerekti. Doktor bana kulağımda küçük bir iltihap olduğunu söyledi ve bir haftada tedavi etti. Ama ağrılarım ve baş dönmelerim kesilmeyince beni aynı hastanedeki başka bir dahiliyeci doktora gönderdi. O beni muayene ettikten sonra, benden bir sürü tahlil yaptırmamı istedi ve bunlara MR da dahildi. O metal tüpün içinde, diri diri gömülmüş, bir mumya gibi hareketsiz ve sersemletici gürültüler yüzünden kulaklarım şişmiş bir halde geçirdiğim otuz ya da kırk dakikayı kötü bir anı olarak hatırlıyorum.

MR sonucunda küçük bir beyin kanaması geçirmiş olduğum ortaya çıktı. Baş ağrılarının ve baş dönmeleri-

nin esas nedeni buydu. Çok endişelenecek bir durum yoktu; tehlike geçmişti. Bundan böyle kendime dikkat etmeli, egzersiz yapmalı, dengeli beslenmeli, tansiyonumu kontrol etmeli, az alkol tüketmeli ve sakin bir hayat sürmeliydim. "Emekli hayatı" diye reçete yazdı doktor. Eskisinden daha az çalışabilecektim, bir konsantrasyon ve hafıza zayıflaması yaşamam beklenebilirdi.

Şansıma tam o dönemde Gravoski'ler Yilal'le birlikte bir aylığına Paris'e geldiler. Yilal çok büyümüştü ve hem konuşma biçimiyle hem de giyim kuşamıyla gerçek bir gringo'ya dönüşmüştü. Hınzır Kız'la ayrıldığımızı ona söyleyince suratı hüzünlü bir ifadeye büründü: "Demek bu yüzden bir süredir mektuplarıma cevap vermiyor," diye mırıldandı.

Bu dostların yanımda olması bana çok iyi geldi. Onlarla konuşmak, şakalaşmak, akşam yemeğine çıkmak, sinemaya gitmek yaşama zevkini bana biraz geri getirdi. Bir akşam Raspail Bulvarı'daki bir bistronun terasında bira içerken, Elena bana birden şöyle dedi:

"O çatlak seni az daha öldürecekti, Ricardo. Oysaki onca deliliğine rağmen bana ne kadar da sempatik görünmüştü. Onu asla affetmeyeceğim. Bir daha onunla görüşmeni sana yasaklıyorum."

"Bir daha asla," diye ona söz verdim. "Dersimi aldım. Ayrıca, şimdi bir insan enkazı olduğum için, bir daha tekrar hayatıma girmesine yönelik en küçük bir risk bile yok."

"Aşk acıları böyle beyin kanamalarına mı yol açıyor?" diye sordu Simon. "Burada da mı romantizm?"

"Bu örnekte evet, ruhsuz Belçikalı," diye cevap verdi Elena. "Ricardo senin gibi değil. O romantik birisi, hassas bir erkek. Hınzır Kız son marifetiyle onu öldürebilirdi. Sana yemin ederim, onu asla affetmeyeceğim. Yarın öbür gün bulaştığı yeni bir beladan kurtarman için seni aradı-

ğında, Ricardo, umarım bir köpek gibi onun peşinden gidecek kadar safdil olmazsın."

"Beni Hınzır Kız'dan daha çok sevdiğin belli oldu, arkadaşım," diyerek elini öptüm. "Ayrıca safdil sözcüğü tam beni anlatıyor."

"Bu konuda hepimiz hemfikiriz," dedi Simon.

"Safdil ne demek?" diye sordu küçük gringo.

Gravoski'lerin ısrarlarıyla, bir beyin cerrahına muayene olmak için Passy'deki özel bir kliniğe gittim. Dostlarım, ne kadar küçük olursa olsun bir beyin kanamasının sonuçları olabileceğini ve bunların hayatımı nasıl etkileyeceğini bilmem gerektiği konusunda çok üstelediler. İpoteğin ve daha önceki iki kredinin faizlerini karşılamak için, çok ümit beslemeden, bankama yeni bir kredi başvurusu yapmıştım ve beni şaşırtarak krediyi verdiler. Kendimi çok sevimli ve söyleyebileceğim kadarıyla işini iyi bilen bir profesyonel olan Doktor Pierre Joudret'nin ellerine bıraktım. Bana yeniden her türlü tahlili yaptırdıktan sonra arteriyel tansiyonu kontrol altında tutmaya ve düzgün bir kan dolaşımını sürdürmeye yönelik bir tedavi yazdı. Onun muayenehanesine gidip geldiğim günlerden birinde, bir öğleden sonra Marcella'yla tanıştım.

O gece, *Kibarlık Budalası*'nın temsilinin ardından Nanterre'de bir kadeh şarap içmeye gittiğimiz bistroda, İtalyan dekorcu bana çok sempatik, işinden konuşurkenki coşku ve adanmışlığı da büyüleyici göründü. Bana hayatını, anne babasıyla kavgalarını ve barışmalarını, İspanya ve İtalya'nın küçük tiyatrolarında yaptığı sahne tasarımlarını anlattı. Nanterre'deki Fransa'da yaptığı ilk çalışmalardan biriydi. Diğer binlerce şeyin yanı sıra, bir ara bana, Paris'te gördüğü en iyi teatral dekorların sahnelerde değil mağazaların vitrinlerinde bulunduğunu söyledi. Onu dinlerken takındığım kuşkucu yüz ifademin kaybolması için bizzat gidip bir göz atmak ister miydim?

Metro istasyonunda yanaktan öpüşerek vedalaştık ve ertesi cumartesi görüşmek üzere sözleştik. Turumuz oldukça eğlenceli geçti ve bunun sebebi beni bakmaya götürdüğü vitrinlerden ziyade onun açıklamaları ve yorumlarıydı. Mesela La Samaritaine'in vitrinindeki o beyaz ışıklı, palmiyeli çölün Beckett'in *Oh, les beaux jours!* (Ah, Güzel Günler) adlı oyununda, Montparnasse'taki bir Arap restoranının kan kırmızısı saçağının *Orfeus Cehennemde* operasının sahne fonunda ve Saint Paul Kilisesi yakınlarındaki tanınmış bir ayakkabıcının vitrininin, *Pinokyo*'nun teatral bir uyarlamasında Geppetto'nun evi olarak kullanılabileceğini bana gösterdi. Söylediği her şey zekiceydi, beklenmedikti ve coşkusu, neşesi beni eğlendirdi, mutlu etti. Des Écoles Sokağı'ndaki bir restoran olan La Petite Périgurdine'deki akşam yemeği sırasında ona kendisinden hoşlandığımı söyledim ve onu öptüm. Passy'deki kliniğin bekleme odasında sohbet ettiğimiz günden beri "aramızda bir şey geçtiğini" anladığını bana itiraf etti. İki yıla yakın bir süre bir aktörle birlikte yaşadığını ve kısa zaman önce ayrıldıklarını ama aralarındaki iyi dostluğun sürdüğünü anlattı.

Joseph Granier'deki küçük daireme gittik ve seviştik. İnce bir bedeni, küçük, narin göğüsleri vardı ve yumuşacıktı, ateşliydi, uyumluydu. Kitaplarımı inceledi ve sadece şiir, roman ve birkaç tane deneme kitabı görüp bir tek tiyatro kitabına dahi rastlayamayınca bana sitem etti. Bu boşluğu doldurmak için bana yardım etme işini üstlenecekti. "Hayatıma tam zamanında girdin, *caro*," diye ekledi. Sadece gözlerinden ve ağzından değil, aynı zamanda alnından, burnundan ve kulaklarından da çıkıyormuş gibi görünen kocaman bir gülümsemesi vardı.

Milan'daki olası bir iş imkânı için Marcella'nın iki gün sonra İtalya'ya dönmesi gerekiyordu ve istasyona kadar ona eşlik ettim; çünkü trenle gidiyordu (uçak korkusu

vardı). Birçok kez telefonda görüştük ve Paris'e döndüğünde Quartier Latin'deki küçük oteline gitmek yerine benim evime geldi. İçinde birkaç tane buruşuk pantolon, bluz, mont ve kazak bulunan bir çantayla içi kitaplar, dergiler, figürler ve montajlarının maketleriyle dolu bir bavulu yanında getirdi.

Marcella'nın hayatıma girişi o kadar ani oldu ki, üzerinde düşünmeye ve bunun aceleci bir adım olup olmadığını kendime sormaya neredeyse hiç zaman olmadı. Biraz beklemek, birbirimizi daha iyi tanımak, ilişkimizin yürüyüp yürümeyeceğini görmek daha akıllıca bir hareket olmaz mıydı? Netice itibarıyla o genç bir kadındı ve ben onun babası yaşındaydım. Ama onun çok kolay uyum sağlayabilmesi, zevklerinde çok sade olması ve her türlü sorun karşısında güler yüzünü koruyabilmesi sayesinde ilişki yürüdü. Onu sevdiğimi söyleyemezdim, her halükârda Hınzır Kız'ı sevmiş olduğum gibi sevmediğim kesindi ama kendimi onun yanında huzurlu ve benimle birlikte olduğu, hatta bana âşık olduğu için müteşekkir hissediyordum. Beni gençleştiriyor ve geçmiş anıların üzerine toprak atmama yardımcı oluyordu.

Marcella'ya arada sırada, belediyeler tarafından desteklenen mahalle tiyatrolarında sahne düzenleme işleri çıkıyordu. O zaman kendini öylesine çılgınca bir şekilde işine veriyordu ki, benim varlığımı unutuyordu. Ben çeviri bulmakta her geçen gün daha çok zorlanıyordum. Simültane çevirmenliği bırakmıştım, zira kendimi bu işi geçmişteki kadar düzgün bir biçimde yapmaktan âciz hissediyordum. Ortalıkta benim sağlık sorunlarımla ilgili söylentiler dolaşıyor olsa gerek ki, bana giderek daha az çevrilecek metin emanet ediyorlardı. Bir şekilde elime geçenleri çevirmem de çok zaman alıyordu; çünkü bir ya da bir buçuk saatlik bir çalışmanın ardından baş dönmeleri ve ağrılar yeniden başlıyordu. Marcella'yla birlikte

yaşamın ilk aylarında gelirim neredeyse tamamen dibe vurunca ipotek ödemeleri ve kredi faizleriyle ilgili sıkıntılarla tekrar karşı karşıya kaldım.

Sorunumu açıkladığım Société Générale bürosunun yöneticisi çözümün daireyi satmak olduğunu söyledi. Değer tespiti yapılmıştı, ipotek ve borçları temizledikten sonra dikkatli yönetildiğinde bana uzun süre nefes aldıracak bir miktarın elimde kalacağı bir fiyat istenebilirdi. Konuyu Marcella'yla konuştum ve o da daireyi satmam için beni teşvik etti. Böylece beni her ay uykusuz bırakan şu ödemelerin endişesini kafamdan atacaktım. "Gelecek için kaygılanma, *caro*. Yakında iyi para kazanmaya başlayacağım. Eğer cebimizde beş kuruş kalmazsa Roma'ya anne babamın yanına gider, küçükken arkadaşlarıma illüzyon ve sihir gösterileri yaptığım, şimdiyse her türlü ıvır zıvırımı sakladığım tavan arasına yerleşiriz. Babamla iyi anlaşacaksın, o da neredeyse senin yaşında." Şu gelecek beklentisine bak hele, Ricardito.

Daireyi satmamız biraz zaman aldı. Doğrusu fiyatı zaman içinde üçe katlanmıştı ama emlakçıların getirdiği almaya niyetli müşteriler sürekli bir şey çıkarıyor, indirim ya da tamirat istiyorlardı ve bu yüzden iş üç aya yakın uzadı. En sonunda Silahlı Kuvvetler Bakanlığı'nda memur olarak çalışan, zarif ve monokl kullanan bir beyefendiyle el sıkıştık. O andan itibaren noterlerle, avukatlarla ve mobilyaların satışıyla ilgili can sıkıcı bir süreç başladı. Satış önsözleşmesini imzaladığımız ve devri yaptığımız gün noter çıkışında, Suffren Caddesi'nin üzerindeki yaya geçitlerinden birinde bir hanımefendi beni görünce aniden durup bakışlarını bana dikti. Onu tanıyamadım ama başımı eğerek selamladım.

"Ben Martine," dedi kadın, çok soğuk bir biçimde ve elini sıkmadan. "Beni hatırlamıyor musunuz?"

"Dalmışım," diye özür diledim. "Elbette ki çok iyi hatırlıyorum. Nasılsınız, Martine?"

"Çok kötü, başka nasıl olabilirim ki," diye cevap verdi. Öfke suratını ekşitiyordu. Gözlerini üzerimden ayırmıyordu. "Ama bilin ki bunu onun yanına bırakmayacağım. Ben kendimi savunmayı çok iyi bilirim. Emin olun ki bu konu böyle kapanmayacak."

Uzun boylu, zayıf ve gri saçlı bir kadındı. Üzerinde yağmurluk vardı ve elinde taşıdığı şemsiyeyi sanki kafamda kırmak istermişçesine beni inceliyordu.

"Neden bahsettiğinizi bilmiyorum, Martine. Karımla aranızda sorun mu yaşadınız? Biz onunla bir süre önce ayrıldık, bunu size söylemedi mi?"

Dilini yutmuş gibi oldu ve şaşkın bir şekilde beni inceledi. Bakışları benim ona çok tuhaf bir hayvan gibi göründüğümü söylüyordu.

"Yani sizin hiçbir şeyden haberiniz yok mu?" diye mırıldandı. "Siz bulutlarda mı yaşıyorsunuz? O ölü sinek kiminle birlikte kaçtı zannediyorsunuz? Kocamla birlikte olduğunu bilmiyor musunuz?"

Ona nasıl cevap vereceğimi bilemedim. Kendimi bir sersem, evet, tuhaf bir hayvan gibi hissettim. Büyük bir çaba harcayarak mırıldandım.

"Hayır, bilmiyordum. O bana sadece gidiyorum dedi ve gitti. Bir daha ondan hiçbir haber almadım. Çok üzgünüm, Martine."

"Asla açık ve net olmayan evraklarını umursamadan ona her şeyi verdim: iş, arkadaşlık, güven. Ona evimi açtım. Ve bunların karşılığını bana böyle ödedi, kocamı elimden alarak. Ona âşık falan olmadı, sadece parasının peşinde. Tam bir çıkar ilişkisi. Bütün bir aileyi parçalamak umurunda bile olmadı."

Eğer oradan gitmezsem, Martine beni ailevi felaketinin sorumlusu olarak görüp tokadı yapıştıracakmış gibi geldi. Sesi öfkeden titriyordu.

"Ama bilmiş olun, bütün bunlar onun yanına kalma-

yacak," diye tekrarladı, elindeki şemsiyeyle suratımın birkaç santim yakınına kadar sokularak. "Oğullarım buna müsaade etmeyecekler. Onun derdi kocamın paralarını söğüşlemek; çünkü servet avcılarının yaptığı budur. Oğullarım çoktan yasal yollara başvurdular ve onu hapse gönderecekler. Sizin de karınıza biraz daha fazla sahip çıkmanız gerekirdi."

"Çok üzgünüm, gitmem gerekiyor, bu sohbeti yapmanın bir anlamı yok," dedim büyük adımlarla oradan uzaklaşırken.

Eve geri dönüp satmayı başaramadığımız eşyaları depoya yollama işiyle uğraşan Marcella'yı almak yerine, École Militaire'deki bir kafeye oturdum. Kafamdakileri derleyip toparlamaya çalıştım. Tansiyonum biraz çıkmış olmalıydı; çünkü tıkandığımı ve sersemlediğimi hissediyordum. Martine'in kocasını tanımıyordum ama oğullarından birini tanıyordum ve sadece bir kez, şöyle geçerken gördüğüm kişi yaşını başını almış bir adamdı. Bu durumda Hınzır Kız'ın yeni avı tıpkı tahmin ettiğim gibi çok ama çok yaşlı bir moruk olmalıydı. Elbette ki ona âşık olmamıştı. O, belki Fukuda hariç, asla birine âşık olmamıştı. Martine'in kocasıyla gitmesinin nedeni École Militaire'deki dairecikte yaşadığı hayatın can sıkıntısından ve sıradanlığından kaçmanın yanı sıra yoksulların köpek hayatını, zenginlerinse ne kadar iyi yaşadığını daha küçük bir kızken keşfettiği andan itibaren birinci önceliğine dönüşen o şeye, yani sadece paranın sağladığı o güven hissine ulaşma çabasıydı. Bir kez daha kendi kendini zengin erkek yanılsamasıyla kandırmıştı; Martine'in bir Yunan trajedisi havasında söylediği, "Oğullarım yasal yollara başvurdular," sözlerini duyduktan sonra, işlerin bu sefer de onun sandığı gibi gitmeyeceği açıktı. Ona karşı hâlâ garezim vardı ama şimdi, onu o morukla hayal edince, acımaya benzer bir his de duydum.

Marcella'yı bitkin bir halde buldum. Kamyoneti satamadığımız şeyler ve birkaç koli kitapla birlikte çoktan depoya göndermişti. Odanın içinde yere oturup duvarları ve boş alanı nostaljiyle inceledim. Cherche-Midi Sokağı'ndaki küçük bir otele yerleştik. İspanya'ya gidene kadar aylarca orada yaşadık. Küçük ve aydınlık bir odamız vardı. Oldukça geniş penceresinden komşu çatılar görünüyordu ve güvercinler Marcella'nın pervaza bıraktığı mısır tanelerini yemeye geliyorlardı (boklarını temizlemek de bana düşüyordu). Kısa sürede kitaplarla, plaklarla ve özellikle de Marcella'nın çizim ve maketleriyle doldu. Teoride ikimizin paylaştığı uzun bir masa vardı ama gerçekte onu daha ziyade Marcella işgal ediyordu. O yıl çeviri bulmakta daha da zorlandım, bu yüzden dairenin satışı tam ilaç gibi geldi. Artan parayı vadeli bir hesaba yatırmıştım ve her ay elime geçen cüzi miktar çok mütevazı bir yaşam sürdürmemizi gerektiriyordu. Pahalı restoranları, konserleri hayatımızdan çıkarmak, haftada bir defadan fazla sinemaya gitmemek ve sadece Marcella'nın davetiye bulabildiği etkinliklere katılmak zorunda kaldık. Ama borçsuz yaşamak büyük ferahlıktı.

İspanya'ya taşınma fikri Marcella'nın daha önce birlikte çalışmış olduğu ve Granada'daki bir festivalde bir gösteri sunması için davet edilen Bari'li bir İtalyan modern dans topluluğunun ondan ışıklandırma ve dekor işini üstlenmesini istemesinin ardından doğdu. Oraya kadar onlarla gitti ve iki hafta sonra çok mutlu bir şekilde döndü. Gösteri çok iyi geçmişti, orada tiyatro dünyasından insanlar tanımıştı ve önünde bazı imkânlar açılmıştı. İlerleyen aylarda biri Madrid'de, diğeri de Barselona'da olmak üzere iki genç topluluk için dekorlar yaptı ve Paris'e her iki seyahatten de sevinçten havalara uçarak döndü. İspanya'da olağanüstü canlılıkta bir kültürel hayat bulunduğunu, bütün ülkenin festivallerle ve İspanyol toplu-

munu güncelleştirmeye, yeni şeyler yapmaya hevesli yönetmenler, aktörler, dansçılar ve müzisyenlerle dolu olduğunu söylüyordu. Orada gençler için, ortamın aşırı dolu olduğu Fransa'ya nazaran daha fazla hareket alanı vardı. Ayrıca Madrid'de Paris'tekinden çok daha ucuza yaşanabilirdi.

Çocukluğumdan beri cennet fikriyle ilişkilendirdiğim şehri terk etmek beni üzmedi. Paris'te geçirdiğim yıllarda bütün bir hayatın boşa geçmediğini doğrular nitelikte, muhteşem şeyler yaşamıştım; ama bunların hepsi Hınzır Kız'la bağlantılıydı, yine de onu artık içimde bir şeyler kopmadan, nefret hissetmeden, hatta biraz şefkatle anabiliyordum; duygusal felaketlerimin bizzat kendimden kaynaklandığının tamamen bilincindeydim, beni asla sevemeyeceği bir biçimde sevmiştim onu, beni sevmeye çabaladığı nadir anlarsa Paris'teki en mutlu anlarımdı. Şimdi o defter kesin bir biçimde kapanmıştı ve bu şehirdeki geleceğim iş yokluğundan ötürü vehameti giderek artacak bir çöküşe mahkûmdu; ayrıca *cara* Marcella, kafası oldukça hassas ve beyin kanaması tekrarladığı takdirde bunak (sersem demenin daha terbiyeli bir biçimi) birine dönüşebilecek yaşlı bir adamı sırtında taşımaktan daha iyi şeyler yapabileceğini anladığında yalnızlık ve sefalet içinde geçecek bir ihtiyarlığın beni beklediğini görmek için müneccim olmaya gerek yoktu. En iyisi gitmek ve başka bir yerde yeniden başlamaktı.

Marcella Lavapiés'teki daireyi buldu ve orayı möbleli kiraladıkları için de, depoya koyduğumuz geri kalan mobilyalarımı ve kütüphanemdeki kitaplarımı hayır kurumlarına bağışladım. Madrid'e sadece en sevdiğim birkaç kitabı –ki bunların neredeyse tamamı Rusça ve Fransızcaydı– dilbilgisi kitaplarımı ve sözlüklerimi götürdüm.

Madrid'de bir buçuk seneyi doldurduğumuzda, Marcella'nın büyük sıçramayı bu sefer yapacağına dair içime

bir his doğdu. Bir öğleden sonra çok heyecanlı bir şekilde Café Barbieri'ye gelip olağanüstü bir dansçı-koreografla tanıştığını ve muhteşem bir projede birlikte çalışacaklarını söyledi. *Metamorfoz* adını taşıyacak olan modern bale, Borges tarafından *Düşsel Varlıklar Kitabı* adlı yapıtından derlenmiş olan metinlerin birinden esinlenmişti: "A Bao A Qu", *Binbir Gece Masalları*'nın İngilizce çevirmenlerinden birinin satırlarında geçen bir efsaneydi. Delikanlı Alicante'liydi ve kısa bir zaman öncesine kadar profesyonel olarak çalıştığı Almanya'da eğitim almıştı. Şu anda beşi kadın, beşi erkek olmak üzere on dansçıdan oluşan bir grup oluşturmuş ve *Metamorfoz*'un koreografisini tasarlamıştı. Borges tarafından çevrilen ve belki de zenginleştirilen söz konusu öykü bir kulenin tepesinde uyuşukluk halinde yaşayan ve aktif yaşama ancak birisi merdivenlerden çıktığında uyanan olağanüstü bir hayvancağızın hikâyesini anlatıyordu. Dönüşme özelliğine sahip bu hayvan, birisi basamakları inerken ya da çıkarken hareketlenmeye, ışıldamaya, biçim ve renk değiştirmeye başlıyordu. Alicante'li Víctor Almeda, bu mucizeyi canlandıran erkek ve kadın dansçıların Marcella'nın tasarlayacağı o sihirli merdivenleri çıkarken ve inerken, yine onun üstleneceği ışık efektleri sayesinde sürekli kişilik, hareket, ifade değiştirerek en sonunda sahneyi her dansçının aynı anda birden çok dansçı olacağı, her erkek ve kadının sayısız insan varlığını içinde barındıracağı küçük bir evrene dönüştürecekleri bir gösteri düşünmüştü. Lavapiés Meydanı'nda eski bir sinemadan tiyatroya dönüştürülmüş olan Olimpia Salonu'nda faaliyet gösteren Yeni Sahne Eğilimleri Ulusal Merkezi, Víctor Almeda'nın teklifini kabul etmişti ve gösteriye sponsor olacaktı.

Ne Marcella'nın bir sahne tasarımına bu seferki kadar büyük bir mutlulukla çalıştığını ne de bu kadar çok

taslak ve maket yaptığını daha önce görmüştüm. Kafasına akın eden fikirleri ve ekibin kaydettiği ilerlemeleri bana her gün keyifle anlatıyordu. Yıkıntı haldeki Olimpia'da iki hafta boyunca ona eşlik ettim ve bir öğleden sonra tiyatronun bulunduğu meydanda, atkuyruğu şeklinde toplanmış uzun saçları ve saatlerce jimnastik ve provanın ürünü bir atletik vücudu olan çok esmer tenli Víctor Almeda'yla bir kahve içtik. Marcella'dan farklı olarak, coşkulu ya da dışa dönük değil, içine kapanık biriydi ama hayatta ne yapmak istediğini çok iyi biliyordu. Ve istediği şey *Metamorfoz*'un başarıya ulaşmasıydı. Edebiyat kültürüne sahipti ve Borges'i tutkuyla seviyordu. Bu gösteri için metamorfoz teması üzerine, Ovidius'tan başlamak üzere binlerce şey okumuş, binlerce şey seyretmişti ve gerçek şu ki, çok az konuşmasına rağmen söyledikleri zekiceydi ve benim için de yeniydi: Daha önce bir koreograf ve dansçıyı kendine çizdiği yoldan bahsederken hiç dinlememiştim. O gece evde, Marcella'ya Víctor Almeda'nın bende iyi bir izlenim bıraktığını söyledikten sonra eşcinsel olup olmadığını sordum. Öfkeli bir şekilde tepki gösterdi. Hayır değildi. Bütün erkek dansçıların eşcinsel olduklarını düşünmek ne kadar aptalca bir önyargıydı. O, mesela çevirmenler ve simültane çevirmenler dünyasında da dansçılar arasındaki kadar büyük bir oranda eşcinsellik olduğundan emindi. Ondan özür diledim, en küçük bir önyargı dahi beslemediğime, sorumun sadece meraktan kaynaklandığına ve hiçbir art niyet içermediğine onu temin ettim.

Metamorfoz çok büyük ve haklı bir başarı elde etti. Víctor Almeda gösteri öncesinde reklamını fazlasıyla yapmayı başardı ve prömiyer gecesi Olimpia tıklım tıklım doldu, hatta ayakta seyredenler bile oldu ve bunların çoğunluğunu gençler oluşturuyordu. Beş çiftin üzerinde değişim sergiledikleri merdivenler de tıpkı dansçılar gibi

dönüşüm geçiriyorlardı ve ışıklarla birlikte gösterinin gerçek kahramanlarıydılar. Müzik yoktu. Ritmi değiştirdikleri kimliklere göre dansçıların bizzat kendileri elleriyle, ayaklarıyla ve ağızlarıyla tiz, gırtlaktan, boğuk ya da ıslığı andıran sesler çıkararak vurguluyorlardı. Aynı dansçılar ışığın yoğunluk ve rengini değiştiren bazı elek panoları sırayla reflektörlerin önüne koyuyor ve bu sayede karakterler gerçekten yanardöner ve deri değiştiriyormuş gibi görünüyorlardı. Güzeldi, şaşırtıcıydı, yaratıcıydı, bir saat süren gösteriyi seyirciler hiç kımıldamadan, heyecan içinde ve salonda bir sinek uçsa duyulacak denli sessizce izliyorlardı. Grup beş gösteri sunacaktı ama bu sayı sonunda onu buldu. Basında çok olumlu yazılar çıktı ve bunların hepsi Marcella'nın sahne tasarımından övgüyle söz ediyorlardı. Televizyondaki bir sanat programında bir bölümü gösterilmek üzere çekim yapıldı.

Ben gösteriyi üç kez izledim. Salon her seferinde seyircilerle doluydu ve coşku prömiyer akşamındakinin aynısıydı. Üçüncü seferde, gösteri bitince, Marcella'yı bulmak için Olimpia'nın soyunma odalarına giden dolambaçlı merdivenlerini tırmandığımda, yakışıklı ve terli Víctor Almeda'nın kollarındaki sevgilimle neredeyse burun buruna geliyordum. Arzuyla öpüşüyorlardı ve benim geldiğimi hissedince şaşırmış bir şekilde ayrıldılar. Hiçbir tuhaflık fark etmemiş biri gibi davrandım ve gösteriyi bu seferinde daha da çok beğendiğimi söyleyerek onları kutladım.

Daha sonra eve dönüş yolunda, huzursuz olduğunu fark ettiğim Marcella benimle yüzleşti:

"Pekâlâ, gördüklerinden ötürü sanırım sana bir açıklama borçluyum."

"Bana hiçbir şey borçlu değilsin, Marcella. Sen özgür bir kişisin ve aynı şekilde ben de. Birlikte yaşadık ve güzel zaman geçirdik. Ama bu bizim özgürlüğümüzü az

dahi olsa etkilememeli. Bu konudan bir daha asla bahsetmeyelim."

"Sadece bundan ötürü üzgün olduğumu bilmeni istiyorum," dedi bana. "Görünüşler bambaşka bir şey söylese de, seni temin ederim ki Víctor'la aramda kesinlikle hiçbir şey geçmedi. Bu akşamki hiçbir önem teşkil etmeyen bir aptallıktı. Ve bir daha tekrarlamayacak."

"Sana inanıyorum," dedim ona elini tutarak; çünkü onun acı çektiğini görmek beni üzüyordu. "Bütün bunları unutalım. Ve suratından bu ifadeyi sil lütfen. Sen özellikle gülümsediğinde güzelsin."

Gerçekten de, sonraki günlerde bir daha bu konudan bahsetmedik ve o sevecen görünmek için büyük gayret sarfetti. Marcella'yla Alicante'li koreograf arasında muhtemelen bir aşk ilişkisi doğmuş olduğunu öğrenmek doğrusu beni çok etkilemedi. İlişkimizin çok uzun süreceğine dair bir hayale hiçbir zaman kapılmamıştım. Ve şimdi biliyordum ki ona karşı duyduğum aşk, eğer bu aşksa, oldukça yüzeysel bir duyguydu. Kendimi ne incinmiş ne de aşağılanmış hissediyordum; sadece ne zaman gidip bir kez daha tek başıma yaşamak zorunda kalacağımı merak ediyordum. Ve o andan itibaren Madrid'de mi kalacağımı yoksa Paris'e mi döneceğimi kendi kendime sormaya başladım. İki-üç hafta sonra Marcella bana, *Metamorfoz*'u bir modern dans festivalinde sahnelemek üzere Víctor Almeda'nın Frankfurt'a davet edildiğini haber verdi. Bu işlerini Almanya'da tanıtması açısından onun için de çok önemli bir fırsattı. Bu konuda ben ne düşünüyordum?

"Muhteşem," dedim ona. "*Metamorfoz*'un orada da Madrid'deki kadar başarılı olacağına eminim."

"Elbette ki sen de benimle geleceksin," dedi aceleyle. "Çevirilerine orada devam edebilirsin ve..."

Ama onu okşadım ve saçmalamamasını, ayrıca bu yüz ifadesini de takınmamasını söyledim. Ne ben Almanya'ya gidecektim ne de bunun için paramız vardı. Ben Madrid'de kalıp çevirim üzerinde çalışacaktım. Ona güveniyordum. Yolculuğuna hazırlanmalı ve geri kalan her şeyi unutmalıydı; çünkü bu onun kariyerinde belirleyici olabilirdi. Bana sarılırken ve kulağıma şunları söylerken gözünden birkaç damla yaş döküldü: "Sana yemin ederim ki o saçmalık bir daha asla tekrarlanmayacak, *caro*."

"Elbette ki, elbette ki, *bambina*," deyip onu öptüm.

Marcella'nın trenle –onu uğurlamaya Atocha İstasyonu'na gittim– Frankfurt'a hareket ettiği gün, grubun geri kalanıyla birlikte iki gün sonra uçakla gidecek olan Víctor Almeda gelip Ave María Sokağı'ndaki dairemin kapısını çaldı. Sanki çok derin sorular kafasını kurcalıyormuşçasına ciddi bir yüz ifadesi takınmıştı. Olimpia'daki o olayla ilgili olarak bana bir açıklama yapmaya geldiğini düşündüm ve ona Barbieri'de bir kahve içmeyi teklif ettim.

Gerçekte, o ve Marcella'nın birbirlerine âşık olduklarını bana söylemeye gelmişti ve bunu yapmayı ahlaki bir zorunluluk olarak kabul ediyordu. Marcella bana acı çektirmek istemiyor ve işte bu yüzden, onu sevmesine rağmen benim yanımda kalmayı sürdürerek kendini feda ediyordu. Bu fedakârlık, onu mutsuz etmenin yanı sıra kariyerine de zarar verecekti.

İçtenliğinden ötürü ona teşekkür ettim ve bütün bunları bana anlatarak sorunu benim mi çözmemi beklediğini sordum.

"Yani..." bir an için tereddüt etti, "Bir anlamda, evet. Eğer inisiyatifi siz almazsanız o asla almayacak."

"Kendisine sevgi beslediğim bir kızla ilişkimi bitirme inisiyatifini neden alacakmışım peki?"

"Yüce gönüllülükten, özgecilikten," dedi hemen ve

bunu o kadar teatral bir görkemle söyledi ki içimden gülmek geldi. "Çünkü siz bir beyefendisiniz. Ve çünkü şimdi siz onun artık beni sevdiğini biliyorsunuz."

İşte o anda koreografın bana siz diye hitap ettiğinin farkına vardım. Daha önceki seferlerde birbirimize hep sen diye hitap etmiştik. Bu şekilde Marcella'dan yirmi yaş büyük olduğumu bana hatırlatmak mı istiyordu?

"Sen bana karşı samimi değilsin, Víctor," dedim ona. "Bana bütün gerçeği itiraf et. Bana yaptığın bu ziyareti Marcella'yla birlikte mi planladınız? Kendisi buna cesaret edemediği için benimle konuşmanı o mu istedi?"

Onun sandalyede kıpırdandığını ve başını olumsuz anlamda salladığını gördüm. Ama ağzını açınca kabul etti:

"İkimiz birlikte kararlaştırdık," diye itirafta bulundu. "O senin acı çekmeni istemiyor. Her türlü merhamet duygusunu hissediyor. Ama ben onu, sadakatin aslen ağızdan çıkanlarla değil duygularla ölçüldüğüne ikna ettim."

Ona az daha şimdi duyduğum şeyin fiyakalı bir söz olduğunu söyleyecek ve Peru'ya özgü bu deyimi açıklayacaktım ama yapmadım çünkü ondan sıkılmıştım ve bir an önce gitmesini istiyordum. Netice itibarıyla ondan beni yalnız bırakmasını istedim; çünkü bana söyledikleri hakkında düşünmek istiyordum. Bir an önce bu konuyla ilgili bir karara varacaktım. Ona Frankfurt'ta başarılar diledim ve elini sıktım. Gerçekte Marcella'yı dansçısıyla bırakıp Paris'e dönmeye çoktan karar vermiştim. İşte tam o sıralarda, olması gereken şey oldu.

İki gün sonra, akşamüzeri saatlerinde Café Barbieri'nin dip kısmındaki köşemde çalıştığım sırada, zarif bir kadın silueti birden masama, benim tam karşıma oturdu:

"Bana hâlâ âşık olup olmadığını sormayacağım çünkü olmadığını zaten biliyorum," dedi Hınzır Kız. "Çocuk katili."

Şaşkınlığım o kadar büyük oldu ki, nasıl yaptım bilmiyorum, yere devirdiğim yarısı dolu su şişesi tuz buz oldu ve yan masadaki kirpi saçlı, dövmeli delikanlının üzerine sıçradı. Endülüslü garson kız cam kırıklarını yerden toplamak için acele ederken, ben hiç beklenmedik bir anda ve dünyanın en beklenmedik yerinde, Lavapiés'teki Café Barbieri'de aniden ortaya çıkan kadını incelemekteydim.

Mayıs sonlarında olmamıza ve sıcak havaya rağmen, üzerine açık mavi mevsimlik bir ceketle geniş yakalı beyaz bir bluz giymişti ve boynunda da ince bir altın zincir sallanıyordu. Titizlikle yapılmış makyaj yüzünün sıskalığını, dışarı fırlamış yanak kemiklerini ve gözlerinin etrafındaki torbacıkları gizleyemiyordu. Sadece üç yıl geçmiş olmasına rağmen o on yıl yaşlanmıştı. Yaşlı bir kadın olmuştu. Endülüslü kız yerleri temizlerken, o bir manikürcüden yeni çıkmışçasına özenle düzeltilmiş ve boyanmış tırnaklı ellerinden biriyle masayı tıkırdatıyordu. Parmakları uzamış ve zayıflamıştı. Gözlerini kırpmadan, büyük bir ciddiyetle bana bakıyor ve –üstüne üstlük!– kötü davranışımdan ötürü bana hesap soruyordu:

"Kızın olabilecek yaşta bir sümüklüyle birlikte yaşayacağını hiç düşünmezdim," diye tekrarladı öfkeli bir şekilde. "Ve üstelik, muhtemelen hiç yıkanmayan bir hippiyle. Ne kadar aşağılara düşmüşsün, Ricardo Somocurcio."

İçimden gırtlağını sıkmak ve kahkahalarla gülmek geliyordu. Hayır, şaka değildi: O beni kıskanıyordu! O, beni!

"Sen şu anda 53 ya da 54 yaşındasın, değil mi?"diye masayı tıkırdatmaya devam ederek sordu. "Ya lolita kaç yaşında? Yirmi mi?"

"Otuz üç," dedim ona. "Daha genç gösteriyor, değil mi? Çünkü o mutlu bir kız ve mutluluk insanları gençleştiriyor. Buna karşılık sen pek mutlu görünmüyorsun."

"Arada sırada yıkanıyor mu?" diye sordu öfkelenerek. "Yoksa yaşlanmanın sebebi bu, yani pislik mi?"

"Bunu Yakuza Fukuda'dan öğrendim," dedim. "İğrençliklerin de yatakta güzel tarafları olduğunu bizzat gördüm."

"Şayet bilmek istersen, şu anda senden bütün varlığımla nefret ediyor ve ölmeni istiyorum," dedi alçak sesle. Ne gözünü benden ayırmış ne de bir kez olsun gözünü kırpmıştı.

"Seni tanımayan kim olsa kıskançlık hissettiğini söylerdi."

"Şayet bilmek istersen, evet hissediyorum. Ama ondan daha önemlisi sana karşı hayal kırıklığı hissediyorum."

"Elini tuttum ve masa komşum, dövmeli kirpi duymasın diye bana biraz yaklaşmaya zorlayarak ona şöyle dedim:

"Bu soytarılık ne oluyor? Ne işin var burada?"

Bana cevap vermeden önce tırnaklarını elime batırdı. Bu arada sesini de alçalttı:

"Bütün bu zaman boyunca seni aradığıma ne kadar pişman olduğumu bilemezsin. Ama şimdi şunu biliyorum ki, o hippi kız sana cehennem azabı yaşatacak, seni boynuzlayacak ve bir paçavra gibi fırlatıp bir kenara atacak. Ve bunun beni ne kadar mutlu ettiğini bilemezsin."

"Bunlar için fazlasıyla antrenmanlıyım, Hınzır Kız. Boynuzlanma ve terk edilme konusunda bilmek gereken her şeyi, hatta belki de fazlasını bilirim."

Elini bıraktım ama o bana hemen tekrar tutturdu.

"O hippi hakkında sana hiçbir şey söylemeyeceğime kendi kendime yemin etmiştim," dedi, sesini ve surat ifadesini yumuşatarak. "Ama seni görünce kendimi tutamadım. İçimden hâlâ seni tırmalamak geliyor. Hadi biraz centilmen ol da bana bir fincan çay söyle."

Endülüslü garson kızı çağırdım ve elimi ondan kur-

tarmaya çalıştım ama eli hâlâ benimkine kenetlenmiş haldeydi.

"O iğrenç hippiyi seviyor musun?" diye bana sordu. "Onu, beni eskiden sevdiğinden daha çok mu seviyorsun?"

"Seni, sanırım hiçbir zaman sevmedim," dedim ona. "Fukuda senin için neyse, sen de benim için oydun: bir hastalık. Marcella sayesinde artık iyileştim."

Elimi bırakmadan beni bir süre inceledi ve ilk kez olarak ironik bir şekilde gülümserken bana şöyle dedi:

"Eğer beni sevmeseydin, ne betin benzin bu kadar atardı ne de sesin bu denli titrek olurdu. Ağlamaya başlamayacak mısın, Ricardito? Zira yanlış hatırlamıyorsam, sen bayağı sulugözlüsündür."

"Sana söz veriyorum ki ağlamayacağım. Senin, tıpkı bir kâbusu andıran, hiç beklenmedik anlarda birden ortaya çıkmak gibi lanet olası bir alışkanlığın var. Bu artık hoşuma gitmiyor. Doğrusu seni bir daha görmeyi asla beklemiyordum. Ne istiyorsun? Burada, Madrid'de ne yapıyorsun?"

Çayını getirdiklerinde, içine bir kesme şeker atarken, sıvıyı karıştırırken, küçük kaşığa, tabağa ve fincana tiksinti mimikleriyle bakarken onu biraz inceleyebildim. Beyaz bir etek ve tırnakları saydam ojeyle boyalı küçük ayaklarını gösteren yine beyaz renkte, delikli ayakkabılar giymişti. Ayak bilekleri tekrar iki bambu çubuğuna dönüşmüştü. Acaba yine mi hastalanmıştı? Sadece Petit Clamart'daki kliniğe yattığı dönemde onu bu kadar zayıf görmüştüm. Ortadan ayrılarak arkaya atılmış ve kulak hizasında tokalarla tutturulmuş saçları her zamanki gibi havalı görünüyordu. Simsiyah görünümlerini muhtemelen borçlu oldukları boya olmasa, onun saçlarının da tıpkı benimkiler gibi çoktan griye, belki de beyaza dönüşmüş olmaları gerektiği aklımdan geçti.

"Buradaki her şey kirli görünüyor," dedi birden, etrafına bakınarak ve yüzündeki memnuniyetsizlik ifadesini abartarak. "İnsanlar, mekân, her tarafta örümcek ağları ve toz var. Sen bile kirli görünüyorsun."

"Bu sabah duş aldım ve emin ol, tepeden tırnağa her tarafımı sabunladım."

"Ama bir dilenci gibi giyinmişsin," dedi yeniden elimi tutarak."

"Sense bir kraliçe gibisin," dedim ona. "Açlıktan nefesi kokan insanlarla dolu bu muhitte yolunu kesip seni soymalarından korkmuyor musun?"

"Hayatımın bu yeni aşamasında senin için her türlü tehlikeye atılmaya hazırım," deyip güldü. "Ayrıca, bir centilmen olan sen beni ölümüne korursun, değil mi? Yoksa hippilerle takılmaya başladığından beri Miraflores'li bir centilmen olmayı bıraktın mı?"

Biraz önceki öfkesi geçmişti ve şimdi elimi sıkıca tutarak gülüyordu. Gözlerinde o koyu bal renginin çok uzak bir hatırası, zayıflamış ve yaşlanmış yüzünü aydınlatan belli belirsiz bir ışık vardı.

"Beni nasıl buldun?"

"Bunun için bayağı uğraştım. Aylar sürdü. Her bir tarafta, binlerce araştırma yaptım. Ve bir sürü para harcadım. Korkudan ödüm kopuyordu ve bir an geldi intihar etmiş olduğunu bile düşündüm. Bu kez gerçekten."

"Bu tür sersemlikler sadece bir kez yapılır, bir kadına duyduğu aşk insanı aptallaştırdığında. Neyse ki bu artık benim için geçerli değil."

"Seni bulmaya çalışırken Gravoski'lerle kavga ettim," dedi birden ve yeniden öfkelenerek. "Elena bana çok kötü davrandı. Bana ne senin adresini vermek ne de senin hakkında herhangi bir şey söylemek istedi. Ve bana hesap sormaya kalktı: Yok ben seni mahvetmişim de, az daha seni öldürüyormuşum da, beyin kanaması geçirmiş olma-

nın suçlusu benmişim de, ben senin hayatının trajedisiymişim de."

"Elena sana doğruyu söylemiş. Sen benim hayatımın felaketi oldun."

"Elena'nın canı cehenneme. Onu bir daha görmeyi ve onunla konuşmayı asla düşünmüyorum. Yilal için üzülüyorum; çünkü bu durumda artık onu da bir daha göreceğimi sanmıyorum. O sersem kendini ne sanıyor da kalkmış bana hesap soruyor. Sakın sana âşık falan olmasın?"

Sandalyesinde kıpırdandı ve birden, bana solgunlaşıyormuş gibi geldi.

"Beni neden böyle aradığını öğrenebilir miyim?"

"Seni görmek ve seninle konuşmak istiyorum," dedi gülümseyerek. "Seni özlüyordum. Sen de beni birazcık özledin mi?"

"Birden ortaya çıkıyor ve beni hep iki sevgili arasında arıyorsun," dedim elimi onunkinden kurtarmaya çalışarak. Bu sefer başardım. "Martine'in kocası seni şutladı mı? Bir sonraki moruk ağına düşene dek benim kollarımda mola vermeye mi geliyorsun?"

"Artık değil," dedi eski zamanların alaycı ses tonuyla sözümü keserek ve elimi yeniden tutarak. "Deliliklerime son vermeye karar verdim. Son yıllarımı kocamın yanında geçireceğim. Örnek bir eş olarak."

Kahkahalarla gülmeye başladım ve o da aynı şekilde kahkahayı bastı. Küçük parmaklarını elime sürtüyordu ve onun gözlerini çıkarma arzum giderek artıyordu.

"Senin bir kocan mı var? Onun kim olduğunu öğrenebilir miyim?"

"Hâlâ senin karınım ve bunu kanıtlayabilirim, elimde bunun belgeleri var," dedi ciddileşerek. "Sen benim kocamsın. V. Arrondissement Belediyesi'nde evlendiğimizi hatırlamıyor musun?"

"Senin kâğıtlarını çıkarmak için oynanmış bir tiyatroydu o," diye ona hatırlattım. "Sen hiçbir zaman gerçekten benim karım olmadın. Sen benimle dönem dönem, sorunların olduğunda, daha iyi bir şey bulamadığında birlikte oldun. Beni niye aradığını söyleyecek misin? Bu sefer, eğer sorunların varsa, istesem de sana yardım edemem. Ama zaten bunu istemiyorum. Bir kuruş param yok ve hem sevdiğim hem de beni seven bir kızla birlikte yaşıyorum."

"Sana her an tekmeyi vurabilecek kokuşmuş bir hippi," dedi bir kez daha sinirlenerek. "Şu giyim kuşamına bakılırsa seninle hiç ilgilenmeyen biri. Buna karşılık, ben şu andan itibaren seninle ilgileneceğim. Günün yirmi dört saati seninle ilgileneceğim. Örnek bir eş gibi. Buraya bunun için geldim, işte artık öğrendin."

Eski zamanların alaycı surat ifadesiyle, bana söylediği sözleri gözlerindeki ironik parıltıyla yalanlayarak konuşuyordu. Arada sırada çayından bir yudum alıyordu. Bu aptal oyun beni öfkelendirmeyi başardı.

"Sana bir şey söyleyeyim mi, Hınzır Kız?" dedim, birikmiş bütün öfkeme rağmen alçak sesle konuşabilmek için onu biraz kendime doğru çekerek. "Hani evde az kalsın seni gırtlaklayacaktım, o geceyi hatırlıyor musun? Bunu yapmadığıma binlerce kez pişman oldum."

"O Arap dansözü kıyafetim hâlâ duruyor," diye fısıldadı geriye kalan bütün fettanlığıyla. "O geceyi çok iyi hatırlıyorum. Bana vurdun ve ardından çılgınca seviştik. Bana çok güzel şeyler söyledin. Bugün bana henüz onlardan hiçbir tane söylemedin. Artık beni sevmediğine neredeyse inanacağım."

İçimden suratını dağıtmak, Café Barbieri'den tekmeleyerek çıkarmak, bir insanın diğer bir insana verebileceği tüm fiziksel ve ruhsal zararları ona vermek geliyordu ama aynı zamanda da, ben iflah olmaz büyük sa-

lak, onu kollarımın arasına almayı, neden bu kadar zayıf ve tükenik olduğunu sormayı, onu okşamayı ve öpmeyi arzuluyordum. Öte yandan düşüncelerimi okuyabileceğini düşünmek tüylerimi diken diken ediyordu.

"Eğer sana karşı kötü davrandığımı ve bencillik yaptığımı kabul etmemi istersen, kabul ederim," diye fısıldadı yüzünü bana yaklaştırırken; ama ben kendiminkini geri çektim. "Eğer hayatımın geri kalanını sana Elena'nın haklı olduğunu, sana zarar verdiğimi, senin sevginin ve diğer saçmalıkların değerini bilemediğimi söyleyerek geçirmemi istersen, pekâlâ, bunu da yaparım. Öfkenin geçmesi için istediğin bu mu, Ricardito?"

"Gitmeni istiyorum. Bir daha hayatıma girmemek üzere hemen şimdi ve sonsuza dek."

"Al sana fiyakalı bir laf. Artık vakti gelmişti, Uslu Çocuk."

"Söylediklerinin bir tekine dahi inanmıyorum. Beni arama sebebinin, o zavallı moruk tarafından da sepetlenince, bulaştığın bilmem hangi beladan kurtulman için sana bir el atabileceğime inanman olduğunu çok iyi biliyorum."

"O beni sepetlemedi, ben onu sepetledim," diye beni sakince düzeltti. "Daha doğrusu onu babacıklarını öylesine özlemiş olan evlatçıklarına sapasağlam teslim ettim. Bana müteşekkir olmalıydın, Uslu Çocuk. Onunla takılarak biriktirdiğim baş ağrılarını ve parayı bilseydin, ellerimi öperdin. Bu maceranın zavallıya ne kadar pahalıya mal olduğunu bilemezsin."

İnsanın içine işleyen alaycı, olabildiğince kötücül bir kahkaha attı.

"Beni onu kaçırmakla suçladılar," diye ekledi, sanki güzel bir şeyi kutlarmış gibi. "Hâkime, babalarının bunadığını, benimle kaçarken ne yaptığını bilmediğini söyleyen sahte doktor raporları sundular. Gerçek şu ki onun

için kavga ederek zaman kaybetmeye değmezdi. Onu memnuniyetle geri verdim. Artık çocukları ve Martine onun sümüklerini temizlesinler ve günde iki kez tansiyonuna baksınlar."

"Sen tanıdığım en kötü insansın, Hınzır Kız. Bir bencillik ve duyarsızlık abidesisin. Sana en iyi davranan insanları büyük bir soğukkanlılıkla hançerlemeye muktedir birisin."

"Pekâlâ, evet belki öyledir," diye kabul etti. "Ama emin ol, beni de bu hayatta defalarca hançerlediler. Yaptığım hiçbir şeyden pişmanlık duymuyorum. Sadece sana çektirdiğim acılar bunun dışında. Ben değişmeye karar verdim. Bu yüzden buradayım."

Beni daha da öfkelendiren bir ikiyüzlülükle bana bakakaldı.

"Bu laflarını ancak seni tanımayan biri yutar. Bu pişmanlık duyan eş numarasını ciddiye alacağımı mı zannediyorsun? Sen mi değişeceksin, Hınzır Kız?"

"Evet, ben. Seni bulmaya geldim çünkü seni seviyorum. Çünkü sana ihtiyacım var. Çünkü senden başka birisiyle yaşayamam. Bu sana biraz geç kalmış görünse de, artık bunu biliyorum. İşte bu yüzden, bugünden sonra, açlıktan da ölsem, bir hippi gibi yaşamak zorunda da kalsam, seninle birlikte yaşayacağım. Başka hiç kimseyle değil. Bir hippiye dönüşmem ve yıkanmayı bırakmam hoşuna gider miydi? Peki ya senin üzerindekiler gibi korkuluk kıyafetleri giymem? Sen nasıl istersen?"

Bir öksürük krizine tutuldu ve şiddetli spazmın etkisiyle gözleri kızardı. Benim bardağımdan bir yudum su içti.

"Buradan çıkmaya ne dersin?" diye sordu yeniden öksürürken. "Bu duman ve toz yüzünden nefes alamıyorum. Burada, İspanya'da herkes sigara içiyor. Bu ülkede sevmediğim şeylerden biri bu. Nereye gitsen insanlar üzerine duman üflüyorlar."

Hesabı istedim, ödedim ve çıktık. Onu sokakta, gün ışığında görünce zayıflığı beni ürküttü. Otururken sadece suratının zayıflığını fark etmiştim. Ama şimdi ayakta, içerinin loşluğu olmadan, tam bir insan enkazıydı. Biraz kamburlaşmıştı ve engellerden kaçınır gibi sendeleyerek yürüyordu. Göğüsleri neredeyse ortadan kaybolacak denli küçülmüş gibi görünüyorlardı ve omuz kemikleri bluzunun altından çok net bir şekilde dışarı fırlamışlardı. Bir el çantasının yanı sıra şişkin bir dosya taşıyordu.

"Eğer sana çok zayıflamış, çok çirkinleşmiş ve çok yaşlanmış görünüyorsam, lütfen bunu bana söyleme. Nereye gidebiliriz?"

"Hiçbir yere. Burada, Lavapiés'teki bütün kafeler bunun kadar eski ve tozlu. Ve hepsi sigara içenlerle dolu. Bu yüzden en iyisi burada vedalaşalım."

"Seninle konuşmam gerekiyor. Çok uzun olmayacak, sana söz veriyorum."

Koluma girmişti ve aşırı zayıf, kemikten ibaret parmakları küçük bir çocuğununkileri andırıyorlardı.

"Evime gelmek ister misin?" diye sordum ama daha o anda bu teklifi yaptığıma pişman oldum. "Çok yakında oturuyorum. Ama baştan uyarayım, sana o kafeden daha fazla tiksinti verecek."

"Neresi olursa olsun gidelim," dedi. "Ama eğer o pis kokan hippi karşıma çıkarsa onun gözlerini oyacağım."

"Endişelenme, o şu anda Almanya'da."

Dört kat merdiveni çıkmak uzun ve çok zahmetli bir iş oldu. Basamakları çok yavaş çıkıyor ve her sahanlıkta durup dinleniyordu. Bu arada kolumu bir an olsun bırakmadı. Son kata vardığımızda daha da solgunlaşmıştı ve alnı terden parlıyordu.

İçeri girer girmez kendini salondaki küçük koltuğa bıraktı ve derin bir nefes aldı. Ardından, hiçbir şey söylemeden ve yerinden kıpırdamadan, alnını buruşturup

kaşlarını çatarak endişeli gözlerle etrafındaki her şeyi incelemeye başladı: Marcella'nın dört bir yana saçılmış modelleri, çizimleri ve paçavraları, köşelere ve raflara yığılmış dergi ve kitaplar, genele yayılan bir dağınıklık. Sıra yapılmamış yatağa gelince suratının değiştiğini gördüm. Ona bir şişe maden suyu getirmek için mutfağa gittim. Döndüğümde onu aynı yerde bakışlarını yatağa sabitlemiş bir halde buldum.

"Eskiden senin düzen ve temizlik saplantın vardı, Ricardito," diye mırıldandı. "Böyle ahır gibi bir yerde yaşaman bana inanılmaz geliyor."

Yanına oturdum ve büyük bir hüzne kapıldım. Söylediği doğruydu. École Militaire'deki küçük ve mütevazı dairem her zaman tertemiz ve düzenliydi. Buna karşılık, buradaki dağınık görüntü senin geri dönüşü olmayan çöküşünü çok güzel yansıtıyor, Ricardito.

"Bazı kâğıtları imzalaman gerekiyor," dedi Hınzır Kız, yere bıraktığı dosyayı bana işaret ederek.

"Sana imzalayacağım yegâne kâğıt boşanmak için olur, şayet o evlilik hâlâ geçerliyse," diye cevap verdim. "Seni tanıdığım için, başımı belaya sokup hapsi boylatacak kâğıtları bana imzalatmana hiç şaşırmam. Seni kırk yıldır tanıyorum, Şilili."

"Beni yanlış tanıyorsun," dedi çok sakin bir şekilde. "Belki başkalarına kötülükler yapabilirim. Ama sana hayır."

"Bana bir kadının bir erkeğe yapabileceği en rezil kötülükleri yaptın. Bir yanda beni sevdiğine beni inandırırken diğer yanda, dünyanın en rahat haliyle benden daha çok parası olan başka adamları baştan çıkardın ve en küçük bir vicdan azabı hissetmeden beni terk edip gittin. Ve bunu bir değil, iki, üç kez yaptın. Beni darmadağın, allak bullak, içimden hiçbir şey yapmak gelmez bir halde bıraktın. Ve bütün bunlar yetmezmiş gibi, şimdi bir kez

daha kalkmış, çok yüzsüz bir şekilde, yeniden birlikte yaşamamızı istediğini söylemeye cüret ediyorsun. Doğrusu, sirke çıkarılıp insanlara gösterilecek birisin."

"Yaptıklarımdan pişmanım. Geçmişteki kötülüklerin hiçbirini sana bir daha yapmayacağım."

"Buna fırsatın olmayacak; çünkü bir daha asla seninle yaşamayacağım. Hiç kimse seni benim gibi sevmedi, hiç kimse benim sana yaptıklarımı... her neyse, sana bütün bu saçmalıkları söylerken kendimi aptal hissediyorum. Söyle benden ne istiyorsun?"

"İki şey," dedi. "O pis hippiyi bırak ve gel benimle birlikte yaşa. Ve şu kâğıtları imzala. Hiçbir tuzak yok. Sahip olduğum her şeyi senin üzerine geçirdim. Fransa'nın güneyinde Sète yakınlarında bir ev ve Fransa Elektrik Şirketi'nin hisse senetleri. Bütün hepsi senin adına devredildi. Ama devrin geçerli olması için şu kâğıtları imzalaman gerekiyor. Hepsini oku, bir avukata danış. Bunu kendim için değil senin için yapıyorum. Sahip olduğum her şeyi sana bırakmak için."

"Çok teşekkürler ama bu kadar cömert bir hediyeyi kabul edemem. Çünkü o ev ve o hisse senetleri muhtemelen mafyacılardan çalınmıştır ve senin ya da şu an emrinde çalıştığın gangsterin paravanı olmaya hiç niyetim yok. Yine o meşhur Fukuda için çalışmıyorsun, değil mi?"

İşte tam sırada, benim engellememe fırsat kalmadan, kollarını boynuma doladı ve tüm gücüyle bana sarıldı.

"Beni azarlamayı ve bana kötü şeyler söylemeyi bırak," diye yakınırken bir yandan da boynumu öpüyordu. "Onun yerine beni gördüğüne ne kadar mutlu olduğunu söyle. Beni özlediğini ve bu domuz ahırında birlikte yaşadığın o hippiyi değil beni sevdiğini söyle."

Vücudunun yerini alan o iskeleti hissetmekten dehşete düşmüş, onu kendimden ayırmaya cüret edemiyor-

dum. Sanki belinde, omuzlarında ve kollarındaki bütün kaslar yok olmuş, geriye sadece kemikler ve deriler kalmış gibiydi. Bana sımsıkı sarılan kırılgan, hassas insancıktan yayılan koku bir çiçek bahçesinde olduğumu düşündürüyordu. Yapmacık davranmayı daha fazla sürdüremedim.

"Neden bu kadar zayıfsın?" diye kulağına sordum.

"Önce beni sevdiğini söyle. O hippiyi sevmediğini, onunla sadece seni bırakıp gitmeme nispet olsun diye birlikte yaşadığını söyle. Hadi söyle bana. Onunla birlikte olduğunu öğrendiğimden beri kıskançlık beni yavaş yavaş öldürüyor."

Şimdi küçük kalbinin benimkinin üzerinde attığını hissediyordum. Ağzını aradım ve onu uzun uzun öptüm. Benimkine dolanan dilini hissediyor ve tükürüğünü yutuyordum. Elimi bluzunun altına sokup sırtını okşayınca bütün kaburgalarını ve omurgasını, sanki onları parmaklarımdan ayıran incecik bir et katmanı dahi yokmuşçasına, parmaklarımda hissettim. Göğüsleri yoktu; minicik göğüs uçları deri seviyesindeydi.

"Neden bu kadar zayıfsın?" diye ona tekrar sordum. "Hastalandın mı? Neyin var?"

"Seninle sevişemem, orama dokunma. Beni ameliyat ettiler, içimdeki her şeyi çıkardılar. Beni çıplak görmeni istemiyorum. Vücudum yara izleriyle dolu. Benden iğrenmeni istemiyorum."

Çaresizce ağlıyordu ve onu sakinleştirmeyi başaramıyordum. Bunun üzerine onu dizlerime oturttum ve Paris'te korku atakları yaşadığı dönemde yaptığım gibi uzun süre okşadım. Göğüsleri gibi poposu da eriyip gitmişti ve bacakları da kolları kadar inceydi. Toplama kamplarında çekilmiş fotoğraflarda görülen canlı cesetlerden birine benziyordu. Okşuyordum, öpüyordum, sevdiğimi söylüyordum ve ona çok iyi bakacağıma söz veriyordum ama aynı zamanda da, tarif edilemez bir korku duyuyordum

çünkü çok ağır bir hastalık *geçirip* iyileşmediğinden, şu anda hasta olduğundan ve çok yakında öleceğinden neredeyse kesinlikle emindim. Kimse bu kadar zayıfladıktan sonra tekrar sağlığına kavuşamazdı.

"Beni o hippiden daha çok sevdiğini hâlâ söylemedin, Uslu Çocuk."

"Seni elbette ki ondan ve diğer herkesten daha çok seviyorum, Hınzır Kız. Sen bu dünyadaki sevdiğim ve seveceğim yegâne kadınsın. Ve bana kötülükler yapmış olsan da, olağanüstü bir mutluluk yaşatan da sensin. Gel, seni çıplak olarak kollarıma almak ve seninle sevişmek istiyorum."

Onu yatağa kadar taşıdım, yatağın üzerine bıraktım ve soydum. Gözlerini kapatarak ve vücudunu mümkün olduğunca az göstermek için yan yatarak kendisini soymama izin verdi. Ama ben onu okşayarak, öperek gevşettim ve yayılmasını sağladım. Onu ameliyat etmemiş resmen parçalamışlardı. Göğüslerini aldıktan sonra, göğüs uçlarını beceriksizce geri koyarken iki kırmızı daire şeklinde kocaman, yuvarlak yara izleri bırakmışlardı. Ama bundan daha kötü bir yara izi, kahverengiyle pembe arası yeni gibi görünen bir kesik vajinasından başlayıp göbek deliğine kadar kıvrılarak çıkıyordu. Gördüklerimin bende bıraktığı etki o kadar büyük oldu ki, ne yaptığımın farkında olmadan, çarşafı üzerine örttüm. Ve onun bir daha asla sevişemeyeceğini anladım.

"Beni böyle görmeni ve karından tiksinmeni istemiyordum," dedi. "Ama..."

"Ama ben seni seviyorum ve tamamen iyileşene kadar sana bakacağım. Yanında olmam için neden beni aramadın ki?"

"Seni hiçbir yerde bulamıyordum. Seni aylardır arıyorum. En çok korktuğum da seni bir daha göremeden ölmekti."

Onu ikinci kez, daha üç hafta önce Montpellier'deki bir hastanede ameliyat etmişlerdi. Doktorlar ona karşı çok açık konuşmuşlardı. Vajinadaki tümör çok geç fark edilmişti ve onu çıkarmış olsalar da, ameliyat sonrası tahliller metastazın başladığını gösteriyordu ve yapacak hiçbir şey yoktu. Kemoterapi sadece kaçınılmaz olanı geciktirecekti ve ayrıca, içinde bulunduğu aşırı güçsüzlük haliyle buna muhtemelen dayanamayacaktı. Göğüs ameliyatını bir yıl önce Marsilya'da olmuştu. Aşırı güçsüzlüğünden ötürü yeni göğüs yapmak üzere tekrar müdahale edememişlerdi. O ve Martine'in kocası birlikte kaçtıklarından beri Akdeniz sahilinde, adamın gayrimenkullerinin bulunduğu Sète yakınlarındaki Frontignan'da yaşamışlardı. Kanser teşhisi konduktan sonra adam ona çok iyi davranmıştı. Göğüsleri alındığında hissettiği hayal kırıklığını ona hiç fark ettirmeden üzerine titremiş, cömertliğini ve ilgisini hiç eksik etmemişti. Hatta kendi kaderi artık belli olduğuna göre, yapabileceği en iyi şeyin Martine'le barışmak ve oğullarıyla arasında süren ve sonunda sadece avukatların parsayı toplayacağı o davayı bitirmek olduğuna onu yavaş yavaş ikna eden Hınzır Kız olmuştu. Centilmen adam ailesinin yanına dönerken Hınzır Kız'dan cömertliğini esirgememişti: Ona şimdi bana devretme niyetinde olduğu Sète'teki evi satın almış ve ömrünün kalan günlerini ekonomik sıkıntı hissetmeden geçirmesini sağlayacak olan Fransa Elektrik Şirketi'nin hisse senetlerini onun adına bankaya koymuştu. Beni en az bir yıl önce aramaya başlamış ve "dünyanın parasını isteyen" bir dedektiflik bürosu sayesinde en sonunda Madrid'de bulmuştu. Ona benim bulunduğum yeri haber verdiklerinde Montpellier'deki hastanede tahlillerle uğraşıyordu. Vajinasındaki ağrılar Fukuda döneminden beri devam ettiği için onları fazla önemsememişti.

Bütün bunları bana yatağa uzanmış ve vücudunu ba-

na yapışmış halde bütün bir öğleden sonra ve akşamın büyük kısmında süren çok uzun bir sohbet esnasında anlattı. Tekrar giyinmişti. Onu öpebilmem ve sevdiğimi söylemem için arada sırada susuyordu. Görünüşte nesnellikle, dramatize etmeden, kendisine acındırmadan ama şu bir gerçek ki, sanki onu bana anlattıktan sonra huzur içinde ölebilirmiş gibi, rahatlamış ve mutlu bir şekilde bana –doğru mu, çok mu süslü, yoksa tamamen uydurma mı olduğunu bilemediğim– bu hikâyeyi anlattı.

Ondan sonra, bana aynen Café Barbieri'de yapacağına yemin ettiği gibi, örnek bir eş gibi davrandığı 37 gün daha yaşadı. En azından korkunç ağrılar onu yatağa düşürmediği ya da morfinle uyuşturulmadığı anlarda sözünü tuttu. Hınzır Kız'ın konaklamakta olduğu Los Jerónimos semtindeki bir apart otele, onun yanına taşındım ve giderken yanımda sadece içine dört parça kıyafet ve birkaç kitap koyduğum bir valiz götürdüm. Marcella'ya bıraktığım çok ikiyüzlü ve ağırbaşlı mektupta ona özgürlüğünü geri verip gitmeye karar verdiğimi; çünkü onu çok iyi anladığımı, yaş ve uğraş farkından ötürü benim değil, kendi yaşından ve Víctor Almeda gibi benzer eğilimde bir gencin ona verebileceği bir mutluluğa engel olmak istemediğimi söylüyordum. Üç gün sonra Hınzır Kız'la birlikte trene binip Sète yakınlarında, Valéry'nin "Deniz Mezarlığı" isimli şiirine konu olan güzel denizin göründüğü bir tepenin üzerinde bulunan evine geldik. Küçük, mütevazı, güzel, iyi döşenmiş bir evdi ve küçük bir bahçesi vardı. İki hafta boyunca o kadar sağlıklı, o kadar mutlu göründü ki, akla mantığa aykırı bir şekilde, tekrar sağlığına kavuşabileceğini düşündüm. Bir akşamüstü, günbatımı saatinde bahçede otururken bana, eğer günün birinde aşk hikâyemizi yazmaya kalkarsam onu çok kötü göstermememi, aksi takdirde hayaletinin gelip beni her gece rahatsız edeceğini söyledi.

"Bu nereden aklına geldi şimdi?"

"Çünkü sen her zaman yazar olmak istedin ama buna hiç cesaret edemedin. Şimdi tek başına kalacağına göre bu durumdan istifade edebilirsin ve böylece beni de daha az özlersin. İtiraf etmelisin ki sana en azından bir romana yetecek kadar konu verdim. Yalan mı, Uslu Çocuk?"

Travesuras de la niña mala, Mario Vargas Llosa
© 2006, Mario Vargas Llosa
© 2015, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Bu eserin Türkçe yayın hakları Agencia Literaria Carmen Balcells S.A. aracılığıyla alınmıştır.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Temmuz 2015, İstanbul
Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Emrah İmre

Düzelti: Aylin Samancı
Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2
Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası
Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39, Topkapı, İstanbul
Sertifika No: 26699

ISBN 978-975-07-2589-0

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 31730

Sadece ahmakların mutlu olduğunu söyleseler de, itiraf ediyorum ki kendimi mutlu hissediyordum. Günlerimi ve gecelerimi Hınzır Kız'la paylaşmak hayatımı dolduruyordu. Geçmişteki buz gibi soğuk tavırlarına kıyasla, bana karşı sevecen davranmasına rağmen, günün birinde, hiç beklenmedik bir biçimde maceralarına geri döneceği ve hoşça kal bile demeden çekip gideceği korkusuyla, beni daima huzursuz bir şekilde yaşatmayı gerçekten başarmıştı.

Sebatlı çevirmen Ricardo'nun tek kabahati gönlünü fettan mı fettan, bin bir surat Hınzır Kız'a kaptırması. İki sevgilinin imkânsız aşkının arka planındaysa 20. yüzyılın ikinci yarısında hem Peru'yu hem de dünyanın geri kalanını şekillendiren tarihî ve toplumsal dönüm noktaları.

Mario Vargas Llosa'nın, "Aşka dair ilk romanım," dediği *Hınzır Kız* 1950'lerin Lima'sında alevlenip Paris, Londra, Tokyo ve Madrid'e uzanan, sönmez bir sevdanın öyküsü.



can

29,5 TL
KDV DAHİL

ISBN 978-975-07-2589-0

9 789750 725890

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi